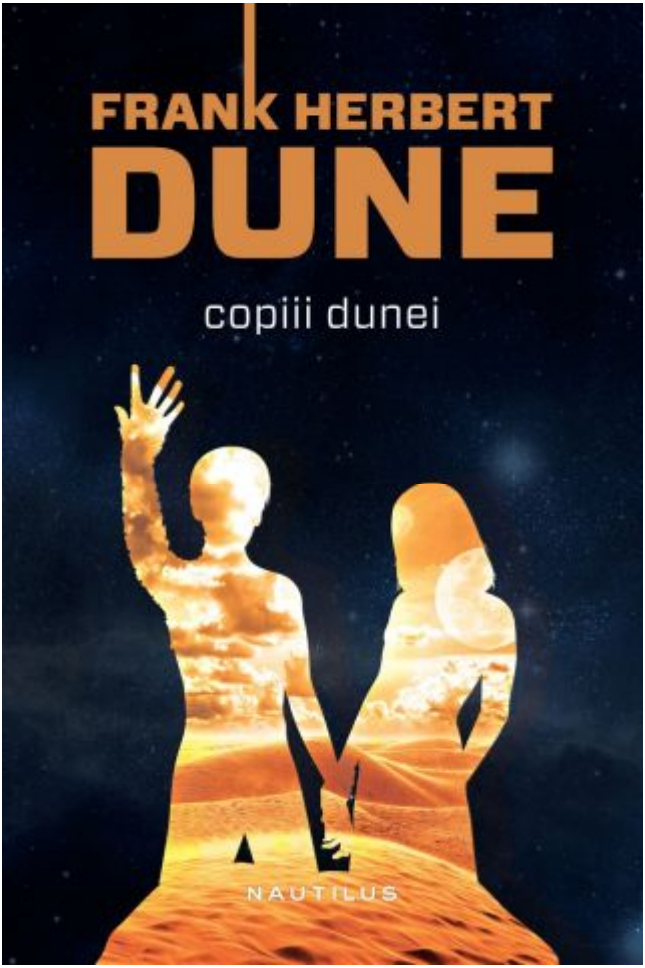

FRANK HERBERT
DUNE
copiii dunei
NAUTILUS

FRANK HERBERT

SERIA DUNE #3

Copiii dunei

Ediţia a V-a

Traducere din limba engleză
ION DORU BRANA

EDITURA NEMIRA

2013

NEMIRA

Frank Herbert
CHILDREN OF DUNE
Copyright © 1976

© Nemira, 1993, 2003, 2005, 2012, 2013

Coperta: Cristian FLORESCU
Lector: Ecaterina DERZSI

Tehnoredactor: Stelian BIGAN
Tehnoredactor ebooks: Mhiai Eftimescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
HERBERT, FRANK
Copiii Dunei / Frank Herbert ;

trad.: Ion Doru Brana.

Ed. a 5-a.

Bucureşti: Nemira Publishing House, 2013
ISBN print: 978-606-579-656-0
ISBN epub: 978-606-758-068-6
ISBN mobi: 978-606-758-069-3

I. Brana, Ioan Doru (trad.)

821.111(73)-311.9=135.1

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.

NAUTILUS
science fiction

seria dune

dune
mântuitorul dunei
copiii dunei
împăratul-zeu al dunei

ereticii dunei
canonicatul dunei

FRANK HERBERT (1920–1986) este unul dintre cei mai cunoscuți şi mai apreciați scriitori SF din lume. Opera sa se numără printre scrierile clasice din literatura ştiinţifico-fantastică. Romanul Dune, primul din seria omonimă, este cel mai bine vândut roman SF din toate timpurile. A fost publicat serializat în revista Analog, în 1963 şi 1965, câştigând Premiul Nebula şi Premiul Hugo (1965). Cartea a cucerit imediat şi critica de specialitate, şi publicul larg, devenind din ce în ce mai populară. După Dune, au urmat romanele Mântuitorul Dunei (1969) şi Copiii Dunei (1976), care a devenit primul hardcover bestseller din istoria literaturii SF. Seria a continuat cu Împăratul-zeu al Dunei (1981), Ereticii Dunei (1984) şi Canonicatul Dunei (1985).

În 1984, a ajuns pe marile ecrane filmul Dune, regizat de David Lynch şi produs de Universal Pictures, iar mai târziu seria a stat la baza mai multor ecranizări.

După moartea autorului, care plănuia să continue cu un alt roman, Brian Herbert şi Kevin J. Anderson aveau să continue opera lui Frank Herbert scriind seriile Prelude to Dune (House Atreides – 1999, House Harkonnen – 2000, House Corrino – 2001), Legends of Dune (The Butlerian Jihad – 2002, The Machine Crusade – 2003 şi The Battle of Corrin – 2004) şi Heroes of Dune (Paul of Dune – 2008, The Winds of Dune – 2009, Sisterhood of Dune – 2012).

Învățăturile lui Muad'Dib au devenit terenul de joc al dogmaticilor, al superstițioşilor şi al depravaților. Ceea ce ne-a învățat Muad'Dib este un mod de viață echilibrat, o filozofie care îngăduie omului să înfrunte problemele unui Univers aflat în permanentă schimbare. Ceea ce ne-a spus el este că omenirea continuă să evolueze, conform unui proces care nu va lua sfârşit niciodată. Şi ne-a mai spus că această evoluție se supune unor principii schimbătoare, cunoscute doar de eternitate. Pot, oare, nişte raționamente denaturate să dispună de o asemenea esență?

Cuvinte ale mentatului Duncan Idaho

O pată de lumină apăru pe covorul gros, roşu, care acoperea solul stâncos al grotei. S-ar fi zis că lumina nu avea o sursă anume, că exista doar în urzeala roşie din fibră de mirodenie. Era un cerc iscoditor, cu diametrul de vreo doi centimetri, ce se mişca de colo-colo, deformându-se uneori, devenind oval. Întâlnind marginea verde-închis a unui culcuş, pata se ridică brusc şi se prelinse peste o pătură verde.

Pătura acoperea un copil cu părul roşcat, a cărui față vădea încă, în jurul gurii generoase, rotunjimi de prunc – un chip care n-avea nimic din tradiționala slăbiciune ascetică a fremenilor, dar nici nu era umflat de apă, ca al celor străini de această lume. Când pata de lumină trecu peste pleoapele închise, copilul tresări. Lumina se stinse.

Acum, nu se mai percepea decât o respirație regulată şi, răzbătând slab, de departe, clipocitul liniştitor al picăturilor de apă care cădeau în bazinul capcanei de vânt, sus de tot, deasupra cavernei.

Lumina reveni, un pic mai mare, parcă mai vie. De această dată, i se desluşea sursa, ca şi mişcările ce-o orientau. O siluetă cu glugă se contura în cadrul arcuit al pasajului de la capătul încăperii. Din nou, pata de lumină se prelinse prin cameră, tatonând, căutând. Părea, în acelaşi timp, amenințătoare, nervoasă, nemulțumită. Evită copilul

adormit, poposi o clipă pe grilajul de aerisire dintr-un colț al tavanului, scotoci printre faldurile draperiilor în auriu şi verde, care mascau pereții de stâncă.

Apoi, pentru a doua oară, lumina dispăru. Cu un foşnet indiscret, de stofă, silueta se deplasă şi se opri lângă unul dintre montanții arcadei. Din această clipă, orice membru al sietchului Tabr nu s-ar mai fi îndoit că silueta era a lui Stilgar, Naibul, tutorele gemenilor orfani care, într-o zi, aveau să moştenească hlamida tatălui lor, Paul Muad'Dib. Deseori, noaptea, Stilgar venea, astfel, să le inspecteze sălaşul, începând întotdeauna cu odaia Ghanimei, pentru a trece apoi la cea în care dormea Leto, ca să se asigure că nu-i pândea nicio amenințare.

Sunt bătrân şi prost, gândi Stilgar.

Pipăi suprafața rece a proiectorului de lumină înainte de a-l vârî la loc, în gaica de la cingătoare. Deşi îi era necesar, detesta proiectorul. Era un instrument subtil al Imperiului, care putea detecta prezența organismelor vii de dimensiuni mari. Până acum, nu dezvăluise decât copiii care-şi făceau somnul în dormitoarele regale.

Stilgar ştia că gândurile şi sentimentele lui erau asemenea luminii dinainte. Nu-şi putea înfrâna o intensă şi năvalnică proiecție interioară. *Acel* imbold era controlat de o putere mai presus de el. Îl aducea, mereu, la acel moment în care percepea cumulul de pericol. Aici se afla magnetul care putea atrage toate visurile de mărire ale Universului cunoscut. Aici zăceau imense bogății temporale, autoritatea seculară şi acel talisman mistic, cel mai puternic dintre toate: divina autenticitate a testamentului religios al lui Muad'Dib. În aceşti doi gemeni, Leto şi sora sa, Ghanima, era concentrată o forță înfricoşătoare. Cât timp trăiau ei, Muad'Dib, deşi mort, trăia în ei.

Copiii care dormeau aici nu erau doar nişte copii în vârstă de nouă ani. Erau o forță a naturii, inspirând, deopotrivă, venerație şi teamă. Erau copiii lui Paul Atreides, cel care devenise Muad'Dib, Mahdi al tuturor fremenilor. Muad'Dib

declanşase o explozie a omenirii – o explozie care îi proiectase pe fremeni departe de lumea lor, într-un Jihad ce se revărsase peste Universul uman asemenea unui enorm şi năprasnic val de putere religioasă, ale cărui amploare şi autoritate omniprezentă îşi lăsaseră amprenta asupra fiecărei planete.

Şi totuşi aceşti copii ai lui Muad'Dib sunt făcuţi din carne şi sânge, gândi Stilgar. *Cu două lovituri de cuţit, aş putea să le străpung inimile şi apa lor ar reveni tribului.*

Mintea lui înfierbântată se cutremură numai la acest gând: *Să-i omori pe copiii lui Muad'Dib!*

Dar anii îl făcuseră iscusit în arta introspecţiei. Stilgar cunoştea originea acestui gând înfricoşător. Sorgintea lui nu putea fi decât mâna stângă a damnaţilor şi nu mâna dreaptă a celor ce erau binecuvântaţi. Pentru el, minunatele *ayat* şi *burhan* ale vieţii nu mai ascundeau prea multe mistere. Odinioară, fusese mândru că era fremen, că deşertul îi era prieten, că, pentru el, lumea aceasta se numea Dune, nu Arrakis, cum figura pe hărţile astrale ale Imperiului.

Cât de simple erau lucrurile pe vremea când Mântuitorul nostru părea doar un vis, gândi el. *Găsindu-l pe Mahdi, am dat frâu liber delirurilor mesianice, care s-au răspândit în tot Universul. Fiecare popor subjugat de Jihad visează acum la venirea unui conducător.*

Stilgar îşi roti ochii prin dormitorul întunecat.

Dacă, folosindu-mi cristaiul, aş reda libertatea tuturor acestor popoare, ar face din mine mântuitorul lor?

În culcuşul său, Leto se foi, agitat.

Stilgar oftă. Nu apucase să-l cunoască pe bunicul după care i se dăduse numele acestui copil. Dar multă lume considera că de la el moştenise Muad'Dib forţa morală. Ar fi fost cu putinţă ca acel terifiant simţ al *corectitudinii* să sară, acum, peste o generaţie? Stilgar nu era în stare să răspundă la această întrebare.

Sietch Tabr este al meu, gândi. *Aici eu sunt stăpân. Sunt un Naib fremen. Fără mine, n-ar fi existat niciun Muad'Dib. Acum, există aceşti doi copii gemeni... şi, prin Chani, care lor le-a fost mamă, iar mie mi-a fost rudă apropiată, în venele lor curge şi sângele meu. Ce-am făcut din Universul nostru?*

Stilgar nu-şi putea explica de ce-i veneau asemenea gânduri noaptea şi nici de ce se simţea atât de vinovat. Îşi strânse trupul în faldurile mantiei. Realitatea nu semăna deloc cu visul. Deşertul Prieten, care, cândva, se întindea de la un pol la celălalt, era acum redus la jumătate. Imensul paradis înverzit promis de legende nu adusese decât îndoiala. Nu, nu era un vis. Şi, odată cu lumea sa, se schimbase şi Stilgar. Fosta căpetenie de sietch nu fusese niciodată omul acesta cu raţionamente complexe; Stilgar, cel de odinioară, nu cunoscuse atâtea şi atâtea lucruri – arta guvernării şi consecinţele profunde ale celor mai mărunte decizii. Cu toate astea, avea senzaţia că toată această ştiinţă, această nouă subtilitate nu erau decât un strat subţire de smalţ, care acoperea un bloc solid şi dens de cunoaştere, ca un miez de fier. Şi spre acest miez mai vechi se îndreptau gândurile sale, răspunzând parcă unei chemări insistente de întoarcere la valori mai curate.

Zgomotele matinale ale sietchului îi întrerupseră şirul gândurilor. Oamenii începeau să se mişte în interiorul cavernei. O adiere uşoară îi atinse obrajii: izolaţiile de la porţi fuseseră îndepărtate, lăsând să pătrundă răcoarea dinaintea zorilor. Iar adierea îi vorbea lui Stilgar. Îi indica ora, dar şi neglijenţa. Locuitorii sietchului nu mai respectau stricta disciplină a apei, pe care o cunoscuseră în vremurile trecute. Şi de ce ar fi respectat-o, când pe această planetă plouase, când pe cer se puteau vedea nori, când opt fremeni fuseseră surprinşi şi omorâţi de o viitură neaşteptată, într-un wadi? Până la acel accident, cuvântul *înecat* nu existase în limbajul Dunei. Dar Dune nu mai era decât Arrakis... iar dimineaţa aceasta era cea a unei zile însemnate.

Jessica, gândi Stilgar. *Mama lui Muad'Dib, bunica gemenilor regali, revine astăzi pe planeta noastră. De ce a hotărât dintr-*

odată să pună capăt exilului ei voluntar? De ce vrea să părăsească siguranța și confortul Caladanului pentru pericolele Arrakisului?

Și mai erau lucruri care îl frământau pe Stilgar: ar putea Jessica să ghicească îndoielile lui? Era o vrăjitoare Bene Gesserit, educată în cel mai profund spirit al Comunității Surorilor și, de drept, o Cucernică Maică. Asemenea femei aveau mintea ascuțită și erau periculoase. I-ar putea cere Doamna Jessica să se arunce în propriul lui cuțit, așa cum, demult, i se poruncise acelui Umma-Protector al lui Liet-Kynes?

Și i-aș da ascultare? se întrebă Stilgar.

Încă o întrebare la care nu putea să răspundă. Dar gândurile i se îndreaptă acum spre Liet-Kynes, planetologul care nutrise cel dintâi visul transformării Dunei în lumea înverzită și primitoare ce era pe cale să devină. Liet-Kynes fusese tatăl lui Chani. Fără el, n-ar fi apărut nici visul, nici Chani, nici gemenii regali. Fragilitatea acestui lanț îl tulbura pe Stilgar.

Cum de ne-am întâlnit aici? Cum de-am putut să ne amestecăm existențele și în ce scop? Este de datoria mea să curm totul? Să distrug această măreață alianță?

Stilgar trebui să recunoască imboldul cumplit pe care-l simțea. Da, putea face această alegere. Putea să renege dragostea și familia și să ia o decizie de felul celor pe care un Naib trebuia să le ia în anumite împrejurări: o decizie de moarte pentru binele tribului. Dintr-un anumit punct de vedere, ar fi fost, desigur, un act atroce, o culme a trădării. *Să ucizi niște copii!* Dar aceștia nu erau doar „niște" copii. Aceşti copii ingeraseră melanj, participaseră la orgiile de sietch, vânaseră păstrăvi de nisip în adâncul deșertului și se jucaseră împreună cu ceilalți copii fremeni... Aceşti copii își aveau locul lor în Consiliul Regal. Deși la o vârstă atât de fragedă, erau destul de înțelepți pentru a li se îngădui să participe la ședințele Consiliului. De fapt, doar carnea lor era tânără. În virtutea experienței lor, erau bătrâni, dotați din naștere cu o vastă memorie genetică, deținători ai unei

înspăimântătoare cunoaşteri care, ca şi în cazul mătuşii lor, Alia, îi deosebea total de ceilalţi oameni.

De nenumărate ori, în nenumărate nopţi, mintea lui Stilgar se învârtise în jurul acestei *diferenţe* pe care o împărtăşeau gemenii şi mătuşa lor; de nenumărate ori fusese smuls din somn de aceste frământări şi, lăsându-şi visele neterminate, venise aici, în dormitoarele gemenilor. Dar acum, în această clipă, îndoielile lui se precizau. Chiar neputinţa de a lua o decizie era un fel de decizie – şi ştia asta. Gemenii, aidoma mătuşii lor, deveniseră conştienţi în uter, adunaseră toate amintirile strămoşilor lor. Din cauza mirodeniei, prin intoxicaţia mamelor lor, Doamna Jessica şi Chani. Înainte de a deveni dependentă de mirodenie, Doamna Jessica născuse un fiu, pe Muad'Dib. Alia însă venise pe lume după mirodenie. Retrospectiv, lucrurile erau clare. Nenumăratele generaţii de selecţie Bene Gesserit duseseră la Muad'Dib, dar în planurile Comunităţii nu figurase nicidecum melanjul. Desigur, Surorile cunoşteau această posibilitate, dar se temeau de ea şi o numeau *Monstruozitatea.* Aceasta era aspectul cel mai cutremurător: Monstruozitatea. Cu siguranţă că Surorile aveau motive întemeiate să o numească astfel. Şi, dacă susţineau că Alia era o Monstruozitate, acelaşi lucru era valabil şi în cazul gemenilor, deoarece şi Chani avusese organismul saturat de mirodenie, iar genele ei le completaseră, cumva, pe ale lui Muad'Dib.

Gândurile lui Stilgar începură să fermenteze. Nu încăpea nicio îndoială că aceşti copii îşi depăşeau tatăl. Dar în ce sens? Băiatul susţinea că *este* tatăl său – şi o dovedise încă de mic copil, când relatase amintiri ce nu puteau fi decât ale lui Muad'Dib. Mai erau şi alţi strămoşi care aşteptau în acest gigantic spectru de trecuturi – strămoşi ale căror credinţe şi cutume proiectau primejdii de nebănuit asupra oamenilor vii.

Monstruozităţi, spuneau sfintele vrăjitoare Bene Gesserit. Cu toate astea, Comunitatea râvnea la genofaza acestor copii. Vrăjitoarele aveau nevoie de spermă şi de ovule, dar nu şi de carnea turbulentă care le producea. Acesta să fi fost motivul pentru care revenea acum Doamna Jessica? Cândva, rupsese

relaţiile cu Bene Gesseritul pentru a-şi susţine consortul ducal, dar umbla zvonul că, între timp, îşi reluase locul printre Surori.

Aş putea să sfârşesc o dată pentru totdeauna cu toate aceste visuri, îşi spuse Stilgar. *Ar fi atât de simplu.*

Şi, din nou, căzu pradă frământărilor. Putea, într-adevăr, să aleagă această soluţie? Erau copiii lui Muad'Dib răspunzători pentru realitatea care nimicea visurile altora? Nu. Ei nu erau decât lentilele prin care trecea lumina ce dezvăluia noi forme ale Universului.

Chinuită, mintea lui Stilgar încercă să se agaţe de credinţele fundamentale ale fremenilor. *Porunca lui Dumnezeu va veni; nu încerca s-o grăbeşti. Dumnezeu îţi va arăta calea, cea de la care alţii vor să se abată.*

Ceea ce-l tulbura mai mult decât orice era religia lui Muad'Dib. De ce făcuseră din el un zeu? De ce trebuise zeificat un om despre care toată lumea ştia că era făcut din carne? Religia lui Muad'Dib, *Elixirul de Aur al Vieţii,* crease un monstru birocratic care strivea tot ce era omenesc. Puterea şi Religia deveniseră sinonime, iar încălcarea unei Legi însemna săvârşirea unui Păcat. Punerea la îndoială a hotărârilor Puterii căpăta imediat un iz de blasfemie. Orice răzvrătire atrăgea după sine focul iadului şi judecăţi implacabile.

Dar cei ce luau acele hotărâri erau oameni.

Posomorât, Stilgar dădu din cap, fără a-i observa pe servitorii care tocmai intrau în Anticamera Regală pentru a-şi îndeplini sarcinile matinale.

Pipăi cristaiul prins la centură şi gândurile îi alergară la trecutul pe care-l simboliza această armă. Nu odată simpatizase cu rebeli ale căror răzmeriţe avortate fuseseră reprimate chiar din ordinul său. Confuzia îi împăienjenea mintea. Ar fi vrut atât de mult să ştie cum s-o înlăture, să se întoarcă la evidenţele pe care le reprezenta acest cuţit. Dar

Universul n-ar fi făcut cale întoarsă. Era o maşină uriaşă lansată spre vidul cenuşiu al nonexistenței. Cuțitul său, dacă ar fi adus moartea gemenilor, n-ar fi făcut decât să reverbereze în acest vid, creând noi complicații, care, intrând în rezonanță cu istoria umană, ar fi generat noi tălăzuiri de haos, îndemnând omenirea să încerce alte forme de ordine şi dezordine.

Stilgar suspină, devenind treptat conştient de activitățile dimprejur. Iată, aceşti servitori reprezentau un fel de ordine în jurul copiilor lui Muad'Dib. Treceau de la un moment la altul, înfruntând fiecare necesitate în clipa în care ea se ivea.

Cel mai bine este să fac ca ei, îşi spuse Stilgar. *Să înfrunt ce va fi, când va fi. Eu însumi sunt un servitor, iar stăpânul meu este Dumnezeu cel Milostiv.* Şi îşi cită singur: *„Adevărat este că Noi le-am încătuşat grumazul până la bărbie, ca să-şi înalțe capetele; şi am ridicat o stavilă înaintea lor şi o stavilă în spatele lor; şi deasupra lor am aşezat un acoperiş, ca să nu poată vedea."*

Aşa glăsuia vechea religie fremenă.

Stilgar dădu din cap, într-o tăcută aprobare. *A vedea,* a cunoaşte momentul următor, aşa cum putuse să desluşească Muad'Dib viitorul, era o forță ce se exercita împotriva a ceea ce era omenesc, creând alte locuri pentru decizii. O descătuşare putea să însemne doar un capriciu al lui Dumnezeu, un act a cărui complexitate depăşea înțelegerea omenească.

Mâna lui Stilgar se desprinse de pe mânerul cristaiului. Degetele păreau încă încleştate de amintirea formei lui. Dar lama, care cândva scânteiase în gura deschisă a unui vierme de nisip, rămase în teacă. Fiindcă Stilgar ştia că nu poate s-o scoată pentru a-i sacrifica pe gemeni. Decizia lui era luată. Mai bine să păstreze acea veche virtute pe care o prețuise dintotdeauna: loialitatea. Mai bine complicațiile pe care puteai crede că le cunoşti, decât cele care sfidau cunoaşterea. Mai bine prezentul, decât viitorul unui vis. Căci

visurile puteau fi deşarte şi dureroase: o ştia după gustul amar pe care-l simțea în gură.

Nu! Gata cu visurile!

ÎNTREBARE: „L-ai văzut pe Propovăduitor?”
RĂSPUNS: „Am văzut un vierme de nisip.”
ÎNTREBARE: „Ce-i cu viermele de nisip?”
RĂSPUNS: „Ne dă aerul pe care-l respirăm.”
ÎNTREBARE: „Atunci, de ce îi distrugem ținutul?”
RĂSPUNS: „Pentru că Shai-Hulud (viermele zeificat) a poruncit aşa.”

„Enigmele Arrakisului” de Harq al-Ada

După obiceiul fremen, gemenii Atreides se treziră cu o oră înaintea zorilor. Amândoi, în odăile lor separate, căscară şi se întinseră în aceeaşi clipă. În jurul lor, activitățile matinale ale grotei erau în plină desfăşurare. Dinspre anticameră, îi auzeau pe servitorii care pregăteau micul dejun, o simplă fiertură cu nuci şi curmale amestecate într-un lichid provenit din fermentația parțială a mirodeniei. Lumina blândă, galbenă, a licuriglobu rilor din anticameră pătrundea pe sub arcadele deschise ale dormitoarelor. În această lumină plăpândă, cei doi copii se îmbrăcară repede, fiecare trăgând cu urechea la mişcările celuilalt. După cum se înțeleseseră dinainte, se echipară amândoi cu distraie menite să-i apere de vântul fierbinte şi uscat al deşertului.

Îşi făcură apariția în anticameră simultan şi observară numaidecât surpriza pe care le-o provocaseră celor prezenți. Leto purta, peste griul lucios al distraiului, o capă cafenie, tivită cu negru. Capa surorii sale era verde şi, la fel ca a lui, prinsă la gât cu o agrafă de aur – şoimul Atreizilor, cu ochi de rubin.

Harah, una dintre soțiile lui Stilgar, comentă:

— Văd că v-ați ales anume hainele, în cinstea bunicii voastre.

Leto îşi luă în tăcere bolul, înainte de a ridica ochii spre faţa smeadă şi ridată a femeii. Clătină încet din cap, apoi spuse:

— De unde ştii că nu ne-am ales hainele în cinstea noastră?

Harah îi susţinu privirea ironică, fără să clipească.

— Ochii mei sunt la fel de albaştri ca ai voştri! replică ea.

Ghanima izbucni în râs. Harah rămânea o adeptă a jocului fremen al cimiliturilor. Printr-o singură propoziţie, spusese: „Nu încerca să mă iei peste picior, băiete. Vei fi având tu sânge regal, dar purtăm, amândoi, stigmatul melanjului: ochi fără alb. Ce fremen are nevoie de podoabă sau de cinste mai mare ca asta?”

Leto zâmbi, legănându-şi capul ca şi când ar fi vrut să-şi exprime regretul.

— Harah dragă, spuse el, dac-ai fi fost un pic mai tânără şi nu i-ai fi aparţinut deja lui Stilgar, te-aş fi luat eu.

Harah acceptă această mică victorie şi le făcu un semn servitorilor să-şi reia îndatoririle în vederea acestei zile importante.

— Să mâncaţi tot, se adresă apoi gemenilor. Astăzi va trebui să fiţi cât mai în formă.

— Vasăzică recunoşti că nu suntem destul de în formă pentru bunica noastră? întrebă Ghanima, cu gura plină.

— Să nu te temi de ea, Ghanima, zise Harah.

Leto mai înghiţi o lingură de fiertură şi-i aruncă femeii o privire iscoditoare. Harah avea acel bun-simţ al omului din popor, care-i îngăduia să dibuie al naibii de repede jocul subtilităţilor.

— Crezi că-şi va închipui că ne temem de ea? întrebă el.

— Nu cred. Nu uita că ne-a fost Cucernică Maică. O cunosc destul de bine.

— Cum s-a îmbrăcat Alia? se interesă Ghanima.

— Încă n-am avut ocazia s-o văd, răspunse laconic Harah, îndepărtându-se.

Leto şi Ghanima schimbară o privire plină de înțelesuri pe care le cunoşteau numai ei, apoi se grăbiră să-şi golească bolurile. Câteva clipe mai târziu, ieşeau în marele pasaj central al sietchului.

— Aşadar, de astăzi avem o bunică, rosti Ghanima într-una dintre limbile vechi pe care le moşteniseră în memoria genetică.

— Alia e foarte nervoasă, comentă Leto.

— Cui i-ar făcea plăcere să renunțe la atâta putere?

Leto râse printre buze, un râs ciudat de matur pentru corpul lui de copil.

— Nu-i vorba numai de asta, spuse el.

— Vor observa oare şi ochii mamei ei ceea ce-am observat noi?

— De ce nu?

— Da... Probabil că de asta se teme Alia.

— Cine cunoaşte mai bine Monstruozitatea decât Monstruozitatea însăşi?

— S-ar putea să ne şi înşelăm, ştii, observă Ghanima.

— Dar nu ne înşelăm, zise Leto, şi cită din Cartea Azhar a Bene Gesseritului: „Pe bună dreptate şi dintr-o cumplită experiență numim un pre-născut *Monstruozitate*. Căci cine poate şti ce personaj blestemat, pierdut în monstruosul nostru trecut, ar putea pune stăpânire pe carnea vie?”

— Cunosc istoria, spuse Ghanima. Dar, dacă-i adevărată, de ce nu suntem şi noi victimele acestui atac lăuntric?

— Poate pentru că părinții noştri veghează înlăuntrul nostru, răspunse Leto.

— În cazul ăsta, de ce n-o veghează cineva şi pe Alia?

— Nu ştiu. Poate fiindcă unul dintre părinții ei se mai află printre cei vii. Sau poate că, pur şi simplu, noi suntem încă tineri şi mai puternici. Cine ştie dacă nu cumva, când vom fi vârstnici şi mai cinici...

— Va trebui să fim foarte prudenți cu această bunică, spuse Ghanima.

— Şi să nu discutăm cu ea despre acel Propovăduitor care rătăceşte pe cuprinsul planetei rostind erezii?

— Doar nu crezi cu adevărat că e tatăl nostru!

— N-am nimic de spus în această privință, dar Alia se teme de el.

Ghanima scutură cu îndărătnicie din cap.

— Nu pot să cred în aiureala asta cu Monstruozitatea!

— Ai tot atâtea amintiri ca şi mine. Poți să crezi ce vrei tu să crezi.

— Tu însă crezi că este fiindcă noi n-am încercat încă transa mirodeniei, ca Alia?

— Exact asta cred.

Tăcură, urmând încet şuvoiul mulțimii care se scurgea prin pasajul central. Era răcoare în Sietch Tabr, dar distraiele țineau de cald şi gemenii păstraseră glugile condensatoare date pe spate, lăsându-şi descoperit părul roşcat. Chipurile lor, aproape identice, purtau pecetea genelor comune: aceeaşi gură generoasă, aceiaşi ochi mari şi complet albaştri, ai dependenței de mirodenie.

Leto fu primul care o observă apropiindu-se pe mătuşa lor, Alia.

— Uite-o, rosti el simplu, folosind în semn de avertisment graiul de luptă al Atreizilor.

Când Alia se opri în fața lor, Ghanima înclină capul şi zise:

— *Captura de război* o salută pe ilustra ei rudă.

Recurgând la acelaşi dialect chakobsa, Ghanima voia să accentueze traducerea numelui ei fremen: *Captură de război*.

— După cum vezi, dragă mătuşă, spuse Leto, suntem pregătiți pentru întâlnirea de astăzi cu mama ta.

Alia, singura persoană din întregul anturaj al casei regale care nu se pierdea cu firea la comportamentul adult al celor doi copii, îi fulgeră, pe rând, cu privirea, apoi şuieră:

— Struniți-vă limba, voi doi!

Părul ei de culoarea bronzului era strâns la spate cu două acverigi de aur. Pe ovalul feței, expresia încruntată îi transformase gura cărnoasă într-o linie subțire şi făcuse să-i apară riduri mărunte în colțurile ochilor albastru-în-albastru.

— V-am prevenit pe amândoi cum să vă purtați astăzi, urmă ea. Motivele le cunoaşteți la fel de bine ca mine.

— Noi cunoaştem motivele tale, mătuşă, dar s-ar putea ca tu să nu le cunoşti pe-ale noastre, zise Ghanima.

— Ghani! mârâi Alia.

Leto o săgetă cu privirea şi spuse:

— Astăzi, mai mult ca oricând, nu vom admite să facem pe copiii nătângi!

— Nu v-a cerut nimeni aşa ceva, replică Alia. Dar credem că n-ar fi înțelept din partea voastră să-i treziți mamei mele gânduri periculoase. Irulan e de aceeaşi părere. Cine ştie ce rol va alege Doamna Jessica? În definitiv, e o Bene Gesserit.

Leto îşi scutură capul, întrebându-se: *Cum de nu ghiceşte Alia bănuiala noastră? A mers deja prea departe?* Scrută cu atenție subtilele repere genetice care pe chipul Aliei trădau prezența bunicului ei dinspre mamă. Baronul Vladimir Harkonnen nu fusese un personaj tocmai agreabil. Gândul îl făcu pe Leto să simtă zbuciumul vag al propriei sale nelinişti: *Dar e şi strămoşul meu.*

— Doamna Jessica a fost educată pentru a domni, rosti el.

Ghanima încuviință cu un gest al capului şi întrebă:

— De ce-a ales acest moment pentru a veni înapoi?

Alia se încruntă o clipă, apoi zise:

— Poate doar ca să-şi revadă nepoții...

Aşa tragi tu nădejde, dragă mătuşă, gândi Ghanima. *Dar e al naibii de improbabil.*

— Aici nu poate domni, reluă Alia. Are Caladanul. Ar trebui să-i fie de-ajuns.

Adoptând un ton împăciuitor, Ghanima spuse:

— Când tatăl nostru s-a dus să moară în inima deşertului, te-a desemnat Regentă. El...

— Ai de formulat vreo plângere? o întrerupse Alia.

— A fost o alegere judicioasă, interveni Leto, preluând ideea surorii sale. Erai singura persoană care ştia ce-nseamnă să te naşti aşa cum ne-am născut noi.

— Se zvoneşte că mama s-a întors la Comunitate, zise Alia. Şi ştiți, amândoi, ce crede Bene Gesseritul despre...

— Monstruozitate, completă Leto.

— Da! rosti muşcător Alia.

— Dac-ai fost vrăjitoare odată, vrăjitoare rămâi viața toată zice-o vorbă, supralicită Ghanima.

Surioară, te aventurezi într-un joc periculos, gândi Leto, dar o susținu, spunând:

— Bunica noastră a fost o persoană ceva mai simplă decât altele de acelaşi rang. Posezi toate amintirile ei, Alia; cu siguranță că ştii la ce să te-aştepți.

— Mai simplă! exclamă Alia, clătinând din cap. Privirea ei parcurse în lung şi-n lat pasajul plin de lume, înainte de a reveni la gemeni. Dacă mama ar fi fost mai puțin complexă, voi doi n-ați mai fi aici, şi nici eu. Aş fi fost primul ei copil şi nimic din toate astea... (Se întrerupse, cu o mişcare ce era jumătate fior, jumătate ridicare din umeri.) Vă atrag încă odată atenția: fiți cu băgare de seamă la ce faceți astăzi. (Ridică ochii şi privi în lungul pasajului.) Vin gărzile mele.

— Şi rămâi de părere că pentru noi e mai sigur să nu te-nsoțim la spațioport? întrebă Leto.

— Aşteptați aici. Vin eu cu ea.

Leto schimbă o privire cu sora sa, apoi zise:

— Ne-ai spus în repetate rânduri că amintirile pe care le deținem de la cei dinaintea noastră nu ne vor fi de folos decât atunci când vom fi dobândit destulă experiență cu propriile noastre trupuri pentru a le conferi realitate. Credem acest lucru. Şi mai credem că sosirea bunicii noastre anunță schimbări primejdioase.

— Fiți convinşi, spuse Alia.

Se întoarse şi, încadrată numaidecât de escortă, porni cu paşi repezi spre intrarea principală, unde stăteau în aşteptare ornitopterele.

Ghanima îşi şterse o lacrimă în colțul ochiului drept.

— Apă pentru morți? şopti Leto, prinzând-o de braț.

Ea inspiră adânc, o inspirație ca un suspin. Îşi observase mătuşa, făcând apel la toate experiențele ancestrale acumulate în ea.

— Transa mirodeniei a dus la asta? întrebă, deşi ştia ce avea să-i răspundă fratele ei.

— Ai vreo ipoteză mai bună?

— Presupun că aşa ar fi... de ce nu i s-a întâmplat acelaşi lucru tatălui nostru... sau chiar bunicii?

Leto îşi studie sora preț de o clipă.

— Cunoşti răspunsul la fel de bine ca mine. Când au sosit pe Arrakis, personalitățile lor erau deja formate. Transa mirodeniei... mă rog... (Ridică din umeri.) Ei nu se născuseră înlăuntrul acestei lumi pe care o posedau deja strămoşii lor. Alia, în schimb...

— De ce n-a crezut avertismentele Bene Gesseritului? (Ghanima îşi muşcă buza de jos.) Avea la dispoziție aceleaşi surse de informație ca şi noi.

— Surorile o numeau deja Monstruozitate. Pe tine nu te-ar tenta să afli dacă poți fi mai puternică decât toate acele...

— Nu, nu m-ar tenta!

Ghanima ocoli privirea sfredelitoare a fratelui ei. Se cutremură. Îi era de-ajuns să-şi consulte memoria genetică pentru a descoperi, reliefându-se cu pregnanță, avertismentele Comunității. Pre-născuții tindeau în mod vădit să devină adulți cu porniri malefice. Iar cauza probabilă... Din nou, Ghanima se cutremură.

– Păcat că printre strămunii noştri nu sunt şi câțiva pre-născuți, spuse Leto.

— Poate că sunt.

— Dacă erau, am fi... Ah, da... Vechea întrebare fără răspuns: avem, cu adevărat, acces liber la întregul şir de experiențe al fiecăruia dintre înaintaşii noştri?

După tumultul propriilor sale emoții, Leto ştia cât de mult o tulburau aceste cuvinte pe sora sa. Era o întrebare la care

cugetaseră de nenumărate ori împreună, fără a ajunge la vreo concluzie.

— Va trebui să tergiversăm, şi iar să tergiversăm, ori de câte ori ea ne va incita să încercăm transa, reluă Leto. Trebuie să evităm cu orice preţ o supradoză de mirodenie. Pentru noi, asta e cea mai bună strategie.

— O supradoză ar însemna o cantitate enormă, observă Ghanima.

— Gradul nostru de toleranţă e, probabil, destul de ridicat, admise Leto. Se vede după câtă mirodenie absoarbe Alia.

— Mi-e milă de ea. Cât de subtilă şi de perfidă trebuie să fi fost ispita, punând stăpânire pe ea încetul cu încetul, până în clipa în care...

— Da, Alia este o victimă... a Monstruozităţii.

— Dar s-ar putea să ne şi înşelăm.

— Ce-i drept.

— Mereu mă întreb dacă următoarea memorie ancestrală peste care voi da nu va fi cea care...

— Trecutul nu-i mai departe de perna pe care dormi.

— Trebuie să găsim prilejul de a discuta despre asta cu bunica noastră.

— Aşa mă îndeamnă şi pe mine memoria ei dinlăuntru, spuse Leto.

Ghanima îi susţinu privirea, înainte de a conchide:

— Când ştii prea multe nu-i deloc uşor să iei decizii simple.

Sietchul din pragul deşertului
A fost al lui Liet, a fost al lui Kynes,
Apoi al lui Stilgar, al lui Muad'Dib, mai târziu,

Şi, pe urmă, din nou al lui Stilgar.
Rând pe rând, Naibii dorm în deşert,
Dar sietchul dăinuie lângă nisipuri.

Fragment dintr-un cântec fremen

Despărțindu-se de gemeni, Alia îşi simți bătăile năvalnice ale inimii. Pentru câteva secunde fremătătoare, fusese cât pe ce să cedeze unui imbold de-a rămâne cu ei şi a-i implora s-o ajute. Ce slăbiciune prostească! Numai amintirea ei îi aşternea în cuget o tăcere alarmantă. S-ar încumeta oare gemenii să recurgă la preştiință? Nu se putea să nu fie ispitiți de acea cale pe care tatăl lor se pierduse, acea transă a mirodeniei, cu viziunile viitorului unduind ca un voal în bătaia unui vânt capricios.

De ce nu pot să văd viitorul? se întrebă Alia. *De ce, oricât m-aş străduiesc să-l desluşesc, se fereşte de mine?*

Trebuia să facă în aşa fel, încât să încerce şi gemenii, îşi spuse ea. Cumva, puteau fi ademeniți. Aveau curiozitatea oricărui copil şi, în plus, amintiri care traversau milenii.

Întocmai ca şi mine.

Gărzile deschiseseră izolațiile de la intrarea principală a sietchului şi se dădură în lături. Alia ieşi pe platforma unde aşteptau ornitopterele. Dinspre deşert bătea un vânt care purta perdele diafane de praf, dar cerul era senin. Trecerea de la strălucirea difuză a licuriglobu rilor din grotă la lumina zilei o făcu pe Alia să-şi schimbe brusc şirul gândurilor.

De ce se întorcea Doamna Jessica astăzi? Ajunseseră vorbe pe Caladan? Vorbe despre felul în care Regența era...

— Trebuie să ne grăbim, Doamnă! rosti unul dintre soldați, ridicând glasul pentru a acoperi şuierul vântului.

Alia se lăsă ajutată să urce la bordul topterului ei şi-şi prinse centura de siguranță, în timp ce acelaşi gând continua s-o frământe.

De ce acum?

Când aripile ornitopterului coborâră şi aparatul îşi luă zborul, avu senzaţia fizică a strălucirii şi a puterii ei, dar acestea erau elemente fragile, atât de fragile!

De ce acum, când planurile ei nu erau încă definitivate?

Perdelele de praf se destrămară, depărtându-se, şi, în lumina puternică a soarelui, Alia putu să vadă peisajul în schimbare al planetei: arhipelaguri vaste de vegetaţie, acolo unde, odată, nu existase decât pământ arid.

Fără o viziune a viitorului, pot să eşuez. Oh, de-aş fi în stare să văd cum vedea Paul, aş putea săvârşi adevărate minuni! Pe mine nu m-ar afecta cu nimic amarul viziunilor preştiente.

Simţi dintr-odată o sete chinuitoare şi un frison îi străbătu trupul. Ar fi vrut atât de mult să se poată descotorosi de putere, să fie asemenea celorlalţi – oarbă, în siguranţa deplină a beznei, ducând semiexistenţa hipnoidă în care şocul naşterii îi arunca pe cei mai mulţi dintre oameni. Dar nu! Era de obârşie Atreides, născută dintr-o mamă intoxicată cu mirodenie, victima unei percepţii care venea din adâncul veacurilor.

De ce se întoarce mama astăzi?

Însoţită, fără doar şi poate, de Gurney Halleck, acelaşi slujitor devotat, mercenarul loial, slut la chip, deschis la suflet, muzicianul care ştia să cânte la fel de bine acordurile morţii, folosind şişul, ca şi pe cele desfătătoare ale balisetului cu nouă coarde. Se zvonea că devenise amantul Doamnei Jessica. Era un lucru ce rămânea de verificat, căci ar fi putut constitui o pârghie eficientă.

Brusc, Alia nu-şi mai dori să fie ca toţi ceilalţi.

Leto trebuie determinat să accepte transa.

Îşi aminti că-l întrebase pe băiat ce atitudine avea să adopte faţă de Gurney Halleck. Iar Leto, intuind dedesubtul întrebării, îi răspunsese că Halleck era loial „unei greşeli”, adăugând: „Avea un adevărat cult pentru... tata.”

Infima ezitare nu-i scăpase Aliei, Leto fusese pe punctul de a spune: „Pentru mine.” Da, era greu, câteodată, să separi memoria genetică de glasul cărnii vii. Gurney Halleck n-avea să-l ajute pe Leto în această privință.

Un zâmbet rece flutură pe buzele Aliei.

După moartea lui Paul, Gurney hotărâse să se întoarcă pe Caladan, împreună cu Doamna Jessica. Revenirea sa pe Arrakis avea să complice multe lucruri. Firele încurcate ale personalității lui aveau să se amestece printre ițele existente. Inițial, îl slujise pe tatăl lui Paul – şi succesiunea era evidentă: Leto I, Paul, Leto II. Iar, conform planului Bene Gesserit: Jessica, Alia, Ghanima – ramura secundară. Da, accentuând confuzia identităților, Gurney se putea dovedi util.

Ce-ar face dac-ar descoperi că purtăm în noi sângele Harkonnenilor, al acelor Harkonneni pe care-i urăşte atât de amarnic?

Zâmbetul de pe buzele Aliei deveni introspectiv. Gemenii erau, în definitiv, copii. Nişte copii cu nenumărați părinți, care-şi aveau propria memorie şi, în acelaşi timp, memoriile tuturor celorlalți. De pe platforma de la Sietch Tabr, aveau să observe siajul navetei care-o aducea pe bunica lor. Această dungă de foc, vizibilă pe cer deasupra Bazinului Arrakeen, avea să confere mai multă realitate sosirii Jessicăi pentru nepoții ei?

O să mă întrebe despre educația lor, gândi Alia. *Dacă am grijă să combin cu suficientă chibzuință disciplinele* prana *şi* bindu, *îi voi răspunde că gemenii se educă singuri, aşa cum m-am educat şi eu. Şi-am să i-l citez chiar pe nepotul ei: „Printre responsabilitățile guvernării se află şi aplicarea pedepsei... dar numai când o cere victima.”*

Aliei îi dădu atunci prin minte că, dacă reuşea să o facă pe Doamna Jessica să-şi îndrepte întreaga atenție spre gemeni, alții ar fi putut să scape unei examinări mai amănunțite.

Asta se putea face. Leto era, în foarte multe privințe, la fel ca Paul. Nici nu era de mirare. Putea *să fie* Paul oricând voia. Chiar şi Ghanima poseda această aptitudine năucitoare.

După cum şi eu pot fi mama sau oricare dintre cei care şi-au împărțit viețile cu noi.

Alia alungă acest gând, privind pe geam în timp ce topterul survola stâncile Scutului de Piatră. Apoi se întrebă: *Oare ce va fi simțit mama părăsind lumea blândă a Caladanului şi securitatea apei pentru a reveni pe Arrakis, planeta-deşert unde Ducele ei fusese asasinat, iar fiul ei murise ca un martir?*

De ce se întorcea Doamna Jessica într-un moment ca acesta?

Alia nu izbutea să desluşească niciun răspuns sigur. Putea să împărtăşească percepțiile unui ego străin, dar, când experiențele urmau căi divergente, motivațiile începeau să difere şi ele. Nucleul deciziilor consta în acțiunile personale ale indivizilor. Pentru pre-născuți, *mulți-născuții* Atreides, aceasta rămânea o realitate absolută, o altă formă de naştere: desprinderea totală a ființei din carne, a ființei cu respirație, de matricea din care dobândise conştiința multiplă.

Alia nu vedea nimic straniu în faptul că îşi iubea mama şi, în acelaşi timp, o ura. Aceasta era o cerință, un echilibru necesar, care excludea vinovăția şi reproşul. Unde se puteau opri iubirea şi ura? I se putea reproşa Bene Gesseritului că stabilise un anumit făgaş pentru Doamna Jessica? Atunci când memoria acoperea milenii, vinovăția şi reproşul deveneau greu de desluşit. Comunitatea Surorilor încercase să ajungă, prin selecție genetică, la Kwisatz Haderach, echivalentul masculin al unei Cucernice Maici în deplinătatea forțelor sale... Şi, mai mult, o ființă dotată cu o conştiință şi o sensibilitate superioare. Kwisatz Haderach, cel care putea fi în mai multe locuri deodată. Doamna Jessica, simplu pion în acest joc genetic, avusese proasta inspirație să se îndrăgostească de partenerul care-i fusese desemnat exclusiv în scopuri de reproducere. Dând curs dorinței

Ducelui ei iubit, concepuse un fiu şi nu fiica pe care Bene Gesseritul îi poruncise s-o aducă pe lume ca întâiul născut.

Iar eu, al doilea copil, m-am născut după ce devenise dependentă de mirodenie! Şi acum Surorile mă resping. Acum le e frică de mine! Au şi de ce!...

Paul, mult râvnitul lor Kwisatz Haderach, se născuse cu o viaţă mai devreme. O mică eroare într-un plan de anvergură. Acum, Comunitatea avea de făcut faţă unei alte probleme: Monstruozitatea – purtătoarea genelor preţioase pe care Bene Gesseritul urmărise să le obţină, preţ de atâtea generaţii.

O umbră trecu pe deasupra ei şi Alia ridică ochii. Escorta aeriană evolua în formaţie de acoperire, în vederea aterizării. Iritată de propriile-i gânduri, Alia scutură cu nervozitate din cap. La ce-i folosea să evoce vechile existenţe şi să amestece toate greşelile? Tot ce conta era actuala existenţă, o existenţă nouă şi reală.

Duncan Idaho făcuse apel la percepţia sa de mentat, la facultăţile lui de calculator uman, pentru a încerca să răspundă la întrebarea despre motivul revenirii Jessicăi. Concluzia lui era că Jessica venea pentru a prelua gemenii în folosul Comunităţii, întrucât erau, şi ei, purtătorii aceloraşi preţioase gene. Nu era exclus ca Duncan să aibă dreptate. Părea un motiv suficient pentru a o smulge pe Doamna Jessica din autoizolarea de pe Caladan. Dacă aşa-i porunciseră Surorile... La naiba, ce alt motiv ar fi determinat-o să se întoarcă pe această lume care îi provocase atâtea suferinţe?

„Vom vedea”, murmură Alia.

În aceeaşi clipă, simţi ornitopterul aterizând pe terasa Citadelei – o zdruncinătură violentă, care avu darul să-i trezească un presentiment sinistru.

Melanj (me'-lange sau ma, lanj), s.n., etimologie incertă (presupus derivat din vechea limbă franzh terană): a) amestec pe bază de mirodenii; b) mirodenie de pe planeta Arrakis (Dune), ale cărei proprietăți geriatrice au fost descoperite de Yanshuph Ashkolo, chimist al Curții Regale, sub domnia lui Shakkad cel Înțelept; melanjul arrakian, existent numai în nisipurile din inima deşertului de pe Arrakis, este asociat cu viziunile profetice ale lui Paul Muad'Dib (Atreides), primul Mahdi al fremenilor; utilizat, în egală măsură, de Navigatorii Ghildei Spațiale şi de Comunitatea Bene Gesserit.

„Dicționarul Regal", ediția a cincea

În lumina zorilor, cele două feline uriaşe traversară, cu salturi suple, creasta stâncoasă. Nu porniseră încă la vânătoare; deocamdată doar îşi inspectau teritoriul. Erau tigri Laza, a căror rasă, ameliorată genetic, fusese introdusă pe Salusa Secundus cu opt milenii în urmă. Manipulările genetice suprimaseră anumite trăsături dominante ale tigrului terran, pentru a intensifica altele. Colții rămăseseră lungi. Capetele erau masive, cu ochi vioi şi inteligenți. Labele, mai late, spre a uşura deplasarea pe teren accidentat sau nisipos, aveau gheare retractile care atingeau zece centimetri lungime şi ale căror vârfuri erau ascuțite ca briciul, datorită efectului de abraziune al tecilor. Ocrul uniform al blănii îi făcea aproape invizibili pe nisip. Un ultim detaliu îi deosebea radical de strămoşii lor: servostimulatoarele care le fuseseră implantate în creier la scurt timp după naştere. Stimulatoarele îi transformau în marionete ale celui ce poseda emițătorul.

Era frig şi când animalele se opriră pentru a scruta terenul, răsuflarea lor se preschimbă în abur. Acest ținut de pe Salusa Secundus fusese anume lăsat arid şi sălbatic pentru a adăposti cei câțiva păstrăvi de nisip aduşi prin contrabandă de pe Arrakis şi abia menținuți în viață, în iluzia că, într-o zi, monopolul melanjului va putea fi distrus. Peisajul pe care-l contemplau tigrii Laza era punctat de stânci roşietice şi tufe răzlețe, ca nişte pete verzi-argintii în umbrele lungi ale dimineții.

Cu o tresărire abia perceptibilă, felinele deveniră deodată atente. Încet, ochii lor alunecară spre stânga, apoi capetele li se întoarseră în aceeaşi direcţie. Departe, la poalele crestei, doi copii urcau anevoie prin făgaşul secat al unui torent, ţinându-se de mână. Nu păreau să aibă mai mult de nouă sau zece ani standard. Aveau amândoi părul roşcat şi fiecare purta, peste distrai, o somptuoasă burka albă având, pe tivul de jos şi pe marginea glugii, motivul capului de şoim al Casei Atreides brodat cu fir de mărgăritar. Copiii sporovăiau nepăsători şi vocile lor răzbăteau cu claritate până în locul în care pândeau fiarele. Tigrii cunoşteau acest joc; participaseră la el în mai multe rânduri, dar, deocamdată, rămaseră pasivi, aşteptând semnalul de atac al stimulatoarelor.

Un om îşi făcu apariţia, pe o culme, în spatele lor. Omul rămase nemişcat, observând scena: felinele şi copiii. Purta uniforma de campanie a sardaukarilor, gri şi negru, cu însemne de Levenbrech – aghiotant de Bashar. O curea petrecută pe după gât şi pe sub braţe, ca un ham, îi fixa micul emiţător pe piept, unde comenzile erau, din orice poziţie, la îndemână.

Felinele nu întorseseră capul la apariţia lui. Îl cunoşteau pe acest om după zgomotul mişcărilor şi după miros. Sardaukarul coborî tiptil, aplecat, se opri la doi paşi de fiare, îşi şterse sudoarea de pe frunte. Chiar dacă aerul era rece, urmărirea fusese toridă. Din nou, ochii spălăciţi ai Levenbrechului cercetară scena: felinele şi copiii. Cu degetul, împinse sub casca neagră o şuviţă de păr blond şi ud de transpiraţie, apoi atinse microfonul implantat în laringe.

— Animalele i-au reperat.

O voce îi răspunse în receptoarele grefate în dosul urechilor.

— Le vedem.

— Acum? întrebă Levenbrechul.

— Ar putea să-i atace fără declanşarea semnalului?

— Sunt pregătite.

— Foarte bine. Să vedem dacă patru şedinţe de condiţionare au fost suficiente.

— Spuneţi-mi când sunteţi gata.

— Oricând.

— Atunci, să-i dăm drumul, rosti Levenbrechul.

Îndepărtă o baretă care proteja un buton roşu din partea dreaptă a emiţătorului şi apăsă pe buton. Cei doi tigri erau acum eliberaţi din lesa lor electronică. Omul rămase, totuşi, cu degetul deasupra butonului negru de sub cel roşu, pregătit să oprească fiarele, dacă s-ar fi întors să-l atace. Dar ele nu-i acordară nicio atenţie. Ghemuindu-se, începură să coboare cu mişcări furişate panta, în direcţia copiilor. Labele lor enorme păreau să alunece pe deasupra solului.

Levenbrechul se lăsă pe vine, cu ochii ţintă la tigri. Ştia că undeva, în preajma lui, un transochi camuflat transmitea totul pe ecranul unui monitor secret din Palatul Prinţului.

Brusc, felinele prinseră să alerge în salturi mari, ţâşnind la atac.

Copiii, atenţi la urcuşul anevoios printre stânci, nu sesizară pericolul. Unul dintre ei râse – un sunet ascuţit, cristalin în liniştea văii. Celălalt se împiedică şi, întorcând capul în momentul în care-şi regăsea echilibrul, văzu animalele. Arătă cu mâna şi exclamă:

— Ia uite!

Amândoi se opriră, miraţi de această întâmplare neaşteptată. Se aflau încă în aceeaşi poziţie în clipa în care tigrii Laza îi doborâră, fiecare fiară câte un copil. Muriră pe loc, nespectaculos, cu şira spinării ruptă instantaneu. Fiarele începură să se hrănească.

— Să-i chem înapoi? întrebă Levenbrechul.

— Lasă-i să termine. Au făcut treabă bună. Nici nu mă îndoiam: sunt o pereche superbă.

— Cea mai bună cu care-am avut de-a face, încuviință Levenbrechul.

— E-n regulă. Trimitem un aparat să te ia de acolo. Acum o să întrerupem comunicația.

Levenbrechul se ridică în picioare şi se întinse. Evită să privească direct spre versantul din stânga, unde sclipirea unei raze de soare îi dezvăluise prezența transochiului prin intermediul căruia Basharul aflat departe, în ținutul înverzit al Capitoliului, urmărise felul în care-şi îndeplinise misiunea. Zâmbi mulțumit. Acțiunea de azi avea să-i aducă în mod sigur o avansare. Se şi vedea cu însemnele de Bator pe gulerul uniformei. După asta, aveau să urmeze cele de Burseh... Şi, poate, într-o zi, chiar cele de Bashar. Cei ce slujeau cu vrednicie şi devotament în trupele lui Farad'n, nepotul regretatului Shaddam IV, erau recompensați cu avansări generoase. Iar mai târziu, când Prințul îşi va fi reluat locul cuvenit pe tron, aveau să urmeze recompense şi mai mari. Putea spera să obțină mai mult decât gradul de Bashar. O mulțime de baronii şi de ducate aveau să fie disponibile pe numeroasele lumi ale Imperiului... după ce vor fi fost eliminați gemenii Atreides.

Fremenul trebuie să-şi regăsească vechea credință, harul său de a forma comunități umane. Trebuie să-şi regăsească trecutul, să revină la acea lecție de supraviețuire pe care a învățat-o luptând cu Arrakisul. Singura grijă a unui fremen ar trebui să fie aceea de a-şi deschide sufletul la învățăturile lăuntrice. Lumile Imperiului, Landsraadul şi Confederația CHOAM-ului nu au ce învățături să-i transmită. Ele nu pot decât să-i răpească sufletul.

Propovăduitorul la Arrakeen

Naveta spațială sfârâia şi trosnea din toate încheieturile, după traversarea încinsă a atmosferei şi, de jur împrejurul Doamnei Jessica, atât cât vedea cu ochii, un ocean uman acoperea întinderea mohorâtă şi plată a spațioportului.

Estimă numărul oamenilor la cel puțin o jumătate de milion, din care doar o treime erau pelerini. Aşteptau cu toții, într-o linişte mormântală, cu privirile ațintite la platforma din fața ecluzei de ieşire a navetei, în penumbra căreia Doamna Jessica şi suita ei rămâneau încă ascunse vederii.

Mai erau două ore până la amiază, dar deja aerul de deasupra mulțimii avea acea licărire cețoasă care anunța arşița.

Jessica îşi netezi părul arămiu, vârstat cu fire argintii, care-i încadra fața ovală, sub gluga abei de Cucernică Maică. Ştia că n-avea o mină prea bună după această lungă călătorie şi că negrul abei nu era tocmai culoarea care-o avantaja. Dar mai purtase odată veşmântul acesta, aici. Fremenilor nu avea să le scape din vedere semnificația mantiei aba. Oftă. Detesta voiajele spațiale, iar cel pe care tocmai îl încheiase adăugase şi povara amintirilor legate de cealaltă călătorie de la Caladan la Arrakis, atunci când Ducele ei fusese constrâns să preia acest fief, împotriva îndemnului pe care i-l dicta rațiunea.

Încet, privirea ei parcurse marea de oameni, în căutarea amănuntelor semnificative, care nu puteau scăpa simțurilor ei Bene Gesserit. Glugi de distrai, de un gri mohorât: fremeni din inima deşertului. Mantii albe, cu urmele penitenței pe umeri: pelerini. Ici şi colo, pâlcuri de negustori bogați, cu capetele descoperite şi îmbrăcați în veşminte uşoare, pentru a sublinia astfel disprețul lor pentru economia de apă. Şi... o delegație a Societății Credincioşilor, inşi în mantii verzi cu glugi imense, distanți, închişi în sanctitatea tagmei lor.

Jessica ridică privirea spre cer şi, abia în acel moment, regăsi atmosfera de altădată, din ziua îndepărtată când sosise pe Arrakis cu iubitul ei Duce. Cât timp trecuse de-atunci? *Peste douăzeci de ani!* Câte bătăi de inimă în acest interval... Se înfioră. În ea, timpul era ca o greutate moartă, ca şi când toți anii petrecuți departe de această planetă nu existaseră în realitate.

Iată-mă, încă odată, în gura dragonului, gândi.

Chiar aici, pe această câmpie, fiul ei îl zdrobise pe Shaddam IV, luându-i Imperiul. O convulsie a istoriei lăsase în cugetele şi credinţele oamenilor amprenta acestui loc.

Jessica auzi foiala nervoasă a însoţitorilor din spatele ei şi oftă din nou. Trebuiau s-o aştepte pe Alia, care, cine ştie din ce motive, întârziase. Abia acum îşi făcea apariţia, în depărtare, cortegiul Aliei, creând un val uman pe măsură ce triunghiul format de Garda Regală deschidea calea prin mijlocul mulţimii.

Încă odată, Jessica scrută peisajul. Remarcă iarăşi cât de multe schimbări interveniseră. Un balcon de rugăciune fusese adăugat pe turnul de control. Departe, în stânga, la capătul câmpiei, se înălţa colosalul morman de piatră şi plastoţel care fusese fortăreaţa lui Paul, acel „sietch deasupra nisipurilor". Era cel mai gigantic edificiu construit vreodată de mâna omului. Între zidurile sale ar fi încăput uşor oraşe întregi. Acum, adăpostea cel mai puternic guvern al Imperiului, Societatea Credincioşilor, pe care Alia o edificase pe trupul fratelui ei.

Bastionul ăsta trebuie să dispară, gândi Jessica.

Suita Aliei se oprise la baza rampei, în aşteptare. Jessica recunoscu chipul parcă cioplit în piatră al lui Stilgar. Şi... Doamne păzeşte! Da, era chiar Prinţesa Irulan, ascunzându-şi ferocitatea în acelaşi corp seducător, cu marama de aur a părului înfoindu-se brusc sub o adiere hoinară. Irulan părea să nu fi îmbătrânit nici măcar cu o zi! Ce afront! Iar în faţă, în vârful triunghiului... Alia. Ochii ei erau aţintiţi la platforma cufundată în umbră şi Jessica, sondând trăsăturile de o tinereţe aproape neruşinată ale chipului fiicei sale, fu năpădită de un sentiment apăsător. Strânse din buze, în timp ce în urechi îi răsuna tunetul brizanţilor propriei ei existenţe. Zvonul era adevărat! Groaznic! Oribil! Alia apucase pe făgaşul interzis. Orice iniţiată putea citi semnele. *Monstruozitatea!*

În cele câteva clipe de care avu nevoie pentru a-şi domina emoţiile, Jessica îşi dădu seama că, de fapt, nădăjduise ca zvonul să nu se adevereasc㠖.

Dar gemenii? se întrebă imediat. *Sunt, şi ei, condamnaţi?*

Cu paşi măsuraţi, aşa cum se cuvenea pentru mama unui zeu, ieşi din umbră şi înaintă până la marginea rampei de coborâre. În spatele ei, membrii suitei rămaseră pe loc, după cum le ceruse. Următoarele clipe aveau să fie decisive. Acum, se înfăţişa singură, în văzul imensei mulţimi. Din spate se auzi tusea nervoasă a lui Gurney Halleck. Gurney se opusese: *„Fără să porţi măcar un scut defensiv? Pe toţi zeii din adâncuri, femeie! Ţi-ai pierdut minţile!”* Dar una dintre calităţile cele mai preţioase ale lui Gurney era simţul uluitor al obedienţei. Spunea întotdeauna ce-avea de spus, dar în cele din urmă se supunea. Aşa cum făcuse şi de această dată.

În momentul în care Jessica se ivi, marea de oameni emise un sunet care aducea cu şuieratul produs de un vierme uriaş. Ea ridică braţele în semnul de binecuvântare cu care preoţimea obişnuise Imperiul. Reacţionând imediat ca un singur şi colosal organism, cu doar câteva zone de şovăială foarte precise, mulţimea îngenunche. Până şi cei din suita oficială puseră un genunchi în pământ.

Dar Jessica înregistrase punctele în care reacţia întârziase şi ştia că alţi ochi, în spatele ei şi printre agenţii săi răspândiţi în mulţime, memoraseră o hartă instantanee cu ajutorul căreia să-i localizeze pe şovăielnici.

În timp ce Jessica stătea nemişcată, cu braţele ridicate, Gurney şi oamenii săi îşi făcură numaidecât apariţia. Trecură cu repeziciune pe lângă ea, coborâră rampa şi, indiferenţi la privirile surprinse ale delegaţiei oficiale, stabiliră contactul cu agenţii care se identificau prin semnale de mână. Sărind peste siluete îngenuncheate, ţâşnind prin intervale înguste, se răspândiră fulgerător în oceanul uman. Câţiva dintre cei pe care-i vizau sesizară primejdia şi încercară să fugă. Fură primii atinşi: cuţite şi laţuri săgetară prin aer, străpungând,

sugrumând. Fugarii căzură. Ceilalți fură scoşi din mulțime, cu cătuşe la mâini şi la picioare.

În tot acest timp, Jessica rămăsese cu brațele întinse, binecuvântând cu prezența ei, dominând şi paralizând mulțimea. Putea însă recunoaşte cu uşurință semnele zvonurilor care se răspândiseră şi ştia care era cel precumpănitor, căci fusese implantat: *„Cucernica Maică se întoarce pentru a-i rări pe cei mai puțin zeloşi. Binecuvântată fie Maica Domnului Nostru!”*

Când se termină totul – câteva trupuri prăvălite pe nisip, prizonierii închişi în beciurile turnului de control – Jessica lăsă brațele să-i coboare. Nu trecuseră mai mult de trei minute. Ştia că era puțin probabil ca Gurney şi oamenii lui să fi pus mâna pe vreunii dintre organizatorii complotului, cei care reprezentau amenințarea cea mai serioasă. Aceştia erau indivizi prea ageri şi prudenți. Dar, printre prizonieri, cu siguranță că aveau să se numere câteva capturi interesante, după ce vor fi cernuți neghiobii şi incapabilii.

În clipa în care Jessica lăsă jos brațele, mulțimea se ridică, aclamând.

Ca şi când n-ar fi avut loc niciun incident, Jessica parcurse singură planul înclinat al rampei şi, ocolindu-şi fiica, se opri în fața lui Stilgar. Barba neagră, care se revărsa peste colierul glugii distraiului ca o deltă stufoasă, era străbătută de şuvițe sure, dar, în privirea ochilor lipsiți de alb, Jessica regăsi aceeaşi intensitate ca la prima lor întâlnire în deşert. Stilgar ştia ce se petrecuse mai înainte şi era de acord. Ca un adevărat Naib fremen, ca un conducător suprem, capabil de cele mai sângeroase decizii. Primele sale cuvinte fură cât se poate de elocvente:

— Fii bine-venită acasă, Doamnă. Acțiunile directe şi eficiente mi-au făcut întotdeauna plăcere.

Jessica îşi îngădui un surâs trecător.

— Dă poruncă să-nchidă portul, Stil. Nu pleacă nimeni până ce nu-i vom fi interogat pe cei prinşi.

— Am şi făcut-o, Doamnă. Am pus la punct tot planul împreună cu trimisul lui Gurney.

— Vasăzică oamenii tăi au fost cei care ne-au ajutat.

— Doar unii dintre ei, Doamnă.

Ea desluşi rezervele nerostite ale Naibului şi încuviinţă cu o mişcare a capului.

— M-ai studiat cu destulă osârdie în zilele de demult, Stil.

— După cum ai binevoit să-mi spui odinioară, Doamnă, observându-i înveţi de la supravieţuitori.

În momentul acela Alia făcu un pas înainte şi Stilgar se retrase, lăsând-o pe Jessica faţă în faţă cu fiica ei.

Ştiind că nu avea cum să ascundă ceea ce aflase, Jessica nici nu încercă s-o facă. Alia putea să citească în ea tot ce dorea, ca orice adeptă a Comunităţii Surorilor. Fără-ndoială că-şi dăduse seama, după comportamentul Jessicăi, ce anume fusese văzut şi interpretat. Erau duşmane. Cât despre atributul „de moarte”, acesta nu atingea decât suprafaţa.

Alia optă pentru mânie, care era reacţia cea mai facilă şi mai bine adaptată momentului.

– Cum ţi-ai permis să întreprinzi o acţiune ca asta fără să mă consulţi şi pe mine? întrebă, apropiindu-se şi mai mult de mama ei.

Jessica răspunse cu glas molcom:

— După cum tocmai ai auzit, Gurney nu m-a pus nici pe mine la curent cu întregul plan. S-a considerat că...

— Şi tu, Stilgar! se răsti Alia, întorcându-se către fremen. Cui îi eşti *tu* loial?

— Jurământul meu de credință este față de copiii lui Muad'Dib, rosti Stilgar pe un ton aspru. Am eliminat o amenințare la adresa lor.

— Şi asta n-ar trebui să te umple de bucurie... fiica mea?

Alia clipi, o fulgeră pe mama ei cu privirea, apoi înăbuşi furtuna dezlănțuită în ea şi izbuti chiar să arboreze un zâmbet larg.

— Dar sunt *plină* de bucurie... mamă.

Şi, spre surprinderea sa, Alia constată că resimțea o bucurie reală, intensă, la această confruntare deschisă cu mama ei. Momentul de care-i fusese frică trecuse şi echilibrul puterii nu părea să se fi modificat în vreun fel.

— Vom discuta mai amănunțit despre asta când vom avea un prilej mai potrivit, zise ea, adresându-se atât Jessicăi, cât şi lui Stilgar.

— De bună seamă, încuviință Jessica, punând astfel capăt discuției şi întorcându-se spre Prințesa Irulan.

Câteva clipe, Jessica şi Prințesa se priviră în tăcere, ca două Surori Bene Gesserit care se rupseseră de Comunitate din acelaşi motiv: dragostea... dragostea pentru bărbați care, astăzi, nu mai erau printre cei vii. Această Prințesă îl iubise zadarnic pe Paul, devenind soția, dar nu şi tovarăşa lui de viață. Acum, nu mai trăia decât pentru copiii pe care i-i dăruise lui Paul concubina sa fremenă, Chani.

— Unde-mi sunt nepoții? întrebă în cele din urmă Jessica.

— La Sietch Tabr.

— Locul acesta era prea periculos pentru ei; înțeleg.

Irulan schiță un gest de încuviințare. Observase înfruntarea dintre Jessica şi fiica ei, dar îi dădea interpretarea pentru care o pregătise Alia: *„Jessica a restabilit relațiile cu Bene Gesseritul şi ştim amândouă că Surorile şi-au făcut planuri în legătură cu copiii lui Paul."* Irulan nu fusese niciodată o

desăvârşită Bene Gesserit; valoarea ei consta mai mult în faptul că era una dintre fiicele lui Shaddam IV, însă prea orgolioasă pentru a face efortul de a-şi dezvolta aptitudinile. Felul tranşant în care lua poziție acum nu făcea câtuşi de puțin cinste educației şi antrenamentului ei.

— Serios, Jessica, rosti ea, ar fi trebuit să fie consultat şi Consiliul Regal. N-ai făcut bine acționând doar prin...

— Trebuie să cred că nu are nimeni încredere în Stilgar?

Irulan era destul de deşteaptă ca să-şi dea seama că nu se putea răspunde la o asemenea întrebare. Spre marea ei uşurare, delegații ecleziastici, incapabili să-şi mai țină în frâu nerăbdarea, începură să avanseze. Schimbă o privire rapidă cu Alia, gândind: *Jessica e la fel de trufaşă şi de sigură pe ea cum a fost totdeauna!* Şi, dintr-odată, îi veni în gând o axiomă Bene Gesserit: *„Cei trufaşi nu fac altceva decât să înalțe castele, între zidurile cărora încearcă să-şi ascundă temerile şi îndoielile."* Dar putea fi acest lucru valabil şi în ceea ce o privea pe Jessica? Mai mult ca sigur că nu. Însemna că afişa doar o poză. Dar în ce scop? Era o întrebare care o tulbura pe Irulan.

Zgomotoşi, Preoții o acaparaseră pe mama lui Muad'Dib. Unii se mulțumeau să-i atingă doar brațele, dar cei mai mulți făceau plecăciuni adânci şi rosteau urări de bun-venit. Ultimii – „cei dintâi vor fi cei de pe urmă" – fură conducătorii delegației, care, conform rolului ce le era sorocit, se prezentară în fața Preasfintei Cucernice Maici pentru a o invita, cu surâsul de circumstanță, la ceremonia oficială de Purificare ce urma să aibă loc la Citadelă, vechiul fort al lui Paul.

Jessica îi cercetă cu privirea pe cei doi Preoți şi-i găsi antipatici. Unul se numea Javid. Era tânăr, cu un aer ursuz în pofida obrajilor bucălați, şi cu ochii adumbriți, care nu reuşeau să ascundă pânda suspiciunilor lăuntrice. Celălalt răspundea la numele Zebataleph şi era cel de-al doilea fiu al unui Naib pe care Jessica îl cunoscuse pe vremuri, după cum nu scăpă ocazia să-i amintească. Acesta era uşor de

clasificat: un amestec de cruzime şi veselie, cu o barbă blondă încadrând o faţă prelungă, degajând o bizară impresie de trăiri tainice şi profundă cunoaştere. Pentru Jessica nu încăpea îndoială că Javid era cel mai periculos. Un individ ascuns, în acelaşi timp atrăgător şi – nu găsea alt calificativ – *respingător*. Vorbea cu un accent ciudat, impregnat de pronunţii arhaice, de parcă s-ar fi tras dintr-o comunitate izolată.

— Spune-mi, Javid, întrebă ea, care ţi-e obârşia?

— Nu-s decât un umil fremen al deşertului, răspunse el, dar minciuna răsuna în fiecare silabă.

Zebataleph interveni cu o deferenţă agresivă, aproape parodică:

— Sunt multe de spus despre zilele de demult, Doamnă. Eu, unul, m-am numărat printre primii care au recunoscut natura sfântă a misiunii fiului Domniei-Tale.

— Dar nu te-ai numărat printre fedaykinii săi.

— Nu, Doamnă. Înclinaţiile mele erau mai degrabă filozofice. Mă pregăteam pentru sacerdoţiu.

Punându-ţi, astfel, pielea la adăpost, gândi Jessica.

— Suntem aşteptaţi la Citadelă, Doamnă, spuse Javid.

Din nou, Jessica percepu ciudăţenia accentului său ca pe o întrebare care cerea neapărat un răspuns.

— Cine ne aşteaptă?

— Soborul Credinţei, toţi cei ce întreţin flacăra vie a numelui şi a faptelor sfântului fiu al Domniei-Tale.

Întorcându-şi privirea, Jessica o surprinse pe Alia zâmbindu-i lui Javid şi întrebă:

— Omul acesta e în slujba ta, fiica mea?

Alia încuviință, adăugând:

— Şi hărăzit unor fapte măreţe.

Dar Jessica observă că Javid nu părea deloc încântat de acest elogiu şi hotărî că omul merita atenţia specială a lui Gurney, care tocmai se apropia, însoţit de cinci dintre oamenii lui de încredere. De la distanţă, prin gesturi, îi dădu de ştire că interogatoriul suspecţilor era în curs de desfăşurare. Gurney avea mersul de tăvălug al unui om cu o putere ieşită din comun; privirea lui săgeta când într-o parte, când în alta, şi fiecare muşchi al corpului său răspundea energiei şi supleţei pe care Jessica i le antrenase după manualul *prana-bindu* Bene Gesserit. Era un colos cu reflexe aproape inumane, un ucigaş care vâra spaima în multă lume, dar Jessica îl îndrăgea şi-l preţuia mai mult decât pe oricare alt bărbat... viu.

Cicatricea lăsată de şfichiul unui bici de viţă neagră se vălurea pe falca lui Gurney, conferindu-i o expresie sinistră, dar un surâs lumină faţa lui când dădu cu ochii de Stilgar.

— Bine lucrat, Stil! rosti el.

Îşi strânseră unul altuia braţele, în semn de efuziune, după vechiul obicei fremen.

— Ceremonia, spuse Javid, atingând uşor umărul Jessicăi.

Ea se retrase un pas, îşi alese cu grijă vorbele pentru puterea controlată a Glasului, cu tonul şi intensitatea astfel controlate, încât să obţină un efect emoţional precis asupra lui Javid şi Zebataleph:

— M-am întors pe Dune ca să-mi văd nepoţii. Trebuie să ne pierdem vremea cu această aiurelă popească?

Zebataleph fu şocat. Cu gura căscată, privi alarmat împrejur, încercând să-i repereze pe cei ce vor fi auzit. *Aiurelă popească!* Ce efect ar fi putut avea asemenea cuvinte, pronunţate de mama Mântuitorului lor?

Javid, în schimb, confirmă aprecierea Jessicăi. Gura îi împietri, apoi schiță un zâmbet. Ochii săi însă nu zâmbiră şi nici nu încercară să-i descopere pe cei ce vor fi putut trage cu urechea. Javid îşi cunoştea oamenii din suită. Se afla deja în posesia unei hărți auditive pe care figurau toți cei ce, din acest moment, trebuiau supravegheați îndeaproape. Zâmbetul îi pieri brusc, abia după câteva secunde, când îşi dădu seama că se trădase. Dar Javid era bine pregătit: cunoştea puterile de observație ale Doamnei Jessica. Înclinându-şi scurt, nervos, capul, validă această cunoaştere.

Într-un fulger mental, Jessica evaluă măsurile posibile. Ar fi fost suficient un subtil semnal de mână pentru ca Gurney să-i facă de petrecanie lui Javid. Pe loc, pentru efect, sau mai târziu, discret, sub aparența unui accident.

Tocmai când încercăm să ascundem pornirile noastre cele mai secrete, urlă întreaga noastră ființă şi ne trădează, gândi Jessica. De la această dezvăluire pornise educația Bene Gesserit pentru a-şi învăța adeptele să o contracareze şi, totodată, să o folosească pentru a citi în cartea de carne a altora. Astfel, putea citi, în această clipă, că inteligența lui Javid reprezenta o valoare, o greutate provizorie pe talerul balanței. Dacă reuşea să-l câştige, Javid putea deveni veriga care-i lipsea pentru a face legătura cu preoțimea arrakiană. Iar Javid era omul Aliei.

— Suita mea trebuie să rămână modestă, spuse ea. Totuşi, ne putem permite să mai primim o persoană. Javid, poți să ni te alături. Zebataleph, îmi pare rău. Şi, Javid... am să particip la această... la această ceremonie, dacă ții atât de mult.

Javid inspiră adânc şi rosti cu voce scăzută:

— Cum e voia mamei lui Muad'Dib. Se uită, pe rând, la Alia şi la Zebataleph, înainte de a se adresa direct Jessicăi: Sunt mâhnit să întârzii astfel întâlnirea cu nepoții Domniei-Tale, dar există, ca să zic aşa, rațiuni de stat...

E bine, gândi Jessica. *Mai presus de orice, îl interesează afacerile. De îndată ce vom cunoaşte moneda potrivită, îl vom cumpăra.* Acum era bucuroasă că Javid insistase în legătură cu prețioasa lui ceremonie. Această victorie avea să-i confere un ascendent asupra egalilor lui, şi amândoi ştiau asta. Acceptarea participării la această Purificare putea fi acontul unor servicii ulterioare.

— Presupun că ne-ai pregătit transportul, spuse ea.

Vă dau cameleonul deşertului, a cărui pricepere de a se contopi cu mediul vă spune tot ce trebuie să ştiți despre rădăcinile ecologiei şi temelia propriei voastre identități.

Cartea Diatribelor din „Cronica lui Hayt”

Leto stătea aşezat, cântând la micul baliset pe care Gurney Halleck, un adevărat virtuoz al acestui instrument, i-l trimisese în dar cu ocazia celei de-a cincea aniversări. Trecuseră patru ani de atunci şi Leto, exersând aproape zilnic, dobândise o oarecare iscusință, chiar dacă cele două coarde de grave îi mai dădeau încă de furcă. Constatase însă că balisetul era un remediu eficace pentru un anumit gen de frământări, lucru care, de altfel, fusese remarcat de Ghanima. Acum, în amurg, se instalase pe un prag de piatră, la extremitatea sudică a aflorimentului stâncos care adăpostea sietchul Tabr, şi degetele sale mângâiau încetişor strunele.

Ghanima stătea în picioare, în spatele lui. Silueta ei măruntă era imaginea vie a dezaprobării. După ce Stilgar le dăduse de ştire că bunica lor era reținută la Arrakeen, Ghanima se împotrivise unei escapade în aer liber, mai ales la o oră atât de apropiată de căderea nopții. Încercând să-şi zorească fratele, întrebă:

— Ei, ce este?

Drept răspuns, el începu altă melodie.

Pentru prima oară de când primise acest dar, Leto era intens conştient de originea instrumentului: acest baliset fusese construit de un maestru lutier de pe Caladan. Memoriile vieţilor existente în el aveau darul să-i picure în suflet o profundă nostalgie pentru planeta de vis unde domnise Casa Atreides. La auzul acestei muzici, îi era de ajuns să înlăture barierele lăuntrice pentru a regăsi amintirile acelor vremuri trecute, când Gurney cânta la baliset pentru protejatul şi prietenul lui, Paul Atreides. Când instrumentul vibra în mâinile sale, ca acum, Leto se simţea din ce în ce mai pătruns de prezenţa fizică a tatălui său. Cânta şi, cu fiecare secundă ce trecea, avea impresia că se contopeşte tot mai mult cu instrumentul. Simţea, înlăuntrul fiinţei sale, o sumă ideală de talente, care exploraseră toate secretele balisetului şi care ghidau muşchii lui de copil de nouă ani.

Nerăbdătoare, Ghanima începu să bată din picior, fără a-şi da seama că făcea acest lucru în ritmul muzicii.

Cu o grimasă de concentrare, Leto abandonă melodia familiară şi începu un cântec mai vechi decât oricare dintre cele pe care le cântase vreodată Gurney. Un cântec care fusese străvechi deja pe vremea celei de-a cincea migraţii planetare a fremenilor. Cuvintele reluau un motiv zensunnit şi lui Leto îi veneau în memorie pe măsură ce degetele sale înjghebau o versiune şovăitoare a melodiei.

Frumuseţea naturii
Conţine o dulce esenţă
Numită de unii... declin.
Prin această sublimă prezenţă
Viaţa reînvie deplin.
Lacrimile tăcute
Sunt apa simţirii:
Ele reînvie
Suferinţa firii...
Despărţirea de acea privire
Căreia moartea îi dă împlinire.

Din spate, vocea Ghanimei se suprapuse ultimului acord:

— Ce vechitură răsuflată! De ce-ai ales tocmai cântecul ăsta?

— Fiindcă se potriveşte.

— Ai de gând să i-l cânți şi lui Gurney?

— Poate.

— Va spune că-i deprimant şi stupid.

— Ştiu.

Leto întoarse uşor capul şi-şi privi sora. Nu-l surprindea faptul că ea cunoştea cântecul şi cuvintele, dar îl copleşise deodată gândul unicității vieților lor îngemănate. Dacă vreunul dintre ei ar fi murit, celălalt i-ar fi moştenit conştiința, amintirile, fără nici cea mai mică denaturare. Nimic din momentele petrecute împreună nu s-ar fi pierdut. Țesătura eternă a acestei apropieri insolite îl înfricoşă brusc pe Leto şi-l făcu să-şi ia ochii de la Ghanima. Ştia că în țesătură existau goluri. Iar frica i-o stârnea cel mai recent dintre ele. Simțea că viețile lor încep să se despartă şi se întrebă: *Cum să-i spun despre lucrul acesta care mi s-a întâmplat numai mie!*

Privi spre deşert. Umbra se îndesa în spatele brachanelor – înaltele dune migratoare, în formă de semilună, ce unduiau, asemenea valurilor, pe suprafața Arrakisului. Aceasta era *Kedemul,* Deşertul Interior, dar nisipurile sale erau, astăzi, din ce în ce mai rar tulburate de trecerea unui vierme uriaş. Amurgul lăsa dâre însângerate peste crestele dunelor şi, pe alocuri, hotarele dinspre umbră păreau pradă unor incendii mocnite. Un şoim căzu în picaj din cerul stacojiu şi privirea lui Leto îl surprinse în clipa în care înşfăca din zbor o potârniche de stâncă.

Jos, chiar sub locul în care şedea, plantele alcătuiau un covor în nuanțe de verde, străbătut de firul apei unui qanat care, din loc în loc, scânteia sub cerul liber, înainte de a dispărea în tunelul unei conducte subterane. Apa provenea de la giganticele bazine colectoare ale capcanelor de vânt

instalate în spatele lui, pe cel mai înalt pisc al stâncii. Acolo unde flutura în vânt steagul verde al Atreizilor.

Apa şi culoarea verde.

Noile simboluri ale Arrakisului.

Ceva mai departe, oaza în formă de diamant a unor dune plantate atrase atenţia simţurilor sale de fremen. Ţipătul strident al unei păsări de noapte, undeva, sub faleză, îi amplifică senzaţia că fusese proiectat pe neaşteptate într-un moment din trecutul sălbatic.

Nous avons changé tout cela, gândi el, într-una din limbile arhaice pe care el şi Ghanima le foloseau în intimitate. *„Noi am schimbat toate astea."* Suspină. *Oublier, je ne puis. „Nu pot să uit."*

Dincolo de oază, în lumina care scădea, putea încă distinge ţinutul pe care fremenii îl numeau „Pustia" – locul în care nu creştea nimic, locul veşnic sterp. Apa şi marele plan ecologic erau pe cale să schimbe şi asta. Astăzi existau pe Arrakis zone în care se puteau vedea coline acoperite de catifeaua verde a pădurilor. Păduri pe Dune! Celor din generaţia nouă le venea greu să-şi închipuie că sub ondulaţiile înverzite se aflau dune de nisip. Pentru ochii lor tineri, priveliştea frunzişului des al copacilor n-avea nimic şocant. Dar Leto se pomeni gândind, în această clipă, cu mentalitatea Vechilor Fremeni, bănuitor faţă de orice schimbare, temător faţă de tot ce era nou.

— Copiii zic că nu mai găsesc aproape deloc păstrăvi de nisip la mică adâncime pe-aici, spuse el brusc.

— Şi ce poate să-nsemne asta? întrebă Ghanima pe un ton oarecum iritat.

— Că lucrurile încep să se schimbe cu repeziciune.

Din nou, ţipătul păsării răsună sub faleză şi noaptea căzu asupra deşertului aşa cum se repezise şoimul asupra potârnichii. Noaptea îl supunea adesea pe Leto unui adevărat

asalt al amintirilor – de parcă toate viețile existente în el îşi cereau dreptul. Pe Ghanima, fenomenul n-o tulbura în aceeaşi măsură ca pe el. Cunoştea însă frământările lui şi, acum, Leto îi simți mâna lăsându-se pe umărul său, cu afecțiune.

Placă un acord furios pe baliset.

Cum putea să-i explice surorii sale ce i se întâmpla?

În capul lui se purtau războaie, vieți fără număr îşi disputau vechile lor amintiri: accidente violente, aleanuri de dragoste, locuri şi chipuri multicolore... multitudini de dureri înăbuşite şi de bucurii nețărmurite. Auzea elegii închinate primăverii pe planete care nu mai existau de mult, zvon de dansuri în jurul focurilor de tabără, bocete şi chemări, un potop de conversații întrepătrunse.

Cel mai greu era de suportat asaltul lor la căderea nopții, sub cerul liber.

— N-ar fi mai bine să ne-ntoarcem, acum? întrebă Ghanima.

El scutură din cap şi, simțindu-i mişcarea, ea îşi dădu în sfârşit seama că frământările lui erau mai adânci decât îşi închipuise.

De ce vin atât de des să întâmpin noaptea aici? se întrebă el. Nu simți când Ghanima îşi retrase mâna.

— Ştii de ce te chinui aşa, rosti ea.

Leto percepu reproşul blând din glasul ei. Da, ştia. Răspunsul era acolo, în conştiința sa, cât se poate de evident: *Pentru că acest mare necunoscut-cunoscut care se află în mine mă poartă ca un val.* Trecutul său era un talaz pe care el îl călărea ca şi când s-ar fi aflat pe o planşă de surfing. Avea la dispoziție amintirile viziunilor preştiente ale tatălui său, care se suprapuneau peste orice altceva şi totuşi voia toate acele trecuturi. Le voia. Şi erau atât de periculoase. Ştia fără greş lucrul acesta, acum, cu noul element despre care trebuia să-i vorbească Ghanimei.

Deşertul începu să strălucească în lumina răsăritului Primei Luni. Privirea lui Leto scrută falsa încremenire a undelor de nisip ce se pierdeau în infinit. În stânga lui, la mică distanță, se profila Slujitorul, un afloriment pe care eroziunea furtunilor de nisip îi redusese la o coamă joasă şi sinuoasă, ca un vierme întunecat traversând dunele. Într-o zi, stânca de sub el avea să fie, şi ea, astfel măcinată, iar Sietch Tabr n-avea să mai existe decât în memoria cuiva asemenea lui. Nu se îndoia că va mai fi cineva asemenea lui.

— De ce te uiți la Slujitor? întrebă Ghanima.

El ridică din umeri. În ciuda ordinelor primite de gărzile lor, el şi Ghanima se duceau deseori la Slujitor. Descoperiseră acolo o ascunzătoare, dar Leto ştia, acum, de ce locul acela exercita o asemenea atracție asupra lor.

Privi în jos. Sub el, părând mai aproape din cauza întunericului, o fâşie de qanat sclipea sub razele lunii; oglinda apei era vălurită de săgetarea peştilor de pradă cu care fremenii îşi populau toate rezervele de apă pentru a îndepărta păstrăvii de nisip.

— Mă aflu între peşte şi vierme, murmură.

— Poftim?

El repetă, mai tare.

Ghanima duse mâna la gură, brusc năpădită de-o bănuială în legătură cu zbuciumul fratelui ei. Tatăl lor se purtase la fel; era suficient să privească în ea şi să compare.

Leto se cutremură. Amintiri ce-l legau de locuri pe care carnea lui nu le cunoscuse niciodată îi şopteau răspunsuri la întrebări pe care nu le pusese. Un imens ecran interior îi dezvăluia corelații, evenimente înlănțuite. Viermele nisipurilor de pe Dune nu putea traversa apa; apa îl otrăvea. Cu toate astea, în erele preistorice Dune cunoscuse apa. Bazinele cu depozite de ghips atestau existența trecută a lacurilor şi a mărilor. Puțurile forate la mare adâncime dădeau de apă, pe care păstrăvii de nisip o izolau cu

repeziciune. La fel de limpede ca şi cum ar fi asistat direct la evenimente, Leto înțelese ce se întâmplase pe această planetă şi fu cuprins de presimțiri negre cu privire la schimbările dezastruoase provocate de intervenția omului.

Aproape în şoaptă, rosti:

— Ştiu ce s-a întâmplat, Ghanima.

Ea se aplecă spre el.

— Ce?

— Păstrăvul de nisip...

Se întrerupse şi ea se miră de ce-l obseda faza haploidă a viermelui de nisip, dar nu cuteză să-l întrebe.

— Păstrăvul de nisip, reluă el, a fost adus aici de pe o altă lume. Pe vremea aceea exista apă pe Dune. Păstrăvii au proliferat peste limita la care ecosistemele de atunci le puteau face față. Au închistat toată apa de la suprafață şi au transformat planeta într-un deşert... Au făcut-o pentru a supraviețui, fiindcă numai o lume suficient de aridă le îngăduia să ajungă în faza de vierme.

— Păstrăvii de nisip?

Ghanima clătină din cap nu pentru că i-ar fi pus la îndoială cuvintele, ci fiindcă nu voia să sondeze adâncurile de unde proveneau informațiile lui. *Păstrăvii de nisip?* repetă ea în gând. De multe ori, în acest trup ca şi în altele, participase la acel joc al copiilor fremeni, care prindeau păstrăvii de nisip lăsându-i să le acopere mâna ca o mănuşă dintr-o membrană fină, înainte de a-i aduce la alambicul morții pentru a le recupera apa. Îi era greu să-şi imagineze că această creatură măruntă, lipsită de creier, se afla la originea unor evenimente de o asemenea anvergură.

Leto dădu din cap pentru el însuşi. Fremenii ştiuseră dintotdeauna să populeze cu peşti răpitori cisternele lor de apă. În haplofază, păstrăvii de nisip rezistau activ marilor

acumulări de apă aflate aproape de suprafață; în qanatul de sub locul în care şedea el înotau peşti carnivori. Vectorul vierme putea să suporte apa doar în cantități foarte mici – ca, de pildă, cele prezente în celulele țesuturilor umane. Confruntate cu un volum mare de apă, complexele sale de prelucrare chimică se detractau, explodau pur şi simplu, generând, în momentul morții, periculosul concentrat de melanj, supremul drog psihotrop folosit, într-o soluție foarte diluată, în orgiile de sietch. Concentratul în stare pură îl proiectase pe Paul Muad'Dib dincolo de zidurile Timpului, în abisul de dezintegrare în care nicio ființă umană de sex masculin nu se aventurase vreodată.

Ghanima simți tremurul care scutura trupul fratelui ei.

— Ce-i cu tine? întrebă ea. Ce-ai făcut?

Dar el nu vru să se desprindă de şirul propriilor lui revelații.

— Păstrăvii de nisip se împuținează... Transformarea ecologică a planetei...

— Îi opun rezistență, fireşte, zise ea şi, deodată, începu să înțeleagă frica din glasul lui, atrasă pe acelaşi făgaş în pofida voinței ei.

— Dacă dispar păstrăvii de nisip, dispar şi viermii, spuse el. Trebuie să avertizăm triburile.

— Nu va mai fi mirodenie, murmură Ghanima.

Cuvintele abia dacă evocau punctele de vârf ale pericolului ce amenința întregul sistem din cauza intervenției oamenilor în milenarele interdependențe ale mediului Dunei.

— Alia ştie, rosti Leto. Ştie şi-i pare bine.

— Dar nu poți fi sigur de asta.

— Sunt sigur.

De data aceasta, Ghanima nu mai avu nicio îndoială: ştia ce-l chinuia pe fratele ei şi simți că-i îngheață sângele în vene.

— Dacă ea neagă, triburile n-or să ne creadă, spuse el.

Afirmația lui făcea trimitere la problema primordială a existenței lor: ce fremen ar fi putut crede în înțelepciunea unui copil de nouă ani? Alia, care, cu fiecare zi ce trecea, se îndepărta tot mai mult şi mai mult de propria ei moştenire lăuntrică, se bizuia pe acest lucru.

— Trebuie să-l convingem pe Stilgar, zise Ghanima.

Dintr-o mişcare, amândoi întoarseră capul spre deşertul scăldat în lumina lunii. Pentru ei, deşertul devenise deodată un loc diferit. Îl transformaseră doar câteva clipe de percepție intensă. Interacțiunea dintre om şi acest mediu nu li se păruse niciodată mai evidentă. Se simțeau părți integrante ale unui sistem dinamic cu un echilibru extrem de fragil. Această nouă perspectivă provocase în ei o schimbare de conştiință şi o revărsare de observații. Aşa cum spusese Liet-Kynes, Universul era teatrul unei conversații permanente între populațiile animale. Păstrăvul de nisip le vorbise ca unor animale umane.

— Triburile vor înțelege o amenințare care vizează apa, spuse Leto.

— Dar nu e amenințată doar apa. Este o...

Ghanima tăcu brusc, realizând sensul mai profund al cuvintelor lui. Apa era simbolul absolut al puterii pe Arrakis. În esența lor, fremenii rămâneau nişte animale specializate, supraviețuitori ai deşertului, experți ai guvernării în condiții de tensiune. Odată cu abundența apei, în ei avea loc un straniu transfer de simbol, chiar dacă înțelegeau încă vechile necesități.

— Vrei să spui amenințarea care vizează puterea, îl corectă ea.

— De bună seamă.

— Dar ne vor crede?

— Dacă reuşesc să-şi dea seama, dacă sesizează dezechilibrul.

— Echilibrul, rosti ea, şi repetă cuvintele pronunțate odinioară de tatăl lor: Asta deosebeşte un popor de o gloată.

Vorbele ei treziră din nou în Leto prezența tatălui său.

— Economie contra frumusețe, murmură el. O poveste mai veche decât Sava. (Oftă şi-şi privi sora.) Am început să am vise preştiente, Ghani.

Ea icni.

— Când Stilgar ne-a spus că bunica o să întârzie, urmă el, cunoşteam deja acea clipă. Despre celelalte vise însă... nu-s sigur.

Cu ochii împăienjeniți de lacrimi, ea scutură din cap.

— Leto... La tata, asta a început mai târziu. Nu crezi că...

— Am visat că eram închis într-o armură şi goneam peste dune. Fusesem la Jacurutu.

— Jacu... Ghanima îşi drese glasul. Legenda aceea străveche!

— Jacurutu există. Ghani! Trebuie să-l găsesc pe omul căruia i se spune Propovăduitorul. Trebuie să-l găsesc şi să vorbesc cu el.

— Crezi că e... tatăl nostru?

— Pune-ți ție întrebarea asta.

— Ce-i drept, i s-ar potrivi, admise ea, dar...

— Nu-mi plac lucrurile pe care ştiu că va trebui să le fac. Pentru prima oară, îl înțeleg pe tata.

Ghanima se simți exclusă din gândurile lui şi spuse:

— Probabil că Propovăduitorul nu-i decât un bătrân bigot.

— Mă rog să fie aşa, şopti el. Oh, de-ai şti cum mă rog!

Se aplecă şi, când se ridică în picioare, balisetul din mâna lui emise un sunet stins.

— Aş vrea din tot sufletul să se dovedească a fi doar un Gavriil fără trâmbiță, rosti.

Rămase nemişcat, cu privirea ațintită la deşertul luminat de lună.

Întorcându-şi ochii în aceeaşi direcție, Ghanima văzu, la hotarul cel mai îndepărtat al plantațiilor sietchului, luminiscența organică a vegetației în descompunere şi, dincolo de ea, striațiile nesfârşite ale dunelor. Ținutul acela era viu. Chiar şi când deşertul dormea, ceva, pe cuprinsul lui, stătea de veghe. Era o veghe perceptibilă: Ghanima auzea, dedesubt, animale care se adăpau din qanat. Dezvăluirea lui Leto preschimbase privelişte a nopții; acesta era un moment palpabil, o clipă în care ieşeau la iveală regularitățile schimbării interminabile, o clipă în care se făcea simțită acea lungă transformare de la trecutul lor terran, ale cărei etape erau, toate, comprimate în memoriile lor.

— De ce Jacurutu? întrebă Ghanima şi tonul ei sec spulberă clipa.

— De ce... nu ştiu. Când Stilgar ne-a povestit prima oară cum au fost omorâți cei de-acolo şi că locul este tabu, am gândit... ce-ai gândit şi tu. Dar, acum, de acolo vine pericolul... şi de la Propovăduitor.

Ghanima nu comentă, nu-i pretinse să-i dezvăluie mai multe despre visele lui premonitorii, conştientă că, astfel, îi dădea de-nțeles cât de înspăimântată era. Calea aceasta era calea Monstruozității, o ştiau amândoi. Cuvântul rămase nerostit, dându-le târcoale, în timp ce Leto o luă înainte, strecurându-se printre stânci, spre intrarea sietchului. *Monstruozitatea.*

Universul e al lui Dumnezeu. El este un singur lucru, un tot de la care pornind se pot identifica toate separațiile. Viața trecătoare, inclusiv acea viață înzestrată cu rațiune şi conştiință pe care noi o numim inteligență, nu deține decât un mandat fragil asupra unei părți oarecare din tot.

„Comentariile CTE” (Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici)

Halleck, vorbind cu voce tare despre alte subiecte, transmitea prin semne adevăratul mesaj. Nu-i plăcea anticamera mică pe care Preoții i-o puseseră la dispoziție pentru a-şi prezenta raportul şi care era, cu siguranță, ticsită de aparate de spionat. Foarte bine! Să încerce să decodeze semnalele discrete ale mâinilor! Atreizii practicaseră acest mod de comunicare din moşi-strămoşi şi nimeni nu fusese în stare să-l descifreze.

Afară se înnoptase. Mica încăpere, lipsită de ferestre, era luminată de licurigloburi plasate în colțurile tavanului.

— Mulți dintre cei pe care i-am prins erau oamenii Aliei, transmise Halleck, privind-o cu atenție pe Jessica în timp ce o informa cu voce tare că interogatoriul prizonierilor continua.

— Deci, după cum ai prevăzut, observă Jessica prin câteva semne rapide. Apoi, dând din cap, glăsui: Aştept un raport complet, Gurney, de îndată ce vei crede de cuviință.

— Desigur, Doamnă, o încredință el, şi degetele lui continuară: Mai e ceva, destul de tulburător: sub influența drogurilor puternice, câțiva prizonieri au vorbit despre Jacurutu şi, în momentul în care au pronunțat numele, au murit.

— Un cardio-fuzibil? întrebară degetele Jessicăi. Şi, tare: Ai eliberat dintre prizonieri?

— Câțiva, Doamnă; cei care nu prezentau niciun interes evident. Iar degetele sale semnalizară: Bănuim o posibilă constrângere cardiacă, dar încă nu suntem siguri. Autopsiile

sunt în curs. Am considerat însă că trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă povestea asta cu Jacurutu şi-am venit imediat.

— Ca şi Ducele meu, am considerat întotdeauna Jacurutu drept o legendă interesantă, generată, probabil, de un fapt real, comentă neauzit Jessica şi ignoră strângerea de inimă pe care-o resimţea ori de câte ori pomenea despre vechea ei dragoste.

— Alte instrucţiuni? se interesă Halleck cu voce tare.

Jessica îi spuse să se întoarcă la spaţioport şi să revină când va dispune de noi informaţii, dar degetele ei ordonară:

— Reia legăturile cu prietenii tăi contrabandişti. Dacă Jacurutu există, cei de-acolo trăiesc din vânzarea de mirodenie. Şi piaţa lor de desfacere nu poate fi decât contrabanda.

Halleck încuviinţă cu o mişcare scurtă, în vreme ce degetele sale spuneau:

— E o acţiune pe care am şi început-o. Şi, pentru că nu putea să uite experienţa de-o viaţă, adăugă: Fii extrem de prudentă pe-aici, Doamnă. Alia îţi este duşmancă şi majoritatea preoţimii este de partea ei.

— Nu şi Javid, replicară degetele Jessicăi. El îi urăşte pe Atreizi. Cred că-i un lucru de care numai un adept ar putea să-şi dea seama, dar, în ceea ce mă priveşte, sunt sigură. Pune ceva la cale şi Alia nu ştie.

— Am să mai adaug câţiva oameni la garda personală a Domniei-Tale, rosti Halleck cu voce tare, prefăcându-se că nu vede privirea nemulţumită pe care i-o aruncă Jessica. Sunt sigur că există pericole. Vrei să-ţi petreci noaptea aici?

— Vom merge la Sietch Tabr cât de curând, spuse Jessica.

Şovăi un moment, gata să-i ceară să nu-i mai vâre şi alţi oameni în gardă, dar se abţinu. Era mai bine să se încreadă

în instinctul lui Gurney. Destui Atreizi avuseseră prilejul să se convingă de asta, spre satisfacția sau mâhnirea lui.

— Mai am de participat la o întâlnire cu Şeful Noviciatului, adăugă ea. După asta, voi părăsi cu plăcere locul acesta.

Şi am văzut ridicându-se din nisip altă fiară, care avea două coarne, ca de miel, dar o gură plină de colți ascuțiți şi din gură îi ieşeau flăcări, ca din gura unui balaur, iar trupul sclipea şi ardea cu dogoare mare în vreme ce fiara şuiera precum şarpele.

Noua Biblie Catolică Portocalie

Îşi spunea singur *Propovăduitorul* şi mulți, pe Arrakis, ajunseseră să resimtă o frică grozavă că ar putea fi Muad'Dib, întors în deşert, câtuşi de puțin mort. Muad'Dib mai putea fi încă în viață; căci cine-i văzuse trupul? Dar cine văzuse vreodată un trup pe care-l luase deşertul? Totuşi... Muad'Dib? Se puteau detecta unele puncte de comparație, deşi nimeni din zilele de demult nu venise vreodată să spună: „Da, acesta era Muad'Dib. Îl recunosc."

Totuşi... Ca şi Muad'Dib, Propovăduitorul era orb, iar orbitele sale negre şi cicatrizate s-ar fi putut datora efectelor unui arde-piatră. Vocea sa avea aceeaşi putere de penetrație, aceeaşi forță irezistibilă care cerea un răspuns din adâncul ființei. Mulți observaseră asta. Era slab, acest Propovăduitor, cu fața tăbăcită şi brăzdată de riduri, cu părul cărunt. Dar aşa arătau mulți dintre cei ce trăiseră în inima deşertului. Dovada o aveai la tot pasul, privind împrejur. Şi mai era un aspect care dădea loc la discuții: Propovăduitorul avea drept călăuză un tânăr fremen al cărui sietch nu-l cunoştea nimeni şi care, atunci când era întrebat, răspundea că se angajase în slujba Propovăduitorului contra cost. Dar, obiectau unii, Muad'Dib, care cunoştea viitorul, nu avusese niciodată nevoie de-o călăuză, decât în ultima clipă, când îl copleşise durerea. Atunci, da, avusese nevoie de un însoțitor, o ştia toată lumea.

Propovăduitorul îşi făcuse apariţia pe străzile Arrakeenului într-o dimineaţă de iarnă, ţinându-şi o mână brună, străbătută de vene proeminente, pe umărul tinerei sale călăuze. Băiatul, care spunea că se numeşte Assan Tariq, se strecura prin mulţime şi prin praful cu iz de cremene al aglomeraţiei matinale cu agilitatea celui născut în înghesuiala cavernelor, fără a pierde nicio clipă contactul cu stăpânul său.

Orbul, după cum se putu observa, purta burka tradiţională peste un distrai cu aspectul inconfundabil al celor confecţionate odinioară doar în sietchurile din inima deşertului. Veşmântul nu semăna nicidecum cu straiele făcute de mântuială care se vedeau în ultima vreme. Tubul nazal, care-i capta umezeala din respiraţie pentru a o conduce spre straturile de reciclare acoperite de burka, era înfăşurat într-o împletitură măruntă din acea viţă neagră care aproape că dispăruse cu totul în ultimii ani. Masca distraiului, trasă peste partea inferioară a feţei, era plină de pete verzi în locurile în care o rosese nisipul purtat de vânt. Pe scurt, Propovăduitorul era, întru totul, o figură ivită din trecutul Dunei.

În mulţimea aflată deja pe străzi în acea dimineaţă de iarnă, nu puţini fură cei care-l remarcară. Un fremen orb era, ce-i drept, o raritate. Legea fremenă mai cerea şi acum ca orbii să fie lăsaţi în voia lui Shai-Hulud. Deşi mai puţin respectată în aceste vremuri moderne, îmblânzite de apă, litera Legii rămăsese neschimbată din timpurile cele mai vechi. Orbii erau prinosul lui Shai-Hulud. Trebuiau abandonaţi în plin *bled* pentru a fi devoraţi de viermii cei mari. Iar când se întâmpla acest lucru – şi, câteodată, veştile răzbăteau până-n oraşe –, el se petrecea întotdeauna departe, în ţinuturile stăpânite încă de cei mai uriaşi dintre viermi, cei cărora li se spunea Bătrânii Deşertului. Un fremen orb era, aşadar, o curiozitate şi oamenii se opreau pentru a urmări cu privirea ciudata pereche.

Băiatul părea de vreo paisprezece ani standard. Aparţinea noii generaţii purtătoare de distraie modificate, care lăsau

faţa expusă aerului lacom de umiditate. Avea trăsături ascuţite, ochii complet înalbăstriţi de mirodenie, un nas mic şi acel aer de inocenţă care ascundea adesea, la cei foarte tineri, o cunoaştere cinică. Prin contrast, orbul era un memento al unor vremuri aproape uitate – umbla cu paşi mari, cu vigoarea celui care a petrecut ani îndelungaţi printre nisipuri, purtat doar de propriile-i picioare sau călărind pe spinarea unui vierme capturat. Îşi ţinea capul în poziţia ţeapănă pe care-o adoptă involuntar mai toţi orbii. Capul, acoperit de glugă, se mişca doar când omul trăgea cu urechea la vreun sunet anume.

Straniul cuplu înaintă prin mulţimea tot mai deasă până la vastele trepte ce urcau, ca un şir lung de terase, spre povârnişul care era Templul Aliei, o replică pe măsură pentru Citadela lui Paul. Propovăduitorul şi tânărul său însoţitor nu se opriră decât atunci când ajunseră la cel de-al treilea palier, unde pelerinii Hajjului aşteptau, ca în fiecare dimineaţă, deschiderea porţilor gigantice de deasupra lor. Erau porţi îndeajuns de mari pentru a înghiţi o întreagă catedrală a uneia dintre religiile vechi. Se considera că, atunci când pelerinul le traversa, sufletul lui era redus la dimensiunea firicelului de praf, astfel încât, după asta, putea să treacă prin urechea unui ac şi să ajungă în împărăţia cerurilor.

Pe marginea celui de-al treilea palier, Propovăduitorul se întoarse şi păru să scruteze mulţimea, *privind* cu orbitele sale goale puzderia orăşenilor sclivisiţi, unii dintre ei fremeni, cu veşminte care imitau distraiele, dar care nu erau decât cârpe decorative, *observând* pelerinii, proaspăt debarcaţi de transportoarele Ghildei şi abia aşteptând acest prim pas al devoţiunii, care avea să le asigure locul în paradis.

Palierul era un loc zgomotos. Adepţi ai Spiritului lui Mahdi, în mantii verzi, purtau şoimii vii, dresaţi să emită o „chemare a paradisului”. Vânzători ambulanţi îşi lăudau în gura mare produsele alimentare, la concurenţă cu alţi negustori care, pe acelaşi ton strident, propuneau tot felul de mărfuri – printre altele, Tarotul Dunei, cu ale sale comentarii înregistrate pe

filament shiga. Un şarlatan oferea bucăţele de ţesături exotice „garantate a fi fost atinse de mâna lui Muad'Dib însuşi!" Altul avea sticluţe cu apă „autentificată" de la Sietch Tabr, „unde a sălăşluit Muad'Dib". Toate acestea răzbăteau din larma conversaţiilor purtate într-o sută şi mai bine de dialecte derivate din galach, întrepătrunse de sunetele piţigăiate sau guturale caracteristice limbilor *extrine* ale popoarelor anexate de flamura Sfântului Imperiu. Dansatori-Faţă şi pitici de pe suspectele lumi artizane ale Tleilaxului săreau şi se învârteau prin mulţime, în veşminte strălucitoare. Chipuri ascetice se amestecau cu feţe pline, ghiftuite de apă. Miile de picioare care se foiau de colo-colo pe plastoţelul plin de nisip al uriaşelor trepte compuneau un fundal scrâşnitor întregii cacofonii, din care se înălţa, când şi când, tânguiala acută a unei rugăciuni – „Muaaad'Dib! Muaaad'Dib! Priveşte ruga sufletului meu! Tu, unsul lui Dumnezeu, vino în întâmpinarea sufletului meu! Muaaad'Dib!"

Nu departe de pelerini, doi comedianţi interpretau, pentru câteva monede, populara „Sfadă dintre Armistead şi Leandgrah".

Propovăduitorul înclină capul, trăgând cu urechea.

Comedianţii erau orăşeni între două vârste şi-şi debitau textul cu voci plictisite. Dând ascultare unei porunci scurte, tânăra călăuză îi descrise Propovăduitorului înfăţişarea lor. Erau îmbrăcaţi în mantii descheiate, iar peste trupurile umflate de apă nu catadicsiseră să-şi pună nici măcar o imitaţie de distrai. Assan Tariq găsi lucrul acesta hazliu, dar Propovăduitorul îl dojeni.

Histrionul care juca rolul lui Leandgrah tocmai îşi încheia monologul:

— Vax! Numai o mână conştientă poate apuca Universul. Ea este cea care conduce preţiosul tău creier, după cum conduce tot ce vine din creier. Nu vezi ce-ai creat, nu *devii* conştient decât după ce mâna şi-a făcut treaba!

Câteva aplauze răzlețe îi răsplătiră truda.

Propovăduitorul adulmecă aerul şi nările sale înregistrară bogăția olfactivă a locului: esteri degajați de distraie prost ajustate, parfumuri de diverse origini, nelipsitul iz de cremene al prafului, exalațiile nenumăratelor regimuri alimentare exotice, aromele subtile provenite de la tămâiernițele aprinse în Templul Aliei şi care se scurgeau pe deasupra treptelor, duse de curenți bine dirijați. În timp ce Propovăduitorul se lăsa pătruns de atmosfera din preajmă, pe chip i se oglindeau gândurile: *Vasăzică, asta am ajuns, noi, fremenii!*

Un eveniment neaşteptat provocă un val de agitație în mulțimea de pe palier. În piață, la baza treptelor, îşi făcuse apariția un grup de Dansatori ai Nisipurilor. Erau vreo cincizeci, legați unii de alții cu frânghii de elacca. Nu încăpea nicio îndoială că dansaseră zile în şir pentru a ajunge la starea de extaz. Aveau gurile înspumate şi împroşcau bale în timp ce se contorsionau şi frământau pământul în ritmul muzicii pe care-o auzeau numai în capul lor. Cel puțin o treime din ei atârnau inconştienți în frânghii, târâți încolo şi-ncoace de ceilalți, ca nişte marionete. Dar una dintre aceste marionete umane îşi recăpătase subit cunoştința şi mulțimea părea să ştie ce avea să urmeze.

— Am *văzuuuut!* zbieră dansatorul abia deşteptat. Am *văzuuuut!* (Se împotrivi dintr-odată smucelilor celorlalți, aruncă priviri rătăcite într-o parte şi-n alta.) Aici, pe locul în care se află oraşul acesta, nu va mai fi decât nisip! Am *văzuuuut!*

Un enorm hohot de râs zgudui asistența. Râdeau până şi noii pelerini.

Pentru Propovăduitor fuse picătura care umplu paharul. Ridică brațele şi, cu voce tunătoare – o voce care, cu siguranță, comandase călăreți ai viermilor de nisip – strigă:

— *Linişte!*

Fuse ca un strigăt de luptă, care făcu să amuțească întreaga mulțime.

Propovăduitorul arătă cu o mână descărnată spre dansatori şi impresia că-i vedea cu adevărat fuse izbitoare.

— Nu l-ați auzit pe omul de colo? Hulitori şi idolatri! Asta sunteți cu toții! Religia lui Muad'Dib nu este Muad'Dib. *El o disprețuieşte, după cum vă disprețuieşte şi pe voi!* Nisipul va acoperi locul acesta. Nisipul vă va acoperi pe toți!

Coborî brațele, puse o mână pe umărul călăuzei şi porunci:

— Du-mă de-aici!

Poate că a fost din cauza cuvintelor alese de Propovăduitor: El o disprețuieşte, după cum vă disprețuieşte şi pe voi! Poate că a fost din cauza tonului pe care fuseseră pronunțate, un ton mai presus de omenesc, un ton vădind stăpânirea deplină a artei Glasului Bene Gesserit, care putea să poruncească doar prin jocul subtil al inflexiunilor. Sau poate nu fuse decât atmosfera inerent mistică a acestui loc în care, odată, trăise, umblase şi domnise Muad'Dib. Oricum, cineva ridică glasul din mijlocul mulțimii adunate pe palier şi, cu timbru tremurat, pătruns de emoție religioasă, strigă spre Propovăduitorul ce se depărta:

— Muad'Dib s-a întors printre noi?

Propovăduitorul se opri, scotoci în punga de sub burka şi scoase la iveală un obiect pe care doar cei din apropiere îl desluşiră. Era o mână mumificată de deşert, unul dintre acele daruri ironice ale planetei, pe care le descoperea câteodată nisipul şi pe care toată lumea le considera mesaje de la Shai-Hulud. Mâna aceasta nu mai era decât un pumn zbârcit, căruia vântul şi nisipul îi roseseră până la os articulațiile falangelor.

— Aduc Mâna Domnului, asta-i tot ce aduc! strigă Propovăduitorul. Vorbesc pentru Mâna Domnului. Sunt Propovăduitorul!

Unii înțeleseră că aceea era mâna lui Muad'Dib, că asta voise să le spună Propovăduitorul. Alții însă rămaseră cu gândul la prezența lui impunătoare, la acea voce cutremurătoare. Aşa află Arrakisul de el. Dar nu a fost ultima oară când îşi făcu auzit glasul.

Se susține, în mod obişnuit, dragul meu Georad, că experiența melanjului conferă o mare virtute naturală. Poate că aşa este. Eu însă am îndoieli serioase că fiecare folosire a melanjului ar fi, întotdeauna, aducătoare de virtute. Impresia mea este că unii, sfidându-l pe Dumnezeu, au degradat această folosință. Cum ar spune Ecumenul, au desfigurat sufletul. Ei se mulțumesc să ia spuma de la suprafața melanjului, crezând că, astfel, au dobândit starea de grație. Îşi batjocoresc semenii, aduc daune uriaşe sentimentului religios şi deformează, cu rea-voință, semnificația acestui dar îmbelşugat – o schilodire ce depăşeşte puterea de refacere a omului. Pentru a fi într-adevăr totuna cu virtutea mirodeniei, nicicum pervertit, deplin onest, un om trebuie să-şi pună de acord faptele şi vorbele. Când acțiunile tale denotă un ansamblu de consecințe nefaste, trebuie să fii judecat după aceste consecințe, şi nu după explicațiile tale. Aşa ar trebui să-l judecăm pe Muad'Dib.

Erezia Pedantă

Era o cameră mică, mirosind vag a ozon, cufundată într-o penumbră cenuşie. Singurele surse de lumină erau două licurigloburi reglate la intensitatea minimă şi lucirea metalică, albastră, a ecranului unui monitor de transviziune. Ecranul avea cam un metru lățime şi doar şaizeci de centimetri în înălțime. Înfățişa panta aridă a unei văi stâncoase, unde doi tigri Laza se înfruptau din resturile însângerate ale unei prăzi recente. Ceva mai sus, pe un povârniş, veghea un om slab, în uniforma de campanie a sardaukarilor, cu însemne de Levenbrech. Pe pieptul lui era fixat un aparat de servocomandă.

În scaunul vermiform cu suspensie dinaintea ecranului şedea o femeie blondă, a cărei vârstă era greu de determinat. Faţa ei avea forma unei inimi şi mâinile sale fine erau încleştate de braţele scaunului. O robă largă, albă, cu tivuri aurii, îi ascundea formele trupului. Cam la un pas în dreapta ei, stătea în picioare un bărbat masiv, cu părul sur tuns deasupra unei feţe pătrate, inexpresive. Uniforma sa, în nuanţe de bronz şi aur, era cea a Aghiotanţilor-Bashari din Corpul Sardaukar al vechiului Imperiu.

Cu ochii la ecran, femeia tuşi uşor şi observă:

— Totul a decurs după cum ai prevăzut, Tyekanik.

— Întocmai, Prinţesă, încuviinţă Aghiotantul-Bashar, cu glas răguşit.

Percepând încordarea din vocea lui, femeia zâmbi, apoi întrebă:

— Spune-mi, Tyekanik, cum i-ar surâde fiului meu perspectiva de a deveni Împăratul Farad'n I?

— Titlul i se potriveşte, Prinţesă.

— Nu asta te-am întrebat.

— S-ar putea să nu aprobe unele dintre demersurile noastre în vederea dobândirii acestui... titlu.

— Aşa deci... (Întoarse capul şi scrută, în semiîntuneric, chipul sardaukarului.) L-ai slujit bine pe tatăl meu. Nu-i vina ta că Atreizii i-au răpit tronul. Dar fără îndoială că această pierdere va fi fost la fel de dureroasă pentru tine ca pentru oricare alt...

— Prinţesa Wensicia vrea să-mi încredinţeze o sarcină mai deosebită? întrebă Tyekanik cu acelaşi glas răguşit, dar pe un ton ceva mai tăios.

— Ai prostul obicei de a mă întrerupe, Tyekanik.

Bărbatul surâse, expunând un şir de dinţi puternici, care sclipiră în lumina ecranului.

— Uneori, rosti el, îmi aminteşti de tatăl Domniei-Tale. Mereu aceste digresiuni pentru a prefaţa o... hmm... misiune delicată.

Ea reveni cu ochii la ecran, ca să-şi ascundă furia.

— Chiar crezi că aceşti Laza îi vor da fiului meu tronul?

— Este perfect posibil, Prinţesă. Trebuie să recunoşti că bastarzii lui Paul Atreides n-ar fi decât nişte îmbucături fragede pentru fiarele astea. Şi de îndată ce-i vom fi înlăturat pe gemeni...

Tyekanik ridică din umeri.

— Nepotul lui Shaddam IV va deveni moştenitorul logic al puterii, completă Prinţesa. Cu condiţia să putem înfrânge obiecţiile fremenilor, ale Landsraadului şi ale CHOAM-ului, ca să nu mai vorbim de Atreizii rămaşi în viaţă, care ar putea...

— Javid m-a asigurat că oamenii lui o pot neutraliza fără probleme pe Alia. Pe Doamna Jessica n-o consider o Atreides. Cine mai rămâne?

— Landsraadul şi CHOAM-ul vor merge pe urma profitului, desigur, admise ea, dar ce facem cu fremenii?

— Îi vom îneca în religia lor închinată lui Muad'Dib!

— Uşor de spus, dar greu de făcut, dragul meu Tyekanik.

— Vasăzică iar ne întoarcem la vechea discuţie.

— Casa Corrino a făcut altele şi mai rele pentru a câştiga puterea.

— Dar a îmbrăţişa această... această religie a lui Mahdi!...

— Fiul meu te respectă.

— Prințesă, tot ce-mi doresc este să apuc ziua în care Casa Corrino își va relua locul ce i se cuvine. Același lucru și-l dorește fiecare sardaukar care a mai rămas aici, pe Salusa. Dar dacă Domnia-Ta...

— Tyekanik! Numele acestei planete este Salusa *Secundus*! Nu cădea în capcana indolenței care se răspândește pe tot cuprinsul Imperiului nostru. Numele întreg, titlul complet – atenție la fiecare amănunt! Acestea sunt atributele care vor face ca sângele Atreizilor să fie înghițit de nisipurile Arrakisului. Fiecare amănunt, Tyekanik!

Ofițerul știa ce urmărea Prințesa cu această ofensivă. Era una dintre manevrele viclene și înșelătoare pe care le învățase de la sora ei, Irulan. Dar simțea că, oricum, pierde teren.

— Ai auzit ce-am spus, Tyekanik?

— Am auzit, Prințesă.

— Vreau să te convertești la această religie a lui Muad'Dib.

— Prințesă, sunt gata să mă arunc în foc pentru Domnia-Ta, dar asta...

— E un ordin, Tyekanik!

El înghiți cu greutate, privind fix ecranul monitorului. Tigrii Laza terminaseră de devorat prada și acum, lungiți pe nisip, își făceau toaleta, lingându-și cu mișcări prelungi labele din față.

— Un *ordin*, Tyekanik! Ai înțeles?

— Am înțeles și mă voi supune, Prințesă, răspunse el, fără să schimbe tonul.

Ea oftă adânc.

— Oh, dacă tata ar mai fi fost în viață...

— Într-adevăr, Prințesă.

— Nu încerca să fii ironic, Tyekanik. Ştiu ce aversiune îți provoacă treaba asta. Dar exemplul tău...

— S-ar putea să nu-l urmeze, Prințesă.

— O să-l urmeze.

După o clipă de tăcere, ea îndreptă un deget spre ecran.

— Mă gândesc că Levenbrechul acela ar putea fi o problemă.

— O problemă? În ce fel?

— Câți ştiu despre tigrii ăştia?

— Levenbrechul, care i-a dresat... pilotul navei... Domnia-ta şi, bineînțeles...

Tyekanik se arătă pe sine.

— Dar cumpărătorii?

— Ei nu ştiu despre ce-i vorba. Ce te frământă, Prințesă?

— Fiul meu este... să zicem, sensibil.

— Sardaukarii nu trădează niciodată un secret.

— Nici morții.

Întinzând mâna, Prințesa apăsă pe un buton roşu de sub ecran.

Imediat, tigrii Laza înălțară capul. Apoi se ridicară şi priviră în sus, în direcția Levenbrechului. Dintr-un salt se răsuciră şi începură să urce în goană povârnişul.

Părând destul de calm la început, Levenbrechul apăsă pe un buton de pe consola sa. Mişcările lui erau încă sigure, dar, când văzu că felinele continuau să alerge spre el, îşi pierdu dintr-odată cumpătul şi degetele lui începură să apese nebuneşte butoanele. O expresie buimacă i se întipări pe chip şi mâna lui țâşni spre pumnalul de la şold. Prea târziu. O labă cu gheare ca nişte cuțite îi greblă pieptul şi-l azvârli la

pământ. În aceeaşi clipă, celălalt Laza îşi înfipse colţii în ceafa lui şi scutură scurt. Vertebrele cedară.

— Atenție la fiecare amănunt, rosti Prințesa.

Se întoarse, tresări violent, Tyekanik îşi scotea pumnalul. Dar îi întinse arma cu mânerul înainte.

— Poate că ai nevoie de cuțitul meu pentru încă un amănunt, spuse el.

— Vâră pumnalul în teacă şi nu mai fă pe nebunul!

Bagă de seamă, Tyekanik! Uneori întinzi prea mult...

— Levenbrechul era un om prețios, Prințesă. Unul dintre cei mai buni oameni ai mei.

— Unul dintre cei mai buni oameni *ai mei*, îl corectă ea.

El inspiră adânc, tremurat, apoi vârî lama în teacă.

— Şi pilotul navetei? întrebă.

— O să-i aranjăm un accident. Îi vei atrage atenția să-şi ia toate măsurile de precauție când va readuce tigrii. Şi, evident, după ce va fi predat pisicuțele noastre oamenilor lui Javid...

Privirea ei lunecă spre pumnalul lui Tyekanik.

— E tot un ordin, Prințesă?

— Da.

— Şi, după asta, va trebui să mă împiedic şi să cad în propriul meu cuțit sau te vei ocupa personal de acest ăăă... amănunt?

Cu prefăcută seninătate, dar cu glas apăsat, ea spuse:

— Tyekanik, dacă n-aş fi perfect convinsă că *eşti gata* să cazi în propriu-ți pumnal la ordinul meu, nu te-ai afla aici, lângă mine, înarmat.

Din nou, el înghiți anevoie, cu ochii la ecran. Tigrii începuseră un al doilea ospăț.

Prințesa, ignorând spectacolul, continuă să-l privească pe Tyekanik.

— De asemenea, reluă ea, le vei spune cumpărătorilor noştri să nu ne mai aducă alte perechi de copii care corespund descrierii.

— Cum ți-e voia, Prințesă.

— Nu mă lua pe tonul ăsta, Tyekanik.

— Prea bine, Prințesă.

Ea strânse din buze, apoi întrebă:

— Câte perechi de veşminte mai avem?

— Şase seturi: mantii, distraie şi ghete de deşert, toate purtând emblema Atreizilor.

— Materialele-s la fel de scumpe ca ale celor doi? întrebă ea, arătând spre ecran.

— Cum se cuvin unor capete încoronate, Prințesă.

— Atenție la fiecare amănunt. Hainele vor fi trimise pe Arrakis ca daruri pentru verii noştri regali. Daruri din partea fiului meu. Ai înțeles, Tyekanik?

— Perfect, Prințesă.

— Îndrumă-l să aştearnă câteva cuvinte de circumstanță. Să menționeze că trimite această modestă garderobă în semn de devotament față de Casa Atreides. Ceva de genul ăsta.

— Şi cu ce ocazie?

— Vreo aniversare sau vreo zi sfântă sau mai ştiu eu ce... Las asta în grija ta. Am încredere în tine, prietene.

El o privi în tăcere.

Chipul ei se înăspri dintr-odată.

— Doar ştii asta, nu-i aşa? În cine altul aş mai putea avea încredere de când a murit soțul meu?

El strânse din umeri. Dar se gândi cât de mult semăna Prințesa cu un păianjen. Era de preferat să nu întreții relații prea intime cu ea, după cum bănuia acum că întreținuse Levenbrechul.

— Şi... Tyekanik... încă un amănunt.

— Da, Prințesă.

— Educația fiului meu urmăreşte să-l pregătească pentru domnie. Va veni o vreme când se va întâmpla asta. Vreau să mă informezi neîntârziat.

— Cum porunceşti, Prințesă.

Ea se lăsă pe spate şi îl privi lung.

— Ştiu că nu mă aprobi, dar asta n-are nicio importanță pentru mine atâta vreme cât nu uiți lecția Levenbrechului.

— Se pricepea la animale, dar nu era indispensabil; am înțeles, Prințesă.

— Nu asta am vrut să spun!

— Nu? Atunci... nu înțeleg.

— O armată, Tyekanik, este alcătuită din elemente disponibile, perfect înlocuibile. Asta e lecția Levenbrechului.

— Elemente înlocuibile, rosti el. Inclusiv comandamentul suprem?

— Fără comandament suprem o armată n-are nicio rațiune de-a fi, Tyekanik. Iată de ce vei trece de îndată la religia lui Mahdi şi, în acelaşi timp, vei începe campania de convertire a fiului meu.

— Fără zăbavă, Prințesă. Presupun însă că nu dorești să-i restrâng pregătirea vizând celelalte arte marțiale, în favoarea acestei, ăăă... religii...

Ea se ridică din scaun și trecu pe lângă el, îndreptându-se spre ușă. În prag, se opri și-i spuse fără să se întoarcă:

— Într-o zi, Tyekanik, ai să-mi pui prea mult răbdarea la încercare.

Apoi ieși.

Ori abandonăm Teoria Relativității, ținută atâta vreme la loc de cinste, ori încetăm să mai credem în pretenția de a prezice întotdeauna cu exactitate viitorul. Într-adevăr, cunoașterea viitorului ridică o sumedenie de întrebări la care nu se poate răspunde conform ipotezelor tradiționale, decât, în primul rând, proiectând un Observator în afara Timpului și, în al doilea rând, anulând orice mișcare. Dacă se acceptă Teoria Relativității, se poate demonstra că Timpul și Observatorul trebuie să rămână în repaus unul față de celălalt, altminteri apar inexactități. Asta pare să spună că nu se poate ajunge la o prezicere exactă a viitorului. Dar, în cazul acesta, cum se explică faptul că atâția savanți respectabili continuă să urmărească acest țel iluzoriu? Și, în cazul acesta, cum poate fi explicat Muad'Dib?

Conferința despre preștiință de Harq al-Ada

— Trebuie să-ți spun ceva, zise Jessica, deși știu că asta îți va reaminti multe experiențe din trecutul nostru comun și te va expune la riscuri.

Făcu o pauză, pândind reacția Ghanimei.

Erau singure, tolănite pe perne mari, într-o odaie din Sietch Tabr. Fusese nevoie de multă iscusință pentru a aranja această întrevedere și Jessica nu era deloc sigură că meritul îi revenea în exclusivitate. Ghanima părea să fi prevăzut și facilitat fiecare inițiativă a ei.

Trecuseră două ore de când se luminase de ziuă, iar agitația primirii şi-a regăsirilor se consumase. Jessica îşi domoli şi-şi regulariză bătăile inimii, apoi îşi concentră atenția asupra încăperii cu pereți de stâncă, draperii negre şi perne galbene. Ca să reziste tensiunilor acumulate în ea, pentru prima oară după atâția ani se pomeni recitându-şi în gând Litania împotriva Fricii, din ritualul Bene Gesserit:

„Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desființării totale. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Şi, după ce va fi trecut, îmi voi întoarce ochiul interior şi voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Voi rămâne doar eu."

Apoi inspiră adânc, calm.

— Câteodată ajută, zise Ghanima. Mă refer la Litanie.

Jessica închise ochii pentru a ascunde şocul surprizei. De mult nu mai fusese nimeni capabil să citească în ea cu atâta precizie. Constatarea era cu atât mai descumpănitoare, cu cât era provocată de un intelect care se ascundea îndărătul unei măşti de copil.

Dar, cum îşi înfruntase deja frica, Jessica deschise ochii şi descoperi sursa zbuciumului: *Mă tem pentru nepoții mei.* Niciunul dintre copii nu vădea stigmatul Monstruozității, pe care Alia îl etala pur şi simplu, deşi Leto dădea toate semnele că ar ascunde un secret terifiant. Era motivul pentru care fusese cu dibăcie exclus de la această întâlnire.

Sub imboldul momentului, Jessica lepădă toate măştile emoționale adânc imprimate, ştiind că i-ar fi fost prea puțin de folos în cazul de față şi ar fi împiedicat comunicarea. Nu mai înlăturase aceste paveze niciodată, de la clipele dulci petrecute alături de Ducele ei şi, acum, acțiunea i se păru, în acelaşi timp, alinătoare şi dureroasă. Rămâneau fapte pe care niciun blestem, nicio rugăciune şi nicio litanie nu le puteau şterge din realitate. Fuga de ele n-ar fi lăsat asemenea fapte în urmă. Ele nu puteau fi ignorate. Elemente ale viziunii lui Paul fuseseră reordonate şi timpul îi ajunsese

din urmă pe copiii săi. Ei erau un magnet în vid: răul şi toate abuzurile regretabile ale puterii se adunau împrejurul lor.

Ghanima, urmărind jocul emoţiilor pe chipul bunicii ei, fu uimită să constate că Jessica îşi abandonase controlul.

Cu o sincronizare surprinzătoare a mişcărilor, amândouă ridicară capul, se priviră lung, ochi în ochi, sondându-se, şi gândurile lor nerostite se încrucişară.

Jessica: *Vreau să-mi vezi frica.*

Ghanima: *Acum ştiu că mă iubeşti.*

Fu o fulgerare de încredere absolută.

Jessica spuse:

— Tatăl tău era doar un copil când am chemat pe Caladan o Cucernică Maică pentru a-l testa.

Ghanima dădu din cap. Amintirea acelui episod era extrem de vie în memoria ei.

— Noi, Surorile Bene Gesserit, voiam de pe atunci să ne asigurăm că toţi copiii de a căror evoluţie ne ocupam erau fiinţe umane, nu animale. Fiindcă aspectul exterior nu e întotdeauna revelator.

— Aşa aţi fost educate, rosti Ghanima.

Şi revăzu scena, cu ochii minţii: bătrâna Cucernică Maică Bene Gesserit, Gaius Helen Mohiam, care venise la Castelul Caladan cu gom jabbarul ei otrăvit şi cutia cu durere arzătoare. Mâna lui Paul (mâna Ghanimei, în amintirea pe care o împărtăşea) agonizând în focul din cutie, în timp ce bătrâna îi spunea liniştită că va muri dacă nu va putea suporta suferinţa. Şi moartea din acul ce pândea la gâtul copilului, pe când bătrâna îi dădea, cu voce răguşită şi zbârnâitoare, explicaţia raţională:

„Ai auzit de animalele care-şi retează cu colţii laba ca să scape din capcană. Un vicleşug demn de un animal. Omul însă

trebuie să rămână în capcană, să îndure suferința și să se prefacă mort, ca să-l nimicească apoi pe cel ce-i amenință întreaga specie."

Ghanima scutură violent capul, încercând să alunge amintirea durerii. Focul! Focul! Lui Paul i se păruse că simte pielea mâinii din cutie plesnind, carbonizându-se, că sub ea carnea se desprindea și cădea, dezvelind oasele calcinate. Dar totul nu fusese decât un simulacru. Mâna rămăsese nevătămată... iar fruntea Ghanimei, acum, acoperită cu broboane de sudoare.

— Firește, tu poți să-ți aminteşti asta într-un fel în care eu nu pot, murmură Jessica.

Pentru o clipă, purtată de memorie, Ghanima o văzu pe bunica ei într-o altă lumină: ce putea face această femeie sub imperiul necesităților stringente dictate de condiționarea primordială imprimată de școlile Bene Gesserit! Un aspect ce ridica noi întrebări în legătură cu întoarcerea ei pe Arrakis.

— O repetare a acestei încercări, cu tine sau cu fratele tău, ar fi, desigur, o prostie, spuse Jessica. Știți amândoi, deja, în ce constă ea. Trebuie deci să presupun că sunteți ființe umane, că nu veți abuza de puterile pe care le-ați moştenit.

— Dar nu presupui deloc lucrul acesta, replică Ghanima.

Jessica clipi, își dădu seama că pavezele se restabiliseră cu de la sine putere și, încă odată, le înlătură, întrebând:

— Crezi în dragostea ce vi-o port?

— Da, răspunse Ghanima, și ridică mâna în secunda în care Jessica vru să continue. Dar această dragoste nu te-ar împiedica să ne distrugi. O, da, cunosc raționamentul: „Mai bine ca omul-animal să moară, decât să se reproducă." Mai ales dacă omul-animal poartă numele Atreides.

— Tu, cel puțin, eşti ființă umană, rosti precipitat Jessica. Mă încred în instinctul meu.

Ghanima desluşi în cuvintele ei adevărul şi spuse:

— Dar nu eşti sigură şi în ceea ce-l priveşte pe Leto.

— Nu-s.

— Monstruozitatea?

Jessica nu putu decât să dea din cap.

Ghanima zise:

— În orice caz, nu încă. Dar cunoaştem amândoi pericolul. Vedem ce se petrece cu Alia.

Jessica îşi acoperi ochii cu palmele, gândind: *Nici măcar dragostea nu ne poate apăra de faptele care ne îngrozesc.* Şi ştiu, în acea clipă, că încă îşi mai iubea fiica, în timp ce blestema surd destinul! *Alia! O, Alia! Mă doare că trebuie să particip la distrugerea ta.*

Ghanima tuşi apăsat.

Jessica, luându-şi mâinile de pe ochi, gândi: *Oricât aş deplânge-o pe sărmana mea fiică, acum altele sunt mai importante.*

— Aşadar, aţi remarcat ce s-a întâmplat cu Alia, rosti ea.

— S-a petrecut sub ochii noştri. N-am putut să facem nimic, deşi am discutat câteva posibilităţi.

— Eşti sigură că fratele tău nu-i atins de acest blestem?

— Sunt sigură.

Fermitatea calmă a afirmaţiei era de netăgăduit. Jessica se văzu nevoită să o accepte.

— Cum se face că voi aţi scăpat?

Ghanima îi expuse teoria pe care o elaborase împreună cu Leto şi conform căreia totul se datora faptului că ei reuşiseră să evite transa mirodeniei, în vreme ce Alia recurgea la ea

foarte des. Apoi îi dezvălui Jessicăi visele lui Leto şi planurile pe care le discutaseră – inclusiv Jacurutu.

Jessica clătină din cap.

— Alia este, totuşi, o Atreides şi asta ridică probleme enorme.

Ghanima rămase tăcută, înţelegând dintr-odată că Jessica îl mai jelea încă pe Ducele ei ca şi când acesta şi-ar fi găsit sfârşitul doar cu o zi în urmă şi că era gata să-i apere numele şi memoria împotriva oricărei ameninţări. Frânturi de amintiri din viaţa Ducelui se perindară cu repeziciune prin conştiinţa ei, venind să întărească această certitudine, dar s-o şi îmblânzească printr-o reală înţelegere.

— Spune-mi, rosti brusc Jessica, ce-i cu acest Propovăduitor? Am auzit câteva relatări îngrijorătoare, ieri, după afurisita aia de Purificare.

— S-ar putea să fie...

Ghanima tăcu, ridicând din umeri.

— Paul?

— Da, dar încă nu l-am văzut ca să avem confirmarea.

— Javid ia în derâdere zvonul ăsta.

Ghanima şovăi, apoi întrebă:

— Acest... Javid îţi inspiră încredere?

Un zâmbet mohorât apăru pe buzele Jessicăi.

— Nu mai mult decât ţie.

— Leto spune că Javid râde de lucruri care nu sunt de râs.

— Să-i lăsăm pe Javid şi râsul său, spuse Jessica. Dar voi chiar admiteţi ideea că fiul meu mai este încă în viaţă, că s-a întors sub această înfăţişare?

— Credem c-ar fi cu putinţă. Iar Leto...

Ghanima se întrerupse, simțindu-şi deodată gura uscată, pieptul strâns de menghina fricii brusc amintite. Cu un efort, se sili să depăşească momentul şi-i relată Jessicăi revelațiile celorlalte vise preştiente ale fratelui ei.

Jessica începu să-şi legene capul dintr-o parte în alta, ca şi cum ar fi fost pradă unei dureri reînviate.

— Leto spune că trebuie să-l găsească pe acest Propovăduitor ca să poată fi sigur.

— Da... De bună seamă. N-ar fi trebuit să plec de aici. A fost o laşitate din partea mea.

— De ce te acuzi? Atinseseşi o limită. Ştiu asta. Ştie şi Leto. Poate că şi Alia.

Jessica duse mâna la gât, masându-l câteva clipe.

— Da, murmură ea, problema Aliei.

— Exercită o stranie atracție asupra lui Leto, spuse Ghanima. De-asta te-am ajutat să ne putem întâlni între patru ochi. Fratele meu e de acord că pentru ea nu mai este nicio speranță şi, totuşi, face în aşa fel, încât să se afle cât mai des în preajma ei şi... s-o studieze. Este... un lucru foarte tulburător. Ori de câte ori încerc să-i reproşez asta, adoarme. Leto...

— Nu cumva îl droghează?

— Nuuu... (Ghanima scutură din cap.) Dar manifestă această ciudată empatie în ceea ce o priveşte. Şi, în somn, bolboroseşte ades: *Jacurutu.*

— Iar asta!

Şi Jessica se pomeni relatând ce-i raportase Gurney despre conspiratorii capturați la spațioport.

— Uneori, spuse Ghanima, am impresia că Alia vrea să-l incite pe Leto să încerce să descopere Jacurutu. Am

considerat întotdeauna că nu-i decât o legendă. O cunoşti şi tu, presupun.

Jessica se scutură.

— O poveste înfiorătoare, înfiorătoare.

— Ce-i de făcut? întrebă Ghanima. Mi-e frică să caut printre amintirile mele, printre toate viețile care...

— Ghani! Să nu cumva să faci asta. Rişti să...

— S-ar putea întâmpla fără să risc eu. În fond, ce ştim noi despre ce s-a întâmplat, de fapt, cu Alia?

— Nu! S-ar putea să scapi de această... de această *posesie*. (Jessica scuipase cuvântul.) Pe de altă parte... Jacurutu, zici? L-am trimis pe Gurney să caute acest loc – dacă există.

— Dar cum ar putea el să... Ah! Sigur că da: contrabandiştii.

Jessica rămase fără glas în fața acestui nou exemplu al modului în care mintea Ghanimei conlucra cu ceea ce trebuie că era percepția lăuntrică a altor conştiințe. *A conştiinței mele!* I se părea mai mult decât straniu faptul că o carne atât de tânără putea să poarte în ea toate amintirile lui Paul cel puțin până în momentul în care sperma lui Paul se despărțise de trecutul lui. Era o intruziune în intimitatea ființei care-i provoca Jessicăi o reacție de revoltă primitivă. Pentru o clipă, simți cum se afundă în judecata absolută şi inflexibilă a Bene Gesseritului: *Monstruozitatea!* Dar nu putea nega ceea ce era înduioşător la această copilă, voința ei de a se sacrifica pentru fratele geamăn.

Suntem o singură viață îndreptată spre viitorul întunecat, gândi ea. Suntem un singur sânge.

Mai mult ca oricând era pregătită să facă față evenimentelor pe care le declanşase împreună cu Gurney Halleck. Trebuia să-l despartă pe Leto de sora sa şi să procedeze cu el după cum insistase Comunitatea Surorilor.

Aud vântul suflând peste întinderea deşertului şi văd lunile unei nopți de iarnă înălțându-se, asemenea unor nave uriaşe, în spațiu. Lor le fac jurământ: voi fi hotărât şi voi face din guvernare o artă; voi echilibra trecutul pe care l-am moştenit şi voi deveni un depozit ideal al amintirilor mele relicve. Voi fi cunoscut pentru bunătatea mea, mai degrabă decât pentru ştiința mea. Chipul meu va lumina coridoarele timpului atâta vreme cât vor exista oameni.

Jurământul lui Leto, după Harq al-Ada

Încă de mic copil, Alia Atreides practicase ore în şir transa *prana-bindu*, pentru a încerca să-şi consolideze propria personalitate în fața asaltului *tuturor celorlalte*. Cunoştea problema – melanjul nu putea fi evitat când trăiai într-un sietch. Era prezent în orice: în alimente, în apă, în aer, până şi în aşternutul în care plângea ea noaptea. Cunoscuse de timpuriu ritualul orgiei de sietch, în cursul căruia tribul absorbea apa-morții unui vierme. Prin orgie, fremenii îşi eliberau presiunile acumulate ale propriilor lor memorii genetice şi, în acelaşi timp, se lepădau de aceste memorii. Alia avusese destule ocazii să-şi vadă tovarăşii temporar posedați, în timpul orgiei.

Pentru ea însă nu exista nici eliberare, nici lepădare. Ea fusese deplin conştientă deja înainte de a se naşte. Iar această conştiență îi conferise o percepție catastrofică a circumstanțelor existenței ei: ferecată în uter, aflată într-un contact intens, inevitabil, cu persoana tuturor strămoşilor ei şi cu toate identitățile pe care *tau*-ul mirodeniei le transmisese, de dincolo de moarte, Doamnei Jessica. Înainte de a se naşte, Alia se afla deja în posesia tuturor cunoştințelor ce se cereau unei Cucernice Maici Bene Gesserit – plus multe, foarte multe altele, dobândite de la *toți ceilalți*.

Toate astea implicau recunoaşterea unei cumplite realități – Monstruozitatea. Totalitatea acestei cunoaşteri o şubrezea pe Alia. Un pre-născut n-avea scăpare. Totuşi, luptase împotriva celor mai redutabili dintre strămoşii ei, obținând, câtva timp, o victorie à la Pyrrhos, ce durase pe toată perioada copilăriei.

Îşi dezvoltase o personalitate proprie, care însă n-avea nicio imunitate la ingerinţele nestingherite ale celor ce-şi trăiau viețile lor, reflectate în ea.

Aşa voi fi şi eu într-o zi, gândi ea. Iar gândul o înfiora. Să se infiltreze, să se ascundă în viaţa unui copil conceput în pântecele ei, invadându-i, ocupându-i conştiinţa pentru a adăuga un cuantum de experienţă.

Frica îi dominase anii copilăriei, apoi pe cei ai pubertăţii. O combătuse de una singură, fără să ceară ajutor. Cine ar fi putut înţelege ajutorul de care avea nevoie? În niciun caz mama ei, care n-ar fi putut să alunge spectrul implacabilului verdict Bene Gesserit: pre-născuţii erau Monstruozităţi.

Apoi venise acea noapte când fratele ei luase, singur, calea deşertului, pentru a-şi căuta moartea oferindu-se lui Shai-Hulud, aşa cum trebuiau să facă fremenii orbi. În cursul aceleiaşi luni, Alia se căsătorise cu maestrul de scrimă al lui Paul, Duncan Idaho, un mentat înviat din morţi de artele tleilaxu. Mama ei plecase pe Caladan. Iar gemenii lui Paul au fost încredinţaţi legal spre creştere Aliei.

Tot ei i s-a încredinţat şi Regenţa.

Imperativele responsabilităţii alungaseră vechile spaime şi Alia dăduse frâu liber vieţilor interioare, cerându-le sfatul, recurgând la transa mirodeniei pentru a obţine viziuni care s-o călăuzească.

Criza survenise într-o zi ca atâtea altele, primăvara, în luna lui Laab. Era o dimineaţă senină la Citadela lui Muad'Dib, cu un vânt subţire şi rece care sufla dinspre pol. Alia mai era încă îmbrăcată în galben, culoarea de doliu a soarelui steril. Din ce în ce mai des, în ultimele săptămâni, se făcuse surdă la glasul lăuntric al mamei ei, care lua în derâdere pregătirile pentru Zilele Sfinte al căror punct central urma să fie marea ceremonie de la Templu.

Conştiinţa interioară a Jessicăi se estompase tot mai mult şi mai mult, dispărând, în sfârşit, cu un ultim apel adresat Aliei

de a se ocupa, mai bine, de respectarea Legislației Atreides. Noi vieți începură să-şi ceară, atunci, momentul lor de conştiință şi Alia îşi dădu seama că deschisese un puț fără fund. Chipuri se ridicară din el, ca un nor de lăcuste. Unul dintre ele se impuse, îi atrase atenția fiindcă era aproape o fiară: bătrânul Baron Vladimir Harkonnen. Cuprinsă de revoltă şi groază, urlase pentru a acoperi vacarmul din ea şi izbutise să obțină o linişte vremelnică.

În acea dimineață, Alia îşi făcea obişnuita plimbare dinaintea micului dejun, prin grădina-terasă de pe acoperişul Citadelei. Într-o nouă încercare de a câştiga bătălia lăuntrică, se străduia să-şi concentreze întreaga conştiință asupra avertismentului lui Choda către zensunniți:

„Cine abandonează scara riscă să cadă în sus!"

Dar strălucirea dimineții pe stâncile Scutului de Piatră îi distrăgea atenția. Potecile grădinii erau acoperite cu un covor elastic de puf-de-iarbă. Luându-şi privirea de la falezele Scutului, Alia observă acest covor care colectase umiditatea din timpul nopții în milioane de picături de rouă. O multitudine de scânteieri la trecerea ei. Multitudinea o ameți. Fiecare scânteiere părea să poarte amprenta unui chip din multitudinea interioară.

Încercă să se concentreze, atunci, la ceea ce reprezenta această iarbă pe care călca. Abundența de rouă îi spunea cât de mult avansase transformarea ecologică a Arrakisului. Clima acestor altitudini nordice se încălzea: cantitatea de bioxid de carbon din atmosferă era în creştere. Se gândi la sutele de hectare ce urmau să fie însămânțate în cursul anului viitor, la faptul că era nevoie de trei mii şapte sute de metri cubi de apă pentru a iriga un hectar...

În pofida tuturor eforturilor ei de a-şi îndrepta gândurile spre realitatea înconjurătoare, nu putea să scape de pânda *celorlalți*, care, înlăuntru, îi dădeau târcoale ca nişte rechini.

Îşi lipi palmele de tâmple, apăsând cu putere.

În ajun, la ora amurgului, gărzile Templului îi aduseseră la judecată un arestat: Essas Paymon, un individ scund şi negricios care lucra, chipurile, pentru o Casă Mică, Nebiros, specializată în comerţul cu obiecte religioase şi produse decorative de artizanat. În realitate, Paymon se dovedise a fi un spion al CHOAM-ului, având misiunea de a evalua recolta anuală de mirodenie. Alia era pe punctul de a-l trimite la beci, când el protestase energic faţă de „nedreptatea Atreizilor". Gestul era suficient pentru a-i atrage, pe loc, condamnarea la moarte sub tripodul spânzurătorii, dar cutezanţa lui o surprinsese pe Alia. De pe tronul Judecăţii, i se adresase cu asprime, încercând să-l sperie pentru a-l determina să dezvăluie mai mult decât le mărturisise deja inchizitorilor ei.

— De ce manifestă Corporaţia atât de mult interes pentru recoltele noastre de mirodenie? întrebă ea. Răspunde şi poate că-ţi vom cruţa viaţa.

— Eu nu fac decât să culeg ceva pentru care există o piaţă de desfacere, răspunse Paymon. Nu ştiu ce se întâmplă mai departe cu recolta mea.

— Şi pentru acest câştig mizerabil stânjeneşti planurile noastre regale?

— Regalitatea nu se gândeşte niciodată că am putea avea, şi noi, planurile noastre.

Impresionată de curajul lui disperat, Alia îl întrebă:

— Essas Paymon, ai accepta să lucrezi pentru mine?

Un rânjet se întipări pe faţa lui negricioasă.

— Erai gata să mă trimiţi la moarte fără nicio remuşcare. Ce nouă valoare îmi vei fi descoperit ca să-mi propui târgul ăsta?

— O valoare simplă şi practică. Nu-ţi lipseşte curajul şi-ţi oferi serviciile celui care oferă mai mult. Eu pot să ofer mai mult decât oricine altcineva din Imperiu.

Omul nu se sfii să pretindă o sumă considerabilă pentru serviciile lui, dar Alia râse şi-i propuse o cifră pe care-o considera mai rezonabilă şi care era, oricum, superioară câştigurilor lui dinainte.

— În plus, supralicită ea, îți dăruiesc viața, căreia presupun că-i acorzi un preț inestimabil.

— S-a făcut! exclamă Paymon şi, la un semn al Aliei, se retrase, condus de Maestrul ei de Audiențe, Ziarenko Javid.

La nicio oră după aceea, când Alia se pregătea să părăsească Sala de Judecată, Javid îşi făcu apariția în grabă pentru a-i raporta că Paymon fusese auzit murmurând cuvintele fatidice din Biblia Catolică Portocalie: *„Maleficos non patieris vivere."*

„Să nu rabzi ca o vrăjitoare să trăiască", traduse Alia. Vasăzică, asta-i era recunoştința! Era unul dintre cei care unelteau chiar împotriva vieții ei! Într-o izbucnire de furie cum nu mai cunoscuse niciodată, porunci ca Paymon să fie numaidecât executat, iar cadavrul cărat fără zăbavă la alambicul morții, de la Templu, pentru ca măcar apa lui să fie valorificată în sipetele clerului.

Şi, toată noaptea, chipul negricios al lui Paymon nu-i dăduse pace.

Alia încercase toate stratagemele pentru a alunga imaginea lui obsedantă şi acuzatoare, recitându-şi *Bu Ji*-ul din cartea Kreos a fremenilor: „Nu se întâmplă nimic! Nu se întâmplă nimic!", dar Paymon continuase s-o chinuie până în zorii acestei zile buimăcitoare, iar acum chipul său se adăugase celor care scânteiau în picăturile de rouă.

O femeie din gardă apăru de după tufa de mimoză care masca uşa terasei şi-o anunță că micul dejun era servit. Alia oftă. Nu prea avea de ales între infernuri: gălăgia din mintea ei sau gălăgia slujitorilor. Toate erau glasuri fără noimă, dar insistente în pretențiile lor, zgomote de clepsidră pe care ar fi vrut să le poată stinge cu o lovitură de cuțit.

Fără să-i acorde vreo atenție femeii, Alia privi din nou către Scutul de Piatră. Pe terenul protejat al domeniului ei, o *bahada* lăsase o morenă vastă, ca un evantai detritic. Delta de nisip se contura cu claritate în lumina dimineții. Un profan, își spuse Alia, ar fi luat imensul evantai drept albia secată a unui mare râu, când, de fapt, nu era decât locul în care fratele ei spărsese Scutul de Piatră cu armele atomice ale Familiei Atreides, deschizând cale liberă viermilor de nisip care-i purtaseră trupele fremene spre victoria zdrobitoare asupra predecesorului său, Împăratul Shaddam IV. Acum, de partea cealaltă a Scutului de Piatră, un qanat larg era noul obstacol în calea viermilor de nisip. Viermii nu puteau traversa acumulările de apă; apa îi otrăvea.

De-aș putea ridica și eu un astfel de obstacol înlăuntrul cugetului meu, gândi Alia.

Gândul îi spori senzația derutantă a ruperii de realitate.

Viermii de nisip! Viermii de nisip!

Memoria îi etala o colecție de imagini ale viermelui de nisip – puternicul Shai-Hulud, demiurgul fremenilor, fiara ucigașă din adâncurile deșertului și sursa inestimabilei bogății a mirodeniei. Era destul de dificil, gândi Alia, să-ți reprezinți evoluția uriașilor viermi de nisip pornind de la măruntele făpturi plate și membranoase care erau păstrăvii de nisip. Și care semănau atât de mult cu puhoiul celor ce voiau să dea năvală în conștiința ei. Păstrăvii de nisip, atunci când se înlănțuiau, strânși unii într-alții, pe roca-mamă a planetei, formau adevărate cisterne vii; ei rețineau apa, pentru ca vectorul lor, viermele de nisip, să poată trăi. Pentru Alia, analogia era evidentă: unii dintre *acei ceilalți* din mintea ei rețineau forțe periculoase, care ar fi putut s-o distrugă.

Din nou, femeia din gardă o chemă la masă, de data aceasta cu o notă de nerăbdare în glas.

Alia se întoarse furioasă și-i făcu semn să plece.

Femeia se supuse, dar dispăru trântind ușa terasei.

Zgomotul uşii trântite fu ca un semnal: toate viețile pe care Alia izbutise până atunci să le respingă se împrăştiară, etalându-se, într-un hidos val de maree. Fiecare avea o față... erau un nor de fețe diferite, care-i atacau centrii vizuali. Unele aveau pielea mâncată de lepră, altele erau tăbăcite şi ca pătate de funingine; gurile lor erau romburi îmbăloşate. Puhoiul o copleşi ca un curent irezistibil, care-i cerea să se lase purtată, să se lase înghițită.

— Nu, gemu ea. Nu... nu... nu...

Fu cât pe ce să se prăbuşească, dar, în clipa în care trupul i se muia, dădu cu mâna de o bancă, la marginea aleii. Încercă să rămână aşezată, însă nu mai avea putere. Se întinse pe plastoțelul rece, continuând să protesteze în şoaptă.

În ea, mareea nu contenea să urce.

Simțea că era acordată la semnalul cel mai slab, era conştientă de risc, dar şi atentă la fiecare exclamație a gurilor care zbierau în mintea ei. Toate aceste glasuri îi cerşeau atenția, într-o cacofonie de: „Eu! Eu!" „Ba eu!" Ştia însă că, dacă le-ar fi dat ascultare, dacă ar fi cedat o singură dată, vreunuia, întreaga ei atenție, ar fi fost pierdută. Alegând o singură față din această mulțime, urmându-i glasul, ar fi devenit prizoniera acelui egocentrism, care-şi împărtăşea existența cu a ei.

— De la preştiință ți se trage asta, murmură o voce.

Alia îşi duse mâinile la urechi. *Nu sunt preştientă! Transa n-are niciun efect asupra mea!*

Dar vocea insistă:

— *Ar putea să aibă, cu puțin ajutor.*

— Nu... nu, icni ea.

Alte voci i se strecurară în minte.

— Eu, Agamemnon, strămoşul tău, cer audiență!

— Nu, nu...

Apăsarea mâinilor pe urechi era atât de puternică, încât carnea îi răspunse cu fulgere de durere.

Un glas behăitor, de dement, strigă:

— Ce-a ajuns Ovidius? Simplu. John Bartlett redivivus!

Numele n-avea nicio noimă în starea în care se afla. Ar fi vrut să urle la ele pentru a le izgoni, pentru a goni toate celelalte glasuri, dar nu era în stare să-şi găsească propriul ei glas.

Trimisă înapoi de personalul de serviciu, femeia din gardă se ivi din nou în uşa terasei. Privind de după tufa de mimoză, o văzu pe Alia întinsă pe bancă şi-i spuse, peste umăr, unei însoţitoare din spatele ei:

— Ah, se odihneşte. Ai observat şi tu că n-a prea dormit azi-noapte. *Zaha*, siesta de dimineaţă, o să-i facă bine.

Alia n-o auzi. Voci isterice îi lălăiau strident în minte: „Păsăroi bătrâni noi suntem, ura, să trăiască!" Ecourile se răsfrânseră în pereţii craniului şi Alia gândi: *Mă smintesc! Îmi pierd minţile!*

Picioarele ei schiţară câteva mişcări anemice. Îşi spunea că, dacă izbutea să poruncească trupului ei să fugă, avea şanse să scape. Trebuie să scape, altminteri această maree din ea avea s-o acopere cu totul, reducând-o la tăcere şi corupându-i sufletul pentru totdeauna. Dar trupul refuza să-i dea ascultare. Forţele cele mai redutabile ale universului imperial se supuneau oricărui capriciu al ei, dar propriul trup i se împotrivea.

Una dintre vocile interioare emise un râs cavernos şi rosti:

— Dintr-un anumit punct de vedere, copila mea, fiecare incident al creaţiei reprezintă o catastrofă. (Era o voce de bas, ca un muget. Râse din nou, de parcă şi-ar fi bătut joc de propriile-i vorbe.) Copilă dragă, am să te ajut, dar trebuie să mă ajuţi şi tu.

În vacarmul infernal care încerca să acopere vocea de bas, Alia, clănțănind din dinți, izbuti să îngaime:

— Cine... cine...

O față prinse contur în conştiința ei. O față surâzătoare şi atât de adipoasă, încât ar fi putut să pară o față de prunc, de n-ar fi fost sclipirea pofticioasă a ochilor. Alia dădu să se retragă, dar nu se alese decât cu o perspectivă mai largă, care-i dezvălui corpul căruia îi aparținea fața – un corp enorm, înfiorător de obez, înveşmântat într-o robă sub care câteva umflături discrete trădau faptul că toată această osânză trebuise să se susțină parțial pe dispozitive de suspensie portabile.

— După cum vezi, mugi vocea de bas, sunt bunicul tău dinspre mamă. Mă cunoşti. Am fost Baronul Vladimir Harkonnen.

— Eşti... eşti mort! bolborosi Alia.

— Desigur, drăguțo! *Mai toți* cei de-aici, din tine, suntem morți. Dar niciunul nu vrea cu adevărat să te-ajute. Nu pot să te înțeleagă.

— Pleacă! imploră ea. Te rog, pleacă!

— Dar ai nevoie de ajutor, nepoată dragă! protestă Baronul.

Ce înfățişare ieşită din comun are! gândi ea, observând imaginea Baronului, proiectată pe ecranul pleoapelor ei închise.

— Eu vreau într-adevăr să te-ajut, o ispiti el. Ceilalți de-aici se bat doar ca să pună stăpânire pe conştiința ta. Oricare din ei ar fi în stare să te elimine ca să-ți ia locul. Eu însă... nu vreau decât să am colțişorul meu.

Din nou, celelalte vieți ridicară vehement glasul. Din nou, mareea amenință s-o înghită şi Alia distinse țipătul ascuțit al mamei sale. *Ea nu-i moartă,* îi fulgeră prin gând.

— Linişte! porunci Baronul.

Alia simți propria-i dorință întărind porunca, difuzând-o în toată ființa ei.

Tăcerea interioară o învălui ca un duş răcoritor. Loviturile de baros ale inimii se potoliră, redevenind bătăi normale. Vocea Baronului se insinuă, mângâietoare:

— Vezi? Împreună, suntem de neînvins. Ajută-mă, ca să te ajut.

— Ce... ce doreşti? şopti ea.

O expresie meditativă apăru pe fața buhăită din spatele pleoapelor ei strânse.

— Ahh, scumpa mea nepoată... Nu doresc decât câteva plăceri banale. Îngăduie-mi, când şi când, un moment de contact cu simțurile tale. Nimeni nu va şti nimic, niciodată. Lasă-mă şi pe mine să gust câte puțin din viața ta. De pildă, când vei fi în brațele iubitului tău. Nu crezi că-i un preț cu totul modest?

— D-da...

— Bun, bun! hohoti gros Baronul. În schimb, scumpă nepoată, eu pot să-ți fiu de folos în multe privințe. Pot să te îndrum, pot să te ajut cu povețele. Vei fi invincibilă, atât înlăuntru, cât şi în afară. Vei mătura din calea ta orice obstacol. Istoria va uita de fratele tău şi te va slăvi pe tine. Viitorul va fi al tău.

— Ai să-i... împiedici... pe ceilalți să... să mă domine?

— N-or să ne poată rezista! Izolați, putem fi copleşiți. Ascultă.

Baronul tăcu, ştergându-şi imaginea, retrăgându-şi prezența. Nicio amintire, nicio față, nicio voce străină nu se manifestă.

Alia îşi îngădui un suspin tremurat.

Iar suspinul deschise calea unui gând. Gândul îi pătrunse în conştiință ca şi când ar fi emanat de la ea, dar în spatele lui Alia simți glasuri amuțite.

Bătrânul Baron a fost o bestie. Ți-a ucis tatăl. A vrut să vă ucidă pe tine şi pe Paul. A şi încercat, dar a dat greş.

Baronul îşi făcu auzit glasul, fără a-şi arăta fața:

— Bineînțeles că am vrut să te ucid. Nu mi te-ai ridicat în cale? Dar conflictul ăsta s-a încheiat. Tu eşti cea care a învins, copila mea! Tu eşti noul adevăr.

Alia se pomeni dând din cap şi obrazul i se frecă de suprafața rugoasă a băncii. Cuvintele Baronului erau juste. Un precept Bene Gesserit confirma justețea acestor cuvinte: *„Scopul unui conflict este de a schimba natura adevărului."*

Da, gândi ea, *aşa ar vedea Bene Gesseritul problema.*

— Cu siguranță! întări Baronul. Iar eu sunt mort, pe când tu eşti vie. Eu n-am decât o existență precară. Nu sunt decât o amintire în cugetul tău. Şi-ți cer atât de puțin în schimbul prețioaselor sfaturi pe care numai eu ți le pot oferi.

— Ce sfat mi-ai putea oferi acum? întrebă ea.

— Te frământă verdictul pe care l-ai pronunțat ieri-seară. Te întrebi dacă Paymon a rostit într-adevăr vorbele ce ți-au fost raportate. Te întrebi dacă nu cumva Javid a văzut, în acest Paymon, o amenințare la adresa propriei sale poziții. Asta e îndoiala care nu-ți dă pace, aşa-i?

— D-da...

— Iar îndoiala asta se întemeiază pe o observație atentă, de bună seamă. Javid are o comportare din ce în ce mai intimă față de persoana ta. A remarcat până şi Duncan, nu-i aşa?

— Ştii bine că da.

— Perfect. În cazul acesta, fă din Javid amantul tău şi...

— Nu!

— Îți faci probleme din cauza lui Duncan? Dar soțul tău e un mistic-mentat. Pe el, actele cărnii nu pot nici să-l emoționeze,

nici să-l rănească. N-ai simțit, uneori, cât de departe este de tine?

— D-dar el...

— Mentatul din Duncan ar înțelege, dacă i-ar fi dat să afle vreodată de procedeul pe care l-ai folosit pentru a-l distruge pe Javid.

— A-l distruge...

— Evident! Poți să utilizezi unelte periculoase, dar trebuie să te descotoroseşti de ele când devin prea periculoase.

— Dar, atunci... de ce-aş... Vreau să spun...

— Ah, sfântă naivitate! Din cauza valorii înglobate în lecție.

— Nu pricep.

— Valorile, draga mea, nu sunt acceptate decât în măsura în care înseamnă succes. Supunerea lui Javid trebuie să fie necondiționată, acceptarea de către el a autorității tale, absolută, iar...

— Morala acestei *lecții* îmi scapă...

— Nu fi obtuză, nepoată! Morala trebuie să se bazeze întotdeauna pe eficiența practică. Dați Cezarului ce-i al Cezarului şi toate aiurelile astea... O victorie nu-şi are rostul dacă nu reflectă dorințele tale profunde. Ce, nu-i adevărat că ai admirat virilitatea lui Javid?

Alia îşi înghiți nodul din gât. Mărturisirea nu-i făcea nicio plăcere, dar era dezarmată în fața celui care putea trage cu ochiul din interior.

— Ba da.

— Bine! (Cât de jovial răsună cuvântul în capul ei!) Începem să ne-nțelegem. Când va fi la cheremul tău, în pat, convins că *el* este cel care poate să facă orice din tine, întreabă-l de Paymon. Fă-o pe un ton de glumă, ca şi când ai vrea să faceți

haz împreună. Iar în clipa în care va recunoaşte minciuna, strecoară-i un cristai între coaste. Ah... şuvoiul de sânge îți va aduce o satis...

— Nu! şopti ea şi oroarea o făcu să-şi simtă dintr-odată gura uscată. Nu... nu... nu...

— Atunci, am s-o fac eu pentru tine. Treaba asta trebuie, oricum făcută; recunoaşte. Dacă tu nu reuneşti toate condițiile, sunt gata să preiau temporar controlul şi...

— Nu!

— Teama ta e atât de transparentă, dragă nepoată... Stăpânirea mea asupra simțurilor tale nici n-ar putea fi altfel decât temporară. Sigur, sunt destui alții care ar fi capabili să te imite atât de perfect, încât... Dar ştii asta. În cazul meu însă... O, oamenii mi-ar detecta imediat prezența. Cunoşti Legea fremenilor în ceea ce-i priveşte pe posedați. Te-ar omorî fără nicio ezitare. Da, chiar şi pe tine. Or, ştii bine că nu vreau să se întâmple una ca asta. Am să-ți rezolv eu problema cu Javid şi, pe urmă, mă voi retrage. Tu trebuie doar să...

— De ce-ar fi ăsta un sfat bun?

— Pentru că te scapă de o unealtă periculoasă. Şi pentru că pecetluieşte, copilă, o relație de conlucrare între noi doi, o relație în care nu vei avea decât de învățat lucruri utile pentru judecăți viitoare, la care...

— De învățat?

— Fireşte!

Alia îşi acoperi pleoapele cu podul palmelor, încercând să gândească, ştiind că oricare dintre gândurile ei putea fi citit de cel ce pândea înlăuntru, că oricare dintre gândurile emanate de această prezență străină putea fi luat drept propriul ei gând.

— Te chinui degeaba, rosti cu glas mieros Baronul. Oricum, Paymon ăla era...

— Am comis o greşeală! Eram obosită şi am acționat pripit. Trebuia să verific cele...

— Ai acționat foarte bine! Judecățile tale nu se pot baza pe abstracții stupide ca acea noțiune de egalitate, de echitate, vehiculată de Atreizi. Asta ți-a alungat somnul, nu moartea lui Paymon. Decizia ta a fost corectă! Paymon nu era decât o altă unealtă periculoasă. Ai acționat în vederea menținerii ordinii în societatea ta. Asta-i justificarea reală a unei judecăți şi nu absurditatea numită *dreptate*! Nu există nicăieri dreptate egală. Cei ce încearcă să realizeze un astfel de fals echilibru amenință societatea!

Aliei îi făcu plăcere această pledoarie în favoarea sentinței pe care o dăduse în cazul lui Paymon, dar conceptul imoral pe care se sprijinea argumentația Baronului o şocă.

— Pentru Atreizi, dreptatea era... era...

Luă mâinile de pe pleoape, dar rămase cu ochii închişi.

— Toți judecătorii clerului tău ar trebui să fie avertizați în legătură cu această eroare, îşi reluă argumentația Baronul. Deciziile trebuie cântărite numai după puterea pe care o au de a menține ordinea în societate. Nenumărate civilizații din trecut au naufragiat pe stâncile dreptății şi ale egalității. Prostii ca acestea distrug ierarhiile naturale, care sunt mult mai importante. Un individ n-are sens decât prin relația pe care o întreține cu ansamblul societății. Dacă această societate nu este logic organizată în straturi, nimeni nu-şi va putea găsi locul, de la cel mai sublim până la cel mai umil. Asta e, nepoată! Trebuie să fii o mamă severă pentru poporul tău. Datoria ta este să menții ordinea.

— Tot ce-a făcut Paul a fost pentru...

— Fratele tău e mort! A dat greş!

— Ca şi tine!

— Adevărat... însă, în cazul meu, a fost un accident neprevăzut. Dar hai mai bine să ne ocupăm de acest Javid, după cum ți-am propus.

Un val de căldură invadă trupul Aliei la acest gând.

— Trebuie să mai chibzuiesc, spuse ea repede.

Şi gândi: *Dac-am s-o fac, o voi face doar pentru a-l pune pe Javid la locul lui. Pentru asta, nu-i nevoie să moară. Şi nu-i exclus ca neghiobul să se trădeze... în patul meu.*

— Cu cine vorbeşti, Doamnă? întrebă o voce.

Pentru o clipă, buimacă, Alia crezu că era vorba de o nouă intruziune din mulțimea de glasuri interioare, apoi recunoscu vocea şi deschise ochii: Ziarenka Valefor, şefa Corpului de Gardă al Amazoanelor, stătea în fața băncii, cu o expresie îngrijorată pe fața ei tăbăcită, de fremenă.

— Vorbesc cu vocile mele interioare, răspunse Alia, ridicându-se.

Se simțea întremată, cu forțe proaspete, acum, când înlăuntrul ei se făcuse din nou linişte.

— Vocile interioare... Înțeleg.

Ochii Ziarenkăi scânteiau. Toată lumea ştia că Alia cea Sfântă dispunea de resurse lăuntrice inaccesibile altora.

— Condu-l pe Javid la apartamentele mele, spuse Alia. Am de discutat cu el o problemă urgentă.

— La apartamentele Domniei-Tale, Doamnă?

— Da! În camera mea.

— Cum porunceşte Doamna.

Ziarenka dădu să plece.

— O clipă, o opri Alia. Domnul Idaho a plecat spre Sietch Tabr?

— Da, Doamnă. A plecat înainte de răsăritul soarelui, după cum a fost voia Domniei-Tale. Doreşti să trimit după...

— Nu. Am să mă descurc şi singură. Dar... Zia... să nu ştie nimeni că l-am convocat pe Javid. Te ocupi personal de asta. Problema e foarte serioasă.

Amazoana duse o mână la cristaiul prins de centură.

— Doamnă, e vreo ameninţare la...

— Da, e o ameninţare şi s-ar putea ca sursa să fie Javid.

— Atunci, Doamnă, poate c-ar fi mai bine să nu-l...

— Zia! Crezi că nu-s în stare s-o scot la capăt cu unul ca el?

Un rânjet de lup răsfrânse buzele femeii.

— Iertare, Doamnă. Am să-l conduc numaidecât unde mi-ai poruncit, dar... cu voia Domniei-Tale, voi rămâne de strajă în faţa uşii.

— Numai tu singură, se învoi Alia.

— Da, Doamnă. Am plecat.

Alia dădu încet din cap, în timp ce Ziarenka se îndepărta. Aşadar, gărzile ei nu prea-l aveau la inimă pe Javid. Încă un semn pe răboj împotriva lui. Dar mai era încă preţios – chiar foarte preţios. Era cheia ei de acces la Jacurutu. Şi, cu Jacurutu... ei bine.

— Poate că ai dreptate, Baroane, murmură ea.

— Vezi bine! grohăi cu veselie vocea din mintea ei. Ah! Va fi o plăcere să-ţi fac acest mic serviciu, copila mea, şi ăsta nu-i decât începutul...

Iată câteva iluzii de istorie populară pe care trebuie să le promoveze o religie înfloritoare: oamenii răi nu reuşesc niciodată; numai vitejii merită binele; cinstea este cea mai bună politică; faptele spun mai mult decât vorbele; virtutea triumfă întotdeauna; o binefacere este propria ei recompensă; orice om rău poate fi readus pe calea cea bună; talismanele religioase apără de posesiunea demonilor; numai femeile înțeleg misterele ancestrale; cei bogați sunt condamnați la nefericire...

Fragment din „Manualul de instrucție

Missionaria Protectiva”

— Numele meu e Muriz, spuse fremenul uscățiv, cu pielea feței ca pergamentul.

Şedea pe solul cavernei, în lumina tremurătoare a unui opaiț cu ulei de mirodenie, care dezvăluia nişte pereți jilavi şi găurile negre ale câtorva pasaje spre alte grote. De undeva, dinspre ele, răzbătea zgomotul ritmic al unor picături de apă şi, deşi susurul apei era esența paradisului fremen, clipocitul acesta nu le făcea nicio plăcere celor şase oameni legați fedeleş din fața lui Muriz. În cavernă plutea mirosul de mucegai al unui alambic al morții.

Un puşti de vreo paisprezece ani standard ieşi din întunericul unui pasaj şi se opri în stânga lui Muriz. Lama unui cristai răsfrânse palida lumină galbenă a lămpii în clipa în care puştiul ridică mâna şi îndreptă arma, pe rând, către fiecare dintre cei şase prizonieri.

Arătând spre băiat, Muriz spuse:

— Acesta e fiul meu, Assan Tariq, care va fi supus încercării de maturitate.

Muriz îşi drese glasul şi-i privi, unul după altul, pe cei şase captivi care formau un vag semicerc înaintea lui. Aveau mâinile legate la spate şi picioarele imobilizate în poziție

încrucişată, cu frânghii din fibră de mirodenie. Legăturile se terminau într-un laţ trecut peste beregată. Distraiele le fuseseră decupate în jurul gâtului.

Prizonierii susţinură privirea lui Muriz fără să clipească. Doi dintre ei purtau straie neglijente, de provenienţă străină, caracteristice orăşenilor înstăriţi ai Arrakisului. Aveau pielea mai fină şi mai deschisă la culoare decât tovarăşii lor, ale căror trăsături ascetice şi corpuri descărnate erau ale celor născuţi în deşert.

Muriz le semăna celor din urmă, doar că ochii lui erau mai adânciţi în orbite – două găuri lipsite de alb, în care nici măcar strălucirea opaiţului nu reuşea să pătrundă. Fiul părea copia încă incompletă a adultului, cu trăsături plate, care nu puteau să ascundă pe de-a-ntregul un freamăt lăuntric.

— Noi, Proscrişii, avem felul nostru de a pune la încercare maturitatea, zise Muriz. Într-o zi, fiul meu va fi judecător în Shuloch. Trebuie să fim siguri că ştie să acţioneze cum trebuie. Judecătorii noştri n-au voie să uite Jacurutu şi ziua deznădejdii noastre. Kralizec, Bătălia Taifun trăiesc în inimile noastre.

Toate acestea fuseseră rostite cu monotonia unui ritual.

Unul dintre orăşeni, cu o figură blajină, se foi, apoi spuse:

— Nu faci bine ţinându-ne legaţi şi ameninţându-ne. Am venit în pace, întru *umma*.

Muriz dădu din cap.

— Aţi venit în căutarea unei revelaţii personale? Bine: veţi cunoaşte această revelaţie.

Omul dădu să protesteze în continuare:

— Dacă ne...

Cel de lângă el, un fremen al deşertului, izbucni cu mânie:

— Taci, neghiobule! Ăştia sunt hoţii de apă. Sunt cei pe care credeam că i-am exterminat.

— Oh... povestea aceea veche, rosti orăşeanul.

— Jacurutu e mai mult decât o poveste, spuse Muriz. Din nou, arătă către fiul lui. Vi l-am prezentat pe Assan Tariq. Aici, eu sunt *arifa*, singurul vostru judecător. Fiul meu va învăţa, şi el, cum pot fi recunoscuţi demonii. Vechile datini sunt cele mai bune.

— Păi, tocmai de-asta am venit şi noi în inima deşertului! protestă iar blajinul. Am pornit, după datina străbună, rătăcitori...

— Şi însoţiţi de călăuze plătite, îl întrerupse Muriz, arătându-i pe prizonierii cu pielea smeadă. Voiaţi să vă cumpăraţi intrarea în paradis? (Ridică ochii spre fiul său.) Assan, eşti pregătit?

— M-am gândit multă vreme la acea noapte când au venit oamenii care i-au măcelărit pe ai noştri, răspunse Assan şi în glasul lui răzbătu o undă de înfrigurare. Ne sunt datori multă apă.

— Tatăl tău îţi oferă şase dintre ei, spuse Muriz. Apa lor e a noastră. Umbrele lor sunt ale tale, ca să te păzească în vecii vecilor. Ele te vor apăra de demoni. Vor fi sclavele tale când vei trece în *alam al-mythal*. Ce zici, fiule?

— Îi mulţumesc tatălui meu, rosti Assan şi făcu un pas înainte. Primesc să intru în rândul bărbaţilor Proscrişi. Apa aceasta e apa noastră.

Cu aceste cuvinte, băiatul se apropie de prizonieri. Începu cu primul din stânga, apucându-l de păr şi înfigându-i repede lama cristaiului, pe sub bărbie, direct în creier. Procedă cu îndemânare, fără să răspândească mult sânge. Protestă doar orăşeanul cu înfăţişare blajină, care ţipă când băiatul îi înfipse mâna în păr. Ceilalţi îl scuipară pe Assan Tariq după datina veche, ceea ce însemna: *„Iată cât preţ pun pe apa mea când mi-o iau nişte animale!”*

După ce totul se termină, Muriz bătu odată din palme. Mai mulți slujitori se iviră şi începură să care corpurile neînsufleţite la alambicul morții pentru a le recupera apa.

Muriz se ridică în picioare şi îşi privi fiul care, respirând adânc, se uita la oamenii ce se ocupau de cadavre.

— Acum eşti bărbat, rosti Muriz. Apa duşmanilor noştri va adăpa sclavii. Şi, fiule...

Assan Tariq îi aruncă tatălui său o privire sfredelitoare, în timp ce pe buze i se aşternea un zâmbet subțire.

— Propovăduitorul nu trebuie să ştie nimic despre asta, încheie Muriz.

— Am înțeles, tată.

— Ai procedat bine. Cei care dau peste Shuloch nu trebuie să rămână în viață.

— Cum zici tu, tată.

— Ți s-au încredințat îndatoriri importante, rosti grav Muriz. Sunt mândru de tine.

Un om sofisticat poate deveni primitiv. Asta înseamnă, de fapt, că omul îşi schimbă modul de viață. Vechile valori se modifică, încep să fie legate de peisaj, cu plantele şi animalele sale. Această existență nouă cere o cunoaştere practică a acelei rețele complexe de evenimente interdependente căreia i se spune, în genere, natură. Ea cere un anumit respect pentru forța de inerție din asemenea sisteme naturale. Când un om dobândeşte această cunoaştere practică şi acest respect, înseamnă că a devenit „primitiv". Contrariul, fireşte, este la fel de adevărat: primitivul poate să devină sofisticat, dar nu fără a suferi cumplite deteriorări psihice.

„Comentariul lui Leto", după Harq al-Ada

— Cum putem să fim siguri? întrebă Ghanima. Este foarte periculos.

— Nu suntem la prima încercare, argumentă Leto.

— S-ar putea ca, de data aceasta, să fie altfel. Dacă...

— E singura cale care mi se deschide. Ştii că n-o putem urma pe cea a mirodeniei.

Ghanima oftă. Nu-i plăcea acest duel verbal, dar era conştientă de necesitatea imperioasă care-l anima pe fratele ei, după cum nu ignora nici teama care era sursa propriilor ei reticenţe. N-aveau decât să se gândească la Alia ca să-şi dea seama de pericolele lumii interioare.

— Ei? o zori Leto.

Ea oftă din nou.

Stăteau, cu picioarele încrucişate, într-unul din refugiile lor, o nişă îngustă care se deschidea în peretele falezei – locul de unde, adesea, mama şi tatăl lor priviseră împreună apusul de soare peste întinderea *bledului*. Era la două ore după masa de seară, ceasul la care se ştia că gemenii îşi făceau obişnuitele exerciţii pentru minte şi trup. Astăzi, hotărâseră să-şi exerseze minţile.

— Dacă nu vrei să mă ajuţi, zise Leto, am să încerc singur.

Ghanima ridică ochii spre prelatele negre ale izolaţiilor de umiditate, care atârnau, pe jumătate rulate, sub pragul de sus al nişei. Leto continua să contemple deşertul.

De câtva timp, vorbeau într-o limbă atât de veche, încât până şi numele i se pierduse în negura veacurilor. Astfel, gândurile lor rămâneau tăinuite, îmbrăcând o formă pe care niciun alt om nu putea s-o descifreze. Nici măcar Alia, care se ferea de labirinturile lumii ei interioare, nu dispunea de legăturile mentale care i-ar fi îngăduit să înţeleagă mai mult decât câteva cuvinte izolate.

Leto inspiră adânc. Simțea mirosul greu, de stătut, care domnea în orice sietch fremen şi care persista şi în acest alcov unde nu pătrundea vântul. Dar, cel puțin, aici erau scutiți de larma difuză şi de căldura umedă din cavernă, ceea ce li se părea, amândurora, o uşurare.

— Sunt de acord că avem nevoie de îndrumare, spuse Ghanima. Dar dacă...

— Ghani! Nu doar de îndrumare avem nevoie. Avem nevoie de protecție.

— Poate că nu există protecție.

Se uită spre fratele ei şi întâlni privirea ochilor lui – ochii vigilenți ai unei păsări de pradă. Ochii lui dezmințeau expresia calmă a feței.

— Trebuie să scăpăm de pericolul posesiunii, rosti Leto.

Folosise infinitivul special al vechii limbi, o formă absolut neutră în privința diatezei şi-a timpului, dar extrem de activă în conotații. Ghanima interpretă corect argumentul lui.

— Mohw'pwium d'mi hish pash moh'm ka, psalmodie ea.

Capturarea sufletului meu e capturarea a o mie de suflete.

— Mult mai mult chiar, accentuă Leto.

— Cunoşti pericolele şi, totuşi, persişti.

Era o afirmație, nu o întrebare.

— Wabun'k wabunat! replică el.

Înălțându-te, te înalți!

Opțiunea lui, simțea lucrul acesta, era un imperativ evident. Iar atitudinea cea mai bună era cea activă. Trebuiau să readucă trecutul în prezent pentru a-i permite să se desfăşoare în viitorul lor.

— Muriyat, admise Ghanima cu voce scăzută.

Totul trebuie făcut cu dragoste.

— De bună seamă, încuviinţă Leto, subliniindu-şi vorbele cu un gest larg al mâinii. Deci, ne vom consulta aşa cum au făcut-o părinţii noştri.

Ghanima rămase tăcută, luptând cu nodul care i se pusese în gât. Instinctiv, privi către sud, spre marele *erg* al cărui şir nesfârşit de dune abia se mai zărea în cenuşiul ultimelor licăriri ale zilei. Într-acolo pornise tatăl lor, pe ultimul său drum în deşert.

Leto privea în jos, peste pragul stâncii, la oaza verde a sietchului, de la poalele falezei. Locul era deja cufundat în umbra deasă a crepusculului, dar el îi cunoştea toate formele, toate culorile: inflorescenţe arămii şi aurii, roşii şi galbene, ruginii şi roşcate... până la jaloanele de piatră care delimitau plantaţiile irigate de qanat. Iar dincolo de jaloane, banda îngustă şi urât mirositoare de vegetaţie arrakiană care putrezea, ucisă de plantele străine şi de prea multă apă, formând, acum, o barieră în calea deşertului.

Brusc, Ghanima spuse:

— Sunt gata. Să începem.

— Da, la dracu'! răbufni el, apoi întinse mâna spre braţul ei, ca şi cum ar fi vrut să atenueze violenţa exclamaţiei. Ghani, te rog... cântă-mi cântecul acela. O să-mi fie mai uşor.

Ea se trase mai aproape de el, îi înlănţui cu braţul stâng talia. Inspiră adânc de două ori, îşi drese glasul şi începu să cânte cu voce subţire, cristalină, cuvintele pe care mama ei le cântase, de atâtea ori, tatălui lor:

Iată, îndeplinesc a ta făgăduinţă
Şi revărs asupră-ţi binecuvântata apă.
Aici, unde vântul nu ajunge, înflori-va viaţa:
Iubitul meu, te-aşteaptă un palat,
Iar toţi vrăjmaşii tăi pieri-vor în neant.
Păşim împreună pe această potecă,
Ce hărăzită ţi-a fost de iubire.

Mi-e atât de uşor să îţi arăt calea
Căci dragostea mea e palatul tău...

Vocea ei se pierdu în liniştea deşertului, pe care şi o şoaptă putea s-o destrame, iar Leto simţi cum se afundă în covorul gros şi unduitor al amintirilor tatălui său, un covor genetic, aşternut peste trecutul apropiat.

Din această clipă, trebuie să fiu Paul, îşi spuse. *Cea de lângă mine nu este Ghani, ci iubita mea Chani, ale cărei sfaturi înţelepte ne-au salvat pe amândoi de atâtea ori.*

La rândul ei, Ghanima pătrunse în memoria mamei sale cu o înspăimântătoare uşurinţă, cum, de altfel, fusese sigură că se va întâmpla. Pentru o femeie, lucrul acesta era mult mai uşor – şi mult mai periculos.

Cu o voce brusc răguşită, Ghanima spuse.

— Priveşte, iubitule!

Prima Lună răsărise şi, în lumina ei rece, văzură un arc de foc portocaliu ce se înălţa în spaţiu. Naveta care o adusese pe Doamna Jessica se întorcea, încărcată cu mirodenie, la flota staţionată pe orbită.

Din vălmăşagul amintirilor, se iviră atunci fragmente precise de memorie, pe care Leto le percepu ca pe nişte dangăte lungi de clopot. Vreme de o clipă, fu un alt Leto – Ducele Jessicăi. Imperativul momentului înlătură aceste amintiri, nu însă înainte de a-i da timp să simtă junghiul dragostei şi-al suferinţei.

Trebuie să fiu Paul, îşi reaminti el.

Transformarea se petrecu sub forma unei dualităţi terifiante, ca şi cum Leto ar fi fost un ecran întunecat pe care fusese proiectată brusc imaginea tatălui său. Simţea, în acelaşi timp, carnea sa şi carnea tatălui său, iar licărul deosebirilor dintre ei ameninţa să-l năucească.

— Ajută-mă, tată, şopti el.

Configurația identităților lor se modifică dintr-odată şi Leto se pomeni în poziția unui observator aflat într-un colț al propriei lui conştiințe.

— Ultima mea viziune nu s-a împlinit încă, rosti el, şi vocea sa era a lui Paul. Se întoarse spre Ghanima: ştii ce-am văzut.

Ea îşi lipi palma dreaptă de obrazul lui.

— Te-ai dus în deşert ca să mori, iubitul meu? Asta ai făcut?

— Poate că da, dar această viziune... N-ar fi un motiv suficient pentru a rămâne în viață?

— Orb?

— Chiar şi orb.

— Dar unde te-ai putea duce?

El respiră adânc, cutremurându-se.

— La Jacurutu.

— Iubitule!

Pe obrajii ei începură să curgă lacrimi.

— Muad'Dib, eroul, trebuie distrus cu desăvârşire, spuse el. Altminteri, copilul acesta nu ne va putea scoate din haos.

Poteca de Aur... Nu este o viziune bună.

— E singura viziune posibilă.

— Alia a eşuat deci...

— Pe de-a-ntregul. Cunoşti raportul.

— Mama ta s-a întors prea târziu. (Ghanima dădu din cap şi pe chipul ei de copil se întipări înțelepciunea Chaniei.) N-ar putea să mai existe şi o altă viziune? Poate că, dacă...

— Nu, iubito. Deocamdată, nu. Copilul acesta nu poate încă să scruteze viitorul şi să revină nevătămat.

Din nou, o răsuflare tremurată îi scutură corpul şi observatorul Leto percepu dorința nestăvilită a tatălui său de a redobândi un trup viu, de a putea lua decizii reale, şi... şi dorința lui disperată de a repara greşelile trecutului!

— Tată! strigă Leto, şi ecoul propriului său strigăt îi răsună în craniu.

În aceeaşi clipă, simți un profund act de voință: încet, parcă smulgându-se, tatăl său îşi retrăgea prezența interioară, redându-i simțurile, eliberându-i muşchii.

— Iubitule! şopti glasul Chaniei şi retragerea încetini. Ce se întâmplă?

— Nu pleca încă, se rugă Leto, iar vocea, deşi gâtuită şi şovăitoare, era vocea lui. Chani, trebuie să ne spui cum putem să evităm... ceea ce i s-a întâmplat Aliei.

Dar răspunsul veni de la Paul-cel-dinlăuntru şi cuvintele sale răsunară în urechea lăuntrică a lui Leto cu ezitări, cu poticneli:

— Nimic... nu-i sigur. Ai... văzut... ce era... cât pe ce... să se întâmple... cu... mine.

— Dar Alia...

— O stăpâneşte blestematul de Baron!

Leto îşi simți deodată gâtlejul arzând de uscăciune.

— Nu cumva e... sunt cumva...

— El e şi în tine... dar... eu... noi nu putem... câteodată fiecare simte... prezența celuilalt, dar tu...

— Nu poți să-mi citeşti gândurile? întrebă Leto. N-ai putea să prinzi de veste dacă... el...

— Uneori îți percep gândurile... dar eu... noi... trăim doar prin... reflexul... conştiinței tale. Memoria ta ne creează. Pericolul este... o memorie precisă. Şi... acei dintre noi... acei

care iubeau puterea... şi-o ţineau cu orice preţ... aceia pot fi... mai precişi.

— Mai puternici? şopti Leto.

— Mai puternici.

— Cunosc viziunea ta, zise Leto. Decât să-l las pe el să mă posede, mai bine am să te las pe tine.

— Pentru nimic în lume!

Leto dădu încet din cap, înţelegând enorma voinţă de care dăduse dovadă tatăl său pentru a se retrage, dându-şi seama de consecinţele unui eşec. *Orice* posesiune îl reducea pe cel posedat la starea de Monstruozitate. Recunoaşterea acestui lucru avu darul să-i redea încrederea în propriile lui forţe şi, în acelaşi timp, să-i confere o percepţie anormal de intensă a propriului său trup şi o conştientizare profundă a greşelilor din trecut: ale lui şi ale strămoşilor lui. Slăbiciunile – acum înţelegea acest lucru – se datorau incertitudinilor. Pentru o clipă, înlăuntrul lui, tentaţia se războiu cu frica. Această carne, trupul lui, avea puterea de a transforma melanjul într-o viziune a viitorului. Cu ajutorul mirodeniei, ar fi putut să inhaleze viitorul, să sfâşie vălurile Timpului. Tentaţia era puternică, greu de înlăturat. Îşi încleştă mâinile şi se cufundă în percepţia *prana-bindu*. Carnea sa respinse tentaţia. Carnea sa purta mesajul pe care Paul îl aflase în sânge. Cei care iscodeau viitorul sperau să extragă din el numerele câştigătoare pentru ziua de mâine. În loc de asta, se pomeneau prinşi în capcana unei vieţi căreia îi cunoşteau dinainte fiecare bătaie de inimă şi fiecare geamăt de durere. Ultima viziune a lui Paul dezvăluise calea anevoioasă care permitea ieşirea din această capcană şi Leto ştia, acum, că n-avea de ales, decât să urmeze această cale.

— Bucuria vieţii, frumuseţea ei, rosti el, constau în faptul că viaţa poate să-ţi rezerve surprize.

O voce blândă îi murmură la ureche:

— Am cunoscut întotdeauna această frumuseţe.

Leto întoarse capul şi întâlni ochii Ghanimei, care străluceau în inima lunii. Chani era cea care îl privea.

— Mamă, spuse el, trebuie să te retragi.

— Ah, tentația! rosti ea şi se aplecă să-l sărute.

El o respinse.

— Ai fi în stare să iei viața fiicei tale?

— E atât de uşor... caraghios de uşor.

Cuprins de panică, Leto îşi aminti ce efort de voință trebuise să depună personalitatea lăuntrică a tatălui său pentru a abandona carnea. Să se fi pierdut Ghanima în acea lume-a-observatorului din care el privise şi ascultase, aflând de la tatăl său răspunsul pe care-l ceruse?

— Te voi disprețui, mamă, spuse el.

— Ceilalți nu mă vor disprețui. Fii iubitul meu.

— Dacă ți-aş face pe plac... ştii ce ați deveni amândouă. Tata te-ar disprețui.

— Niciodată!

— Ba da!

Cuvintele îi țâşniră din gâtlej fără voia sa, purtând în ele vechile armonici ale Glasului pe care Paul îl învățase de la mama sa, vrăjitoarea.

— Nu spune asta! gemu ea.

— Te voi disprețui!

— Te rog... te rog, nu spune asta.

Leto îşi duse mâna la gât şi simți că muşchii îi aparțineau din nou.

— Te va disprețui. Îți va întoarce spatele. Va lua iar calea deşertului.

— Nu... nu...

Ea scutură cu putere din cap.

— Trebuie să pleci, mamă, spuse el.

— Nu... nu...

Dar glasul ei nu mai avea forța dinainte.

Leto scrută chipul surorii sale. Fiecare fibră a fiecărui muşchi răspundea prin spasme la tumultul din trupul ei.

— Pleacă, şopti el. Pleacă.

— Nuuuu...

El o prinse de braț, simți tremurul muşchilor, zvâcnetul tendoanelor. Ea se smuci, încercând să se depărteze, dar el o ținu strâns, continuând să şoptească:

— Pleacă... pleacă...

Şi, în tot acest timp, nu încetă să se dojenească pentru că o obligase pe Ghanima să se preteze încă odată la acest *joc de-a tata şi mama* pe care-l jucaseră de atâtea ori înainte, dar pe care ea îl refuzase cu îndărătnicie în ultima vreme. Era limpede că femeia se dovedea mai slabă la acest asalt interior. Temerile Bene Gesseritului erau întemeiate.

Orele treceau şi trupul Ghanimei continua să tremure şi să se zvârcolească pradă luptei lăuntrice, dar, la un moment dat, Leto auzi vocea surorii sale pledând pentru aceeaşi cauză, adresându-se imaginii care nu voia să cedeze:

— Mamă... te implor!

Şi, deodată:

— Ai văzut-o pe Alia! Vrei să ajungi ce-a ajuns ea?

În cele din urmă, Ghanima se sprijini de umărul lui şi şopti:

— A acceptat. S-a dus.

Ea îi mângâie părul.

— Ghani, îmi pare rău, nespus de rău. N-am să-ți mai cer niciodată să faci lucrul acesta. Am fost egoist. Iartă-mă.

— N-am nimic de iertat, rosti ea cu glas stins, ca după un enorm efort fizic. Am aflat multe lucruri pe care trebuia să le cunoaştem.

— Ştiu că ți-a spus multe. O să vorbim mai târziu, când...

— Nu! Vom vorbi acum. Ai avut dreptate.

— Poteca de Aur?

— Blestemata ta Potecă de Aur!

— Logica este inutilă dacă nu-i înarmată cu datele esențiale. Dar eu...

— Bunica s-a întors pentru a ne orienta educația şi a verifica dacă n-am fost... contaminați.

— Asta susține şi Duncan. Nu-i nicio noutate în...

— Calcul elementar, încuviință ea pe un ton care-şi regăsise fermitatea.

Se desprinse de Leto şi-şi îndreptă privirea spre deşertul cufundat în liniştea desăvârşită dinaintea zorilor. Această bătălie... această cunoaştere îi costase o noapte întreagă. Garda Regală, care stătea de strajă în spatele izolațiilor de la intrarea nişei, va fi avut de dat multe explicații. Leto ordonase să nu fie deranjați de nimeni şi de nimic.

— Oamenii învață adesea subtilitatea pe măsură ce înaintează în vârstă, spuse Leto. Ce învățătură putem trage noi din toată această experiență a vârstei?

— Universul, aşa cum îl vedem noi, nu este niciodată exact adevăratul univers fizic, zise ea. Nu trebuie să vedem în această bunică doar o bunică.

— Ar fi şi periculos, admise el. Dar întrebarea mea se...

— E ceva care depăşeşte subtilitatea, îl întrerupse ea. Trebuie să păstrăm un mijloc, în conştiinţa noastră, pentru a percepe ceea ce nu putem intui dinainte. De-asta... mama mi-a vorbit de mai multe ori despre Jessica. La sfârşit, când am căzut la învoială în privinţa schimbului interior, mi-a spus o grămadă de lucruri.

Ghanima oftă.

— *Ştim* că este bunica noastră, spuse Leto. Ieri ţi-ai petrecut câteva ore bune cu ea. Asta aţi...

— Dacă îngăduim, ceea ce *ştim* va determina reacţia noastră faţă de ea, replică Ghanima. E lucrul despre care m-a avertizat tot timpul mama. A citat-o pe bunica, la un moment dat, şi... (Puse mâna pe braţul lui Leto.) În mintea mea, ecoul vorbelor ei a răsunat cu glasul bunicii.

— Te-a avertizat tot timpul, murmură Leto.

Gândul i se părea descumpănitor. Oare nu te puteai încrede în nimic pe această lume?

— Cele mai fatale erori se nasc din certitudini permanente, zise Ghanima. Mama mi-a repetat acest citat de nu ştiu câte ori.

— E ceva pur Bene Gesserit.

— Dacă... dacă Jessica s-a reintegrat într-adevăr în Comunitate...

— Ar fi extrem de periculos pentru noi, completă el. În noi curge sângele Kwisatz Haderachului lor – masculul Bene Gesserit.

— Surorile nu-şi vor abandona obiectivul, spuse ea, dar ne-ar putea abandona pe noi. Şi s-ar putea ca instrumentul să fie bunica noastră.

— Ar mai fi o cale.

— Da... împerecherea noastră. Dar ele ştiu că genele regresive pot complica problema.

— E un risc pe care-l vor fi discutat.

— Inclusiv cu bunica noastră, fireşte. E o cale care nu-mi place.

— Nici mie.

— Pe de altă parte, n-ar fi pentru prima dată când o linie de sânge regală încearcă să...

— Îmi repugnă, rosti el, cutremurându-se.

Ea îi percepu frisonul, dar rămase tăcută.

— Puterea, spuse el.

Şi, prin acea stranie alchimie a similitudinilor dintre ei, Ghanima ştiu încotro îl dusese gândul.

— Puterea Kwisatz Haderachului trebuie să eşueze, încuviinţă ea.

— Dacă e folosită aşa cum înţeleg ele, completă Leto.

În clipa aceea, zorii se revărsară asupra deşertului. Simţiră imediat căldura. Culorile explodară în plantaţiile de sub faleză. Frunzele gri-verzi îşi proiectară umbrele ascuţite pe suprafaţa solului. Prima geană de lumină a soarelui argintiu al Dunei se răsfrânse în reflexe aurii şi purpurii peste cuprinsul oazei înverzite de la adăpostul stâncilor.

Leto se ridică şi se întinse.

— Poteca de Aur, aşadar, rosti Ghanima, adresându-se deopotrivă lui şi ei înseşi, căci ştia în ce fel ultima viziune a tatălui lor corespundea şi se confunda cu visele lui Leto.

În spatele lor, prelata izolatoare foşni, răzbătu murmur de glasuri.

Leto reveni la străvechea limbă pe care-o folosiseră în cursul serii:

— L'ii ani howr samis sm'kwi owr samit sut.

Aceasta era hotărârea care-şi găsi lăcaş în conştiinţa lor. Traducerea literară era: *Ne vom ține unul altuia companie spre moarte, chiar dacă numai unul se va întoarce să povestească.*

La rândul ei, Ghanima se ridică în picioare şi, împreună, trecură pe sub prelata de izolare şi reintrară în sietch, unde gărzile îi încadrară şi îi urmară spre apartamentele lor. Reacția mulțimii care le făcea loc să treacă părea diferită în dimineața aceasta. Oamenii schimbau priviri rapide cu membrii gărzii. Veghea solitară de noapte, deasupra deşertului, era o veche datină a sfinților înțelepți fremeni. Fiecare Umma practicase această formă de veghe. Paul Muad'Dib o făcuse... şi Alia. Acum, iată că începuseră s-o facă şi gemenii.

Leto remarcă diferența şi-i atrase atenția Ghanimei.

— Habar n-au ce-am hotărât pentru ei, comentă ea. Habar n-au. În aceeaşi limbă secretă, el replică:

— Este necesar ca începutul să fie cu totul neprevăzut.

Ghanima ezită o clipă pentru a-şi formula gândurile. Apoi zise:

— Când va veni vremea, când îl vor jeli pe unul dintre gemeni, va trebui ca totul să fie perfect real – până la zidirea mormântului. Inima va trebui să urmeze somnul, altfel nu va exista deşteptare.

În limba veche, era un enunț extrem de complex, care folosea un complement pronominal separat de infinitiv. Sintaxa permitea fiecărei propoziții interne să se întoarcă asupra ei înseşi şi să dobândească mai multe sensuri diferite, fiecare dintre ele fiind perfect distinct şi bine definit, dar toate rămânând, în mod subtil, interdependente. În parte, ceea ce spusese Ghanima era că, după planul lui Leto, amândoi riscau moartea şi că nu exista nicio deosebire dacă moartea avea să fie reală sau simulată. Schimbarea ce urma să rezulte avea să fie asemănătoare morții – *ad litteram:* „omor funerar". O conotație suplimentară îl indica, la modul acuzator, pe cel ce *supraviețuia*, cerându-i să povestească – adică *să joace rolul celui viu*. Cel mai mic pas greşit ar fi anulat întregul plan şi Poteca de Aur a lui Leto ar fi devenit o fundătură.

— Extrem de delicat, încuviință Leto în timp ce dădea în lături draperiile de la intrarea anticamerei spre apartamentele lor.

Activitatea servitorilor dinăuntru nu conteni decât o secundă, cât le trebui gemenilor pentru a traversa încăperea şi a pătrunde în pasajul boltit ce ducea spre apartamentul rezervat Doamnei Jessica.

— Nu eşti Osiris, îi aminti Ghanima fratelui ei.

— Nici nu voi încerca să fiu, replică el.

Ea îl apucă de braț, silindu-l să se oprească.

— Alia darsatay haunus m'smow, îl preveni.

Leto privi în ochii surorii sale. Într-adevăr, acțiunile Aliei răspândeau un miros respingător, pe care cu siguranță că-l va fi sesizat şi bunica lor. Îi adresă Ghanimei un surâs admirativ. Sora lui combinase termenii limbii vechi cu superstiția fremenă pentru a evoca una dintre prevestirile tribale fundamentale. *M'smow*, mirosul fetid al unei nopți de vară, era vestitorul morții provocate de demoni. Iar Isis

fusese zeița-demon pentru poporul a cărui limbă o vorbeau ei acum.

— Suntem Atreizi şi trebuie să ne păstrăm reputația de oameni cutezători, spuse el.

— Aşa că vom *lua* ce ne trebuie.

— Altminteri am ajunge milogi pe lângă propria noastră Regență, întări Leto. Aliei i-ar face cu siguranță plăcere.

— Dar planul nostru...

Ghanima lăsă fraza în suspensie.

Planul nostru, gândi el. Aşadar, sora sa aderase fără rezerve. Spuse:

— Consider planul nostru asemenea trudei la *shaduf.*

Ghanima privi peste umăr spre anticamera prin care trecuseră, adulmecând mirosurile grele ale dimineții, cu izul lor etern început. Îi plăcea cum folosise Leto limbajul lor intim. *Truda la shaduf.* Era ca o promisiune solemnă. Definise planul lor în termenii unei munci agricole dintre cele mai umile: fertilizare, irigare, plivire, transplantare, emondare – dar cu implicația fremenă că această muncă se desfăşura simultan într-o Altă Lume, unde simboliza cultivarea bogăției spirituale.

Ghanima cercetă chipul fratelui ei în timp ce continuau, amândoi, să stea nemişcați, şovăitori, în pasajul de stâncă. Îşi dăduse seama, din ce în ce mai limpede, că Leto pleda pe două niveluri: primul, pentru Poteca de Aur din viziunea tatălui lor şi a lui, iar al doilea, pentru ca ea să-i dea mână liberă să-şi ducă la bun sfârşit extrem de periculosul mit al creației pe care îl genera planul. Asta o speria. Exista şi altceva în viziunea lui personală, ceva despre care nu îi vorbise? Era cu putință ca Leto să se considere o zeitate potențială, capabilă să conducă omenirea spre o renaştere? (La aşa tată, aşa fiu!) Cultul lui Muad'Dib se acrise, fermentând din greşelile administrative ale Aliei şi din

libertinajul neînfrânat al unei preoțimi militare care încleştase puterea fremenilor. Ceea ce dorea Leto era o regenerare.

Îmi ascunde ceva, gândi ea deodată.

Îşi reaminti ce-i povestise despre visul lui. Era un vis de un realism atât de izbitor, încât putea să-l retrăiască ore în şir după aceea, umblând şi vorbind într-o stare de buimăceală. Visul era întotdeauna acelaşi, spunea el.

„Sunt pe nisip, în lumina aurie a zilei, deşi nu e soare. Apoi îmi dau seama că eu sunt soarele. Lumina mea se împrăştie sub forma unei Poteci de Aur. În clipa în care îmi dau seama de asta, ies afară din mine. Mă întorc, aşteptându-mă să mă văd ca soare. Dar văd altceva: nu sunt soarele, sunt o schiță rudimentară, un desen de copil, cu zigzaguri ca de fulger în loc de ochi, cu bețe în loc de mâini şi picioare. În mâna stângă însă țin un sceptru, un sceptru adevărat, cu detalii realiste care n-au nimic de-a face cu mâzgălitura ce-l ține. Deodată, sceptrul se mişcă şi asta mă înspăimântă. În timp ce sceptrul se mişcă, am impresia că mă trezesc, deşi ştiu că visez mai departe. În clipa aceea, îmi dau seama că pielea mea e acoperită de ceva – un fel de armură care se mişcă odată cu pielea mea. Nu pot să văd armura, dar o simt. Şi, atunci, spaima dispare, fiindcă această armură îmi conferă puterea a zece mii de oameni."

În vreme ce Ghanima continua să-l privească, Leto încercă să-şi desprindă brațul din strânsoarea ei, să-şi continue drumul spre apartamentul Jessicăi. Dar Ghanima se opuse.

— Poate că această Potecă de Aur nu-i cu nimic mai bună decât orice altă potecă, spuse ea.

Leto lăsă ochii în jos, spre pardoseala de piatră, simțind îndoielile care puneau din nou stăpânire pe sora sa.

— Trebuie s-o fac, rosti în cele din urmă.

— Alia e posedată, zise ea. Acelaşi lucru s-ar putea întâmpla şi cu noi. Poate că s-a şi întâmplat, fără ca noi să ne dăm seama.

— Nu. (El scutură din cap şi înfruntă privirea surorii sale.) Alia a opus rezistență. Asta a sporit forța puterilor ce sălăşluiesc în ea. A fost învinsă de propria ei tărie. Noi însă am cutezat să scormonim înlăuntru, să descoperim limbi vechi şi cunoştințe pierdute. Noi suntem deja amalgame vii ale vieților existente în noi. Nu le opunem rezistență. Ne lăsăm purtați de ele. Asta am aflat de la tata azi-noapte. Este ceea ce trebuia să aflu.

— Înlăuntrul meu n-a spus nimic din toate astea.

— Tu o ascultai pe mama. Ceea ce noi am...

— Şi era cât pe ce să te pierd.

— Mai e încă la fel de puternică în tine? întrebă el şi pe chip i se întipări teama.

— Da... dar acum cred că mă păzeşte cu dragostea ei. Modul în care ai ştiut să argumentezi a fost excelent. Şi, cu gândul la imaginea interioară a mamei, Ghanima adăugă: Mama noastră există acum, pentru mine, în *alam al-mythal,* cu ceilalți, dar ea a gustat din fructul infernului. De acum înainte, pot s-o ascult fără teamă. Cât despre ceilalți...

— Da, încuviință Leto. Şi eu l-am ascultat pe tata, dar cred că, de fapt, urmez sfatul bunicului al cărui nume îl port. Poate că tocmai din cauza numelui e mai uşor totul.

— Ai fost sfătuit să-i vorbeşti bunicii despre Poteca de Aur?

Leto aşteptă să treacă de ei un servitor care ducea, pe o tavă adâncă, micul dejun pregătit pentru Doamna Jessica. Un miros puternic de mirodenie rămase în urma lui.

— Ea trăieşte, deopotrivă, în noi şi în propria ei carne, zise Leto. Poate fi consultată de două ori.

— Nu şi în ceea ce mă priveşte, se împotrivi Ghanima. N-am să mai risc asta încă odată.

— Atunci, o voi consulta eu.

— Parcă ajunsesem amândoi la concluzia că s-a reintegrat în Comunitate.

— Desigur. A fost o Bene Gesserit la început, a fost ea însăşi la mijloc, a redevenit Bene Gesserit la sfârşit. Dar nu uita că şi în venele ei curge sânge Harkonnen, chiar mai mult decât într-ale noastre, că şi ea a cunoscut o formă a acestei împărtăşiri lăuntrice pe care-o cunoaştem noi.

— O formă cu totul superficială, spuse Ghanima. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu cred că voi pomeni de Poteca de Aur.

— S-ar putea s-o fac eu.

— Ghani!

— Nu mai avem nevoie de zei Atreizi! Avem nevoie de spațiu pentru puțină umanitate!

— Am susținut eu vreodată contrarul?

— Nu.

Ghanima inspiră adânc şi-şi luă ochii de la el.

Servitorii trăgeau cu urechea din anticameră, înțelegând, după tonul vocilor, că era vorba de o dispută, incapabili însă să priceapă cuvintele străine.

— Trebuie s-o facem, reluă Leto. Dacă nu acționăm, ne putem arunca de pe-acum în propriile noastre cuțite.

Folosise vechea expresie fremenă care însemna „să ne vărsăm apa în cisterna tribului”.

Din nou, Ghanima îi scrută chipul. Nu putea fi decât de acord cu el, dar se simțea prinsă în capcana unei construcții

cu nenumărate ziduri. Ştiau amândoi că, indiferent ce-ar fi făcut, în calea lor se afla şi o zi a ispăşirii. Pentru Ghanima, aceasta era o certitudine pe care o întăreau datele adunate de la celelalte vieți-memorii, dar, în acest moment, lucrul de care se temea era puterea pe care ea o conferea tuturor acestor psihisme prin faptul că utiliza datele obținute din experiența lor. Le simțea pândind-o ca nişte harpii, ca umbrele unor demoni în ambuscadă. Cu excepția mamei sale, care avusese puterea să pună stăpânire pe carnea ei şi renunțase. Ghanima se simțea încă zdruncinată de pe urma acelei bătălii lăuntrice, pe care ştia că ar fi pierdut-o fără exortațiile fratelui ei.

Leto pretindea că Poteca de Aur era singura ieşire din această capcană. Trebuia să-l creadă. Chiar dacă îşi dădea seama că-i ascundea ceva din viziunea lui, ştia că avea nevoie de ea, de creativitatea ei, pentru a îmbogăți planul.

— Vom fi puşi la încercare, spuse el, conştient de dubiile ei.

— Nu cu mirodenia.

— Poate că şi cu mirodenia. Dar, cu siguranță, în deşert şi în Încercarea Posesiunii.

— N-ai pomenit niciodată de Încercarea Posesiunii! îl acuză ea. Face parte din visul tău?

Leto înghiți în sec, blestemându-se că-l luase gura pe dinainte.

— Da, mărturisi el.

— Înseamnă că vom fi... posedați?

— Nu.

Ea se gândi la Încercare, la acel străvechi examen fremen care, cel mai adesea, sfârşea printr-o moarte hidoasă. Aşadar, planul lui Leto conținea şi alte complexități. Avea să-i ducă până la un prag dincolo de care căderea într-o parte

sau alta nu mai putea fi suportată de mintea umană, iar această minte să rămână întreagă.

Ştiind încotro o purtau gândurile, Leto spuse:

— Puterea îi atrage pe psihotici. Întotdeauna. E ceea ce trebuie să evităm înlăuntrul nostru.

— Eşti sigur că nu vom fi... posedaţi?

— Nu vom fi, dacă realizăm Poteca de Aur.

Pradă încă îndoielilor, ea zise:

— N-am să-ţi port copiii, Leto.

El clătină din cap, înăbuşindu-şi pornirile lăuntrice, şi-i răspunse recurgând la forma de exprimare regală a vechii limbi:

— Soră a mea, te iubesc mai mult decât pe mine însumi, dar nu acesta este obiectul dorinţelor mele.

— Perfect, atunci să revenim la o altă problemă înainte de a intra la bunica noastră. Un cuţit în inima Aliei ar putea rezolva majoritatea dificultăţilor noastre.

— Dacă crezi asta, îţi închipui că putem merge prin noroi fără să lăsăm urme. Şi apoi, când a oferit Alia cuiva un prilej favorabil?

— Umblă tot felul de zvonuri despre acest Javid.

— Dă cumva Duncan semne că i-ar creşte coarne?

Ghanima strânse din umeri.

— O otravă, două otrăvuri, rosti ea.

Era eticheta aplicată în mod obişnuit în uzanţele regale de a cataloga apropiaţii după ameninţarea pe care o puteau prezenta pentru propria-ţi persoană, o caracteristică universală a domnitorilor.

— Trebuie să procedăm cum am spus eu, zise Leto.

— Era mai curat cum am spus eu.

După replica ei, Leto pricepu că Ghanima reuşise, în sfârşit, să-şi înlăture toate îndoielile şi să accepte fără rezerve planul său. Constatarea nu-i aduse însă nicio bucurie. Se pomeni privindu-şi mâinile şi întrebându-se dacă aveau să se murdărească.

Iată ce-a înfăptuit Muad'Dib: a văzut, în rezerva subliminală a fiecărui individ, o bancă inconştientă de amintiri ajungând până la celula primară a genezei noastre comune. Fiecare dintre noi, a spus el, poate să măsoare distanţa care-l separă de această origine comună. Văzând acest lucru şi dezvăluindu-l, el a realizat saltul curajos al deciziei. Muad'Dib şi-a asumat sarcina de a integra memoria genetică în procesul de evaluare al devenirii. Astfel a străpuns vălurile Timpului, făcând din viitor şi trecut unul şi acelaşi lucru. Aceasta a fost creaţia lui Muad'Dib, întruchipat în fiul său şi în fiica sa.

„Testamentul Arrakisului" de Harq al-Ada

Parcurgând aleile din grădina palatului regal al bunicului său, Farad'n observa cum i se scurta umbra pe măsură ce soarele Salusei Secundus urca spre zenit. Din când în când, era nevoit să lungească pasul pentru a nu rămâne în urma Basharului înalt care-l însoţea.

— Am îndoieli, Tyekanik, spuse el. Oh, nu neg faptul că tronul prezintă atracţii, dar... (Trase adânc aer în piept.) Mă interesează atât de multe lucruri.

Tyekanik, care tocmai avusese o dispută aprigă cu mama lui Farad'n, îl privi cu coada ochiului. Prinţul se apropia de cea de-a optsprezecea aniversare şi trupul începuse să i se împlinească, la fel ca şi trăsăturile feţei, parcă mai ferme. Cu fiecare zi ce trecea, avea tot mai puţin din Wensicia şi tot mai mult din bătrânul Shaddam, care preferase să-şi urmărească preocupările personale în dauna responsabilităţilor

monarhice. Lucru care-l costase în cele din urmă tronul, fireşte. Pierduse cu totul simțul autorității.

— Trebuie să iei o decizie, Prințe, zise Tyekanik. Nu încape îndoială că vei avea timp să te ocupi şi de altele, însă...

Farad'n îşi muşcă buza inferioară. Datoria îl obliga să rămână aici şi asta-i dădea un sentiment de frustrare. Dac-ar fi fost după el, s-ar fi aflat acum în enclava stâncoasă unde se desfăşurau experiențele cu păstrăvii de nisip. Iată, într-adevăr, un plan cu implicații colosale: dacă izbuteau să le smulgă Atreizilor monopolul mirodeniei, orice se putea întâmpla.

— Eşti sigur că aceşti gemeni vor fi... eliminați?

— Nimic nu poate fi absolut sigur, Prințe, dar perspectivele sunt bune.

Farad'n ridică din umeri. Asasinatul rămânea o constantă a vieții regale. Subtilitatea variantelor de eliminare a personajelor importante se reflecta până şi în limbaj. Cuvinte diferite făceau distincție între otrava pentru băutură şi cea pentru mâncare. Probabil că gemenii Atreides aveau să fie eliminați prin otrăvire. Gândul acesta însă nu-i producea lui Farad'n nicio plăcere. Din câte auzise, gemenii păreau un cuplu demn de tot interesul.

— Va trebui să mergem pe Arrakis? întrebă el.

— E cea mai bună soluție. Vom putea exercita un maximum de presiune.

Farad'n părea că vrea să evite o anumită întrebare şi Tyekanik se întrebă care putea fi aceasta.

— Mă intrigă ceva, Tyekanik, spuse Farad'n în momentul în care dădeau colțul unei alei şi se apropiau de o fântână împresurată de trandafiri negri uriaşi. În spatele tufelor se auzea țăcănitul foarfecelor mânuite de nişte grădinari invizibili.

— Anume? îl îmboldi Tyekanik.

— Această... hm, religie pe care-ai îmbrățișat-o...

— Nu e nimic ciudat în asta, Prințe, spuse Tyekanik, sperând ca vocea să-i rămână fermă şi convingătoare. Această religie se adresează războinicului din mine. E o religie care se potriveşte unui sardaukar.

Asta, cel puțin, era adevărat, îşi zise el.

— Mdaaa... dar mama pare atât de încântată de ea.

Fire-ai afurisită Wensicia! gândi Tyekanik. *L-a făcut să intre la bănuieli.*

— Părerea mamei Domniei-Tale nu mă interesează. Religia fiecăruia este treaba lui personală. Poate că vede în asta ceva care-ar putea să-ți favorizeze ascensiunea la tron.

— Aşa m-am gândit şi eu.

Ah, abil mai e! gândi Tyekanik, apoi spuse:

— Încearcă să te convingi personal ce-i cu această religie; vei înțelege imediat de ce am ales-o.

— Totuşi... învățăturile lui Muad'Dib? În definitiv, era un Atreides.

— Tot ce pot spune este că, deseori, căile Domnului sunt misterioase.

— Înțeleg. Spune-mi, Tyek, pentru ce m-ai invitat la această plimbare tocmai acum? E aproape amiază şi, de obicei, la ora asta eşti prins cu tot felul de însărcinări din partea mamei, în afara palatului.

Tyekanik se opri lângă o bancă de piatră, nu departe de fântână şi de trandafirii uriaşi din spatele ei. Spectacolul jeturilor de apă avea darul să-l calmeze şi rămase cu privirea la el în timp ce spunea:

— Prințe, am făcut un lucru care s-ar putea să nu fie pe placul mamei Domniei-Tale.

Şi gândi: *Dacă va crede asta, stratagema ei blestemată va reuşi.* Tyekanik aproape că mai spera ca planul Wensiciei să eşueze. *Să-l aducă aici pe afurisitul ăla de Propovăduitor! N-a fost în toate mințile. Şi la ce preț!*

Cum Tyekanik rămase tăcut, parcă în aşteptare, Farad'n întrebă:

— E-n regulă, Tyek, ce-ai făcut?

— Am adus aici un practicant al oniromanției, răspunse Basharul.

Prințul îi aruncă o privire sfredelitoare. Unii dintre sardaukarii mai bătrâni se pretau la jocul interpretării viselor, cu atât mai mult după înfrângerea lor de către „Visătorul Suprem", Muad'Dib. Îşi spuneau că, undeva, în visele lor, ar fi putut regăsi calea care avea să-i conducă din nou la putere şi glorie. Tyekanik însă nu se angajase niciodată în acest joc.

— Nu prea e stilul tău, Tyek, observă Farad'n.

— Atunci, nu-mi rămâne decât să vorbesc cu glasul noii mele religii, spuse Tyekanik, adresându-se fântânii. Pentru a vorbi despre religie, fireşte, riscaseră să-l aducă pe Propovăduitor aici.

— Vorbeşte-mi, atunci, cu glasul acestei religii, zise Farad'n.

— Cum porunceşti, Prințe.

Tyekanik se întoarse şi-l privi în față pe tânărul care era, acum, deținătorul tuturor visurilor distilate pe calea ce avea s-o urmeze Casa Corrino.

— Biserica şi statul, Prințe, credința şi raționamentul ştiințific, mai mult chiar: tradiția şi progresul – toate acestea îşi găsesc împăcare în învățăturile lui Muad'Dib. El a spus că nu există contrarii absolute decât în credința oamenilor şi,

uneori, în visele lor. Viitorul poate fi descoperit în trecut şi amândouă fac parte dintr-un întreg.

În pofida îndoielilor pe care nu le putea risipi, Farad'n fu impresionat. Percepuse în vocea lui Tyekanik o notă de sinceritate şovăitoare, ca şi cum sardaukarul ar fi vorbit împotriva unor constrângeri lăuntrice.

— Şi pentru asta mi-ai adus acest... ghicitor în vise?

— Da, Prinţe. Poate că visele Domniei-Tale pătrund în Timp. Îţi regăseşti conştiinţa fiinţei interioare când recunoşti Universul ca un întreg coerent. Visele Domniei-Tale... cum să zic...

— Dar nu dau nicio importanţă viselor mele, protestă Farad'n. Mi se par curioase şi-atâta tot. Nu mi-am închipuit niciodată că tu...

— Prinţe, nimic din ceea ce faci nu poate fi lipsit de importanţă.

— Mă flatezi, Tyek. Chiar crezi că omul tău e în stare să pătrundă în inima marilor mistere?

— Cred, Prinţe.

— Atunci, hai să-i facem în ciudă mamei.

— Eşti de acord să-l vezi?

— Evident – de vreme ce l-ai adus ca s-o contrariezi pe mama.

Mă ia peste picior? se întrebă Tyekanik. Apoi spuse:

— Trebuie să-ţi atrag atenţia că bătrânul poartă o mască. Este o invenţie ixiană care le îngăduie nevăzătorilor să vadă cu pielea.

— E orb?

— Da, Prinţe.

— Ştie cine sunt?

— I-am spus, Prințe.

— Bine. Să mergem la el.

— Dacă Domnia-Ta binevoieşte să aştepte o clipă, am să-l aduc îndată aici.

Farad'n privi grădina din jurul fântânii şi zâmbi. Era un loc la fel de bun ca oricare altul pentru această nerozie.

— I-ai spus ce-am visat? întrebă el.

— Numai în linii mari, Prințe. Te va ruga să-i relatezi personal.

— Ah, foarte bine. Am să aştept aici. Du-te şi adu-l.

Farad'n se întoarse cu spatele şi-l auzi pe Tyekanik depărtându-se în grabă. În dosul boschetelor se întrezărea un grădinar care tundea tufele – vârful unei bonete cafenii, fulgerarea foarfecelui deasupra frunzelor verzi. Mişcarea era hipnotică.

Povestea asta cu visele e absurdă, gândi Farad'n. *Tyek a greşit asumându-şi această inițiativă fără să mă consulte. Oricum, e ciudată pasiunea asta subită pentru religie, la vârsta lui. Şi, acum, se interesează de vise!*

Din spate auzi zgomot de paşi. Mersul hotărât, familiar, al lui Tyekanik şi un umblet mai domol, târşâit. Farad'n se întoarse şi privirea lui se opri asupra oniromantului. Masca ixiană era un fel de văl negru opac, care-i acoperea fața, de la frunte până sub bărbie. Masca nu avea deschizături pentru ochi. Dac-ar fi fost să te iei după reclama ixienilor, întreaga mască era un mare ochi unic.

Tyekanik se opri la doi paşi de Farad'n, în timp ce bătrânul se apropie la mai puțin de un pas.

— Tălmăcitorul de vise, rosti Tyekanik.

Farad'n înclină scurt din cap.

Bătrânul mascat tuşi surd şi adânc, de parcă ar fi vrut să-şi dreagă glasul de la nivelul stomacului. Farad'n simți mirosul de mirodenie înăcrită pe care-l degaja mantia lungă, de culoare gri, care-i acoperea trupul.

— Masca aceea chiar face parte din carnea dumitale? întrebă Farad'n, conştient că încerca să întârzie deschiderea discuției despre vise.

— Când o port, da, răspunse bătrânul cu un glas în care răzbăteau o vibrație amară şi un infim accent fremen. Visul, spuse apoi. Povesteşte-mi-l.

Farad'n dădu din umeri. *De ce nu?* Doar pentru asta îl adusese Tyek pe moşneag. Sau nu? Îndoielile îl năpădiră din nou. Întrebă:

— Practici, într-adevăr, oniromanția?

— Am venit să-ți interpretez visul, Puternice Domn.

Din nou, Farad'n ridică din umeri. Personajul acesta mascat îl făcea să se simtă nervos. Îi aruncă o privire lui Tyekanik, care stătea nemişcat, cu brațele încrucişate, cu ochii la fântâna înconjurată de trandafiri.

— Visul, insistă bătrânul.

Farad'n respiră adânc şi începu să-şi povestească visul. Pe măsură ce povestea, cuvintele îi veneau din ce în ce mai uşor. Vorbi despre apa care curgea la deal, spre izvor, despre lumile care i se învârtejau în cap ca nişte atomi, despre şarpele care se preschimba în vierme de nisip şi exploda într-un nor de praf. Evocarea şarpelui, constată cu surprindere, îl supuse la un efort. Îl inhiba o repulsie îngrozitoare şi asta avu darul să-l înfurie în timp ce vorbea.

Bătrânul rămase tăcut şi impasibil până când Farad'n îşi isprăvi relatarea. Vălul negru al măştii se mişca uşor, în

ritmul respirației sale. Farad'n aşteptă câteva clipe, dar, cum tăcerea se prelungea, sfârşi prin a întreba:

— Ei, n-ai de gând să-mi interpretezi visul?

— L-am interpretat, răspunse bătrânul şi vocea lui părea să vină de la o distanță enormă.

— Şi?

Farad'n sesiză nota stridentă din propriul său glas, care trăda tensiunea creată de relatarea visului.

Bătrânul continua să tacă.

— Vorbeşte!

De data aceasta, glasul Prințului fu mânios.

— Am spus că am venit să interpretez, zise bătrânul. N-am spus că-ți voi împărtăşi interpretarea.

Tyekanik reacționă brusc, coborând brațele, cu pumnii strânşi, şi mârâind:

— Cum?

— N-am zis că voi dezvălui interpretarea mea, rosti bătrânul.

— Mai vrei bani? întrebă Farad'n.

— N-am cerut plată când am fost adus aici.

Răspunsul avea o demnitate glacială care reuşi să îmblânzească mânia lui Farad'n. Bătrânul era curajos, nimic de zis. Era imposibil să nu ştie că nesupunerea putea să-l coste viața.

— Dă-mi voie, Prințe, interveni Tyekanik în clipa în care Farad'n se pregătea să vorbească. Apoi, întorcându-se spre bătrân, întrebă: Vrei să ne spui pentru ce refuzi să dezvălui interpretarea dumitale?

— Da, Domniile-Voastre. Visul îmi spune că n-ar avea niciun rost să explic asemenea lucruri.

Farad'n nu se mai putu abține.

— Vrei să spui că semnificația visului mi-e deja cunoscută?

— Poate că ți-e cunoscută, Domnia-Ta, dar nu la asta m-am referit.

Tyekanik veni lângă Farad'n. Amândoi îl priviră aprig pe bătrân.

— Explică-te! zise sardaukarul.

— Chiar aşa, întări Farad'n.

— Dacă m-aş apuca să vorbesc despre visul acesta, să explorez aspectele legate de apă şi praf, de şerpi şi viermi, să analizez atomii care se învârtesc în capul Domniei-Tale ca şi într-al meu... ah, Puternice Domn, cuvintele mele n-ar putea decât să te zăpăcească şi ai pretinde că n-am înțeles.

— Te temi că vorbele dumitale ar putea să mă mânie?

— Domnia-Ta! Eşti deja mânios.

— N-ai încredere în noi? întrebă Tyekanik.

— Eşti pe-aproape, Domnia-Ta. N-am încredere în Domniile-Voastre pentru că Domniile-Voastre n-aveți încredere în Domniile-Voastre.

— Întinzi prea mult coarda, mârâi Tyekanik. Unii şi-au găsit moartea pentru insulte mai puțin grave ca asta.

Farad'n încuviință:

— Nu ne stârni furia.

— Consecințele fatale ale furiei celor din Casa Corrino sunt bine cunoscute, Prințe de Salusa Secundus, spuse bătrânul.

Tyekanik puse o mână liniştitoare pe brațul lui Farad'n.

— Încerci să ne provoci ca să-ți facem de petrecanie? întrebă el.

Farad'n nu se gândise la asta şi simți un fior rece la gândul implicațiilor unei asemenea atitudini. Bătrânul acesta, care-şi spunea Propovăduitorul... era mai mult decât ce părea a fi? Ce consecințe ar fi putut avea moartea lui? Martirii puteau să devină creații periculoase.

— Mă îndoiesc că m-ați omorî, indiferent ce v-aş spune, replică Propovăduitorul. Cred că-mi cunoşti valoarea, Bashare, şi o va fi bănuind şi Prințul Domniei-Tale.

— Refuzi categoric să tălmăceşti visul? insistă Tyekanik.

— *L-am tălmăcit.*

— Şi nu vrei să dezvălui ce vezi în el?

— Îmi găseşti vină, Domnia-Ta?

– Ce valoare ai putea avea în ceea ce mă priveşte? întrebă Farad'n.

Propovăduitorul ridică mâna dreaptă.

— Ajunge să fac un semn, ca Duncan Idaho să vină la mine şi să-mi dea ascultare.

— Ce mai e şi fanfaronada asta? se miră Farad'n.

Dar Tyekanik clătină din cap, amintindu-şi disputa sa cu Wensicia.

— S-ar putea să aibă dreptate, Prințe. Propovăduitorul acesta are o mulțime de adepți pe Dune.

— De ce nu mi-ai spus că vine de acolo? întrebă Farad'n.

Înainte ca Tyekanik să poată răspunde, Propovăduitorul se adresă Prințului:

— Nu trebuie să te simți vinovat pentru Arrakis, Puternice Domn. Nu eşti decât un produs al epocii Domniei-Tale. E cea

mai bună pledoarie pentru un om copleşit de sentimentul culpabilității.

— Sentimentul culpabilității! exclamă ultragiat Farad'n.

Propovăduitorul se mulțumi să ridice din umeri.

În mod straniu, gestul îl făcu pe Farad'n să treacă brusc de la mânie la amuzament. Izbucni într-un hohot de râs, atrăgându-şi privirea uimită a lui Tyekanik. Apoi spuse:

— Află că-mi placi, Propovăduitorule.

— Plăcerea-i de partea mea, Prințe, răspunse bătrânul.

Înăbuşindu-şi un chicot, Farad'n zise:

— O să-ți găsim un apartament, aici, în palat. Vei fi tălmăcitorul meu oficial de vise – deşi n-ai tălmăcit absolut nimic. Şi vei fi consilierul meu în materie de Dune. E un loc care mă interesează în cea mai mare măsură.

— Asta nu se poate, Prințe.

Farad'n simți că mânia începe să-i dea iarăşi târcoale. Ochii săi scânteiară în timp ce fixau masca neagră de pe fața bătrânului.

— Şi de ce, mă rog, dacă nu ți-e cu supărare?

— Prințe, interveni Tyekanik, punând din nou mâna pe brațul lui Farad'n.

— Ce-i, Tyek?

— L-am adus aici printr-un contract încheiat cu Ghilda. Trebuie să se întoarcă pe Dune.

— Sunt chemat înapoi, pe Arrakis, zise Propovăduitorul.

— Cine te cheamă?

— O putere mai mare decât a Domniei-Tale, Prințe.

Farad'n îi aruncă o privire întrebătoare lui Tyekanik.

— E un spion Atreides?

— Puțin probabil, Prințe. Alia a pus o recompensă pe capul lui.

— Dacă nu Atreizii, atunci cine te cheamă? i se adresă din nou Farad'n Propovăduitorului.

— O putere mai mare decât a Atreizilor.

Farad'n râse batjocoritor. Toate astea nu erau decât stupidități mistice. Cum de se lasă Tyek prostit de asemenea aiureli? Propovăduitorul era *chemat*! De vreun vis, fără doar şi poate. Ce importanță puteau avea nişte vise?

— A fost o pierdere de vreme, Tyek, spuse el. Pentru ce m-ai făcut să mă pretez la această... la această farsă?

— Miza a fost dublă, Prințe. Acest ghicitor în vise mi-a promis că va face din Duncan Idaho agentul Casei Corrino. Tot ce a cerut a fost să te vadă ca să interpreteze visul Domniei-Tale.

Şi Tyekanik adăugă în sinea lui: *Sau, cel puțin, asta i-a spus Wensiciei!* Noi îndoieli îşi făcură loc în cugetul lui.

— De ce dai atâta importanță visului meu, bătrâne? întrebă Farad'n.

— Visul Domniei-Tale îmi confirmă că evenimente mari se îndreaptă spre o concluzie logică, răspunse Propovăduitorul. Trebuie să mă întorc cât mai degrabă.

Pe un ton zeflemitor, Farad'n zise:

— Şi vei rămâne impenetrabil, fără să-mi dai măcar o povață?

— Poveștele, Prințe, sunt o marfă periculoasă. Dar am să-mi permit câteva vorbe, pe care poți să le iei drept povață sau drept ce vei crede de cuviință.

— Te rog.

— Ocârmuirile pot să se înalțe şi să se prăbuşească din motive ce par lipsite de însemnătate, Prințe. Evenimente mărunte! O ceartă între două femei... direcția din care bate într-o zi vântul... un strănut, o tuse, lungimea unui veşmânt sau pătrunderea întâmplătoare a unui fir de nisip în ochiul unui curtean. Nu întotdeauna preocupările majore ale miniştrilor imperiali sunt cele care imprimă cursul istoriei, după cum nu predicile preoților sunt cele care conduc mâinile Domnului.

Fără să-şi explice de ce, Farad'n se simți profund tulburat de aceste cuvinte.

Pe Tyekanik însă îl intrigase un singur cuvânt. Pentru ce vorbise Propovăduitorul despre... veşmânt? Gândurile lui Tyekanik se duseseră imediat la veşmintele imperiale trimise gemenilor Atreides şi la tigrii dresați să atace. Nu cumva era un avertisment subtil din partea bătrânului? Cât de multe ştia?

— Şi care-i povața? întrebă Farad'n.

— Dacă vrei să reuşeşti, spuse Propovăduitorul, trebuie să-ți reduci strategia la punctul ei de aplicare. Unde se aplică o strategie? Într-un anumit loc şi cu gândul la un anumit popor. Dar chiar şi când te ocupi de fiecare amănunt tot va exista un detaliu infim şi lipsit de o semnificație directă, care îți va scăpa. Strategia Domniei-Tale, Prințe, se poate reduce la ambițiile soției unui guvernator regional?

Cu voce glacială, Tyekanik îl întrerupse:

— Ce-i tot dai cu strategia, Propovăduitorule? Ce trebuie să înțeleagă Prințul din asta?

— E îndemnat să aspire la tron, zise Propovăduitorul. Îi urez noroc, dar îi va trebui mult mai mult decât noroc.

— Astea-s vorbe periculoase, spuse Farad'n. Cum de cutezi să rosteşti asemenea vorbe?

— Ambițiile tind să nu țină seama de realități, răspunse Propovăduitorul. Cutez să rostesc asemenea vorbe fiindcă te afli la o răscruce. Ai putea să devii cineva. Dar, în momentul de față, eşti înconjurat de cei ce nu caută justificări morale, de sfetnici interesați doar de strategie. Eşti tânăr, puternic şi dârz, dar îți lipseşte o anumită educație înaltă, grație căreia caracterul Domniei-Tale ar putea evolua. Şi e păcat, fiindcă suferi de slăbiciuni ale căror dimensiuni le-am descris.

— Ce vrei să spui? întrebă Tyekanik.

— Vorbeşte clar, spuse Farad'n. La ce slăbiciuni te referi?

— Nu te-ai gândit câtuşi de puțin ce fel de societate ți-ar fi mai prielnică, răspunse Propovăduitorul. Nu iei în considerație speranțele supuşilor Domniei-Tale. Nici măcar forma Imperiului pe care îl urmăreşti nu-i conturată în închipuirile Domniei-Tale. (Îşi întoarse fața mascată spre Tyekanik.) Ochii voştri sunt ațintiți spre putere, nu spre foloasele ei subtile şi primejdiile ei. De aceea, viitorul vostru e plin de cele mai evidente necunoscute: certuri între femei, tusete şi zile cu vânt. Cum să creezi o epocă, dacă nu poți să desluşeşti fiecare detaliu? Forța minții nu vă va folosi la nimic. În asta constă slăbiciunea voastră.

Vreme de câteva clipe, Farad'n îl observă pe bătrân, cugetând la implicațiile profunde ale ideilor exprimate de el, la persistența unor concepte atât de discreditate. Morala! Obiectivele sociale! Acestea erau mituri, bune de pus alături de credință, într-o mişcare ascendentă a evoluției.

— Destul cu vorbele, rosti brusc Tyekanik. Ce-i cu prețul despre care ne-am înțeles, Propovăduitorule?

— Duncan Idaho este al vostru, răspunse bătrânul. Aveți grijă cum îl folosiți. E un giuvaier inestimabil.

— Oh, avem o misiune pe măsura lui, îl încredință Tyekanik, apoi se uită la Farad'n. Ne putem retrage, Prințe?

— Să-şi ia catrafusele până nu mă răzgândesc, spuse Farad'n şi, fulgerându-l cu privirea, adăugă: Nu-mi place cum te-ai folosit de mine, Tyek!

— Iartă-l, Prințe, interveni Propovăduitorul. Credinciosul Domniei-Tale Bashar îndeplineşte voia lui Dumnezeu fără să-şi dea seama.

Se înclină scurt, apoi se întoarse şi plecă, urmat în grabă de Tyekanik.

Iar Farad'n, privindu-le siluetele ce dispăreau la capătul aleii, gândi: *Trebuie să văd ce-i cu religia asta la care s-a convertit Tyek.* Şi, cu un zâmbet dezamăgit: *Ce mai tălmăcitor de vise! Dar ce contează? Visul meu n-are nicio importanță.*

Şi a avut viziunea unei armuri. Armura nu era pielea sa şi era mai dură ca plastoțelul. Nimic nu putea pătrunde prin această armură – nici cuțitul, niciotrava, nici nisipul, nici praful deşertului sau arşița sa deshidratantă. Mâna lui dreaptă avea puterea furtunii Coriolis de a cutremura pământul şi a-l preface în praf şi pulbere. Ochii lui erau ațintiți asupra Potecii de Aur şi în mâna stângă ținea sceptrul stăpânirii absolute. Iar dincolo de Poteca de Aur, ochii lui vedeau eternitatea şi el ştia că eternitatea era hrana sufletului său şi a cărnii sale nemuritoare.

„Heighia, Visul Fratelui Meu", din „Cartea Ghanimei"

— În ceea ce mă priveşte, ar fi mai bine să nu ajung Împărat, spuse Leto. O, nu vreau să zic că am comis greşeala tatălui meu şi că am iscodit viitorul cu ajutorul unui pahar de mirodenie. Vorbesc din punct de vedere strict egoist. Sora mea şi cu mine avem neapărat nevoie de o perioadă de libertate pentru a ne deprinde cu ceea ce suntem.

Tăcu şi o privi întrebător pe Doamna Jessica. Îşi expusese părerea după cum se înțelesese cu Ghanima. Care avea să fie reacția bunicii lor?

În lumina slabă a licuriglobului din cameră, Jessica scrută chipul nepotului ei. Erau abia zorii celei de-a doua zile de când sosise la Sietch Tabr şi-i şi parveniseră rapoarte alarmante despre noaptea de veghe a gemenilor. Ce-aveau de gând? Nu dormise deloc bine şi simţea muşcătura acidă a oboselii, care-i cerea să coboare de la hipernivelul la care se menţinuse pentru a face faţă tuturor necesităţilor imperioase ce o solicitaseră după momentul crucial de la spaţioport. Sietchul acesta rămăsese sietchul coşmarurilor ei, dar, afară, deşertul nu mai era cel pe care şi-l amintea. *De unde apăruseră toate florile?* Aerul din cavernă i se părea prea umed. Iar tineretul, neglijent cu disciplina distraiului.

— Şi ce anume eşti tu, copile, de ai nevoie de timp ca să înveţi despre tine însuţi? întrebă ea.

Leto clătină din cap, încet, conştient de stranietatea acestui gest de adult la trupul unui copil, reamintindu-şi că femeia din faţa lui trebuia menţinută într-o situaţie de dezechilibru.

— În primul rând, spuse el, nu sunt copil. A, sigur... (Îşi atinse pieptul.) Acesta-i un corp de copil, fără-ndoială. Dar *eu* nu sunt copil.

Jessica îşi muşcă buza superioară, fără să-i pese că-şi dezvăluia tulburarea. Ducele ei, care pierise cu atât de mult timp în urmă pe această planetă blestemată, obişnuia să râdă când îi surprindea acest tic. *„Singurul tău răspuns cu adevărat sincer. Îmi arată că eşti tulburată şi mă îndeamnă să stăvilesc frământarea acestor buze printr-un sărut."*

Iar acum, acest nepot, care purta numele Ducelui ei, îi provocă un şoc şi-o reduse la o tăcere în care nu mai auzea decât bătăile nebune ale inimii ei, doar zâmbind şi spunând:

— Eşti tulburată; îmi dau seama după cum îţi frământi buzele.

Jessica se văzu nevoită să apeleze la toate resursele educaţiei sale Bene Gesserit pentru a afişa o impresie de calm.

— Vrei să mă tachinezi?

— Să te tachinez? Nici pomeneală. Nu vreau decât să-ți fie clar cât de mult ne deosebim. Dă-mi voie să-ți amintesc de acea urgie de sietch petrecută cu mult timp în urmă, când Bătrâna Cucernică Maică ți-a transmis toate viețile şi toate amintirile ei. Acordându-se la persoana ta, ți-a dat acel... acel lung şir de cârnăciori, fiecare cârnăcior fiind o persoană. Ele mai există încă în tine. Aşa că trebuie să ştii câte ceva din ceea ce trăim noi, Ghanima şi cu mine.

— Şi Alia? întrebă ea, încercând să-l testeze.

— N-ai discutat deja despre asta cu Ghanima?

— Acum discut cu tine.

— Foarte bine. Alia a refuzat ce era şi a devenit ceea ce se temea cel mai mult. *Trecutul lăuntric* nu poate fi surghiunit în inconştient. Demersul acesta este periculos pentru orice om, dar pentru noi, pre-născuții, e mai rău decât moartea. Asta-i tot ce am de comentat despre Alia.

— Vasăzică, nu eşti copil...

— Am milioane de ani. Lucrul acesta impune adaptări pe care nicio altă ființă umană n-a trebuit să le facă.

Jessica încuviință cu o mişcare a capului. Se simțea mai calmă, acum, însă şi mai prudentă decât fusese cu Ghanima. Dar unde era Ghanima? De ce venise Leto singur?

— Ei bine, bunico, i se adresă el brusc, suntem Monstruozități sau suntem marea speranță a Atreizilor?

Jessica ignoră întrebarea.

— Unde e sora ta?

— O reține pe Alia ca să nu ne deranjeze. E necesar. Dar Ghani nu ți-ar putea spune nimic în plus față de ce ți-am spus eu. N-ai remarcat asta ieri?

– Ce-am remarcat ieri e treaba mea. La ce bun bălmăjelile astea despre Monstruozitate?

— Bălmăjeli? Nu mă lua cu ipocrizii Bene Gesserit, bunico. Ți le pot servi înapoi, cuvânt cu cuvânt, extrăgându-le din propriile tale amintiri. Am nevoie de ceva mai mult decât frământarea buzelor.

Jessica scutură din cap, percepând răceala acestei... *persoane* care avea sângele ei. Resursele de care dispunea Leto erau impresionante. Încercând să se pună în acelaşi ton cu el, întrebă:

— Ce ştii despre intenţiile mele?

Leto strâmbă din nas.

— Nu-i nevoie să investighezi dacă am făcut greşeala tatălui meu. N-am privit dincolo de ograda noastră de timp – cel puțin nu în mod deliberat. Cunoaşterea absolută a viitorului trebuie lăsată la nivelul acelor momente de *déjâ-vu* de care poate avea parte orice om. *Cunosc* capcana preştiinței. Viața tatălui meu îmi spune tot ce trebuie să ştiu în această privință. Nu, bunico: a cunoaşte cu desăvârşire viitorul înseamnă a rămâne cu desăvârşire prins în capcana sa. Iar timpul se năruie. Prezentul devine viitor. Nu.... eu n-am nevoie de ceva mai multă libertate.

Jessica îşi simți limba zvâcnind de vorbe ce nu puteau fi rostite. Cum i-ar fi putut da vreun răspuns pe care el să nu-l cunoască deja? Era monstruos! *El este eu! El este Leto, cel pe care l-am iubit!* Gândul acesta o cutremură. Pentru o clipă, se întrebă dacă acest chip de copil nu s-ar putea transforma spre a readuce la viață... *Nu!*

Leto lăsă capul în jos, privindu-şi bunica pe sub sprâncene. Da, putea fi, totuşi, manipulată.

— Când te gândeşti la preştiință, reluă el, şi sper că asta ți se întâmplă rar, probabil că nu te deosebeşti cu nimic de toți ceilalți. Majoritatea oamenilor îşi imaginează ce grozav ar fi să ştie care va fi cursul de mâine pe piața pieilor de balenă. Sau dacă vreun Harkonnen va reveni cândva la cârma planetei Giedi Prim. Dar, desigur, *noi* îi cunoaştem pe

Harkonneni fără a avea nevoie să recurgem la preştiinţă, nu-i aşa, bunico?

Jessica refuză să muşte momeala. Bineînţeles că Leto ştia de existenţa blestematului de sânge Harkonnen care-i curgea prin vene.

— Cine e Harkonnen? întrebă el, insinuant. Cine este Rabban Bestia? Oricare dintre noi doi, nu? Dar mă abat de la subiect. Vreau să vorbesc despre mitul popular al preştiinţei: cunoaşterea *absolută* a viitorului! A tot ce va fi să fie! Ce averi s-ar putea construi – sau distruge – cu o asemenea cunoaştere absolută! Aşa gândeşte gloata. Crede că, dacă puţin e bun, mult trebuie să fie şi mai bun. Grozav! Dar ce cadou diabolic ar fi să-i oferi cuiva scenariul complet al vieţii sale, cu toate dialogurile şi indicaţiile scenice, până-n secunda morţii. Ce monotonie înfiorătoare! Să retrăieşti, clipă de clipă, până la sfârşitul vieţii, ceea ce ţi-e deja cunoscut. Fără nicio abatere. Ştiind dinainte fiecare reacţie, fiecare cuvinţel, repetând totul întocmai, întruna, şi-ntruna, şi-ntruna... (Clătină din cap.) Nu... Ignoranţa are avantajele ei. Eu, unul, mă rog din tot sufletul pentru un Univers al surprizelor!

Ascultând această adevărată tiradă, Jessica fu uluită să constate cât de mult semănau ticurile verbale şi intonaţia lui Leto cu ale tatălui său – ale fiului ei. Ba chiar şi ideile: erau lucruri pe care le-ar fi putut rosti Paul.

— Îmi aminteşti de tatăl tău, spuse ea.

— În mod dureros?

— Întru câtva, dar este şi liniştitor să constat că el continuă să trăiască în tine.

— Prea puţin înţelegi cum continuă el să trăiască în mine.

Dincolo de intonaţia neutră, Jessica percepu o undă de amărăciune. Înalţă capul şi înfruntă privirea nepotului ei.

— Sau cum trăieşte în mine Ducele tău, urmă Leto. Bunico, Ghanima este *tu!* Într-o asemenea măsură, încât viaţa ta nu are pentru ea niciun secret până în clipa în care l-ai născut pe tatăl nostru. Şi eu! Ce catalog de amintiri carnale sunt! Câteodată este aproape insuportabil! Ai venit aici să ne judeci? S-o judeci pe Alia? Mai degrabă trebuie să te judecăm noi pe tine!

Jessica se scotoci în căutarea unui răspuns, dar nu găsi niciunul. Ce voia Leto? Pentru ce insista atât asupra deosebirii lui? Căuta cu tot dinadinsul să fie respins? Ajunsese în situaţia Aliei – Monstruozitate?

— Eşti neliniştită, rosti el.

— Sunt, răspunse ea şi-şi îngădui o ridicare neputincioasă din umeri. Da, sunt neliniştită – din motive pe care le cunoşti cât se poate de bine. Sunt sigură că ai explorat educaţia mea Bene Gesserit. Ghanima a recunoscut c-a făcut-o. Ştiu că... a făcut-o şi Alia. Cunoaşteţi consecinţele *deosebirii* voastre.

Leto o privi cu o intensitate tulburătoare.

— Aproximativ, dar n-am luat-o pe calea asta cu tine, replică el şi ea percepu în vocea lui o urmă din propria ei oboseală. Ştim ce înseamnă frământarea buzelor tale la fel de bine cum o ştia iubitul tău. Putem să ne amintim oricând fiecare şoaptă de dragoste pe care ţi-a murmurat-o vreodată Ducele tău. Fără-ndoială că, din punct de vedere intelectual, ai acceptat de mult asta. Dar te previn că acceptarea intelectuală nu-i de ajuns. Dacă vreunul dintre noi doi devine Monstruozitate, asta poate să se întâmple şi din cauza prezenţei tale cu noi! A tatei... sau a mamei! Ori a Ducelui tău! Oricare dintre voi este în măsură să ne posede – şi situaţia noastră ar fi aceeaşi.

Jessica îşi simţi pieptul arzând, ochii umezi.

— Leto...

Se poticni, căci era pentru prima oară când îşi îngăduia să rostească acest nume. Constată că durerea nu era atât de chinuitoare pe cât îşi imaginase şi se sili să continue:

— Ce vrei de la mine?

— Aş vrea s-o învăț ceva pe bunica mea.

— Ce să mă-nveți?

— Azi-noapte, Ghani şi cu mine am jucat rolurile mamei şi-al tatălui până la punctul la care era cât pe ce să fim distruşi, dar am aflat multe. Există lucruri ce pot fi cunoscute, dacă sesizezi bine toate condițiile. Unele acțiuni pot fi prezise. Ei bine, în ceea ce-o priveşte pe Alia... este aproape sigur că pune la cale răpirea ta.

Jessica clipi, şocată de bruschețea acuzației. Cunoştea, totuşi, stratagema aceasta, la care ea însăşi recursese de multe ori: angajai interlocutorul pe făgaşul unui anumit raționament, apoi introduceai un element şocant, de pe un făgaş total diferit. Cu o inspirație adâncă, îşi redobândi calmul.

— Ştiu ce-a făcut Alia... ce *este* Alia, dar...

— Bunico, fie-ți milă de ea. Foloseşte-ți şi inima, la fel ca inteligența. Ai mai făcut-o şi altă dată. Reprezinți o amenințare, iar Alia vrea Imperiul doar pentru ea – sau, cel puțin, asta vrea ceea ce a devenit ea.

— De unde să ştiu că astea nu-s vorbele unei alte Monstruozități?

Leto strânse din umeri.

— Aici trebuie să faci apel la inimă. Ghani şi cu mine ştim cum s-a produs căderea ei. Nu-i uşor să te adaptezi la vacarmul mulțimilor interioare. Suprimă-le egourile şi vor da năvală, în masă, ori de câte ori vor invoca o memorie. Iar într-o zi... (Se opri, îşi înghiți nodul din gât.) Într-o zi, careva

din haita aceea lăuntrică, unul mai puternic, va hotărî că-i timpul să împărtăşească şi carnea.

— Dar nu există cale de împotrivire? întrebă Jessica, deşi se temea de răspuns.

— Noi credem că s-ar putea să existe... Da. Trebuie să evităm excesul de mirodenie, asta e esențial. Şi nu trebuie să suprimăm cu totul trecutul. Trebuie să-l folosim, să-l transformăm într-un amalgam. În cele din urmă, trebuie să-i amestecăm pe toți cei dinlăuntru în noi înşine. Fireşte, în clipa aceea nu vom mai fi chiar cei dintru început... *dar nu vom fi posedați.*

— Ai pomenit de-un complot având drept scop răpirea mea.

— E limpede. Wensicia nutreşte ambiții pentru fiul ei. Alia le nutreşte pe ale ei însăşi, iar...

— Alia şi Farad'n?

— Asta nu se ştie, dar, în momentul de față, Alia şi Wensicia se înscriu pe traiectorii paralele. Wensicia are o soră în anturajul Aliei. Ce poate fi mai simplu decât un mesaj care...

— Ai ştiință de un asemenea mesaj?

— Ca şi cum l-aş fi văzut şi i-aş fi citit fiecare cuvânt.

— Dar nu ai văzut un astfel de mesaj.

— Nici n-am nevoie. Mi-e de ajuns să ştiu că toți Atreizii se află aici, pe Arrakis. Toată apa într-o singură cisternă.

Făcu un gest larg cu mâna, înglobând întreaga planetă.

— Casa Corrino n-ar îndrăzni să ne atace aici!

— Dar dacă ar face-o, Alia n-ar avea decât de profitat.

Ironia din glasul lui o irită pe Jessica.

— N-o să-mi dea mie lecții tocmai nepotul meu!

— Atunci, fir-ar să fie, femeie, încetează să mă mai consideri nepotul tău! Consideră că sunt *Ducele* Leto!

Tonul, expresia feței, până şi mişcarea nervoasă a mâinii fură atât de veridice, încât Jessica amuți, năucită.

Cu voce seacă, îndepărtată, el adăugă:

— Am încercat să te pregătesc. Măcar atâta lucru să recunoşti.

— De ce-ar plănui Alia răpirea mea?

— Pentru a acuza Casa Corrino, bineînțeles.

— Nu pot să cred una ca asta. Chiar şi din partea ei, ar fi ceva prea... monstruos! Şi prea periculos! Cum ar putea reuşi fără... Nu, nu pot crede aşa ceva!

— Când se va întâmpla, ai să crezi. Ah, bunico... Ghani şi cu mine n-avem decât să tragem cu urechea la vocile din noi ca să *ştim*. Simplă măsură de apărare. Altfel cum am putea să ghicim toate greşelile care se comit în jurul nostru?

— Nu accept nici măcar pentru o secundă ideea că răpirea ar putea intra în planul Aliei de...

— Zei din adâncuri! Cum e posibil ca o Bene Gesserit să fie atât de mărginită? Întregul Imperiu bănuieşte pentru ce te afli aici. Propagandiştii Wensiciei abia aşteaptă să te discrediteze. Alia nu poate permite să se întâmple asta. Eşecul tău ar putea să însemne o lovitură de moarte pentru Casa Atreides.

— Ce bănuieşte întregul Imperiu?

Pronunțase cuvintele cu cea mai mare răceală, ştiind că nu putea să manipuleze acest *non-copil* cu niciunul dintre tertipurile Glasului.

— Doamna Jessica pune la cale cuplarea celor doi gemeni! rosti printre dinți Leto. Asta vrea Comunitatea. Incestul!

Pleoapele Jessicăi se zbătură.

— Un zvon nefondat, zise ea, apoi înghiți anevoie. Bene Gesseritul nu va tolera ca un asemenea zvon să se răspândească pe cuprinsul Imperiului. Mai avem încă oarece influență, nu uita.

— Zvon? Ce zvon? Este clar că ați lăsat deschisă opțiunea împerecherii noastre. (Scutură din cap în momentul în care ea vru să intervină.) Nu încerca să negi. Lasă-ne să trecem de pubertate locuind în acelaşi cămin, cu *tine* în acest cămin, şi *influența* voastră n-o să valoreze mai mult decât o cârpă fluturată în fața unui vierme de nisip.

— Ne crezi chiar atât de neghioabe?

— Ba bine că nu. Surorile nu-s decât o adunătură afurisită de babe zălude, care n-au fost niciodată în stare să gândească mai departe de prețiosul lor program genetic! Dar Ghani şi cu mine ştim de ce pârghie dispun. Poate că *voi* ne credeți pe *noi* neghiobi!

— Pârghie?

— Surorile ştiu că eşti Harkonnen! Figurezi clar în registrele lor de reproducere: Jessica, fiica Tanidiei Nerus cu Baronul Vladimir Harkonnen. Iată o informație care, divulgată *accidental*, te-ar putea pune cu botul pe...

— Crezi că Surorile ar fi în stare să se-njosească recurgând la şantaj?

— *Sunt sigur.* Oh, au ambalat totul foarte frumos. Te-au însărcinat să verifici zvonurile care circulă în legătură cu fiica ta. Ți-au alimentat curiozitatea şi temerile. Au făcut apel la simțul responsabilității tale, te-au făcut să te simți vinovată pentru că ai dat bir cu fugiții, pe Caladan. Şi ți-au oferit şansa de a-ți *salva* nepoții.

Jessica nu putu decât să-l privească lung, în tăcere. S-ar fi zis că Leto trăsese cu urechea la fiecare dintre întrevederile furtunoase cu Superioarele ei din fruntea Comunității. Se

simțea complet subjugată de cuvintele lui şi-şi dădu seama că începe să-l creadă în privința planului Aliei de-a o răpi.

— Problema, bunico, reluă el, este că am de luat o decizie dificilă. Trebuie să urmez mistica Atreizilor? Trebuie să trăiesc pentru supuşii mei... şi să mor pentru ei? Sau pot să aleg altă cale – una care mi-ar da posibilitatea să trăiesc mii de ani?

Involuntar, Jessica se trase înapoi. Vorbind dezinvolt, Leto atinsese un subiect aproape de neconceput pentru Bene Gesserit. Multe Cucernice Maici puteau să aleagă calea aceasta... sau s-o încerce. Manipularea chimiei interne stătea în puterea Surorilor inițiate. Dar, dacă una singură ar fi optat pentru această cale, mai devreme sau mai târziu ar fi încercat toate. Iar existența atâtor femei care nu mai îmbătrânesc ar fi devenit imposibil de ascuns. Această cale le-ar fi dus la distrugere, fără doar şi poate. Omenirea, care-şi ducea traiul ei vremelnic, s-ar fi întors împotriva lor. Nu – lucrul acesta era de neconceput.

— Nu-mi place direcția în care-ți îndrepți gândurile, spuse ea.

— Nu-mi înțelegi gândurile, replică el. Ghani şi cu mine... (Clătină din cap.) Alia a avut posibilitatea asta şi i-a dat cu piciorul.

— Eşti convins? Le-am informat deja pe Surori că Alia a apucat pe calea de neconceput. Uită-te la ea! N-a îmbătrânit nici măcar cu o zi de când am văzut-o ultima...

— Oh, asta!... (Cu un gest scurt al mâinii, excluse ideea biomanipulării Bene Gesserit.) Eu vorbesc despre altceva – despre o perfecțiune a ființei care depăşeşte cu mult tot ce au realizat vreodată oamenii.

Jessica rămase fără glas, stupefiată de uşurința cu care Leto trecuse peste dezvăluirea pe care, la fel de uşor, i-o smulsese. Nu se putea să nu ştie că acel mesaj însemna condamnarea la moarte a Aliei. Şi, totuşi, chiar dacă folosea alți termeni,

Leto nu putea vorbi decât de comiterea aceluiaşi grav delict. Nu era conştient de pericolul vorbelor sale?

— Aştept o explicație, rosti ea în cele din urmă.

— Cum? Nu pot nici măcar să încep să-ți explic, decât dacă ai înțelege că Timpul nu este ceea ce pare a fi. Tata a bănuit acest lucru. S-a aflat în pragul înțelegerii, dar a bătut în retragere. Acum e rândul nostru, al Ghanimei şi al meu.

— Insist să-mi explici, spuse Jessica.

Şi degetele ei apucaseră strâns acul otrăvit, ascuns sub o cută a robei. Era gom jabbarul, a cărui simplă înțepătură putea să ucidă în câteva secunde. *Surorile m-au prevenit că aş putea fi nevoită să-l folosesc,* gândi ea. Şi, numai la acest gând, muşchii brațului începură să-i tremure dintr-odată. Mulțumi providenței pentru faldurile largi ale veşmântului care-i acoperea trupul.

— Fie, rosti el, cu un suspin. Mai întâi, în legătură cu Timpul: nu există deosebire între zece mii de ani şi un an; nu există diferență între o sută de mii de ani şi durata unei bătăi de inimă. Nicio diferență. Acesta este primul adevăr în ceea ce priveşte timpul. Iar al doilea adevăr este: întregul Univers, cu tot Timpul său, se află în mine.

— Ce mai e şi aiureala asta?

— Vezi? Nu înțelegi. Am să încerc să-ți explic altfel. (Ridică mâna dreaptă şi gesturile îi însoțiră cuvintele.) Mergem înainte, venim înapoi.

— Cuvintele astea nu explică nimic!

— Exact, încuviință el. Există lucruri care nu se pot explica în cuvinte. Trebuie să le asimilezi fără cuvinte. Dar tu nu eşti pregătită pentru o asemenea aventură, după cum nu poți să mă vezi când mă priveşti.

— Dar... mă uit drept la tine. Şi te văd!

Îl fulgeră din priviri. Formulările lui dezvăluiau cunoaşterea Codicelui Zensunnit, despre care învățase şi ea în şcolile Bene Gesserit: jocul de cuvinte, menit să-l zăpăcească pe cel ce încearcă să înțeleagă filozofia.

— Se întâmplă lucruri care-ți scapă de sub control, zise el.

— Şi cum explică asta... această *perfecțiune* care depăşeşte atât de mult orice altă experiență umană?

El înclină capul.

— Amânarea bătrâneții sau a morții, prin folosirea melanjului sau prin acea ajustare savantă a echilibrului cărnii, de care vă temeți pe bună dreptate voi, Bene Gesseritul, nu este decât o iluzie de control. Când umbli prin sietch, fie că alergi, fie că mergi la pas, traversezi sietchul. Iar această trecere a timpului este resimțită interior.

— La ce bun toată această jonglerie de cuvinte? Mi-au crescut măselele de minte mestecând asemenea absurdități, cu mult înainte de a se fi născut tatăl tău.

— Ți-au crescut doar măselele.

— Vorbe! Vorbe!

— Ah, eşti foarte aproape!

— Ha!

— Bunico?

— Ce-i?

Leto aşteptă câteva clipe, înainte de a rosti:

— Vezi? Încă mai poți fi tu însăți. (Îi zâmbi.) Dar nu poți să vezi dincolo de umbre. Eu sunt aici. (Zâmbi din nou.) Tata s-a apropiat foarte mult de acest prag. Cât a trăit, a trăit, dar când a murit, n-a reuşit să moară.

— Ce vrei să zici?

— Arată-mi trupul lui!

— Crezi că acest Propovăduitor...

— Posibil, dar, chiar şi aşa, nu-i trupul lui.

— N-ai explicat nimic, rosti ea pe un ton acuzator.

— După cum te-am şi prevenit.

— Atunci ce rost...

— Tu ai cerut. Trebuie să ți se demonstreze. Dar acum să revenim la Alia şi la planul ei de a te răpi ca să...

— Intenționezi să faci lucrul de neconceput? îl întrerupse ea, strângând şi mai tare gom jabbarul ascuns.

— Vei fi călăul ei? întrebă el, cu blândețe înşelătoare. Arătă cu degetul spre locul în care ea ascundea acul. Crezi că-ți va da prilejul să-l foloseşti? Sau crezi că eu ți-l voi da?

Jessica nu izbuti să-şi înghită nodul din gât.

— Ca să-ți răspund la întrebare, reluă el, nu intenționez să fac „lucrul de neconceput". Nu sunt atât de stupid. Dar mă uimeşti. Îndrăzneşti s-o judeci pe Alia. Bineînțeles c-a încălcat sfânta poruncă Bene Gesserit! La ce altceva te-aşteptai? Ai fugit de ea, ai lăsat-o aici pe post de regină, dar fără titlu. Cu toată puterea asta! Iar tu ai întins-o pe Caladan ca să-ți lingi rănile în brațele lui Gurney. Mă rog, treaba ta. Dar cine eşti tu, ca s-o judeci pe Alia?

— Ascultă, n-am de gând să dis...

— Oh, mai taci!

Dezgustat, îşi luă privirile de la ea. Dar rostise cuvintele folosind Glasul, instrumentul de dominație Bene Gesserit, reducând-o pe Jessica la tăcere ca şi când i-ar fi astupat gura cu palma. Şi ea gândi. *Cine altcineva ar şti cum să mă neutralizeze folosind Glasul?* Pentru sentimentele ei rănite, era o circumstanță atenuantă. Se servise în nenumărate

rânduri de Glas împotriva altora, dar nu se gândise niciodată că ar putea fi supusă la rândul ei... că ar mai putea fi supusă... ca în anii de şcoală, când...

Leto întoarse din nou capul spre ea.

— Îmi pare rău, zise. Dar, întâmplător, ştiu cât de orbeşte eşti în stare să acționezi când...

— Orbeşte? Eu?

Afirmația lui o ultragia mai mult chiar decât modul desăvârşit în care o subjugase cu Glasul.

— Da, tu, replică el. Orbeşte. Dacă ți-a mai rămas un dram de onestitate, ar trebui să-ți recunoşti măcar propriile reacții. Te strig: „Bunico" şi răspunzi: „Ce-i?" Îți pun lacăt la limbă. Invoc toate miturile tale Bene Gesserit. Nu-ți ajunge? Priveşte în tine, aşa cum ai fost învățată. Măcar atât lucru poți face pentru a-ți...

— Cum îndrăzneşti?! Ce ştii tu despre...

Tăcu brusc. Bineînțeles că ştia!

— Priveşte în tine, ți-am spus!

Vocea lui era poruncitoare.

Şi, din nou, vocea lui o subjugă. Se pomeni cu simțurile subit paralizate, cu răsuflarea accelerată. Dincolo de ceea ce mai putea să perceapă, se auzea o inimă bătând nebuneşte, un gâfâit... Dintr-odată, îşi dădu seama că răsuflarea accelerată, inima înnebunită nu erau latente, nu erau ținute în frâu de controlul ei Bene Gesserit. Cu ochii măriți de uimire, şocată, îşi simți propria carne supunându-se altor comenzi. Încet, îşi regăsi echilibrul, dar stupefacția rămase. Acest *non-copil* cântase la ea ca la un instrument bine acordat... De-a lungul întregii lor conversații.

— Acum, rosti el, ştii cât de profund ai fost condiționată de scumpele tale Surori Bene Gesserit.

Jessica nu putu decât să dea din cap. Încrederea ei în cuvinte era nimicită. Leto o silise să-şi privească în faţă propriul ei univers fizic şi, din această confruntare, ieşise zdruncinată, cu mintea copleşită de o nouă cunoaştere. *„Arată-mi trupul lui!”* Dar Leto îi arătase propriul ei trup, ca şi când ar fi fost un trup nou născut. Niciodată, din anii de şcoală petrecuţi pe Walach, din zilele îngrozitoare ce precedaseră venirea peţitorilor Ducelui, niciodată, de atunci, nu mai simţise o asemenea incertitudine cutremurătoare faţă de ceea ce-i rezerva viitorul.

— Te vei lăsa răpită, spuse Leto.

— Dar...

— N-avem ce discuta în privinţa asta, o întrerupse el. Trebuie să accepţi. Consideră că-i un ordin al Ducelui tău. Mai târziu, vei înţelege motivul. Ai să întâlneşti un elev deosebit de interesant.

Leto se ridică şi dădu din cap.

— Unele acţiuni au sfârşit, dar n-au început, adăugă el. Altele încep, dar nu se sfârşesc. Totul depinde de poziţia în care se află observatorul.

Se întoarse şi părăsi încăperea.

În cea de-a doua anticameră, o întâlni pe Ghanima, care se grăbea spre apartamentele lor. Dând cu ochii de el, se opri şi spuse:

— Alia e ocupată cu Adunarea Credinţei.

Apoi aruncă o privire întrebătoare spre pasajul care ducea la apartamentul Jessicăi.

— A mers, zise Leto.

Atrocitatea este recunoscută ca atare atât de victimă, cât şi de cel care o comite, precum şi de toţi cei ce au cunoştinţă de ea

în indiferent ce măsură. Atrocitatea nu are scuze, nici circumstanțe atenuante. Ea nu echilibrează şi nu corectează niciodată trecutul. Ea nu face decât să înarmeze viitorul pentru alte atrocități. Atrocitatea se perpetuează prin ea însăşi – o formă barbară de incest. Oricine comite o atrocitate comite toate atrocitățile viitoare astfel generate.

„Apocrifele lui Muad'Dib"

Curând după ora amiezii, când cei mai mulți pelerini se împrăştiaseră în căutarea unui loc mai umbros sau a vreunei licori răcoritoare, Propovăduitorul pătrunse în marea piață de sub Templul Aliei. Mergea, condus de cel care-i ținea loc de ochi, tânărul Assan Tariq. Într-un buzunar al mantiei sale largi, Propovăduitorul avea încă masca din văl negru pe care-o purtase pe Salusa Secundus. Îl amuza gândul că băiatul şi obrăzarul serveau aceluiaşi scop: camuflajul. Atât timp cât avea nevoie de înlocuitori de ochi, îndoielile rămâneau vii.

Lasă mitul să crească, dar întreține îndoielile, gândi el.

Nimeni nu trebuia să descopere că masca nu era câtuşi de puțin o invenție ixiană, ci doar o bucată de cârpă. Mâna lui nu trebuia să părăsească umărul osos al lui Assan Tariq. Dacă o singură dată Propovăduitorul, în pofida orbitelor sale goale, ar fi păşit ca un văzător, toate îndoielile s-ar fi risipit. Iar slaba nădejde pe care-o nutrea s-ar fi spulberat. În fiecare zi se ruga pentru o schimbare, pentru ceva diferit, de care să se împiedice, dar până şi Salusa Secundus fusese doar o biată piatră, căreia îi cunoştea toate aspectele. Nimic nu se schimba, nimic nu putea fi schimbat... deocamdată.

Sub arcade, în fața prăvăliilor, mulți erau cei care priveau după orb, observând felul în care-şi întorcea capul, când într-o parte, când în alta, ațintindu-l parcă ba spre o uşă, ba spre un om. Mişcările capului nu erau întotdeauna cele ale unui nevăzător, iar asta mai adăuga câte puțin la mitul care creştea.

Alia îl observa dindărătul unei ferestre înguste, bine mascată printre meterezele Templului. Căuta un semn cât de cât

sigur, cu ajutorul căruia să identifice chipul brăzdat de cicatrice. I se raportaseră toate zvonurile. Şi fiecare nou zvon o făcuse să simtă un nou fior de frică.

Crezuse că ordinul ei de întemnițare a Propovăduitorului avea să rămână secret, dar, de curând, şi acesta se întorsese la ea sub formă de zvon. Până şi printre gărzile ei, cineva nu-şi putea ține gura. Tot ce mai spera acum era ca măcar noile ordine să fie executate şi misteriosul orb să nu fie arestat într-un loc public, în văzul şi auzul tuturor.

Praful urca în aerul fierbinte din piață. Tânăra călăuză a Propovăduitorului îşi trăsese vălul mantiei peste nas, lăsând la vedere doar ochii întunecați şi o fâşie de frunte. Sub văl se întrezărea conturul tubului colector al distraiului şi Alia îşi dădu astfel seama că puştiul şi cel pe care îl conducea veniseră din deşert. Unde-şi aveau oare ascunzătoarea acolo?

Propovăduitorul nu-şi ferea pielea de aerul arzător. Nu-şi ridicase nici măcar obrăzarul distraiului. Mergea cu fața descoperită în văpaia soarelui care încingea aerul, făcându-l să unduiască vizibil deasupra dalelor ce pavau piața.

Pe treptele Templului, un grup de nouă pelerini îşi făcea închinăciunile de plecare. Pe latura umbrită a scuarului se adunaseră vreo cincizeci de credincioşi, majoritatea pelerini, care se supuneau feluritelor penitențe impuse de Preoți. Printre cei ce căscau gura la ei se învârteau câțiva curieri şi negustorii care nu făcuseră încă destulă vânzare pentru a-şi strânge tarabele la această oră, cea mai dogoritoare a zilei.

Întocmai ca fratele ei, pe care îl surprinsese deseori astfel, Alia era împărțită între cuget şi simțire. Stătea nemişcată în fața lucarnei secrete, percepând canicula sufocantă de afară, şi tentația unui consult lăuntric era ca un murmur amenințător ce nu voia să-i dea pace, răsunându-i în cap. Baronul era acolo, îndatoritor, dar mereu gata să-i exploateze spaimele, când judecata ei rațională se estompa şi lucrurile din jur îşi pierdeau sensul lor de trecut, prezent şi viitor.

Şi dacă acolo, jos, este Paul? se întrebă ea.

— Absurd! exclamă vocea din ea.

Dar rapoartele despre spusele Propovăduitorului nu puteau fi puse la îndoială. *Erezii!* Se simțea îngrozită numai la gândul că Paul însuşi s-ar fi putut apuca să distrugă tot ce se înălțase pe numele lui.

Şi de ce nu?

Îşi aminti ce declarase în fața Consiliului, chiar în acea dimineață, când o atacase fără milă pe Irulan, care o îndemna insistent să accepte veşmintele trimise în dar de Casa Corrino.

— Toate darurile destinate gemenilor sunt examinate întotdeauna cu de-amănuntul, argumentase Irulan.

— Şi dacă se dovedesc inofensive? se răstise Alia.

Tocmai acesta fusese lucrul cel mai înfricoşător: constatarea că darul nu ascundea niciun fel de amenințare.

Până la urmă acceptaseră somptuosul cadou şi trecuseră la cealaltă problemă: cooptarea Doamnei Jessica în Consiliu. Alia reuşise să amâne votarea.

Se gândi la asta, în timp ce continua să-l observe pe Propovăduitor.

Ceea ce se întâmpla acum cu Regența era ca un substrat al transformărilor la care era supusă planeta. Dune simbolizase odinioară puterea deşertului absolut. Fizic, această putere era în descreştere, dar mitul ei creştea vertiginos. Astăzi, nu mai exista decât deşertul-ocean, marele Deşert-Mamă din mijlocul planetei, înconjurat de mărăcinişuri şi pe care fremenii încă îl mai numeau Regina Nopții. Dincoace de mărăcinişuri începeau domoalele coline înverzite ce se înălțau din nisip. Colinele erau creația omului. Toate, până la ultima, fuseseră plantate de oameni care trudiseră asemenea roiurilor de insecte. Iar verdele acestor coline era aproape imposibil de înțeles pentru cel care, ca Alia, crescuse în tradiția unei lumi a nisipurilor vălurite de umbrele dunelor.

În cugetul ei, ca şi în cel al tuturor fremenilor, deşertul-ocean mai ținea încă Dune într-o menghină care n-avea să-şi slăbească niciodată strânsoarea. Era de ajuns să închidă ochii şi putea să vadă acel deşert.

Dar ochii deschişi spre hotarul deşertului, în ziua de azi, descopereau colinele, ale căror pseudopode verzi, umede, pătrundeau în nisip. Şi totuşi... celălalt deşert rămânea la fel de puternic cum fusese întotdeauna.

Alia scutură din cap, iritată, şi-şi concentră atenția asupra Propovăduitorului.

Urcase pe prima treaptă a teraselor de sub Templu şi se întorsese spre piața aproape pustie. Alia apăsă pe butonul care comanda amplificarea sunetelor de afară. Pentru o clipă, se văzu pe ea însăşi, în acest loc, prizonieră a propriei sale singurătăți şi o podidi un val de autocompătimire. În cine mai putea să aibă încredere? Crezuse că se poate încrede în Stilgar, dar Stilgar fusese contaminat de orbul acesta.

— Ştii cum numără? o întrebase el. L-am auzit numărând monedele când îşi plătea călăuza. Vorbele lui au sunat straniu în urechile mele de fremen şi cred că ăsta-i un lucru cumplit. Număra: „Shuc, ishcai, qimsa, chuascu, picha, sucta...” şi aşa mai departe. N-am mai auzit pe nimeni numărând astfel de foarte mult timp; din anii deşertului.

Din momentul acela, Alia ştiuse că Stilgar nu va putea să îndeplinească misiunea pe care se gândise să i-o încredințeze. Şi trebuia să fie la fel de circumspectă cu gărzile ei, care aveau tendința să interpreteze cea mai măruntă indicație a Regenței drept ordin imperativ.

Ce căuta aici Propovăduitorul ăsta?

De jur împrejur, piața, la adăpostul balcoanelor şi-al arcadelor, oferea aceeaşi înfățişare pestriță. Câțiva puştani păzeau mărfurile etalate pe tarabe, mai mulți negustori erau încă la post, pândind lipiile de mirodenie care erau moneda

de schimb a celor veniți din provinciile îndepărtate, trăgând cu urechea la zornăitul pungii vreunui pelerin.

Alia continua să privească spatele Propovăduitorului. Părea pregătit să vorbească, dar parcă îl reținea ceva.

De ce-mi pierd vremea pândind ruina asta de om? se întrebă ea. *Această epavă ce trage să moară nu poate fi „falnica navă" care a fost fratele meu.*

Un sentiment de frustrare aproape mânioasă o năpădi pe Alia. Cum putea să afle adevărul despre Propovăduitor, să-l afle cu certitudine, *fără să afle?* Era prinsă într-o capcană. Nu-şi permitea să arate mai mult decât o curiozitate trecătoare față de acest eretic.

Irulan pricepuse. Abandonându-şi faimosul echilibru Bene Gesserit, strigase în plin Consiliu:

— Ne-am pierdut puterea de a gândi sănătos despre noi înşine!

Până şi Stilgar fusese şocat.

Javid îi readusese la realitate:

— N-avem timp pentru asemenea fleacuri!

Javid avea dreptate. Ce conta cum gândeau despre ei înşişi? Singura lor grijă trebuia să fie menținerea puterii Imperiului.

Dar Irulan, regăsindu-şi calmul, fusese şi mai devastatoare:

— Vă spun că am pierdut un element vital. Şi, odată cu el, ne-am pierdut capacitatea de a lua decizii corecte. Am ajuns să ne repezim la decizii de parcă ne-am repezi la un duşman. Sau, dimpotrivă, să aşteptăm şi iar s-aşteptăm – ceea ce este o formă de abandon – lăsându-ne mânați de deciziile altora. Am uitat oare că noi suntem cei care-am stabilit acest curs al lucrurilor?

Şi toate astea porniseră de la dezbaterea în legătură cu acceptarea unui cadou din partea Casei Corrino.

Irulan trebuie să fie înlăturată, hotărî Alia.

Dar ce mai aştepta boşorogul ăla de jos? Zicea că-i propovăduitor! De ce nu propovăduia?

Irulan s-a înşelat în ceea ce priveşte puterea noastră de decizie, îşi spuse Alia. *Eu una, pot încă să iau decizii adecvate!* O persoană cu putere de decizie pe viață şi pe moarte trebuia să ia decizii, altminteri rămânea captivă în capcana pendulului. Paul spusese întotdeauna că staza era cel mai periculos dintre lucrurile care nu sunt naturale. Unica permanență constă în fluiditate. Schimbarea era tot ce conta.

Le voi arăta eu schimbare! gândi Alia.

În clipa aceea, Propovăduitorul ridică brațele, făcând gestul binecuvântării.

Câțiva dintre oamenii aflați în piață se apropiară şi Alia le remarcă paşii şovăitori. Da, circula şi zvonul că Propovăduitorul stârnise nemulțumirea Aliei. Îşi apropie urechea de difuzorul ixian încastrat în perete, lângă postul ei de observație. Percepu murmurul celor din mijlocul pieței, foşnetul vântului, scrâşnetul tălpilor de nisip.

— Vă aduc patru mesaje! strigă Propovăduitorul.

Vocea lui răsună atât de puternic în difuzor, încât Alia trebui să reducă volumul.

— Fiecare dintre ele se adresează unei persoane anume, urmă Propovăduitorul. Primul mesaj este pentru Alia, suverana acestui loc. (Întinse brațul drept îndărăt, spre locul de unde privea ea.) Îi aduc un avertisment: Tu, care deții în pântecele tău secretul perenității, ți-ai vândut viitorul pentru o pungă goală!

Cum îndrăzneşte? gândi ea. Dar cuvintele lui o înghețară.

— Al doilea mesaj, continuă Propovăduitorul, e pentru Stilgar, Naibul fremen, care crede că poate să preschimbe

puterea triburilor în puterea Imperiului. Avertismentul meu pentru tine, Stilgar: Dintre toate creațiile, cea mai periculoasă este un cod moral rigid. Se va întoarce împotriva ta şi te va duce la surghiun!

A mers prea departe! gândi Alia. *Trebuie să trimit gărzile să-l ridice, oricare ar fi consecințele.* Dar mâinile îi rămaseră nemişcate.

Propovăduitorul se răsuci, urcă încă o treaptă şi se întoarse din nou către piață. În tot acest timp, mâna lui stângă nu părăsise umărul însoțitorului său.

— Al treilea mesaj este pentru Prințesa Irulan. Prințesă! Umilința este un lucru care nu se uită. Te sfătuiesc să fugi!

Ce tot spune? se întrebă Alia. *Am umilit-o pe Irulan, dar... De ce o sfătuieşte să fugă? Hotărârea am luat-o abia adineaori!* Brusc, o trecu un fior de spaimă. Cum de ştia Propovăduitorul?

— Al patrulea mesaj este pentru Duncan Idaho. Duncan! Ai fost învățat să crezi că loialitatea se cumpără cu loialitate. O, Duncan, nu crede în istorie, căci istoria este impulsionată de orice trece drept ban. Duncan! Ia-ți coarnele şi fă ce ştii tu mai bine să faci!

Alia îşi muşcă mâna dreaptă. *Coarne!* Vru să întindă cealaltă mână, să apese pe butonul care ar fi chemat gărzile, dar era ca paralizată.

— Iar acum o să propovăduiesc, rosti Propovăduitorul. Aceasta e o predică a deşertului. O rostesc pentru urechile preoților lui Muad'Dib, cei ce practică ecumenismul sabiei. O, voi, apostoli ai destinului vădit! Oare nu ştiți că destinul vădit are ipostaza sa diavolească? Pretindeți că vă înflăcărează numai şi faptul de a fi apucat să trăiți în generația binecuvântată a lui Muad'Dib. Dar eu vă spun că l-ați părăsit pe Muad'Dib. Sanctitatea a înlocuit dragostea în religia voastră! Şi riscați să atrageți asupră-vă răzbunarea deşertului!

Propovăduitorul lăsă capul în jos, ca şi când s-ar fi cufundat în rugă.

Alia se înfioră. Zei din adâncuri! Glasul acesta! Era tocit de anii petrecuți în nisipurile arzătoare, dar putea fi o rămăşiță din glasul lui Paul.

Încă odată, Propovăduitorul înălță capul. Jos, tot mai mulți oameni începuseră să se adune, atraşi de spectacolul straniu al acestei figuri ivite din trecut. Vocea Propovăduitorului tună:

— Stă scris! Cei ce se roagă pentru rouă la marginea deşertului vor culege potopul! Puterea rațiunii nu-i va scăpa de ce le este sortit! Rațiunea nu se naşte din orgoliul omului, care poate să nu ştie că a făcut rău. (Propovăduitorul coborî tonul.) S-a spus despre Muad'Dib că a murit de preştiință, că l-a ucis cunoaşterea viitorului şi că a trecut din universul realității în *alam al-mythal*. Dar eu vă spun că aceasta este iluzia Maya. Asemenea gânduri nu au realitate de sine stătătoare... Ele nu pot să se desprindă de voi şi să înfăptuiască lucruri reale. Muad'Dib a spus despre el că nu poseda o magie Rihani cu ajutorul căreia să descifreze Universul. Nu puneți la îndoială vorbele lui.

Din nou, Propovăduitorul ridică brațele şi strigă cu glas tunător:

— Îi avertizez pe preoții lui Muad'Dib! Focul de pe stânci vă va arde! Cei ce învață prea bine lecția amăgirii de sine, de această amăgire vor pieri! Sângele fratelui nu poate fi spălat!

Coborâse brațele şi, condus de tânăra sa călăuză, părăsea piața, când Alia izbuti să se smulgă din imobilismul care pusese stăpânire pe ea. Atâta cutezanță în erezie! Nu putea fi decât Paul. Trebuia să alarmeze gărzile. N-ar fi îndrăznit niciodată să-l atace deschis pe acest *Propovăduitor*. Ceea ce vedea acum, jos, în piață, confirma lucrul acesta. În pofida ereziilor pe care le proferase, nimeni nu încerca să-l oprească pe Propovăduitor. Niciuna din gărzile Templului nu se năpusti pe urmele lui. Niciun pelerin nu-i aținu calea.

Propria-i charismă îl proteja pe bătrânul orb! Toţi cei care-l vedeau sau îl auzeau simţeau în puterea lui oglindirea unui har divin.

În arşiţa zilei, Aliei i se făcu dintr-odată frig. Avu, brusc, senzaţia fizică a precarităţii stăpânirii ei asupra Imperiului. Se agăţă cu mâinile de pervazul lucarnei, de parcă ar fi vrut să-şi menţină puterea, gândindu-se la fragilitatea ei. Echilibrul dintre Landsraad, CHOAM şi forţa fremenilor susţinea nucleul puterii, în timp ce Ghilda Spaţială şi Bene Gesseritul continuau să lucreze în tăcere din umbră. Infiltraţiile prohibite, ale avansului tehnologic, venind de la frontierele celor mai îndepărtate migraţii umane, rodeau puterea centrală. Produsele autorizate, provenite din atelierele ixiene şi tleilaxu, nu puteau pune stavilă acestei penetraţii. Iar în culise aştepta Farad'n de Corrino, moştenitorul titlurilor şi al pretenţiilor lui Shaddam IV.

Fără fremeni, fără monopolul Casei Atreides asupra mirodeniei geriatrice, stăpânirea Aliei s-ar fi destrămat. Toată puterea s-ar fi evaporat. O simţea deja lunecând. Oamenii aplecau urechea la spusele acestui Propovăduitor. Ar fi fost periculos să-l reducă la tăcere; la fel de periculos pe cât ar fi fost să-l lase să predice mai departe aşa cum făcuse astăzi în faţa Templului ei. Pentru Alia, semnele prevestitoare ale dezastrului care-o pândeau erau cât se poate de clare, iar configuraţia problemei i se contura cu limpezime în minte. Comunitatea Surorilor elaborase de mult schema:

„Situaţia unei populaţii numeroase, dominate de o forţă restrânsă, dar puternică, este o situaţie comună în Universul nostru. Şi cunoaştem condiţiile majore care pot împinge o asemenea populaţie să se ridice împotriva stăpânirii:

Prima: Când masele îşi găsesc un lider. Aceasta este ameninţarea cea mai frecventă la adresa puterii. Puterea trebuie să ţină sub control liderii.

A doua: Când masele devin conştiente de existenţa lanţurilor. Masele trebuie să rămână oarbe şi mute.

A treia: Când masele întrevăd speranța ruperii lanțurilor. Masele nu trebuie nici măcar să-şi imagineze posibilitatea descătuşării!”

Alia îşi scutură violent capul. Semnele erau evidente în sânul populației. Fiecare raport pe care-l primea de la spionii ei răspândiți pe tot cuprinsul Imperiului nu făcea decât să-i confirme certitudinile. Neîncetatele bătălii ale Jihadului fremen îşi lăsaseră amprenta pretutindeni. Oriunde ajunsese „ecumenismul sabiei”, masele adoptaseră atitudinea unei populații subjugate: defensiva, suspiciunea, eschivarea. Orice manifestare a autorității – şi era vorba, în esență, de o autoritate *religioasă* – provoca resentimente. Desigur, afluența pelerinilor pe Arrakis continua încă să fie de ordinul milioanelor şi mulți erau, probabil, adevărați credincioşi, dar, în cea mai mare măsură, pelerinajul avea alte motivații decât devoțiunea. Cel mai ades era un fel de asigurare premeditată pentru viitor. Sublinia obediența şi permitea, astfel, câştigarea unei forme reale de putere, care putea fi uşor convertită în bunăstare. Hajji-ii care se întorceau de pe Arrakis aveau parte de o nouă autoritate pe lumile lor, de un statut social superior. Hajji-ii ajungeau să ia decizii economice profitabile, în fața cărora concurenții lor, care nu catadicsiseră să-şi părăsească lumea de baştină, trebuiau să se dea în lături.

Alia cunoştea populara cimilitură: „Ce vezi în punga goală cu care te-ai întors de pe Dune?” Răspuns: „Ochii lui Muad’Dib” (diamante de foc).

Toate mijloacele tradiționale de prevenire a nemulțumirilor defilară în mintea Aliei: poporul trebuia să învețe că împotrivirea era întotdeauna pedepsită şi că susținerea puterii era întotdeauna răsplătită. Forțele imperiale trebuiau deplasate în mod aleatoriu. Principalele personalități subordonate puterii imperiale trebuiau să rămână secrete. Fiecare manevră prin care Regența urmărea să contracareze un posibil atac cerea o sincronizare delicată, pentru a menține opoziția într-o situație de dezechilibru.

Să-mi fi pierdut oare simțul coordonării? se întrebă ea.

— Ce rost au speculațiile astea deşarte? întrebă o voce lăuntrică.

Alia deveni dintr-odată mai calmă. Da, planul Baronului era bun. Elimina amenințarea Doamnei Jessica şi, în acelaşi timp, discredita Casa Corrino.

Problema Propovăduitorului putea fi rezolvată mai târziu. Înțelegea atitudinea lui: simbolismul era suficient de limpede. Propovăduitorul reprezenta vechiul spirit al speculației neînfrânate, spiritul viu şi activ al ereziei în deşertul ortodoxiei ei. Asta era forța lui. N-avea nicio importanță dacă era sau nu Paul... atât timp cât persista îndoiala. Dar facultățile Bene Gesserit îi spuneau Aliei că forța Propovăduitorului conținea şi cheia slăbiciunii lui.

Propovăduitorul are o fisură pe care o vom descoperi. Voi pune să fie spionat şi supravegheat clipă de clipă. Şi, de îndată ce se va ivi un prilej cât de mic, voi avea grijă să-şi piardă credibilitatea.

N-o să polemizez cu pretențiile fremenilor la inspirație divină în propagarea revelației religioase. Ceea ce mă determină să-i iau în derâdere este pretenția lor paralelă de revelație ideologică. De bună seamă că ridică această dublă pretenție în nădejdea că le va consolida mandarinatul şi-i va ajuta să dăinuie într-un Univers care le suportă din ce în ce mai greu oprimarea. În numele tuturor popoarelor oprimate le adresez fremenilor acest avertisment: oportunismul pe termen scurt eşuează întotdeauna pe termen lung.

Propovăduitorul la Arrakeen

În toiul nopții, Leto urcase cu Stilgar pe pragul îngust din vârful aflorimentului stâncos pe care cei din Sietch Tabr îl botezaseră Slujitorul. În lumina descrescătoare a celei de-a Doua Luni, pragul le oferea o vedere panoramică: Scutul de Piatră, cu Muntele Idaho, la nord, Marele Şes la sud şi, la est, valurile dunelor ce se prelungeau spre Lanțul Habbanya. Ultimele perdele de praf ale unei furtuni ascundeau orizontul

sudic. Sub razele lunii, crestele Scutului păreau acoperite de chiciură.

Stilgar venise împotriva voinței sale, cedând în cele din urmă curiozității pe care Leto reuşise să i-o trezească. Pentru ce această riscantă traversare a nisipurilor în miez de noapte? Băiatul amenințase că se va strecura pe ascuns şi va întreprinde incursiunea de unul singur dacă Stilgar refuza să-l însoțească. Ieşirea asta îl neliniştea totuşi pe bătrânul Naib. Două ținte atât de importante, singure, noaptea!

Leto stătea ghemuit, cu privirea îndreptată spre şesul sudic. Din când în când, se lovea peste genunchi, parcă înciudat.

Stilgar aştepta în tăcere. Era o artă în care excela. Rămăsese în picioare, la doi paşi de Leto, cu brațele încrucişate pe piept şi mantia înfoindu-se uşor în briza nopții.

Pentru Leto, traversarea nisipului reprezenta un răspuns la disperarea interioară, o nevoie de a căuta un nou aliniament pentru existența sa, într-un conflict surd, în care Ghanima nu mai putea să rişte. Făcuse în aşa fel încât Stilgar să-l însoțească în această excursie fiindcă Stilgar trebuia să cunoască anumite lucruri în perspectiva zilelor viitoare.

Din nou Leto îşi izbi genunchiul cu pumnul. Era greu de găsit un început! Câteodată, i se părea că nu mai era decât o prelungire a tuturor celorlalte vieți aflate în el, toate la fel de reale şi de prezente ca şi a lui. În curgerea lor nu exista sfârşit, nu exista împlinire – nu exista decât un etern început. Dar aceste vieți puteau fi şi o gloată, vociferând înlăuntrul lui ca şi când el ar fi fost o fereastră unică prin care toți voiau să privească. Şi în asta consta pericolul care o distrusese pe Alia.

Privi urmele argintate de lună ale furtunii, în depărtare. Cutele dunelor se desfăşurau peste întinderea şesului: grăunți de silice mărunțiți de vânturi, îngrămădiți în valuri – pietriş, grohotiş, nisip. Odată în plus, se simți captiv într-unul dintre acele momente încremenite dinaintea zorilor. Timpul îl presa. Venise deja luna Akkad şi în spatele lui

zăcea o aşteptare care durase vreme atât de îndelungată – zile nesfârşite de arşiță, bântuite de vânturi fierbinți, nopți ca aceasta, frământate de rafale şi suflări necurmate dinspre ținuturile de cuptor ale Bledului Şoimilor. Privi peste umăr, către Scutul de Piatră – linie frântă pe firmamentul înstelat. Dincolo de zidul acela, în Bazinul de Nord, se afla focarul problemelor sale.

Din nou, îşi întoarse privirile spre deşert. În timp ce scruta întunericul torid, începu să se crape de ziuă. Soarele îşi strecură primele raze printre eşarfele de praf, aşternând franjuri leşioase peste fâşiile roşietice ale furtunii ce se îndepărta. Închizând ochii, Leto încercă să-şi imagineze ivirea acestei zile la Arrakeen şi oraşul îi apăru dintr-odată în minte, ca un joc de cuburi risipite între lumină şi noile umbre ale zorilor. Deşert... cuburi... deşert... cuburi...

Deschise ochii... şi rămase doar deşertul: o întindere gălbuie de nisipuri frământate de vânt. La poalele fiecărei dune, umbre uleioase se întindeau ca nişte dâre rămase după trecerea nopții. Ici-colo, dârele se prelingeau unele în altele. Se gândi la noaptea petrecută aici, ghemuit pe acest prag, cu Stilgar alături, frământându-se. Câte momente ca acesta va fi petrecut Stilgar alături de scumpul lui Muad'Dib! Îl auzi foindu-se şi acum, scrutând împrejurimile, atent la orice pericol. Stilgar nu se simțea bine în aer liber, la lumina zilei. Era un fremen în cea mai pură tradiție.

Mintea lui Leto se codea să se desprindă de noapte şi de efortul binefăcător al traversării nisipurilor. De îndată ce ajunseseră aici, între stânci, noaptea îşi reinstaurase încremenirea ei neagră. Înțelegea temerile lui Stilgar față de lumina zilei. Bezna era un singur lucru, chiar şi când adăpostea spaime mocnite. Lumina însă putea fi multe lucruri. Spaimele nopții aveau mirosul lor, sunetele lor de făpturi târâtoare. Noaptea, dimensiunile se detaşau, se amplificau – ghimpii erau mai ascuțiți, lamele mai tăioase. Dar spaimele zilei puteau fi şi mai rele.

Stilgar îşi drese glasul.

Leto vorbi fără să se întoarcă:

— Am o problemă foarte serioasă, Stil.

— Mi-am închipuit.

Vocea lui Stilgar fusese gravă şi precaută. Intonația copilului semăna tulburător cu a tatălui. Era ceva de magie interzisă, care stârnea în Stilgar o tresărire de repulsie. Fremenii cunoşteau ororile *posesiunii*. Posedații erau pe bună dreptate uciși, iar apa lor, împrăştiată pe nisip pentru a nu contamina cisterna tribului. Morții trebuiau să rămână morți. Copiii puteau asigura nemurirea părinților, dar n-aveau niciun drept să-şi asume o formă exactă din trecut.

— Problema mea, spuse Leto, este că tata a lăsat o mulțime de lucruri neterminate. În special, obiectivul vieților noastre. Imperiul nu mai poate continua astfel, Stil, fără ca viața umană să aibă un țel. Vorbesc despre viață, Stil, înțelegi? Despre viață, nu despre moarte.

— Cândva, tulburat de-o viziune, tatăl tău mi-a vorbit aproape la fel, spuse Stilgar.

Leto fu tentat să treacă peste această teamă iscoditoare printr-un răspuns dezinvolt. De pildă, să-i propună lui Stilgar să ia amândoi o gustare. Îşi dăduse brusc seama că îi era foarte foame. Ultima masă fusese prânzul din ajun şi Leto insistase să postească peste noapte. Dar... acum simțea un alt fel de foame.

Problema cu viața mea este problema acestui loc, gândi Leto. *Nu există creație preliminară. Nu fac decât să merg înapoi şi iar înapoi, până ce distanțele încep să se estompeze. Nu pot să văd orizontul; nu pot să văd Lanțul Habbanya. Nu pot găsi locul de obârşie al încercării.*

— Nu există substitut pentru preştiință, spuse el. Poate că ar trebui să încerc mirodenia...

— Ca să te distrugi cum s-a distrus tatăl tău?

— E o dilemă.

— Tatăl tău mi-a mărturisit odată că a cunoaşte prea exact viitorul înseamnă a deveni prizonierul acelui viitor, fără a mai avea posibilitatea niciunei schimbări.

— Paradoxul ce constituie problema noastră, întări Leto. Preştiința e ceva subtil şi puternic. Viitorul devine prezent. A fi văzător în țara orbilor e o treabă riscantă. Dacă încerci să interpretezi pentru orbi ceea ce vezi, ai tendința să uiți că orbii, prin chiar cecitatea lor, sunt animați de o mişcare inerentă. Sunt ca nişte maşini monstruoase, care urmează o traiectorie bine definită. Cu propria lor viteză, cu fixațiile proprii. Mi-e frică de orbi, Stil. Mi-e frică. Pot atât de uşor să strivească tot ce li se iveşte în cale.

Stilgar privi spre deşert. Zorii de leşie deveniseră zi de oțel.

— Pentru ce m-ai adus aici? întrebă el.

— Pentru că am vrut să vezi locul în care s-ar putea să mor.

Stilgar înțepeni.

— Aşadar, ai avut *într-adevăr* o viziune!

— Poate că a fost doar un vis.

— Ce căutăm într-un loc atât de periculos? insistă Stilgar, privindu-l aprig pe Leto. Trebuie să plecăm de-aici imediat.

— Nu azi voi muri, Stil.

— Nu? Ce ți-a înfățişat viziunea?

— Am văzut trei poteci, răspunse Leto şi în vocea lui se strecură tonul somnolent al amintirii. Unul dintre aceste viitoruri îmi cere s-o ucid pe bunica noastră.

Stilgar aruncă o privire nervoasă spre Sietch Tabr, ca şi când s-ar fi temut că Doamna Jessica putea să-i audă de dincolo de nisipuri.

— De ce? întrebă el.

— Ca să nu pierdem monopolul mirodeniei.

— Nu pricep.

— Nici eu. Dar asta gândesc, în vis, când ridic cuțitul.

— Oh... (Stilgar avea „simțul” cuțitului. Inspiră adânc.) Care-i a doua potecă?

— Căsătoria mea cu Ghani pentru a pecetlui linia de sânge a Atreizilor.

— Puah! exclamă Stilgar, scuturându-se cu dezgust.

— În vremurile de demult era un lucru obişnuit la regi şi regine, zise Leto. Dar Ghani şi cu mine am hotărât să nu facem acest lucru.

— Vă sfătuiesc să rămâneți la hotărârea voastră! rosti Stilgar pe un ton cu rezonanțe mortale. După Legea Fremenă, incestul se pedepsea cu moartea prin spânzurătoare. Îşi drese glasul şi întrebă: Şi cea de-a treia potecă?

— Sunt chemat să reduc imaginea tatălui meu la proporții umane.

— A fost prietenul meu, Muad'Dib, murmură Stilgar.

— A fost idolul tău! Trebuie să-l dezidolatrizez.

Stilgar se întoarse cu spatele la deşert şi privi spre oaza sietchului său drag, Tabr. Vorbele de acest fel aveau întotdeauna darul să-l tulbure.

Leto percepu mişcarea lui Stilgar după izul de transpirație. Trebuia să lupte pentru a nu ceda tentației de a respinge toate subiectele importante. Ar fi putut să discute până la prânz, să treacă de la concret la abstract, să ocolească adevăratele decizii, necesitățile cele mai imperioase. Neîndoios, Casa Corrino era o amenințare reală la adresa unei existențe reale – a lui şi a Ghanimei. Dar tot ce

întreprindea el acum trebuia cântărit şi verificat în raport cu necesităţile secrete. Stilgar votase odată în favoarea asasinării lui Farad'n, optând pentru soluţia recurgerii subtile la chaumurky – otrava care se administra în băuturi. Preferinţa lui Farad'n pentru anumite lichioruri era bine cunoscută. Dar un asemenea lucru nu putea fi îngăduit.

— Dac-am să mor aici, Stil, spuse Leto, trebuie să te fereşti de Alia. Nu-ţi mai e prietenă.

— Ce tot baţi câmpii despre moarte şi despre mătuşa ta?

De data asta, Stilgar era furios de-a binelea. *S-o omoare pe Doamna Jessica! Să mă feresc de Alia! Să moară aici!*

— La porunca ei, oamenii mărunţi pot să-şi schimbe faţa, spuse Leto. Un conducător n-are nevoie să fie profet. Nici asemănător zeilor. Un conducător trebuie doar să fie sensibil. Te-am adus aici ca să clarificăm nevoile Imperiului. Nevoia cea mai imperioasă este o bună guvernare. Asta nu depinde de legi sau de precedente istorice, ci de calităţile personale ale celui ce guvernează.

— Regenţa se achită destul de bine de obligaţiile imperiale, observă Stilgar. Când vei fi major...

— *Sunt* major! Sunt cel mai bătrân de-aici! Tu eşti doar un prunc în comparaţie cu mine. Amintirile mele sunt mai vechi de cincizeci de secole. Deh! Îmi amintesc de vremurile când fremenii se mai aflau încă pe Thurgrod!

— La ce-ţi foloseşte să te joci cu himerele astea? întrebă Stilgar cu voce severă.

Leto dădu din cap. Într-adevăr, la ce-i folosea? De ce să scotocească printre amintirile veacurilor trecute? Problema urgentă erau fremenii de astăzi – cei mai mulţi, sălbatici doar pe jumătate îmblânziţi, predispuşi să ia în râs nenorocirea celor nevinovaţi.

— Cristaiul se dezintegrează la moartea posesorului său, rosti Leto. Muad'Dib s-a dezintegrat. De ce mai trăiesc fremenii?

Era una dintre neaşteptatele întorsături de gândire care-l descumpăneau atât de mult pe Stilgar. Pentru o clipă, rămase fără glas. Înțelegea cuvintele, dar nu le pricepea sensul.

— Se cere să fiu Împărat, dar eu trebuie să rămân slujitor, spuse Leto. Se uită, peste umăr, la Stilgar. Bunicul meu, al cărui nume îl port, a adăugat o deviză nouă la blazonul său, când a ajuns pe Dune: „Sunt aici şi rămân aici."

— Nu avea de ales, observă Stilgar.

— Foarte bine, Stil. Nici eu nu am de ales. Ar trebui să fiu Împărat în virtutea dreptului meu din naştere, a intelectului meu, a tot ceea ce s-a investit în mine. În plus, ştiu de ce are nevoie Imperiul: de o bună guvernare.

— Titlul de Naib are un înțeles străvechi. Înseamnă „slujitor al sietchului".

— Ţin minte învățăturile tale, Stil. Pentru a fi bine guvernat, tribul trebuie să aibă posibilitatea de a alege oameni a căror viață să oglindească tot ce se cere de la o guvernare.

Răspunsul la Stilgar veni din adâncul sufletului său fremen:

— Dacă vei fi la înălțime, vei îmbrăca Mantia Imperială. Mai întâi însă va trebui să dovedeşti că ştii să te porți ca un domnitor!

În mod cu totul neaşteptat, Leto izbucni în râs. Apoi întrebă:

— Te îndoieşti de sinceritatea mea, Stil?

— Nicidecum.

— De dreptul meu câştigat prin naştere?

— Eşti cine eşti.

— Şi dacă fac ceea ce se aşteaptă de la mine, dau măsura sincerităţii mele, nu?

— Aşa e datina fremenă.

— Înseamnă că nu pot să fac apel la sentimentele mele profunde pentru a-mi călăuzi acţiunile?

— Nu înţeleg ce...

— Dacă acţionez întotdeauna cum se cuvine, indiferent cât mă costă reprimarea propriilor mele dorinţe, înseamnă că arăt de ce sunt în stare.

— Asta-i esenţa stăpânirii de sine, flăcăiaş.

— Flăcăiaş! Leto clătină din cap. Ah, Stil, îmi oferi cheia unei etici raţionale a guvernării. Trebuie să fiu statornic şi fiecare dintre acţiunile mele trebuie să fie înrădăcinată în tradiţiile trecutului.

— Aşa se cade.

— Dar trecutul meu merge mai departe decât al tău!

— Ce deosebire...

— Eu nu am persoana întâi singular, Stil. Sunt o persoană multiplă, care posedă amintirea unor tradiţii mai vechi decât îţi închipui. Asta-i povara mea, Stil. Sunt orientat spre trecut. Sunt plin-ochi de o cunoaştere înnăscută, care rezistă noului şi schimbării. Şi totuşi, Muad'Dib a schimbat toate astea.

Cu un gest larg, Leto arătă deşertul şi ţinutul de dincolo de Scutul de Piatră, aflat în spatele lui.

Stilgar se întoarse şi privi spre vasta faleză. Un sat fusese construit chiar sub Scutul de Piatră, după epoca lui Muad'Dib, pentru echipele de planetologi care ajutau la însămânţarea şi împădurirea deşertului. Ochii lui Stilgar rămaseră aţintiţi la acest semn vădit al ingerinţei umane în peisaj. Schimbare? Da. Geometria acestei aşezări omeneşti, realitatea ei erau o ofensă. Stilgar stătu nemişcat, tăcut,

nepăsător la mâncărimea grăunţilor de nisip care-i pătrunseseră în distrai. Satul acela era o ofensă la adresa a tot ce fusese această lume. Brusc, Stilgar îşi dori ca o tornadă să se năpustească mugind dinspre dune şi să şteargă satul de pe faţa planetei. Intensitatea trăirii îl lăsă tremurând.

Leto rupse tăcerea.

— Ai observat, Stil, că noile distraie sunt făcute de mântuială? Pierdem prea multă apă.

Stilgar fu cât pe ce să replice: *De câte ori n-am spus-o şi eu?* Până la urmă însă se mulţumi să observe:

— Oamenii devin din ce în ce mai dependenţi de pilule.

Leto dădu din cap. Pilulele modificau temperatura corporală, reduceau pierderea de umiditate. Erau mai ieftine şi mai practice decât distraiele. Dar cei ce le foloseau erau confruntaţi cu alte inconveniente, printre care o întârziere a reflexelor şi, câteodată, împăienjenirea vederii.

— De-asta am venit aici? întrebă Stilgar. Ca să discutăm despre calitatea distraielor?

— De ce nu? Din moment ce eviţi subiectul despre care vreau să-ţi vorbesc.

— Pentru ce trebuie să mă feresc de mătuşa ta?

O urmă de mânie răzbătu în glasul lui Stilgar.

— Pentru că speculează vechea reticenţă faţă de schimbări a fremenilor, dar ar fi în stare să aducă schimbări mai cumplite decât poţi tu să-ţi închipui.

— Faci din ţânţar armăsar! Alia e o adevărată fremenă.

— Aha!... Şi un adevărat fremen e ataşat de datinile trecutului, iar trecutul meu este un trecut foarte vechi. Stil, dac-ar fi să dau frâu liber acestei tendinţe, aş impune o societate închisă, total dependentă de datinile sacre ale

trecutului. Aş controla migraţiile, pentru că ele stimulează idei noi, iar ideile noi sunt o ameninţare îndreptată împotriva întregii structuri a vieţii. Fiecare mică aşezare planetară ar rămâne de capul ei, liberă să-şi urmeze propria ei cale. Şi, în cele din urmă, Imperiul s-ar prăbuşi sub greutatea disparităţilor sale.

Stilgar îşi simţi gâtul uscat. Aceste cuvinte ar fi putut să-i aparţină la fel de bine lui Muad'Dib. Purtau pecetea lui. Erau încărcate de paradox, înfricoşătoare. Dar dacă s-ar fi îngăduit orice fel de schimbare... Clătină din cap.

— Trecutul poate să-ţi arate calea cea bună dacă trăieşti în trecut, Stil, dar împrejurările se schimbă.

Stilgar nu putea decât să accepte acest argument. Da, împrejurările se schimbau. Atunci, ce era de făcut? Se uită peste capul lui Leto, privind deşertul fără să-l vadă. Într-acolo îşi îndreptase paşii Muad'Dib. Pe măsură ce soarele urca, întinderea platâ se acoperea de umbre aurii şi purpurii, de pârâiaşe de nisip ce ridicau aburi de praf. Pâcla de pulbere fină care plutea de obicei deasupra Lanţului Habbanya se zărea deja în depărtare, la capătul oceanului de nisip ale cărui valuri imobile se aşterneau, unele după altele, din ce în ce mai mici, până ce ochiul le pierdea şirul. Prin ceaţa străvezie şi tremurătoare a căldurii, Stilgar distingea covorul vegetal de la marginea deşertului. Muad'Dib făcuse ca viaţa să răsară pe acest tărâm sterp. Arămiu, auriu, flori roşii, flori galbene, pete ruginii şi stacojii, frunze verzi-cenuşii, spini şi umbre dese sub tufişuri. Alte umbre păreau să vibreze în aer, ridicate de arşiţa zilei.

Brusc, Stilgar spuse:

— Eu nu-s decât un conducător fremen. Tu eşti fiul unui Duce.

— Fără să ştii ce spui, ai spus-o, rosti Leto.

Stilgar se încruntă. Odată, cu mult timp în urmă, Muad'Dib îl dojenise la fel.

— Îți amintești, nu-i așa, Stil? Eram lângă Lanțul Habbanya, cu acel căpitan sardaukar – Aramsham, mai ții minte? Își omorâse prietenul pentru a-și salva pielea. Te plânseseși de mai multe ori, în acea zi, că nu era bine să le cruțăm viața sardaukarilor care ne-au aflat secretele. În cele din urmă ai argumentat că aceștia aveau să dezvăluie, cu siguranță, tot ce văzuseră și că trebuiau omorâți. Și tatăl meu ți-a răspuns: „Fără să știi ce spui, ai spus-o.” Iar tu te-ai simțit jignit. I-ai replicat că tu nu ești decât un *simplu* conducător fremen. Că Ducii vor fi cunoscând lucruri mai importante.

Stilgar îl privi lung pe Leto. *Eram lângă Lanțul Habbanya! Eram!* Acest... acest copil, care nici măcar nu fusese conceput pe atunci, cunoștea întocmai ce se întâmplase în acea zi, cunoștea amănunte pe care nu putea să le știe decât cineva care fusese de față. Era încă o dovadă că gemenii Atreides nu puteau fi judecați după criterii obișnuite.

— Și acum, ascultă-mă cu atenție, zise Leto. Dacă mor sau dispar în deșert, trebuie să fugi din Sietch Tabr. E un ordin. Trebuie s-o iei cu tine pe Ghani și...

— Încă nu ești Ducele meu! Ești un... un copil!

— Sunt un adult într-un trup de copil, spuse Leto. Arătă cu degetul o despicătură îngustă în stâncă, puțin mai jos de locul în care se aflau. Dacă mor, voi muri în locul acela. Ai să vezi sângele și, atunci, ai să știi. O vei lua pe sora mea și...

— Am să-ți dublez garda, îi tăie vorba Stilgar. N-ai să mai vii niciodată aici. Iar acum vom părăsi imediat...

— Stil! Nu poți să mă-mpiedici. Gândește-te încă odată la ce s-a întâmplat lângă Lanțul Habbanya. Mai ții minte? Șenila de recoltare era acolo, pe nisip și se apropia un Făuritor mare. Nu exista nicio șansă ca mașina să-i scape viermelui. Tata deplângea pierderea inevitabilă a șenilei. Dar Gurney nu se gândea decât la oamenii din cabină, care aveau să piară împreună cu ea. Amintește-ți vorbele lui: „Tatăl tău ar fi regretat mai degrabă faptul de-a nu fi putut salva oamenii.” Stil, îți încredințez misiunea de a salva vieți omenești. Sunt

mai importante decât obiectele. Iar a Ghanimei este mai presus decât toate pentru că, dacă eu dispar, ea rămâne singura speranță a Atreizilor.

— Nu vreau să mai aud nimic, spuse Stilgar.

Se întoarse şi începu să coboare, din piatră în piatră, spre nisipurile ce despărțeau Slujitorul de oaza sietchului Tabr. Din spate, auzi paşii lui Leto, care îl ajunse din urmă, îl depăşi, apoi, întorcând capul, spuse:

— Ai observat, Stil, ce frumoase sunt fetele tinere anul ăsta?

Viața unui singur om, ca şi viața unei familii sau cea a unui întreg popor, persistă sub forma memoriei. Poporul meu trebuie să ajungă să considere acest lucru ca făcând parte din procesul său de maturizare. El constituie un organism şi, prin intermediul acestei memorii persistente, acumulează experiențele sale într-un rezervor subliminal. Omenirea speră să poată utiliza acest material, la nevoie, într-un Univers schimbător. Dar o mare parte din ceea ce este stocat se poate pierde în acel joc de noroc accidental pe care-l numim „soartă". Iar o altă mare parte poate să nu fie integrată în relații evolutive, astfel nefiind evaluată şi activată de acele modificări permanente ale mediului înconjurător care afectează carnea. Specia poate să uite! Aceasta este valoarea deosebită a Kwisatz Haderachului, pe care Bene Gesseritul n-a bănuit-o niciodată: Kwisatz Haderachul nu poate să uite.

„Cartea lui Leto", după Harq al-Ada

„Cartea lui Leto", după Harq al-AdaÎn mod inexplicabil, Stilgar fu profund tulburat de remarca aparent frivolă pe care-o făcuse Leto. Cuvintele îi rămaseră întipărite în cuget tot timpul cât traversară strâmtoarea de nisip care-i despărțea de Sietch Tabr, ajungând să i se pară mai importante decât tot ce-i spusese Leto acolo, pe Slujitor.

Erau, într-adevăr, foarte frumoase tinerele Arrakisului, anul acesta. Ca şi tinerii, de altfel. Ochii lor priveau în zare, spre

depărtări. Umblau cu feţele descoperite, refuzând masca distraiului şi inconfortul tuburilor colectoare. Deseori renunţau până şi la distraie, preferând noile veşminte uşoare care, la fiecare mişcare, lăsau să li se ghicească liniile zvelte ale corpurilor.

Această frumuseţe umană părea să răspundă noii frumuseţi a peisajului. Prin contrast cu vechiul Arrakis, vederea mănunchiurilor de ramuri verzi crescând printre stânci brun-roşcate putea să vrăjească privirea. Iar vechile sietchuri ale civilizaţiei metropolelor-cavernă, cu complicatele lor sisteme de izolaţie şi colectoare de umiditate la fiecare intrare, cedau, puţin câte puţin, locul aşezărilor construite la suprafaţă, adesea din cărămizi de chirpici. Chirpici!

De ce am dorit să văd distrus satul acela? se întrebă Stilgar şi se împiedică în nisip.

Ştia că aparţinea unei rase pe cale de dispariţie. Bătrânii fremeni erau consternaţi de risipa care-şi făcea loc pe lumea lor, ca toată acea apă irosită în aer numai şi numai pentru a confecţiona cărămizi. Apa folosită la construirea locuinţei unei singure familii ar fi asigurat supravieţuirea unui întreg sietch timp de un an.

Noile construcţii aveau până şi ferestre transparente, care îngăduiau căldurii soarelui să pătrundă în încăperi şi să deshidrateze şi mai mult corpurile locatarilor. Iar ferestrele dădeau către exterior. Fremenii puteau să contemple, din casele lor de chirpici, peisajul din jur. Nu mai stăteau strânşi grămadă, închişi într-un sietch. Şi, odată cu noua vedere, se schimba şi imaginaţia. Stilgar simţea acest lucru. Noua vedere îi unea pe fremeni cu restul universului imperial, le sugera spaţiul neîngrădit. Odinioară fuseseră legaţi de această lume aridă prin robia asprelor sale necesităţi. Nu cunoscuseră orizontul larg de care beneficiau locuitorii celor mai multe planete ale Imperiului.

Stilgar percepea aceste schimbări în contrast cu propriile sale dubii şi temeri. Pe vremuri, rari fuseseră fremenii care îndrăzneau să-şi imagineze că ar putea părăsi vreodată

Arrakisul pentru a începe o viață nouă pe vreuna dintre lumile bogate în apă. Nu le era îngăduit nici măcar să *viseze* la evadare.

Privi silueta lui Leto, care mergea înaintea lui. Leto vorbise despre o interdicție de emigrare. De fapt, asta fusese dintotdeauna realitatea pentru majoritatea celor de pe alte lumi, chiar şi acolo unde visul era tolerat ca o supapă de siguranță. Dar iobăgia planetară atinsese culmea aici, pe Arrakis. Fremenii se închiseseră în ei înşişi, baricadându-se în minţile lor la fel cum se baricadau în cavernele sietchurilor.

Sensul însuşi al sietchului – loc de refugiu în vremuri de restrişte – fusese pervertit, transformat într-un monstruos arest pentru un întreg popor.

Leto avea dreptate: Muad'Dib schimbase toate acestea.

Stilgar se simțea pierdut. Vechile sale principii se năruiau. Această nouă vedere spre exterior îndemna la viață, o viață care dorea să scape de constrângeri.

„Ce frumoase sunt fetele tinere anul ăsta!"

Vechile datini (*datinile mele!* recunoscu el) siliseră poporul să ignore orice istorie care nu se referea direct la propriul său destin. Vechii fremeni citiseră istoria prin intermediul cumplitelor lor migrații, al exodurilor din persecuție în persecuție. Vechiul guvern planetar nu făcuse decât să aplice politica dictată de vechiul Imperiu. Înăbuşise creativitatea şi ideea de progres, de evoluție. Prosperitatea era periculoasă pentru vechiul Imperiu şi pentru cei care-l cârmuiau.

Cu un şoc violent, Stilgar înțelese că aceste elemente erau la fel de periculoase pentru linia pe care o urma Alia.

Din nou, se împiedică şi pierdu alți câțiva paşi față de Leto.

După vechile datini, după vechile religii, nu exista viitor, ci doar un *prezent* imuabil. Înainte de Muad'Dib, fremenii fuseseră condiționați să creadă în eşec, niciodată în

posibilitatea reuşitei. Sigur... crezuseră în Liet-Kynes, dar planul său acoperea patruzeci de generaţii. Nu fusese o reuşită, fusese un vis, care – aşa cum Stilgar îşi dădea seama acum – se închisese, de asemenea, în el însuşi.

Muad'Dib schimbase toate acestea!

În timpul Jihadului, fremenii aflaseră multe despre bătrânul Împărat-Padişah Shaddam IV. Cel de-al optzeci şi unulea Padişah din Casa Corrino, care ocupase Tronul Leului de Aur şi domnise asupra acestui Imperiu de lumi fără număr, folosise Arrakisul drept teren de încercare pentru toate politicile pe care intenţiona să le pună în aplicare în restul împărăţiei sale. Guvernatorii planetei care se succedaseră pe Arrakis întreţinuseră un pesimism endemic pentru a-şi menţine puterea. Făcuseră în aşa fel încât fiecare locuitor al acestei lumi, inclusiv nomazii liberi care erau fremenii, să se deprindă cu nedreptăţile şi problemele de nerezolvat. Oamenii fuseseră învăţaţi să se considere un popor neputincios, pentru care nu exista mântuire.

„Ce frumoase sunt fetele tinere anul ăsta!"

Privindu-l din nou pe Leto, care continua să se depărteze, Stilgar începu să se întrebe cum de izbutise copilul să deszăgăzuiască şuvoiul acestor gânduri doar printr-o remarcă aparent anodină. Din cauza acestei remarce, Stilgar o vedea pe Alia şi-şi vedea propriul rol în cadrul Consiliului într-o lumină cu totul diferită.

Alia se complăcea să declare că vechile obiceiuri cedau teren foarte încet. Stilgar recunoştea în sinea lui că afirmaţia i se păruse întotdeauna oarecum liniştitoare. Schimbarea era periculoasă. Iniţiativa trebuia suprimată. Voinţa individuală trebuia combătută. Ce altă funcţie îndeplinea preoţimea, decât combaterea voinţei individuale?

Alia repeta întruna că prilejurile de competiţie deschisă trebuiau reduse la limită. Dar asta însemna că ameninţarea recurentă a tehnologiei nu putea servi decât la împilarea popoarelor – întocmai cum le servise stăpânilor de odinioară.

Orice tehnologie autorizată trebuia să fie înrădăcinată într-un ritual. Altminteri... altminteri...

Stilgar se împiedică iarăşi. Ajunsese la qanat şi-l văzu pe Leto aşteptând la marginea livezii de caişi de pe malul apei. Abia atunci îşi dădu seama că mergea prin iarbă necosită.

Iarbă necosită!

În ce să mai cred? se întrebă Stilgar.

Credința oricărui fremen din generația sa era că individul trebuie să aibă un simț profund al propriilor limite. Tradițiile erau, fără doar şi poate, elementul de control cel mai eficient al unei societăți stabile. Oamenii trebuiau să cunoască hotarele timpului lor, ale societății lor, ale teritoriului lor. Sietchul oferea modelul general de gândire – ce putea fi rău în asta? Sentimentul îngrădirii trebuia să impregneze fiecare opțiune individuală – trebuiau îngrădite familia, comunitatea şi fiecare acțiune a unei bune guvernări.

Stilgar se opri şi-şi ridică ochii. De sub caişi, Leto îl privea cu un zâmbet pe buze.

Ştie ce vârtej e în capul meu?

Şi bătrânul Naib fremen încercă să se refugieze în catehismul tradițional al poporului său. Fiecare dintre aspectele vieții cerea o singură formă, al cărei caracter inerent circular se întemeia pe cunoaşterea secretă, lăuntrică, a ceea ce se poate şi a ceea ce nu se poate. Modelul de viață, pentru comunitate, pentru fiecare element al societății mai vaste, care includea şi depăşea vârfurile ocârmuirii – acest model trebuia să fie sietchul şi replica lui din adâncul nisipurilor: Shai-Hulud. Giganticul vierme de nisip era, de bună seamă, o creatură înfricoşătoare, dar, când simțea o amenințare, se scufunda, refugiindu-se în adâncuri de nepătruns.

Schimbarea este periculoasă! îşi spuse din nou Stilgar. Uniformitatea şi stabilitatea trebuiau să fie obiectivele oricărei guvernări.

Dar tinerii erau frumoşi.

Şi-şi amintea cuvintele rostite de Muad'Dib când îl detronase pe Shaddam IV: *„Nu viaţă lungă Împăratului îi doresc, ci viaţă lungă Imperiului."*

Nu tot asta mi-am spus şi eu? se întrebă Stilgar.

Îşi reluă mersul, îndreptându-se spre intrarea sietchului, în dreapta lui Leto, şi băiatul porni în aceeaşi direcţie, ca să-l intercepteze.

Muad'Dib mai spusese ceva, îşi aminti Stilgar: *„Ca şi indivizii, societăţile, guvernele şi civilizaţiile se nasc, cresc, se reproduc şi mor."*

Periculoasă sau nu, schimbarea avea să vină. Frumoşii tineri fremeni ştiau asta. O vedeau când priveau în zare, şi se pregăteau pentru ea.

Stilgar trebui să se oprească. Leto îi aţinea calea.

Băiatul îl sfredeli cu privirea şi spuse:

— Vezi, Stil? Tradiţia nu este călăuza absolută pe care ţi-o închipuiai tu.

Dacă un fremen stă prea mult departe de deşert, moare; este ceea ce numim „răul de apă".

„Comentariile lui Stilgar"

— Îmi vine greu să-ţi cer asta, spuse Alia, dar... trebuie să le asigur copiilor lui Paul moştenirea unui Imperiu. E singura raţiune de a fi a Regenţei.

Îşi întoarse faţa de la oglinda înaintea căreia se aşezase pentru a-şi termina toaleta de dimineaţă. Se uită ţintă la soţul ei, măsurând impactul cuvintelor pe care le rostise. În momente ca acestea, reacţiile lui Duncan Idaho trebuiau urmărite cu cea mai mare atenţie; nu încăpea nicio îndoială

că devenise o ființă mult mai subtilă şi mai periculoasă decât fostul maestru spadasin al Casei Atreides. Înfățişarea sa exterioară rămăsese aceeaşi – părul negru şi creț, deasupra feței creole, cu trăsături aspre –, dar, în cursul anilor ce trecuseră după depăşirea stării de ghola, suferise o metamorfoză interioară.

Ca de atâtea ori înainte, Alia se întrebă ce urme va fi lăsat renaşterea-după-moarte a ghola-ului în eul secret al lui Duncan. Înainte ca tleilaxu să-şi fi exercitat ştiința lor subtilă asupra sa, reacțiile lui Duncan purtaseră pecetea Atreizilor: loialitatea, adeziunea fanatică la codul moral al strămoşilor săi mercenari, iuțeala la mânie şi redobândirea cu uşurință a calmului. Se arătase implacabil în răzbunarea sa împotriva Casei Harkonnen. Şi îşi dăduse viața pentru a-l salva pe Paul. Dar tleilaxu îi cumpăraseră cadavrul de la sardaukari şi, în cuvele lor de regenerare, concepuseră un zombi-katrundo: carnea lui Duncan Idaho, fără niciuna dintre amintirile lui conştiente. Primise educația unui mentat şi fusese oferit în dar – un calculator uman pentru Paul, un instrument de precizie, prevăzut cu o constrângere hipnotică pentru a-şi asasina posesorul. Carnea lui Duncan Idaho rezistase constrângerii şi, în urma colosalei tensiuni, trecutul său celular fusese resuscitat.

Alia hotărâse de mult că era periculos ca, în gândurile ei intime, să-l considere a fi Duncan Idaho. Era mai bine să şi-l reprezinte cu numele său de ghola: Hayt. Da, mult mai bine. Şi era esențial ca el să nu întrevadă nici măcar pentru o clipă prezența bătrânului Baron Harkonnen în cugetul ei.

Observând privirea sfredelitoare a Aliei, Idaho se întoarse cu spatele. Dragostea nu putea să-i ascundă schimbările intervenite în ea, după cum nu-i putea opaciza motivațiile. Ochii de metal, cu fațete, pe care tleilaxu îi implantaseră lui Idaho, erau de o clarviziune necruțătoare când aveau de descoperit minciuna. Acum îi înfățişau o ființă exultând de bucurie răutăcioasă, o figură aproape masculină, şi priveliştea i se părea insuportabilă.

— De ce-mi întorci spatele? întrebă ea.

— Trebuie să reflectez, spuse el. Doamna Jessica este totuşi... o Atreides.

— Iar tu eşti loial Casei Atreides, nu mie, se îmbufnă Alia.

— Nu-mi atribui atitudini atât de nestatornice, replică el.

Alia îşi ţuguie buzele. Acționase prea repede?

Idaho se apropie de lucarna prin care se putea vedea un colț al pieței din fața Templului. Pelerinii începuseră să se adune, urmăriți de negustorii arrakeenieni, ce dădeau târcoale pe margini ca o haită de carnasieri încercuind o turmă. Privirile lui Idaho fură atrase de un grup mai aparte de vânzători ambulanți, purtând coşuri din fibră de mirodenie şi urmați, la un pas, de mercenari fremeni. Se preumblau prin mulțime cu dezinvoltură.

— Au început să vândă bucăți de marmură erodată, spuse el, arătând cu degetul. Ştiai? Fixează cioburi de marmură în deşert şi le lasă în bătaia furtunilor de nisip. Uneori piatra ia forme ciudate. O prezintă ca pe o nouă formă de artă, foarte populară: sculptură-de-vânt veritabilă, de pe dune! Am cumpărat şi eu una, săptămâna trecută – un pom auriu cu cinci ramuri, drăguț, dar foarte fragil.

— Nu schimba vorba, îl apostrofă Alia.

— N-am schimbat vorba, replică el. Obiectul este frumos, dar nu-i artă. Oamenii creează artă prin propria lor violență, prin actul lor de voință. (Îşi lăsă mâna dreaptă pe pervazul lucarnei.) Gemenii detestă oraşul ăsta şi mă tem că încep să-nțeleg pentru ce.

— Nu văd legătura, spuse Alia. Răpirea mamei mele nu e o răpire în adevăratul sens al cuvântului. Fiind pe mâna ta, va fi în perfectă siguranță.

— Oraşul acesta a fost construit de orbi, continuă Idaho. Ştiai că Leto şi Stilgar au părăsit Sietch Tabr, acum o săptămână, şi s-au dus în deşert? Au lipsit toată noaptea.

— Mi s-a raportat. Bibelourile acelea de marmură – vrei să le interzic vânzarea?

– Ar dăuna comerţului, răspunse el, întorcându-se. Ştii ce mi-a spus Stilgar când l-am întrebat care a fost motivul ieşirii lor? Mi-a spus că Leto voia să comunice cu spiritul lui Muad'Dib.

Alia simți dintr-odată frigul panicii şi-şi aţinti privirea la oglindă pentru a se calma. Leto nu s-ar fi aventurat niciodată afară din sietch, noaptea, pentru un motiv atât de absurd. Era vorba de-o conspirație?

Idaho duse o mână la ochi ca să obțină imaginea soției sale şi spuse:

— Stilgar a adăugat că l-a însoțit pe Leto pentru că el mai crede încă în Muad'Dib.

— Bineînțeles că mai crede!

Idaho râse scurt, sec.

— Spunea că mai crede fiindcă Muad'Dib a fost întotdeauna de partea oamenilor mărunți.

— Şi tu ce i-ai răspuns? întrebă Alia cu un glas care-i trăda teama.

Idaho luă mâna de la ochi.

— I-am spus: „Ceea ce înseamnă că te numeri printre oamenii mărunți."

— Duncan! Ăsta-i un joc periculos. Zădărându-l pe *acest* Naib fremen rişti să trezeşti o fiară care ne poate distruge pe toți.

— Continuă să creadă în Muad'Dib. Asta este protecția noastră.

— A mai comentat ceva?

— Că ştie el cine e şi ce are în cap.

— Pricep.

— Nu... Nu cred că pricepi. Chestiile care muşcă au colți mai lungi decât ai lui Stilgar.

— Nu reuşesc să te înțeleg astăzi, Duncan. Îți cer să îndeplineşti un lucru foarte important, un lucru vital pentru... Ce sunt divagațiile astea?

Cât de iritată părea... Idaho se întoarse din nou către lucarnă.

— Când am primit educația de mentat... E foarte dificil, Alia, să înțelegi cum funcționează propria ta minte. Mai întâi înveți că trebuie să-ți laşi mintea să funcționeze singură. Asta-i foarte straniu. Poți să-ți încordezi muşchii, să-i exersezi, să-i dezvolți, dar mintea lucrează cu de la sine putere. Uneori, când ai reuşit să înveți asta, îi arată lucruri pe care nu doreşti să le vezi.

— Şi pentru asta ai încercat să-l insulți pe Stilgar?

— Stilgar nu ştie ce are în cap. Nu-şi cunoaşte mintea. N-o lasă liberă.

— Decât în orgiile mirodeniei.

— Nici măcar atunci. Asta face din el un Naib. E un conducător care-şi controlează şi-şi limitează reacțiile. Face exact ce se aşteaptă de la el. Odată ce ştii asta, ştii cu adevărat cine-i Stilgar şi poți să-i măsori lungimea colților.

— Aşa e datina fremenă, zise Alia. Ei bine, Duncan, ai de gând să faci ce ți-am cerut sau nu? Trebuie să fie răpită şi trebuie ca răpirea să pară a fi fost pusă la cale de Casa Corrino.

El rămase tăcut, cântărindu-i tonul şi argumentele cu facultăţile lui de mentat. Acest plan de răpire a Doamnei Jessica dezvăluie un sânge rece şi o cruzime ale căror dimensiuni, astfel luate în calcul, îl şocau. Alia era gata să pună în joc viaţa propriei ei mame pentru motivele pe care le expusese până acum? Nu. Alia mințea. Poate că zvonurile despre ea şi Javid erau întemeiate. Gândul acesta îl făcu să simtă un sloi de gheaţă în stomac.

— Eşti singurul în care pot să am încredere, spuse Alia.

— Ştiu.

Ea îi interpretă vorba drept acceptare şi zâmbi imaginii lui din oglindă.

— Ştii, reluă Idaho, mentatul învaţă să considere fiecare fiinţă umană ca pe un lanţ de relaţii.

Alia nu răspunse. Stătea nemişcată, ca surprinsă de-o amintire. Faţa ei era lipsită de orice expresie. Idaho, privind peste umăr, îi observă chipul inexpresiv şi avu un frison. Alia părea să comunice cu voci pe care le auzea numai ea.

— Relaţii, murmură el.

Şi gândi: *Omul trebuie să se descotorosească de vechile suferinţe, la fel cum îşi leapădă şarpele pielea, doar pentru a dobândi altele, noi, şi a le accepta limitările. Acelaşi lucru e valabil şi pentru guverne – inclusiv pentru Regenţă. Vechile guverne sunt ca tot atâtea piei năpârlite. Trebuie să duc la îndeplinire planul acesta, dar nu aşa cum vrea Alia.*

Brusc, Alia scutură din umeri şi spuse:

— Leto n-ar trebui să hoinărească aşa, într-un moment ca acesta. O să-l iau la rost.

— Nici însoţit de Stilgar?

— Nici.

Se ridică din fața oglinzii, se apropie de Idaho şi puse o mână pe brațul lui.

El îşi înăbuşi un nou frison şi reduse această reacție la o evaluare mentatică. Era ceva în ea care îl revolta.

Ceva, în ea.

Nu se putea hotărî s-o privească. Parfumul de melanj al cosmeticelor ei îi umplea nările. Îşi drese glasul.

— Azi, spuse ea, va trebui să examinez eu însămi darurile trimise de Farad'n.

— Veşmintele?

— Da. Nimic din ceea ce face Farad'n nu corespunde aparențelor. Şi nu trebuie să uităm că Basharul ăla, Tyekanik, e un expert în chaumurky, chaumas şi celelalte subtilități ale artei regicidului.

— Prețul puterii, observă Idaho, depărtându-se câțiva paşi. Dar noi suntem încă mobili, pe când Farad'n nu e.

Ea îi studie profilul parcă dăltuit. Uneori, mecanismele minții lui erau greu de sondat. Credea că libertatea de acțiune era suficientă pentru a genera puterea militară? La naiba! Existența pe Arrakis era de prea mult timp liniştită. Simțurile odinioară ascuțite de pericolele omniprezente puteau să se atrofieze dacă nu erau folosite.

— Da, spuse ea, îi mai avem încă pe fremeni.

— Mobilitatea, repetă el. Nu putem degenera într-o armată de infanterie. Ar fi o nebunie.

Alia fu iritată de tonul lui.

— Farad'n va folosi orice mijloace pentru a ne distruge!

— Ah, tocmai asta e! Iată o formă de inițiativă, o mobilitate pe care noi n-o aveam pe vremuri. Avem un cod, codul Casei Atreides. Ne plăteam întotdeauna taxa de trecere şi lăsam

inamicului rolul de jefuitor. Această restricție nu mai rezistă, fireşte. Suntem la fel de mobili şi unii, şi alții – şi Casa Atreides, şi Casa Corrino.

— O îndepărtăm pe mama de putere pentru a o feri de pericol, la fel ca pentru oricare alt motiv, spuse Alia. Trăim tot conform codului!

Idaho o privi lung. Alia cunoştea pericolul incitării unui mentat la calcul. Să nu-şi fi dat seama de rezultatul calculului său? Şi totuşi... încă o mai iubea. Îşi trecu o mână peste ochi. Părea încă atât de tânără. Doamna Jessica avea dreptate: Alia lăsa într-adevăr impresia că nu îmbătrânise nici măcar cu o zi în toți aceşti ani petrecuți împreună. Păstra încă trăsăturile delicate ale mamei ei Bene Gesserit, dar ochii erau Atreides – iscoditori, imperioşi, dominatori. Şi acum ceva viclean şi crud părea să pândească din spatele acestor ochi.

Idaho slujise Casa Atreides prea mulți ani pentru a nu cunoaşte atât forțele, cât şi slăbiciunile familiei. Însă ceea ce percepea acum la Alia era ceva nou. Atreizii puteau fi duplicitari cu duşmanii, dar niciodată cu prietenii sau cu aliații şi, în niciun caz, cu membrii Familiei. Era ceva înrădăcinat în morala Atreides: tratează-ți propriul popor cât de bine îți stă în puteri, arată-i cât de mult se trăieşte mai bine sub cârmuirea Atreizilor. Demonstrează-ți dragostea față de prieteni prin sinceritatea comportării tale. Dar ceea ce Alia cerea acum nu era ceva de origine Atreides. Idaho simțea asta în fiecare fibră a trupului său, în fiecare nerv. În momentul acesta, era un detector viu care înregistra atitudinea nouă şi străină a Aliei.

Brusc, senzoriumul său mentatic se conectă la cel mai înalt nivel al percepției şi mintea lui trecu în transa de gheață în care Timpul nu mai exista; nu exista decât calculul. Ştia că Alia îşi va da seama ce se petrece cu el, dar n-avea ce face. Se abandonă calculului mentatic.

Calcul: În conştiința Aliei, o *reflexie* a Doamnei Jessica, trăia o pseudoviață. Percepea această reflexie la fel de clar ca pe

aceea a pre-ghola-ului Duncan Idaho, care rămânea o constantă a propriei sale conştiinţe. Alia poseda această conştiinţă pentru că era o pre-născută. El, Idaho, o dobândise în cuvele de regenerare tleilaxu. Totuşi, Alia respingea această reflexie şi punea în primejdie viaţa mamei sale. Deci Alia nu era în contact cu acea pseudo-Jessica dinlăuntrul ei. Deci Alia era *total* posedată de o altă pseudoviaţă, care le excludea pe toate celelalte.

Posedată!

Alienată!

Monstruozitate!

La modul mentatic, acceptă această concluzie şi trecu la examinarea altor aspecte ale problemei. Toţi Atreizii erau prezenţi pe această planetă. Va îndrăzni Casa Corrino să lanseze un atac din spaţiu? Fulgerător, mintea lui Idaho trecu în revistă toate acordurile care puseseră capăt formelor primitive de conflict armat:

Unu: Toate planetele erau vulnerabile la un atac spaţial. Ergo: toate Casele Mari aveau mijloace de represalii/răzbunare plasate în afara planetei. Farad'n era perfect conştient că Atreizii n-ar fi putut omite această precauţie elementară.

Doi: Scuturile energetice constituiau un mijloc de apărare absolut contra proiectilelor şi explozivelor de tip non-atomic şi acesta era principalul motiv al reîntoarcerii la forme de luptă corp la corp. Dar infanteria avea limitele ei. Chiar şi în cazul în care Casa Corrino îşi va fi refăcut Corpul Sardaukar la nivelul premergător bătăliei de la Arrakeen, aceste trupe nu erau pe măsura ferocităţii dezlănţuite a fremenilor.

Trei: Feudalismul planetar era în permanenţă expus pericolului din partea unei clase vaste de tehnicieni, dar efectele Jihadului Butlerian temperau încă excesele tehnologice. Ix, Tleilax şi alte câteva lumi răzleţe, îndepărtate, constituiau singura ameninţare în această privinţă, însă

aceste planete rămâneau, la rândul lor, vulnerabile în faţa mâniei forţelor reunite din restul Imperiului. Jihadul Butlerian n-avea să fie anihilat. Războiul mecanizat necesita o clasă importantă de tehnocraţi. Imperiul Atreides canalizase această forţă spre alte preocupări. Nicio clasă tehnocrată considerabilă nu scăpa vigilenţei sale. Şi Imperiul rămânea categoric feudal, evident, întrucât aceasta era orânduirea socială optimă pentru răspândirea omenirii, dincolo de frontierele îndepărtate şi sălbatice, spre noi lumi.

Idaho simţi scânteierea percepţiei sale mentatice în clipa în care penetra *de la sine* datele din memorie, total impermeabile la trecerea timpului. Ajunse la o convingere: Casa Corrino nu va risca un atac atomic *ilegal*. Îl condusese la această certitudine principala cale de decizie, calculul-fulger, dar, în acelaşi timp, era perfect conştient de elementele care îi susţineau convingerea: Imperiul poseda la fel de multe arme nucleare şi asimilate ca toate Casele Mari la un loc. Cel puţin jumătate dintre Casele Mari ar fi reacţionat fără să stea pe gânduri în cazul în care Casa Corrino ar fi violat Marea Convenţie. Dispozitivul represiv extraplanetar al Atreizilor ar fi fost întărit de o forţă copleşitoare, şi asta fără a se cere cuiva ajutor. Frica ar fi fost de ajuns pentru a ralia Casele Mari. Salusa Secundus şi aliatele sale s-ar fi evaporat în nori incandescenţi. Casa Corrino nu putea să-şi asume riscul unui asemenea holocaust. Era, fără doar şi poate, sinceră subscriind la teza menţinerii în rezervă a armelor nucleare într-un singur scop: apărarea speciei umane în cazul ameninţării venite din partea unei „alte inteligenţe”.

Concluziile calculului erau clar conturate, bine reliefate. Nu ascundeau nicio zonă intermediară confuză. Alia optase pentru răpire şi teroare deoarece devenise străină, non-Atreides. Casa Corrino era o ameninţare, dar nu prin ceea ce susţinuse Alia în faţa Consiliului. Alia voia s-o îndepărteze pe Doamna Jessica fiindcă pătrunzătoarea inteligenţă Bene Gesserit a acesteia descoperise ceea ce lui nu-i devenise limpede decât în acest moment.

Idaho se smulse din transa mentatică şi o privi fix pe Alia, care stătea nemişcată în faţa lui, observându-l cu o expresie rece şi calculată.

— N-ai prefera ca Doamna Jessica să fie asasinată? întrebă el.

Preţ de o clipă, desluşi pe chipul ei fulgerarea-străină de bucurie, repede acoperită de o falsă revoltă.

— Duncan!

Da, această Alia-străină prefera matricidul.

— Te temi *de* mama ta, nu *pentru* ea, spuse el.

Îi răspunse, fără ca în privirea ei să intervină nici cea mai mică schimbare:

— Bineînţeles că mă tem. A adresat Surorilor rapoarte despre mine.

— Ce vrei să spui?

— Chiar nu ştii care-i cea mai mare tentaţie pentru o Bene Gesserit? (Se apropie iarăşi de el, privindu-l pe sub gene seducătoare.) Singura mea dorinţă este să rămân puternică şi vigilentă pentru binele gemenilor.

— Ziceai de-o tentaţie, rosti el pe un ton sec, de mentat.

— E ceea ce Surorile ascund cu cea mai mare grijă, lucrul de care se tem cel mai mult. Ceea ce le-a făcut să mă numească *Monstruozitate*. Ele ştiu că pe mine nu mă pot reţine inhibiţiile lor. Tentaţia... Adică nu, *Marea Tentaţie,* cum le place lor să sublinieze... Vezi tu, noi, cele ce punem în aplicare învăţăturile Bene Gesserit, putem să influenţăm fenomene ca echilibrul intern al enzimelor din organismul nostru. Lucrul acesta ne poate prelungi tinereţea – mai mult chiar decât melanjul. Îţi dai seama care-ar fi consecinţele dacă toate iniţiatele Bene Gesserit ar face asta? S-ar observa imediat. Sunt sigură că poţi calcula exactitatea spuselor mele. Melanjul este cel care face din noi ţinta atâtor

comploturi. Deținem controlul unei substanțe care prelungeşte viața. Ce s-ar întâmpla dacă s-ar afla că Bene Gesseritul deține controlul unui secret şi mai mare? E limpede! Nicio Cucernică Maică n-ar mai fi în siguranță. Răpirea şi torturarea adeptelor Bene Gesserit ar deveni o practică obişnuită.

— Ai operat acest echilibru al enzimelor.

Era o afirmație şi nu o întrebare.

— Am sfidat Surorile! Rapoartele adresate de mama Surorilor vor face din Comunitatea Bene Gesserit aliatul necondiționat al Casei Corrino.

Foarte plauzibil, gândi Idaho.

Sondă totuşi terenul:

— Oricum, cu siguranță că Doamna Jessica nu s-ar întoarce împotriva fiicei sale!

— A fost o Bene Gesserit cu mult timp înainte de a fi mama mea. Duncan, a acceptat ca fiul ei, fratele meu, să fie supus la încercarea cu *gom jabbarul!* Mai mult, chiar ea a cerut acest lucru! Ştiind că s-ar putea ca Paul să nu supraviețuiască! Surorile au avut întotdeauna prea puțină credință şi foarte mult pragmatism. Dacă mama ajunge la concluzia că este în interesul Bene Gesseritului, va acționa împotriva mea.

Idaho dădu din cap. Alia era atât de convingătoare... Şi gândul îl umplu de tristețe.

— Trebuie să păstrăm inițiativa, reluă ea. E cea mai bună armă a noastră.

— Gurney Halleck e o problemă, zise el. Va trebui să-l omor pe vechiul meu prieten?

— Gurney îndeplineşte nu ştiu ce misiune de spionaj în deşert, replică ea, deşi ştia că Idaho era informat. N-o să ne deranjeze.

— Foarte ciudat. Guvernatorul Regent al Caladanului în misiune aici, pe Arrakis.

— De ce nu? E amantul ei – în vis, dacă nu şi-n realitate.

— Da, desigur, rosti el şi se miră că ea nu desluşeşte nesinceritatea din vocea lui.

— Când ai s-o răpeşti?

— E mai bine să nu ştii.

— Da... da, înțeleg. Şi unde o vei duce?

— Unde nu va putea fi găsită. Fii sigură că nu va mai reprezenta o ameninţare pentru tine.

Satisfacția din ochii Aliei era elocventă.

— Dar unde ai de gând s-o...

— Neştiind, vei putea spune – la o adică – unei Dreptvorbitoare că nu ştii nimic.

— Ah! Ai dreptate, Duncan.

Acum e convinsă că o voi ucide pe Doamna Jessica, îşi spuse el. Rosti repede:

— La revedere, iubirea mea.

Ea nu percepu finalitatea din glasul lui şi chiar îl sărută uşor când trecu pe lângă ea.

Şi, în timp ce cobora prin labirintul de sietch al coridoarelor Templului, Idaho se şterse la ochi. Căci niciochii tleilaxu nu erau imuni la lacrimi.

Ai iubit Caladanul
Şi i-ai jelit stăpânul pierdut,
Dar durerea ți-arată

Că amanții nu pot face uitată
Acea umbră din trecut.

Refren al „Bocetului Habbanyei”

Stilgar cvadruplă garda gemenilor, deşi ştia că era inutil. Băiatul era întocmai ca bunicul său, Leto Atreides. Toți cei care-l cunoscuseră pe Duce remarcaseră asta. Avea privirea circumspectă şi era precaut, desigur, dar totul trebuia măsurat în raport cu violența latentă, cu înclinația către decizii periculoase.

Ghanima semăna mai mult cu maică-sa. Avea părul roşcat al Chaniei, aceiaşi ochi şi un mod calculat de a se adapta la dificultăți. Spunea, adesea, că nu face decât ce trebuie să facă, dar era gata să-l urmeze pe Leto oriunde ar fi condus-o.

Şi Leto avea să-i conducă numai înspre pericol.

Lui Stilgar nu-i trecuse nicio clipă prin minte să-i dezvăluie această problemă Aliei. Cu atât mai puțin lui Irulan, care o consulta pe Alia în legătură cu orice fleac. Luând această decizie, îşi dăduse seama că, de fapt, acceptase posibilitatea ca Leto să fi avut dreptate în ceea ce o privea pe Alia.

Alia se foloseşte de oameni cu cruzime şi nepăsare, gândea el. *Chiar şi de Duncan. Dacă s-ar întoarce contra mea şi m-ar omorî, pur şi simplu doar s-ar* descotorosi *de mine.*

Până una-alta, garda era întărită, iar Stilgar străbătea sietchul ca un spectru înveşmântat în mantie, iscodind totul. În acelaşi timp, nu contenea să-şi frământe mintea cu îndoielile pe care i le plantase Leto. Dacă nu se mai putea avea încredere în tradiție, de ce stâncă mai era cu putință să-şi ancoreze existența?

În după-amiaza Adunării de Întâmpinare în cinstea Doamnei Jessica, Stilgar o zări pe Ghanima în tovărăşia bunicii ei, la intrarea marii săli de întruniri a sietchului. Era devreme şi Alia încă nu sosise, dar oamenii începeau deja să se strângă şi, pe când pătrundeau în cavernă, aruncau priviri furişe spre copil şi adultă.

Stilgar se retrase în penumbra unui alcov ferit de curgerea mulțimii şi le observa pe Jessica şi Ghanima, fără a putea să le deslușească vorbele în murmurul sălii. Reprezentanții multor triburi aveau să se adune astăzi, aici, pentru a saluta întoarcerea vechii lor Cucernice Maici. El însă o privea fix pe Ghanima. Şi, mai ales, ochii ei, felul în care păreau să danseze atunci când vorbea! Ochii ei îl fascinau. Ochii aceia albaştri, adânci, calmi, imperioşi şi iscoditori. Şi acea mişcare bruscă a capului, prin care obişnuia să-şi arunce de pe umăr părul lung şi roşcat-auriu. Era Chani. Asemănarea i se părea supranaturală, de parcă ar fi avut înaintea ochilor o fantomă.

Încet, Stilgar se apropie şi se opri într-un alt alcov.

Ghanima avea un fel de a observa pe care Stilgar nu-l putea compara cu al niciunui alt copil – cu excepția fratelui ei. Dar unde era Leto? Stilgar scotoci cu privirea culoarul plin de lume. Gărzile sale ar fi dat alarma dacă s-ar fi întâmplat ceva. Scutură din cap. Gemenii ăştia erau o amenințare la adresa sănătății sale mintale. Zi de zi, îi erodau liniştea sufletească. Aproape că ajunsese să-i deteste. Orice rude puteau ajunge să se deteste, dar sângele (şi apa prețioasă ce-o conținea) impunea o stăpânire de sine care depăşea orice alte considerente. Gemenii reprezentau cea mai înaltă responsabilitate a lui Stilgar.

Ghanima şi Jessica erau două siluete pe fondul de lumină chihlimbarie filtrată de atmosfera încărcată de praf din uriaşa grotă aflată în spate. Un reflex de culoarea ruginei contura umerii Ghanimei, aureolându-i părul ori de câte ori se întorcea să privească mulțimea care continua să umple culoarul. Purta noua robă albă.

Pentru ce mi-a inoculat Leto îndoielile astea? se întrebă Stilgar. Nu încăpea îndoială că o făcuse în mod deliberat. *Poate că a vrut să împărtăşesc o fărâmă din propria lui experiență mentală.* Stilgar *ştia* de ce erau diferiți gemenii, dar, dintotdeauna, se văzuse nevoit să admită că procesele sale de judecată erau incapabile să accepte ceea ce ştia.

Pentru el, uterul nu fusese închisoarea unei conştiinţe trezite – a unei percepţii vii încă din cea de-a doua lună a gestaţiei, după cum se zicea.

Leto îi spusese odată că memoria lui era ca „o hologramă interioară, a cărei formă nu se schimba niciodată, dar care creştea şi se preciza încă din clipa şocului iniţial al acelei treziri."

Pentru prima oară, în timp ce le observa pe Ghanima şi pe Doamna Jessica, Stilgar începu să înţeleagă ce va fi însemnat să trăieşti în hăţişul atâtor memorii, fără putinţa de a te retrage sau a găsi un locşor de refugiu în minte. Confruntat cu o situaţie ca asta, trebuia să integrezi nebunia, să selectezi şi să respingi o multitudine de oferte provenite dintr-un sistem în care răspunsurile se schimbau la fel de rapid ca şi întrebările.

Nu putea să existe tradiţie fixă. Nu puteau exista răspunsuri absolute la întrebări ambigue. Ce are sens? Ceea ce nu are sens. Ce n-are sens? Ceea ce are un sens. Recunoştea modelul. Era cel al vechiului joc fremen al cimiliturilor. Întrebare: „Aducător de moarte şi de viaţă?" Răspuns: „Vântul Coriolis."

De ce vrea Leto să înţeleg asta? se întrebă Stilgar. Discretele sale investigaţii îi dezvăluiseră că gemenii împărtăşeau acelaşi punct de vedere despre deosebirea lor: o considerau o năpastă. *Canalul naşterii nu va fi fost, pentru ei, decât un canal de scurgere,* îşi spuse el. Ignoranţa atenuează şocul anumitor experienţe, dar, pentru gemeni, nu exita ignoranţă cu privire la naştere. Cum putea fi o viaţă căreia i se cunoşteau toate elementele care *puteau* lua o întorsătură proastă? Trebuia să fie un război permanent cu îndoielile. O prăpastie care te despărţea de toate fiinţele apropiate. Şi, atunci, sigur că-ţi putea da în gând să-i faci şi pe alţii să guste ceva din simţămintele tale. Căci prima ta întrebare era: „De ce eu?" O întrebare fără răspuns.

Şi ce m-am întrebat eu însumi? gândi Stilgar, cu un surâs crispat. *De ce eu?*

Judecându-i pe gemeni în această nouă lumină, înțelegea riscurile de moarte pe care şi le asumau cu trupurile lor nedesăvârşite. Ghanima exprimase totul în câteva cuvinte, când el îi interzisese să mai escaladeze versantul abrupt dinspre vest al falezei de deasupra sietchului Tabr:

— De ce m-aş teme de moarte? Am fost deja acolo... de multe ori.

Cum aş putea pretinde să educ asemenea copii? se întrebă Stilgar. *Cum ar putea pretinde oricine altcineva?*

În mod ciudat, gândurile Jessicăi urmau un curs similar, în timp ce vorbea cu nepoata ei. Se gândea la dificultatea de a menține gânduri mature în trupuri imature. Trupul trebuia să învețe ceea ce mintea cunoştea deja, trebuia să-şi ajusteze răspunsurile şi reflexele. Vechea procedură *prana-bindu* Bene Gesserit putea fi un ajutor, dar, şi în acest caz, mintea devansa carnea. Gurney avea o sarcină extrem de dificilă în a-i executa ordinele.

— Stilgar ne observă dintr-un alcov, spuse Ghanima.

Jessica nu întoarse capul. Fu însă frapată de ceea ce desluşise în glasul nepoatei sale: Ghanima îl iubea pe bătrânul fremen ca pe-un părinte. Îl provoca, îl necăjea, vorbea despre el cu nepăsare, dar îl iubea. Constatarea o determină să-l considere pe Naib cu alți ochi şi, astfel, avu o revelație *gestalt* a ceea ce aveau în comun Stilgar şi gemenii. Noul Arrakis nu i se potrivea lui Stilgar. După cum acest nou univers nu li se potrivea nepoților ei.

Brusc, îi veni în minte un adagio Bene Gesserit: *„A bănui că eşti muritor înseamnă a cunoaşte începutul groazei. A afla cu certitudine că eşti muritor, înseamnă a cunoaşte sfârşitul groazei.”*

Da, moartea nu va fi fost un jug prea apăsător, dar viața era un foc mocnit pentru Stilgar şi gemeni. Fiecare dintre ei se confrunta cu o lume nepotrivită şi aspira la alte căi, ale căror variații să poată fi explorate fără amenințarea niciunui

pericol. Erau ca nişte copii ai lui Abraham, care învăţau mai multe de la un şoim ce se rotea deasupra nisipurilor decât din toate cărţile scrise vreodată.

Nu mai departe decât azi-dimineaţă, Leto o lăsase perplexă. Se aflau pe malul qanatului de la poalele sietchului, iar el spusese:

— Apa ne ţine prinşi în capcana ei, bunico. Am face mai bine să trăim precum praful, căci atunci vântul ar putea să ne înalţe mai sus decât cele mai înalte piscuri ale Scutului de Piatră.

Oricât de familiarizată ar fi fost cu strania maturitate a vorbelor acestor copii, Jessica fusese luată pe nepregătite şi abia dacă reuşise să răspundă:

— Tatăl tău ar fi putut spune asta.

Iar Leto, aruncând în sus un pumn de nisip şi privindu-l cum cade, spusese:

— Da, ar fi putut... Dar tata nu s-a gândit niciodată cât de repede poate apa să readucă la sol tot ce s-a înălţat din el.

Acum, în timp ce aştepta alături de Ghanima, Jessica resimţi din nou şocul acelor cuvinte. Se întoarse, aruncă o privire către mulţimea care continua să se adune, prinzând cu coada ochiului silueta întunecată a lui Stilgar la adăpostul alcovului său. Naibul nu era un fremen domestic, învăţat doar să care rămurele la cuib. Stilgar mai era încă şoim. Când se gândea la culoarea roşie, vedea sânge, nu flori.

— Ai amuţit, dintr-odată, observă Ghanima. Ceva nu-i în regulă?

Jessica scutură din cap.

— Mă gândeam doar la ce mi-a spus Leto azi-dimineaţă.

— Ah, când aţi fost la plantaţii... Ce ţi-a spus?

Jessica revăzu ciudata expresie de înțelepciune adultă ce se întipărise în acea dimineață pe chipul nepotului ei. Aceeaşi expresie se întipărise acum pe chipul Ghanimei.

— Şi-a amintit de momentul în care Gurney, după perioada petrecută printre contrabandişti, a revenit sub steagul Atreizilor, răspunse ea.

— Înseamnă că vorbeați despre Stilgar.

Jessica nu se întrebă de unde ştia. Gemenii păreau capabili să-şi reconstituie unul altuia gândurile.

— Într-adevăr, încuviință ea. Lui Stilgar nu i-a plăcut să-l audă pe Gurney numindu-l pe Paul... Ducele său. Mai târziu, din cauza lui Gurney, au început şi fremenii să-l numească aşa. Gurney nu înceta să spună „Ducele meu”.

— Înțeleg, spuse Ghanima. Şi, firește, Leto a făcut observația că *el* nu era încă Ducele lui Stilgar.

— Exact.

— Desigur, ți-ai dat seama ce urmărea cu asta.

— Nu sunt prea sigură, mărturisi Jessica şi faptul o tulbura peste măsură, căci nu avusese impresia că Leto ar fi umărit ceva anume.

— Încerca să reînvie în tine amintirea tatălui nostru, zise Ghanima. Leto caută tot timpul să-l cunoască pe tata din punctul de vedere al altora, al celor care l-au cunoscut.

— Dar... nu i-ar fi mai uşor să...

— A, sigur, poate să-şi asculte *viața lăuntrică*. Dar nu e acelaşi lucru. Ai vorbit despre el, de bună seamă. Despre tata vreau să spun. Ai vorbit despre el ca despre fiul tău.

— Da, încuviință scurt Jessica şi tăcu.

Avea un sentiment dezagreabil la gândul că aceşti copii puteau s-o facă să reacționeze după bunul lor plac, să-i

extragă amintirile pentru a le examina, să-i exploreze orice emoție care le trezea interesul. Cum părea să facă Ghanima chiar în momentul acesta!

— Leto a spus ceva anume ca să te tulbure, zise Ghanima.

Jessica trebui să lupte ca să-şi înăbuşe furia şi lucrul acesta o ului.

— Într-adevăr, recunoscu ea.

— Nu-ți place deloc faptul că-l cunoaşte pe tata aşa cum l-a cunoscut mama noastră şi că o cunoaşte pe mama aşa cum a cunoscut-o tata... Nu-ți plac, mai ales, implicațiile – ceea ce-am putea să aflăm despre tine, de pildă...

— Nu mi-am pus niciodată astfel problema, rosti Jessica pe un ton crispat.

— Ceea ce deranjează, de obicei, este cunoaşterea aspectelor senzuale, urmă netulburată Ghanima. Aşa eşti condiționată. Ți-e foarte greu să vezi în noi altceva decât nişte copii. Dar nimic din ceea ce au făcut vreodată părinții noştri, în intimitate sau în public, nu ne-ar putea rămâne ascuns.

Vreme de-o clipă, Jessica se pomeni reacționând la fel cum reacționase pe malul qanatului, doar că, de data aceasta, reacția ei se răsfrânse asupra Ghanimei.

— Probabil că ți-a vorbit despre „senzualitatea debordantă" a Ducelui tău, continuă Ghanima. Uneori, cred că lui Leto i-ar trebui frâu la gură.

Există oare vreun lucru pe care gemenii ăştia să nu-l profaneze? se întrebă Jessica, trecând de la şoc la furie şi la revoltă. Cum îndrăzneau să discute despre senzualitatea lui Leto *al ei?* Era normal ca un bărbat şi-o femeie care se iubesc să împărtăşească plăcerea trupurilor! Un lucru intim şi, în acelaşi timp, frumos, ca acesta, nu putea fi înjosit într-o conversație dezinvoltă dintre un copil şi-un adult.

Un copil şi-un adult!

Brusc, Jessica îşi dădu seama că nici Leto, nici Ghanima nu vorbiseră cu dezinvoltură.

Cum bunica ei continua să tacă, Ghanima spuse:

— Te-am şocat. Îmi cer scuze în numele amândurora. Cum îl cunosc eu pe Leto, ştiu că nici nu i-a trecut prin cap să-şi ceară iertare. Câteodată, când urmăreşte o anumită pistă, uită cât de mult ne deosebim... de tine, de pildă...

Jessica gândi: *Şi ăsta-i motivul pentru care faceţi ceea ce faceţi amândoi.* Voi *îmi daţi* mie *lecţii!* Apoi se întrebă: *Cui altcuiva îi mai daţi lecţii? Lui Stilgar? Lui Duncan?*

— Leto încearcă să vadă lucrurile aşa cum le vezi tu, spuse Ghanima. Amintirile nu-s de ajuns. Tocmai când te străduieşti din răsputeri, cel mai adesea dai greş.

Jessica oftă.

Ghanima puse mâna pe braţul ei.

— Multe dintre lucrurile pe care fiul tău nu le-a rostit trebuie spuse, chiar şi ţie. Iartă-ne, dar... te iubea. N-ai ştiut asta?

Jessica întoarse capul ca să-şi ascundă lacrimile.

— Îşi cunoştea spaimele, continuă Ghanima. Ca şi pe cele ale lui Stilgar. Dragul de el... Pentru Stil, tata a fost „Doctorul Fiarelor”, iar el n-a fost decât melcul verde ascuns în cochilia sa.

Fredonă tema melodiei la ale cărei cuvinte făcuse aluzie. Iar notele făcură să erupă în mintea Jessicăi întregul text al cântecului.

O, Doctor al Fiarelor,
Spre cochilia bietului melc verde
Şi-al ei sfios miracol
Ascuns, în aşteptarea morţii,
Tu vii precum un zeu!
Până şi melcii ştiu
Că zeii pot distruge.

Că leacurile dor,
Că paradisul se arată
Printr-o perdea de flăcări.
O, Doctor al Fiarelor,
Sunt omul-melc
Ce-ți vede ochiul de ciclop
Privind în cochilia mea!
De ce, Muad'Dib? De ce?

— Din nefericire, spuse Ghanima, tata a lăsat mulți oameni-melc în Universul nostru.

Postulatul conform căruia oamenii trăiesc într-un univers esențialmente efemer, atunci când este considerat ca precept de lucru, cere ca intelectul să devină un instrument de echilibru total conştient. Dar intelectul nu poate reacționa astfel fără a implica întregul organism. Un asemenea organism ar putea fi recunoscut după comportamentul său fervent şi energic. La fel stau lucrurile în cazul societății considerate ca organism. Aici însă avem de-a face cu o veche inerție. Societățile sunt mânate de impulsuri vechi, reactive. Ele cer permanență. Orice tentativă de a dezvălui universul efemerului trezeşte scheme de respingere, frică, mânie şi deznădejde. Atunci, cum se explică acceptarea preştiinței? Simplu: cel care-şi dă la iveală viziunile preştiente, întrucât evocă un viitor absolut (permanent), poate fi întâmpinat cu brațele deschise de omenire chiar şi atunci când prezice evenimentele cele mai funeste.

„Cartea lui Leto", după Harq al-Ada

— E ca şi când aş lupta pe întuneric, spuse Alia.

Se plimba furioasă prin Sala de Consiliu, de la înaltele draperii argintii care atenuau soarele matinal la ferestrele dinspre Răsărit până la divanele aliniate sub marile panouri decorative de la cealaltă extremitate a încăperii. Tălpile sandalelor ei treceau peste carpete din fibră de mirodenie, plăci de parchet, dale de granat şi, din nou, carpete. În cele

din urmă, se opri în dreptul lui Irulan şi al lui Idaho, care şedeau, faţă în faţă, pe divane tapiţate cu piele de balenă cenuşie.

Idaho se codise să părăsească Sietch Tabr, dar Alia transmisese un ordin categoric. Deşi răpirea Jessicăi era acum mai importantă decât oricând, trebuia să mai aştepte. Alia avea nevoie de facultăţile de mentat ale soţului ei.

— Toate astea sunt croite după acelaşi şablon, rosti ea. Şi miros a complot la cele mai înalte niveluri.

— Poate că nu, opină Irulan, dar, în acelaşi timp, se uită cu un aer întrebător la Idaho.

Alia schiţă o grimasă dispreţuitoare. Cum putea fi Irulan atât de naivă? Dacă nu cumva... Îndreptă o privire pătrunzătoare, scormonitoare către Prinţesă. Irulan purta o mantie aba simplă, neagră, care se potrivea de minune cu umbrele din jurul ochilor ei indigo. Părul blond era adunat într-un coc strâns pe ceafă, accentuându-i slăbiciunea feţei, înăsprită de anii petrecuţi pe Arrakis. Mai păstra ceva din trufia pe care o învăţase la Curtea tatălui ei, Shaddam IV, şi Alia îşi spunea deseori că această atitudine orgolioasă putea fi o mască perfectă pentru un conspirator.

Idaho şedea tolănit, îmbrăcat în uniforma negru cu verde a Gărzii Casei Atreides, fără însemne. O predilecţie pe care-o dezaprobau în secret gărzile Aliei, îndeosebi amazoanele, ce arborau cu mândrie însemnele funcţiei lor. De fapt, amazoanelor le displăcea chiar şi prezenţa acestui ghola-spadasin-mentat, cu atât mai mult cu cât era soţul stăpânei lor.

— Vasăzică triburile doresc ca Doamna Jessica să fie reintegrată în Consiliul Regenţei, spuse Idaho. Cum poate asta...

— Cererea lor este unanimă! îl întrerupse Alia, arătând spre foaia de hârtie de mirodenie, gofrată, care se afla pe divanul

ocupat de Irulan. Farad'n e una, dar asta... asta pute de la o poştă a alte manevre!

— Ce părere are Stilgar? întrebă Irulan.

— Hârtia poartă şi semnătura lui!

— Dar dacă şi el...

— Cum ar putea s-o renege pe mama zeului său? replică sarcastică Alia.

Idaho ridică ochii spre ea, gândind: *Întinde prea mult coarda cu Irulan!* Din nou, se întrebă de ce-l rechemase la Arrakeen, când ştia că era nevoie de el la Sietch Tabr pentru a duce la bun sfârşit acțiunea de răpire a Jessicăi. Să fi aflat de mesajul pe care i-l trimisese Propovăduitorul? Gândul îl făcu să simtă un gol în stomac. Cum de cunoştea acel cerşetor bigot semnalul secret pe care-l folosea odinioară Paul Atreides pentru a-şi convoca maestrul de scrimă? Idaho ardea de nerăbdare să vadă încheiată această întrunire inutilă pentru a se întoarce să caute răspuns la întrebarea care îl frământa.

— Nu încape nicio îndoială că Propovăduitorul a fost undeva, în afara planetei, reluă Alia. Ghilda n-ar cuteza să ne mintă. Voi pune să fie...

— Prudență! rosti Irulan.

— Într-adevăr, trebuie să fii prudentă, interveni şi Idaho. Jumătate din populația lumii acesteia este încredințată că este... (ridică din umeri) fratele tău.

Nădăjdui că tonul său fusese destul de dezinvolt. Cum de cunoştea omul ăla semnalul?

— Dar dacă-i un curier sau un spion al...

— N-a avut niciun contact cu CHOAM-ul sau cu Casa Corrino, spuse Irulan. Putem fi siguri de...

— Nu putem fi siguri de nimic!

Alia nici măcar nu mai încercă să-şi ascundă disprețul. Îi întoarse spatele lui Irulan şi-l privi pe Idaho. Duncan ştia pentru ce se afla aici! De ce nu făcea ce avea de făcut? Se afla în Sala de Consiliu pentru că şi Irulan se afla aici. Împrejurarea care adusese o Prințesă din Casa Corrino sub flamura Atreizilor nu putea fi dată uitării. Cine îşi schimbă odată jurământul de credință putea să şi-l schimbe şi cu altă ocazie. Puterile de mentat ale lui Duncan trebuiau să descopere fisurile, deviațiile subtile din comportamentul lui Irulan.

Idaho tresări şi îi aruncă o privire Prințesei. Erau momente în care detesta obligațiile rigide impuse facultăților lui de mentat. Ştia ce gândea Alia. Ştia, cu siguranță, şi Irulan. Dar această soție-Prințesă a lui Paul Muad'Dib ştiuse să depăşească deciziile care făcuseră din ea inferioara Chaniei, concubina regală. Devotamentul ei pentru cei doi gemeni nu putea fi pus la îndoială. Renunțase la familie şi la Bene Gesserit pentru a se consacra Atreizilor.

— Mama e implicată în acest complot! insistă Alia. Ce alt motiv ar fi avut Surorile s-o trimită aici tocmai acum?

— Isteria n-o să ne fie de niciun folos, observă Idaho.

După cum se aşteptase, Alia îi întoarse numaidecât spatele. Fu bucuros că nu mai trebuia să privească acest chip pe care îl iubise atât de mult şi care, acum, era deformat de o posesiune străină.

— Părerea mea, rosti Irulan, este că nu se poate avea absolută încredere în Ghildă pentru...

— Ghilda! pufni Alia.

— Nu putem exclude ostilitatea Ghildei sau a Bene Gesseritului, spuse Idaho, dar lor trebuie să le rezervăm o categorie specială – cea a combatanților pasivi. Membrii Ghildei vor rămâne la principiul lor de bază: Niciodată la guvernare! Ei sunt o excrescență parazitară şi ştiu asta. Nu

vor face nimic din ceea ce ar risca să omoare organismul care-i ține în viață.

— Modul lor de a defini organismul care-i ține în viață ar putea fi altul decât al nostru, rosti tărăgănat Irulan.

Folosise tonul domol care se apropia cel mai mult, la ea, de ironie şi care voia să spună: „Ai omis ceva, mentatule."

Alia păru descumpănită. Nu se aşteptase la o astfel de intervenție din partea lui Irulan. O conspiratoare n-ar fi avut niciun interes să atragă atenția asupra unui asemenea punct de vedere.

— Neîndoios, admise Idaho, dar Ghilda nu va înfrunta fățiş Casa Atreides. Pe de altă parte, Surorile ar putea risca o anumită ruptură politică de natură să...

— Dacă vor acționa, o vor face prin intermediul unui paravan: o persoană sau un grup de persoane de care să se poată dezice, spuse Irulan. Bene Gesseritul n-a vieţuit atâtea secole fără a cunoaşte valoarea anonimatului. Surorile preferă să rămână în spatele tronului, nu să-l ocupe.

Anonimatul? gândi Alia. Asta să fi fost soluția pentru care optase Irulan?

— Exact ce-am vrut să spun şi eu despre Ghildă, sublinie Idaho.

Găsea jocul discuției şi-al explicațiilor bine-venit. Îi abătea gândurile de la alte probleme.

Alia se apropie de ferestrele însorite. Cunoştea punctul nevralgic al lui Duncan. Era cel al tuturor mentaților. Trebuia să se pronunțe. Ceea ce dezvolta în ei o tendință de a depinde de absoluturi, de a trasa limite definite. Faptul le era cunoscut, de altfel. Făcea parte din pregătirea lor. Cu toate acestea, continuau să acționeze în cadrul unor parametri definiți, autolimitându-se.

Nu trebuia să-l chem de la Sietch Tabr, îşi spuse Alia. *Mai bine-o lăsam pe Irulan în seama interogatoriului lui Javid.*

— Exact! răsună o voce de bas în interiorul craniului ei.

Taci! Taci! Taci! porunci ea. Intuia, în clipa aceasta, o greşeală periculoasă, căreia însă nu-i putea desluşi forma. Era conştientă doar de pericol. Idaho trebuia s-o ajute să iasă din acest impas. Era un mentat. Mentaţii erau necesari. Calculatoarele umane înlocuiau aparatele mecanice pe care le desfiinţase Jihadul Butlerian. *Să nu-ţi faci maşină după asemănarea minţii omului!* Dar, acum, Alia ar fi preferat să dispună de o maşină ascultătoare. O maşină n-ar fi avut limitele lui Idaho. O maşină nu i-ar fi trezit suspiciuni.

— Un vicleşug într-un vicleşug dintr-un alt vicleşug, răsună vocea tărăgănată a lui Irulan. Cunoaştem cu toţii modelul clasic al atacului contra puterii. Nu-i iau Aliei în nume de rău suspiciunile. E normal să bănuiască pe toată lumea – inclusiv pe noi. Dar deocamdată eu zic să ignorăm asta. Principala noastră preocupare trebuie să fie arena primordială a motivaţiilor. Care este cea mai fertilă sursă de pericol pentru Regenţă?

— CHOAM-ul, răspunse Idaho pe un ton neutru, de mentat.

Alia arboră un surâs sumbru. Compania Universală! *Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles!* Dar Casa Atreides era majoritară în CHOAM, cu cincizeci şi unu la sută din acţiuni. Preoţimea lui Muad'Dib poseda o altă parte de cinci la sută, ceea ce implica, practic, consimţământul Caselor Mari la controlul Dunei asupra melanjului. Nu degeaba mirodenia era adesea denumită „moneda secretă". Fără melanj, Navigatorii Ghildei Spaţiale nu puteau pilota transspaţialele. Melanjul declanşa „transa navigaţiei", care le îngăduia să „vadă" ruta transluminică pe care trebuia s-o urmeze nava. Fără melanj şi ranforsarea sistemului imunitar uman pe care-o asigura, speranţa de viaţă a celor foarte bogaţi ar fi fost diminuată cu cel puţin o pătrime. Chiar şi vasta clasă de mijloc a Imperiului absorbea melanj în

cantități mai modeste, dar cel puțin odată pe zi, la una din mese.

Alia însă percepuse sinceritatea mentatului în glasul lui Idaho; era un sunet pe care-l aşteptase cu înfrigurare.

CHOAM! Marea Corporație însemna mai mult decât Casa Atreides, mai mult decât Dune, mai mult decât preoțimea sau melanjul. CHOAM-ul însemna vița neagră, pielea de balenă, filamentul shiga, aparatele şi jocurile ixiene, comerțul cu oameni şi terenuri, Hajjul, produsele provenite din tehnologia semilegală a Tleilaxului; însemna drogurile adictive şi tehnicile medicale; însemna transportul (Ghilda) şi întregul hipercomplex comercial al unui imperiu care îngloba mii de lumi cunoscute, plus alte câteva zeci, care vieţuiau la periferie, tolerate pentru serviciile aduse. Când Idaho spunea „CHOAM-ul", se referea la o efervescență permanentă, la un nod de intrigi, la o rețea de forțe pentru care modificarea celei de-a douăsprezecea zecimale a cuantumului dobânzilor putea duce la schimbarea proprietarului unei planete.

Alia reveni în fața divanelor pe care şedeau Irulan şi Idaho.

— În legătură cu CHOAM-ul, spuse ea, vă nelinişteşte ceva concret?

— Unele Case continuă să speculeze intens stocurile de mirodenie, răspunse Irulan.

Alia se lovi cu palmele peste coapse, apoi arătă, nervoasă, hârtia de pe divanul lui Irulan.

— *Pretenția* asta nu vă intrigă deloc, din partea unor...

— E-n regulă! rosti tăios Idaho. Să dăm cărțile pe față. Ce-mi ascunzi? Ştii foarte bine că, dacă nu-mi dai toate informațiile pe care le deții, nu te poți aştepta de la mine să funcționez ca...

— În ultima vreme se semnalează o creştere semnificativă a comerțului cu oameni vizând patru specialități distincte, spuse Alia.

Şi, în aceeaşi clipă, se întrebă dacă aceasta era într-adevăr o informaţie inedită pentru cei doi.

— Ce specialităţi? întrebă Irulan.

— Maeştri spadasini, mentaţi „strâmbi” de pe Tleilax, medici condiţionaţi ai Şcolii Suk şi trezorieri contabili – îndeosebi ultima categorie. De ce acest interes brusc pentru contabilitate?

Întrebarea i-o adresase lui Idaho.

Raţionează ca un mentat! îşi porunci el, spunându-şi că, oricum, era mai bine decât să se frământe în legătură cu ce devenise Alia. Se concentră asupra cuvintelor ei, trecându-le prin filtrul calculului mentatic. *Maeştri spadasini?* Cândva, purtase şi el acest titlu. Maeştrii spadasini erau, desigur, mai mult decât nişte luptători de elită. Ştiau să repare scuturi energetice, să elaboreze planuri de campanii militare, să organizeze intendenţa armatelor, să improvizeze arme... *Mentaţi „strâmbi”?* Era limpede că Tleilax nu renunţase nicio clipă la această escrocherie. Fiind el însuşi mentat, Idaho cunoştea precaritatea mincinoasei pretenţii tleilaxu. Casele Mari care cumpărau asemenea mentaţi sperau să-i controleze total. Era imposibil! Până şi Piter de Vries, care-i slujise pe Harkonneni în războiul contra Casei Atreides, reuşise să-şi menţină esenţialul demnităţii, în cele din urmă preferând să-şi rişte viaţa decât să-şi abandoneze integritatea. *Doctorii Suk?* Condiţionarea la care erau supuşi era considerată garanţia de netăgăduit a loialităţii lor faţă de pacienţii-proprietari. Doctorii Suk costau enorm. O creştere a cererii de medici din Şcoala Suk implica schimburi substanţiale

de fonduri.

Idaho compară aceşti factori cu deschiderea pieţei pentru trezorieri contabili.

— Prim calcul, rosti el, indicând astfel că avea siguranţa bine cumpănită de a vorbi despre un fapt bazat pe inducţie. În

ultima vreme se înregistrează o creştere a bunăstării Caselor Mici. Unele dintre ele se pregătesc să dobândească statutul de Case Mari. Această sporire a averilor nu poate proveni decât din modificări specifice ale aliniamentelor politice.

— Şi, aşa ajungem la Landsraad, spuse Alia, exprimându-şi propria convingere.

— Următoarea sesiune a Landsraadului va avea loc abia peste doi ani standard, îi aminti Irulan.

— Dar tranzacţiile politice nu contenesc niciodată, replică Alia. Şi sunt încredinţată că unii dintre semnatarii triburilor acestora... (arătă din nou documentul de lângă Irulan) aparţin unor Case Mici care şi-au schimbat aliniamentul.

— Poate, comentă Irulan.

— Landsraadul... murmură Alia. Ce paravan mai bun ar putea exista pentru Bene Gesserit? Şi ce agent mai bun ar putea găsi Surorile decât propria mea mamă? (Se întoarse către Idaho.) Ei, Duncan?

De ce n-aş continua să raţionez ca mentat? se întrebă el. Înţelegea, acum, direcţia în care se îndreptau bănuielile Aliei. În definitiv, Duncan Idaho fusese, ani de-a rândul, gardianul personal al Doamnei Jessica.

— Duncan? insistă Alia.

— Trebuie investigată cu cea mai mare atenţie orice legislaţie consultativă care ar putea fi pregătită pentru viitoarea sesiune a Landsraadului, răspunse el. Landsraadul ar putea găsi o bază legală pentru a se opune dreptului de veto al Regenţei în privinţa anumitor legiferări – îndeosebi în ceea ce priveşte reajustarea impozitelor şi conducerea cartelurilor. Mai sunt şi altele, dar...

— Genul ăsta de pariu n-ar fi deloc pragmatic din partea lor, în cazul în care ar adopta această poziţie, observă Irulan.

— Sunt de aceeaşi părere, spuse Alia. Sardaukarii nu mai au colți, iar noi dispunem încă de legiunile noastre fremene.

— Prudență, Alia, zise Idaho. Duşmanii noştri abia aşteaptă să ne prezinte sub o înfățişare monstruoasă. Indiferent de numărul legiunilor de care dispune, puterea călăreşte, în fond, pe suferințele populației, într-un Imperiu atât de dispersat ca acesta.

— Suferințele populației? se miră Irulan.

— Vrei să spui suferințele Caselor Mari, zise Alia.

— Şi câte Case Mari vom avea de înfruntat cu această nouă alianță? întrebă Idaho. Banii se adună în locuri dintre cele mai stranii!

— La hotare? făcu Irulan.

Idaho ridică din umeri. Nu se putea da răspuns la o asemenea întrebare. Fiecare dintre ei intuia că, într-o bună zi, tleilaxu sau meşteşugarii care se jucau cu tehnologia la periferia Imperiului vor reuşi să anuleze Efectul Holtzmann. Iar, în ziua aceea, scuturile aveau să devină inutile. Echilibrul precar ce menținea vasalitățile planetare avea să dispară.

Alia respinse această posibilitate.

— Ne vom descurca folosind ce avem, spuse ea. Iar ce avem e convingerea directoratului CHOAM că *noi* putem să distrugem mirodenia, dacă vom fi siliți să o facem. Nu-şi vor asuma riscul ăsta.

— Şi, astfel, ne întoarcem iarăşi la CHOAM, remarcă Irulan.

— Dacă nu cumva, spuse Idaho, cineva a izbutit să reproducă ciclul păstrăv-vierme pe o altă planetă. (Îndreptă o privire meditativă spre Irulan.) Salusa Secundus?

— Contactele mele de-acolo sunt încă demne de încredere, zise Prințesa. În niciun caz Salusa.

— Atunci, soluția mea rămâne valabilă, conchise Alia, privindu-l fix pe Idaho. Ne vom descurca folosind ce avem.

E rândul meu la mutare, gândi el şi întrebă:

— Ce rost a avut să mă iei de la o *treabă importantă*? Te-ai fi putut descurca şi singură.

— Nu-mi vorbi pe tonul ăsta!

Idaho făcu ochii mari. Pentru o clipă, întrezărise străinul pe chipul Aliei şi impresia fusese năucitoare. Se uită la Irulan, dar aceasta nu părea să fi observat ceva – sau nu lăsa să se vadă.

— N-am nevoie de dăscăleală! adăugă Alia, păstrând încă în glas urma unei furii străine.

Idaho izbuti să afişeze un zâmbet mâhnit, dar simți o durere surdă în piept.

— Când abordăm problema puterii, interveni Irulan pe tonul ei tărăgănat, nu suntem niciodată prea departe de bogăție şi toate măştile ei. Paul a fost o mutație socială şi, ca atare, nu trebuie să uităm că el a modificat vechiul echilibru al bogăției.

— Asemenea mutații nu sunt ireversibile, spuse Alia întorcându-le spatele, ca şi când nu şi-ar fi dezvăluit deja cumplita diferență. Oriunde s-ar afla bogății în Imperiul acesta, ei ştiu.

— Şi mai ştiu, adăugă Irulan, că există trei persoane care ar putea perpetua această mutație: gemenii şi...

O arătă pe Alia.

Au înnebunit amândouă? se întrebă Idaho.

— Vor încerca să mă asasineze! rosti cu glas înfundat Alia.

Idaho rămase mut, stupefiat, cu percepția sa de mentat răvăşită. S-o asasineze pe Alia? De ce? Le-ar fi fost mult mai

uşor s-o discrediteze. Puteau s-o rupă de haita fremenilor şi s-o încolţească în voie. Gemenii însă... Ştia că nu se afla în starea de calm mentatic pentru a efectua o astfel de evaluare, dar trebuia să încerce. Trebuia să fie cât mai precis cu putinţă. În acelaşi timp, nu ignora faptul că gândirea precisă conţinea absoluturi neasimilate. Natura nu era precisă. Universul, dacă îl reducea la scara lui, nu era precis: era vag, înceţoşat, tulburat de variaţii şi de mişcări inopinate. Omenirea, luată ca un întreg, trebuia introdusă în acest calcul ca un fenomen natural. Dar tot acest proces de analiză precisă reprezenta o amputare, o retezare a curentului continuu al Universului. Trebuia să ajungă la acest curent şi să-l observe în mişcare.

— Am avut dreptate să ne concentrăm asupra CHOAM-ului şi a Landsraadului, spuse Irulan. Iar sugestia lui Duncan ne oferă o primă linie de investigaţie pentru...

— Banii, consideraţi ca o materializare a energiei, nu pot fi separaţi de energia pe care-o exprimă, o întrerupse Alia. Asta o ştim cu toţii. Dar trebuie să răspundem la întrebări concrete: Când? Cu ce arme? Unde?

Gemenii... gemenii! gândi Idaho. *Ei sunt în pericol, nu Alia!*

— Cine şi cum nu te interesează? întrebă Irulan.

— Dacă, pe această planetă, Casa Corrino, CHOAM-ul sau orice altă grupare foloseşte instrumente umane, spuse Alia, avem peste şaizeci la sută şanse să le descoperim înainte ca ele să treacă la acţiune. Ştiind când şi unde vor acţiona, dispunem de o pârghie pentru a le contracara. Cum? Asta înseamnă *cu ce arme,* nu?

De ce nu-s în stare să vadă ceea ce văd eu? se întrebă Idaho.

— Foarte bine, zise Irulan. Când?

— Când atenţia noastră va fi îndreptată spre altcineva, răspunse Alia.

— Cu ocazia Adunării, observă Irulan, atenția era îndreptată asupra mamei tale şi nu s-a întâmplat nimic.

— Nu era locul potrivit.

Ce urmăreşte? se întrebă Idaho.

— Atunci... unde?

— Chiar aici, în Citadelă, răspunse Alia. Este locul în care mă simt cel mai în siguranță, pe teren propriu.

— Cu ce arme?

— Convenționale. Arme dintre acelea pe care orice fremen ar putea să le aibă asupra lui: un cristai otrăvit, un pistol maula, un...

— N-au mai încercat de mult un vânător-căutător, sugeră Irulan.

— Ar fi inoperant în mulțime, spuse Alia. Şi vor avea nevoie de prezența mulțimii.

— O armă biologică? întrebă Irulan.

— Un agent infecțios? făcu Alia, fără a-şi disimula îndoiala; cum putea crede Irulan că un agent infecțios ar fi reuşit să străpungă barierele imunologice de care dispunea un Atreides?

— Mă gândeam, mai degrabă, la un animal, explică Irulan. Un mic animal de casă, de pildă, dresat să muşte o anumită victimă – o muşcătură veninoasă.

— Dihorii de pază ai Casei l-ar depista numaidecât.

— Dar dac-ar fi chiar unul dintre ei?

— Imposibil. Animalele noastre ar respinge orice persoană străină, ar omorî-o. Ştii foarte bine.

— Examinam doar posibilitățile, în speranța de a...

— O să-mi pun gărzile pe picior de alarmă, spuse Alia.

În momentul în care Alia rosti „gărzile”, Idaho îşi acoperi cu mâna ochii tleilaxu, încercând să lupte contra forţei care-l năpădi dintr-odată. Era Rhajia, mişcarea Infinitului aşa cum o exprimă Viaţa, caliciul latent al cufundării totale în percepţia mentatică, aflat în conştiinţa oricărui mentat. Percepţia lui se desfăşură ca o plasă, acoperind Universul, căzând, conturând formele prinse în ochiurile ei. Îi văzu pe gemeni, ghemuiţi în beznă, în timp ce gheare uriaşe spintecau aerul încercând să-i sfâşie.

— Nu, şopti el.

— Ce este? întrebă Alia, privindu-l de parcă ar fi mirat-o faptul că mai era încă în sală.

Idaho îşi luă mâna de la ochi.

— Veşmintele dăruite de Casa Corrino... Au fost trimise gemenilor?

— Bineînţeles, răspunse Irulan. Nu prezentau niciun pericol.

— Nimeni nu va cuteza să-i atace pe gemeni la Sietch Tabr, spuse Alia. Cel puţin nu cât timp se află în grija gărzilor instruite de Stilgar.

Idaho o privi lung. Nu avea niciun element concret pentru a susţine un argument întemeiat pe calcul mentatic, dar era sigur. *Era sigur.* Ceea ce trăise cu câteva clipe înainte se apropia foarte mult de puterea vizionară a lui Paul. Lui însă, Alia şi Irulan nu i-ar fi dat niciodată crezare.

— Aş vrea să punem în gardă autorităţile portuare, spuse el, pentru a interzice introducerea oricăror animale din exterior.

— Doar nu iei în serios ipoteza lui Irulan! exclamă Alia.

— De ce să nu evităm orice risc?

— Atunci anunţă-i şi pe contrabandişti... În ceea ce mă priveşte, prefer să mă bizui pe dihorii Casei.

Idaho clătină din cap. Ce puteau face dihorii Casei împotriva unor gheare de mărimea celor văzute de el? Dar Alia avea dreptate. Câteva mite la locurile potrivite, acceptul unui Navigator al Ghildei, şi orice loc din Zona Pustie putea deveni un port. Ghilda ar fi refuzat cu siguranță să figureze în prima linie în cazul unui atac direct împotriva Casei Atreides, dar dacă prețul oferit ar fi fost destul de mare... La naiba, Ghilda putea fi considerată doar ca un fel de barieră geologică ce făcea un atac dificil, dar nu imposibil. Membrii Ghildei puteau susține oricând că nu erau decât „o agenție de transport". De unde să ştie ei cum avea să fie folosită o încărcătură sau alta?

Alia rupse acalmia cu un gest pur fremen: pumnul ridicat, cu degetul mare orizontal. Însoți gestul cu o exclamație tradițională, care însemna: „Declar Conflict Taifun." Era limpede că se considera drept unica țintă logică a oricăror asasini şi, prin gestul ei, se ridica împotriva unui Univers înțesat de amenințări încă nedefinite şi făcea cunoscut că va slobozi vântul morții contra oricui va cuteza s-o atace.

Idaho îşi dădu seama de zădărnicia oricărui protest din partea sa, înțelegând totodată că Alia nu mai avea nicio bănuială în ceea ce îl privea. Avea să-i ceară să se întoarcă la Sietch Tabr ca să-şi ducă la bun sfârşit misiunea de răpire a Doamnei Jessica. Pradă unui val de mânie, se ridică de pe divan, gândind: *Măcar de-ar fi Alia ținta! Măcar de-ar cădea victimă unui asasin!* Pentru o clipă, mâna lui poposi pe mânerul pumnalului... dar ştia că n-avea puterea s-o facă. Deşi pentru Alia ar fi fost mult mai bine să moară ca o martiră, decât să fie discreditată şi hăituită până ce avea să-şi găsească sfârşitul într-un mormânt de nisip.

— Da, rosti Alia, interpretându-i greşit expresia feței drept îngrijorare pentru soarta ei, cel mai bine este să te întorci cât poți de repede la Tabr.

Şi gândi: *Ce neghiobie să-l suspectez! Duncan este al meu, nu al Jessicăi!* Ceea ce o descumpănise, îşi spuse, fusese

neaşteptata revendicare a triburilor. Ridică o mână, în semn de rămas-bun, când Duncan părăsi încăperea.

Idaho ieşi din Sala de Consiliu năpădit de un sentiment de deznădejde. Nu numai că Alia era orbită de posesiunea străină, dar, cu fiecare criză, părea să-şi piardă şi mai mult mințile. Depăşise deja limita periculoasă. Era condamnată. Dar ce se mai putea face pentru gemeni? Pe cine putea spera să convingă? Stilgar? Ce putea face Stilgar mai mult decât ceea ce făcea deja?

Atunci, Doamna Jessica?

Da, trebuia să cerceteze această posibilitate... deşi nu era exclus ca Doamna Jessica să fie deja profund implicată într-un complot cu Surorile Comunității ei. Nu-şi făcea niciun fel de iluzii în privința fostei concubine Atreides. La ordinul Bene Gesseritului, Jessica ar fi fost în stare de orice. Ar fi fost în stare să se întoarcă până şi împotriva propriilor ei nepoți.

O bună guvernare nu depinde niciodată de legi, ci de calitățile personale ale celor ce guvernează. Maşinăria guvernamentală este întotdeauna subordonată voinței celor care-o administrează. De aceea, cel mai important element al artei guvernării este metoda de alegere a conducătorilor.

„Lege şi guvernare”, „Manualul Ghildei Spațiale”

De ce vrea Alia să fiu prezentă la audiența de dimineață? se întrebă Jessica. *Reintegrarea mea în Consiliu n-a fost încă votată.*

Se afla în anticamera Sălii Mari a Citadelei, o încăpere care ar fi putut trece drept „Sală Mare” pe orice altă lume cu excepția Arrakisului. Sub guvernarea Atreizilor, concentrarea bogăției şi a puterii făcuse să crească neîncetat gigantismul construcțiilor din Arrakeen. Toate temerile Jessicăi păreau să fie întruchipate de încăperea aceasta. Nu-i plăceau nici

anticamera, nici mozaicul pardoselii, care reprezenta victoria fiului ei asupra lui Shaddam IV.

Uşa de plastoțel lustruit dinspre Sala Mare îi oglindea imaginea şi Jessica examină semnele timpului pe trăsăturile ei: riduri mărunte îi brăzdau ovalul feței, iar privirea ochilor indigo era mai aprigă. Îşi mai amintea încă de albul care existase cândva în jurul pupilelor ei albastre. Doar îngrijirile minuțioase ale unui coafor iscusit îi mai menținea luciul de bronz al părului. Nasul rămăsese mic, gura era tot generoasă, iar corpul la fel de zvelt, dar muşchii – chiar şi cei supuşi antrenamentului Bene Gesserit – aveau tendința de a se lenevi odată cu trecerea timpului. Unii oameni nu observau nimic şi spuneau: „Nu te-ai schimbat deloc!" Dar educația Bene Gesserit era o sabie cu două tăişuri: schimbările infime treceau rareori neobservate de cei astfel educați.

Iar absența totală a celor mai infime schimbări la Alia nu-i scăpase câtuşi de puțin Jessicăi.

Javid, maestrul de ceremonii al Aliei, aştepta lângă marea uşă, într-o atitudine foarte oficială. Cu obişnuitul zâmbet cinic întipărit pe fața sa rotundă, părea un djinn înveşmântat în robă. Pentru Jessica, Javid era un paradox: un fremen bine hrănit.

Observând privirea iscoditoare a Jessicăi, Javid ridică din umeri, surâzând cu înțeles. După cum era de aşteptat, şederea lui în anturajul Jessicăi fusese de scurtă durată. Îi ura pe Atreizi, dar era omul Aliei – şi nu doar la figurat, dacă aplecai urechea la bârfe.

Jessica îi remarcă reacția şi gândi: *Epoca asta e cea a ridicării din umeri. Ştie că mi-au ajuns la urechi toate poveştile care circulă în legătură cu el, dar puțin îi pasă. Civilizația noastră ar putea pieri din cauza indiferenței cu mult înainte de a cădea pradă unui atac exterior.*

Gărzile pe care Gurney i le desemnase înainte de a pleca în căutarea contrabandiştilor nu apreciaseră hotărârea ei de a

veni neînsoțită. Dar, în mod ciudat, Jessica se simțea în siguranță. Dacă i-ar fi venit cuiva ideea de a face din ea o martiră în locul acesta, Alia nu ar fi avut cum să supraviețuiască. Şi nu se putea ca Alia să nu ştie asta.

Văzând că Jessica nu reacționează la surâsul şi ridicarea lui din umeri, Javid îşi drese glasul. Era un fel de tortură a laringelui ce părea a fi rodul unei practici îndelungate – un fel de limbaj secret prin care Javid voia să spună: „Înțelegem amândoi cât de absurd e tot acest fapt, Doamnă, dar nu-i minunat până unde poate fi împinsă credința oamenilor?"

Minunat! încuviință în sinea ei Jessica, dar nimic din expresia feței sale nu oglindi acest gând.

Anticamera era aproape plină, acum, când toți petiționarii şi suplicanții veniți dis-de-dimineață primiseră de la oamenii lui Javid dreptul de a intra. Uşile exterioare fuseseră închise. Atât petiționarii, cât şi servitorii stăteau la o distanță respectuoasă de Jessica, dar observaseră cu toții că purta tradiționala aba neagră a Cucernicelor Maici fremene. Faptul era de natură a suscita destule întrebări. Mai ales că veşmântul nu arbora niciun însemn al preoției lui Muad'Dib. Murmurul conversației crescu, în timp ce mulțimea îşi împărțea atenția între Jessica şi mica uşă laterală prin care Alia trebuia să-şi facă intrarea pentru a conduce pe toată lumea în Sala Mare. Pentru Jessica era limpede că vechea schemă ce definea puterile Regenței fusese întru câtva zdruncinată.

Şi asta doar prin simpla mea venire aici, gândi ea. *Dar am venit pentru că m-a invitat fiica mea.*

Desluşind semnele de agitație, Jessica îşi dădu seama că Alia prelungea în mod deliberat această aşteptare pentru a permite curenților subtili ce se formau să-şi urmeze cursul. Cu siguranță că observa scena de undeva, dintr-o ascunzătoare. Puține din vicleniile ei i-ar fi putut scăpa Jessicăi, care, cu fiecare minut ce trecea, se încredința tot mai mult că procedase bine acceptând misiunea Surorilor.

— Lucrurile nu mai pot fi lăsate să continue în acest fel, îi spusese conducătoarea delegației Bene Gesserit. Cu siguranță că semnele declinului nu ți-au scăpat neobservate. Mai ales dumitale! Ştim pentru ce ne-ai părăsit, dar ştim şi cum ai fost educată. Nimic n-a fost precupețit pentru formarea dumitale. Eşti expertă în Panoplia Prophetica şi nu se poate să nu ştii în ce moment degradarea unei religii puternice ne amenință pe toate.

Cu buzele strânse, Jessica reflectase îndelung în fața ferestrei, privind primele semne ale primăverii, la Castelul Caladan. Îi displăcea să dea acest curs logic gândurilor ei. Una dintre primele lecții Bene Gesserit era păstrarea unei atitudini de suspiciune şi îndoială față de tot ce se înfățişa sub masca logicii. Dar şi membrele delegației ştiau acest lucru.

Aerul fusese atât de umed în acea dimineață, îşi aminti Jessica, plimbându-şi privirea prin anticamera Aliei. Atât de proaspăt şi umed. Aici, aerul era jilav, parcă impregnat de sudoare şi Jessica, simțind disconfortul pe care i-l provoca, gândi: *Mi-am regăsit simțurile fremene.* Da, aerul era prea umed în acest sietch-de-la-suprafață. Ce făcea Maestrul Distileriilor? Paul n-ar fi îngăduit niciodată atâta neglijență.

Îşi dădu seama că Javid, cu fața lui lucitoare şi aerul său calm şi atent, părea să nu fi observat umiditatea anormală din anticameră. O carență gravă pentru un băştinaş arrakian.

Membrele delegației Bene Gesserit o întrebaseră dacă voia dovezi în sprijinul alegaților lor. Mânioasă, le citase din propriile lor manuale:

— Toate dovezile conduc, în mod inevitabil, la afirmații ce nu pot fi dovedite! Toate lucrurile sunt cunoscute pentru că vrem să credem în ele!

— Dar am supus aceste probleme analizei unor mentați! protestase conducătoarea delegației.

Jessica îi adresase o privire uimită.

— Mă miră că, la rangul pe care-l deții, nu cunoşti încă limitele mentaților.

Abia atunci reprezentantele Comunității se destinseseră. Se părea că totul nu fusese decât un test, la care Jessica reuşise. Surorile se temuseră, desigur, ca Jessica să nu-şi fi pierdut cu totul contactul cu facultățile de echilibru care constituiau nucleul educației Bene Gesserit.

Îşi concentră brusc atenția, observând că Javid îşi părăseşte poziția de lângă uşă pentru a se apropia de ea.

— Doamnă, o salută el, înclinându-se. M-am gândit că poate n-ai aflat de ultima ispravă a Propovăduitorului.

— Primesc rapoarte zilnice despre tot ce se întâmplă aici, spuse Jessica.

Şi gândi: *Aşa! Ca să afle şi Alia!*

Javid zâmbi.

— Atunci ştii că nu conteneşte cu injuriile la adresa familiei Domniilor-Voastre. Chiar şi aseară a predicat în suburbia de sud şi nimeni n-a cutezat să-l pună la punct. Ştii de ce, fără-ndoială.

— Fiindcă oamenii cred că e fiul meu, care s-a întors printre ei, răspunse Jessica pe un ton plictisit.

— Problema n-a fost încă supusă judecății mentatului Duncan Idaho. Poate că n-ar strica s-o facem şi să lămurim odată pentru totdeauna povestea asta.

Jessica gândi: *Iată unul care într-adevăr nu cunoaşte limitele mentaților, cu toate că se încumetă să-i pună coarne unui mentat – în vis, dacă nu şi în realitate.*

— Mentații împărtăşesc imperfecțiunile celor care îi folosesc, spuse ea. Mintea omului, ca şi cea a oricărui animal, este un rezonator. Ea răspunde la rezonanțele mediului înconjurător.

Mentatul a învățat să-şi extindă conştiința asupra a nenumărate bucle paralele de cauzalitate şi să extrapoleze, pe baza acestor bucle, o înlănțuire de consecințe.

Să rumege asta!

— Cu alte cuvinte, Propovăduitorul nu te deranjează?

Glasul lui Javid devenise dintr-odată protocolar şi sumbru.

— E un fenomen salutar, spuse Jessica. Nu trebuie stânjenit.

Era limpede că Javid nu se aşteptase la un răspuns atât de tranşant. Încercă să zâmbească, dar nu reuşi. Spuse:

— Bineînțeles că dacă insişti, Consiliul bisericii care l-a sacrificat pe fiul Domniei-Tale va face precum ți-e voia. Dar o explicație va trebui, desigur, să...

— Poate vrei să-ți explic şi cum mă încadrez *eu* în planurile voastre, îl întrerupse Jessica.

Javid o privi cu atenție.

– Doamnă, nu văd niciun motiv logic în refuzul Domniei-Tale de a-l recuza pe acest Propovăduitor. Nu poate să fie fiul Domniei-Tale. Îți adresez o cerere rezonabilă: denunță-l.

E o înscenare, gândi Jessica. *Execută instrucțiunile Aliei.*

— Nu, rosti ea.

— Dar profanează numele fiului Domniei-Tale! Propovăduieşte lucruri abominabile, o ponegreşte pe sfânta fiică a Domniei-Tale. Instigă populația împotriva noastră. Când e întrebat, cutează să spună că până şi Domnia-Ta eşti pătrunsă de natura răului şi că...

— Destul cu aiurelile! Spune-i Aliei că refuz. De când m-am întors, n-aud decât poveşti despre Propovăduitorul ăsta. A devenit ceva plictisitor.

— Găseşti plictisitor, Doamnă, şi faptul că-n ultima lui predică profanatoare a spus că Domnia-Ta nu vei acționa împotriva lui? Şi iată că, într-adevăr, Domnia-Ta nu...

— Cu toată natura răului de care sunt pătrunsă, nu-l voi denunța.

— Nu-i lucru de glumă, Doamnă!

Jessica îl expedie cu un gest iritat.

— Pleacă! rosti ea destul de tare pentru a fi auzită şi de alții, silindu-l astfel pe Javid să se supună. Ochii lui scăpărau de furie, dar se înclină țeapăn şi se duse să-şi reia locul de lângă uşă.

Altercația, îşi spuse Jessica, se corela perfect cu observațiile ei anterioare. Când vorbea despre Alia, vocea lui Javid avea, fără tăgadă, inflexiunile răguşite ale unui amant. Zvonurile erau deci întemeiate. Alia îngăduise existenței sale să degenereze sub orice limită. Şi, pentru prima oară, Jessica fu cuprinsă de bănuiala că Alia acceptase de bunăvoie Monstruozitatea. Să fi fost expresia unei dorințe perverse de autodistrugere? Căci, fără doar şi poate, Alia acționa spre propria-i pieire şi nimicirea puterii născute din învățăturile fratelui ei.

Vagi semne de nelinişte începură să devină vădite în anticameră. Cei care frecventau mai des acest loc ştiau, desigur, când Alia întârzia prea mult, iar între timp toți cei prezenți aflaseră că Jessica îl repezise pe favoritul Aliei.

Jessica oftă. Avea senzația că trupul ei pătrunsese în această încăpere cu sufletul târându-se în urma lui. Mişcările curtenilor erau atât de transparente! Foiala în căutarea persoanelor importante era ca dansul spicelor în bătaia vântului. Obişnuiții rafinați ai Citadelei priveau pe sub sprâncene, situându-şi pragmatic vecinii pe o scară a valorilor în funcție de importanță. Nu încăpea nicio îndoială că refuzul cu care-l tratase pe Javid îi dăunase acestuia; puțină lume i se mai adresase din momentul acela. Dar

ceilalți! Ochiul ei exersat desluşea cota valorică a tuturor sateliților ce se roteau în jurul celor puternici.

De mine nu cutează să se apropie pentru că sunt periculoasă, gândi Jessica. *Au mirosit că Alia se teme de mine.*

Îşi plimbă ochii de jur împrejur şi oamenii îi ocoliră privirea. Erau atât de serioşi în vanitatea lor, încât îi veni să urle împotriva justificărilor lor prefabricate pentru o existență inutilă. Oh, dacă Propovăduitorul ar fi putut să vadă anticamera în clipa asta!

Frânturi dintr-o conversație purtată în apropiere îi atraseră atenția. Un preot înalt şi slab se adresa coteriei sale, formată, de bună seamă, din petiționari aflați sub auspiciile lui.

— Adesea sunt nevoit să spun altceva decât ce gândesc, le explica el. Asta se numeşte diplomație.

Râsetele care urmară fură prea zgomotoase şi prea brusc curmate: câțiva din grup observaseră că Jessica trăgea cu urechea.

Pe unul ca ăsta, Ducele meu l-ar fi trimis fără preget la dracu-n praznic! gândi Jessica. Nu, nu s-ar putea spune că m-am întors aici prea devreme.

Îşi dădea seama acum că, pe îndepărtatul Caladan, trăise într-o capsulă etanşă, în care nu reuşiseră să pătrundă decât excesele flagrante ale Aliei. *Am contribuit din plin la propria-mi existență onirică,* îşi spuse. Caladanul fusese aidoma acelor fregate de clasa întâi pe care le transportau în calele lor transspațialele Ghildei şi în care abia dacă se simțeau manevrele cele mai brutale ale marii astronave.

Cât de seducător este să trăieşti în pace, gândi ea.

Cu cât descoperea mai mult Curtea Aliei, cu atât mai multă simpatie simțea pentru declarațiile Propovăduitorului care-i fuseseră raportate. Da, Paul ar fi putut rosti astfel de cuvinte văzând ce a devenit împărăția lui. Şi Jessica se întrebă ce va fi aflat Gurney de la contrabandişti.

Prima ei reacție la revederea Arrakeenului fusese corectă, îşi dădea seama acum. Când intrase în oraş, întovărăşită de Javid, atenția îi fusese atrasă de blindajele care înconjurau multe locuințe, de străzile şi aleile păzite cu străşnicie, de santinelele vigilente plasate în intersecții, de zidurile înalte şi fundațiile masive ce indicau existența unor adânci adăposturi subterane. Arrakeenul devenise un loc ostil, un oraş irațional şi fățarnic sub aspectul său aspru.

Brusc, mica uşă laterală a anticamerei se deschise. Un grup compact de preotese-amazoane pătrunse în sală, formând un scut viu în jurul Aliei, păşind cu o semeție ce evoca o forță reală şi terifiantă. Alia avea o expresie calmă şi nicio emoție nu i se oglindi pe chip când întâlni şi susținu privirea mamei sale. Dar amândouă ştiau că bătălia începuse.

La ordinul lui Javid, uriaşele uşi ale Sălii Mari fură deschise într-o linişte desăvârşită, care lăsa impresia unor formidabile energii ascunse.

Alia se opri lângă mama ei, în timp ce gărzile le încadrau pe amândouă.

— Putem să intrăm, mamă? întrebă ea.

— Ar fi timpul, răspunse Jessica.

Şi, citind bucuria malițioasă din ochii fiicei sale, gândi: *Crede că poate să mă distrugă şi să scape cu bine! E nebună!*

Apoi se întrebă dacă nu cumva despre asta voise s-o avertizeze Idaho adresându-i acel mesaj la care fusese incapabilă să răspundă. Un mesaj atât de enigmatic: *„Pericol. Trebuie să te văd."* Textul fusese redactat într-o variantă a chakobsei vechi în care cuvântul anume ales pentru a indica pericolul însemna *complot.*

Va trebui să-i vorbesc de îndată ce mă voi întoarce la Tabr, hotărî Jessica.

Aceasta e aberația puterii: în ultimă instanță este eficace numai într-un Univers absolut, limitat. Dar lecția de căpătâi a Universului nostru relativist este că lucrurile se schimbă. Orice putere trebuie să înfrunte, întotdeauna, o putere mai mare. Paul Muad'Dib a dat această lecție sardaukarilor pe Câmpia de la Arrakeen. Descendenții lui trebuie s-o învețe acum pe cont propriu.

Propovăduitorul la Arrakeen

Primul petiționar al audienței matinale era un trubadur kadeshian, un pelerin al Hajjului pe care îl uşuraseră de pungă mercenarii din Arrakeen. Nemişcat, pe pardoseala de un verde acvatic a sălii, nu avea deloc aerul că ar cerşi o favoare.

De la înălțimea platformei cu şase trepte care domina sala, Jessica admira atitudinea netemătoare a trubadurului. Două tronuri identice fuseseră plasate pe platformă pentru mamă şi fiică, dar Jessica remarcase că Alia se aşezase în dreapta, locul care corespundea poziției *masculine.*

Cât despre kadeshian, era limpede că oamenii lui Javid îl admiseseră tocmai pentru calitatea pe care o vădea în clipa aceasta: cutezanța. Contaseră pe faptul că trubadurul avea să ofere un moment de divertisment curtenitor din Sala Mare. Era singura formă de plată pe care o putea asigura, dat fiind că nu mai avea niciun ban.

După spusele Preotului-Avocat care-i pleda acum cauza, kadeshianului nu-i mai rămăseseră decât hainele de pe el şi balisetul atârnat de-un cordon de piele petrecut peste umăr.

— Susține că i s-a dat să bea un lichid închis la culoare, zise Avocatul, abia reuşind să-şi ascundă un zâmbet. Cu voia Sfinției-Tale, pare-se că băutura aceea l-a lăsat conştient, dar incapabil să reacționeze când i s-a luat punga.

Jessica îl studie pe trubadur în timp ce Avocatul continua să-şi debiteze pledoaria într-o atitudine de falsă slugărnicie, cu un glas plin de false virtuţi. Kadeshianul era înalt, măsura aproape doi metri. Avea o privire vioaie, care exprima inteligenţă şi umor. După moda de pe planeta sa, purta părul auriu lung până la umeri. Mantia gri a Hajjului nu reuşea să ascundă virilitatea corpului său zvelt, cu pieptul lat şi puternic. Răspundea la numele Tagir Mohandis şi era descendentul unor ingineri-negustori, mândru de strămoşii lui şi de el însuşi.

În cele din urmă, Alia întrerupse pledoaria cu un gest al mâinii şi declară fără să se întoarcă:

— În onoarea revenirii sale în mijlocul nostru, Doamna Jessica va pronunţa această primă judecată.

— Mulţumesc, fiica mea, rosti Jessica.

Accentuase ascendenţa pentru a fi auzită de toată lumea. *Fiica mea!* Aşadar, acest Tagir Mohandis făcea parte din planul lor... Sau era doar o marionetă nevinovată? Oricum, îşi spuse ea, judecata aceasta marca deschiderea ostilităţilor împotriva ei. Atitudinea Aliei o confirma pe deplin.

— Ştii să cânţi bine la instrumentul acela? întrebă ea, arătând balisetul cu nouă coarde care atârna de umărul trubadurului.

— La fel de bine ca marele Gurney Halleck!

Tagir Mohandis răspunse cu voce puternică, iar cuvintele sale stârniră în mod vizibil interesul curtenilor.

— Înţeleg că ai nevoie de bani ca să-ţi continui călătoria, spuse Jessica. Unde vrei să te duci?

— Pe Salusa Secundus, la Curtea lui Farad'n, răspunse Mohandis. Am auzit că-i plac menestrelii şi trubadurii, că încurajează artele şi că în jurul lui înfloreşte o mare renaştere culturală.

Jessica se abținu s-o privească pe Alia. Ştiuseră, desigur, ce-avea să ceară Mohandis. Dar comedia aceasta o distra. Îşi închipuiseră că nu era în stare să pareze o asemenea lovitură?

— Eşti dispus că cânți în schimbul cheltuielilor de transport? întrebă ea. Condițiile mele sunt după datina fremenă. Dacă muzica ta îmi va plăcea, s-ar putea să te rețin aici ca să-mi descrețeşti din când în când fruntea; dacă-mi va ofensa urechile, s-ar putea să te trimit să-ți câştigi banii de drum în inima deşertului... Dar dacă mi se va părea că felul în care cânți e tocmai ce-i trebuie lui Farad'n, despre care se spune că-i inamicul Atreizilor, te voi trimite la el, cu binecuvântarea mea. Te învoieşti să cânți în aceste condiții, Tagir Mohandis?

Trubadurul îşi dădu capul pe spate şi izbucni într-un râs răsunător. Pletele blonde îi fluturară când luă balisetul în mâini şi începu să-l acordeze cu dibăcie, arătând astfel că accepta învoiala.

Mulțimea din sală dădu să se apropie, dar curtenii şi gărzile ținură oamenii la distanță.

Mohandis luă un acord, prelungind sunetul grav al coardelor laterale, conştient de efectul tulburător al vibrației lor. Apoi începu să cânte cu glas catifelat, de tenor. Era limpede că improviza, dar o făcea cu atâta iscusință, încât Jessica fu subjugată înainte de a se concentra asupra cuvintelor.

Spui că regreți acel Caladan minunat
Unde voi, Atreizii, domnit-ați odat'
Neîncetat...
Dar surghiuniții trăiesc pe meleaguri străine!

Spui cu mâhnire că un popor crud
Ți-a vândut visele despre Shai-Hulud
Pe-un prânz zălud...
Iar surghiuniții trăiesc pe meleaguri străine!
Ai făcut din Arrakis un tărâm schilodit
Unde până şi viermele trece neauzit
Şi ai sfârşit...

Când surghiuniții trăiesc pe meleaguri străine!

Alia! Ți se spune Coan-Teen
Spiritul nevăzut, acel chin
Ce...

— *Destul!* strigă Alia, ridicându-se pe jumătate. Voi porunci să fii...

— Alia!

Jessica se exprimase destul de tare, ajustându-şi vocea atât cât să evite o înfruntare, dar să atragă atenția asistenței. Era o stăpânire perfectă a Glasului şi toți cei care o auziră putură să deslușească în această demonstrație o putere desăvârşit controlată. Alia se cufundă în jilțul ei, dar Jessica observă că nu dădea nici cel mai mic semn de iritare.

Şi momentul ăsta a fost prevăzut, gândi Jessica. *Foarte interesant...*

— Această primă judecată îmi aparține, reaminti Jessica.

— Foarte bine, rosti Alia cu glas abia auzit.

— Consider că Mohandis ar fi un dar cum nu se poate mai potrivit pentru Farad'n, spuse Jessica. Are limba la fel de ascuțită ca lama unui cristai. Sângerarea pe care această limbă o poate administra ar fi sănătoasă şi la Curtea noastră, dar prefer s-o aplice Casei Corrino.

Un murmur de ilaritate străbătu sala.

Alia pufti mânioasă:

— Ştii ce nume mi-a dat?

— Nu ți-a dat niciun nume, fiica mea. N-a făcut altceva decât să repete ce-a auzit, ca atâția alții, pe străzi. Acolo ți se spune Coan-Teen...

— Spiritul feminin al morții care umblă fără picioare, şuieră Alia.

— Dacă-i îndepărtezi pe cei ce spun lucrurilor pe nume, rosti cu blândețe Jessica, nu-ți vor mai rămâne decât cei care ştiu ce vrei să auzi. Cred că nimic nu poate fi mai nociv decât să putrezeşti în duhoarea propriilor reflecții.

Auzi clar exclamațiile înăbuşite ale celor aflați în apropierea platformei.

Îşi concentră atenția asupra lui Mohandis. Acesta aştepta în tăcere, indiferent. S-ar fi zis că-i era egal ce avea să se hotărască în privința lui. Era exact genul de om pe care Ducele ei şi l-ar fi vrut alături de el în momentele dificile: încrezător în propria lui judecată, dar gata să accepte orice îi era hărăzit, chiar şi moartea, fără a-şi blestema soarta. Cum de alesese această cale?

— De ce ai pus în cântecul tău cuvintele acelea? îl întrebă.

El înalță capul pentru a se face mai bine auzit.

— Se spune că Atreizii ar fi oameni de onoare, lipsiți de prejudecăți. M-am gândit să-i pun la încercare şi, dacă va fi cazul, să rămân o vreme în slujba lor, căci asta mi-ar fi lăsat timp să dau de urma celor ce m-au jefuit şi să mă ocup de ei cum se cuvine.

— Îndrăzneşte să ne pună la încercare! mârâi Alia.

— De ce nu? făcu Jessica.

Îi zâmbi trubadurului pentru a-şi arăta bunăvoința. Mohandis venise aici doar pentru că i se oferea prilejul unei noi aventuri, al unei călătorii inedite prin Universul său. Jessica se simți îndemnată să-l ia în suita ei, dar reacția Aliei nu putea prevesti nimic bun pentru curajosul Mohandis. Şi-apoi, mai erau şi unele semne ce arătau că tocmai asta se aştepta de la ea: să ia în slujba ei un chipeş şi viteaz trubadur, după cum îl luase pe viteazul Gurney Halleck. Nu, era mai bine ca Mohandis să fie lăsat să-şi vadă de drum,

oricât de supărător ar fi fost gândul de a pierde un asemenea om în favoarea lui Farad'n.

— Va pleca la Farad'n, se pronunță ea. Să i se dea bani de drum. Să meargă să taie în carnea vie a Casei Corrino şi vom vedea cum va supraviețui.

Alia privi cu încrâncenare pardoseala, înainte de a arbora un zâmbet tardiv.

— Înțelepciunea Doamnei Jessica are întâietate, declară ea şi-i făcu semn lui Mohandis să se retragă.

Treaba asta n-a mers cum a vrut ea, gândi Jessica, dar unele amănunte din atitudinea Aliei îi dădeau de înțeles că trebuia să se aştepte la o încercare mai grea.

Deja un alt petiționar era condus în față.

Observând reacția fiicei sale, Jessica fu cuprinsă de îndoieli. Trebuia să țină seamă de lecția dată de gemeni. Oricât ar fi fost ea de *Monstruozitate,* Alia era totuşi o pre-născută. Putea să-şi cunoască mama la fel de bine ca pe ea însăşi. Nu s-ar fi putut înşela în interpretarea reacțiilor ei în episodul cu trubadurul. *Pentru ce a înscenat această confruntare?* se întrebă Jessica. *Pentru a-mi distrage atenția?*

Nu mai avea timp să chibzuiască. Al doilea suplicant aştepta la baza platformei, cu Avocatul său.

Petiționarul era un fremen, un bătrân cu fața tăbăcită a celor născuți în deşert. Nu era prea înalt, dar corpul său uscățiv şi *dishdasha* lungă ce se purta de obicei peste un distrai îi confereau o înfățişare impunătoare. Mantia se armoniza cu fața prelungă, cu nasul acvilin şi cu privirea intensă a ochilor albastru-în-albastru. Nu purta distrai şi părea stânjenit de acest lucru. Uriaşa Sală de Audiențe i se va fi părut, desigur, ca şi aerul liber care fura prețioasa umiditate a cărnii. Sub gluga pe jumătate dată pe spate a dishdashei, purta *keffiya*, baticul înnodat pe frunte al Naibilor.

— Sunt Ghadhean al-Fali, se prezentă el, punând un picior pe prima treaptă a platformei pentru a marca astfel superioritatea lui în raport cu restul mulțimii. Am făcut parte din Comandourile Morții ale lui Muad'Dib şi mă aflu aici pentru o cauză ce priveşte deşertul.

Alia nu se trădă decât printr-o tresărire infimă. Numele lui al-Fali figura printre semnatarii cererii de reintegrare a Jessicăi în Consiliu.

O cauză ce priveşte deşertul! gândi Jessica.

Ghadhean al-Fali vorbise înainte ca Avocatul său să-şi înceapă pledoaria. Prin intermediul acestei simple declarații fremene, le atrăsese tuturor atenția că venise într-o chestiune care privea întreaga lume a Dunei şi că vorbea cu autoritatea unui fedaykin care-şi riscase viața alături de Paul Muad'Dib. Jessica se îndoia că aceleaşi lucruri le declarase în fața lui Javid şi a Avocatului General atunci când îşi prezentase cererea de audiență. Şi avu numaidecât confirmarea: un reprezentant al Preoțimii îşi făcu loc în grabă din fundul sălii, fluturând eşarfa neagră a dreptului de intervenție.

— Domniile-Voastre! strigă el. Nu-l ascultați pe acest om! A pătruns aici sub o falsă...

În momentul acela, Jessica, deşi atentă la Preot, prinse cu coada ochiului gestul discret al Aliei. În vechiul grai de luptă al Atreizilor, mâna fiicei sale semnaliza: *„Acum!"* Fără a aştepta să vadă cui îi era adresat semnalul, reacționă instinctiv, aruncându-se, cu tron cu tot, spre stânga. Căzu şi se rostogoli departe de jilț în secunda în care acesta se rupse. Sări în picioare şi, în aceeaşi clipă, auzi țăcănitul sec al unui pistol maula – odată... şi încă odată. Dar, deja de la primul sunet, o luase din loc. Ceva îi atinse mâneca dreaptă a abalei. Se strecură repede în mulțimea petiționarilor şi a curtenilor din fața platformei, dar avu timp să observe că Alia nu făcuse nicio mişcare.

În mijlocul asistenței, Jessica se opri. Văzu că Ghadhean al-Fali se aruncase de partea cealaltă a platformei, dar că Avocatul lui rămăsese pe loc.

Totul se petrecuse cu rapiditatea unei ambuscade, dar cei aflați în sală ştiau, cu toții, cum reacționează cineva cu reflexe antrenate când e luat prin surprindere. Alia şi Avocatul rămăseseră încremeniți. Demascați.

Atenția Jessicăi fu atrasă de o vânzoleală în mijlocul încăperii. Îşi croi drum printre oameni şi văzu patru petiționari care îl imobilizaseră pe Preot. Eşarfa neagră zăcea la picioarele sale, lăsând pe jumătate descoperit un pistol maula.

Al-Fali trecu repede pe lângă Jessica, se opri şi se uită mai întâi la pistol, apoi la Preot. Cu un răcnet de furie, ridică fulgerător mâna stângă, cu degetele țepene, şi aplică o lovitură *achag.* Degetele ca de piatră izbiră scurt beregata Preotului, care se prăbuşi, sufocat. Fără a arunca o privire victimei sale, bătrânul Naib se întoarse către platformă, cu o expresie mânioasă.

— Dalal-il 'an-nubuwwa! strigă, ducându-şi palmele la frunte, apoi coborându-le. Qadis as-Salaf nu va îngădui să fiu redus la tăcere! Dacă nu-i omor eu pe cei ce încearcă să intervină, îi vor omorî alții!

Crede că el era ținta! gândi Jessica. Îşi privi mâneca şi vârî un deget prin gaura lăsată de mica săgeată. Otrăvită, fără-ndoială.

Suplicanții îi dăduseră drumul Preotului. Acesta agoniza, zvârcolindu-se pe pardoseală, cu laringele zdrobit. Jessica făcu semn către doi curteni speriați care se aflau în stânga ei:

— Vreau ca omul ăsta să fie salvat pentru a putea fi interogat. Dacă moare, veți muri şi voi!

Cum cei doi şovăiau, aruncând priviri nesigure în direcția platformei, folosi Glasul:

— Mişcaţi-vă!

Oamenii se executară.

Jessica se apropie de al-Fali şi spuse repede:

— Nu fi prost, Naibule! Eu eram ţinta, nu tu!

Cei aflaţi în preajmă o auziră. În tăcerea stupefiată care se aşternu brusc, al-Fali îşi aţinti privirea spre platforma cu unul din tronuri răsturnat, rupt, şi celălalt ocupat de Alia, neclintită. Expresia lămurită care i se întipări pe chip ar fi fost uşor de citit chiar şi pentru un novice.

— Fedaykine, rosti Jessica pentru a-i reîmprospăta amintirea vechii legături cu familia ei, noi, cei care-am trecut prin foc şi sabie, ştim să ne acoperim unul altuia spatele.

— Bizuie-te pe mine, Doamnă! răspunse fremenul, înţelegând imediat.

Un geamăt surd în spatele ei o făcu pe Jessica să se răsucească brusc. Al-Fali, printr-o mişcare simetrică, îşi lipi spinarea de-a ei. O femeie înveşmântată în stilul bătător la ochi al fremenilor de la oraş se ridica de lângă Preotul întins pe pardoseală. Cei doi curteni dispăruseră. Fără a arunca măcar o privire spre Jessica, femeia începu, cu voce ascuţită, bocetul străvechi al poporului ei – chemarea adresată cioclilor de la alambicul morţii spre a veni să ia apa unui trup pentru cisterna tribului. Bocetul suna cu totul nelalocul lui în gura unei femei astfel înveşmântate. Dar Jessica simţea persistenţa vechilor datini, la fel cum desluşea lipsa de autenticitate a acestei creaturi a oraşului care îl omorâse pe Preot pentru a fi sigură că nu va vorbi.

De ce şi-a mai dat osteneala s-o facă? se întrebă Jessica. *Putea aştepta să moară asfixiat.* Fusese un gest disperat, semn al unei spaime profunde.

Alia se aplecă înainte, privind încordată. O femeie zveltă, cu părul împletit în cozile înnodate care erau semnul distinctiv al gărzilor Aliei, trecu pe lângă Jessica, se aplecă deasupra

Preotului, apoi, îndreptându-se şi privind spre platformă, rosti:

— E mort.

— Scoateți-l de-aici! ordonă Alia. Apoi, făcând semn gărzilor care flancau podiumul: Reparați tronul Doamnei Jessica!

Vasăzică vei încerca să salvezi aparențele! gândi Jessica. Îşi închipuia Alia că mai putea să înşele pe cineva? Al-Fail evocase Qadis as-Salaful, prevalându-se de protecția soborului sfinților părinți din mitologia fremenă. Dar nu o putere supranaturală introdusese pistolul maula în acest loc în care orice armă era strict interzisă. Singura explicație era un atentat pus la cale de Javid şi oamenii săi, iar impasibilitatea Aliei în cursul incidentului le arătase clar tuturor că nu era străină de complot.

Bătrânul Naib i se adresă peste umăr Jessicăi:

— Primeşte scuzele mele, Doamnă. Noi, cei din deşert, venim la Domnia-Ta fiindcă eşti ultima noastră nădejde, dar acum înțelegem că mai ai încă nevoie de noi.

— Matricidul nu-i şade bine fiicei mele.

— Triburile vor afla despre asta, promise al-Fali.

— Dacă sunt ultima voastră nădejde, întrebă Jessica, de ce nu mi-ați vorbit la Adunarea de la Sietch Tabr?

— Stilgar n-ar fi îngăduit.

Ah, da... Regula Naibilor! gândi Jessica. *La Tabr, cuvântul lui Stilgar e lege.*

Tronul rupt fusese reparat. Alia îi făcu semn mamei ei să revină pe platformă şi declară:

— Rog pe toți cei prezenți să ia notă de moartea Preotului trădător. Cei ce cutează să mă amenințe mor. (Îi aruncă o privire lui al-Fali.) Mulțumirile mele, Naibule.

— Mulțumiri pentru o greşeală, mormăi fremenul. Se uită cu coada ochiului la Jessica. Ai avut dreptate, Doamnă. Din cauza pripelii mele nu mai ai pe cine interoga.

— Nu uita de cei doi curteni şi de femeia cu veşminte bălțate, fedaykine, şopti iute Jessica. Vreau să fie prinşi şi luați la-ntrebări.

— Nicio grijă, Doamnă, o să-i prindem.

— Dacă ieşim vii de-aici. Vino... Trebuie să ne jucăm rolul până la capăt.

— Cum ți-e voia, Doamnă.

Împreună, se întoarseră spre platformă. Jessica urcă şi-şi reocupă locul alături de Alia, iar al-Fali rămase în fața treptelor, pe poziția petiționarului.

— Să continuăm, spuse Alia.

— O clipă, fiica mea. Jessica ridică brațul, vârând un deget prin gaura din mânecă. Atentatul a fost îndreptat împotriva mea. Al doilea proiectil a fost cât pe ce să mă lovească în plin când m-am aruncat la pământ. Vă rog să observați cu toții că pistolul maula nu se mai află unde era. (Arătă cu mâna.) Cine l-a luat?

Niciun răspuns.

— Poate c-ar trebui să-l căutăm, sugeră Jessica.

— Dar e absurd! exclamă Alia. *Eu* eram cea...

Jessica se întoarse pe jumătate spre fiica ei şi-şi îndreptă brațul stâng spre mulțime.

— Cineva din sală are pistolul. Nu te temi deloc că...

— Arma a fost ridicată de una dintre amazoanele mele!

— Atunci, să mi-o aducă.

— Nu se mai află aici.

— Bine se mai brodesc toate.

— Ce vrei să spui?

Jessica îşi îngădui un zâmbet sinistru.

— Ce vreau să spun? Vreau să spun că doi dintre oamenii tăi aveau sarcina să-l salveze pe „Preotul trădător”. I-am avertizat că, dacă el moare, vor muri şi ei. Şi vor muri.

— N-am să îngădui!

Jessica se mulţumi să ridice din umeri.

Alia arătă spre al-Fali.

— Avem aici un viteaz fedaykin. Discuţia noastră mai poate s-aştepte.

— Poate s-aştepte în veci, replică Jessica, folosind dialectul chakobsa pentru ca vorbele ei să capete un dublu sens, dându-i de înţeles Aliei că niciun argument n-avea să poată împiedica executarea sentinţei pe care o pronunţase ea.

— Vom vedea! rosti Alia şi se întoarse spre al-Fali. Pentru ce te afli aici, Ghadhean al-Fali?

— Pentru a-i vorbi mamei lui Muad’Dib, răspunse Naibul. Câţi au mai rămas dintre fedaykini, fraţii de cruce care l-au slujit odinioară pe fiul ei, au pus mână de la mână ca să-mi pot cumpăra accesul în acest loc, de la paznicii hapsâni care-i feresc pe Atreizi de realităţile Arrakisului.

— Dacă fedaykinii au nevoie de ceva, începu Alia, e de ajuns să...

— Cu mine a vrut să vorbească, o întrerupse Jessica. Spune care ţi-e păsul, fedaykine.

— Aici eu vorbesc în numele Atreizilor! se răsti Alia. Ce anume...

— Să taci, Monstruozitate ucigaşă! porunci cu voce tăioasă Jessica. Ai încercat să-mi iei viaţa, *fiica mea!* O spun ca să audă toată lumea. Nu poţi să-i omori pe toţi cei din această sală ca să-i amuţeşti pentru totdeauna, ca pe Preotul ăla. Da, Naibul i-a aplicat o lovitură mortală, dar omul putea fi salvat. Şi interogat! Ai avut însă grijă ca asta să nu se întâmple. N-ai decât să protestezi cât vrei, acţiunile tale sunt cele care te învinovăţesc!

Alia încremeni într-o tăcere de gheaţă, cu faţa lividă. Jessica, atentă la jocul complex al emoţiilor reflectat de atitudinea fiicei sale, surprinse o mişcare înspăimântător de familiară a mâinilor ei, o reacţie inconştientă care, cândva, fusese ticul definitoriu al unui duşman de moarte al Atreizilor. Degetele Aliei loveau cu nervozitate în braţele tronului, după un ritm precis: de două ori degetul mic, de trei ori arătătorul, de două ori inelarul, odată degetul mic, de două ori inelarul... şi de la capăt.

Bătrânul Baron!

Alia sesiză privirea fixă a mamei sale, îşi privi mâna şi degetele încremeniră. Când ridică din nou ochii spre Jessica, putu să-i citească pe chip oroarea provocată de neaşteptata dezvăluire. Un surâs diabolic apăru pe buzele Aliei.

— Vasăzică aşa vrei să te răzbuni pe noi, murmură Jessica.

— Ţi-ai pierdut minţile, mamă?

— Era mai bine să mi le fi pierdut, spuse Jessica.

Şi gândi: *Ştie că le voi transmite Surorilor confirmarea. Ştie. Şi bănuieşte, probabil, că le voi spune şi fremenilor, silind-o să se supună la Încercarea Posesiunii. Nu mă va lăsa să ies vie de-aici.*

— Bravul nostru fedaykin aşteaptă în timp ce noi ne certăm, spuse Alia.

Jessica îşi strămută atenţia la bătrânul Naib. Regăsindu-şi deplin controlul, zise:

— Spuneai că ai venit să-mi vorbeşti, Ghadhean.

— Da, Doamnă. Noi, cei care mai locuim în deşert, credem că se întâmplă lucruri cumplite. Micii Făuritori ies din nisip, întocmai cum au prezis cele mai vechi profeții. Shai-Hulud nu mai e de găsit decât în străfundurile Zonei Pustii. L-am abandonat pe prietenul nostru, deşertul! Jessica îi aruncă o privire Aliei, care-i făcu semn să continue. Observă mulțimea şi citi aceeaşi anxietate pe toate fețele. Importanța luptei dintre mamă şi fiică nu scăpase asistenței, care se întreba, probabil, cum de mai continua audiența.

— Ghadhean, spuse ea, ce înseamnă povestea asta cu Micii Făuritori şi cu rărirea viermilor de nisip?

— Maică a Umezelii, răspunse el, adresându-i-se cu vechiul ei titlu fremen, am fost preveniți despre asta în Kitab al-Ibar. Te implorăm. Fă să nu se uite că, de când a murit Muad'Dib, Arrakisul a rămas de izbelişte! Nu putem să abandonăm deşertul.

— Ha! exclamă batjocoritoare Alia. Gloata superstițioasă din Deşertul Interior se teme de transformarea ecologică. Pentru ăştia...

— Aud ce vrei să spui, Ghadhean, se interpuse Jessica. Dacă dispar viermii, dispare şi mirodenia. Dacă dispare mirodenia, cu ce monedă ne vom mai cumpăra viața?

Exclamații înăbuşite şi şuşoteli uluite răsunară de la un capăt la altul al uriaşei săli.

Alia ridică scurt din umeri şi spuse pe un ton disprețuitor:

— Superstiții absurde!

Al-Fali îşi aținti mâna dreaptă spre Alia.

— M-am adresat Maicii Umezelii, nu lui Coan-Teen! rosti el.

Alia îşi încleştă degetele de brațele tronului, dar rămase aşezată.

Al-Fali se întoarse spre Jessica.

— Odinioară, acesta a fost ținutul unde nu creştea nimic. Acum cresc plante. Se înmulțesc ca larvele pe o rană. Au fost nori şi a plouat la ecuatorul Dunei! A plouat, Doamnă! O, slăvită mamă a lui Muad'Dib, precum somnul e fratele morții, la fel e ploaia pentru Centura Dunei. Este moartea noastră, a tuturor!

— Nu facem decât ce ne-au învățat Liet-Kynes şi Muad'Dib însuşi, protestă Alia. Ce-nseamnă palavrele astea superstițioase? Respectăm întocmai cuvintele lui Liet-Kynes, care ne-a spus: „Vreau să văd această planetă prinsă într-o plasă de plante verzi." Aşa va fi.

— Iar cu viermii şi mirodenia ce se va întâmpla? întrebă Jessica.

— *Nişte* deşert va mai rămâne, răspunse Alia. Viermii vor supraviețui.

Minte, gândi Jessica. *De ce minte?*

— Ajută-ne, Maică a Umezelii! se rugă al-Fali.

Cu senzația subită a unei duble viziuni, Jessica îşi simți conştiința trezindu-se, propulsată de cuvintele bătrânului Naib. Era inconfundabila *adab*, memoria revendicativă ce se ivea de la sine. O copleşi brusc, paralizându-i simțurile în timp ce lecția trecutului i se întipărea în conştiință. Jessica era neputincioasă, ca un peşte prins în năvod. Şi totuşi, revendicarea *adab*, aşa cum o resimțea ea, era un moment al *extrem-umanului*, unde fiecare părticică purta amintirea creației. Fiecare element al memoriei-lecție era real, dar insubstanțial în perpetua sa schimbare, şi Jessica ştiu că nu fusese niciodată mai aproape de experiența preştiinței, aşa cum o cunoscuse fiul ei.

Alia a mințit fiindcă e posedată de un spirit ce urmăreşte distrugerea Atreizilor. Prima distrusă a fost chiar ea. Iar al-Fali a spus adevărul: viermii sunt condamnați la pieire dacă nu se modifică actualul curs al transformării ecologice.

Sub presiunea psihică a revelației, Jessica avu o imagine cu încetinitorul a mulțimii şi putu să desluşească toate rolurile. Îi identifică uşor pe cei ce trebuiau să vegheze ca ea să nu părăsească vie această sală. Iar calea pe care trebuia s-o urmeze pentru a le scăpa era ca un traseu luminos în conştiința ei – un moment de confuzie generală, o fentă în urma căreia unul dintre ei avea să se împiedice de altul, grupuri întregi încurcându-se între ele. Dar văzu şi că nu va părăsi Sala Mare decât pentru a cădea în alte mâini. Aliei nu-i păsa dacă avea să facă din mama ei o martiră. Adică nu – *celui care o poseda* nu-i păsa...

În această clipă de timp încremenit, Jessica alese o cale pentru a-l salva şi pe bătrânul Naib, ce trebuia trimis ca mesager. Traseul parcurgerii mulțimii era cât se poate de clar. Şi cât se poate de simplu! Adversarii nu erau decât bufonii cu ochii baricadați, cu umerii înțepeniți într-o eternă defensivă. Pe vasta hartă a pardoselii, fiecare poziție era ca o coliziune atropică, în urma căreia carnea moartă se desprindea, dezvăluind schelete. Trupurile, veşmintele, chipurile defineau infernuri individuale, spaime ascunse, răsuflări tăiate; agrafa strălucitoare a unei bijuterii ținea loc de armură; gurile erau judecăți pline de absoluturi înghețate; arcadele de catedrală ale sprâncenelor întruchipau sentimente religioase elevate pe care tremurul viscerelor le dezmința.

În toate forțele ce se pregăteau să modeleze Arrakisul, Jessica percepea dezintegrarea. Vocea lui al-Fali fusese ca un semnal distrans în sufletul ei, trezind o fiară care dormea în adâncuri.

Într-o clipă, trecu de la *adab* la universul mişcării, dar era un univers diferit de cel pe care-l percepuse doar cu o secundă în urmă.

Alia tocmai dădea să spună ceva. Jessica zise:

— Taci!

Apoi rosti cu voce puternică:

— Mulți se tem că am redevenit adepta, trup şi suflet, a Bene Gesseritului. Dar, încă din acea zi în care, în inima deşertului, fremenii ne-au dăruit viața, fiului meu şi mie, eu sunt fremenă! Şi continuă în limba veche, pentru ca numai cei cărora le erau destinate cuvintele să poată înțelege: Onsar akhaka zeliman aw maslumen!

Ajută-ți fratele la nevoie, indiferent că are sau nu are dreptate!

Obținu numaidecât efectul scontat: în sală avu loc o subtilă schimbare de poziții. Dar ea continuă, pe un ton de mânie:

— Acest fremen cinstit, Ghadhean al-Fali, a venit aici ca să-mi spună ceea ce ar fi trebuit să-mi dezvăluie alții. Nimeni nu poate pretinde că nu-i aşa! Transformarea ecologică a devenit o furtună scăpată de sub control!

Confirmările tacite erau evidente în privirile îndreptate spre ea.

— Iar fiica mea se desfată cu asta! urmă Jessica. Mektub al-mellah! Mi-ai tăiat răni în carne şi ai scris în ele cu sare! De ce şi-au găsit Atreizii un cămin pe această planetă? Fiindcă *Mohalata* era în natura noastră. Pentru Atreizi, guvernarea a fost întotdeauna o asociație în scopul apărării unor interese comune: *Mohalata*, aşa cum au cunoscut-o dintotdeauna fremenii! Şi acum, uitați-vă la ea! (Jessica o arătă pe Alia.) Singură, noaptea, se bucură de spectacolul răului pe care l-a făcut! Producția de mirodenie se va reduce la zero sau, în cel mai bun caz, la o fărâmă din ce-a fost odată! Iar când se va răspândi vestea aceasta...

— Vom avea monopolul celui mai prețios produs din Univers! strigă Alia.

— Vom avea monopolul infernului! replică Jessica.

Alia se întoarse spre ea şi i se adresă în guturala chakobsa veche, limbajul scret al Atreizilor:

— Acum ştii, *mamă!* Credeai că o nepoată a Baronului Harkonnen nu va şti să profite de toate viețile pe care mi le-ai

turnat în conştiinţă înainte chiar de a mă fi născut? Când am ajuns să te blestem pentru ce mi-ai făcut, a fost de ajuns să mă întreb ce-ar fi făcut Baronul. Şi el mi-a răspuns! Înțelegi, cățea Atreides? Mi-a răspuns, *mie!*

Jessica percepu tot veninul şi avu, astfel, confirmarea deplină a bănuielii sale. *Monstruozitatea!* Alia fusese nimicită din interior, fusese luată în stăpânire de acel *cahueit* al răului, Baronul Vladimir Harkonnen. Baronul însuşi era cel care se exprima acum prin glasul Aliei, fără să-i pese că dezvăluia adevărul. Voia ca Jessica să-i vadă răzbunarea şi să priceapă că nimic nu-l mai putea alunga.

Se aşteaptă să rămân năucită, neputincioasă, gândi ea. Şi cu acest gând, se lansă pe calea arătată de *adab*, strigând:

— Fedaykini, după mine!

Erau şase fedaykini în sală şi, în cele din urmă, cinci izbutiră s-o părăsească împreună cu ea.

Când sunt mai slab ca voi, vă cer libertatea pentru că asta corespunde principiilor voastre; când sunt mai puternic ca voi, vă iau libertatea pentru că asta corespunde principiilor mele.

„Cuvintele unui filozof din vechime” (atribuite de Harq al-Ada unui oarecare Louis Euillot)

Leto se aplecă peste pragul ieşirii secrete a sietchului. Deasupra, atât cât putea cuprinde câmpul lui vizual, se înălța drept peretele falezei. Soarele sfârşitului de după-amiază contura umbre lungi peste striurile verticale ale rocii. Un fluture-schelet dansa când în umbră, când în soare şi, pe întrezărite, aripile sale păreau o dantelă transparentă. Fluturele – în acest loc – i se păru lui Leto de o tulburătoare delicatețe.

Direct în față se afla livada de caişi, unde copiii mai adunau încă fructele căzute. Dincolo de livadă scânteia qanatul.

Gemenii păcăliseră gărzile făcându-se pierduți într-un grup mare de lucrători care tocmai se întorceau în sietch. După aceea nu le fusese deloc greu să se strecoare într-un tunel de aerisire şi să ajungă la scara ce ducea spre această ieşire ascunsă. Acum nu le mai rămânea decât să se amestece printre copiii din livadă, să-şi facă drum până la qanat şi să coboare la nivelul apei. Acolo, aveau să se poată mişca odată cu peştii răpitori care împiedicau păstrăvii de nisip să închidă canelele de irigație ale tribului. Pentru fremeni era încă de neconceput ca un om să se expună riscului de a cădea în apă.

Leto ieşi din pasaj. În dreapta şi-n stânga, faleza părea acum orizontală, cât vedeai cu ochii.

Ghanima îl urmă. Purtau amândoi coşuri pentru strânsul fructelor, dar în fiecare coş împletit din fibră de mirodenie era ascuns un pachet închis ermetic: fremkit, pistol maula, cristai... şi noile mantii pe care le trimisese Farad'n.

Unul după altul, pătrunseră în livadă şi se amestecară printre copii. Fețele tuturor erau ascunse de măştile distraielor. Acum nu mai erau decât doi lucrători ca oricare alții, dar Ghanima avu senzația că, din acest moment, existența ei părăsea căile cunoscute, se depărta de hotarele sigure. Cât de simplu era acest pas, pasul de la un pericol la altul!

Veşmintele cele noi oferite de Farad'n aveau de jucat un anumit rol, amândoi înțeleseseră asta. Tocmai de aceea, în mod simbolic Ghanima brodase deviza lor personală, „Împărtăşim", în chakobsa, deasupra capului de şoim care împodobea pieptul mantiilor.

Curând, avea să vină crepusculul şi, dincolo de qanatul ce mărginea pământurile cultivate ale sietchului, avea să se însereze, aşa cum nu se însera decât în puține locuri din Univers: lumina blândă a deşertului în eterna sa solitudine, sentimentul copleşitor că fiecare creatură de pe cuprinsul lui era singură într-un univers nou.

— Am fost văzuți, şopti Ghanima, aplecându-se să lucreze lângă fratele ei.

— Gărzile?

— Nu... Alții.

— Bine.

— Trebuie să ne grăbim.

Leto încuviință, începând imediat să înainteze printre pomi, depărtându-se de faleză. Gândea cu gândurile tatălui său: *În deşert, totul trebuie să fie mobil, altminteri piere.* Privind în depărtare, către nisipuri, zări Slujitorul, ca un memento al nevoii de mobilitate. Stâncile erau imobile, rigide în straja lor enigmatică, cedând an de an sub asaltul nisipului purtat de vânt, pierind încetul cu încetul. Într-o zi, Slujitorul avea să dispară prefăcut în nisip.

Pe când se apropiau de qanat, auziră muzică de la una dintre intrările sietchului situate în înaltul falezei. Era un grup care cânta la instrumente vechi: fluiere cu două găuri, tamburine şi timpane făcute din piei întinse pe tobe din plastic de mirodenie. Nimeni nu se întrebase vreodată de la ce animale de pe această planetă puteau proveni piei de asemenea dimensiuni.

Stilgar o să-şi aducă aminte ce i-am spus despre despicătura din stânca Slujitorului, gândi Leto. *Va veni în timpul nopții, când va fi prea târziu – şi va înțelege.*

Ajunseseră la qanat. Se strecurară într-un puț deschis şi coborâră pe scara de inspecție până la cornişa de serviciu. Interiorul qanatului era întunecos, umed şi rece. Dinspre apă se auzeau plescăiturile provocate de săriturile peştilor răpitori. Păstrăvii de nisip, a căror parte ventrală se înmuia la contactul cu apa pe care încercau să o fure, deveneau victime sigure ale peştilor carnivori. Până şi oamenii trebuiau să se ferească de ferocitatea acestor paznici ai apei.

— Ai grijă, murmură Leto, luând-o înainte pe cornişa alunecoasă. Memoria îi reproducea momente şi locuri pe care carnea sa nu le cunoscuse.

Ghanima îl urmă.

La capătul qanatului lepădară vechile mantii fremene şi îmbrăcară, peste distraie, mantiile noi. Apoi urcară la suprafață printr-un alt puț de inspecție. Escaladară repede panta unei prime dune şi coborâră pe versantul opus. Acolo, ascunşi vederii dinspre sietch, îşi vârâră la cingătoare cristaiele şi pistoalele maula şi luară în spate fremkiturile. Muzica nu se mai auzea.

Leto se ridică şi porni printre dune. Ghanima se luă după el cu mersul aritmic, lipsit de zgomot, al celui învățat să străbată întinderile de nisip.

Sub creasta fiecărei dune se îndoiau de mijloc şi treceau repede de partea cealaltă, unde se opreau pentru a privi îndărăt. Nu zăriră însă niciun urmăritor şi ajunseră cu bine la primele stânci.

În umbra stâncilor dădură ocol Slujitorului şi se cățărară pe un prag care domina deşertul. Culorile serii licăreau pe toată întinderea bledului. Aerul, la apropierea nopții, avea fragilitatea cristalului fin. Peisajul ce li se înfățişa ochilor era neînduplecat – nu se poticnea nicăieri, nu şovăia niciunde. Privirea nu găsea niciun loc în care să poposească atunci când scruta această nemărginire.

E orizontul eternității, gândi Leto.

Ghanima se ghemui lângă fratele ei, spunându-şi: *Atacul nu va întârzia.* Trăgea cu urechea la cel mai infim sunet, tot corpul ei devenise un singur organ de simț, a cărui vigilență era absolută.

Leto era la fel de atent. Atingea, în această clipă, punctul culminant al tuturor învățăturilor dobândite de la viețile cu care o împărtăşea pe a sa. În acest peisaj sălbatic, omul ajungea să depindă total de simțuri, de *toate* simțurile. Viața

devenea un tezaur de percepții înmagazinate, fiecare legată doar de un moment de supraviețuire.

Ghanima escaladă stâncile şi observă, printr-o falie, drumul pe care veniseră. Securitatea sietchului i se părea a fi aparținut unei alte vieți, acum, când descoperea formele brune şi purpurii ale falezelor în depărtare. Ultimele raze ale soarelui subliniau franjurile de praf de pe creste. Între sietch şi Slujitor nu descoperi nicio urmă de viață. Reveni lângă Leto.

— Va fi un animal de pradă, spuse el. E calculul meu terțiar.

— Cred că te-ai oprit prea repede cu calculul, zise Ghanima. Nu va fi doar un singur animal. Casa Corrino a învățat să nu-şi pună toate speranțele într-un singur coş.

Leto încuviință din cap.

Avea impresia că mintea îi fusese dintr-odată îngreunată de multitudinea vieților care erau moştenirea *diferenței* sale, toate acele vieți care i se adăugaseră încă înainte de a se naşte, care îl saturau într-atât, încât simțea nevoia să fugă de propria conştiință. Acea lume lăuntrică era o fiară enormă, care ar fi putut să-l devoreze.

Nervos, se ridică şi urcă până la falia prin care privise Ghanima. Se uită spre stâncile sietchului. Jos, sub faleză, se distingea qanatul, ca o linie între viață şi moarte. La marginea oazei erau tufe de salvia cămilei, iarbă grasă, lucernă sălbatică şi iarbă de Gobi. În lumina care scădea, desluşea, ca nişte puncte negre, mişcătoare, păsări venite să ciugulească semințe. Paniculele gramineelor se legănau în bătaia unui vânt ce împingea umbre lungi până către livadă. Mişcarea lor pătrunse în conştiința lui Leto. Îşi dădu seama că umbrele ascundeau, în forma lor fluidă, o schimbare mai vastă şi că această schimbare plătea tribut curcubeelor unduitoare de pe cerul încărcat de praf argintiu.

Ce se va întâmpla în locul acesta? se întrebă Leto.

Ştia ce: moartea sau jocul de-a moartea, al cărei obiect va fi el. Ghanima se va întoarce în sietch singură, încredințată de realitatea morții lui, pentru că o va fi văzut sau pentru că se va supune unei profunde constrângeri hipnotice. Va duce vestea asasinării fratelui ei.

Necunoscutele acestui loc nu-i dădeau pace. Ar fi fost atât de uşor să cedeze tentației de a recurge la preştiință, de a-şi proiecta conştiința spre un viitor absolut, imaubil. Dar scurta viziune a visului său era, şi aşa, destul de ea. Nu putea risca să vadă mai mult.

Se întoarse alături de Ghanima.

— Tot nimic, spuse.

— Fiarele pe care le vor pune pe urmele noastre vor fi mari, zise Ghanima. Poate că vom avea timp să le vedem venind.

— Nu şi dacă vor veni noaptea.

— Curând va fi întuneric.

— Da. E timpul să coborâm la locul *nostru.*

Arătă stâncile dinspre stânga, mai jos, unde vântul cu nisip săpase o crevasă îngusă în bazalt. Despicătura era destul de largă pentru a-i adăposti, dar prea strâmtă pentru a îngădui pătrunderea unor creaturi mai mari. Leto nu avea nicio tragere de inimă să se retragă în refugiul acela, dar ştia că nu se putea altfel. Era locul pe care i-l indicase lui Stilgar.

— Ar putea reuşi să ne omoare, observă el.

— E riscul pe care trebuie să ni-l asumăm, replică ea. Datoria față de tatăl nostru.

— Ştiu.

Este calea cea bună, gândi el. *Facem ceea ce trebuie să facem.*

Dar ştia cât de periculos era să faci ceea ce *trebuia* în acest Univers. Supraviețuirea lor, acum, cerea adaptare şi vigoare,

precum şi înţelegerea limitărilor în fiecare moment. Obiceiurile fremene erau cea mai bună armură de care dispuneai, iar ştiinţa Bene Gesserit reprezenta o forţă de păstrat în rezervă. În această clipă, amândoi gândeau ca nişte veterani de război Atreides, fără nicio altă apărare decât acea duritate fremenă, pe care n-o sugerau nici trupurile lor de copii, nici veşmintele de gală.

Leto pipăi mânerul cristaiului cu vârful otrăvit pe care-l purta la centură şi, în mod inconştient, Ghanima îi imită gestul.

— Coborâm? întrebă ea.

În clipa în care pronunţa cuvântul întrezări o mişcare, ceva mai jos şi departe, o mişcare pe care distanţa o făcea mai puţin ameninţătoare. Imobilitatea ei bruscă îl alertă pe Leto înainte ca ea să rostească vreo vorbă.

— Tigri, zise el.

— Tigri Laza, îl corectă ea.

— Ne-au văzut.

— Am face mai bine să ne grăbim. Un maula n-ar putea opri creaturi ca acestea. Cu siguranţă c-au fost dresate special.

— Iar în preajmă se află un monitor uman, spuse Leto, luând-o repede înainte, printre stânci.

Ghanima dădu din cap, fără a mai răspunde: trebuia să-şi drămuiască forţele. Dar un om se afla pe undeva, în apropiere, desigur. Tigrii nu puteau fi lăsaţi în voia lor decât în momentul oportun.

Fiarele săreau cu agilitate din stâncă în stâncă, în ultima geană de lumină a zilei. Se orientau după vedere, dar curând avea să se lase noaptea, domeniul creaturilor care se orientau după auz. Ţipătul melodios al unei păsări nocturne se înălţă dintre stâncile Slujitorului ca pentru a anunţa

schimbarea. Deja făpturile întunericului vânau în obscuritatea crevaselor.

Tigrii rămâneau încă vizibili pentru gemenii care alergau. Animalele erau imaginea puterii – o vădea, la fiecare mişcare, siguranța unduirii lor aurii.

Leto simți că venise în acest loc pentru a se elibera de sufletul său. Alerga, încredințat că el şi Ghanima vor ajunge la timp în adăpostul crevasei, dar privirea lui se întorcea neîncetat, fascinată, spre fiarele ce se apropiau.

Un pas greşit şi suntem pierduți, gândi.

Gândul avu darul să-i zdruncine încrederea. Începu să alerge şi mai iute.

Voi, Surorile Bene Gesserit, ați dat activității voastre intitulate Panoplia Propehtica denumirea de „Ştiință a Religiei". Foarte bine. Eu, căutător al unui alt gen de om de ştiință, găsesc această definiție adecvată. Fireşte, vă elaborați propriile mituri, dar la fel fac toate societățile. Pe voi însă trebuie să vă avertizez. Acționați întocmai cum atâția alți savanți induşi în eroare au acționat înaintea voastră. Acțiunile voastre demonstrează că vreți să luați – să furați – ceva de la viață. E timpul să vi se reamintească un adevăr pe care l-ați proclamat deseori: nu poți avea niciun singur lucru fără contrarul său.

Propovăduitorul la Arrakeen: „Mesaj adresat Comunității Surorilor"

În ora dinaintea zorilor, Jessica şedea nemişcată pe o carpetă roasă, din fibră de mirodenie. Pereții de stâncă goală care-o înconjurau erau cei ai unui sietch străvechi şi sărac, unul dintre primele refugii fremene. Era situat sub creasta Prăpastiei Roşii, la adăpost de vânturile de vest. Al-Fali şi frații săi de sânge o conduseseră aici, iar acum aşteptau veşti de la Stilgar. Fedaykinii se arătaseră totuşi prudenți în problema comunicațiilor. Stilgar nu trebuia să le cunoască ascunzătoarea.

Fedaykinii ştiau deja că făceau obiectul unui *proces-verbal*, un raport oficial pentru crime comise contra Imperiului. Versiunea Aliei era că mama ei fusese mituită de inamicii împărăției, fără însă a menționa Bene Gesseritul. Natura tiranică şi arbitrară a puterii ei ieşea astfel la lumină. Rămânea de văzut dacă, aşa cum era încredințată, controlând Preoțimea îi controla şi pe fremeni.

Mesajul pe care Jessica îl adresase lui Stilgar era simplu şi direct: *„Fiica mea este posedată şi trebuie supusă la încercare."*

Frica însă distruge valorile şi era deja clar că destui fremeni preferau să nu dea crezare acestei acuzații. Tentativele de a folosi acuzația drept paşaport cauzaseră două bătălii în cursul nopții, dar ornitopterele furate de oamenii lui al-Fali reuşiseră să-i transporte pe fugari până în refugiul precar al sietchului de la Prăpastia Roşie. De aici, încercau încă să intre în legătură cu alți fedaykini, deşi, pe Arrakis, rămăseseră mai puțin de două sute. Cei mai mulți ocupau posturi pe tot cuprinsul Imperiului.

Cugetând la toate acestea, Jessica ajunse să se întrebe dacă nu cumva venise în locul în care avea să-şi găsească moartea. Unii fedaykini aşa credeau, dar Comandourile Morții acceptau cu uşurință ideea. Când câțiva dintre tovarăşii săi mai tineri îşi exprimaseră temerile, al-Fali se mulțumise să surâdă.

— Când Dumnezeu a orânduit ca o creatură să moară într-un anumit loc, face astfel încât dorințele creaturii s-o mâne în acel loc, spusese bătrânul Naib.

Draperia peticită de la intrare foşni şi al-Fali îşi făcu apariția. Fața îngustă şi tăbăcită de vânt a bătrânului părea scofâlcită, cu privirea febrilă. Era limpede că nu-şi îngăduise niciun răgaz de odihnă.

— Vine cineva, rosti el.

— Din partea lui Stilgar?

— Poate.

Naibul coborî ochii spre stânga, după obiceiul vechilor fremeni când veneau cu veşti rele.

— Ce este? întrebă Jessica.

— Tabr ne-a dat de ştire că nepoții Domniei-Tale nu-s acolo, răspunse el fără să o privească.

— Alia...

— A ordonat ca gemenii să-i fie încredințați, dar Sietch Tabr a comunicat că nu sunt acolo. Asta e tot ce ştim.

— I-a trimis în deşert Stilgar.

— Tot ce se poate, dar se mai ştie şi că el însuşi i-a căutat toată noaptea. Poate că-i un vicleşug de-al lui...

— Nu-i stă în fire una ca asta, spuse Jessica.

Şi gândi: *Doar dacă a făcut-o la cererea gemenilor.* Dar nici asta nu i se părea probabil. Se miră însă de propria ei reacție: nu avea de luptat cu niciun sentiment de panică. Temerile ei pentru soarta gemenilor erau temperate de ceea ce îi dezvăluise Ghanima. Ridică ochii spre al-Fali şi văzu că acesta o privea cu o expresie de milă.

— Au plecat în deşert din proprie inițiativă, spuse ea.

— Singuri? Doi copii?!

Jessica nu se mai obosi să-i explice că acei „doi copii" ştiau, probabil, mai multe despre supraviețuirea în deşert decât majoritatea fremenilor în viață. Gândurile i se îndreptară însă la comportarea ciudată a lui Leto, atunci când insistase ca ea să accepte să fie răpită. Dăduse uitării acea amintire, dar acum îi reveni brusc în minte. Leto îi spusese că ea o să ştie în ce moment va trebui să-i dea ascultare.

— Mesagerul va fi ajuns deja în sietch, spuse al-Fali. Am să-l aduc aici.

Dispăru îndărătul draperiei ponosite. Privirea Jessicăi rămase ațintită asupra perdelei. Era o pânză roşie din fibră de mirodenie, dar peticele erau albastre. Se spunea că acest sietch refuzase să profite de religia lui Muad'Dib, atrăgându-şi astfel ostilitatea Preoțimii Aliei. Cei de aici investiseră tot ce aveau în creşterea unor câini inteligenți, mari cât poneii, care să fie folosiți pentru paza copiilor. Dar toți câinii muriseră. Multă lume credea că fuseseră otrăviți şi că la mijloc era mâna Preoților.

Jessica îşi scutură capul ca să alunge aceste gânduri, recunoscându-le drept ceea ce erau: *ghafla* – „strechea" ce tulbura judecata.

Unde plecaseră copiii?! La Jacurutu? Aveau un plan. *Au încercat să mă lămurească până la limita a ceea ce gândeau ei că pot să accept,* îşi aminti ea. Şi, când ajunseseră la ceea ce considerau ei drept limită, Leto îi ordonase să-i dea ascultare.

El îi ordonase *ei!*

Leto îşi dăduse seama ce făcea Alia, asta era limpede. Amândoi gemenii pomeniseră de „năpasta" mătuşii lor, chiar şi când îi luaseră apărarea. Alia miza pe *justețea* poziției sale în cadrul Regenței. Cererea de a i se încredința gemenii confirma acest lucru. Un râs nervos scutură pieptul Jessicăi. Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam îşi permisese, odinioară, să-i explice această greşeală elevei sale, Jessica: *„Dacă îți concentrezi conştiința numai asupra justeței atitudinii tale, pur şi simplu inviți forțele potrivnice să te înlăture. Este o greşeală foarte frecventă. Până şi eu, învățătoarea ta, am comis-o."*

— Iar eu, eleva ta, am comis-o şi eu, murmură Jessica.

Auzi foşnet de veşminte în pasajul din spatele draperiei. Apoi intrară doi fremeni tineri, dintre cei care li se adăugaseră în cursul nopții trecute. Amândoi fuseseră vizibil impresionați de prezența mamei lui Muad'Dib. Jessica îi categorisise imediat: inşi care nu gândeau, gata să se ralieze oricărei

puteri pentru identitatea pe care le-o conferea. Fără o imagine reflectată în persoana ei, erau goi pe dinlăuntru şi, prin urmare, periculoşi.

— Al-Fali ne-a trimis să te pregătim, spuse unul dintre ei.

O gheară se înfipse în pieptul Jessicăi, dar glasul ei rămase calm:

— Pentru ce să mă pregătiți?

— Mesagerul lui Stilgar este Duncan Idaho.

Fără să-şi dea seama ce face, Jessica îşi trase gluga abei pe cap. *Duncan?* Dar el era unealta Aliei!

Fremenul care vorbise făcu o jumătate de pas înainte.

— Idaho spune că a venit ca să te conducă într-un loc mai sigur, dar al-Fali nu vede cum ar fi cu putință una ca asta.

— Pare destul de ciudat, într-adevăr, spuse Jessica. Dar există lucruri şi mai ciudate în Universul nostru. Să vină.

Cei doi schimbară o privire scurtă înainte de a-i da ascultare, apoi se retraseră cu atâta grabă, încât adăugară încă o ruptură perdelei uzate.

Câteva clipe mai târziu, Idaho îşi făcu intrarea, urmat de cei doi tineri şi de al-Fali, cu mâna pe mânerul cristaiului. Idaho părea calm. Purta ținuta de campanie a Gărzilor Casei Atreides, o uniformă care nu se schimbase aproape deloc vreme de paisprezece secole. Arrakisul înlocuise vechea sabie de plastoțel cu mânerul de aur printr-un cristai, dar acesta era un detaliu minor.

— Aud că vrei să mă ajuți, zise Jessica.

— Oricât ar părea de ciudat, replică el.

— Eşti sigur că nu te-a trimis Alia să mă răpeşti?

Idaho abia dacă ridică din sprâncene. Fu singurul semn al surprizei pe chipul lui. Ochii săi tleilaxu, cu fațete multiple, continuară s-o fixeze cu intensitate.

— Într-adevăr, acesta a fost ordinul ei, rosti el.

Degetele lui al-Fali se albiră pe mânerul cristaiului, dar îl lăsă în teacă.

— Mi-am petrecut mai toată noaptea recapitulând greşelile pe care le-am comis cu fiica mea, spuse Jessica.

— Au fost numeroase, încuviință Idaho, şi la cele mai multe am contribuit şi eu.

Jessica observă în momentul acela că maxilarele lui tremurau.

— Era uşor de plecat urechea la argumentele care, în cele din urmă, ne-au separat, spuse ea. Eu voiam să părăsesc planeta asta... Iar tu... tu voiai o fată care ți se părea o variantă mai tânără a mea.

El îi acceptă vorbele în tăcere.

— Unde-mi sunt nepoții? întrebă ea cu glas dintr-odată aspru.

Idaho clipi înainte de a-i răspunde:

— Stilgar crede că au fugit în deşert... ca să se ascundă. Poate că au văzut apropierea acestei crize.

Jessica îi aruncă o privire lui al-Fali, care dădu din cap, recunoscându-i intuiția corectă de mai înainte.

— Ce face Alia?

— Riscă un război civil.

— Crezi că se va ajunge la asta?

Idaho dădu din umeri.

— Probabil că nu. Trăim vremuri mai blânde. A crescut numărul celor care sunt dispuşi să asculte argumente seducătoare.

— Sunt de aceeaşi părere. Bun, şi atunci ce se va întâmpla cu nepoții mei?

— Stilgar o să-i găsească, dacă...

— Înțeleg. (Aşadar totul depindea acum de Gurney Halleck. Jessica se întoarse şi privi peretele de stâncă din stânga ei.) Alia s-a încleştat de putere. (Privirea ei reveni la Idaho.) Pricepi? Când foloseşti puterea, trebuie s-o ții cât mai uşor. Dacă te încleştezi de ea, te înşfacă şi devii victima ei.

— E ceea ce mi-a spus întotdeauna şi Ducele meu, zise Idaho.

Cumva, Jessica înțelese că se referea la Leto, nu la Paul.

— Dacă accept... să fiu răpită, unde ar urma să fiu dusă?

Idhao o țintui cu privirea, ca şi când ar fi vrut să vadă ce se ascundea în umbra glugii.

Al-Fali înaintă cu un pas.

— Doamnă, doar nu te gândeşti să...

— Nu-i dreptul meu să-mi hotărăsc singură soarta? întrebă Jessica.

— Dar acest...

Al-Fali arătă cu capul către Idaho.

— Acest om a fost paznicul meu devotat înainte de a se fi născut Alia, înainte de a-şi da viața pentru a ne salva pe fiul meu şi pe mine. Atreizii îşi onorează întotdeauna anumite obligații.

— Deci, vei merge cu mine? întrebă Idaho.

— Unde vrei s-o duci? interveni al-Fali.

— E mai bine să nu ştii, spuse Jessica.

Naibul se încruntă, dar nu zise nimic. Nehotărârea i se citea pe chip: înțelegea înțelepciunea cuvintelor Jessicăi, dar continua să se îndoiască de loialitatea lui Idaho.

— Şi fedaykinii care m-au ajutat? întrebă Jessica.

— Vor avea tot sprijinul din partea lui Stilgar dacă reuşesc să ajungă la Tabr, răspunse Idaho.

Jessica se întoarse spre al-Fali.

— Vă ordon să mergeți acolo, prietene. Stilgar va avea nevoie de fedaykini pentru a-i căuta pe nepoții mei.

Bătrânul Naib lăsă privirea în jos.

— Vom face precum porunceşte mama lui Muad'Dib.

Încă tot lui Paul îi dă ascultare, gândi Jessica.

— Trebuie să părăsim acest loc cât mai degrabă, zise Idaho. Cu siguranță că vor ajunge să caute şi aici, şi încă foarte curând.

Jessica se ridică în picioare cu acea grație fluidă care nu le abandona niciodată cu totul pe adeptele Bene Gesserit, chiar şi când începeau să simtă povara anilor. Iar Jessica simțea această povară acum, după noaptea agitată a fugii. Mintea îi rămânea însă la acea întrevedere tulburătoare pe care o avusese cu nepotul ei. Ce urmărea, de fapt? Îşi scutură capul, prefăcându-se că-şi aranjează gluga, pentru a masca gestul. Era foarte uşor de căzut în capcana subestimării lui Leto. Viața în preajma copiilor obişnuiți nu putea conferi decât o falsă imagine asupra moştenirii psihice de care avuseseră parte gemenii.

Atenția îi fu brusc atrasă de atitudinea lui Idaho. Stătea nemişcat, cu un picior înaintea celuilalt, poziția destinsă a pregătirii pentru violență – poziția pe care o învățase chiar de la ea. Jessica îi privi repede pe cei doi tineri fremeni, pe al-Fali. Naibul era încă pradă îndoielilor şi tinerii simțeau asta.

— N-am nicio reținere să-mi încredințez viața în mâinile acestui om, spuse ea, adresându-i-se lui al-Fali. Şi nu-i pentru prima oară.

— Doamnă, obiectă fremenul, problema e că... (Îi aruncă o privire aprigă lui Idaho.) Este soțul lui Coan-Teen!

— A fost instruit şi format de Ducele meu şi de mine.

— Dar e un *ghola!*

S-ar fi zis că vorbele îi fuseseră smulse.

— Ghola-ul fiului meu, îi reaminti Jessica.

Era prea mult pentru un vechi fedaykin, care odinioară jurase să rămână alături de Muad'Dib până la moarte. Al-Fali oftă, se dădu în lături şi le făcu semn celor doi tineri să ridice draperia.

Jessica se îndreptă spre ieşire, urmată de Idaho. În prag, se opri, se întoarse şi-i spuse Naibului:

— Să te duci la Stilgar. Poți să ai încredere în el.

— Bine, răspunse al-Fali, dar în glasul lui tot mai răzbătea îndoiala.

Idaho atinse uşor brațul Jessicăi.

— Trebuie să plecăm imediat. Vrei să iei ceva cu Domnia-Ta?

— Doar bunul meu simț.

— De ce spui asta? Te temi că faci o greşeală?

Ea îi aruncă o privire piezişă.

— Ai fost întotdeauna cel mai bun pilot de topter aflat în slujba noastră, Duncan.

Idaho nu dădu niciun semn că remarca l-ar fi încântat. O luă înainte, urmând exact calea pe care venise. Al-Fali se grăbi s-o urmeze pe Jessica.

— Cum de-ai ştiut că a venit cu un topter? întrebă el.

— Nu poartă distrai, răspunse ea.

Al-Fali păru stupefiat de această simplă deducție. Dar faptul nu fu suficient pentru a-l reduce la tăcere.

— Mesagerul nostru l-a condus, de la Stilgar, direct aici, spuse el. Nu-i exclus să fi fost văzuți.

— Ați fost văzuți, Duncan? se adresă ea spatelui lui Idaho.

— Nu ştiu de ce mă mai întrebi asta, răspunse el. Am zburat mai jos de crestele dunelor.

Pătrunseră într-un pasaj lateral, apoi, coborând o scară în spirală, ajunseră într-o grotă vastă, puternic luminată de licurigloburi. În fața peretelui opus scării, ca o insectă gata să-şi deschidă elitrele, se afla un ornitopter. Jessica înțelese că peretele era fals, mascând o deschidere spre deşert. Cu toată sărăcia, sietchul întreținea încă elementele indispensabile păstrării secretului şi a mobilității.

Idaho deschise uşa topterului şi o ajută să ia loc pe scaunul din dreapta. În timp ce se instala, Jessica observă transpirația care-i înroura fruntea sub cârlionții de păr negru. Brusc, îşi aminti imaginea aceluiaşi chip, năclăit de sânge, într-o cavernă răsunând de zăngănitul armelor. Privirea de oțel a ochilor tleilaxu o smulse acelei amintiri. Nimic nu mai corespundea aparențelor. Se grăbi să-şi strângă centura de siguranță.

— A trecut ceva vreme de când n-am mai zburat împreună, Duncan, spuse.

— A trecut multă vreme, răspunse el, în timp ce verifica instrumentele.

Al-Fali şi cei doi tineri aşteptau lângă comenzile peretelui fals, pregătiți să-l deschidă.

— Crezi că am îndoieli în ceea ce te priveşte? întrebă cu voce domoală Jessica.

Idaho, cu ochii la cadrane, porni turbinele şi urmări deplasarea unui ac indicator. Un zâmbet îi flutură pe buze – un zâmbet scurt şi aspru, care pieri la fel de iute precum apăruse.

— Eu mai sunt încă o Atreides, spuse Jessica. Alia nu mai e.

— Nu te teme, rosti el printre dinți. Şi eu îi slujesc încă pe Atreizi.

— Alia nu mai e Atreides, insistă Jessica.

– Nu-i nevoie să-mi aminteşti! scrâşni el. Iar acum taci şi lasă-mă să-mi văd de treabă!

Disperarea care răzbătuse în glasul lui o surprinse: n-avea nimic comun cu Idaho cel de odinioară. Înăbuşindu-şi un nou val de teamă, îl întrebă:

— Unde mergem, Duncan? Acum poți să-mi spui.

Dar el se mulțumi să-i facă semn cu capul lui al-Fali. Peretele fals coborî, lăsând să pătrundă în grotă puternica lumină argintie a zilei. Ornitopterul se desprinse de solul cavernei şi, cu aripile vibrând, în vuietul ajutajelor, se înălță în văzduh. Idaho îndreptă aparatul spre sud-vest, pe direcția Lanțului Sihaya, care se zărea ca o dungă neagră în depărtare.

— Nu mă judeca prea aspru, Doamnă, spuse el după o clipă.

— Nu te-am judecat aspru din noaptea aceea când ai dat buzna în holul nostru din Arrakeen, vociferând şi duhnind a bere de mirodenie, răspunse ea.

Dar cuvintele lui Idaho nu făcură decât să-i reînvie temerile. Îşi relaxă trupul, pregătindu-l pentru completa apărare *prana-bindu*.

— Îmi amintesc bine de noaptea aceea, zise Idaho. Eram foarte tânăr... fără prea multă experiență.

— Şi totuşi, cel mai bun spadasin din suita Ducelui meu.

— Nu chiar, Doamnă. Gurney era mai bun decât mine în şase cazuri din zece. (Îi aruncă Jessicăi o privire scurtă.) Unde-i acum?

— În misiune, la ordinul meu.

Idaho dădu din cap.

— Ştii unde mergem? întrebă Jessica.

— Da, Doamnă.

— Atunci, vreau să ştiu şi eu.

— Foarte bine. Am promis să pun la punct un complot credibil împotriva Casei Atreides. Şi, pentru asta, nu există decât o singură cale.

Apăsă pe un buton de pe volanul de pilotaj. Un harnaşament-cocon țâşni din scaunul Jessicăi, imobilizând-o într-un înveliş moale, dar strâns, care nu-i lăsa liber decât capul.

— Te duc pe Salusa Secundus, spuse Idaho. La Farad'n.

Cu un reflex nefiresc, instinctiv, Jessica luptă contra apăsării chingilor din structura coconului. Le simți strângându-se şi mai tare, răspunzând la mişcările ei, slăbindu-şi strânsoarea doar în clipa în care trupul ei se destinse. Rămase nemişcată, ghicind prezența mortală a viței shiga în țesătura chingilor.

— Neutralizatorul fibrei shiga e deconectat, o anunță Idaho, privind drept înainte. Şi nu încerca să mă dai gata cu Glasul. A fost o vreme când mă puteai manipula astfel, dar a trecut mult de-atunci. (O privi cu coada ochiului.) Tleilaxu m-au imunizat contra tertipurilor de soiul ăsta.

— Execuți ordinele Aliei, care...

— Nu ale Aliei. Îndeplinim vrerea Propovăduitorului. El vrea să-l pregăteşti pe Farad'n aşa cum l-ai pregătit cândva pe... Paul.

Jessica amuți, amintindu-şi deodată ce îi spusese Leto: că va întâlni un elev deosebit de interesant. Într-un târziu, întrebă:

— Propovăduitorul acela... e fiul meu?

Vocea lui Idaho păru să vină de foarte departe:

— Asta aş vrea să ştiu şi eu.

Universul există pur şi simplu; acesta e singurul mod în care un fedaykin poate să-l privească şi să rămână stăpân pe simțirile sale. Universul nici nu amenință, nici nu promite. El conține lucruri asupra cărora noi nu putem avea nicio înrâurire: căderea unui meteor, erupția unui zăcământ de premirodenie, îmbătrânirea şi moartea. Acestea sunt realități ale Universului pe care trebuie să le înfruntați indiferent de ceea ce simțiți față de ele. Sunt realități care nu pot fi respinse cu vorbe. Ele vi se vor înfățişa tot fără vorbe şi atunci, atunci veți înțelege ce înseamnă „viață şi moarte". Şi, înțelegând asta, vă veți umple de bucurie.

Muad'Dib către fedaykini

— Acestea sunt lucrurile pe care le-am pus în mişcare, spuse Wensicia. Şi toate astea le-am făcut pentru *tine.*

Farad'n nu schiță niciun gest. Stătea aşezat în fața mamei sale, în camera ei de zi. Lumina aurie a soarelui matinal îi proiecta umbra pe covorul alb ce acoperea podeaua. Reflectată pe peretele din spate, lumina crea un nimb în coafura Wensiciei. Prințesa purta obişnuita robă albă, brodată cu aur, de pe vremea regalității. Fața ei în formă de inimă arbora o expresie de calm, dar Farad'n ştia că mama sa îi urmărea fiecare reacție. Deşi abia luase micul dejun, simți un gol în stomac.

— Nu eşti de acord? întrebă Wensicia.

— Cu ce-aş putea să nu fiu de acord?

— Ei... cu faptul că nu ți-am spus nimic până acum.

— O, asta...

Îşi studie mama, încercând să reflecteze la poziția lui complexă în această problemă. Nu se putea gândi însă decât la un singur lucru: de câtva timp observase că Tyekanik nu-i mai spunea Wensiciei „Prințesă”. Cu ce alt titlu i se adresa? Regină-Mamă?

De ce am această senzație a unei pierderi? se întrebă. *Ce sunt pe cale să pierd?* Răspunsul era evident: traiul lipsit de griji, libertatea de a-şi consacra timpul acelor jocuri ale minții care îl atrăgeau atât. Dacă acest complot pus la cale de mama sa reuşea, toate astea aveau să fie definitiv pierdute. Noile responsabilități aveau să-l acapareze total. Ideea i se păru dintr-odată inadmisibilă, revoltătoare. Cum îndrăzneau să-şi ia asemenea libertăți cu timpul lui? Fără ca măcar să-l consulte!

— Dă-i drumul, vorbeşte! îl îmboldi mama sa. Ce nu-ți convine?

— Ce se va întâmpla dacă planul ăsta eşuează? întrebă el, exprimând primul gând care-i venise în minte.

— Cum să eşueze?

— Nu ştiu... Orice plan poate să eşueze. Care e rolul lui Idaho în toată povestea asta?

— Idaho? De unde până unde acest interes pentru... A, da, misticul ăla pe care Tyek l-a adus aici fără să-mi ceară părerea. A comis o mare greşeală. Misticul a adus vorba despre Idaho, nu-i aşa?

Era o minciună stângace şi Farad’n îşi privi surprins mama. Ştiuse foarte bine despre Propovăduitor!

— Mă interesează pentru că n-am văzut niciodată un ghola, spuse el.

Ea îi acceptă argumentul.

— Lui Idaho îi rezervăm un rol important.

Farad'n tăcu şi începu să-şi roadă buza superioară. Gestul îi aduse aminte Wensiciei de defunctul lui tată. Aşa era şi Dalak deseori: complicat, interiorizat, greu de pătruns. Fusese rudă cu Contele Hasimir Fenring, îşi aminti ea; amândoi avuseseră în ei ceva de dandy combinat cu fanatic. La fel avea să fie şi Farad'n? Începea să regrete că-i ceruse lui Tyekanik să-l iniţieze pe băiat în religia Arrakisului. Cine putea şti care aveau să fie urmările?

— Cum îţi spune Tyek, mai nou? întrebă brusc Farad'n.

— Poftim? făcu Wensicia, surprinsă de această schimbare a subiectului.

— Am observat că nu-ţi mai zice „Prinţesă".

Bună observaţie! gândi ea, întrebându-se de ce constatarea o neliniştea. *Crede că Tyek a devenit amantul meu? Absurd! Asta n-ar avea, oricum, nicio importanţă. Atunci, de ce această întrebare?*

— Îmi spune „Doamnă", răspunse ea.

— De ce?

— Pentru că aşa se obişnuieşte la toate Casele Mari.

Inclusiv a Atreizilor, gândi Farad'n.

— E mai puţin sugestiv, la o adică, îi explică ea. Unii vor gândi că am renunţat la aspiraţiile noastre legitime.

— Cine ar putea fi atât de prost ca să creadă una ca asta?

Wensicia strânse din buze, renunţând să argumenteze. Era un fleac, dar marile campanii erau alcătuite din nenumărate asemenea fleacuri.

— Doamna Jessica n-ar fi trebuit să plece de pe Caladan, spuse Farad'n.

Ea scutură cu nervozitate din cap. Asta ce mai era? Mintea fiului ei părea să zboare de colo-colo, fără noimă!

— Ce vrei să spui? întrebă ea.

— Că n-ar fi trebuit să se întoarcă pe Arrakis. A fost o greşeală de strategie. Mă-ntreb: n-ar fi fost preferabil să-şi invite nepoții s-o viziteze pe Caladan?

Are dreptate, îşi spuse Wensicia, mirându-se că nu se gândise şi ea. Trebuia ca Tyek să cerceteze numaidecât treaba asta. Apoi, din nou, scutură din cap. *Nu!* Ce tot îndruga Farad'n? Nu se putea să nu ştie că Preoțimea n-ar fi acceptat nici în ruptul capului ca gemenii să fie expuşi riscurilor unei călătorii spațiale.

I-o spuse şi lui.

— Preoțimea sau Doamna Alia? întrebă el, observând că gândurile mamei sale luaseră cursul pe care-l dorise. Şi simți o undă de exaltare: jocurile minții erau unul dintre apanajele intrigilor politice. De mult îşi pierduse orice interes pentru mintea mamei sale. Era prea uşor de manipulat.

— Crezi că Alia vizează puterea personală? întrebă Wensicia.

El îi ocoli privirea. Bineînțeles că Alia voia puterea numai pentru ea! O confirmau toate rapoartele sosite de pe afurisita aia de planetă. Dar gândurile lui apucară pe alt făgaş.

— Am citit câte ceva despre Planetologul ăla al lor, spuse el. Trebuie să existe pe undeva o explicație referitoare la viermii de nisip şi haploizi, numai că...

— Lasă treaba asta în seama altora! spuse Wensicia, începând să-şi piardă răbdarea. Asta-i tot ce ai de comentat despre ceea ce am făcut pentru tine?

— N-ați făcut nimic pentru mine.

— Ce... ce-ai spus?

— Ați făcut-o pentru Casa Corrino, iar în clipa de față Casa Corrino eşti tu. Eu n-am fost încă învestit.

— Dar ai responsabilități! Nu-ți dai seama câți oameni îşi pun nădejdea în tine?

Ca şi când cuvintele mamei sale ar fi declanşat un mecanism misterios, Farad'n simți dintr-odată povara tuturor speranțelor şi visurilor legate de Casa Corrino.

— Da, spuse el, înțeleg asta, dar găsesc că unele lucruri care se fac *în numele meu* sunt detestabile.

— Detes... Cum poți să spui una ca asta? Nu facem decât ceea ce trebuie să facă orice Casă Mare pentru a-şi asigura interesele!

— Zău? Eu cred că ați mers un pic prea departe. Nu! Nu mă întrerupe. Dacă tot e să ajung Împărat, ar fi bine să înveți să m-asculți. Crezi că nu ştiu să citesc printre rânduri? Cum au fost dresați tigrii ăia?

Wensicia rămase fără grai în fața acestei usturătoare demonstrații a capacităților lui analitice.

— E clar, reluă el. Ei bine, îl voi păstra pe Tyek fiindcă ştiu că tu l-ai obligat să facă toate astea. E un ofițer bun în aproape orice împrejurare, dar nu va lupta pentru principiile lui personale decât într-o arenă amicală.

— *Principiile* lui?

— Deosebirea dintre un ofițer bun şi unul slab constă în tăria de caracter şi... vreo cinci bătăi de inimă. Un bun ofițer rămâne la principiile sale în orice situație.

— Tigrii erau necesari, spuse Wensicia.

— Am să cred asta dacă vor reuşi. Dar nu voi scuza modalitatea găsită pentru a-i dresa. Nu protesta. E clar. Au fost *condiționați*. Ai spus-o chiar tu.

— Ce ai de gând să faci?

— Am să aştept şi-am să văd. Poate că voi deveni Împărat.

Wensicia îşi duse o mână la piept şi oftă uşurată. Vreme de câteva clipe, fiul ei o înspăimântase. Fusese cât pe ce să creadă că o va denunța. Principii! Acum însă îşi dădea seama – era implicat.

Farad'n se ridică, merse până la uşă şi sună servitorii mamei sale. Apoi întoarse capul şi întrebă:

— Am terminat, da?

— Da, răspunse Wensicia şi, în momentul în care el dădea să iasă, adăugă: Unde te duci?

— În bibliotecă. De la o vreme mă pasionează istoria Casei Corrino.

Ieşi, conştient că era definitiv angajat alături de mama sa.

Dracu' s-o ia!

Da, era angajat. Dar, îşi spuse, exista o profundă deosebire emoțională între istoria înregistrată pe filamentul shiga – istoria pe care o citea cu plăcere – şi istoria trăită. Această istorie nouă şi vie, care se cristaliza în jurul lui, părea să se afunde într-un viitor ireversibil. Era purtat, acum, de dorințele tuturor celor ale căror destine îl însoțeau pe al său. Şi găsea straniu faptul că nu putea să-şi înscrie propriile dorințe în acest curent.

Se spune că Muad'Dib văzând odată o plantă care încerca să crească între doi bolovani, a îndepărtat unul din ei. Mai târziu, când a observat că planta înflorise, a acoperit-o cu celălalt. „Asta i-a fost soarta", a explicat el.

„Comentariile"

— Acum! strigă Ghanima.

Leto, care era cu doi paşi înaintea ei, nu şovăi. Plonjă în deschizătura crevasei şi se târî înainte până când îl înghiți întunericul. O auzi pe Ghanima aruncându-se pe urma lui,

apoi, brusc, se făcu linişte şi vocea ei îi parveni, fără precipitare sau panică:

— Sunt blocată.

Leto se ridică în picioare, ştiind că îşi expunea capul la o lovitură de gheară, se întoarse în despicătura îngustă, se târî înapoi până dădu de mâna întinsă a Ghanimei.

— Mantia, rosti ea. S-a agățat.

Dinspre deschiderea crăpăturii se auzi zgomot de pietre care se rostogoleau la vale. Leto trase de mâna Ghanimei, dar nu simți decât o vagă cedare.

De afară răzbătură răsuflări grele, un mârâit.

Leto îşi adună forțele, îşi sprijini şoldurile de stâncă şi smuci din răsputeri de brațul surorii sale. Țesătura pârâi şi Ghanima săltă înspre el. O auzi şuierând printre dinți, de durere, şi-şi dădu seama că pățise ceva, dar o smuci încă odată, mai tare. Trupul Ghanimei se desprinse brusc, căzând peste el. Dar erau încă prea aproape de gura crevasei. Leto se răsuci şi, în patru labe, se târî spre interior. Ghanima îl urmă. După răsuflarea şi mişcările ei, înțelese că era rănită. Ajunse în fundul crevasei, se întoarse şi ridică ochii spre capătul strâmtului lor adăpost. Deschiderea se afla la vreo doi metri deasupra lui, plină de stele. O umbră mare le acoperi.

Apoi un mârâit prelung făcu să vibreze aerul din jurul gemenilor. Era un sunet profund, amenințător, un sunet străvechi; cel al vânătorului care-i vorbeşte prăzii.

— Cât de grav eşti rănită? întrebă Leto, calm.

Exact pe acelaşi ton, ea răspunse:

— Unul dintre ei m-a zgâriat. Distraiul e sfâşiat de-a lungul piciorului stâng. Sângerez.

— Rău?

— O venă. Pot s-o opresc.

— Apasă, spuse el. Nu te mişca. O să mă ocup de prietenii noştri.

— Ai grijă. Sunt mai mari decât mi-am închipuit.

Leto trase cristaiul şi ridică uşor lama deasupra capului. Ştia că tigrul îi căuta, râcâind cu ghearele în interiorul crăpăturii înguste, în care trupul lui nu putea să pătrundă.

Încet, foarte încet, continuă să înalțe cuțitul. Brusc, ceva izbi vârful lamei. Simți şocul în tot brațul şi fu cât pe ce să scape arma. Un şuvoi de sânge îi şiroi pe mână, stropindu-i fața şi, în aceeaşi clipă, un răget îi sparse urechile. Stelele redeveniră vizibile. Afară, ceva se zvârcolea şi se rostogolea printre stânci, într-un concert de miorlăituri sălbatice.

Apoi, din nou, stelele dispărură şi se făcu auzit mârâitul vânătorului. Al doilea tigru, nepăsător la soarta tovarăşului său, îi luase locul.

— Sunt încăpățânați, spuse Leto.

— Pe unul l-ai aranjat în mod sigur, zie Ghanima. Ascultă!

Miorlăiturile şi zvârcolelile de afară deveneau tot mai stinse. Al doilea tigru rămăsese însă – masă neagră eclipsând stelele.

Leto vârî cristaiul în teacă şi atinse brațul surorii sale.

— Dă-mi cuțitul tău. Îmi trebuie un vârf nou ca să-i vin de hac şi ăstuilalt.

— Crezi că s-ar putea să aibă şi un al treilea, de rezervă? întrebă ea.

— Nu cred. Tigrii Laza vânează în doi.

— Ca şi noi, zise ea.

— Ca şi noi, încuviință el.

Simți mânerul cristaiului ei strecurându-i-se în palmă şi-şi încleştă degetele. Încă odată, începu să tatoneze deasupra capului, încet, precaut. Dar lama nu întâlni nimic, nici când Leto ajunse cu mâna la un nivel la care risca să-şi piardă brațul. Se retrase, cumpănind situația.

— Nu dai de el? întrebă Ghanima.

— Se comportă altfel decât celălalt.

— Dar e acolo. Îl simți?

Leto, cu gâtul uscat, înghiți anevoie. Un miros fetid, amestecat cu izul de mosc al felinei îi asalta nările. Stelele rămâneau acoperite, iar prima fiară tăcuse; otrava de pe lama cristaiului îşi făcuse efectul.

— Cred că va trebui să mă ridic în picioare, spuse el.

— Nu!

— Trebuie să-l asmut ca să-l ajung cu cuțitul.

— Da, dar am căzut de acord că dacă unul din noi poate evita să fie rănit...

— Iar tu eşti rănită, aşa că tu ai să te întorci.

— Dar, dacă te răneşte pe tine mai grav, n-am să te pot părăsi.

— Ai vreo idee mai bună?

— Dă-mi înapoi cuțitul.

— Dar... piciorul tău!

— Pot să mă sprijin în cel teafăr.

— Fiara poate să-ți smulgă capul cu o singură lovitură de labă. Poate că un maula...

— Dacă cel ce se află în preajmă aude ceva, se va şti că am venit pregătiți să...

— Nu vreau să-ți asumi riscul ăsta!

— Cel de afară nu trebuie să ştie că avem pistoale. (Ghanima scutură brațul lui Leto.) Voi fi prudentă, am să țin capul jos.

Cum el nu-i răspunse, adăugă:

— Ştii doar că eu trebuie să fac asta. Dă-mi cuțitul.

Fără nicio tragere de inimă, Leto pipăi cu mâna liberă, găsi mâna ei şi-i înapoie cristaiul. Era singurul demers logic, dar, în el, logica se războia acum cu emoția.

O simți pe Ghanima depărtându-se puțin, auzi foşnetul mantiei ei frecându-se de peretele crevasei. Ea icni uşor şi el îşi dădu seama că se ridicase în picioare. *Ai grijă, ai grijă!* gândi, încordat, şi aproape că-i veni s-o tragă în jos, să insiste să folosească un pistol maula. Dar atunci, într-adevăr, oricine s-ar fi aflat în apropiere ar fi prins de veste că erau înarmați. Mai rău, tigrul ar fi putut să le scape şi ar fi rămas aici, prinşi în capcană, cu o fiară rănită aşteptându-i undeva, printre stânci.

Ghanima inspiră adânc şi-şi sprijini spinarea de peretele stâncii. *Trebuie să acționez rapid,* gândi. Ridică vârful cuțitului. Piciorul stâng începu să-i palpite în locul brăzdat de gheare. Simți crusta de sânge coagulat care astupase rana spărgându-se sub presiunea unui nou şuvoi, cald. *Foarte rapid!* Toate simțurile ei se cufundară în calmul Bene Gesserit al pregătirii pentru criză, alungându-i din conştiință durerea şi orice alte motive de distragere a atenției. Felina trebuia obligată să-şi vâre laba! Încet, plimbă lama de-a lungul deschiderii. Unde era afurisitul ăla de animal? Din nou, greblă aerul. Nimic. Tigrul trebuia provocat altfel.

Concentrându-se, adulmecă aerul nopții. Simți, în stânga, o răsuflare caldă. Îşi încordă trupul, inspiră profund, apoi strigă: „Taqwa!” Era vechiul strigăt de luptă fremen, al cărui sens, dat de vechile legende, era: *„Prețul libertății!”* odată cu strigătul, hăcui cu lama cristaiului peste marginea crevasei. Ghearele îi sfâşiară cotul înainte ca vârful cuțitului să

pătrundă în carnea fiarei. Abia dacă avu timp să-şi răsucească încheietura mâinii şi să împungă spre locul în care simţise lovitura, când o durere cumplită îi cuprinse braţul, din cot până la încheietură. Prin agonia durerii, simţi vârful otrăvit al cristaiului înfigându-se în laba fiarei, apoi arma îi fu smulsă din degetele brusc amorţite. Dar, încă odată, stelele apărură pe cer şi noaptea fu sfâşiată de miorlăiturile unei feline pe moarte. Tigrul se prăbuşea printre stânci, provocând cu spasmele lui avalanşe de pietre. Câteva clipe mai târziu, se făcu linişte.

— Mi-a sfâşiat braţul, spuse Ghanima, încercând să înfăşoare rana cu una dintre fâşiile rupte ale mânecii.

— Grav?

— Cred că da. Nu-mi mai simt mâna.

— Stai să fac puţină lumină şi...

— Nu fără camuflaj!

— O clipă.

Ghanima îl auzi deschizându-şi fremkitul, apoi simţi atingerea lunecoasă a ecranului de noapte pe care Leto i-l trase peste cap şi i-l fixă pe spate, fără însă a-i închide izolaţiile de umiditate.

— Cuţitu-i aici, spuse ea. Îi simt mânerul cu genunchiul.

— Lasă cuţitul acum.

El aprinse un mic licuriglob şi Ghanima clipi, orbită. Leto puse globul pe nisip şi-şi înăbuşi un strigăt când îi văzu braţul. O gheară a tigrului deschisese o brazdă lungă, adâncă, pornind din cot şi răsucindu-se până în interiorul încheieturii. Rana descria întocmai mişcarea pe care-o făcuse braţul Ghanimei pentru a întoarce cuţitul spre laba fiarei.

Ghanima privi o singură dată rana, apoi închise ochii şi începu să recite Litania împotriva Fricii.

Leto simți nevoia să facă acelaşi lucru, dar respinse vacarmul propriilor sale emoții şi se apucă să panseze brațul. Trebuia să procedeze în aşa fel încât să oprească hemoragia, lăsând totodată impresia că era vorba de o intervenție improvizată pe care Ghanima o realizase de una singură. O puse să-şi facă singură nodul, cu mâna teafără, ținând capătul bandajului în dinți.

— Acum să vedem şi piciorul, spuse el.

Cealaltă rană era mai puțin gravă. Două gheare zgâriaseră superficial glezna. Sângerase însă abundent în interiorul distraiului. Leto curăță locul cât putu mai bine, pansă rana pe sub materialul costumului, apoi trase veşmântul peste bandaj şi-l izolă.

— A intrat puțin nisip, spuse el. Ai grijă să cureți rana încă odată, de cum te întorci.

— Nisip în rănile noastre, rosti ea. Pentru fremeni, asta-i poveste veche.

El reuşi să schițeze un zâmbet.

Ghanima trase aer în piept şi spuse:

— Am scos-o la capăt.

— Încă nu.

Ea înghiți, străduindu-se să alunge urmările şocului. Chipul îi era livid în lumina licuriglobului. *Da,* gândi, *acum va trebui să ne grăbim. Cel care a condus tigrii poate să fie încă pe-aproape.*

Privindu-şi sora, Leto avu deodată un dureros sentiment de pierdere. Era o durere profundă, care-i răscolea pieptul. El şi Ghanima trebuiau să se despartă acum. În toți anii care trecuseră de la naşterea lor fuseseră ca o singură persoană. Dar planul lor le cerea acum să treacă printr-o metamorfoză, să devină unici, independenți, fără ca traiul de zi cu zi să-i mai unească vreodată, cum îi unise până acum.

Leto se refugie în necesitatea practică.

— Uite fremkitul meu, spuse el. Lipsesc bandajele. Cineva ar putea să caute.

— Da.

Schimbară între ei echipamentele.

— Cel cu emițătorul care-a manevrat tigrii va rămâne încă prin preajmă, reluă Leto. Mai mult ca sigur că va aştepta la qanat, ca să se încredințeze de soarta noastră.

Ghanima luă pistolul maula de pe fremkit şi-l strecură în centura de sub mantie.

— Mantia mi-e ruptă, observă ea.

— Da... Ascultă, cei care ne caută s-ar putea să apară curând. Nu-i exclus ca printre ei să se afle un trădător. E mai bine să te întorci singură şi discret. Harah te va ascunde.

— O să... o să aflu eu cine-i trădătorul de îndată ce voi ajunge acasă, zise Ghanima.

Îşi privi fratele în ochi, împărtăşind chinuitoarea certitudine că, de acum înainte, aveau să trăiască experiențe diferite, că n-aveau să mai fie niciodată ca o singură ființă, împărțind o cunoaştere pe care nimeni altcineva n-o putea înțelege.

— Eu mă voi duce la Jacurutu, spuse Leto.

— Fondak, rosti ea.

El încuviință în tăcere. Jacurutu/Fondak... Nu putea fi decât unul şi acelaşi loc. Numai aşa rămăsese ascunsă legendara aşezare. Inițiativa fusese a contrabandiştilor, fără doar şi poate. Le fusese atât de uşor să schimbe un nume cu altul, acționând sub acoperirea convenției tacite care le îngăduia să existe. Orice familie domnitoare de pe planetă trebuia să dispună de o ieşire de siguranță în caz de pericol. Şi o mică participare la profiturile contrabandei era suficientă pentru a ține deschise zăvoarele. La Jacurutu/Fondak traficanții

puseseră stăpânire pe un sietch perfect operațional şi lipsit de locuitori. Şi camuflaseră Jacurutu lăsându-l în văzul tuturor, la adăpostul tabuului care-i ținea la distanță pe fremeni.

— Niciun fremen nu se va gândi să mă caute acolo, spuse Leto. Or să-i întrebe pe contrabandişti, desigur, dar...

— Vom face precum ne-am înțeles, zise Ghanima. Doar că...

— Ştiu.

Auzindu-şi propriul glas, Leto îşi dădu seama că nu făceau altceva decât să mai prelungească puțin aceste ultime momente pe care le trăiau împreună. Un surâs amar îi îmbătrâni chipul cu câțiva ani. Ghanima înțelese că-şi privea fratele prin vălul timpului, că vedea un Leto mai vârstnic, şi lacrimile îi arseră ochii.

— Nu trebuie încă să dai apă morților, rosti Leto, atingându-i cu degetele obrazul umed. Mă voi îndepărta destul ca să nu fiu auzit şi voi chema un vierme. (Arătă spre cârligele de Făuritor, pliate şi fixate în curele pe fremkit.) De azi în două zile, înaintea zorilor, voi fi la Jacurutu.

— Să zbori ca vântul, vechiul meu prieten, şopti Ghanima.

— Mă voi întoarce, unica mea prietenă. Nu uita să fii cu ochii în patru când ajungi la qanat.

— Iar tu, alege un vierme bun! îi ură ea, pronunțând tradiționalele cuvinte fremene de rămas-bun.

Cu mâna stângă, stinse licuriglobul, apoi îşi desprinse de pe umeri ecranul de noapte, îl replie şi-l îndesă în fremkit. O clipă mai târziu, îl auzi pe Leto ieşind din crevasă şi începând să coboare printre stânci, spre deşert – zgomote infime, care se transformară curând în tăcere.

Ghanima se pregăti pentru ceea ce avea de făcut. Pentru ea, din această clipă Leto era mort. Trebuia să fie încredințată de asta. În mintea ei nu trebuia să existe nici Jacurutu, nici

gândul că fratele ei va fi plecat în căutarea unui loc pierdut în mitologia fremenă. De acum înainte, nu mai era cu putință să se gândească la Leto ca la o ființă în viață. Trebuia să se autocondiționeze pentru ca toate reacțiile ei să pornească de la convingerea nestrămutată că fratele ei murise, ucis, în locul acesta, de un tigru Laza. Nu erau mulți cei care puteau înșela o Dreptvorbitoare, dar ea știa că era în stare... că trebuia să fie în stare. Viețile multiple pe care le împărtășeau ea și Leto îi învățaseră calea: un proces hipnotic, care fusese vechi deja pe timpul Reginei din Saba. Dar Ghanima era, poate, ultima ființă umană care își amintea de Regina din Saba. Profundele constrângeri fuseseră elaborate cu minuțiozitate și, vreme îndelungată după plecarea lui Leto, Ghanima își exersă falsa conștiință, construind și întărind imaginea surorii solitare, a gemenei supraviețuitoare, până când această imagine deveni un întreg credibil. Și, în timp ce făcea acest lucru, constată că lumea interioară devine tăcută, retrăgându-se treptat din conștiința ei. Era un efect secundar la care nu se așteptase.

Măcar dacă Leto ar fi trăit destul ca să afle asta, gândi ea, și gândul nu i se păru paradoxal.

Se ridică în picioare și privi peste buza crevasei, spre deșertul în care tigrul îl târâse pe Leto. Un sunet veni crescând dintr-acolo, un sunet familiar oricărui fremen: sunetul trecerii unui vierme. Deși viermii deveniseră rari în ținuturile acestea, iată că venea unul. Poate că zgomotele agoniei primei feline... Da, Leto apucase să ucidă una dintre fiare înainte de a-l răpune cealaltă. Venirea acestui vierme era un simbol straniu. Constrângerea interioară a Ghanimei era atât de profundă, încât ea văzu trei pete întunecate pe suprafața nisipului: cei doi tigri și Leto. Apoi viermele își făcu apariția și nu se mai văzură decât valurile de nisip stârnite de trecerea lui Shai-Hulud. Fusese un vierme mare, chiar dacă nu uriaș. Și constrângerea o împiedică pe Ghanima să distingă mica siluetă cățărată pe spatele inelat al creaturii.

Luptând cu durerea din suflet, Ghanima închise fremkitul și se târî afară din ascunzătoare. Cu mâna pe patul pistolului

maula, scrută împrejurimile. Nu se vedea nici ţipenie de monitor uman. Escaladă stâncile şi trecu pe celălalt versant al aflorimentului, strecurându-se prin umbrele clarului de lună, oprindu-se la tot pasul pentru a se asigura că n-o pândeşte niciun asasin.

În depărtare, distinse torţe în preajma sietchului, semnele febrilei activităţi de căutare. O pată mare, întunecată, înainta pe nisip, în direcţia Slujitorului. Ghanima alese un traseu cu un ocol mare spre nord, pentru a evita grupul ce se apropia, coborî la poalele stâncii şi porni printre umbrele dintre dune, având grijă să rupă ritmul paşilor, ca să nu atragă un vierme. Încet, se depărta de locul în care Leto îşi găsise moartea. La qanat, îşi spuse, va trebui să fie extrem de atentă. Nimic nu trebuia s-o împiedice să ajungă în sietch pentru a povesti cum pierise fratele ei, salvând-o din ghearele tigrilor.

Guvernele, atunci când durează, tind întotdeauna spre forme aristocratice. Istoria nu cunoaşte niciun guvern care să fi evitat acest proces. Şi, pe măsură ce se dezvoltă aristocraţia, guvernele au din ce în ce mai mult tendinţa de a acţiona exclusiv în interesul clasei conducătoare, indiferent dacă aceasta este o monarhie ereditară, o oligarhie întemeiată pe imperii financiare sau o birocraţie bine fortificată.

„Despre politică privită ca fenomen repetitiv”, Manualul de instrucţie Bene Gesserit

— Pentru ce ne face această ofertă? întrebă Farad’n. Aspectul ăsta e esenţial.

Se afla, împreună cu Basharul Tyekanik, în salonul apartamentului său privat. Wensicia, şezând la oarecare distanţă pe un divan albastru, asista mai degrabă decât participa la această întrevedere. Îşi dădea seama de asta şi era iritată, dar Farad’n se schimbase înfricoşător de mult din acea dimineaţă în care-i dezvăluise planurile lor secrete.

Era sfârşitul după-amiezii la Castelul Corrino şi lumina blândă sublinia impresia de confort şi tihnă a salonului. Camera era plină de rafturi cu cărți autentice, reproduse pe plastino, şi etajere înțesate de role holografice, nomenclatoare de date, bobine shiga şi amplificatoare mnemonice. Toate semnele arătau că încăperea era frecventată cu asiduitate. Cărțile erau uzate, metalul amplificatoarelor era patinat, colțurile nomenclatoarelor de date erau jerpelite. Nu exista decât un singur divan, dar scaunele – flotoare senziforme de un confort discret – erau numeroase.

Farad'n stătea cu spatele la una dintre ferestre. Purta o uniformă simplă de sardaukar, în gri şi negru, a cărei singură ornamentație erau ghearele de leu brodate cu fir de aur la colțurile gulerului. Alesese să-i primească pe mama sa şi pe Bashar în această odaie în nădejdea de a crea o atmosferă mai destinsă decât ar fi fost cu putință într-un cadru mai oficial. Dar neîncetatele „Domnia-Ta" şi „Doamnă" ale lui Tyekanik menținеau distanța.

— Domnia-Ta, nu cred că ne-ar fi făcut oferta dacă n-ar fi fost în stare s-o onoreze.

— Bineînțeles că nu! interveni Wensicia.

Farad'n se mulțumi să-i arunce o privire pentru a o reduce la tăcere, înainte de a întreba:

— N-am exercitat niciun fel de presiuni asupra lui Idaho? N-am făcut nicio încercare pentru a obține acest lucru pe baza promisiunii Propovăduitorului?

— Niciuna, răspunse Tyekanik.

— Atunci cum de Duncan Idaho, al cărui devotament fanatic față de Atreizi este notoriu, se oferă acum să ne-o predea pe Doamna Jessica?

— Zvonurile despre unele tulburări pe Arrakis... se aventură Wensicia.

— Nu-s confirmate, spuse Farad'n. Să-şi fi vârât coada Propovăduitorul?

— Posibil, zise Tyekanik, deşi nu prea văd ce motiv ar fi avut.

— Idaho pretinde că vrea s-o pună la adăpost, spuse Farad'n. Ar fi destul de verosimil, dacă zvonurile...

— Exact, făcu Wensicia.

— Sau ar putea fi vorba doar de un vicleşug, observă Tyekanik.

— Putem să emitem câteva supoziţii şi să le analizăm, zise Farad'n. De pildă: dacă Doamna Alia nu-l mai vede cu ochi buni pe Idaho?

— Asta ar explica totul, opină mama sa, dar el...

— Încă tot n-avem nicio veste de la contrabandişti? o întrerupse Farad'n. De ce nu reuşim să...

— Comunicaţiile sunt totdeauna proaste în acest anotimp, explică Tyekanik, iar măsurile de siguranţă...

— Da, sigur, totuşi... (Farad'n clătină din cap.) Nu, supoziţia asta nu-mi place.

— Nu te grăbi s-o abandonezi, zise Wensicia. Toate vorbele care circulă pe seama Aliei şi a acelui Preot, nu-i mai ţin minte numele...

— Javid, spuse Farad'n. Dar e limpede că individul ăla...

— A fost o preţioasă sursă de informaţii pentru noi, zise Wensicia.

— Voiam să spun că-i limpede că individul e agent dublu. Nu se poate avea încredere în el. Există prea multe semne...

— Eu n-am remarcat niciunul, se împotrivi Wensicia.

Obtuzitatea mamei sale îl irită brusc pe Farad'n.

— Atunci, crede-mă pe cuvânt, mamă! Semnele există. Am să-ți explic altă dată.

— Mă tem că trebuie să fiu de acord, rosti Tyekanik.

Wensicia se cufundă într-o tăcere ofensată. Cum îndrăzneau s-o ignore în felul ăsta? Ca şi când n-ar fi fost decât o muiere fără minte, care nu...

— Să nu uităm că Idaho a fost cândva un ghola, reluă Farad'n. Tleilaxu...

Îi aruncă o privire piezişă lui Tyekanik.

— Vom cerceta aspectul, zise Basharul.

Admira felul în care funcționa mintea lui Farad'n: era vie, iscoditoare, ascuțită. Da, se putea ca tleilaxu, redându-i viața lui Idaho, să fi plantat în el un puternic cârlig de undiță în folosul lor.

— Deşi nu-mi imaginez niciun motiv tleilaxu, adăugă Farad'n.

— O investiție în şansele noastre, sugeră Tyekanik. O mică asigurare în vederea unor viitoare favoruri, poate?

— Aş zice, mai degrabă, o investiție masivă, fu de părere Farad'n.

— Dar periculoasă, rosti Wensicia.

Farad'n se văzu nevoit să-i dea dreptate. Puterile Doamnei Jessica erau vestite pe tot cuprinsul Imperiului. În definitiv, ea fusese cea care-l formase pe Muad'Dib.

— Dacă se află că-i în mâinile noastre..., observă Farad'n.

— Da, ar putea fi o sabie cu două tăişuri, admise Tyekanik. Dar nu-i neapărat necesar să se afle.

— Să presupunem că acceptăm oferta, zise Farad'n. Care-i valoarea ei exactă? Putem s-o schimbăm pe ceva mai important?

— Nu fățiş, spuse Wensicia.

— Evident că nu! se răsti Farad'n şi-l privi întrebător pe Tyekanik.

— Asta rămâne de văzut, zise Basharul.

Farad'n dădu din cap.

— Da. Cred că, dacă acceptăm, putem s-o considerăm pe Doamna Jessica drept o sumă de bani depusă în bancă pentru orice eventualitate. La urma urmei, averea nu trebuie cheltuită cu tot dinadinsul pe un lucru anume. Ea rămâne... virtual utilă.

— Va fi o prizonieră extrem de periculoasă, observă Tyekanik.

— Trebuie să avem în vedere şi asta, de bună seamă, încuviință Farad'n. Am auzit că talentele ei Bene Gesserit îi permit să manipuleze o persoană doar printr-o subtilă folosire a vocii...

— Sau a trupului, adăugă Wensicia. Irulan mi-a dezvăluit odată câteva dintre lucrurile pe care le învățase. E drept că, pe vremea aceea, îi cam plăcea să se laude şi n-am văzut nicio demonstrație. Dar este cât se poate de clar că Surorile dispun de mijloace deosebite pentru a-şi atinge scopurile.

— Vrei să spui c-ar încerca să mă seducă? întrebă Farad'n.

Wensicia se mulțumi să ridice din umeri.

— Aş zice că-i un pic cam bătrână pentru aşa ceva, nu credeți? adăugă Farad'n.

— Cu o Bene Gesserit, nimic nu e sigur, comentă Tyekanik.

Farad'n simți un frison de excitație, cu un iz de frică. Acest joc pentru restaurarea puterii Casei Corrino îl atrăgea şi, în

acelaşi timp, îi repugna. Oricât rămânea jocul de fascinant, Farad'n era mai degrabă tentat să se întoarcă la activităţile lui preferate: cercetarea istorică şi ucenicia îndeletnicirilor lui esenţiale de suveran, aici, pe Salusa Secundus. Reconstituirea forţelor Sardaukarului era o operă în sine şi, pentru o sarcină ca aceasta, Tyek rămânea o unealtă solidă. O planetă era, la urma urmelor, o enormă responsabilitate. Dar un Imperiu reprezenta o responsabilitate şi mai mare, mult mai atrăgătoare din punctul de vedere al exercitării puterii. Cu cât citea mai multe despre Paul Atreides/Muad'Dib, cu atât mai fascinat era de diversele foloase ale puterii. Ce izbândă ar fi constituit, pentru moştenitorul lui Shaddam IV şi al Casei Corrino, să poată restitui neamului său Tronul Leului. Voia acest lucru! Îl voia! Şi Farad'n constatase că, repetându-şi cât mai des această litanie, izbutea să depăşească îndoielile trecătoare.

— ...şi, bineînţeles, spunea Tyekanik, Bene Gesseritul propovăduieşte că pacea încurajează agresiunile, provocând astfel războiul. Paradoxul...

— Cum s-a ajuns la subiectul ăsta? întrebă Farad'n, abătându-şi atenţia de la speculaţiile sale interioare.

— Păi... rosti cu blândeţe Wensicia, care observase expresia visătoare a fiului ei, l-am întrebat pe Tyek dacă e la curent cu filozofia care le animă pe Surori.

— Filozofia trebuie abordată în mod ireverenţios, decretă Farad'n, apoi, întorcându-se către Tyekanik: Ca să revenim la oferta lui Idaho, cred că ar fi bine s-o mai examinăm. Tocmai când credem că ştim un anumit lucru este recomandabil să-l analizăm mai profund.

— Aşa vom face, promise Tyekanik.

Aprecia atitudinea prudentă a lui Farad'n, deşi spera ca ea să nu se extindă şi asupra deciziilor cu caracter militar, care cereau iuţeală şi precizie.

Aparent fără vreo legătură cu subiectul, Farad'n întrebă:

— Ştii ce mi se pare cel mai interesant lucru în istoria Arrakisului? Acea cutumă a vechilor fremeni de a ucide fără şovăială pe oricine nu purta un distrai cu gluga sa caracteristică şi uşor de recunoscut.

— De ce te fascinează ideea de distrai? întrebă Tyekanik.

— Vasăzică ai băgat de seamă?

— Cum să nu băgăm de seamă? rosti Wensicia.

Farad'n îi aruncă o privire agasată. De ce se tot vâra-n vorbă? Îl privi din nou pe Tyekanik.

— Distraiul, Tyek, este cheia caracterului acelei planete. Este amprenta Dunei. Oamenii au tendința să se concentreze asupra particularităților fizice: distraiul păstrează umiditatea corpului, o reciclează prin distilare şi permite supraviețuirea unei lumi ca aceea. Datina fremenă cerea să nu existe decât un singur distrai pentru fiecare membru al unei familii, *cu excepția* celor care se ocupau de hrana tribului şi care aveau straie de schimb. Dar vă rog să observați... (se întoarse, incluzând-o şi pe mama sa) că veşminte care seamănă cu distraiele, fără a fi distraie, au devenit o modă curentă pe tot cuprinsul Imperiului. Pentru că una dintre caracteristicile dominante ale oamenilor este de a-i copia pe cuceritori!

— Ți se pare o informație atât de prețioasă? se miră Tyekanik...

— Tyek... Tyek... Fără asemenea informații nu se poate guverna. Am spus că distraiul este cheia caracterului lor şi ăsta-i adevărul! E o chestiune de conservatorism. Greşelile pe care le vor comite vor fi greşeli conservatoare.

Tyekanik trase cu coada ochiului la Wensicia, care-şi privea fiul cu sprâncenele încruntate. Acest aspect al caracterului lui Farad'n îl seducea şi-l intriga pe Bashar. În această privință, nepotul nu semăna deloc cu bătrânul Shaddam. Acela fusese esențialmente un sardaukar: un ucigaş militar fără prea multe inhibiții. Dar Shaddam căzuse victimă Atreizilor din cauza blestematului de Paul. Ceea ce citise

despre Paul Atreides corespundea aspectelor pe care le descoperea acum în comportarea lui Farad'n. Poate că Farad'n şovăia mai puțin decât Atreides în luarea unor decizii brutale, dar aceasta nu era decât rezultatul formației sale de sardaukar.

— Destui oameni au guvernat fără acest gen de informații, zise Tyekanik.

Farad'n îl fixă cu privirea câteva clipe, înainte de a răspunde:

— Au guvernat şi au eşuat.

Tyekanik strânse din buze la această aluzie transparentă la eşecul lui Shaddam. Fusese şi eşecul Sardaukarului şi niciunui sardaukar nu-i făcea plăcere să-şi amintească.

— Vezi tu, Tyek, reluă Farad'n, nimeni n-a măsurat vreodată cu adevărat influența unei planete asupra inconştientului colectiv al locuitorilor ei. Pentru a-i învinge pe Atreizi, trebuie să înțelegem nu numai Caladanul, ci şi Arrakisul: o planetă blândă şi o alta care este terenul de exercițiu al deciziilor dificile. Acest mariaj dintre Atreizi şi fremeni a fost un eveniment unic. Trebuie să ştim cum a funcționat, altminteri nu vom fi capabili nici măcar să-i înfruntăm, darămite să-i învingem.

— Dar ce legătură au toate astea cu oferta lui Idaho? întrebă Wensicia.

Farad'n o privi cu compătimire.

— Vom începe să-i înfrângem prin tensiunile pe care le vom introduce în societatea lor. Tensiunea: iată o armă extrem de puternică. La fel cum e şi absența ei, de altfel. N-ați remarcat câtă osteneală şi-au dat Atreizii să îmblânzească şi să faciliteze lucrurile chiar şi aici, pe Salusa?

Tyekanik încuviință cu o mişcare scurtă a capului. În privința asta, Farad'n avea perfectă dreptate. Nu trebuia îngăduit ca sardaukarii să devină prea moi. Dar oferta lui Idaho continua să-l contrarieze.

— Poate c-ar fi mai bine să refuzăm, spuse el.

– Încă nu, zise Wensicia. Avem înaintea noastră un întreg spectru de opțiuni posibile. Trebuie să identificăm cât mai multe dintre opțiunile acestui spectru. Fiul meu are dreptate: avem nevoie de informații suplimentare.

Farad'n o privi atent, încercând să-i măsoare atât intenția, cât şi semnificația vorbelor.

— Dar vom şti, oare, când vom fi trecut de punctul din care nu mai avem altă alegere? întrebă el.

Tyekanik avu un râs acru.

— În ceea ce mă priveşte, sunt de părere că am depăşit de mult punctul de la care nu mai există cale de-ntoarcere.

Farad'n îşi dădu capul pe spate şi emise un hohot puternic de râs.

— Dar avem încă posibilitatea mai multor opțiuni, Tyek! Important e să ştim când vom fi ajuns la capătul funiei!

În această eră, în care oamenii dispun de mijloace de transport ce pot traversa profunzimile spațiului în afara timpului sau pot străbate cu repeziciune suprafețe planetare virtual impracticabile, ideea întreprinderii unor lungi călătorii pe jos pare ciudată. Cu toate acestea, mersul rămâne principalul mijloc de locomoție pe Arrakis. Faptul este atribuit atât unei alegeri deliberate, cât şi tratamentului brutal pe care această planetă îl rezervă oricărui gen de mecanică. În vicisitudinile Arrakisului, carnea omului rămâne resursa cea mai durabilă şi cea mai sigură pentru Hajj. Conştiința implicită a acestui fapt este, poate, ceea ce face din Arrakis oglinda supremă a sufletului.

„Ghidul Hajjului"

Încet, cu prudență, Ghanima se întorcea spre Sietch Tabr, în umbra neagră a dunelor, după ce, ghemuindu-se şi

rămânând nemişcată, lăsase să treacă, la sud de ea, ceata pornită în căutarea lor.

Conştiința cumplitei realități pusese stăpânire pe ea: un vierme luase tigrii şi trupul lui Leto. Fratele ei geamăn se dusese, Leto nu mai era. Şi alte pericole o aşteptau încă. Îşi înăbuşi lacrimile şi-şi alimentă mânia. Reacționa ca o adevărată fremenă. Iar această constatare o bucură.

Înțelegea ceea ce se spunea despre fremeni: că n-ar fi avut conştiință deoarece şi-o pierduseră în setea de răzbunare față de cei care-i goniseră de pe o planetă pe alta în cursul lungului lor exod. Era o neghiobie, fireşte. Numai primitivul nu are conştiință. Fremenii erau posesorii unei conştiințe evoluate care era centrată pe propriul lor interes ca popor. Numai în ochii străinilor păreau nişte brute, după cum străinii le păreau brute fremenilor. Fiecare fremen ştia foarte bine că putea comite un act brutal fără a simți niciun sentiment de culpabilitate. Culpabilitatea, la fremeni, avea motive diferite de cele ale altor popoare. Ritualurile lor îi eliberau de toate culpabilitățile care, altminteri, i-ar fi putut distruge. În adâncul conştiinței lor, ştiau că orice infracțiune putea fi atribuită, cel puțin în parte, unor circumstanțe atenuante perfect recunoscute: „eşecul autorității" sau „o tendință *naturală* spre rău", comună tuturor oamenilor, sau „ghinionul", pe care orice ființă rațională îl putea identifica drept coliziunea dintre carnea muritoare şi haosul exterior al Universului.

În acest context, Ghanima se considera pur fremenă, prelungirea minuțios elaborată a brutalității tribale. N-avea nevoie decât de o țintă, şi aceasta, evident, era Casa Corrino. Abia aştepta să vadă sângele lui Farad'n băltind la picioarele ei.

Niciun duşman n-o aştepta la qanat. Chiar şi cercetaşii căutau acum altundeva. Trecu apa peste un pod de pământ şi, prin iarba înaltă, începu să se strecoare spre intrarea secretă a sietchului. O lumină se aprinse brusc în fața ei şi Ghanima se făcu una cu pământul. După câteva clipe, înălță

capul şi privi printre lujerele înalte de lucernă uriaşă. O femeie pătrunsese în pasajul disimulat, venind de afară, şi cineva îşi amintise să pregătească pasajul aşa cum trebuia pregătită orice intrare într-un sietch. În vremurile tulburi, orice nou-venit era întâmpinat într-o lumină puternică, menită să-l orbească până ce gărzile luau o decizie. Dar această lumină nu trebuia niciodată îndreptată către deşert. Cea pe care-o vedea Ghanima arăta că izolațiile exterioare fuseseră îndepărtate.

Simți un junghi de amărăciune în fața acestei trădări a securității sietchului, a acestei lumini vizibile. Proastele obiceiuri ale „fremenilor cu danteluțe” se răspândeau ca pecinginea!

Lumina continua să proiecteze un evantai de raze pe solul de la poalele falezei. O tânără fată ieşi din tenebrele livezii în plină lumină, cu mişcări oarecum temătoare. Ghanima desluşi, în pasaj, discul strălucitor al unui licuriglob, înconjurat de un halou de insecte. Lumina contura două siluete întunecate: cea a unui bărbat şi a fetei. Se țineau de mână, privindu-se în ochi.

Ceva, simți Ghanima, nu era normal în legătură cu cei doi. Nu erau doi îndrăgostiți care profitaseră de zarva căutării pentru a se întâlni pe ascuns. Lumina era suspendată deasupra lor şi mai în interiorul pasajului. Îşi vorbeau în acest arc luminos care le proiecta umbrele spre deşert, de unde puteau fi văzute de oricine. Din când în când, bărbatul îşi elibera o mână pentru a face, în lumină, gesturi rapide, furişate, care apoi se dizolvau în umbră.

Sunetele solitare ale creaturilor nopții umpleau obscuritatea în jurul Ghanimei, dar ea nu le lăsă să-i distragă atenția.

Ce făceau cei doi aici?

Mişcările bărbatului erau atât de calme, atât de prudente.

Bărbatul se întoarse. Roba fetei reflectă dintr-odată lumina şi Ghanima desluşi o față congestionată, cu un nas roşu şi

borcănat. Recunoscând-o, Ghanima îşi reţinu brusc răsuflarea. *Palimbasha!* Era nepotul unui Naib ai cărui fii căzuseră la datorie în slujba Atreizilor. Când o nouă mişcare făcu să i se întredeschidă mantia, imaginea fu completă. Sub mantie purta o centură, iar la centură era prinsă o cutie pe care sclipeau cadrane şi butoane. Un aparat de concepţie tleilaxu sau ixiană, fără doar şi poate. Nu putea fi decât telecomanda cu care fuseseră controlaţi tigrii Laza. Palimbasha... Asta însemna că încă o familie din Naibat trecuse în tabăra Casei Corrino.

Dar cine era fata? N-avea importanţă. O simplă unealtă folosită de Palimbasha.

O cugetare Bene Gesserit îşi făcu loc în mintea Ghanimei: *Fiecare planetă îşi are perioada ei şi fiecare viaţă de asemenea.*

Şi-l amintea bine pe Palimbasha, acum, când îl privea stând de vorbă cu fata, gesticulând pe furiş, în timp ce emiţătorul îi sclipea la centură. Palimbasha preda matematicile la şcoala sietchului. Era un grobian perfect matematic, care încercase să-l explice pe Muad'Dib prin intermediul matematicii, înainte de a-l cenzura Preoţimea. Avea darul de a înrobi minţile, iar procesul se explica foarte simplu: Palimbasha transmitea cunoştinţe tehnice, fără a transmite valori.

Ar fi trebuit să-l bănuiesc mai de mult, îşi spuse Ghanima. *Semnele erau evidente.*

Apoi o gheară acidă îi strânse stomacul: *Mi-a ucis fratele!*

Îşi impuse calmul. Palimbasha ar fi ucis-o şi pe ea dacă ar fi încercat să pătrundă în sietch prin intrarea secretă. Acum înţelegea motivul acestei lumini, al acestei expuneri total antifremene a intrării ascunse: Palimbasha şi fata încercau să verifice dacă nu cumva vreuna dintre victime le scăpase. Probabil că nu le era deloc uşor să aştepte acolo, pradă îndoielilor. Şi acum, după ce văzuse telecomanda, Ghanima îşi explica şi unele dintre gesturile lui Palimbasha. Apăsa,

pur şi simplu, cu nervozitate pe unul din butoanele emiţătorului – un gest de furie.

Prezenţa acestui cuplu îi spunea multe Ghanimei. După toate probabilităţile, fiecare acces în sietch era astfel supravegheat.

Îşi scărpină nasul, în care-i pătrunsese nisip. Rana de la picior continua să-i zvâcnească, iar braţul drept, când nu ardea, o durea. Degetele rămâneau amorţite. Dacă avea să fie nevoită să folosească cristaiul, trebuia să se bată cu stânga.

O clipă, se gândi să recurgă la pistolul maula, dar zgomotul său caracteristic ar fi putut să atragă şi atenţia altora, nevăzuţi. Trebuia găsită o altă soluţie.

Din nou, Palimbasha se mişcă în pragul pasajului. Silueta lui se contura clar pe fondul luminos. În timp ce vorbea, fata îşi întoarse ochii spre noaptea de afară. Dădea impresia unei bune pregătiri, a unei vigilenţe antrenate – ca şi când ar fi ştiut cum să sondeze întunericul, să descifreze umbrele privind doar cu coada ochiului. Aşadar era mai mult decât o simplă unealtă. Făcea parte din conspiraţie.

Ghanima îşi aminti deodată că Palimbasha aspira să devină Kaymakam, guvernator politic în cadrul Regenţei. Era limpede că demersul său se insera într-un plan mai vast. Cu el mai erau, fără-ndoială, mulţi alţii. Chiar şi aici, în Tabr. Ghanima examină elementele problemei astfel puse, apoi încercă s-o analizeze. Dacă izbutea să captureze viu vreunul dintre paznici, aveau să fie neutralizaţi şi alţii destui.

Suflarea unui mic animal venit să se adape din qanatul aflat în spatele ei îi atrase dintr-odată atenţia. Sunete naturale şi lucruri naturale. Memoria Ghanimei se aventură dincolo de o stranie barieră de tăcere din mintea ei; descoperi o preoteasă a lui Jowf capturată, în Asiria, de Sennacherib. Amintirile acelei preotese o învăţară pe Ghanima ce avea de făcut. Palimbasha şi tânăra de lângă el nu erau decât nişte adolescenţi, impulsivi şi periculoşi. Nu ştiau nimic despre Jowf, nu cunoşteau nici măcar numele planetei pe care

Sennacherib şi preoteasa se făcuseră oale şi ulcele. Ceea ce avea să li se întâmple celor doi conspiratori, dac-ar fi fost să li se explice, nu li s-ar fi putut explica decât în termeni legați de prezent: totul începea aici şi acum.

Şi totul sfârşea aici şi acum.

Răsucindu-se pe o parte, Ghanima îşi eliberă fremkitul şi scoase din compartimentul ei nisipompa. Îi deşurubă capacul şi extrase filtrul lung dinăuntru. Acum, dispunea de un tub deschis la ambele capete. Alese un ac din trusa de reparație, trase cristaiul din teacă şi introduse acul în orificiul pentru otravă din vârful lamei, locul în care se aflase cândva nervul dentar al viermelui de nisip. Brațul rănit îi îngreuna considerabil munca. Cu mişcări domoale şi atente, manevră cu prudență acul otrăvit în timp ce scotea un mic tampon de fibră de mirodenie din buzunarul kitului. Tija acului se înfipse ferm în tamponul de fibră, formând un proiectil care alunecă perfect în tubul nisipompei.

Având grijă să mențină arma la orizontală, Ghanima începu să se târâie în direcția luminii, străduindu-se să nu producă vreun foşnet printre tulpinile de lucernă. În timp ce înainta, studia insectele care forfoteau în jurul licuriglobului. Da, se aflau şi muşte *piume* în roiul acela. Erau cunoscute ca mari amatoare de sânge uman. Acul otrăvit avea să treacă neobservat, măturat de un gest reflex la înțepătura unei insecte. Rămânea decizia finală: ce țintă să lovească, bărbatul sau femeia?

Muris. Numele se ivi dintr-odată în mintea Ghanimei. Aşa o chema pe fată. Îşi aminti şi câte ceva din cele ce se spuneau despre ea. Era una dintre fetele care-i dădeau târcoale lui Palimbasha la fel cum dădeau acum târcoale lămpii insectele. Era uşor de impresionat, vulnerabilă.

Foarte bine. Palimbasha greşise în alegerea tovarăşei sale pentru această noapte.

Ghanima duse tubul la gură şi, cu amintirea preotesei lui Jowf perfect clară în conştiinţă, ochi cu precizie şi suflă scurt, cu putere.

Palimbasha se plesni peste faţă, scutură o picătură de sânge de pe degete. Acul dispăruse, smuls de mişcarea bruscă a mâinii sale.

Fata îi murmură câteva cuvinte de consolare şi Palimbasha îi răspunse cu un hohot de râs. Încă râdea, când îl lăsară picioarele. Se înclină moale spre fată, care încercă să-l susţină. Se clătina încă sub greutatea moartă din braţele ei, când Ghanima se ivi lângă ea şi-i lipi de şold vârful cristaiului.

Cu voce calmă, îi spuse:

— Nicio mişcare bruscă, Muris. Cuţitul e otrăvit. Poţi să-i dai drumul lui Palimbasha. E mort.

În toate forţele socializante majore veţi găsi o mişcare subiacentă care vizează câştigarea şi păstrarea puterii prin folosirea cuvintelor. Fenomenul este acelaşi, de la vraci la preot şi până la birocrat. Masele guvernate trebuie condiţionate pentru a accepta cuvintele-putere drept lucruri reale, pentru a confunda sistemul simbolizat cu universul tangibil. În menţinerea unei asemenea structuri a puterii, anumite simboluri sunt ferite de înţelegerea comună, cum ar fi cele ce se referă la manipularea economică sau cele ce definesc interpretarea locală a sănătăţii mintale. Astfel de secrete, legate de simboluri, duc la dezvoltarea unor sublimbaje fragmentare, fiecare dintre ele semnalând faptul că acei care-l folosesc sunt pe cale să acumuleze o formă de putere. Cunoscând acest proces de creare a puterii, aparatul nostru de Securitate Imperială trebuie să fie în permanenţă atent la formarea sublimbajelor.

„Prelegere la Colegiul de Război din Arrakeen” de Prinţesa Irulan

— Poate că-i inutil să vi-o spun, zise Farad'n, dar, pentru a evita orice eroare, țin să vă avertizez că un surdomut a primit ordinul să vă ucidă pe amândoi în cazul în care aş da vreun semn de cedare la vrăjitorie.

Nu se aştepta ca Doamna Jessica şi Duncan Idaho să reacționeze în vreun fel la auzul acestor cuvinte, iar tăcerea lor îi confirmă presupunerea.

Alesese cu grijă locul acestui prim contact cu cei doi: vechea Sală de Audiențe a lui Shaddam. Lipsa de grandoare a încăperii era compensată de amenajările exotice. Afară era o după-amiază de iarnă, dar interiorul lipsit de ferestre era scăldat în lumina aurie a unei veşnice zile de vară, simulate de licurigloburi din cel mai pur cristal ixian, dispuse cu iscusință.

Veştile sosite de pe Arrakis îl umpleau pe Farad'n de o bucurie calmă. Leto, moştenitorul de parte bărbătească al Atreizilor, era mort, ucis de un tigru-asasin. Ghanima, sora supraviețuitoare, se afla în custodia mătuşii sale, adică – după părerea generală – ostatică. Raportul complet explica din plin prezența pe Salusa Secundus a lui Idaho şi a Doamnei Jessica. Doreau azil politic. Spionii Corrino relatau despre un armistițiu incert pe Arrakis. Alia acceptase să se supună unei judecăți numite „Încercarea Posesiunii", al cărei scop nu era clar definit. Oricum, nu se fixase niciodată pentru această „încercare" şi doi dintre agenți erau de părere că nici n-avea să aibă loc vreodată. Un lucru era sigur, în orice caz: se produseseră ciocniri între fremenii din deşert şi forțele militare fremene ale Imperiului, un început de război civil care paralizase temporar guvernul. Bazele lui Stilgar erau acum teren neutru, desemnate ca atare după un schimb de ostatici. Era limpede că Ghanima făcea parte dintre aceşti ostatici, deşi nu era lămurit cum se ajunsese la asta.

Jessica şi Idaho fuseseră aduşi în Sala de Audiențe legați fedeleş în scaune cu suspensie. Legăturile din fibră shiga extrem de subțire ar fi tăiat în carne vie la cea mai mică

mişcare a prizonierilor. Cei doi soldaţi sardaukari care îi aduseseră se retrăseseră în tăcere, după ce examinaseră încă odată legăturile.

Avertismentul lui Farad'n fusese, de bună seamă, inutil: Jessica îl remarcase pe surdomutul înarmat care stătea nemişcat lângă perete, în dreapta ei. Arma lans-proiectil din mâinile sale era străveche, dar eficientă. Îşi plimbă privirile prin sală. Frunzele late ale rarului arbust-de-fier fuseseră încrustate cu perle-ochi şi împletite pentru a forma arcada centrală a tavanului în formă de dom. Pardoseala era alcătuită din plăci de lemn-diamant în alternanţă cu cochilii de kabuzu, prinse în cadre dreptunghiulare din os de passaquet. Cochiliile fuseseră tăiate cu laserul, apoi şlefuite. Pereţii erau decoraţi cu materiale dure, îmbinate prin presare şi întruchipând cele patru poziţii ale simbolului Leului, revendicat de descendenţii lui Shaddam IV. Leii erau făcuţi din aur masiv.

Farad'n hotărâse să rămână în picioare pentru a primi prizonierii. Purta un şort militar şi o vestă uşoară din mătase aurie de elf, fără guler. Arbora o singură podoabă: steaua princiară a familiei regale, prinsă în partea dreaptă a pieptului. Lângă el se afla Basharul Tyekanik, în ţinuta de gală a sardaukarilor – uniformă de piele şi cizme înalte – cu un pistol laser bogat ornamentat vârât într-un toc prins lângă catarama centironului. Tyekanik, al cărui chip colţuros îi era cunoscut Jessicăi din rapoartele Bene Gesserit, stătea la trei paşi în stânga lui Farad'n şi puţin mai înapoi. În spatele lor se vedea un tron din lemn de culoare închisă, instalat direct pe pardoseală, lângă perete.

— Şi acum, i se adresă Farad'n Jessicăi, ai ceva de spus?

— Aş vrea să ştiu pentru ce suntem ţinuţi legaţi în felul acesta, spuse Jessica arătând cu ochii legăturile din fibră shiga.

— Abia acum am primit de pe Arrakis un raport care explică prezenţa voastră aici, zise Farad'n. Poate c-am să vă eliberez imediat. (Zâmbi.) Dacă vreţi...

Se întrerupse, căci mama sa intrase în sală prin Uşa Mare din spatele prizonierilor.

Wensicia trecu pe lângă Jessica şi Idaho fără a le da vreo atenţie şi-i întinse fiului ei un cub-mesaj pe care tocmai îl activase. Farad'n studie latura luminată, privind-o în câteva rânduri pe Jessica. Suprafaţa de lectură se stinse şi el îi înapoie mamei sale obiectul, făcându-i semn să i-l arate şi lui Tyekanik. Apoi se uită la Jessica, încruntat.

După câteva clipe, Wensicia veni să se posteze în dreapta lui Farad'n, ţinând într-o mână cubul stins, parţial mascat de un fald al robei ei albe.

Jessica se uită la Idaho, dar acesta refuză să-i întoarcă privirea.

— Bene Gesseritul e supărat pe mine, spuse Farad'n. Surorile cred că eu sunt răspunzător pentru moartea nepotului tău.

Jessica păstră o expresie impasibilă în timp ce gândea: *Aşadar povestea Ghanimei trebuie luată în serios, până ce...* Necunoscutele pe care le bănuia nu-i plăceau câtuşi de puţin.

Idaho închise ochii, apoi îi redeschise şi o privi pe Jessica. Aceasta continua să-l fixeze pe Farad'n. Idaho îi relatase despre viziunea sa Rhajia, dar ea nu păruse deloc tulburată. Nu-şi dădea seama cărui fapt i se datora lipsa ei de emoţie. Era însă clar că ştia un lucru pe care nu voia să-l dezvăluie.

— Iată care-i situaţia, rosti Farad'n şi se apucă să explice tot ce aflase despre evenimentele de pe Arrakis, fără a omite nimic, concluzionând: Nepoata ta e nevătămată, dar se pare că-i în mâinile Doamnei Alia. Presupun că asta-ţi convine.

— L-ai ucis pe nepotul meu? întrebă Jessica.

Farad'n îi răspunse cu sinceritate:

— Nu, nu l-am ucis. Am aflat recent de existența unui complot, dar n-am niciun amestec.

Jessica se uită la Wensicia, citind satisfacția răutăcioasă de pe fața ei în formă de inimă, şi gândi: *E opera ei! Leoaica a ticluit atentatul pentru puiul ei!* Era un joc pe care leoaica avea să-l regrete.

Privindu-l din nou pe Farad'n, spuse:

— Dar Comunitatea crede că tu l-ai omorât.

Farad'n se întoarse spre mama sa:

— Arată-i mesajul.

Wensicia ezită şi el i se adresă cu o notă de mânie, pe care Jessica o înregistră pentru viitor:

— Am spus să-i arăți mesajul!

Pălind, Wensicia înaintă şi activă cubul sub ochii Jessicăi. Cuvintele începură să se perinde pe latura care se luminase, răspunzând mişcării ochilor ei: *„Consiliul Bene Gesserit de pe Wallach IX a depus un protest oficial la adresa Casei Corrino pentru asasinarea lui Leto Atreides II. Comisia de Securitate Internă a Landsraadului a fost însărcinată cu producerea probelor şi a concluziilor. Urmează a se alege un teren neutru, iar numele judecătorilor vor fi supuse aprobării tuturor părților. Solicităm de urgență răspunsul dumneavoastră. Sabit Rekush, pentru Landsraad."*

Wensicia reveni lângă fiul ei.

— Ce intenționați să răspundeți? întrebă Jessica.

— Întrucât fiul meu n-a fost încă învestit în mod oficial şef al Casei Corrino, începu Wensicia, voi... Unde te duci?

Ultimele cuvinte fuseseră adresate lui Farad'n, care se întorsese şi se îndrepta spre o uşă laterală aflată nu departe de surdomutul care făcea de pază.

Farad'n se opri şi se întoarse pe jumătate.

— Mă întorc la cărţile mele şi la celelalte preocupări care prezintă mai mult interes pentru mine.

— Cum îndrăzneşti? şuieră Wensicia, a cărei faţă se înroşi dintr-odată.

— Uite că îndrăznesc câte ceva şi în propriul meu nume, răspunse Farad'n. Ai luat decizii în numele meu, decizii pe care le consider extrem de neplăcute. De aici înainte, ori voi lua eu însumi decizii în numele meu, ori poţi să-ţi cauţi alt moştenitor pentru Casa Corrino!

Privirea Jessicăi alunecă repede peste participanţii la această confruntare. Pe chipul lui Farad'n se citea o mânie reală. Basharul stătea ţeapăn în poziţie de drepţi, încercând să dea impresia că nu auzise nimic. Cât despre Wensicia, era turbată de furie şi pe punctul să facă o criză de isterie. Farad'n părea dispus să accepte orice consecinţe după această aruncare de zaruri. Jessica îi admiră calmul, cu atât mai mult cu cât vedea, în această ciocnire, multe elemente care îi puteau fi de folos mai târziu. Pe cât se părea, decizia de a pune nişte tigri-asasini pe urmele nepoţilor ei fusese luată fără ştirea lui Farad'n. Era greu să te îndoieşti de sinceritatea lui când susţinea că nu aflase de existenţa complotului decât după ce acesta fusese deja iniţiat. Iar mânia pe care Jessica o observa în ochii lui arăta că, în clipa asta, era pregătit să accepte orice hotărâre.

Wensicia inspiră adânc, tremurat. Apoi spuse:

— Foarte bine. Învestitura oficială va avea loc mâine. Eşti liber să acţionezi de pe acum în virtutea ei.

Se uită la Tyekanik, care îi evită privirea.

Va izbucni un scandal crâncen de îndată ce mama şi fiul vor fi ieşit de aici, gândi Jessica. *Dar cred că el a câştigat.*
Gândurile îi reveniră la mesajul Landsraadului. Comunitatea îşi alesese mesagerii cu o subtilitate care făcea cinste capacităţilor organizatorice ale Bene Gesseritului. În această

notă oficială de protest era ascuns un mesaj adresat Jessicăi. El spunea că spionii Surorilor cunoşteau situaţia în care se afla şi că prevăzuseră cu excelentă precizie faptul că Farad'n avea să-i prezinte cubul-mesaj prizonierei sale.

— Aş vrea un răspuns la întrebarea mea, spuse Jessica în clipa în care Farad'n se întoarse în faţa ei.

— Voi comunica Landsraadului că n-am avut nimic de-a face cu acest asasinat. Voi adăuga că împărtăşesc aversiunea Surorilor pentru modul în care a fost comis, chiar dacă rezultatul nu-mi displace cu totul. Scuzele mele pentru durerea pe care ţi-o va fi pricinuit. Norocul surâde pretutindeni.

Norocul surâde pretutindeni! repetă în gând Jessica. Fusese una din vorbele preferate ale Ducelui ei şi ceva, în atitudinea lui Farad'n, îi spunea că el ştia acest lucru. Se sili să ignore posibilitatea ca Leto să fi fost într-adevăr ucis. Trebuia să presupună în continuare că temerile Ghanimei în legătură cu fratele ei o mânaseră să dezvăluie pe de-a-ntregul planul lor. În acest caz, contrabandiştii urmau să-i dea lui Gurney prilejul de a-l întâlni pe Leto, iar proiectele Comunităţii aveau să fie duse la îndeplinire. Leto trebuia pus la încercare. Trebuia. Dacă nu, era condamnat, ca şi Alia. Cât despre Ghanima... De asta puteau să se ocupe mai târziu. Deocamdată nu exista nicio posibilitate de a-i pune pe pre-născuţi în faţa unei Cucernice Maici Gaius Helen Mohiam.

Jessica îşi îngădui un suspin adânc.

— Mai devreme sau mai târziu, spuse ea, cuiva îi va trece prin minte că tu şi nepoata mea aţi putea uni Casele noastre pentru a vindeca, astfel, vechile răni.

— Mi s-a menţionat deja această posibilitate, zise Farad'n aruncându-i o privire scurtă mamei sale. Am răspuns că prefer să aştept deznodământul recentelor evenimente de pe Arrakis. Nu e nevoie de o decizie pripită.

— Există însă şi posibilitatea ca fiica mea să te fi determinat deja să-i faci jocul, observă Jessica.

Farad'n înțepeni.

— Explică!

— Situația de pe Arrakis nu este aşa cum ți s-ar putea părea ție. Alia joacă propriul ei joc – jocul Monstruozității. Dacă Alia nu găseşte un mijloc de a o utiliza, nepoata mea este în pericol.

— Vrei să mă faci să cred că tu şi cu fiica ta sunteți adversare? Că Atreizii se războiesc între ei?

Jessica îşi plimbă privirea de la Wensicia la Farad'n.

— Şi Corrinii se războiesc între ei.

Un zâmbet crispat apăru pe buzele lui Farad'n.

— Punct lovit. În ce fel voi fi putut face jocul fiicei tale?

— Ajungând să fii implicat în moartea nepotului meu şi răpirea mea.

— Răpirea...

— Nu te încrede în vrăjitoarea asta, interveni Wensicia.

— Am să hotărăsc singur în cine să mă încred, mamă, replică Farad'n. Iartă-mă, Doamnă Jessica, dar nu prea pricep povestea asta cu răpirea. Înțelesesem că tu şi devotatul tău însoțitor...

— Care e soțul Aliei, rosti Jessica.

Farad'n îl măsură din ochi pe Idaho, apoi se întoarse către Bashar.

— Ce părere ai, Tyek?

Aparent, gândurile lui Tyekanik urmau un curs asemănător cu al celor din mintea Jessicăi.

— Îmi place raționamentul ei, zise el. Atenție!

— E un ghola-mentat, spuse Farad'n. Am putea să-l interogăm până moare, fără a obține un răspuns sigur.

— Presupunerea că am fost traşi pe sfoară, opină Tyekanik, este o bună ipoteză de lucru.

Jessica ştiu că venise momentul să intre în joc. Numai de-ar fi putut durerea să-l mențină pe Idaho în rolul pe care şi-l alesese. Nu-i făcea deloc plăcere să-l folosească astfel, dar la mijloc erau considerente mai importante.

— Pentru început, spuse ea, aş putea anunța public că am venit aici de bunăvoie.

— Interesant, comentă Farad'n.

— Va trebui să-mi acordați încredere şi deplină libertate pe Salusa Secundus, continuă Jessica. Nu trebuie să existe nici cea mai mică impresie că aş vorbi sub constrângere.

— Nu! se împotrivi Wensicia.

Farad'n îi ignoră intervenția.

— Şi ce motiv ai putea invoca? întrebă el.

— Că sunt împuternicita Comunității, trimisă aici pentru a mă ocupa de educația ta.

— Dar Comunitatea mă acuză de...

— Aici e nevoie de o acțiune decisivă din partea ta.

— Nu te încrede în ea! zise Wensicia.

Cu o politețe exagerată, Farad'n se întoarse spre ea şi spuse:

— Dacă mă mai întrerupi o singură dată, am să-i ordon lui Tyek să te scoată afară. A auzit când ți-ai dat acordul pentru învestitura mea oficială. Tyek este acum în slujba *mea.*

— Îți spun că-i o vrăjitoare!

Wensicia se uită spre surdomutul postat lângă uşa laterală.

Farad'n avu un moment de ezitare, apoi întrebă:

— Tyek, tu ce crezi? M-a vrăjit?

— După părerea mea, nu. E...

— Vă vrăjeşte pe amândoi!

— Mamă!

Tonul lui Farad'n era neutru, definitiv.

Wensicia încleştă pumnii, dădu să vorbească, apoi se răsuci brusc şi părăsi în pripă sala.

Adresându-se Jessicăi, Farad'n întrebă:

— Bene Gesseritul va consimți la treaba asta?

— Bineînțeles.

Farad'n cugetă la eventualele implicații şi surâse forțat.

— Ce urmăreşte, de fapt, Bene Gesseritul în toată povestea asta?

— Căsătoria ta cu nepoata mea, răspunse Jessica.

Idaho îi aruncă o privire întrebătoare, păru pe punctul să spună ceva, dar rămase tăcut.

— Voiai să spui ceva, Duncan?! îl întrebă ea.

— Voiam să spun că Bene Gesseritul urmăreşte ceea ce-a urmărit dintotdeauna: un Univers care să nu-i opună rezistență.

— O presupunere evidentă, rosti Farad'n, pe care nu văd din ce motiv ții s-o exprimi în acest moment.

Sprâncenele lui Idaho izbutiră să materializeze ridicarea din umeri pe care nu i-o permiteau legăturile shiga. Apoi, pe chipul lui apăru un zâmbet descumpănitor.

Observându-l, Farad'n întrebă încruntat:

— Am spus ceva amuzant?

— Toată această situație e amuzantă. Cineva din familia voastră a compromis Ghilda Spațială utilizând-o pentru a transporta pe Arrakis instrumentele unui asasinat, instrumente a căror funcție nu putea fi ascunsă. Ați adus o ofensă Bene Gesseritului, ucigând un mascul de care avea nevoie pentru programul său gene...

— Mă faci mincinos, ghola?

— Nu. Sunt convins că n-ai ştiut de complot. Dar am considerat că e bine să punctăm clar situația.

— Nu uita că-i mentat, rosti Jessica.

— Tocmai asta-mi spuneam şi eu, zise Farad'n întorcându-se către ea. Să presupunem că te eliberez şi că-ți faci cunoscută declarația. Mai rămâne problema nepotului tău. Mentatul are dreptate.

— E mâna mamei tale? întrebă Jessica.

— Domnia-Ta! interveni Tyekanik pe un ton de avertisment.

— Nicio problemă, Tyek, zise Farad'n fluturându-şi uşor degetele. Şi dacă aş spune că-i mâna mamei?

Riscând totul pentru a testa această fisură internă a Casei Corrino, Jessica spuse:

— Atunci va trebui s-o denunți şi s-o surghiuneşti.

— Domnia-Ta, interveni din nou Tyekanik, ar putea fi vorba de o capcană care ascunde o altă capcană!

— Iar cei prinşi în capcană, spuse Idaho, suntem Doamna Jessica şi cu mine.

Farad'n strânse din fălci.

Jessica gândi: *Nu te amesteca, Duncan! Nu acum!* Dar cuvintele lui Idaho avuseseră darul să-i pună în mişcare propriile facultăţi logice Bene Gesserit. O şocaseră. Se întrebă dacă nu cumva era cu putinţă să fi fost ea însăşi folosită în scopuri pe care nu le înţelegea. Ghanima şi Leto... Prenăscuţii se puteau sprijini pe nenumărate experienţe interioare, o rezervă de informaţii mult mai vastă decât cea de care dispunea Bene Gesseritul. Şi-apoi... mai era şi cealaltă întrebare: Surorile fuseseră pe deplin sincere cu ea? Poate că încă tot nu-i acordau încrederea lor. La urma urmei, le trădase deja odată... de dragul Ducelui ei.

Farad'n se uită la Idaho, încruntându-se cu un aer intrigat.

— Mentatule, vreau să ştiu ce înseamnă pentru tine Propovăduitorul ăla.

— El ne-a aranjat venirea aici. Am... N-am schimbat nici zece vorbe cu el. A acţionat prin intermediari. S-ar putea să fie... S-ar putea să fie Paul Atreides, dar nu am destule informaţii ca să fiu sigur. Tot ce ştiu în mod cert este că, în ceea ce mă priveşte, era timpul să plec, iar el avea mijloacele de a-mi permite s-o fac.

— Zici că aţi fost prinşi într-o capcană, îi aminti Farad'n.

— Alia trage nădejde că ne vei executa discret, fără a lăsa urme, spuse Idaho. După ce-am scăpat-o de Doamna Jessica, nu-i mai sunt de niciun folos. Iar Doamna Jessica, după ce a servit scopurilor pe care le urmăresc Surorile, nu le mai este nici lor de folos. Alia le va cere socoteală, dar izbânda va aparţine Bene Gesseritului.

Jessica închise ochii şi se concentră. Duncan avea dreptate! Percepuse fermitatea mentatică din glasul lui, profunda sinceritate a judecăţii. Schema se încadra perfect. Cu două inspiraţii adânci, declanşă transa mnemonică. Informaţiile i se revărsară în minte. Ieşi din transă, deschise ochii. În cursul celor câtorva secunde, Farad'n se apropiase la vreo jumătate de pas de Idaho, ceea ce însemna că nu făcuse mai mult de trei paşi.

— Nu mai spune nimic, Duncan, rosti ea, şi se gândi cu tristeţe la ceea ce-i spusese Leto despre condiţionarea ei Bene Gesserit.

Idaho, care se afla pe punctul de a vorbi, închise gura.

— Eu poruncesc aici, zise Farad'n. Continuă, mentatule!

Idaho rămase tăcut.

Farad'n se întoarse pe jumătate, observând-o pe Jessica.

Stătea cu ochii aţintiţi într-un punct al peretelui din faţa ei, trecând în revistă ceea ce construiseră Idaho şi transa. Evident, Bene Gesseritul nu abandonase linia Atreizilor. Dar Surorile vizau controlul unui Kwisatz Haderach şi investiseră prea mult în programul lor de reproducere. Doreau un conflict deschis între Casele Atreides şi Corrino, o situaţie în care puteau interveni ca arbitre. Şi Duncan avea dreptate. Surorile aveau să se aleagă, astfel, cu un control absolut asupra Ghanimei şi al lui Farad'n. Era singurul compromis posibil. Ceea ce surprindea era că Alia nu înţelesese acest lucru. Jessica îşi înghiţi cu greutate nodul din gât. Alia... Monstruozitatea! Ghanima o compătimea pe bună dreptate. Dar cine avea s-o compătimească pe Ghanima?

— Surorile au făgăduit să te pună pe tron şi să ţi-o dea pe Ghanima drept pereche, rosti ea.

Farad'n se dădu un pas înapoi. Vrăjitoarea citea gândurile?

— Au urzit în taină, trecând peste mama ta, urmă Jessica. Şi ţi-au spus că eu nu cunosc secretul acestui plan al lor.

Citi clar revelaţia pe chipul lui Farad'n. Cât de transparent putea fi! Dar era adevărat, întreaga structură era adevărată. Idhao făcuse dovada măiestriei aptitudinilor lui de mentat, reuşind să perceapă realitatea pe baza datelor limitate de care dispunea.

— Vasăzică, rosti Farad'n, au făcut joc dublu, ţi-au spus totul.

— Nu mi-au spus nimic despre asta, zise Jessica. Duncan are perfectă dreptate: m-au prins în capcană. M-au înşelat.

Dădu încet din cap, ca pentru sine. Era o acțiune de tergiversare clasică, în stilul tradițional al Surorilor – o poveste rezonabilă, uşor de acceptat deoarece cadra cu ceea ce era de presupus despre motivațiile lor. Dar voiau s-o elimine pe ea din cale. Pentru ele, nu era decât o Soră defectă, care le mai încurcase odată socotelile.

Tyekanik se apropie de Farad'n.

— Domnia-Ta! Sunt amândoi prea periculoşi ca să...

— Aşteaptă puțin, Tyek, îl întrerupse Farad'n. E un întreg mecanism aici. (Se întoarse spre Jessica.) Am avut motive să credem că Alia se va oferi ea însăşi drept consoartă.

Idaho îşi înăbuşi prea târziu o tresărire violentă. Sângele începu să picure din încheietura mâinii sale stângi, crestată de filamentul shiga.

Jessica îşi permise o reacție infimă – o simplă mărire a ochilor timp de-o secundă. Ea, care îl cunoscuse pe primul Leto ca amant, ca tată al copiilor ei, ca prieten şi confident, vedea acum capacitatea lui de a judeca la rece, filtrată, deformată de contorsiunile unei Monstruozități.

— Ai de gând să accepți? întrebă Idaho.

— E o propunere de luat în considerare.

— Duncan, ți-am cerut să taci, zise Jessica, apoi i se adresă lui Farad'n: Prețul pretins de ea era doar două morți lipsite de importanță – ale noastre.

— Am bănuit c-ar putea fi vorba de-o perfidie, spuse Farad'n. Nu fiul tău a fost cel care-a zis că „perfidia generează perfidie"?

— Comunitatea Surorilor urmăreşte să-i controleze atât pe Atreizi, cât şi pe Corrini declară Jessica. Nu-i limpede?

— Pentru moment, chibzuim asupra acceptării ofertei tale, Doamnă Jessica, dar Duncan Idaho ar trebui expediat înapoi, la iubitoarea-i soție.

Durerea este o funcție a nervilor, îşi reaminti Idaho. *Durerea le parvine la fel cum le parvine ochilor lumina. Efortul vine din muşchi, nu din nervi.* Era un vechi exercițiu mentatic. Îl realiză dintr-o suflare, încordându-şi brusc încheietura dreaptă şi secționându-şi o arteră cu firul subțire de shiga.

Tyekanik făcu un salt spre scaun, apăsă pe butonul care desfăcea legăturile şi strigă după ajutor medical. Uşi secrete, mascate de panourile pereților, se deschiseră numaidecât deversând, cu o rapiditate elocventă, o mulțime de servitori.

A existat întotdeauna o fărâmă de nebunie în Duncan, gândi Jessica.

În timp ce medicii se ocupau de Idaho, Farad'n îşi studie un moment prizoniera, apoi zise:

— N-am spus că aş fi fost dispus să accept propunerea Aliei.

— Nu din cauza asta şi-a tăiat venele, spuse Jessica.

— Nu? Credeam că a decis, pur şi simplu, să se dea la o parte.

— Nu eşti chiar atât de stupid. Încetează cu prefăcătoria!

Farad'n zâmbi.

— Sunt perfect conştient că Alia m-ar distruge, rosti el. Nici măcar Bene Gesseritul nu s-ar fi putut aştepta să accept.

Jessica îl măsură cu privirea. Ce era, de fapt, cu acest vlăstar al Casei Corrino? Nu ştia să facă pe prostul. Din nou, îşi aminti vorbele lui Leto cum că avea să întâlnească un elev interesant. Ceea ce dorea şi Propovăduitorul, după cum îi spusese Idaho. Regreta că nu apucase să-l cunoască şi ea pe acel Propovăduitor.

— Ai s-o expulzezi pe Wensicia? întrebă Jessica.

— Pare un târg rezonabil, răspunse Farad'n.

Jessica privi spre Idaho. Medicii îşi terminaseră treaba şi se retrăseseră. Fusese imobilizat în scaun cu legături mai puțin periculoase.

— Mentații ar trebui să se ferească de absoluturi, comentă ea.

— Sunt obosit, replică Idaho. Nu-ți închipui cât de obosit.

— Suprasolicitată, rosti Farad'n, până şi loialitatea sfârşeşte prin a se deteriora.

Pentru a doua oară, Jessica îl măsură cu privirea.

Observând, Farad'n îşi spuse: *Cu timpul, mă va cunoaşte cum trebuie şi asta ar putea deveni ceva prețios. O renegată Bene Gesserit de partea mea! Unul din rarele lucruri de care a dispus fiul ei şi nu dispun eu. Deocamdată s-o las să mă întrevadă doar. Mai târziu, va vedea şi restul.*

— Un schimb cinstit, zise el. Accept condițiile propunerii voastre.

Mişcându-şi repede degetele, îi transmise un semnal indescifrabil surdomutului de lângă perete. Omul încuviință din cap. Farad'n se aplecă spre comenzile scaunului şi-o eliberă pe Jessica.

— Domnia-Ta, eşti sigur?... întrebă Tyekanik.

— N-am discutat odată? făcu Farad'n.

— Da, dar...

Farad'n râse scurt şi i se adresă Jessicăi:

— Tyek n-are încredere în sursele mele. Dar din cărți şi bobine nu se învață decât că anumite lucruri pot fi făcute. Adevărata învățătură se obține trecând la înfăptuirea acelor lucruri.

Cugetând la vorbele lui, Jessica se ridică din scaun. Apoi se gândi la semnalul de mână al lui Farad'n. Era vorba de un grai de luptă în stil Atreides! Totul vădea o analiză minuțioasă. Cineva, aici, îi copia conştiincios pe Atreizi.

— De bună seamă, rosti ea, te aştepți să-ți transmit învățăturile pe care le cunoaşte o Bene Gesserit.

Farad'n o privi radios.

— E singura ofertă la care n-aş putea rezista!

Parola mi-a fost dezvăluită de un om care-a murit în beciurile Arrakeenului. De-acolo am şi inelul ăsta, în formă de broască-țestoasă. L-am găsit în suk-ul din afara oraşului, unde mă ascunseseră rebelii. Parola? Oh, s-a schimbat de multe ori de-atunci... Era: „Persistență". Iar răspunsul era: „Țestoasă". Datorită ei am scăpat cu viață. De-asta am cumpărat inelul: e o amintire.

Tagir Mohandis, „Conversații cu un prieten"

Leto ajunsese destul de departe când auzi, în spatele lui, venirea viermelui atras de bătaia toboşarului şi de mirodenia pe care-o răspândise în jurul tigrilor morți. Era un semn bun pentru începutul planului lor: viermii se făcuseră din ce în ce mai rari prin aceste locuri în ultima vreme. Sigur, viermele nu era esențial pentru reuşită, dar reprezenta un ajutor binevenit. Ghanima n-avea să mai fie nevoită să explice unde dispăruse corpul fratelui ei.

Era sigur că, între timp, Ghanima izbutise să se autosugestioneze în privința morții lui. N-avea să mai păstreze decât o minusculă capsulă izolată de conştiință şi adevăr, o amintire perfect baricadată, ce nu putea fi reînviată decât de două cuvinte rostite în acea limbă străveche pe care ei doi erau singurii ce-o cunoşteau în tot Universul. *Secher Nbiw.* Numai dacă ar fi auzit aceste cuvinte, care însemnau *Poteca de Aur...* numai aşa Ghanima şi-ar fi amintit de adevărata lui soartă. Până atunci, pentru ea, el era mort.

Şi, acum, Leto se simțea cu adevărat singur.

Înainta cu mersul neregulat care imita zgomotele naturale ale deşertului. Niciuna dintre mişcările sale nu i-ar fi atras atenția viermelui din spate că în apropiere se afla o ființă umană. Ca toți fremenii, Leto crescuse învățând să meargă astfel. Fusese atât de profund condiționat, încât nici nu mai trebuia să se gândească la mers, picioarele mişcându-i-se de la sine în ritmuri lipsite de măsură. Sunetele paşilor săi puteau fi atribuite vântului, gravitației... nicidecum unui om.

După ce viermele îşi termină treaba, Leto se ghemui sub culmea unei dune şi privi înapoi, spre Slujitor. Da, acum era suficient de departe. Înfipse în nisip un nou toboşar şi chemă un vierme pentru transport. Acesta veni atât de repede, încât Leto abia avu timp să ia poziție înainte ca viermele să înghită toboşarul. Când monstrul trecu prin fața lui, lansă cârligele de călărit, se cățără pe flancul său şi deschise unul dintre inelele direcționale, îndreptând creatura spre sud-est. Era un vierme mic, dar puternic. Leto îi simțea forța după felul în care tăia, şuierând, dunele. Vântul, suflând din spate, aducea căldura pe care-o producea trecerea lor, frecarea prin care viermele începea elaborarea mirodeniei în măruntaiele sale.

Gândurile lui Leto goneau odată cu viermele. Stilgar fusese cel care-l însoțise în prima sa călătorie pe spinarea unui vierme de nisip. Era de-ajuns să-şi deschidă memoria pentru a auzi vocea Naibului: calmă, clară, plină de decența unei alte epoci. Departe de Stilgar bălăngănelile amenințătoare ale unui fremen amețit de aburii alcoolului de mirodenie. Departe de Stilgar zbieretele şi fanfaronadele din ziua de azi. Nu, Stilgar avea îndatoririle lui. Era instructor regal. „În vremurile de demult, păsările erau numite după cântul lor. Tot aşa, fiecare vânt avea numele său. Un vânt de şase kilometri pe oră era numit Pastaza, unul de douăzeci, Cueshma, iar cel ce atingea suta se chema Heinali, împingătorul-de-oameni. Şi mai era, apoi, vântul demonului, din largul deşertului: Hulasikali Wala, vântul care roade carnea."

Iar Leto, deşi cunoştea deja toate aceste lucruri, dădea din cap, recunoscător pentru asemenea învățături înțelepte.

Dar glasul lui Stilgar putea transmite şi alte cunoştințe, la fel de prețioase:

„În timpuri mai vechi au existat câteva triburi care se ocupau cu vânarea apei. Oamenii aceia erau numiți Iduali, adică «insecte de apă», deoarece nu şovăiau să fure apa altor fremeni. Dacă te prindeau singur în deşert, nu-ți lăsau nici măcar apa din trup. Locul în care trăiau se numea Sietch Jacurutu. Într-o zi, celelalte triburi s-au unit, s-au dus acolo şi i-au exterminat pe Iduali. Asta s-a petrecut foarte demult, înainte de Kynes, pe vremea stră-stră-străbunicului meu. Din ziua aceea şi până azi, niciun fremen n-a mai pus piciorul prin Jacurutu. Este un loc tabu."

Astfel regăsise Leto o informație ce dormita în memoria lui. Fusese o lecție importantă despre felul în care funcționează memoria. O amintire nu era suficientă, nici chiar pentru cineva cu un trecut atât de multiform ca al său, dacă nu i se cunoştea utilitatea şi dacă valoarea ei nu era dezvăluită judecății. Jacurutu avea, cu siguranță, o rezervă de apă, o capcană de vânt, toate atributele unui sietch fremen, plus acea valoare cu adevărat unică: niciun fremen nu s-ar fi aventurat într-acolo. Cei mai mulți tineri nici măcar nu ştiau că existase vreodată un loc numit Jacurutu. A! Ştiau de Fondak, desigur, dar acela era un cuib de contrabandişti.

Pentru un mort, Jacurutu reprezenta ascunzătoarea ideală – printre contrabandişti şi morții unei epoci apuse.

Mulțumesc, Stilgar.

La apropierea zorilor, viermele dădu semne de oboseală. Leto se lăsă să alunece pe nisip şi-l privi cum se îngropa încet sub dune, coborând în adâncuri pentru a-şi alina supărarea.

Va trebui să aştept până la căderea nopții, gândi el.

Urcă pe creasta unei dune şi scrută împrejurimile: pustiu, pustiu, pustiu. Numai urma viermelui dispărut întrerupea monotonia oceanului de nisip.

Ţipătul prelung al unei păsări de noapte salută prima geană de lumină verde apărută la orizontul estic. Leto se îngropă în nisip, umflă distilcortul în jurul corpului său şi instală nisipompa care avea să-i aducă aer de la suprafaţă.

Aşteptând să-i vină somnul, stătu nemişcat în întunericul cortului, gândindu-se la hotărârea pe care o luase împreună cu Ghanima. Nu fusese uşor, mai ales pentru sora sa. El nu-i dezvăluise totul despre viziunea lui, nici despre raţionamentul pe care-l făcuse pornind de la această viziune. Pentru că, acum, aşa considera visul lui: o viziune. Dar ciudăţenia era că o percepea ca pe viziunea unei viziuni. Dacă exista vreun argument în stare să-l convingă că tatăl său mai era încă în viaţă, el consta în această viziune-viziune.

Viaţa profetului ne închide în viziunea lui, îşi spuse. *Iar un profet n-ar putea scăpa de viziune decât creându-şi propria sa moarte, în opoziţie cu viziunea.* Aşa reieşea din dubla sa viziune şi chibzui la acest lucru, precum şi la alegerea pe care-o făcuse. *Sărmanul Ioan Botezătorul,* gândi. *Dacă ar fi avut curajul să moară altfel... Dar poate că alegerea lui a fost cea mai curajoasă. Ştiu eu cu ce variante era confruntat? Ştiu însă cu ce variante era confruntat tata.*

Oftă. A-i întoarce tatălui său spatele era totuna cu a trăda un zeu. Dar Imperiul Atreides trebuia zdruncinat. Căzuse în tot ce fusese mai rău în viziunea lui Paul. Nimicea oameni cu dezinvoltură! Fără a sta pe gânduri! Resortul motor al nebuniei religioase fusese întors până la capăt şi lăsat în voia lui.

Iar noi suntem închişi în viziunea tatălui meu.

O cale de ieşire o reprezenta Poteca de Aur. Leto ştia asta. Tatăl său o văzuse. Dar omenirea putea să se abată de la această Potecă de Aur, să privească înapoi, la epoca lui

Muad'Dib, şi să vadă în ea vremuri mai bune. Cu toate acestea, omenirea trebuia să cunoască experienţa alternativei la Muad'Dib, altminteri n-avea să-şi înţeleagă niciodată propriile mituri.

Securitatea... pacea... bunăstarea...

Dacă ar fi avut de ales, nu încăpea îndoială pentru ce ar fi optat majoritatea cetăţenilor acestui Imperiu.

Deşi mă urăsc, gândi el. *Deşi Ghani mă urăşte.*

Mâna dreaptă începu să-l mănânce şi se gândi la cumplita mănuşă din viziunea-viziune. *Va fi,* îşi spuse. *Da, va fi.*

Arrakis, dă-mi tărie! se rugă în gând. Sub el, împrejurul lui, această planetă, planeta sa, rămânea puternică şi vie. O simţea în apăsarea nisipului pe pereţii cortului. Dune era o uriaşă care-şi număra bogăţiile. Era o entitate înşelătoare, în acelaşi timp frumoasă şi hâdă. Singura monedă pe care o cunoşteau cu adevărat negustorii de pe această lume era pulsul propriei lor puteri, indiferent pe ce cale ar fi fost ea acumulată. Posedau această planetă aşa cum un bărbat ar fi putut să posede o metresă-sclavă sau cum îşi poseda Bene Gesseritul Surorile.

Nu era de mirare că Stilgar îi ura pe preoţii-comercianţi.

Mulţumesc, Stilgar.

Leto îşi aminti dintr-odată de frumuseţea vechilor tradiţii ale sietchurilor, de viaţa aşa cum fusese ea înainte de ivirea tehnocraţiei imperiale şi gândurile i se îndreptară încotro ştia că se îndreptau visele lui Stilgar. Înaintea licuriglobu rilor şi a laserelor, înaintea ornitopterelor şi a combinelor de recoltat mirodenie existase o altă viaţă: mame cu pielea brună purtându-şi pruncii la şold, opaiţe care ardeau cu ulei de mirodenie răspândind mireasmă de scorţişoară, Naibi care ştiau să-şi convingă oamenii fără constrângeri. Viaţa fusese, pe atunci, un furnicar negru în măruntaiele stâncilor...

O mănuşă cumplită va restabili echilibrul, gândi Leto. Şi adormi.

I-am văzut sângele şi o bucată din mantia lui care fusese sfâşiată de gheare ascuțite. Sora sa ne-a relatat în amănunțime felul în care i-au atacat tigrii. L-am interogat pe unul dintre conspiratori, iar alții sunt morți ori întemnițați. Toate elementele indică existența unui complot pus la cale de Casa Corrino. O Dreptvorbitoare a adeverit această mărturie.

„Raportul lui Stilgar către Comisia Landsraadului”

Prin circuitul de spionaj, Farad’n îl observa pe Duncan Idaho, în căutarea unei chei care să-i permită să înțeleagă comportamentul acestui om straniu. Era abia trecut de amiază şi Idaho, care-i ceruse Doamnei Jessica o audiență, aştepta la uşa apartamentului ei. Avea să-l primească? Jessica ştia că erau supuşi unei supravegheri permanente, fireşte, dar... avea să-l primească?

Sala în care se afla Farad’n era cea de unde Tyekanik supervizase condiționarea tigrilor Laza – o încăpere absolut ilegală, înțesată cu instrumente interzise, de proveniență ixiană şi tleilaxu. Manevrând comenzile aflate sub mâna sa dreaptă, Farad’n putea să-l observe pe Idaho din şase unghiuri diferite sau să comute imaginea pe interiorul apartamentului Doamnei Jessica, unde sistemele de spionaj erau la fel de sofisticate.

Cel mai mult îl intrigau pe Farad’n ochii lui Idaho. Acele sfere de metal pe care tleilaxu le dăduseră ghola-ului lor în cuvele de regenerare îl diferențiau radical de celelalte ființe umane. Instinctiv, Farad’n îşi atinse pleoapele, simțind sub degete suprafața dură

a lentilelor de contact care-i mascau albastrul ochilor de Ibad, semnul dependenței de mirodenie. Ochii lui Idaho îi dezvăluiau, probabil, acestuia un univers diferit. În ce fel diferit? Farad’n era aproape tentat să recurgă la chirurgii

tleilaxu pentru a obține el însuşi răspuns la această întrebare.

Pentru ce a încercat Idaho să se omoare?

Chiar voise s-o facă? Nu se poate să nu fi ştiut că n-am fi îngăduit una ca asta.

Idaho rămâne un periculos semn de întrebare.

Tyekanik era de părere că trebuia reținut pe Salusa sau ucis. Poate că era de preferat a doua soluție...

Farad'n schimbă imaginea pe o vedere din față. Idaho şedea pe o banchetă de lemn, lângă uşa apartamentului Doamnei Jessica. Se afla în foaierul lambrisat şi ornamentat cu fanioane de lance de peste o oră şi părea hotărât să aştepte o veşnicie. Farad'n se aplecă deasupra ecranului. Devotatul spadasin al Atreizilor, omul care fusese instructorul lui Paul Muad'Dib, părea să fi avut doar de profitat de pe urma anilor petrecuți pe Arrakis. Intrase în foaier cu un mers elastic şi tineresc. Regimul alimentar pe bază de mirodenie îi va fi fost benefic, fără-ndoială. La fel ca şi acel minunat echilibru metabolic pe care-l confereau numai cuvele tleilaxu. Era oare adevărat că Idaho îşi amintea trecutul său dinaintea renaşterii ca ghola? Nicio altă făptură readusă la viață de tleilaxu nu putea pretinde acest lucru. Duncan Idaho era o mare enigmă...

În biblioteca lui Farad'n se aflau şi rapoartele despre moartea lui Idaho. Sardaukarul care-l omorâse declarase că spadasinul doborâse nouăsprezece de-ai lor înainte de a cădea el însuşi. Nouăsprezece sardaukari! Meritase, într-adevăr, să i se trimită carnea la cuvele de regenerare. Dar tleilaxu făcuseră din el un mentat. Ce creatură stranie trăia în această carne înviată din morți! Oare cum se simțea având, pe lângă toate celelalte talente, şi facultățile unui calculator uman?

De ce a încercat să se omoare?

Farad'n îşi cunoştea propriile talente şi nu-şi făcea prea multe iluzii în privinţa lor. Era istoric şi arheolog, judecător de oameni. Necesitatea îl silise să devină expert în privinţa celor ce urmau să-l slujească – necesitatea, şi un studiu aprofundat al Atreizilor. Considera că acesta era preţul ce fusese pretins dintotdeauna de la aristocraţie. Exercitarea puterii impunea judecăţi precise şi incisive în privinţa celor ce-şi susţineau puterea, punând-o în aplicare. Nu puţini domnitori se prăbuşiseră din cauza greşelilor şi a exceselor comise de subordonaţii lor.

Studiul atent al Casei Atreides evidenţia un talent de excepţie în arta alegerii slujitorilor. Atreizii ştiuseră să menţină loialitatea, să întreţină ardoarea luptătorilor lor.

Idaho nu se conforma tiparului.

De ce?

Farad'n privi printre pleoapele întredeschise, ca şi când ar fi vrut să vadă dincolo de epiderma acestui om. Idaho dădea o impresie de durată, de rezistenţă la uzură. Forma un tot, un ansamblu organizat şi solid integrat. Cuvele tleilaxu produseseră ceva care depăşea umanul. Farad'n simţea clar acest lucru. Percepea, în omul acesta, un fel de proces de autoregenerare, de parcă Idaho acţiona conform unor legi imuabile, reîncepând la fiecare sfârşit de ciclu. Se deplasa pe o orbită fixă, cu trăinicia cu care o planetă se roteşte în jurul unei stele. Răspundea la presiuni fără să cedeze, modificându-şi doar imperceptibil orbita, fără a opera nicio schimbare esenţială.

De ce şi-a tăiat venele?

Oricare va fi fost motivul, o făcuse pentru Atreizi, pentru Casa lui domnitoare. Casa Atreides era steaua orbitei sale.

Cumva, e încredinţat că prezenţa Doamnei Jessica aici, în puterea mea, întăreşte Atreizii.

Şi Farad'n îşi reaminti lui însuşi: *Un mentat gândeşte acest lucru.*

Precizarea conferea şi mai multă profunzime ideii. Mentaţii făceau greşeli, dar rar.

Ajuns la această concluzie, Farad'n fu pe punctul de a da ordin ca Doamna Jessica să fie expulzată, împreună cu Idaho. Se răzgândi în ultima clipă.

Cei doi (mentatul-ghola şi vrăjitoarea Bene Gesserit) erau pioni cu o valoare necunoscută în acest joc al puterii. Idaho trebuia să fie trimis înapoi, pe Arrakis, căci asta ar fi stârnit cu siguranţă tulburări acolo, dar Doamna Jessica trebuia să rămână aici pentru a fi stoarsă de straniile ei cunoştinţe, în folosul Casei Corrino.

Farad'n era conştient că intra într-un joc subtil şi mortal. Dar se pregătise pentru această posibilitate ani de-a rândul, din clipa în care-şi dăduse seama că era mai inteligent, mai sensibil decât cei din jur. Pentru copilul Farad'n, fusese o descoperire înfricoşătoare. Biblioteca devenise pentru el un refugiu şi profesorul său.

Acum însă îl năpădiră brusc îndoielile şi se întrebă dacă era, de fapt, la înălţimea acestui joc. O îndepărtase pe mama sa, renunţase la poveţele ei, dar deciziile luate de ea fuseseră întotdeauna periculoase pentru el. Tigrii! Dresarea lor fusese o atrocitate, iar folosirea lor, o stupiditate. Erau atât de uşor de depistat! Wensicia putea să fie recunoscătoare că se alesese doar cu exilul... În privinţa asta, sfatul Doamnei Jessica se corelase întocmai cu aspiraţiile lui. Trebuia determinată, cumva, să divulge căile acestui mod de gândire Atreides.

Îndoielile lui Farad'n începură să se risipească. Se gândi la sardaukarii săi, care redeveneau duri şi energici datorită instrucţiei riguroase şi traiului sever care le fusese impus. Legiunile sale nu erau numeroase, dar ar fi fost iarăşi capabile să-i înfrunte pe fremeni de la egal la egal. Ceea ce însă nu însemna mai nimic, atâta vreme cât termenii Tratatului de la Arrakeen limitau numărul forţelor armate. Fremenii i-ar fi copleşit oricând numeric, dacă nu erau slăbiţi şi blocaţi de un război civil.

Era încă prea devreme pentru o bătălie între sardaukari şi fremeni. Avea nevoie de timp. Avea nevoie de noii aliaţi care urmau să i se alăture dintre Casele Mari nemulţumite şi dintre Casele Mici recent consolidate. Avea nevoie de finanţele CHOAM-ului. Avea nevoie de un răgaz mai îndelungat pentru ca sardaukarii săi să devină mai puternici, iar fremenii mai slabi.

Privi din nou imaginea răbdătorului ghola de pe ecran. De ce dorea Idaho s-o vadă pe Doamna Jessica tocmai acum? Ştia, fără doar şi poate, că erau spionaţi, că fiecare vorbă, fiecare gest al lor avea să fie înregistrat şi analizat.

De ce?

Privirea lui Farad'n trecu de la ecran la etajera de lângă consola de control. În palida lumină electronică, distingea bobinele care conţineau ultimele rapoarte de pe Arrakis. Spionii săi lucrau ca la carte; meritau toate laudele. Rapoartele erau de natură a-i da motive de mulţumire şi de speranţă. Farad'n închise ochii şi pasajele importante defilară prin mintea sa, în bizarul stil redacţional pe care-l dăduse bobinelor rezervate uzului său personal:

Pe măsură ce planeta este fertilizată, fremenii sunt eliberaţi de presiunile pământului şi noile lor comunităţi îşi pierd caracterul tradiţional al sietchului-refugiu fortificat. În vechea cultură a sietchului, fremenii erau învăţaţi, încă de mici copii, dogma: „Ca şi cunoaşterea propriei tale fiinţe, sietchul formează o bază pornind de la care ieşi în lume şi în Univers."

Fremenii tradiţionalişti spun: „Priveşte Masivul", înţelegând prin aceasta că Legea este ştiinţa supremă. Dar noua structură socială a provocat o slăbire a vechilor restricţii legale; disciplina devine laxă. Noii conducători fremeni nu mai cunosc decât Micul Catehism al strămoşilor lor plus istoria camuflată în structura mitologică a cântecelor lor. Populaţia noilor comunităţi este mai deschisă, mai nestatornică; membrii săi se ceartă mai des şi reacţionează mai greu la autoritate. Vechea populaţie a sietchurilor este mai disciplinată, mai predispusă spre acţiuni colective şi o muncă mai intensă; de asemenea,

este mai prudentă cu resursele sale. Bătrânii încă mai cred că împlinirea individului se află în societatea organizată şi ordonată. Tineretul se îndepărtează tot mai mult de această credinţă. Supravieţuitorii vechii culturi se uită la tineri şi spun: „Vântul morţii le-a erodat trecutul."

Lui Farad'n îi plăcea claritatea propriului său rezumat. Această nouă diversitate pe care-o cunoştea Arrakisul nu putea genera decât violenţă. Conceptele esenţiale erau gravate limpede pe bobine:

Religia lui Muad'Dib se întemeiază în mod ferm pe tradiţia culturală a vechiului sietch fremen, în timp ce noua cultură se îndepărtează din ce în ce mai mult de aceste discipline.

Şi nu pentru prima oară Farad'n se întrebă ce îl determinase pe Tyekanik să îmbrăţişeze această religie. Sub imperiul noii sale morale, comportarea lui Tyekanik devenise ciudată. Părea total sincer, dar se purta ca şi când ar fi acţionat împotriva voinţei sale. De parcă se aventurase într-un vârtej pentru a vedea ce se va întâmpla şi se pomenise prizonierul unor forţe împotriva cărora nu putea să lupte. Ceea ce-l tulbura pe Farad'n era plenitudinea absolut neutră a convertirii Basharului. Era o revenire la cele mai vechi tradiţii ale Sardaukarului. O revenire care constituia şi un avertisment: tinerii fremeni puteau încă, şi ei, să opereze o asemenea revenire, când tradiţiile înnăscute, adânc înrădăcinate, ar fi prevalat.

Încă odată, gândurile lui Farad'n se întoarseră la rapoartele de pe bobine. Rapoartele transmiteau un lucru neliniştitor: persistenţa unui vestigiu cultural moştenit de la cel mai îndepărtat trecut fremen – „Apa Concepţiei". Lichidul amniotic era colectat la naşterea copilului şi, distilat, devenea prima apă care i se dădea de băut. Tradiţia cerea ca o naşă să servească această apă copilului, spunând: „Iată apa concepţiei tale." Chiar şi tinerii fremeni păstrau această tradiţie cu nou-născuţii lor.

Apa concepţiei tale.

Ideea de a bea o apă distilată din lichid amniotic i se părea lui Farad'n revoltătoare. Se gândi la geamăna supraviețuitoare, Ghanima, a cărei mamă era moartă, în timp ce ea absorbea apa aceea stranie. Se va fi gândit oare, ulterior, la această legătură ciudată care-o unea cu trecutul? Probabil că nu. Ghanima fusese crescută ca o fremenă. Tot ce era natural şi acceptabil pentru fremeni era şi pentru ea.

Preț de o clipă, Farad'n regretă moartea lui Leto II. Ar fi fost interesant să discute această problemă cu el. Dar poate că avea să se ivească prilejul s-o discute cu Ghanima.

De ce şi-a tăiat Idaho venele?

Întrebarea revenea de fiecare dată când privea ecranul-spion. Îndoielile îl asaltară din nou pe Farad'n. Ar fi dorit atât de mult să se poată cufunda în misterioasa transă a mirodeniei, ca Paul Muad'Dib, pentru a cerceta viitorul şi a *cunoaşte* răspunsurile la toate întrebările care-l chinuiau. Dar oricât melanj ar fi absorbit, conştiința sa obişnuită persista în scurgerea ei singulară, în *acum*, reflectând doar un univers de incertitudini.

Pe ecran, o servitoare deschise uşa de la apartamentul Doamnei Jessica. Îi făcu semn lui Idaho, care se ridică de pe banchetă şi trecu pragul. Servitoarea avea să-i adreseze un raport amănunțit lui Farad'n, dar Prințul, mânat din nou de curiozitate, apăsă pe un alt buton de pe consolă şi-l văzu pe Idaho intrând în salonul din apartamentul Doamnei Jessica.

Mentatul părea atât de calm şi de stăpânit. Iar ochii săi de ghola insondabili.

Înainte de orice, mentatul trebuie să fie un generalist, nu un specialist. Este înțelept ca, în momentele importante, deciziile să fie supervizate de generalişti. Experții şi specialiştii te duc repede la haos. Despicătorii de fir în patru sunt o sursă nesecătuită de sâcâieli inutile. Mentatul-generalist, în schimb, trebuie să aducă un sănătos bun-simț în luarea oricărei

decizii. El nu trebuie să se rupă de curentul principal al evenimentelor din universul său. Trebuie să rămână capabil să spună: „Pentru moment, nu există niciun mister în cutare privință. Asta e ceea ce vrem să facem acum. S-ar putea ca mai târziu să se dovedească a fi fost o greşeală, dar vom aduce corecturile necesare când va veni momentul." Mentatul-generalist trebuie să înțeleagă că tot ce putem identifica noi ca fiind universul nostru nu este decât o părticică din fenomene mai ample. Expertul priveşte înapoi, la categoriile înguste ale specialității sale. Generalistul priveşte în depărtare; el caută principii vii, ştiind foarte bine că astfel de principii se schimbă, se dezvoltă. Caracteristicile schimbării sunt cele care trebuie să-l preocupe pe mentatul-generalist. Pentru schimbări nu pot exista cataloage permanente, nici ghiduri sau manuale. Trebuie să le priveşti fără nicio idee preconceptă, întrebându-te: „Ce anume se petrece cu acest lucru?"

„Ghidul Mentatului"

Era Ziua de Kwisatz Haderach, prima Zi Sfântă pentru cei ce-l urmau pe Muad'Dib. Îl celebra pe zeificatul Paul Atreides ca pe o persoană care putea fi simultan pretutindeni, bărbatul Bene Gesserit în care strămoşii de sex masculin şi feminin se contopiseră într-o putere indivizibilă ce făcea din el Cel-care-are-Tot. Credincioşii numeau această zi *Ayil*, Sacrificiul, pentru a comemora moartea care făcuse prezența lui „reală în tot locul".

Propovăduitorul alese dimineața acestei zile pentru a-şi face încă odată apariția în piața din fața Templului Aliei, sfidând pe față ordinul de arestare emis pe numele lui şi de care ştia toată lumea. Armistițiul fragil dintre Preoțimea Aliei şi triburile din deşert care se răsculaseră era menținut, dar constituia un element tangibil, omniprezent, făcându-i pe toți cetățenii Arrakeenului să se simtă neliniştiți. Apariția Propovăduitorului nu avu darul să risipească această stare de spirit.

Era cea de-a douăzeci şi opta zi de doliu oficial pentru fiul lui Muad'Dib. Şase zile se scurseseră de la ceremonia de pomenire de la Pasul Vechi, care fusese întârziată de

rebeliune. Dar nici luptele nu reuşiseră să pună stavilă Hajjului. Propovăduitorul ştia că piaţa avea să fie înţesată de lume în această zi. Mai toţi pelerinii încercau să-şi planifice astfel sejurul, încât să fie pe Arrakis de *Ayil*, „pentru a simţi Sfânta Prezenţă a Kwisatz Haderachului în Ziua Sa”.

Propovăduitorul intră în piaţă la prima licărire a zilei şi găsi locul deja plin de credincioşi. Îşi ţinea mâna pe umărul tinerei sale călăuze şi simţea în mersul băiatului orgoliul cinic cu care păşea. Pe măsură ce Propovăduitorul înainta, oamenii îi urmăreau fiecare mişcare. O asemenea atenţie nu-i displăcea chiar pe de-a-ntregul puştiului. Cât despre Propovăduitor, acesta o accepta, pur şi simplu, ca pe-o necesitate.

Oprindu-se pe cel de-al treilea palier al Templului, Propovăduitorul aşteptă să se stingă murmurele şi şuşotelile. Când tăcerea trecu precum un val peste mulţime şi nu se mai auziră decât paşii grăbiţi ai celor ce se adăugau la marginile pieţei, tuşi ca să-şi dreagă glasul. Era încă frig la această oră, când razele soarelui nu treceau peste vârfurile clădirilor dimprejur. În liniştea cenuşie care se aşternuse peste marea piaţă, Propovăduitorul începu să vorbească.

— Am venit să-i aduc un omagiu lui Leto Atreides II şi să predic în amintirea lui! rosti el cu acel glas puternic care ducea cu gândul la călăreţii viermilor de nisip din deşert. O fac din compasiune pentru toţi cei ce suferă. Vă spun că Leto cel mort a aflat că mâine n-a venit încă şi s-ar putea să nu vină niciodată. Momentul prezent este singurul timp şi singurul loc pe care-l putem observa noi în universul nostru. Vă spun să vă bucuraţi de acest moment şi să înţelegeţi ce vă învaţă. Vă spun să învăţaţi că propăşirea şi moartea unei ocârmuiri se oglindesc în propăşirea şi moartea cetăţenilor săi.

Un murmur de nelinişte străbătu piaţa. Era o luare în derâdere a morţii lui Leto II? Mulţimea se întrebă dacă Gărzile Preoţeşti n-aveau să-şi facă apariţia în următoarea clipă pentru a-l aresta pe Propovăduitor.

Alia însă ştia că nu se va întâmpla nimic de felul acesta. Ordonase ca Propovăduitorul să fie cruțat în această zi. Se deghizase, îmbrăcând un distrai veritabil, a cărui mască îi ascundea nasul şi gura, şi o mantie obişnuită, cu o glugă care-i acoperea părul. Stătea în rândul al doilea al asistenței, observându-l cu cea mai mare atenție pe Propovăduitor. Să fi fost, într-adevăr, Paul? Anii ar fi putut foarte bine să-l schimbe astfel. Şi fusese dintotdeauna un adevărat maestru în folosirea Glasului, ceea ce îngreuna considerabil identificarea sa după grai. Totuşi, Propovăduitorul îşi întrebuința vocea la perfecție. Nici Paul nu s-ar fi descurcat mai bine. Alia îşi spuse că trebuia neapărat să-i cunoască identitatea înainte de a acționa contra lui. Deocamdată însă era năucită de vorbele sale!

Nu sesiza nicio ironie în discursul Propovăduitorului. Acesta utiliza atracția seducătoare a frazelor tranşante, rostite cu o sinceritate convingătoare. Auditoriul putea, eventual, să se împiedice doar momentan de unele înțelesuri, pricepând apoi că aceasta fusese intenția lui pentru a-i învăța mai bine. Şi, într-adevăr, percepând reacția mulțimii, el spuse:

— Ironia maschează adeseori neputința de a gândi mai departe de cugetările altuia. Nu sunt ironic. Ghanima v-a spus că sângele fratelui ei nu va putea fi spălat. Sunt întru totul de acord. Se va spune că Leto s-a dus acolo unde s-a dus tatăl său, că a făcut ceea ce a făcut tatăl său. Biserica lui Muad'Dib susține că, în numele propriei sale umanități, el a ales o cale care-ar putea părea absurdă şi temerară, dar pe care istoria o va confirma. Această istorie a şi început să fie rescrisă. Vă spun că mai există încă o lecție ce poate fi trasă din aceste vieți şi din aceste sfârşituri.

Alia, atentă la fiecare nuanță, se întrebă de ce Propovăduitorul spusese *sfârşituri* în loc de *morți*. Să fi însemnat asta că unul sau altul, ori amândoi, nu muriseră cu adevărat? Să fi fost cu putință una ca asta? O Dreptvorbitoare adeverise relatarea Ghanimei. Ce urmărea, de fapt, Propovăduitorul? Vorbea despre un mit sau despre o realitate?

— Ascultați cu băgare de seamă şi această lecție! strigă el cu glas tunător, ridicând brațele. Dacă vreți să fiți stăpânii propriei voastre umanități, desprindeți-vă de univers!

Apoi coborî brațele şi-şi aținti orbitele goale drept spre Alia. Impresia că i se adresase în mod intim era atât de puternică, încât cei din jur întoarseră spre ea priviri iscoditoare. Alia se înfioră, înspăimântată de puterea pe care o emana Propovăduitorul. S-ar fi putut să fie Paul. S-ar fi putut!

— Dar îmi dau seama, urmă el, că oamenii nu pot suporta prea multă realitate. Cele mai multe vieți nu sunt decât o fugă de sine însuşi. Cei mai mulți oameni preferă adevărurile staulului. Vă vârâți capetele în iesle şi mestecați mulțumiți până în ziua morții. Iar alții vă folosesc pentru propriile lor scopuri. Niciodată nu părăsiți staulul, niciodată nu ridicați capul pentru a fi voi înşivă. Muad'Dib a venit să vă spună asta. Dacă nu-i înțelegeți mesajul, nu puteți să-l veneraţi!

Cineva din mulțime, poate un Preot deghizat, nu se mai putu abține. Un glas răguşit se ridică într-un strigăt:

— Tu nu trăieşti viața lui Muad'Dib! Cum îndrăzneşti să le spui altora în ce fel trebuie să-l venereze?

— Fiindcă el e mort! tună Propovăduitorul.

Alia întoarse capul pentru a vedea cine avusese cutezanța să-l interpeleze pe Propovăduitor. Nu izbuti să observe omul, dar vocea lui îi ajunse din nou la urechi, din marea de capete:

— Dacă-l crezi cu adevărat mort, atunci, de acum înainte, eşti singur!

Era un Preot, fără doar şi poate, îşi spuse Alia. Dar nu reuşea să identifice glasul.

— N-am venit decât pentru a pune o simplă întrebare, zise Propovăduitorul. Trebuia ca moartea lui Muad'Dib să fie urmată de sinuciderea morală a tuturor oamenilor? Asta este consecința inevitabilă a unui Mesia?

— Aşadar recunoşti că este Mesia! strigă vocea.

— De ce nu, de vreme ce sunt profetul epocii lui? replică Propovăduitorul.

Era atâta siguranță, atât calm în glasul şi în atitudinea sa, încât oponentul lui fu redus la tăcere. Răspunsul mulțimii fu un murmur de nelinişte, un sunet înfundat, animalic.

— Da, reluă Propovăduitorul, sunt profetul acestor timpuri.

Alia, care-şi concentrase întreaga atenție asupra lui, desluşi subtilele inflexiuni ale Glasului. Era limpede că reuşea să controleze mulțimea. Cunoscuse antrenamentul Bene Gesserit? Era vorba de un alt truc pus la cale de Missionaria Protectiva? Poate că toate astea n-aveau nicio legătură cu Paul, poate că nu era decât un nou episod din eternul joc al puterii.

— Exprim mitul şi visul! strigă Propovăduitorul. Sunt mamoşul care scoate la lumina zilei copilul şi vesteşte că s-a născut. Cu toate acestea, vin printre voi la un ceas al morții. Nu vă tulbură asta? Ar trebui să vă zdruncine sufletele!

Deşi vorbele lui îi provocau furie, Alia înțelegea obiectivul clar al discursului său. Dimpreună cu alții, se pomeni urcând câteva trepte, înghesuindu-se mai aproape de silueta înaltă în veşmânt de deşert. Atenția îi fu atrasă în acea clipă de tânărul ghid: adolescentul avea o privire scăpărătoare, insolentă! Ar fi putut Muad'Dib să folosească serviciile unui tânăr atât de cinic?

— Da, vreau să vă tulbur! ridică din nou glasul Propovăduitorul. Asta-i intenția mea! Am venit aici ca să combat escrocheria şi amăgirea religiei voastre convenționale, instituționalizate. Ca toate celelalte religii asemănătoare, şi a voastră alunecă spre laşitate, spre mediocritate, inerție şi automulțumire.

Murmure mânioase se făcură brusc auzite dinspre mijlocul mulțimii.

Alia percepu tensiunile care apăruseră şi se întrebă, cu o bucurie rea, dacă n-aveau să izbucnească tulburări. Putea domina Propovăduitorul aceste tensiuni? Dacă nu, risca să-şi găsească moartea chiar aici!

— Preotul ăla care m-a provocat! strigă Propovăduitorul, arătând în mulțime.

Ştie! gândi Alia. Un fior îi străbătu trupul, un fior stârnit de-o emoție aproape sexuală. Propovăduitorul juca un joc periculos, dar îl juca la perfecție.

— Tu, Preot în straie lumeşti, nu eşti decât un capelan al mulțumirii de sine! Nu pe Muad'Dib am venit să-l sfidez, ci pe tine! Este religia ta reală, când nu te costă nimic şi nu comportă niciun risc? Este religia ta reală, când te îmbuibi de pe urma ei? Este religia ta reală, când comiți atrocități în numele ei? Cum se face de-ați decăzut într-atât de la revelația originară? Răspunde-mi, Preotule!

Dar, de această dată, provocatorul rămase tăcut. Şi Alia observă că mulțimea era din nou pe cale să soarbă cu lăcomie fiecare cuvânt al Propovăduitorului. Atacând Preoțimea, îşi câştigase simpatia oamenilor. Iar, dacă spionii ei nu se înşelau, majoritatea pelerinilor şi fremenilor de pe Arrakis credeau că acest om era Muad'Dib.

— Fiul lui Muad'Dib a riscat! strigă Propovăduitorul şi Alia auzi lacrimi în glasul lui. Muad'Dib a riscat! Ei au plătit prețul! Şi ce-a realizat Muad'Dib? O religie care se lipseşte de el!

Cât de diferite ar fi aceste cuvinte dacă ar veni de la Paul, gândi Alia, *trebuie să aflu!*

Urcă şi mai sus, pe trepte, şi alții urcară împreună cu ea. Îşi făcu loc prin mulțime până când aproape că, dac-ar fi întins mâna, ar fi putut să-l atingă pe misteriosul profet. Simți mirosul de deşert pe care îl emana, un amestec de mirodenie şi silex. Atât Propovăduitorul, cât şi călăuza sa erau plini de praf, de parcă tocmai sosiseră de pe întinderea bledului.

Mâinile Propovăduitorului, sub izolațiile de la manşeta distraiului, erau străbătute de vene proeminente. Observă că purtase un inel pe unul din degetele mâinii stângi: urma era încă vizibilă. Paul purtase un inel exact pe acelaşi deget. Şoimul Atreizilor, care se păstra acum la Sietch Tabr şi pe care Leto ar fi trebuit să-l poarte, la rândul lui, dacă ar fi trăit... sau dacă ea i-ar fi îngăduit să urce pe tron.

Din nou, Propovăduitorul păru s-o fixeze pe Alia cu orbitele sale goale şi tonul său redeveni intim, deşi glasul îi rămase destul de puternic pentru a fi auzit de toată lumea.

— Muad'Dib v-a arătat două lucruri: un viitor sigur şi un viitor nesigur. Deplin conştient, a înfruntat suprema incertitudine a celui mai vast univers. S-a abătut *orbeşte* de la poziția lui pe această lume. Ne-a arătat că oamenii trebuie să procedeze întotdeauna astfel şi să aleagă nesiguranța mai degrabă decât siguranța.

Alia remarcă faptul că vocea sa, în timp ce pronunța aceste ultime cuvinte, avea un accent rugător. Privi în jur şi-şi strecură o mână spre mânerul cristaiului. *Dacă l-aş ucide chiar în clipa asta, cum ar reacționa mulțimea?* Din nou, un fior de excitație îi parcurse trupul. *Dacă l-aş ucide şi m-aş dezvălui, denunțându-l pe Propovăduitor drept un impostor şi-un eretic?*

Dar dacă aveau să-i demonstreze că era Paul?

Cineva o împinse şi mai aproape de el. Se simți subjugată de prezența lui în timp ce lupta să-şi stăpânească mânia. Era sau nu era Paul? Zei din adâncuri! Ce trebuia să facă?

— Pentru ce un alt Leto a fost luat dintre noi? întrebă Propovăduitorul şi în vocea lui răzbătu o durere sinceră. Răspundeți-mi, dacă puteți! Ah, mesajul lor este limpede: abandonați certitudinea. Repetă cuvintele cu o forță de stentor: Abandonați certitudinea! Aceasta este cea mai profundă poruncă a vieții. E tot ce înseamnă viața. Suntem lansați în necunoscut, în incertitudine. De ce nu puteți să-l auziți pe Muad'Dib? Dacă siguranța constă în cunoaşterea

absolută a unui viitor absolut, atunci asta nu e decât moartea deghizată! Un asemenea viitor devine *acum*! El v-a arătat asta!

Cu o precizie înspăimântătoare, Propovăduitorul întinse mâna şi înşfăcă braţul Aliei. Acţionase fără nici cea mai mică tatonare sau ezitare. Ea încercă să-i scape, dar degetele lui se încleştară şi strânsoarea lor deveni dureroasă. Se aplecă să-i vorbească în faţă şi oamenii din jurul Aliei se traseră îndărăt, descumpăniţi.

— Ce ţi-a spus Paul Atreides, femeie? întrebă el.

Cum de ştie că sunt femeie? se miră ea. Ar fi vrut să se cufunde în vieţile ei interioare, să le ceară protecţie, dar lumea dinlăuntru rămânea înfricoşător de tăcută, parcă hipnotizată de această figură din trecutul lor, al tuturor.

— Ţi-a spus că desăvârşirea echivalează cu moartea! strigă Propovăduitorul. Predicţia absolută înseamnă desăvârşire... înseamnă moarte!

Alia încercă din nou să se smulgă din strânsoarea lui. Se gândi să scoată cuţitul şi să lovească, dar nu cuteză. Niciodată în viaţa ei nu se simţise atât de intimidată.

Propovăduitorul îşi înălţă capul pentru a se adresa, pe deasupra ei, mulţimii:

— Vă repet cuvintele lui Muad'Dib! El a spus: „Am să vă vâr cu nasul în lucrurile pe care încercaţi să le evitaţi. Nu mi se pare ciudat că nu vreţi să credeţi decât în ceea ce vă conferă liniştea. Cum altfel ar inventa oamenii capcanele care ne fac să cădem în mediocritate? Cum altfel s-ar putea defini laşitatea?" Iată ce v-a spus Muad'Dib!

Brusc, eliberă braţul Aliei şi-o îmbrânci în mulţime atât de violent, încât, dacă oamenii nu s-ar fi strâns din nou împrejurul ei, ar fi căzut.

— A exista înseamnă a te înălţa, a te desprinde de fundal, reluă Propovăduitorul. Nu gândiţi sau nu existaţi cu adevărat

dacă nu sunteți gata să vă riscați până şi echilibrul mintal în judecata existenței voastre.

Coborî o treaptă şi, încă odată, fără şovăire, apucă brațul Aliei. De data aceasta o făcu însă ceva mai blând. Se aplecă şi, coborând glasul pentru a fi auzit doar de ea, rosti:

— Nu mai încerca să mă împingi din nou în fundal, surioară!

Apoi, lăsându-şi mâna pe umărul călăuzei sale, înaintă în mulțime. Lumea se trase în lături, făcând loc straniei perechi. Mai multe mâini se întinseră spre a-l atinge pe Propovăduitor, cu o blândețe plină de venerație, ca şi când oamenilor le-ar fi fost teamă de ceea ce-ar fi putut descoperi sub acea mantie fremenă prăfuită.

Alia rămase singură, încremenită, în timp ce mulțimea se depărta, urmându-l pe Propovăduitor.

Acum avea certitudinea. Era Paul. Nu mai încăpea nicio îndoială. Era fratele ei. Simțea ceea ce simțise întreaga mulțime. Se aflase în prezența lui sacră şi, acum, universul se prăbuşea în jurul ei. Ar fi vrut să alerge după el, să-l implore să o salveze de ea însăşi, dar nu putu schița niciun gest. Toți ceilalți se înghesuiau în urma Propovăduitorului şi a călăuzei sale, doar ea rămânea pe loc, paralizată, pradă unei disperări absolute, unei suferințe atât de profunde, încât nu era în stare decât să tremure, incapabilă să-şi stăpânească propriii muşchi.

Ce-am să mă fac? Ce-am să mă fac?

Acum, nu-l mai avea nici pe Duncan, care să o susțină, n-o mai avea nici pe mama ei. Viețile interioare rămâneau mute. Mai exista Ghanima, ținută sub pază sigură în Citadelă, dar Alia nu se putea decide să împărtăşească această suferință celei ce supraviețuise în timp ce fratele ei geamăn murise.

Toți s-au întors împotriva mea. Ce pot să fac?

Vederea chioară a Universului nostru vă spune că nu trebuie să căutați problema departe de casă. Asemenea probleme s-ar putea să nu apară niciodată. Vegheați, mai degrabă, la lupul pătruns în ogradă. Haitele care dau târcoale afară s-ar putea să nici nu existe.

„Cartea Azhar; Shamra I:4”

Jessica îl aştepta pe Idaho lângă fereastra din salonul ei. Era o încăpere confortabilă, cu divane moi şi scaune de modă veche. Nu exista niciun fel de dispozitiv cu suspensie în vreuna dintre camerele sale, iar licurigloburile erau făcute dintr-un cristal aparținând altei ere. Fereastra salonului dădea spre o grădină interioară, cu un etaj mai jos.

O auzi pe servitoare deschizând uşa, apoi paşii lui Idaho, mai întâi pe parchet, apoi pe covor. Ascultă fără să se întoarcă, rămânând cu privirea ațintită la peluza presărată cu ochiuri de lumină. Conflictul tăcut şi înfricoşător al emoțiilor ei trebuia reprimat acum. Efectuă respirațiile adânci ale antrenamentului *prana-bindu* şi simți cum se instala calmul.

Praful juca într-o rază de soare ce săgeta grădina, făcând să sclipească fragila roată de argint a unei pânze de păianjen țesute între ramurile unui tei al cărui frunziş aproape că atingea fereastra. Era răcoare în apartament, dar afară, dincolo de geamul ermetic, aerul tremura de căldură. Castelul Corrino se afla într-un ținut stâncos, sufocant, unde verdeața abundentă din grădină constituia o notabilă excepție.

Îl auzi pe Idaho oprindu-se chiar în spatele ei.

Fără să se întoarcă, îi spuse:

— Darul vorbelor este cel al înşelăciunii şi-al amăgirii, Duncan. Pentru ce doreşti să schimbi vorbe cu mine?

— S-ar putea ca doar unul dintre noi doi să supraviețuiască, răspunse el.

— Şi doreşti să întocmesc un raport favorabil referitor la eforturile tale?

Se întoarse şi înfruntă chipul lui calm, privirea cenuşie a ochilor metalici, care nu păreau îndreptaţi în vreun loc anume. Cât de goi păreau!

— Duncan, chiar atât de mult ţii la locul tău în istorie?

I se adresase pe un ton acuzator şi, în aceeaşi clipă, îşi aminti de o mai veche confruntare cu bărbatul acesta. Fusese beat, pe atunci. Primise însărcinarea s-o spioneze şi-l chinuia conflictul dintre obligaţiile sale. Dar asta fusese înainte de ghola-ul Duncan. Acest om era diferit. Acest om nu mai era divizat între acţiunile sale, nu mai era chinuit.

Surâsul lui îi confirmă gândurile.

— Istoria are propriul ei tribunal şi pronunţă propriile ei sentinţe. Mă îndoiesc că mă va interesa când îmi va veni rândul.

— Pentru ce te afli aici?

— Pentru acelaşi motiv ca şi Domnia-Ta, Doamnă.

Niciun semn exterior nu trădă şocul pe care i-l produseseră aceste cuvinte, dar Jessica reflectă cu o viteză ameţitoare: *Ştie într-adevăr pentru ce mă aflu aici?* Cum i-ar fi fost cu putinţă? Ghanima era singura care ştia. Elementele de care dispunea îi îngăduiseră un calcul mentatic? Nu era exclus. Şi dacă-i scăpa vreo vorbă care ar fi putut s-o trădeze? Dar putea face asta dacă într-adevăr se afla aici din acelaşi motiv ca şi ea? Nu se putea să nu ştie că fiecare mişcare şi fiecare cuvânt erau supravegheate de Farad'n sau de slujitorii lui.

— Casa Atreides a ajuns la o răspântie amară, rosti ea. Familia se războieşte cu ea însăşi. Ai fost printre oamenii cei mai loiali ai Ducelui meu, Duncan. Când Baronul Harkonnen...

— Să nu vorbim de Harkonneni, zise el. Asta a fost într-o altă epocă, iar Ducele Domniei-Tale e mort.

Şi Idaho se întrebă: *Nu-şi dă seama că Paul mi-a dezvăluit prezența sângelui Harkonnen în familia Atreizilor?* Riscul pe care şi-l asumase atunci Paul fusese imens, dar cu atât mai mult îşi câştigase ataşamentul lui Duncan Idaho. Încrederea implicată de acea dezvăluire reprezentase un preț greu de închipuit. Paul ştia ce-i făcuseră lui Idaho oamenii Baronului.

— Casa Atreides nu-i moartă, spuse Jessica.

— Cine e Casa Atreides? întrebă el. Domnia-Ta? Sau Alia? Ghanima? Ori, poate, cei ce slujesc Casa Atreides? Mă uit la ei şi văd că poartă pecetea unei trude ce nu poate fi descrisă în cuvinte! Cum ar putea fi ei Atreides? Fiul Domniei-Tale avea dreptate când spunea: „Truda şi persecuția reprezintă soarta tuturor celor ce mă urmează." Aş vrea să evit această soartă, Doamnă.

— Ai trecut într-adevăr de partea lui Farad'n?

— Nu asta ai făcut şi Domnia-Ta, Doamnă? Nu ai venit aici ca să-l convingi pe Farad'n că o căsătorie cu Ghanima ar rezolva toate problemele noastre?

Chiar crede asta? se întrebă ea. *Sau o spune doar pentru urechile celor ce ne ascultă?*

— Casa Atreides a fost dintotdeauna, în mod esențial, o idee, rosti ea. Ştii asta, Duncan. Am cumpărat loialitatea cu loialitate.

— În slujba poporului, ricană Idaho. Ah... de câte ori nu l-am auzit pe Duce repetând asta. Probabil că se va fi răsucind în mormânt, Doamnă.

— Chiar într-atât crezi că am decăzut?

— Doamnă, nu ştii că există fremeni rebeli – îşi spun „Mişcarea de Rezistență a Deşertului Interior” – care blestemă Casa Atreides şi chiar pe Muad’Dib?

— Am auzit raportul lui Farad’n, spuse ea, întrebându-se încotro voia să îndrepte Idaho discuția şi în ce scop.

— E mai mult decât atât, Doamnă. Mai mult decât e-n raportul lui Farad’n. Le-am auzit eu însumi blestemul. Sună aşa: „Focul să se abată asupră-vă, Atreizi! Să nu mai aveți suflet, nici minte, nici trup, nici umbră, să nu mai aveți parte de magie, nicioase să nu mai aveți, nici păr şi nici glas ori cuvinte. Să nu mai aveți casă, nici groapă, nici criptă, nici mormânt. Să nu mai aveți grădină, nici pom, nici tufiş. Să nu mai aveți apă, nici pâine, nici lumină, nici foc. Să nu mai aveți copii, nici familie, nici moştenitori şi nici trib. Să nu mai aveți cap, să nu mai aveți mâini şi picioare, nici mers, nici sămânță. Să nu mai aveți parte de adăpost pe nicio planetă. Sufletele voastre să nu se mai înalțe niciodată din adâncuri şi niciodată să nu vă mai întoarceți printre cei ce trăiesc pe fața pământului. Să nu-l mai vedeți niciodată pe Shai-Hulud, să rămâneți ferecați şi încătuşați în străfundurile iadului, iar sufletele voastre să nu mai vadă strălucirea luminii în vecii vecilor!” Aşa vă blestemă, Doamnă. Poți să-ți închipui atâta ură la nişte fremeni? Îi sortesc pe toți Atreizii mâinii stângi a damnaților şi focului mistuitor al Soarelui-Femeie.

Jessica îşi îngădui un gest de cutremurare. Nu încăpea îndoială că Idaho reprodusese întocmai până şi tonul pe care auzise rostit blestemul. Pentru ce voia să-l cunoască şi Casa Corrino? Jessicăi nu-i era greu să-şi imagineze un fremen furios, înfricoşător în mânia lui, rostind străvechiul blestem în fața întregului trib. Dar de ce voia Duncan să-l audă şi Farad’n?

— Iată un argument solid pentru căsătoria dintre Ghanima şi Farad’n, spuse ea.

— Doamnă, întotdeauna ai abordat problemele în mod îngust. Ghanima e fremenă. Nu s-ar putea căsători decât cu cineva care nu plăteşte *fai*-ul, impozitul pe protecție. Casa

Corrino a cedat toate acţiunile sale CHOAM fiului Domniei-Tale şi moştenitorilor săi. Farad'n trăieşte cu îngăduinţa Atreizilor. Şi aminteşte-ţi de ziua în care Ducele Domniei-Tale a înfipt steagul Şoimului în solul Arrakisului, aminteşte-ţi de vorbele lui: „Sunt aici şi voi rămâne aici!" Osemintele lui sunt încă acolo. Iar Farad'n ar urma să trăiască pe Arrakis, cu sardaukarii săi.

Idaho scutură din cap numai la gândul unei asemenea alianţe.

— O veche zicală spune că o problemă trebuie decojită ca o ceapă, rosti cu voce glacială Jessica.

Şi gândi: *Cum îşi permite să-mi dea lecţii? Doar dacă nu cumva joacă teatru pentru ochii atenţi ai lui Farad'n...*

— Nu ştiu de ce, dar nu-i văd deloc pe fremeni şi pe sardaukari convieţuind pe aceeaşi planetă, spuse Idaho. E o forţă care nu vrea să se desprindă de ceapă.

Jessicăi nu-i plăcură gândurile pe care cuvintele lui Idaho le-ar fi putut trezi lui Farad'n sau consilierilor săi.

— Casa Atreides reprezintă încă legea în acest Imperiu, zise ea cu glas aspru, gândind: *Vrea oare Idaho ca Farad'n să creadă că poate redobândi tronul fără Atreizi?*

— Ah, da! făcu Idaho. Aproape că uitasem. Legea Atreides! Aşa cum este ea interpretată, fireşte, de Preoţii Elixirului de Aur. Mi-ajunge să-nchid ochii şi parcă-l aud pe Ducele Domniei-Tale spunându-mi că orice pământuri se dobândesc şi se păstrează întotdeauna prin violenţă sau prin ameninţarea cu violenţa. Norocul surâde pretutindeni, cum obişnuia să cânte Gurney. Scopul scuză mijloacele. Sau am început să amestec proverbele? De fapt, nu contează dacă pumnul înzăuat se arată pe faţă, prin legiunile fremenilor sau ale sardaukarilor, ori dacă-i ascuns în Legea Atreides... el există. Iar această foaie de ceapă nu poate fi decojită, Doamnă. Ştii, mă întreb care va fi pumnul pe care îl va alege Farad'n?

Ce vrea să facă? se miră Jessica. Un asemenea argument avea să fie, pur şi simplu, sorbit cu încântare de Casa Corrino!

— Aşadar, eşti de părere că Preoții n-ar îngădui căsătoria Ghanimei cu Farad'n? tatonă ea, încercând să înțeleagă încotro băteau vorbele lui Idaho.

— Să îngăduie? Pe toți zeii din adâncuri! Preoții vor face orice va decreta Alia. S-ar putea căsători ea însăşi cu Farad'n!

Aici voia să ajungă? se întrebă Jessica.

— Nu, Doamnă, continuă el, nu asta-i soluția. Poporul acestui Imperiu nu-i în stare să facă deosebirea dintre guvernarea Atreizilor şi guvernarea lui Rabban Bestia. În fiecare zi mor oameni în temnițele Arrakeenului. Am plecat pentru că spada mea nu mai putea rămâne în slujba Atreizilor nici măcar o oră în plus! Nu înțelegi ce vreau să-ți spun, pentru ce mă prezint înaintea Domniei-Tale care, aici, eşti singura reprezentantă a Atreizilor? Imperiul Atreides i-a trădat pe Ducele Leto şi pe fiul său. Am iubit-o pe fiica Domniei-Tale, dar ea a apucat pe un drum, iar eu pe altul. Dacă va fi cazul, îl voi sfătui pe Farad'n să accepte mâna Ghanimei – sau a Aliei – dar numai în condițiile puse de el.

Ah, aranjează decorul pentru a-şi prezenta demisia oficială şi onorabilă din serviciul Atreizilor, gândi Jessica. Dar în privința celorlalte subiecte la care se referea, îşi dădea măcar seama în ce măsură îi veneau ei în întâmpinare, uşurându-i sarcina? Îl privi încruntată.

— Ştii că există spioni care ne ascultă fiecare cuvânt, nu?

— Spioni? râse el. Ascultă, aşa cum aş asculta şi eu în locul lor. Nu-ți dai seama în ce măsură a evoluat loialitatea mea? Am petrecut nopți după nopți, singur, în deşert. Fremenii au dreptate. În deşert, mai ales noaptea, ai de înfruntat pericolele cugetării profunde.

— Acolo i-ai auzit pe fremeni blestemându-ne?

— Da. La cei din tribul al-Ourouba. M-am alăturat lor, Doamnă, la porunca Propovăduitorului. Grupul nostru îşi spune Zarr Sadus, cei ce refuză să se supună Preoților. Mă aflu aici pentru a încunoştința oficial o Atreides că am trecut la inamic.

Jessica îl privi lung, în căutarea vreunui amănunt revelator, dar era cu neputință de desluşit dacă Idaho mințea sau dacă avea intenții ascunse. Era posibil să fi trecut într-adevăr de partea lui Farad'n? Jessica îşi aminti una dintre maximele Bene Gesserit: *În afacerile umane, nimic nu este durabil; toate se deplasează în spirală, se rotesc şi dispar.* Dacă Idaho părăsise cu adevărat tabăra Atreizilor, faptul explica felul în care se comporta acum. Era pe cale să se rotească şi să dispară. Iar ea trebuia să țină cont de această posibilitate.

Dar de ce a menționat faptul că a acționat la porunca Propovăduitorului?

Gândurile i se precipitară. Trecu în revistă diversele posibilități şi îşi dădu seama că ar fi putut să fie nevoită să-l omoare pe Idaho. Planul în care îşi pusese toate speranțele era atât de fragil, încât nu putea îngădui nici cea mai mică interferență. Nici cea mai mică! Iar cuvintele lui Idaho lăsau de înțeles că el cunoştea planul. Măsură din ochi pozițiile lor în cameră şi se deplasă astfel încât să se afle în punctul din care ar fi putut aplica o lovitură mortală.

— Am considerat dintotdeauna că efectul normalizator al *faufrelucilor* a fost unul dintre pilonii puterii noastre, rosti ea. (Să se întrebe, îşi spuse, de ce deturna conversația spre sistemul diferențelor de clasă!) Consiliul Caselor Mari din Landsraad, Sysselraadurile regionale, toate merită să ne...

— Nu reuşeşti să-mi distragi atenția, o întrerupse Idaho.

Era sincer uimit de transparența actelor Jessicăi. Nu mai ştia să se-ascundă sau el era cel care izbutise, în sfârşit, să străpungă platoşa antrenamentului ei Bene Gesserit? Mai degrabă asta, hotărî el, deşi ceva se schimbase şi-n ea, cu trecerea timpului. Faptul era de natură să-l întristeze, la fel

ca măruntele deosebiri pe care le observase între unii fremeni şi cei de odinioară. Dispariția deşertului însemna dispariția unui lucru prețios pentru om, un lucru pe care n-ar fi putut să-l definească, după cum nu putea defini ceea ce se petrecuse cu Doamna Jessica.

Jessica îl măsură cu o uimire sinceră, fără a încerca să-şi disimuleze reacția. Chiar atât de uşor îi era să vadă în ea?

— N-ai să mă ucizi, rosti el. Apoi pronunță cuvintele avertismentului fremen: Nu-ți arunca sângele pe cuțitul meu!

Şi gândi: *Mă comport exact ca un fremen!* Avu o senzație de continuitate deformată, dându-şi seama în ce măsură ajunsese să fie marcat de uzanțele planetei pe care-şi trăise cea de-a doua viață.

— Cred c-ar fi mai bine să pleci, spuse Jessica.

— Nu înainte de a mi se fi acceptat demisia din slujba Atreizilor.

— Se acceptă! rosti ea tăios.

Abia după ce pronunță vorbele îşi dădu seama că reacționase dintr-un simplu reflex. Avea nevoie de timp pentru a chibzui şi a reconsidera faptele. Cum de ştiuse Idaho ce avea de gând? Nu-l credea în stare să străpungă Timpul prin mijlocirea mirodeniei.

Idaho se retrase de-a-ndăratelea, până ce spatele îi întâlni uşa. În prag, făcu o plecăciune şi zise:

— Încă odată te voi mai numi Doamnă, şi pentru ultima oară. Îl voi povățui pe Farad'n să te trimită înapoi, pe Wallach, în mod discret şi rapid, cu prima ocazie. Eşti o jucărie mult prea periculoasă, deşi nu cred că el te consideră jucărie. Acționezi în interesul Surorilor, nicidecum al Atreizilor. De altfel, mă şi-ntreb, acum, dacă ai acționat vreodată în interesul lor. Vrăjitoarele ca tine cutreieră tărâmuri prea îndepărtate şi întunecate pentru ca simplii muritori să le acorde încredere.

– Un ghola se consideră simplu muritor! replică sarcastic Jessica.

— În comparație cu tine.

— Pleacă!

— Asta şi intenționam.

Şi Idaho trecu pragul, sub privirea curioasă a servitoarei care, nu încăpea îndoială, trăsese cu urechea la întreaga discuție.

Am făcut-o, gândi el. *Şi, pentru ei, nu poate exista decât o singură interpretare.*

Numai pe tărâmul matematicii veți putea înțelege viziunea precisă a viitorului pe care-o avea Muad'Dib. Astfel: să luăm drept postulat un număr oarecare de dimensiuni ale punctului în spațiu. (Este clasica mulțime extinsă de „n" ori, sau cu „n pliuri", a „n" dimensiuni.) Pornind de la această structură, Timpul, aşa cum îl concepem noi în mod obişnuit, devine o mulțime de proprietăți unidimensionale. Dacă aplicăm această concepție fenomenului Muad'Dib, constatăm că fie suntem confruntați cu noi proprietăți ale Timpului, fie (cu ajutorul unei reduceri prin calcul infinitezimal) avem de-a face cu sisteme distincte care conțin „n" proprietăți ale obiectului. Vom reține această ultimă ipoteză în ceea ce-l priveşte pe Muad'Dib. După cum demonstrează reducerea, dimensiunile spațiului cu „n" pliuri au, în mod necesar, o existență distinctă în diferite structuri ale Timpului. Se demonstrează astfel coexistența unor dimensiuni distincte ale Timpului. Aceasta constituind o concluzie inevitabilă, prezicerile lui Muad'Dib impuneau ca el să perceapă spațiul cu „n" pliuri nu ca o mulțime extinsă, ci ca o operație în interiorul unei singure structuri. În consecință, el şi-a încremenit universul în această unică structură, care corespundea viziunii sale a Timpului.

„Palimbasha, Conferințe la Sietch Tabr"

Leto, culcat pe creasta unei dune, observa forma sinuoasă a unui afloriment stâncos ce se înălța din nisip. Era ca un imens vierme mineral, plat şi amenințător în lumina soarelui matinal. Nimic nu mişca. Nicio pasăre nu se rotea în văzduh, niciun animal nu alerga printre stânci. Pe la mijlocul spinării „viermelui" se zăreau fantele unei capcane de vânt. Dedesubt, probabil că exista apă. Viermele de piatră avea înfățişarea familiară a unui loc care-ar fi putut ascunde un sietch, mai puțin lipsa oricărui semn de viață. Nemişcat, una cu nisipul, Leto rămase în aşteptare, pândind.

Unul din cântecele lui Gurney Halleck îl obseda, monoton, insistent:

La poale de deal, vulpea se strecoară,
Soarele din cer razele-şi presară,
Dar iubitul meu zace nemişcat.
La poale de deal, chimen dulce creşte,
Dar iubitul meu nu se mai trezeşte,
La poale de deal, unde-i îngropat.
Unde era intrarea? se întrebă Leto.

Era încredințat că acesta trebuia să fie Jacurutu/Fondak, dar, în afara absenței oricărei vieți animale, mai era ceva anormal. Un semnal de alarmă clipea, undeva, la limitele percepției lui conştiente.

Ce era îngropat „la poale de deal"?

Lipsa animalelor era neliniştitoare. Trezea în el vechea prudență fremenă: *Absența, când trebuie să supraviețuieşti în deşert, este mai grăitoare decât prezența.* Dar exista o capcană de vânt. Deci, trebuia să existe apă, şi oameni care o foloseau. Acesta era locul tabu care se ascundea sub numele Fondak şi a cărui cealaltă identitate se pierduse până şi din amintirea celor mai mulți fremeni.

Dar Leto nu zărea nicio pasăre, niciun animal primprejur. Niciun om. Şi totuşi... aici trebuia să înceapă Poteca de Aur.

Tatăl său spusese odată: „Necunoscutul se află în jurul nostru în fiece clipă. Acolo trebuie căutată cunoaşterea.”

Leto privi spre dreapta, urmărind crestele dunelor. O maică-furtună trecuse pe-aici de curând. Lacul Azrak, câmpia de ghips, ieşise la iveală de sub pătura de nisip măturată de vânt. Superstiția fremenă pretindea că oricine vedea Biyanul, Pământurile Albe, avea parte de îndeplinirea unei dorințe cu două tăişuri, care putea fi benefică sau distrugătoare. Dar Leto nu vedea decât o câmpie de ghips care-i spunea că pe Arrakis existase, odinioară, o întindere mare de apă.

După cum avea să existe din nou.

Făcu ochii roată, scrutând cerul în căutarea unei mişcări, oricare-ar fi fost ea. După furtună, văzduhul avea o calitate poroasă, lumina pe care-o filtra era lăptoasă, dând impresia unui soare de argint pierdut undeva deasupra vălului de praf ce persista la mare altitudine.

Leto îşi strămută din nou atenția la stânca sinuoasă. Scoase din fremkit binoclul, îi reglă oleobiectivele şi cercetă cu atenție suprafața cenuşie şi aridă a acestui afloriment care, altădată, adăpostise locuitorii sietchului numit Jacurutu. Mărind grosismentul, descoperi o tufă spinoasă, din specia pe care fremenii o numeau Regina Nopții. Crescuse în umbra unei fisuri care putea fi o cale de acces în vechiul sietch. Încet, Leto exploră aflorimentul pe toată lungimea lui. Lumina soarelui de argint transforma roşul în gri, aplatizând în mod difuz orice denivelări ale stâncii.

Răsucindu-se, se întoarse cu spatele la Jacurutu şi observă împrejurimile. Nicio urmă a trecerii vreunei ființe umane în toată pustietatea din jur. Vântul ştersese deja până şi urmele lui. Se mai desluşea doar o vagă adâncitură în locul unde abandonase viermele, în toiul nopții.

Reveni cu fața spre Jacurutu. În afara capcanei eoliene nu se zărea niciun semn că pe aici ar fi fost vreodată oameni. Iar aflorimentul sinuos era unica prezență minerală pe suprafața întinderii de nisip pârjolit, de la un orizont la altul.

Leto înțese deodată că se afla aici deoarece refuzase să se lase închis în sistemul pe care strămoşii săi i-l lăsaseră moştenire. Se gândi la felul în care se uitau la el oamenii, la acea eroare care-o putuse citi în fiecare privire în afară de-a Ghanimei.

Dacă dai deoparte zdrențele acestor memorii străine, acest copil n-a fost niciodată copil.

Trebuie să accept responsabilitatea deciziei pe care am luat-o împreună cu Ghanima, gândi.

Cercetă din nou aflorimentul, de la un capăt la altul. Conform tuturor descrierilor, acest loc trebuia să fie Fondak... şi nici o altă zonă nu putea fi Jacurutu. Simți deodată o stranie rezonanță stabilindu-se între el şi tabuul acestei regiuni. În maniera Bene Gesserit, îşi deschise mintea la Jacurutu, impunându-şi să nu cunoască nimic despre el. *Cunoaşterea* era o barieră care împiedica învățarea. Vreme de câteva clipe îşi îngădui doar să rezoneze, fără să pună nicio întrebare, fără să ceară nimic.

Problema consta în absența vieții animale, dar ceea ce atrăgea atenția era un anumit amănunt. Îl identifică: nu existau păsări hoitare – nici acvile, nici vulturi, nici şoimi. Chiar şi când alte forme de viață se ascundeau, cele ce se hrăneau cu stârvuri rămâneau. Oriunde exista apă, în deşert, lanțul vieții era prezent. Iar la capătul acestui lanț se aflau omniprezentele păsări hoitare. Nicio zburătore de acest fel nu-şi făcuse apariția deasupra lui. Leto cunoştea prea bine „câinii de pază ai sietchului" – păsările cocârjate de pe crestele stâncilor de la Tabr, ciocli primitivi în aşteptare de cadavre. „Concurenții noştri", cum le ziceau fremenii. Dar o spuneau fără invidie căci, deseori, vigilentele înaripate le vesteau apropierea unui străin.

Dar dacă Fondak a fost părăsit până şi de contrabandişti? se întrebă.

Lăsă binoclul şi sorbi un pic de apă dintr-un tub al distraiului.

Dar dacă într-adevăr nu există apă aici?

Reflectă la poziția sa. Epuizase doi viermi pentru a ajunge până în acest loc, mânându-i nebunește în noapte, lăsându-i mai mult morți decât vii. Ținutul acesta era Deșertul Interior. Contrabandiștii nu-și puteau avea sălașul decât aici. Și, dacă exista viață, dacă *putea* să existe, ea nu era de conceput decât în prezența apei.

Și dacă nu există apă? Dacă acesta nu-i Jacurutu/Fondak?

Încă odată, aținti binoclul spre capcana de vânt. Canturile fantelor erau erodate, aveau nevoie de o recondiționare, dar păreau încă în stare de funcționare. Trebuie să fie apă, dedesubt.

Și dacă nu e?

Un sietch părăsit putea să-și piardă rezerva de apă. Prin evaporare, prin cine știe ce catastrofă naturală... De ce nu existau păsări hoitare? Fuseseră ucise pentru apa lor? Cine să le fi ucis? Și cum de nu mai rămăsese niciuna? Otravă?

Apă otrăvită.

Legenda despre Jacurutu nu pomenea nimic despre otrăvirea cisternei, dar faptul ar fi fost cu putință. Dacă populația originară fusese masacrată, cum de nu se reconstituise până acum? Idualii fuseseră exterminați cu generații în urmă, însă nicio poveste nu se referea la otravă. Din nou, examină stânca prin binoclu. Dar cum putuse fi exterminat un întreg sietch? Era cu neputință să nu fi scăpat nimeni. Rareori se întâmpla ca toți locuitorii unui sietch să se afle la casele lor. Unele grupuri patrulau în deșert, altele se deplasau prin orașe...

Cu un oftat de resemnare, Leto puse la loc binoclul, se lăsă să alunece pe versantul ascuns al dunei și, cu mai multă băgare de seamă decât oricând, își îngropă distilcortul și șterse orice urmă a intruziunii lui, înainte de a aștepta să treacă orele toride ale zilei. Oboseala îi învălui mădularele de cum se izolă în întuneric. Rămase nemișcat, când moțăind,

când imaginându-şi greşeli pe care s-ar fi putut să le fi comis. Se gândi, parcă în vis, şi la apărare, dar nu putea exista autoapărare în această încercare pe care el şi Ghanima o aleseseră. Dacă dădeau greş, sufletele lor aveau să se mistuie. Mâncă pesmeți de mirodenie, dormi, se trezi şi mâncă din nou, bău şi adormi iar. Fusese o călătorie lungă, prea lungă pentru muşchii lui de copil.

Către seară se deşteptă, odihnit, şi trase cu urechea la vreun semn de viață. Nimic. Ieşi din giulgiul său de nisip. Nori de praf defilau pe cer într-o direcție, dar grăunți fini de nisip îi biciuiră obrazul dintr-alta – semn sigur că vremea avea să se schimbe. Simți că se apropia o furtună.

Precaut, se târî până pe creasta dunei şi scrută din nou enigmaticele stânci. Aerul care-l separa de ele era gălbui. Toate semnele anunțau o furtună Coriolis – vijelia care purta moartea, colosala panglică de nisip turbat ce putea acoperi patru grade de latitudine. Întinderea pustie a depresiunii de ghips era acum o suprafață galbenă, reflectând norii de praf. Amăgitoarea tihnă a serii îl învăluiau pe Leto. Apoi, ziua sucombă dintr-odată şi fu noapte, noaptea bruscă din Deşertul Interior. Stâncile se preschimbară în piscuri ascuțite, glazurate de lumina Primei Luni. Ace de nisip îi şfichiuiră pielea. Un vuiet de tunet răsună, ca ecoul unor tobe îndepărtate, şi, în spațiul dintre clarul de lună şi întuneric, Leto surprinse o mişcare: lilieci. Le percepu bătaia aripilor, apoi chițăiturile.

Lilieci.

Intenționat sau întâmplător, aflorimentul degaja o impresie de pustietate desăvârşită, de loc părăsit. Acolo ar fi trebuit să se afle refugiul semilegendar al traficanților. Fondak. Dar dacă nu era Fondak? Dacă tabuul persista şi stânca aceea nu era decât cochilia fantomei Jacurutu?

Leto se ghemui sub creasta ferită de vânt a dunei şi aşteptă ca noaptea să intre în ritmurile ei obişnuite. Răbdare şi prudență, îşi spuse. Răbdare şi prudență. O vreme, se amuză trecând în revistă itinerarul lui Chaucer, de la Londra la

Canterbury, enumerând toate locurile începând de la Southwark: trei kilometri până la St Thomas, opt kilometri până la Deptford, zece kilometri până la Greenwich, patruzeci şi cinci până la Rochester, şaizeci până la Sittingbourne, optzeci până la Boughton-under-Blean, optzeci şi cinci până la Harbledown şi nouăzeci până la Canterbury. Îl încercă un sentiment de plutire atemporală gândindu-se că puțini oameni din acest Univers îşi mai aminteau de Chaucer sau cunoşteau vreo altă Londră în afara sătucului de pe planeta Gansireed. St Thomas, Sfântul Toma, fusese păstrat de Biblia Catolică Portocalie şi de Cartea Azhar, dar Canterbury dispăruse din memoria oamenilor, ca şi planeta pe care se aflase. Aceasta era povara amintirilor sale, a tuturor acelor vieți care amenințau uneori să-l copleşească. Făcuse cu adevărat acea călătorie spre Canterbury, cândva.

Călătoria de-acum însă era mai lungă şi mai periculoasă.

Brusc, traversă creasta dunei şi începu să coboare spre stâncile luminate de lună. Se contopea cu umbrele, aluneca peste movilele de nisip fără nici cel mai mic zgomot care i-ar fi putut semnala prezența.

Cum se întâmpla mai totdeauna înaintea furtunii, praful dispăruse şi noaptea era luminoasă. Dacă în timpul zilei nu descoperise nicio urmă de viață, acum auzea mici creaturi nocturne forfotind printre stâncile de care se apropia.

În văioaga dintre două dune dădu peste o familie de şoareci săritori, care se împrăştie fulgerător la ivirea lui. Trecu peste următoarea creastă asaltat dintr-odată de anxietate. Fisura pe care o observase în cursul dimineții... duce oare la o intrare? Şi mai erau şi alte motive de îngrijorare: sietchurile din vechime fuseseră întotdeauna protejate de capcane – țepuşe otrăvite ascunse în gropi camuflate, spini vegetali unşi cu otravă... Se simți prizonierul zicalei fremene: *urechea ageră a nopții*. Pândea cele mai infime sunete.

Ajunse la poalele aflorimentului. Apropierea făcea stâncile să pară gigantice deasupra lui. Trase cu urechea şi auzi păsări invizibile în înaltul peretelui, țipătul înfundat al unei prăzi

înaripate. Erau sunete de păsări diurne, trezite în toiul nopții. Ce le dăduse peste cap obiceiurile? Prădători umani?

Brusc, Leto încremeni pe nisip. Sus, pe creastă, apăruseră focuri, un balet misterios de nestemate pe vălul negru al nopții – un semnal ca acelea pe care sietchurile le emiteau pentru rătăcitorii de pe întinsul bledului. Cine locuia aici? Se târî în umbra deasă de la poalele stâncii, pipăi de-a lungul ei cu o mână, se ridică şi, lipit de perete, începu să înainteze, pas cu pas, căutând fisura pe care-o descoperise în cursul zilei. O găsi la al optulea pas, scoase nisipompa din kit şi sondă cu tubul ei lung întunericul. Făcu încă un pas şi, în aceeaşi clipă, ceva îi căzu peste umeri şi braţe, strângându-se instantaneu şi imobilizându-l.

Laţ-de-viţă!

Rezistă reflexului de a se zbate, care n-ar fi făcut decât să strângă şi mai mult laţul vegetal. Dădu drumul nisipompei şi-şi îndoi degetele mâinii drepte, încercând să ajungă la cuţitul de la brâu. Se simţea ca un biet ageamiu fiindcă nu aruncase ceva în fisură, de la distanţă, pentru a descoperi eventualele pericole înainte de a se aventura în beznă. Dar mintea îi fusese preocupată de focurile de pe vârful stâncii.

La fiecare mişcare, laţul-de-viţă îşi sporea strânsoarea, dar, în cele din urmă, Leto reuşi să-şi încleştеze degetele pe mânerul cristaiului. Uşor, începu să-l tragă din teacă.

O lumină orbitoare îl învălui brusc, făcându-l să înlemnească.

— Ah! Frumoasă captură!

Era o voce bărbătească, profundă. Venea din spatele lui şi în tonul ei desluşi ceva vag familiar. Încercă să privească peste umăr, fără să uite că laţurile-de-viţă aveau tendinţa să zdrobească un corp care se mişca prea mult.

O mână îi luă cuţitul pe nevăzute, apoi îl percheziţionă cu dibăcie din cap până-n picioare, culegând toate micile accesorii pe care el şi Ghanima le purtau ca mijloace de

supraviețuire. Nimic nu-i scăpă celui care îl scotocea, nici măcar garoul de sârmă shiga ascuns în păr.

Leto încă tot nu izbutise să vadă omul.

Degetele acestuia umblară la lațul-de-viță şi Leto constată că putea să respire ceva mai uşor, dar cel care-l capturase zise:

— Nu încerca să lupți, Leto Atreides. Apa ta e în cupa mea.

Cu un efort uriaş, Leto rămase calm şi întrebă:

— Îmi cunoşti numele?

— Fireşte! Când pregăteşti o capcană, o pregăteşti cu un anumit scop. Aştepți să-ți pice în ea un anumit vânat, nu?

Leto păstră tăcerea, dar gândurile-i goneau nebuneşte.

— Te simți trădat! rosti vocea gravă.

Două mâini îl întoarseră, cu blândețe, dar suficient de ferm pentru a-şi face simțită puterea. Un adult îi demonstra copilului raportul de forțe.

Leto ridică ochii spre lumina orbitoare a două miniproiectoare flotante şi desluşi forma neagră a unei măşti de distrai şi o glugă. Pe măsură ce ochii i se adaptau, distinse o porțiune îngustă de piele smeadă deasupra unor ochi înecați în albastrul-închis al dependenței de melanj.

— Te miri pentru ce ne-am dat atâta osteneală, spuse omul. Vocea îi răzbătea nefiresc de înfundată de sub partea mascată a feței, ca şi când posesorul ei ar fi vrut să disimuleze un accent.

— De mult nu mă mai miră numărul celor care doresc să-i vadă morți pe gemenii Atreides, replică Leto. Motivele lor sunt evidente.

În timp ce vorbea, mintea i se învârtea cu furie, ca într-o cuşcă, lansând turbată întrebări în necunoscut. O capcană pregătită pentru el? Dar nimeni nu ştia nimic, în afară de

Ghanima! Imposibil! Niciodată Ghanima nu şi-ar fi trădat fratele. Atunci... cineva care-l cunoştea atât de bine, încât putea să-i prevadă acțiunile? Cine? Bunica lui? Cum i-ar fi fost cu putință?

— Nu ți se mai putea îngădui să continui cum începuseşi, rosti omul. Adică foarte rău. Înainte de a urca pe tron, trebuie să fii educat. (Ochii lipsiți de alb îl priviră pe Leto cu intensitate.) Te întrebi cum poate cineva pretinde să educe o persoană ca tine? Tu, care deții cunoştințele unei multitudini de vieți în amintirile tale? Ei vezi, tocmai asta e! Te crezi educat, dar nu eşti decât un depozit de vieți moarte. Încă n-ai viața ta proprie. Eşti doar îmbuibat cu viețile altora, care n-au decât un singur scop – să caute moartea. Un domnitor nu trebuie să caute moartea. Ai sfârşi prin a te înconjura de cadavre. Taică-tău, de pildă, n-a înțeles niciodată...

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti aşa despre el?

— Cum am îndrăznit de nenumărate ori. La urma urmei, n-a fost decât Paul Atreides. Ei bine, băiete, bun-venit la şcoală!

Omul scoase o mână de sub mantie şi îi atinse obrazul. Leto simți şocul unei injecții pneumatice şi se pomeni proiectat într-un tunel negru, în care fâlfâia un steag verde. Era flamura Atreizilor, cu simbolurile zilei şi-al nopții, prinsă de tija ei din vremurile Dunei, tija de care era agățat un acvatub. Înainte de a-şi pierde cunoştința, Leto auzi un clipocit de apă. Sau era râsul cuiva?

Putem să ne amintim încă zilele de aur dinaintea lui Heisenberg, care le-a arătat oamenilor zidurile ce ferecau argumentele lor predestinate. Viețile pe care le port în mine găsesc amuzant acest lucru. Cunoaşterea, pasămite, este inutilă dacă nu are un scop, dar tocmai scopul e cel ce înalță zidurile.

„Leto Atreides II: Vocea lui”

Alia se surprinse interpelând cu arţag gărzile care se prezentaseră în vestibulul Templului. Erau nouă militari, în uniformele verzi, prăfuite, ale patrulelor suburbane, gâfâind încă şi acoperiţi de sudoare. Lumina sfârşitului de după-amiază pătrundea prin uşa deschisă din spatele lor. Niciun pelerin nu se mai afla prin preajmă.

— Vasăzică ordinele mele nu mai înseamnă nimic pentru voi? se răsti ea.

Şi fu mirată de propria ei furie, pe care nu încerca să şi-o stăvilească, dându-i frâu liber în timp ce trupul îi tremura de tensiuni nedescătuşate. Idaho plecase... Doamna Jessica... nicio veste... doar zvonul că s-ar fi aflat pe Salusa. De ce nu trimisese Duncan niciun mesaj? Ce făcuse? Să fi aflat în cele din urmă de Javid?

Alia era înveşmântată în galben, culoarea doliului arrakian, cea a soarelui mistuitor din istoria fremenilor. Peste câteva minute, urma să conducă a doua şi ultima procesiune funerară la Prăpastia Veche. Acolo, în cursul nopţii, avea să fie terminat monumentul de piatră ridicat în memoria nepotului ei dispărut, a celui ce ar fi trebuit să devină conducător al fremenilor.

Membrii gărzilor preoţeşti păreau indiferenţi la mânia ei, câtuşi de puţin intimidaţi. Stăteau în faţa sa nemişcaţi, învăluiţi de mirosul acru al transpiraţiei pe care uşoarele şi ineficientele lor distraie de orăşeni nu-l puteau atenua. Comandantul lor, un Kaza înalt şi blond a cărui burka purta simbolurile familiei Cadelam, îşi îndepărtă masca distraiului pentru a se face mai bine auzit. Vorbi cu intonaţia mândră care era de aşteptat de la un descendent al familiei ce domnise odinioară peste Sietch Abbir:

— Fireşte c-am încercat să punem mâna pe el! A proferat blasfemii! Cunoaştem ordinele pe care le-ai dat, dar acum l-am auzit cu propriile noastre urechi!

— Şi n-aţi fost în stare să-l prindeţi! rosti Alia cu voce joasă, acuzatoare.

Un alt membru al gărzii, o femeie tânără, mică de statură, încercă să se dezvinovățească.

— Gloata din jurul lui era prea deasă! Şi aş putea să jur că a făcut tot ce-a putut ca să ne împiedice!

— O să ne ținem pe urma lui, zise Cadelamul. Nu ne va mai scăpa.

Alia se încruntă.

— De ce nu vreți să-nțelegeți şi să faceți aşa cum vă spun eu?

— Doamnă, am...

– Ce-ai să faci, domnule *Cade Lat*, dacă pui mâna pe el şi descoperi că e într-adevăr fratele meu?

Fu limpede că omul nu sesiză felul în care-i stâlcise numele, deşi nimeni nu ajungea în garda preoțească fără un anumit grad de educație şi de inteligență. Era dispus să se sacrifice?

Kaza-ul înghiți anevoie, apoi răspunse:

— Va trebui să-i facem de petrecanie noi înşine, fiindcă stârneşte dezordine.

Subordonații săi rămaseră înmărmuriți, dar nu arătară că şi-ar fi pierdut cumpătul. Ştiau încă ce auziseră.

— Instigă triburile la răscoală, adăugă Cadelamul.

Alia ştia acum în ce fel putea fi manipulat. Spuse cu voce calmă, neutră:

— Înțeleg. Ei bine, dacă trebuie să te sacrifici astfel, atacându-l în văzul lumii, arătând cine eşti şi ce faci, presupun că aşa consideri că e de datoria ta.

— Să mă sacrific...

Omul tăcu brusc, privindu-şi tovarăşii. În calitatea de Kaza, de conducător al acestui detaşament, avea dreptul să

vorbească în numele tuturor, dar acum se vedea că ar fi dorit să-şi fi pus frâu la gură. Ceilalți se foiră neliniştiți. Era bine să te gândeşti de două ori înainte de a cuteza s-o desfizi pe „Matricea Paradisului". Cu evidentă stânjeneală, membrii gărzii se distanțară uşor de Kaza-ul lor.

— Pentru binele Bisericii, spuse Alia, reacția noastră oficială trebuie să fie drastică. Înțelegi asta, nu-i aşa?

— Da, dar el...

— L-am auzit şi eu. Însă e vorba de-un caz special.

— Nu poate fi Muad'Dib, Doamnă!

Ce ştii tu! gândi ea şi spuse:

— Nu ne putem asuma riscul să-l atacăm pe față, în văzul întregii lumi. În alte împrejurări însă... sigur că da.

— În ultima vreme e veşnic înconjurat de mulțime!

— Atunci mă tem că va trebui să mai ai răbdare. Bineînțeles, dacă ai de gând să mă sfidezi în continuare...

Lăsă fraza în suspensie, fără a da glas consecințelor, pe care gărzile le cunoşteau prea bine. Iar Cadelamul era ambițios, cu o carieră strălucitoare în fața lui.

— N-a fost nicio intenție de sfidare, Doamnă, rosti el, redevenind dintr-odată stăpân pe sine. Am acționat pripit, acum îmi dau seama. Te rugăm să ne ierți, dar ceea ce el...

— *Nimic nu s-a întâmplat, n-am nimic de iertat,* spuse Alia, folosind obişnuita formulă fremenă. Era una dintre numeroasele căi prin care un trib menținea buna înțelegere între membrii săi, iar acest Cadelam păstra încă destul din vechea tradiție fremenă pentru a şi-o aminti. Culpabilitatea era biciul Naibului, dar acest bici trebuia folosit cu moderație. Lipsiți de culpabilitate ori resentimente, fremenii slujeau cu atât mai bine.

Kaza-ul arătă că-i înțelesese judecata, înclinând capul şi răspunzând:

— Pentru binele tribului. E clar.

— Mergeți şi vă reîmprospătați forțele. Procesiunea începe peste câteva minute.

— Da, Doamnă.

Se îndepărtară cu toții în grabă, vizibil uşurați.

În capul Aliei, o voce de bas mugi:

— Ah! Te-ai descurcat de minune. Unul sau doi dintre ei tot mai cred că doreşti moartea Propovăduitorului. Vor găsi un mijloc!

— Taci! şuieră ea. Taci! N-ar fi trebuit să-ți dau ascultare! Uite ce-ai făcut.

— Ți-am deschis calea spre nemurire! mugi vocea de bas.

Ecoul ei i se repercută în craniu ca o durere surdă şi Alia gândi: *Unde să mă ascund? Nu pot să mă duc nicăieri!*

— Ghanima are un cuțit ascuțit, spuse Baronul. Să nu uiți asta.

Alia clipi. Da, nu trebuia să uite asta. Ghanima avea un cuțit ascuțit. Iar cuțitul ei mai putea să-i elibereze din acest impas.

Când crezi în anumite cuvinte, crezi în argumentele lor ascunse. Când crezi că un lucru este corect sau greşit, adevărat sau fals, crezi în ipotezele conținute în cuvintele care exprimă argumentele. Asemenea ipoteze sunt deseori pline de lacune, însă ele au prețioasa calitate de a fi convingătoare.

„Dovada cu final deschis”, din Panoplia Prophetica

Mintea lui Leto plutea într-un adevărat ghiveci de mirosuri violente. Recunoştea aroma grea, de scorţişoară, a melanjului, mirosul de transpiraţie stătută al trupurilor trudite, miasma acră a unui alambic funerar neastupat, nenumărate izuri de praf, între care domina cremenea. În nisipul viselor sale, aceste miresme lăsau un fel de dâră, plăsmuind forme începătoşate într-un ţinut al morţii. Ştia că mirosurile ar fi trebuit să-i spună ceva, dar o parte a cugetului său nu era încă pregătită să le asculte.

Gânduri ca nişte spectre îi bântuiau prin minte...

La ceasul acesta, nu am trăsături distincte: sunt întruchiparea tuturor strămoşilor mei. Soarele care apune în nisip e soarele care apune în sufletul meu. Odinioară, această multitudine dinlăuntrul meu era uriaşă, dar acum s-a isprăvit. Sunt un fremen şi voi sfârşi ca un fremen. Poteca de Aur s-a curmat înainte de a începe. Nu e decât o urmă pe care-o şterge vântul. Noi, fremenii, cunoaştem toate vicleşugurile pentru a ne face nevăzuţi: nu lăsăm semne – nici apă, nici fecale, nici urme de paşi... Iată, urmele mele dispar.

— Aş putea să te omor, Atreides, rosti o voce de bărbat, lângă urechea lui. Aş putea să te omor, Atreides.

Fraza fu repetată de atâtea ori, încât îşi pierdu orice noimă, devenind o simplă sonoritate monotonă care însoţea reveria lui Leto, un fel de litanie:

— Aş putea să te omor, Atreides.

Leto îşi drese glasul şi realitatea acestei simple acţiuni păru să-i scuture simţurile. Cu gâtlejul uscat, izbuti să îngaime:

— Cine...

Glasul de lângă el spuse:

— Sunt un fremen instruit, care a omorât demult primul său om. Voi ne-aţi răpit zeii, Atreides. Ce ne pasă nouă de împuţitul vostru de Muad'Dib? Zeul vostru e mort!

Era glasul real al unui Ouraba sau încă visa? Leto deschise ochii. Zăcea, dezlegat, întins pe un culcuş tare. Ridică ochii, văzu un tavan de stâncă, licurigloburi palide şi o faţă aplecată deasupra lui, atât de aproape, încât îi simţea în răsuflare mirosul familiar al mâncării din sietchuri. Faţa era, fără tăgadă, fremenă, cu pielea închisă la culoare şi trăsăturile aspre, ascetice. Omul acesta nu cunoscuse niciodată abundenţa apei de la oraş. Era un fremen adevărat, un locuitor al deşertului.

— Sunt Namri, tatăl lui Javid, spuse fremenul. Mă cunoşti, Atreides?

— Îl cunosc pe Javid, răspunse răguşit Leto.

— Da, familia ta îl cunoaşte bine pe fiul meu. Sunt mândru de el. S-ar putea ca Atreizii să-l cunoască încă şi mai bine, curând.

— Ce...

— Sunt unul dintre învăţătorii tăi, Atreides. Sarcina mea este una singură: eu sunt cel care are puterea să te omoare. Aş face-o cu dragă inimă. La şcoala asta, a absolvi înseamnă a trăi. Dacă nu reuşeşti, soarta ta va fi în mâinile mele.

Leto percepu sinceritatea implacabilă din glasul bărbatului. Simţi un fior de gheaţă. Omul acesta era un gom jabbar uman, un „duşman suprem" al cărui rol era de a-i pune la încercare dreptul de participare la competiţia umană. Leto intui amestecul bunicii sale în această poveste şi, în planul secund, întrevăzu masa anonimă a Surorilor Bene Gesserit. Gândul fu de ajuns pentru a-l face să se cutremure.

— Educaţia ta începe cu mine, spuse Namri. Aşa se şi cuvine. Aşa-i drept. Pentru că tot cu mine ar putea să sfârşească. Şi acum ascultă-mă cu atenţie. Fiecare dintre acţiunile mele conţine moartea ta.

Leto făcu ochii roată; nu văzu decât pereţi goi, de piatră, culcuşul lui, licurigloburile difuze şi, în spatele lui Namri, un pasaj cufundat în întuneric.

— N-ai să poți trece de mine, zise Namri.

Şi Leto îl crezu.

— Pentru ce faci asta? întrebă.

— Ți s-a explicat deja. Gândeşte-te la ce planuri ai în cap! Acum te afli aici şi nu poți aduce viitorul la momentul prezent. Cele două merg una cu alta: acum şi viitorul. Dar dacă-ți cunoşti cu adevărat trecutul, dacă priveşti înapoi şi descoperi pe unde ai fost, poate că va mai exista un motiv. Dacă nu, îți vei afla moartea.

Leto observă că tonul lui Namri nu era ostil, însă fermitatea sa nu lăsa loc de îndoială asupra mesajului de moarte pe care-l purta.

Namri se legănă pe călcâie şi-şi ridică privirea spre tavanul stâncos.

— În vremurile de odinioară, la ivirea zorilor, fremenii îşi îndreptau fața spre est. *Eos,* dacă ai auzit vreodată. Înseamnă zori într-o limbă străveche.

Cu o undă de orgoliu amar, Leto spuse:

— Cunosc limba aceea.

— Vasăzică nu m-ai ascultat cu atenție, zise Namri şi în glasul lui răzbătu o notă tăioasă. Noaptea era timpul haosului. Ziua, cel al ordinii. Aşa era pe vremea acelei limbi pe care zici că o cunoşti: întuneric–dezordine, lumină–ordine. Noi, fremenii, am schimbat asta. *Eos* era lumina de care ne feream. Lumina pe care-o preferam noi era cea a lunii sau a stelelor. Lumina zilei însemna prea multă ordine, şi prea multă ordine poate să fie fatală. Vezi ce-a adus *Eos*-ul vostru, al Atreizilor? Omul este creatura numai a acelei lumini care-l apără. Pe Dune, soarele ne era duşman. (Namri coborî ochii spre Leto.) Ce lumină preferi tu, Atreides?

Din atitudinea încordată a lui Namri, Leto îşi dădu seama că întrebarea cântărea greu. Avea omul acesta să-l omoare dacă

nu dădea răspunsul corect? Poate că da. Observă că fremenul îşi odihnea mâna lângă mânerul lucios al unui cristai. Un inel cu semnul ţestoasei magice strălucea pe unul dintre degetele dreptei sale.

Leto se ridică în coate şi-şi lăsă mintea să exploreze credinţele fremene. Vechii fremeni credeau în Lege şi le plăcea să-i asculte lecţiile sub formă de analogii. Lumina lunii?

— Prefer... lumina lui *Lisanu L'haqq* rosti el şi fixă chipul lui Namri, pândindu-i reacţia.

Fremenul păru dezamăgit, dar îşi retrase mâna de lângă armă.

— Este lumina adevărului, urmă Leto, lumina omului perfect, în care se oglindeşte limpede influenţa lui al-Mutakallim. Ce altă lumină ar putea să prefere o fiinţă umană?

— Vorbeşti ca unul care recită, nu ca unul care crede, replică Namri.

Şi Leto gândi: *Chiar am şi recitat.* Dar începea să perceapă făgaşul pe care-l urmau gândurile lui Namri, felul în care vorbele lui se filtrau prin deprinderea precoce a vechiului joc al cimiliturilor. Existau mii de asemenea cimilituri în educaţia fremenilor, iar lui Leto îi era de ajuns să se concentreze o clipă asupra acestei cutume pentru ca exemplele să-i apară în minte. *„Întrebare: Ce e tăcerea? Răspuns: Prietena celui vânat."*

Namri dădu din cap, ca şi când i-ar fi împărtăşit gândul, şi spuse:

— Există o cavernă care este caverna vieţii pentru femei. E o cavernă reală, pe care deşertul a ascuns-o. Shai-Hulud, stră-străbunicul tuturor fremenilor, este cel ce a astupat-o. Unchiul meu, Ziamad, mi-a povestit despre ea şi Ziamad nu m-a minţit niciodată. Caverna aceea există.

Leto sesiză întrebarea nerostită, de îndată ce Namri îşi încheie vorbele. *Caverna vieții?*

— Şi mie mi-a povestit unchiul meu, Stilgar, despre acea cavernă, spuse el. A fost astupată pentru ca laşii să nu se ascundă niciodată în ea.

Reflexul unui licuriglob scânteie în ochii întunecați ai lui Namri.

— Ar îndrăzni Atreizii să deschidă caverna aceea? Voi încercați să controlați viața printr-o administrație: Ministerul Central pentru Informații, Auqaf şi Hajj. Maulana-ul titular se numeşte Kausar. A străbătut cale lungă de la începuturile familiei sale în ocnele de sare de pe Niazi. Spune-mi, Atreides, care-i păcatul acestui minister al vostru?

Leto se ridică în şezut. Era conştient, acum, că se angajase deplin cu Namri în jocul cimiliturilor şi că miza era moartea. Nu se mai îndoia nicio clipă că fremenul avea să facă uz de cristai la primul răspuns greşit.

Namri, ghicind că Leto înțelesese, rosti:

— Crede-mă, Atreides. Sunt zdrobitorul de trupuri. Sunt Ciocanul de Fier.

Leto pricepu. Namri se considera Mirzabah, Ciocanul de Fier cu care erau loviți morții ce nu izbuteau să răspundă corect la întrebările care li se puneau înaintea intrării în paradis.

Ce era în neregulă cu Ministerul Central creat de Alia şi de Preoții ei?

Se gândi la motivele pentru care venise în deşert şi avu din nou, vag, speranța că Poteca de Aur ar fi putut încă să apară în acest Univers. Prin întrebarea sa, Namri nu viza decât motivele care-l mânaseră pe fiul lui Muad'Dib să ia calea deşertului.

— Domnul există pentru a ne arăta calea, rosti el.

Namri îşi înfipse bărbia în piept şi-l sfredeli cu privirea.

— Crezi cu adevărat acest lucru? întrebă.

— Pentru asta mă aflu aici, răspunse Leto.

— Pentru a găsi calea?

— Pentru a o găsi în ceea ce mă priveşte. (Îşi trecu picioarele peste marginea culcuşului. Pardoseala de piatră era goală, rece.) Preoții au creat ministerul acela pentru a ascunde calea.

— Vorbeşti ca un adevărat rebel, zise Namri, răsucindu-şi pe deget inelul cu broasca-țestoasă. Vom vedea. Ascultă-mă cu atenție încă odată. Cunoşti faleza înaltă a Scutului de Piatră la Jalalud-Din? Faleza aceea poartă însemnele familiei mele, săpate în stâncă încă

din primele zile. Javid, fiul meu, le-a văzut. Le-a văzut şi nepotul meu, Abedi Jalal. După cum le-a văzut şi Mujahid Shafqat al Celorlalți. În sezonul furtunilor, înainte de Sukkar, m-am dus acolo cu prietenul meu, Yakup Abad. Vântul era la fel de fierbinte şi pârjolitor ca tornadele care ne-au inspirat dansurile. N-am avut timp să vedem semnele pentru că o furtună ne-a ținut calea. Dar, după trecerea furtunii, am avut viziunea lui Thatta, în norii de nisip. Am zărit pentru o clipă chipul lui Shakir Ali privind în jos, spre oraşul mormintelor. Viziunea n-a durat decât o clipă, dar am văzut-o amândoi. Spune-mi, Atreides, unde pot găsi acel oraş al mormintelor?

Tornadele care ne-au inspirat dansurile, gândi Leto. *Viziunea lui Thatta şi-a lui Shakir Ali.* Erau vorbele unui Nomad zensunnit, cei ce se considerau a fi singurii adevărați oameni ai deşertului.

Iar fremenilor nu le era îngăduit să aibă morminte.

— Oraşul mormintelor se află la capătul potecii pe care-o urmează toți oamenii, răspunse el. Şi recită incantația Zensunni: „E într-o grădină de o mie de paşi pătrați. Se ajunge la ea printr-un minunat coridor de intrare, lung de o sută treizeci şi trei de paşi şi lat de o sută, pe de-a-ntregul

pardosit cu marmură din străvechiul Jaipur. Acolo sălăşluieşte ar-Razzaq, care dă de mâncare tuturor celor înfometați. Iar în Ziua Socotelii, toți cei ce se ridică şi caută oraşul mormintelor nu-l vor găsi. Căci e scris: Ceea ce ai cunoscut într-o lume nu vei găsi într-alta."

— Iarăşi reciți fără să crezi, mârâi Namri. Dar am să accept, deocamdată, fiindcă acum socot că ştii pentru ce te afli aici. (Un zâmbet rece îi apăru pe buze.) Îți dau un viitor *provizoriu*, Atreides.

Leto îl privi bănuitor. Era o nouă întrebare disimulată?

— Bun! reluă Namri. Conştiința ți-a fost pregătită. Mi-am retras ghearele. Ar mai fi doar un singur lucru. Ai auzit că se poartă imitații de distraie în oraşele de pe îndepărtatul Kadrish?

Pe când Namri aştepta, Leto îşi scotoci mintea în căutarea vreunui înțeles ascuns. *Imitații de distraie? Se purtau pe nenumărate planete.*

— Obiceiurile filfizonilor de pe Kadrish sunt o poveste veche, răspunse el. Animalul înțelept se contopeşte cu peisajul.

Namri dădu încet din cap. Apoi spuse:

— Cel care te-a capturat şi te-a adus în locul acesta va veni să te vadă. Nu încerca să ieşi de-aici. Ți-ai găsi moartea.

Namri se întoarse şi dispăru în întunericul din pasaj.

Mult timp după plecarea sa, Leto rămase cu ochii la deschizătura din stâncă. Din întunericul ei îi parveneau sunete, glasuri înfundate ale unor oameni care stăteau de strajă. Povestea viziunii-miraj a lui Namri continua să-l preocupe. Se gândi din nou la lunga călătorie prin deşert, până aici. Nu mai avea importanță, acum, dacă locul acesta era Jacurutu/Fondak. Namri nu era contrabandist. Era ceva mult mai important. Iar jocul pe care-l juca purta amprenta Doamnei Jessica şi a Bene Gesseritului. Leto percepea în el un pericol iminent. Dar pasajul în care dispăruse Namri

reprezenta singura ieşire a acestei încăperi. Şi dincolo de el se afla un sietch straniu – iar dincolo de acesta, deşertul. Ostilitatea acelui deşert, cu haosul său ordonat, din miraje şi dune fără sfârşit, i se părea a face parte din capcana în care căzuse. Ar fi putut străbate încă odată nisipurile, dar unde l-ar fi condus eventuala fugă? Gândul acesta era ca o apă stătută. Nu-i potolea setea.

Din cauza percepţiei unidirecţionale a Timpului în care rămâne cufundată mintea convenţională, oamenii au tendinţa de a considera orice lucru conform unei scheme continue, definită prin cuvinte. Această capcană mentală produce concepte de eficienţă şi consecinţe pe termen foarte scurt, ceea ce generează condiţia unor reacţii invariabile şi nepregătite pentru orice criză.

Liet-Kynes, „Îndreptarul Arrakisului”

Cuvinte şi mişcări simultane, îşi reaminti în sinea ei Jessica şi-şi adună gândurile în vederea pregătirii mentale necesare pentru întrevederea care avea să urmeze.

Era cu puţin după micul dejun şi soarele argintiu al Salusei Secundus abia începea să mângâie zidul grădinii pe care putea s-o contemple de la fereastră. Jessica acordase o atenţie specială ţinutei sale din această dimineaţă. Purta abaua neagră, cu glugă, a unei Cucernice Maici, însă fiecare tiv al veşmântului, la fel ca manşetele mânecilor, avea brodat cu fir de aur motivul capului de şoim Atreides. Întorcându-se cu spatele la fereastră, îndreptă cu grijă faldurile abalei şi rămase cu antebraţul stâng la înălţimea taliei, punând în evidenţă emblema şoimului.

Farad’n remarcă de cum intră simbolul Atreizilor, spunându-i asta fără vreo urmă de mânie sau de mirare. Dimpotrivă, Jessica detectă o notă de umor în glasul lui şi constatarea avu darul să o intrige. Observă că prinţul îmbrăcase combinezonul colant de culoare gri pe care i-l recomandase ea. Îi făcu semn să ia loc pe divanul jos, tapisat cu verde,

ceea ce el făcu, adoptând o poziție relaxată, cu brațul drept întins pe spetează.

De ce naiba îi acord încredere? se întrebă Farad'n. *E o vrăjitoare Bene Gesserit!*

Jessica îi ghici gândul observând discrepanța dintre atitudinea destinsă a corpului şi expresia întipărită pe chip. Zâmbi şi spuse:

— Îmi acorzi încredere fiindcă ştii că târgul pe care ți-l propun este bun şi fiindcă ai nevoie de ceea ce te pot învăța eu.

Îl văzu începând să se încrunte şi ridică mâna stângă pentru a-l linişti.

— Nu, nu citesc gândurile. Citesc chipul, trupul, gesturile, tonul vocii, poziția brațelor. O poate face oricine, odată ce-a învățat maniera Bene Gesserit.

— Şi ai să mă-nveți şi pe mine?

— Sunt sigură că ai studiat toate rapoartele referitoare la noi. Ai găsit vreunul cum că nu ne-am respectat măcar odată o promisiune directă?

— Niciunul, dar...

— Supraviețuim, în parte, datorită încrederii totale pe care oamenii o pot avea în sinceritatea noastră. Asta nu s-a schimbat niciodată.

— Mi se pare rezonabil, comentă Farad'n. Sunt nerăbdător să încep.

— Mă surprinde faptul că n-ați făcut încă apel la o învățătoare Bene Gesserit, zise Jessica. Surorile n-ar fi stat pe gânduri la un asemenea prilej de a vă îndatora.

— Mama a refuzat să mă asculte ori de câte ori am îndemnat-o s-o facă, răspunse el. Acum însă... (Ridică din

umeri – un comentariu elocvent în legătură cu surghiunul Wensiciei.) Când începem?

— De preferat ar fi fost să începi la o vârstă cât mai fragedă, spuse Jessica. Acum îți va fi ceva mai greu şi va dura mult mai mult. Va trebui să începi prin a învăța răbdarea, răbdarea extremă. Nădăjduiesc să nu găseşti prețul prea ridicat.

— Nu pentru ceea ce poți să-mi oferi.

Jessica percepu în glasul lui sinceritatea, elanul speranței şi o notă clară de respect. Era un bun punct de plecare.

— Aşadar, rosti ea, arta răbdării. Vom începe cu câteva exerciții *prana-bindu* elementare, pentru picioare, brațe şi respirație. De mâini şi de degete ne vom ocupa mai târziu. Eşti gata?

Se aşează pe un taburet, în fața lui.

Farad'n dădu din cap, arborând o expresie atentă care n-avea alt scop decât să mascheze teama subită care pusese stăpânire pe el. Tyekanik îl avertizase că propunerea Jessicăi ascundea în mod cert o capcană, o stratagemă pusă la cale de Comunitatea Surorilor. „Doar nu-ți închipui că le-a abandonat din nou pe Surori sau că ele au abandonat-o pe ea." Farad'n îi respinsese argumentul cu o izbucnire mânioasă pe care însă o regretase imediat. Dar violența reacției îi îngăduise să accepte cu atât mai repede măsurile de precauție ale Basharului. Îşi aruncă ochii spre colțurile camerei incrustate cu geme... care nu erau, toate, geme. Orice urma să se petreacă în această încăpere avea să fie înregistrat şi minți avizate urmau să analizeze fiecare vorbă, fiecare nuanță a vocii, fiecare mişcare.

Jessica zâmbi, surprinzându-i privirea furişă, dar îl lăsă să-şi închipuie că nu-i observase obiectul atenției.

— Pentru a învăța răbdarea în maniera Bene Gesserit, reluă ea, trebuie să începi prin a admite instabilitatea esențială, brută, a Universului nostru. Noi numim natura – în

totalitatea manifestărilor sale – Non-Absolutul Suprem. Pentru a-ți elibera viziunea şi a ajunge să recunoşti modificările acestei naturi condiționale, întinde-ți brațele, cu mâinile înaintea ochilor. Priveşte-ți mâinile. Mai întâi palmele, apoi dosul mâinilor. Examinează-ți degetele, pe față şi pe dos. Poftim!

Farad'n îi dădu ascultare, dar se simți caraghios. Erau mâinile lui. Le cunoştea foarte bine.

— Imaginează-ți că mâinile tale îmbătrânesc, urmă Jessica. Îmbătrânesc sub ochii tăi. Devin foarte, foarte bătrâne. Observă cum se zbârceşte pielea şi...

— Mâinile mele rămân neschimbate, o întrerupse Farad'n. Simțea deja că-i tremurau antebrațele.

— Continuă să-ți priveşti mâinile. Fă-le să devină bătrâne, cât poți tu să-ți imaginezi de bătrâne. S-ar putea să dureze. Când le vei vedea îmbătrânite, inversează procesul. Fă-le din nou tinere – cât de tinere poți tu să le faci. Străduieşte-te să le duci din copilărie la vârsta senectuții şi înapoi, după voie, într-un du-te-vino continuu...

— Nu se schimbă! protestă el. Umerii începuseră să-l doară.

— Dacă ai să faci apel la simțuri, se vor schimba. Concentrează-te asupra vizualizării scurgerii timpului: de la copilărie la bătrânețe, de la bătrânețe la copilărie. S-ar putea să-ți ia ore, zile, luni. Dar ai să reuşeşti. Inversarea acestei scurgeri-schimbări te va învăța să vezi orice sistem ca pe un vârtej în stare de stabilitate relativă... doar relativă.

— Credeam că trebuie să învăț răbdarea.

Jessica auzi în vocea lui furie şi o fărâmă de frustrare.

— Şi stabilitatea relativă, rosti ea. E o perspectivă pe care o creezi din propria convingere, iar convingerile pot fi manipulate de imaginație. Ai fost învățat să priveşti Universul doar într-un mod limitat. Acum, trebuie să faci din Univers propria ta creație. Asta îți va permite să utilizezi orice

stabilitate relativă în propriul tău scop, în orice scop poți să-ți închipui.

— Cât timp ai spus c-o să dureze?

— Răbdare, îi aminti Jessica.

Farad'n zâmbi fără voie şi dădu s-o privească.

— Mâinile! se răsti ea.

Zâmbetul lui pieri. Privirea i se concentră din nou asupra mâinilor întinse.

— Ce-am să fac când îmi vor obosi brațele? întrebă el.

— Încetează cu vorba şi concentrează-te, zise ea. Dacă simți că eşti prea obosit, opreşte-te. Reia după câteva minute de destindere şi odihnă. Trebuie să insişti până când izbuteşti. În stadiul în care te afli, lucrul ăsta este mai important decât poți să-ți dai seama. Dacă nu înveți lecția asta, nu va putea urma nicio alta.

Farad'n inspiră adânc, îşi muşcă buzele şi rămase cu privirea pironită la mâini. Le întoarse încet: pe față, pe dos, pe față, pe dos... Umerii îi tremurau de oboseală. Palma, dosul mâinii... Nu se schimba nimic.

Jessica se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— Unde pleci? întrebă el, fără să-şi ia ochii de la mâini.

— Ai să lucrezi mai bine dacă rămâi singur. Mă întorc peste o oră. Răbdare.

— Ştiu!

Jessica îl observă câteva clipe. Părea atât de decis. Brusc – şi avu o strângere de inimă – îi aminti de fiul ei pierdut. Îşi îngădui un suspin, apoi spuse:

— Când am să revin, te voi învăța exercițiile pentru relaxarea muşchilor. Lucrează cu răbdare. Vei fi surprins de ceea ce poți face cu trupul şi simțurile tale.

Părăsi camera.

Ca de obicei, omniprezentele gărzi o urmară la trei paşi distanță în timp ce străbătea coridorul. Respectul şi teama lor erau evidente. Erau sardaukari care ştiau totul despre succesele ei, care crescuseră cu istorisirile despre înfrângerea armatei lor de către fremenii de pe Arrakis. Această vrăjitoare era o Cucernică Maică fremenă. O Bene Gesserit şi o Atreides.

Jessica, privind peste umăr, văzu în fețele lor împietrite o primă bornă în planul ei. Întoarse capul când ajunse la capătul coridorului, coborî scările şi parcurse repede micul culoar ce ducea în grădină sub ferestrele apartamentului ei.

Şi acum, să sperăm că Duncan şi Gurney îşi vor îndeplini rolurile, gândi, în timp ce păşea pe prundişul unei alei scăldate în lumina aurie care se filtra printre frunze.

În următoarea etapă a educației dumneavoastră mentale, veți învăța metodele de comunicație integrală. Este vorba de o funcție gestalt care va acoperi canalele de informație din conştiința dumneavoastră în vederea tratării problemelor complexe şi a maselor de date provenite din tehnicile indexului-catalog mentatic, pe care deja vi le-ați însuşit. Tensiunile de ruptură introduse de asamblarea divergentă a unor informații şi detalii referitoare la felurite subiecte specializate vor constitui problema dumneavoastră inițială. Fiți foarte atenți! Fără integrarea mentatică acoperitoare, riscați să vă împotmoliți în Problema Babel, care este denumirea generică dată de noi pericolului omniprezent de a ajunge la combinații eronate pornind de la informații exacte.

„Ghidul Mentatului”

Foşnetul provocat de frecarea a două materiale textile împrăştie scântei de percepție în mintea lui Leto. Fu surprins să constate că-şi reglase sensibilitatea până la punctul de a recunoaşte automat țesăturile după zgomotul lor. Acum, de pildă, o mantie fremenă atinsese materialul aspru al unei draperii ce masca o uşă. Se întoarse după sunet, a cărui sursă se afla în pasajul prin care dispăruse Namri cu câteva minute în urmă. În acelaşi moment, îl văzu intrând pe cel ce îl capturase. Îl identifică după pielea smeadă de deasupra măştii distraiului şi după privirea pătrunzătoare. Omul duse o mână la mască, desprinse tubul captator de la nări şi, dintr-o mişcare, înlătură masca şi dădu pe spate gluga distraiului. Înainte chiar de a observa cicatricea de viță neagră de pe obrazul lui, Leto îl recunoscu. Recunoaşterea fu instantanee şi totală în conştiința lui, amănuntele venind s-o confirme abia după aceea. Nu încăpea nicio îndoială. Bărbatul acesta butucănos era soldatul-trubadur Gurney Halleck!

Leto încleştă spasmodic pumnii, năucit un moment de şocul acestei constatări. Atreizii nu avuseseră niciodată un slujitor mai devotat. Nimeni nu-l întrecuse vreodată pe Gurney Halleck în lupta cu scuturi. Fusese instructorul şi confidentul lui Paul.

Era mâna dreaptă a Doamnei Jessica.

Aceste gânduri şi altele se ridicau ca un val în mintea lui Leto. Gurney îl capturase. Gurney şi Namri aparțineau aceleiaşi conspirații. Iar în spatele lor se afla Jessica.

— Înțeleg că ai făcut deja cunoştință cu Namri, zise Halleck. Te rog să crezi tot ce ți-a spus, tinere domn. Are o singură funcție şi numai una. El e cel ce te va ucide, dacă va fi nevoie.

Leto răspunse automat cu intonația tatălui său:

— Vasăzică te-ai alăturat duşmanilor mei, Gurney! Nu mi-aş fi închipuit niciodată că...

— Nu-ți încerca pe mine trucurile astea drăceşti, băiete! îi tăie vorba Halleck. Sunt imunizat. Execut ordinele bunicii tale. Educația ta a fost programată până la ultimul amănunt. Ea e cea care a aprobat alegerea lui Namri. Tot ce va urma, oricât de neplăcut ți se va părea, e din porunca ei.

— Şi ce-a poruncit?

Halleck ridică mâna pe care, până atunci, o ținuse ascunsă în faldurile mantiei. Între degetele sale se afla un injector fremen, primitiv, dar perfect funcțional, al cărui tub transparent era plin cu un lichid albastru.

Leto se retrase de-a-ndăratelea pe culcuş până ce dădu cu spatele de peretele stâncii. În aceeaşi clipă, Namri îşi făcu apariția şi se postă lângă Halleck, cu mâna pe mânerul cristaiului. Împreună, blocau complet singura ieşire din încăpere.

— Văd c-ai recunoscut esența de mirodenie, spuse Halleck. Da, vei face *călătoria viermelui*, băiete. Trebuie. Altminteri, ceea ce a cutezat tatăl tău şi tu nu cutezi te va apăsa câte zile vei mai avea de trăit.

Leto scutură din cap fără să spună nimic. Era lucrul despre care el şi Ghanima ştiau că i-ar fi putut nimici. Gurney nu era decât un neghiob ignorant! Cum putuse Jessica... Leto percepu brusc prezența tatălui său, în memorie. Se ivise în mintea sa şi încerca să-i doboare apărările. Dădu să scoată un strigăt de furie, însă buzele lui refuzară să se deschidă. Dar acesta era lucrul tacit de care conştiința sa de prenăscut se temea cel mai mult! Era transa preştiinței, citirea viitorului imuabil, cu toată fixitatea şi teoriile lui! Nu se putea ca Jessica să fi poruncit supunerea nepotului ei la o asemenea încercare! Dar şi ea îşi făcu simțită prezența în mintea lui, cu argumente pentru a-l convinge să accepte. Până şi Litania Fricii îi fu impusă, într-un murmur repetat: „Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desființării totale. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Şi, după ce va fi trecut..."

Cu un blestem care era deja vechi pe vremea când Caldeea era nouă, Leto încercă să se mişte, să sară asupra celor doi bărbaţi care se aplecaseră către el, dar muşchii nu vrură să-i dea ascultare. Ca şi când s-ar fi aflat deja în transă, văzu mâna lui Halleck mişcându-se, apropiind injectorul. Raza unui licuriglob scânteia în lichidul albastru. Injectorul îi atinse braţul stâng. Durerea îl săgetă, urcând cu repeziciune spre cap.

Brusc, Leto văzu o femeie tânără care şedea pe prispa unei colibe primitive, în lumina zorilor. Femeia se afla chiar în faţa lui şi prăjea boabe de cafea amestecate cu nucşoară şi melanj. De undeva, din spatele lui, răsuna muzica discretă a unui rebec. Sunetele i se reverberau în cap, ecouri după ecouri, infiltrându-i-se în tot trupul. Şi, dintr-odată, se simţi mare, foarte mare. Nu mai era deloc un copil! Iar pielea sa nu era a sa. Cunoştea această senzaţie! Pielea sa nu era a sa. Căldura îi inunda corpul. Brusc, la fel de brusc cum apăruse prima viziune, în jurul lui se făcu întuneric. Era noapte. Stele fără număr căzdeau, ca o ploaie de tăciuni aprinşi, dintr-un cosmos strălucitor.

O parte a minţii lui ştia că nu există cale de scăpare, dar Leto încercă să lupte, până ce interveni prezenţa tatălui său. „Te voi apăra eu pe timpul transei. Ceilalţi nu vor putea pune stăpânire pe tine."

Vântul îl răsturnă pe Leto, îl rostogoli, şuierând, revărsând asupra lui praf şi nisip, sfâşiindu-i braţele, faţa, rupându-i veşmintele şi transformându-le în zdrenţe de-acum inutile. Dar nu simţea nicio durere şi, sub ochii lui, rănile se vindecau la fel de repede cum apăreau. Vântul continua însă să-l rostogolească. Şi pielea sa nu era a sa.

Aşa va fi! gândi el.

Dar gândul era îndepărtat şi, parcă, nu tocmai al lui; ca şi pielea, era şi nu era gândul lui.

Viziunea îl înghiţi. Evolua înlăuntrul unei memorii stereologice, care separa trecutul şi prezentul, viitorul şi

prezentul, viitorul şi trecutul. Şi fiecare separaţie se contopea într-un focar trinocular pe care-l simţea a fi harta multidimensională, în relief, a existenţei lui viitoare.

Timpul este o măsură a spaţiului, gândi, *la fel cum telemetrul e o măsură a spaţiului. Dar măsurătoarea ne obligă să rămânem în locul pe care-l măsurăm.*

Transa se adânci. Deveni ca o amplificare a conştiinţei lui interioare, pe care identitatea sa o absorbea şi prin care îşi percepea propria schimbare. Timpul era viu, iar el nu-i putea captura nicio clipă. Frânturi de memorie, venite din viitor şi din trecut, îl năpădeau. Dar ele existau ca montaj-în-mişcare. Relaţiile dintre ele erau supuse unui dans necurmat. Memoria lui Leto era o lentilă, un con de lumină ce repera fragmente, le izola, dar nu izbutea să imobilizeze mişcarea perpetuă şi modificarea permanentă ce i se impuneau vederii.

Ceea ce el şi Ghanima plănuiseră apăru în conul de lumină, dominând totul, dar, acum, îl înspăimântă. Realitatea viziunii era cumplit de dureroasă. Inevitabilitatea ei hieratică îi covârşea egoul, parcă strivindu-l.

Iar pielea sa nu era a sa! Trecutul şi prezentul se tălăzuiau în el, năpustindu-se peste barierele spaimei sale. Nu putea să le despartă unul de celălalt. La un moment dat, se simţi târât de Jihadul Butlerian, pornit să distrugă toate maşinile care imitau conştiinţa umană. Acesta trebuie că era trecutul – uitat, îngropat. Totuşi, simţurile sale retrăiră experienţa, absorbind cele mai infime detalii. Auzi un camarad de arme şi capelan vorbind dintr-un amvon: *„Trebuie să ne descotorosim de maşinile care gândesc. Oamenii trebuie să-şi definească ei înşişi conduita. E un lucru pe care maşinile nu-l pot face. Raţionamentul depinde de programare, nu de echipamente, iar noi suntem programul suprem!”*

Leto auzea limpede glasul, vedea cu claritate locul: o sală vastă, lambrisată, cu ferestre întunecate. Lumina tremurătoare era cea a unor torţe. Iar camaradul său capelan

spunea: *„Jihadul nostru este un program de debarasare. Ne vom debarasa de lucrurile care ne distrug ca oameni!”*

Şi Leto ştia, în cugetul său, că vorbitorul fusese un slujitor al calculatoarelor, unul care le cunoscuse şi le întreținuse. Dar scena pieri şi în locul ei se ivi subit Ghanima, care zise: *„Gurney ştie. Mi-a mărturisit. Sunt cuvintele lui Duncan şi Duncan vorbea în calitate de mentat: «Când faci un bine, evită să dai de ştire; când faci un rău, evită să prinzi de ştire».”*

Acesta trebuie că era viitorul – viitorul îndepărtat. Dar Leto îl percepea ca realitate. Era la fel de intens ca orice trecut din multitudinea vieților aflate în el. Murmură: „Nu e adevărat, tată?”

Dar prezența-tată dinlăuntrul său îl avertiză: *„Nu invita dezastrul! Acum înveți conştiința stroboscopică. Fără ea, ai putea să ți-o iei ție însuți înainte, să-ți pierzi reperul în Timp.”*

Şi imaginile în basorelief persistară. Alte intruziuni îl luară cu asalt. Trecut–prezent–acum. Nu exista niciun fel de distincție. Ştia că trebuie să se lase purtat de curent, dar această derivă îl îngrozea. Cum avea să se mai poată întoarce în vreun loc recognoscibil? Se simțea însă silit să renunțe la orice încercare de rezistență. Nu putea să înțeleagă noul său univers pe parcele imobile, etichetate. Nicio frântură nu voia să rămână pe loc. Lucrurile nu puteau fi ordonate şi formulate veşnic. Trebuia să găsească ritmul schimbării şi să discearnă, printre schimbări, în intervale, schimbarea propriu-zisă. Fără să-şi dea seama când începuse, se pomeni deplasându-se într-un gigantic *moment bienheureux*, putând să vadă trecutul în viitor, prezentul în trecut, *acum*-ul, deopotrivă, în trecut şi în viitor. Acumularea veacurilor între două bătăi de inimă.

Conştiința lui plutea liber, fără nicio oprelişte, fără un spirit obiectiv care să înlocuiască sentimentul de sine. „Viitorul provizoriu” al lui Namri persista vag în memoria sa, dar se amalgama cu multe alte viitoruri. Şi, în această conştiință explozivă, întregul său trecut, fiecare viață lăuntrică, îi

aparținea. Cu ajutorul celei mai măreț dintre ele, le domina pe toate. Erau *ale sale*.

Gândi: *Când observi un obiect de la distanță, nu-i poți vedea decât principiul.* Dobândise distanța şi putea, acum, să-şi observe propria viață: trecutul multiplu şi amintirile sale erau povara lui, bucuria lui şi necesarul lui. Dar *călătoria viermelui* îi adăugase o altă dimensiune şi, acum, tatăl său nu mai făcea de strajă în interior pentru că acest lucru nu mai era necesar. Leto vedea clar dincolo de distanțe: trecut şi prezent. Iar trecutul îi dezvăluia un strămoş suprem. Numele său era Harum şi, fără el, viitorul îndepărtat n-ar fi putut să fie. Aceste distanțe limpezi ofereau noi principii, noi dimensiuni de împărtăşire. Oricare ar fi fost viața pe care ar fi ales-o de acum înainte, trebuia s-o conformeze unei sfere autonome de experiență acumulată, unui lanț de existență atât de complex, încă o viață de om n-ar fi de ajuns pentru a număra generațiile care-l alcătuiau. Odată trezită, această experiență acumulată, această conştiință de masă era destul de puternică pentru a-i domina eul. Ea se putea impune unui individ, unei națiuni, unei societăți sau unei întregi civilizații. Acesta era, de bună seamă, motivul pentru care Gurney fusese prevenit să se teamă de el; motivul pentru care veghea cuțitul lui Namri. De aceea, nimeni nu trebuia să desluşească această putere din el. Nimeni nu trebuia s-o observe vreodată în deplinătatea ei – nici măcar Ghanima.

Leto se ridică brusc în capul oaselor. Văzu că numai Namri se mai afla lângă el, pândindu-l.

Cu voce îmbătrânită, Leto spuse:

— Nu există un singur ansamblu de limite pentru toți oamenii. Preştiința universală e un mit fără noimă. Numai cei mai puternici curenți locali ai Timpului pot fi prezişi. Dar, într-un Univers, ceea ce este *local* poate fi atât de enorm, încât mintea se dă înapoi.

Namri clătină din cap, fără să înțeleagă.

— Unde e Gurney? întrebă Leto.

— A plecat ca să nu vadă cum te omor.

— O să mă omori, Namri?

Aproape că-l implora s-o facă.

Namri luă mâna de pe cuțit.

— De vreme ce mi-o ceri, n-am s-o fac. Dac-ai fi fost indiferent însă...

— Boala indiferenței este cea care distruge nenumărate lucruri, rosti Leto, dând din cap. Da... poate provoca până şi moartea unei civilitații. E ca şi cum acesta ar fi prețul cerut pentru a dobândi noi grade de complexitate sau de conştiință. (Îl privi lung pe Namri.) Aşadar, ți s-a spus să pândeşti indiferența din mine?

Şi îşi dădu seama că Namri era mai mult decât un ucigaş. Namri era extrem de viclean.

— Da, ca pe un semn de putere indisciplinată, răspunse fremenul, dar mințea.

— Puterea indiferentă, aşa-i, zise Leto cu un oftat adânc. N-a existat nicio măreție morală în viața tatălui meu, Namri. N-a existat decât o capcană locală, pe care a conceput-o pentru el însuşi.

O, Paul, tu, Muad'Dib,
Mahdi al omenirii,
Răsuflarea ta
E uraganul firii.

„Cântecele lui Muad'Dib"

— Niciodată! rosti Ghanima. L-aş ucide în noaptea nunții!

Vorbea cu o încăpățânare agresivă care, până în acel moment, rezistase la toate argumentele. Alia şi consilierii săi o curtaseră mai toată noaptea, menținând apartamentele

regale într-o stare febrilă, trimițând mereu după noi consilieri, cerând când de mâncat, când de băut. Întregul templu şi Citadela învecinată clocoteau în aşteptarea deciziilor care încă tot nu fuseseră luate.

Ghanima şedea liniştită într-un scaun flotant verde din camera ei, o încăpere spațioasă cu pereți rugoşi de culoare brună, imitând roca sietchurilor. Tavanul însă era de cristal de Imbar, cu scânteieri de lumină albastră, iar podeaua era pardosită cu ceramică neagră. Mobilierul consta doar într-o măsuță de scris, cinci scaune flotante şi un pat îngust, aşezat într-un alcov, după obiceiul fremen. Ghanima purta o robă galbenă, de doliu.

— Nu eşti o persoană liberă care poate dispune de toate aspectele vieții sale, îi atrase atenția Alia, poate pentru a suta oară.

Descreierata asta mică va trebui s-o priceapă, mai devreme sau mai târziu! Trebuie să accepte logodna cu Farad'n. Trebuie! N-are decât să-l ucidă pe urmă, dacă vrea, dar, pentru fremeni, logodna nu poate avea loc decât cu consimțământul celor în cauză.

— L-a ucis pe fratele meu, spuse Ghanima, agățându-se cu îndărătnicie de singurul argument care-o susținea. Ştie toată lumea. Dacă aş consimți la logodna asta, fremenii ar scuipa când mi-ar auzi numele.

Tocmai ăsta e unul dintre motivele pentru care trebuie să-ți dai consimțământul, gândi Alia.

— Nu el l-a ucis, ci maică-sa, zise ea. Iar, pentru asta, a surghiunit-o. Ce mai vrei de la el?

— Îi vreau sângele. E un Corrino!

— Şi-a renegat propria mamă, argumentă Alia. Iar gloata fremenilor n-are de ce să te preocupe. Fremenii vor accepta ceea ce le vom cere noi să accepte. Ghani, pacea Imperiului înseamnă...

— N-am să accept. Nu poți anunța logodna fără consimțământul meu.

Irulan, care intrase în cameră pe replica Ghanimei, aruncă o privire mirată spre Alia şi cele două amazoane descurajate de lângă ea. Alia ridică brațele, într-un gest de lehamite, şi se trânti pe unul din scaunele aflate în fața Ghanimei.

— Vorbeşte tu cu ea, Irulan, spuse.

Irulan trase un scaun şi se aşează lângă Alia.

— Şi tu eşti Corrino, Irulan, zise Ghanima. Nu-ți risca prea mult norocul cu mine.

Coborî din scaun şi se duse să se aşeze pe pat, cu picioarele încrucişate sub ea. De acolo, le fulgeră cu privirea pe cele două femei. Irulan, observă ea, îmbrăcase o aba neagră, ca a Aliei. Gluga dată pe spate îi lăsa la vedere părul auriu. Păr de doliu în lumina galbenă a globurilor flotante din odaie.

Irulan o privi scurt pe Alia, se ridică şi veni în fața Ghanimei.

— Ghani, l-aş omorî cu mâna mea, dacă asta ar rezolva problemele. Iar Farad'n e de-un sânge cu mine, după cum ai fost atât de drăguță să subliniezi. Dar ai îndatoriri care se situează mult mai presus decât ceea ce te leagă de fremeni...

— Argumentul nu-i cu nimic mai convingător decât cele ale scumpei mele mătuşi, replică Ghanima. Sângele unui frate nu poate fi spălat. Şi ăsta nu-i doar un mărunt aforism fremen.

Irulan strânse din buze. Apoi spuse:

— Farad'n o ține pe bunica ta prizonieră. Duncan e, şi el, prizonierul lui, iar dacă noi nu...

— Ceea ce mi-ați spus despre povestea asta nu mă satisface, zise Ghanima, privind pe după Irulan, spre Alia. Cândva, Duncan a preferat să moară decât să lase duşmanul să pună gheara pe tatăl meu. Poate că această nouă carne de ghola nu mai este aceeaşi care...

— Duncan a fost însărcinat cu protecția vieții bunicii tale! spuse Alia, răsucindu-se în scaun. Sunt încredințată că a ales calea cea mai bună pentru a-şi duce la îndeplinire misiunea.

Şi gândi: *Duncan! Duncan! Nu aşa trebuia să procedezi.*

Ghanima, percepând nesinceritatea din vocea ei, o sfredeli cu privirea şi spuse:

— Minți, o, Matrice a Paradisului! Am aflat de conflictul dintre tine şi bunica. Ce ți-e frică să ne mărturiseşti despre ea şi despre iubitul tău Duncan?

— Nimic ce să nu fi aflat tu deja, răspunse Alia, dar simți împunsătura spaimei la auzul acestei acuzații deschise, cu toate implicațiile ei. Oboseala, îşi dădu seama, o făcea să devină imprudentă. Se ridică şi spuse: Tot ce ştiu eu ştii şi tu. Apoi, adresându-se lui Irulan: Ocupă-te de ea. Trebuie să-i intre în cap că...

Ghanima o întrerupse cu o obscenitate, care sună şi mai şocant din gura ei de fetiță.

— Mă consideri încă doar un copil, crezi că ai la dispoziție ani ca să te ocupi de mine, că, până la urmă, voi accepta. Mai gândeşte-te, o, Regentă Celestă! Tu ştii, mai bine decât oricine, câți ani port în mine. Am să ascult ce-mi spun ei, nu ce-mi spui tu.

Alia îşi înăbuşi cu greu un răspuns violent şi o țintui pe Ghanima cu privirea. *Monstruozitate?* Cine era copila aceasta? O nouă spaimă i se strecură în suflet. Acceptase Ghanima propriul ei compromis cu viețile dobândite în perioada pre-naşterii?

— Mai ai încă timp să asculți de glasul rațiunii, spuse.

— Poate c-o să mai am timp să văd sângele lui Farad'n țâşnind de sub lama cuțitului meu, îi întoarse vorba Ghanima. Nu te îndoi de asta. Dacă voi fi vreodată lăsată singură cu el, e sigur că unul dintre noi doi va muri.

— Crezi că ți-ai iubit fratele mai mult decât l-am iubit eu? interveni Irulan. Insişti într-un joc prostesc! l-am fost mamă şi lui, ca şi ție. Am fost...

— Nu l-ai cunoscut niciodată, spuse Ghanima. Voi toți – mai puțin, uneori, *scumpa mea mătuşă* – continuați să ne considerați copii. Prostească e insistența voastră! Alia ştie! Uită-te la ea cum încearcă să fugă de...

— Nu încerc să fug de nimic, zise Alia, dar se întoarse cu spatele la Irulan şi Ghanima, şi le privi pe cele două amazoane care se prefăceau că ignoră disputa. Era limpede că renunțaseră să mai lupte cu Ghanima. Poate că ajunseseră să şi simpatizeze cu ea. Furioasă, Alia le expedie din cameră. Femeile se grăbiră să-i dea ascultare, cu expresii vădit uşurate.

— Ba încerci, insistă Ghanima.

— Am înțeles modul de viață care-mi convine, replică Alia, întorcându-se şi sfredelind-o cu privirea pe Ghanima care continua să stea turceşte pe pat. Era cu putință ca Ghanima să fi încheiat acel cumplit pact interior? Încercă să desluşească vreun semn grăitor, dar nu izbuti să observe nici cel mai mic indiciu. Şi, în clipa aceea, se întrebă: *Oare a reuşit să vadă ce e în mine? Cum să vadă?*

— Te temi să fii fereastra unei mulțimi, o acuză Ghanima. Dar noi, pre-născuții, ştim prea bine cum stau lucrurile. Vei fi fereastra lor, în mod conştient sau inconştient. Nu te poți lepăda de ei.

Şi gândi: *Da, ştiu ce eşti – Monstruozitate. Şi, chiar de-ar fi să devin vreodată ceea ce-ai devenit tu, în clipa asta nu pot decât să te compătimesc şi să te disprețuiesc*.

Un zid de tăcere se ridică între Ghanima şi Alia, ceva aproape palpabil, care alarmă reflexele Bene Gesserit ale lui Irulan. Privind de la una la cealaltă, întrebă:

— De ce-ați tăcut amândouă, dintr-odată?

— Mă gândesc, spuse Alia. Am nevoie de un răgaz de chibzuială.

— Chibzuieşte în voie, mătuşă dragă, o zeflemisi Ghanima.

Alia, înfrânându-şi mânia cauzată de oboseală, zise:

— Ajunge pentru astăzi! S-o lăsăm să cugete. Poate c-o să-i vină mintea la cap.

Irulan se ridică.

— Oricum, curând se crapă de ziuă, rosti ea. Ghani, până nu plecăm, vrei să auzi ultimul mesaj trimis de Farad'n? Cred...

— Nu vreau. Şi, de acum înainte, încetează să mi te mai adresezi cu diminutivul ăsta ridicol. Ghani! Nu face decât să întărească ideea greşită că aş fi un copil pe care puteți să-l...

— Pentru ce tu şi Alia ați tăcut dintr-odată? o întrerupse Irulan, revenind la întrebarea dinainte, dar formulând-o cu modulația delicată a Glasului.

Ghanima dădu drumul unui hohot de râs.

— Irulan! Pe mine ți-ai găsit să-ți încerci Glasul?

— Ce? făcu Irulan, descumpănită.

— Învață oul pe găină! exclamă Ghanima.

— Învață... cum adică?

— Faptul că-mi amintesc o expresie de care tu nici n-ai auzit ar trebui să-ți dea de gândit, zise Ghanima. Era o veche remarcă batjocoritoare încă pe vremea când Bene Gesseritul tău gângurea. Dar, dacă asta nu ți-e de-ajuns, întreabă-te la ce s-or fi gândit auguştii tăi părinți când te-au botezat Irulan. Sau vor fi vrut să-ți zică Ruinal?

În pofida antrenamentului ei, Irulan roşi.

— Încerci să mă provoci, Ghanima.

— Iar tu ai încercat să-ţi foloseşti Glasul cu mine. Cu mine! Care îmi amintesc când au început primele experimente ale omului în domeniul ăsta. De *atunci* îmi amintesc, Ruinată Irulan. Şi acum plecaţi de-aici, amândouă!

Dar pe Alia o intriga dintr-odată o sugestie aparte, care venea dinlăuntrul ei şi care-o făcu să uite de oboseală.

— Mi-a venit o idee care te-ar putea determina să te răzgândeşti, Ghani, spuse ea.

— Iar Ghani! Ghanima emise un râset sec, apoi spuse: Gândeşte-te doar o clipă: de vreme ce doresc să-l omor pe Farad'n, n-ar trebui decât să accept planul tău. Presupun că ţi-ai imaginat asta. Fereşte-te de *Ghani* când se arată docilă! După cum vezi, sunt cât se poate de sinceră.

— Aşa am şi sperat, zise Alia. Dar tu...

— Sângele unui frate nu poate fi spălat, îi curmă Ghanima spusele. N-am să mă înfăţişez înaintea apropiaţilor mei fremeni ca o trădătoare a acestui precept. *Să nu iertăm niciodată, să nu uităm niciodată.* E catehismul nostru, nu? Ţi-o spun aici şi-am s-o spun şi în public: nu mă poţi sili să mă logodesc cu Farad'n. De altfel, cunoscându-mă, cine-ar crede că aş putea să fac una ca asta? Nici măcar Farad'n. Iar fremenii, aflând de-o asemenea logodnă, şi-ar râde în barbă şi ar spune: „E clar! Îl atrage într-o capcană." Dacă...

— Înţeleg, spuse Alia, venind lângă Irulan. Observase că aceasta aştepta într-o tăcere şocată, intuind deja încotro se îndrepta conversaţia.

— Şi fireşte că l-aş atrage într-o capcană, spuse Ghanima. Dacă asta urmăreşti, sunt de acord, dar s-ar putea să nu cadă în această capcană. Dacă logodna asta falsă este moneda falsă cu care vrei să-i răscumperi pe bunica mea şi pe scumpul tău Duncan, n-am nimic împotrivă. Treaba ta. Răscumpără-i. Farad'n însă e al meu. Pe el am să-l omor eu, cu mâna mea.

Irulan se întoarse spre Alia înainte ca aceasta să poată răspunde.

— Alia! Dacă nu ne ținem cuvântul...

Lăsă fraza neterminată, în timp ce Alia, surâzătoare, se gândea la furia virtuală a Caselor Mari din Adunarea Faufrelucilor, la efectele distrugătoare ale încrederii în onoarea Atreizilor, la pierderea credinței religioase, la toate elementele, mai mici sau mai mari, ale edificiului social, care s-ar fi năruit.

— E o treabă care s-ar întoarce împotriva noastră, reluă Irulan. Orice credință în profetismul lui Paul ar dispărea. Ar fi... Imperiul s-ar...

— Cine-ar îndrăzni că conteste dreptul nostru de a decide ce e drept şi ce nu e drept? rosti Alia cu voce blândă. Noi hotărâm între bine şi rău. Mi-e suficient să proclam...

— Nu poți face asta! protestă Irulan. Memoria lui Paul...

— Nu e decât o unealtă a Bisericii şi a Statului, interveni Ghanima. Încetează cu stupiditățile, Irulan. (Îşi mângâie cristaiul de la brâu, apoi îndreptă ochii spre Alia.) Am subestimat-o pe înțeleapta mea mătuşă, Regenta a tot ce e sfânt în Imperiul lui Muad'Dib. Te-am subestimat, într-adevăr, Alia. Ademeneşte-l pe Farad'n în salonul nostru, dacă asta vrei.

— Ar fi o nesăbuință! stărui Irulan.

— Accepți logodna, Ghanima? întrebă Alia, ignorând-o pe Irulan.

— În condițiile mele, răspunse Ghanima, cu mâna pe mânerul cristaiului.

— În cazul ăsta, eu mă spăl pe mâini, rosti Irulan, însoțindu-şi vorbele de un gest adecvat. Venisem cu gândul să pledez în favoarea autenticei logodne, care să vindece...

— Alia şi cu mine îţi vom oferi o rană mult mai greu de vindecat, spuse Ghanima. Dacă Farad'n se va încumeta să vină, să mi-l aduceţi degrabă. Şi poate că se va încumeta. La urma urmelor, ce motive ar avea să suspecteze o copilă de vârsta mea? Să stabilim desfăşurarea ceremoniei oficiale de logodnă cu obligativitatea prezenţei lui. Să aranjăm un prilej de a rămâne singură cu el... doar un minut sau două...

Ascultând-o, Irulan se cutremură. Ghanima era, în definitiv, cu desăvârşire fremenă, iar copiii acestui popor erau la fel de sângeroşi ca adulţii. Copiii fremeni obişnuiau să ucidă răniţii de pe câmpul de luptă, uşurând astfel treaba femeilor care adunau cadavrele şi le cărau la alambicurile morţii. Şi Ghanima, exprimându-se cu glasul unui copil fremen, adăuga şi mai multă oroare ororii prin maturitatea studiată a vorbelor ei, prin dimensiunea de vendetă care o învăluia ca o aură.

— S-a făcut, zise Alia, luptând pentru a-şi împiedica vocea şi expresia să-i trădeze satisfacţia. Vom întocmi înscrisul oficial de logodnă. Semnăturile vor fi autentificate de o reprezentanţă adecvată din partea Caselor Mari. Farad'n nu se va putea îndoi nicio clipă că...

— Se va îndoi, dar o să vină, spuse Ghanima. Şi va avea gărzi. Dar se vor gândi ele să-l apere de mine?

— În numele a tot ce-a încercat Paul să facă, interveni Irulan, măcar să procedăm în aşa fel încât moartea lui Farad'n să pară un accident ori rezultatul unor uneltiri din afară...

— Îmi va face plăcere să le arăt fraţilor mei lama însângerată a cuţitului, zise Ghanima.

— Alia, te implor! insistă Irulan. Renunţă la nebunia asta! Declară *kanly* împotriva lui Farad'n sau găseşte orice altă...

— N-avem nevoie de nicio declaraţie oficială de vendetă, o întrerupse Ghanima. Întregul Imperiu va fi ştiind ce e în sufletul nostru. (Îşi arătă mâneca robei.) Purtăm galbenul de

doliu. Când voi schimba roba asta cu cea neagră, de logodnică fremenă, cine se va lăsa amăgit?

— Roagă-te să se lase amăgit Farad'n, zise Alia, precum şi delegaţii Caselor Mari pe care-i vom invita să asiste la...

— Fiecare dintre acei delegaţi se va întoarce împotriva voastră, spuse Irulan. Ştiţi asta!

— Excelentă remarcă, observă Ghanima. Ai grijă cum alegi delegaţii, Alia. Să fie dintr-aceia pe care nu vor avea probleme să-i elibereze mai târziu.

Cu un gest de exasperare, Irulan se răsuci şi părăsi, aproape alergând, încăperea.

— Pune să fie supravegheată îndeaproape, zise Ghanima. Probabil că va încerca să-şi avertizeze nepotul.

— Nu mă-nvăţa tu pe mine cum se conduce un complot, replică Alia.

Şi, cu aceste cuvinte, se întoarse şi o urmă pe Irulan, dar cu un pas ceva mai lent. Gărzile şi servitorii aflaţi pe culoar fură aspiraţi de trecerea ei, ca nişte grăunţe de nisip în siajul unui vierme uriaş.

Ghanima clătină cu tristeţe din cap în clipa în care uşa se închise şi gândi: *E tocmai cum ne-am închipuit, sărmanul Leto şi eu. Zei din adâncuri! Mai bine m-ar fi ucis tigrul pe mine în locul lui.*

Numeroase au fost fracţiunile care au căutat să-şi asigure controlul gemenilor Atreides şi, la anunţarea morţii lui Leto, jocul comploturilor şi al contracomploturilor a luat o şi mai mare amploare. Să notăm motivaţiile relative: Comunitatea Surorilor se temea de Alia, o Monstruozitate adultă, dar continua să râvnească la caracteristicile genetice ai căror depozitari erau Atreizii. Ierarhia Bisericii Auqafului şi Hajjului nu era interesată decât de puterea implicită asigurată de

controlul moştenitorului lui Muad'Dib. CHOAM-ul urmărea obţinerea unei căi de acces la bogăţia Dunei. Farad'n şi sardaukarii săi voiau să restaureze gloria Casei Corrino. Ghilda Spaţială se temea de ecuaţia Arrakis = melanj; fără mirodenie, piloţii ei nu puteau naviga. Doamna Jessica dorea să remedieze consecinţele nesupunerii ei faţă de Bene Gesserit. Puţini s-au gândit să-i întrebe pe gemeni ce planuri aveau ei, până în clipa în care a fost prea târziu.

„Cartea lui Kreos"

Cu puţin după masa de seară, Leto observă un om trecând prin dreptul arcadei de acces spre odaia lui şi mintea sa îl însoţi. Pasajul fusese lăsat deschis şi Leto avusese prilejul să vadă unele semne de activitate: coşuri cu mirodenie, transportate pe cărucioare, trei femei purtând straie neobişnuite, de provenienţă străină, care le dezvăluiau apartenenţa la mediul contrabandiştilor... Omul care luase mintea lui Leto la plimbare nu s-ar fi deosebit cu nimic de oricare altul, de n-ar fi avut mersul lui Stilgar, al unui Stilgar mult mai tânăr.

Mintea lui Leto urma acum un parcurs cu totul aparte. Timpul pătrunsese în conştiinţa lui ca un glob stelar. Leto putea să vadă spaţii-timpuri infinite, dar trebuia să pătrundă în propriul său viitor înainte de a şti în ce moment se situa carnea sa. Viţiile sale memorii, cu faţete multiple, apăreau şi dispăreau rând pe rând, dar acum erau ale sale. Semănau cu valurile de pe o plajă, iar când deveneau prea înalte, putea să le poruncească şi ele se retrăgeau, lăsându-l în urma lor pe regescul Harum.

Din când în când, Leto asculta câte una dintre aceste vieţi-memorii. Era ca şi când un sufleur şi-ar fi înălţat capul deasupra scenei pentru a-i şopti ce să facă. Tatăl său se ivi în timpul plimbării mentale şi spuse: „Eşti un copil care caută să devină bărbat. Când vei fi bărbat, în zadar vei căuta copilul care ai fost."

În tot acest timp, îşi simţea trupul hărţuit de puricii şi păduchii acestui sietch vechi şi prost întreţinut. Niciunul

dintre slujitorii care-i aduceau mâncarea puternic asezonată cu mirodenie nu părea afectat de insecte. Erau aceşti oameni imuni la paraziţi sau doar se obişnuiseră cu ei într-atât, încât ajunseseră să-i ignore cu totul?

De fapt, cine erau oamenii ăştia care se adunaseră în jurul lui Gurney? Cum ajunseseră aici? Era acest loc Jacurutu? Vieţile-memorii îi suflau răspunsuri care nu-i plăceau deloc. Oamenii erau, mai toţi, urâţi şi Gurney era cel mai urât. Totuşi, perfecţiunea părea să plutească în acest loc, adormită, aşteptând sub stratul de urâţenie.

O părticică din el ştia că rămânea sclavul mirodeniei, înrobit de dozele mari de melanj din toate mesele ce i se serveau. Trupul său de copil voia să se revolte, în timp ce psihicul era fascinat de prezenţa imediată a unor amintiri care veneau de la mii de eoni.

Mintea i se întoarse de la plimbare şi Leto se întrebă dacă, între timp, trupul său rămăsese cu adevărat aici, în această odaie-celulă. Mirodenia zăpăcea simţurile. Percepea presiunile autolimitărilor acumulându-se în el aidoma lungilor dune *barachan* din adâncul bledului, dunele care se înălţau încetul cu încetul la poalele unei stânci din deşert până ce, într-o zi, câţiva grăunţi de nisip depăşeau piscul, apoi alţii, şi alţii... iar sub cer ajungea să nu se mai vadă decât nisipul.

Dar stânca se afla acolo, acoperită.

Sunt încă în transă, îşi spuse.

Curând, ştia asta, avea să ajungă la o răspântie între viaţă şi moarte. Temnicerii lui nu conteneau să-l retrimită în robia mirodeniei, nemulţumiţi de răspunsurile pe care li le dădea la fiecare revenire. Şi, de fiecare dată, neînduplecatul Namri aştepta, cu cristaiul pregătit. Leto cunoştea acum nenumărate trecuturi şi viitoruri, dar încă tot nu ştia ce l-ar fi satisfăcut pe Namri... sau pe Gurney Halleck. Voiau ceva care se afla dincolo de viziunile sale. Răspântia vieţii şi-a morţii îl atrăgea. Viaţa sa, era sigur, trebuia să aibă o

semnificație internă care s-o ridice deasupra viziunii. Gândindu-se la asta, simți că adevărata sa ființă era conştiința interioară, iar transa era existența sa exterioară. Faptul îl îngrozi. Nu voia să se întoarcă în sietchul acela cu purici, cu Namri, cu Gurney Halleck.

Sunt un laş, gândi.

Dar un laş, chiar şi un laş, putea muri vitejeşte, printr-un simplu gest. În ce consta acel gest care-ar fi putut să-i redea integritatea? Cum putea să se trezească din transă şi din viziune, în universul pe care-l pretindea Gurney? Dacă nu făcea această cotitură, dacă nu se smulgea din viziunile lipsite de scop, ştia că putea să moară într-o închisoare la alegerea lui. În privința asta, cel puțin, trebuia să coopereze cu temnicerii lui. Undeva, trebuia să găsească înțelepciune, un echilibru interior care să se reflecte în Univers şi să-i redea o imagine de forță calmă. Abia atunci ar fi putut să-şi caute Poteca de Aur şi să supraviețuiască acelei piei care nu era a lui.

Afară, în sietch, cineva cânta la baliset. Leto îşi spuse că organismul său percepea probabil această muzică în prezent. Simțea, sub el, salteaua culcuşului. Auzea muzica. Gurney era cel ce cânta la baliset. Nimeni altul nu putea stăpâni cu atâta măiestrie acest instrument dificil. Interpreta un *hadith,* un vechi cântec fremen a cărui temă trebuia să invoce supraviețuirea pe Arrakis. Cântecul spunea povestea activității oamenilor dintr-un sietch.

Leto simți cum muzica îl poartă în lumea mirifică a unei caverne străvechi. Văzu femei frământând sub tălpi reziduu de mirodenie pentru combustibili, covăsind mirodenie pentru fermentație, împletind fibre de mirodenie. Melanjul era omniprezent în sietch.

Veniră clipe în care Leto nu mai putu face distincție între muzică şi atmosfera cavernei din viziune. Vaierul şi țăcănitul unui război de țesut erau vibrația şi acordurile ritmice ale balisetului. Dar ochii săi lăuntrici vedeau țesături de păr de om, blănuri stufoase de şobolani mutanți, fire de bumbac de

deşert şi panglici împletite din piei de păsări. Văzu o şcoală din sietch. Eco-limbajul Dunei îi răsună în minte, purtat de aripile muzicii. Văzu bucătării alimentate cu energie solară, văzu încăperea lungă în care se fabricau şi se reparau distraie. Văzu prezicători de vreme citind semnele de pe bastonaşele scoase din nisip.

La un moment dat, în cursul acestui periplu, cineva îi aduse de mâncare şi-l hrăni cu lingura, sprijinindu-i capul cu o mână puternică. Ştiu că senzaţia aparţinea timpului real, dar, înlăuntrul lui, minunatul joc al imaginilor îşi urmă cursul.

Ca şi când s-ar fi stârnit în clipa următoare mesei saturate de mirodenie, văzu vijelia unei furtuni de nisip. Grăunţii învolburaţi de vânt deveniră reflexele aurii din ochii unui fluture de noapte şi propria lui viaţă fu redusă la urma vâscoasă a unei insecte târâtoare.

Cuvintele din Panoplia Prophetica i se revărsară dintr-odată în cuget: „Se spune că nu există nimic solid, nimic echilibrat, nimic durabil în tot Universul, că nimic nu rămâne în starea sa şi că fiecare zi, uneori fiecare ceas, aduce o schimbare."

Vechea Missionaria Protectiva ştia ce făcea, gândi. *Ştia ce sunt Ţelurile Cumplite. Ştia cum se pot manipula oamenii şi religiile. Nici măcar tata n-a reuşit să-i scape, în cele din urmă.*

Acesta era indiciul pe care-l căuta! Îl examină. Simţi cum forţa îi inundă din nou trupul. Întreaga sa fiinţă multifaţetată se întoarse şi contemplă Universul.

Leto se ridică în şezut. Era singur în penumbra celulei sale, unde nu răzbătea decât lumina difuză dinspre pasajul în care-l văzuse trecând pe omul ce-i luase mintea la plimbare, cu un eon în urmă.

— Bun noroc, nouă, tuturor! strigă, după tradiţia fremenă.

Gurney Halleck îşi făcu apariţia în pragul arcadei. Capul i se contura ca o umbră neagră pe fondul luminos al pasajului.

— Adu lumină, spuse Leto.

— Vrei să fii testat mai departe?

Leto râse.

— Nu. E rândul meu să vă testez.

— Vom vedea.

Halleck dispăru, pentru a reveni, o clipă mai târziu, cu un licuriglob de un albastru-strălucitor. Îi dădu drumul în odaie, lăsându-l să plutească deasupra capetelor lor.

— Unde-i Namri? întrebă Leto.

— Destul de aproape ca să-mi audă chemarea.

— Ah, bătrânul Moş Veşnicie aşteaptă răbdător, zise Leto.

Îl încerca o curioasă senzație de uşurare, ca şi când s-ar fi aflat în pragul unei descoperiri importante.

— Îi atribui lui Namri numele rezervat pentru Shai-Hulud? se miră Halleck.

— Cuțitul lui este un dinte de vierme, răspunse Leto. Prin urmare, e Moş Veşnicie.

Halleck avu un surâs mohorât, dar rămase tăcut.

— Aşteptați încă să vă pronunțați judecata în ceea ce mă priveşte, reluă Leto. Şi, trebuie să recunosc, nu se pot schimba informații fără a pronunța judecăți. Totuşi, nu se poate pretinde Universului să fie exact.

Un foşnet de postav, în spatele lui Halleck, anunță intrarea lui Namri. Fremenul se opri la mai puțin de un pas, în stânga lui Halleck.

— Aha! exclamă Leto. Mâna stângă a damnaților.

— Nu-i înțelept să glumeşti cu Infinitul şi Absolutul, mârâi Namri şi-i aruncă o privire piezişă lui Halleck.

— Eşti cumva Dumnezeu, Namri, de invoci absoluturi? întrebă Leto, dar rămase cu ochii pe Halleck. El era cel care trebuia să se pronunțe.

Cei doi bărbați se mulțumiră să-l privească în tăcere.

— Orice judecată se balansează pe muchia erorii, zise Leto. A pretinde cunoaşterea absolută înseamnă a deveni un monstru. Cunoaşterea este o aventură fără sfârşit, la hotarul incertitudinii.

— Ce joc de-a vorbele-i ăsta? întrebă Halleck.

— Lasă-l să spună ce are de spus, interveni Namri.

— E jocul în care m-a atras Namri, răspunse Leto.

Îl văzu pe bătrânul fremen încuviințând din cap. Recunoscuse, de bună seamă, jocul cimiliturilor.

— Simțurile noastre, adăugă, au întotdeauna cel puțin două niveluri.

— Nimicurile şi mesajul, zise Namri.

— Excelent! comentă Leto. Tu mi-ai oferit nimicurile, eu îți ofer mesajul. Văd, aud, detectez mirosuri, pipăi, simt schimbările de temperatură, de gust. Percep trecerea timpului. Pot să prelevez eşantioane emoționale: Ah! Sunt fericit! Pricepi, Gurney? Namri? Nu există niciun mister în viața umană. Nu-i o problemă care trebuie rezolvată, ci o realitate ce trebuie trăită.

— Ne pui la încercare răbdarea, băiețaş, spuse Namri. Ăsta e locul în care doreşti să mori?

Dar Halleck îl opri cu un gest al mâinii.

— În primul rând, nu sunt băiețaş, zise Leto şi făcu gestul pumnului lângă urechea dreaptă. N-ai să mă omori; am pus o povară de apă pe umerii tăi.

Namri trase pe jumătate cristaiul din teacă şi şuieră:

— Nu-ți datorez nimic!

— Dar Dumnezeu a creat Arrakisul pentru a-i pune la încercare pe credincioşi, spuse Leto. Nu numai că ți-am demonstrat credința mea, dar te-am făcut să fii conştient de propria ta existență. Viața impune disputa. Ai ajuns să *ştii* – datorită mie! – că realitatea ta se deosebeşte de toate celelalte. Astfel, ştii că eşti viu.

— Cu mine, lipsa de respect e un joc periculos, zise Namri păstrând cuțitul pe jumătate scos.

— Lipsa de respect este cel mai necesar ingredient al religiei, replică Leto. Ca să nu mai vorbim de importanța ei în filozofie. Lipsa de respect e singurul mijloc ce ne rămâne pentru a ne testa Universul.

— Cu alte cuvinte, crezi că înțelegi Universul? îl interpelă Halleck, îndepărtându-se puțin şi lăsând astfel un oarecare spațiu între el şi Namri.

— Mm-da? făcu Namri şi în glasul lui răzbătu moartea.

— Universul poate fi înțeles doar de vânt, spuse Leto. Nu există niciun fel de sălaş măreț al rațiunii în creier. Creația este descoperire. Dumnezeu ne-a descoperit în Vid pentru că ne deplasam pe un fundal care Lui îi era deja cunoscut. Zidul era imaculat, gol. Apoi a fost mişcare.

— Te joci de-a v-ați ascunselea cu moartea, îl preveni Halleck.

— Dar voi sunteți, amândoi, prietenii mei, zise Leto. Se întoarse către Namri: Când propui un candidat ca Prieten al Sietchului tău, nu sacrifici un şoim şi-o acvilă? Iar răspunsul nu este: „Dumnezeu îl trimite pe fiecare om la sfârşitul său, la fel ca pe şoimi, la fel ca pe acvile şi la fel ca pe prieteni?”

Mâna lui Namri părăsi mânerul cuțitului. Lama alunecă înapoi în teacă. Fremenul îl privea pe Leto cu ochii mari. Fiecare sietch păstra secret ritualul de prietenie şi, totuşi, Leto citase întocmai o parte a ritualului din sietchul său.

Halleck însă întrebă:

— Iar sfârşitul tău este locul acesta?

— Ştiu ce vrei să auzi de la mine, Gurney, răspunse Leto, urmărind jocul speranței şi al suspiciunii pe chipul sluțit de cicatrice. Duse o mână la piept: Copilul ăsta n-a fost niciodată copil. Tatăl meu trăieşte în mine, dar *el* nu înseamnă *eu*. L-ai iubit şi a fost un om ale cărui acte s-au izbit de țărmuri înalte. Intenția lui a fost de a curma ciclul războaielor, dar n-a pus la socoteală mişcarea infinitului aşa cum o exprimă viața. Adică Rhajia! Namri ştie. Orice muritor poate să-i observe mişcarea. Trebuie să te fereşti de potecile care restrâng posibilitățile viitoare. Asemenea poteci te abat de la infinit spre capcane mortale.

— Şi ce vreau eu s-aud de la tine? întrebă Halleck.

— Nu face altceva decât să se joace cu vorbele, spuse Namri, dar glasul îi era încărcat de ezitări, de dubii.

— Mă aliez cu Namri împotriva tatălui meu, zise Leto. Iar tatăl meu, cel din mine, se aliază cu noi împotriva a ceea ce s-a făcut din el.

— De ce? vru să ştie Halleck.

— Pentru că ceea ce aduc eu omenirii este *amor fati*, actul supremei cunoaşteri de sine. În acest Univers, aleg să mă raliez împotriva oricărei forțe care vrea să umilească omenirea. Gurney! Gurney! Tu nu te-ai născut şi n-ai crescut în deşert. Carnea ta nu cunoaşte adevărul despre care vorbesc. Namri însă îl cunoaşte. Pe teren descoperit, o direcție este la fel de bună ca oricare alta.

— Tot n-am auzit ce trebuie să aud! mârâi Halleck.

— Pledează pentru război şi contra păcii, zise Namri.

— Nu, îl contrazise Leto. Nici tata n-a pledat contra războiului. Dar uitați-vă ce-au făcut din el. Pacea, în Imperiul acesta, n-are decât un singur sens. Menținerea unui mod de

viață. Vi se porunceşte să fiți mulțumiți. Pe toate planetele, ca şi Guvernământul Imperial, viața trebuie să fie uniformă. Obiectul principal al tuturor studiilor preoțimii este de a găsi formele corecte de comportament uman. Pentru asta se recurge la spusele lui Muad'Dib! Spune-mi, Namri, tu eşti mulțumit?

— Nu.

Cuvântul sunase sec – o negație spontană.

— Înseamnă că huleşti?

— Fireşte că nu!

— Dar nu eşti mulțumit! Vezi, Gurney? Namri ne dă dovada. Nicio problemă, nicio întrebare nu are un singur răspuns corect. Trebuie îngăduită diversitatea. Un monolit este instabil. Atunci, de ce pretinzi de la mine o singură declarație corectă? Asta să fie măsura judecății tale monstruoase?

— Mă vei sili să te condamn la moarte? întrebă Halleck cu durere în glas.

— Nu, mă voi îndura de tine, răspunse Leto. Dă-i de ştire bunicii mele că voi coopera. S-ar putea ca Surorile să ajungă să regrete această cooperare, dar un Atreides n-are decât un singur cuvânt.

— E nevoie de o Dreptvorbitoare care să ateste veridicitatea acestei promisiuni, zise Namri. Atreizii ăştia...

— Va avea ocazia să spună în fața bunicii sale ceea ce trebuie spus, hotărî Halleck şi făcu semn cu capul înspre pasaj.

Namri şovăi o clipă înainte de a ieşi, sfredelindu-l pe Leto cu privirea, apoi mormăi:

— Mă rog să nu fi greşit lăsându-l în viață.

— Duceți-vă, prieteni, spuse Leto. Duceți-vă şi reflectați.

De cum plecară cei doi, Leto se trânti pe spate, bucuros de contactul rece al saltelei cu şira spinării. O mişcare a capului fu de ajuns pentru a-l proiecta dincolo de bariera conştiinţei sale amplificate de mirodenie. În momentul acela văzu întreaga planetă – fiecare aşezare, fiecare sat, fiecare oraş, deşerturile şi plantaţiile. Şi toate formele care alcătuiau viziunea întreţineau relaţii strânse cu un amestec de elemente aflate înlăuntrul şi în afara lor. Văzu structurile societăţii imperiale oglindite în structurile fizice ale planetelor şi ale comunităţilor ei. Ca şi când ar fi asistat la despăturirea unei gigantice hărţi, văzu această revelaţie aşa cum era: o fereastră deschisă asupra aspectelor invizibile ale societăţii. Şi îşi dădu seama, în acea clipă, că fiecare sistem avea o astfel de fereastră. Inclusiv sistemul pe care-l alcătuiau el şi universul său. Ca un *voyeur* cosmic, începu să tragă cu ochiul pe la ferestre.

Asta era ceea ce căutau bunica sa şi Bene Gesseritul! Nu încăpea nicio îndoială. Percepţia lui trecuse la un nivel nou, superior. Simţi trecutul transmis în celulele sale, în amintirile sale, în arhetipurile care-i bântuiau presupunerile, în miturile care-l încorsetau, în limbajele sale şi în rămăşiţele lor preistorice. Toate formele trecutului său uman şi non-uman, toate viţiile cărora le poruncea acum erau, în sfârşit, integrate în el. Era prins în fluxul şi refluxul nucleotidelor. Pe fundalul infinitului, el era o creatură protozoară, la care naşterea şi moartea erau virtual simultane, dar era, deopotrivă, infinit şi protozoar, o creatură cu amintiri moleculare.

Noi, oamenii, suntem o formă de organism-colonie? gândi.

Voiau cooperarea sa. Promiţându-le-o, obţinuse încă o păsuire din partea cuţitului lui Namri. Făcând apel la cooperare, sperau să descopere un tămăduitor.

Dar n-am să le aduc ordinea socială la care nădăjduiesc ei!

O grimasă îi deformă buzele. Ştia că n-avea să fie la fel de inconştient nociv pe cât fusese tatăl său – despotismul la o extremitate şi sclavia la cealaltă – dar acest Univers ar fi

putut ajunge să se roage pentru întoarcerea „vremurilor bune de altădată”.

Atunci, tatăl lăuntric ridică timid glasul, incapabil să *pretindă* atenție, dar *rugând* să fie ascultat.

Şi Leto răspunse: „Nu. Le vom da destule complicații care să le ocupe mintea. Există multe feluri de a fugi de pericol. Cum îşi vor putea da seama că sunt periculos, dacă nu mă vor simți vreme de câteva milenii? Da, tată-din-mine, le vom da semne de întrebare.”

Nu există, la voi, vină sau nevinovăție. Toate astea aparțin trecutului. Vina îi chinuie pe morți, dar eu nu sunt Ciocanul de Fier. Voi, mulțime a morților, nu sunteți decât oameni care au sfârşit anumite lucruri şi amintirea acelor lucruri îmi luminează mie calea.

„Leto II către Viețile Sale Memorii”, după Harq al-Ada

— Se schimbă cu de la sine putere! reuşi să şoptească Farad’n.

Stătea în fața patului Doamnei Jessica, în mijlocul unui semicerc strâns, format de gărzile sale. Doamna Jessica se ridicase în coate. Era înveşmântată într-o robă albă de paramătase, cu o panglică asortată în părul ei arămiu. Farad’n dăduse buzna în dormitorul ei cu câteva clipe mai înainte. Purta colantul gri şi avea fața transpirată de emoție şi de efortul goanei în care parcursese coridoarele palatului.

— Cât e ceasul? întrebă Jessica.

— Ceasul? bolborosi buimac Farad’n.

— E al treilea ceas după miezul nopții, Doamnă, răspunse unul dintre soldați, privind temător spre Farad’n. Ca şi tovarăşii săi, abia apucase să se ia după tânărul Prinț, care ieşise valvârtej din apartamentul său şi o rupsese la fugă pe culoarele cufundate în liniştea nopții.

— Se schimbă! spuse Farad'n, întinzând mâna stângă, apoi pe cea dreaptă. Mi-am văzut ambele mâini micşorându-se, devenind pumnişori dolofani, şi mi-am amintit! Erau mâinile mele de prunc. Mi-am amintit de prima copilărie, dar era... o amintire mai clară. O reorganizare a vechilor amintiri!

— Foarte bine, rosti Jessica, simțind cum o parte din emoția lui i se transmite şi ei. Şi ce s-a întâmplat când mâinile ți-au îmbătrânit?

— Mintea mea... a devenit... greoaie, răspunse el. Şi am simțit o durere în spate. Aici.

Duse mâna în dreptul rinichiului stâng.

— Ai învățat o lecție extrem de importantă, zise Jessica. Ştii ce lecție?

Farad'n lăsă mâinile să-i cadă de-a lungul trupului şi o privi lung.

— Mintea mea controlează realitatea mea, rosti el, apoi, cu ochii strălucind, repetă apăsat: Mintea mea controlează realitatea mea!

— Acesta e începutul echilibrului *prana-bindu*, spuse Jessica. Dar nu-i decât începutul.

— Ce trebuie să fac mai departe?

— Doamnă, interveni soldatul care răspunse la prima întrebare a Jessicăi. Ora...

Nu li-s spionii la posturi la ora asta? se întrebă ea, înainte de a răspunde:

— Plecați. Avem de lucru.

— Dar, Doamnă... rosti soldatul, privind cu teamă de la Farad'n la Jessica şi iar la Farad'n.

— Credeți că voi încerca să-l seduc? întrebă ea.

Omul înțepeni.

Farad'n izbucni într-un râs vesel. Apoi îşi flutură mâna.

— Ați auzit ce v-a spus. Plecați.

Gărzile schimbară priviri nesigure, dar se supuseră.

Farad'n se aşeză pe marginea patului.

— Şi acum? (Clătină din cap.) Voiam să te cred, dar nu te credeam. Pe urmă... s-ar fi zis că mi se topea mintea. Eram obosit. Mintea mea a renunțat să mai lupte împotriva ta. Şi atunci s-a-ntâmplat. Uite-aşa!

Pocni din degete.

— Nu contra mea lupta mintea ta, spuse Jessica.

— Sigur că nu, recunoscu el. Luptam cu mine însumi, cu toate absurdițile pe care le-am învățat. Ce urmează acum?

Jessica zâmbi.

— Trebuie să mărturisesc că nu mă aşteptam să izbuteşti atât de repede. N-au trecut opt zile şi...

— Am avut răbdare, zise el, surâzând.

— Da, ai început să înveți şi răbdarea.

— Început?

— Abia dac-ai urcat prima treaptă a acestei învățături. În momentul de față eşti într-adevăr un prunc. Înainte... erai doar un potențial, nici măcar nu te născuseşi.

Farad'n lăsă colțurile gurii în jos.

— Nu te posomorî, spuse Jessica. Ai reuşit. E un lucru important. Câți se pot lăuda că s-au născut a doua oară?

— Ce urmează? întrebă el din nou.

— Vei exersa ceea ce-ai învățat, răspunse Jessica. Vreau să fii în măsură să faci asta după voie, cu uşurinţă. Mai târziu, vei umple un nou compartiment al conştiinţei, pe care ţi-l va fi deschis însuşirea acestei învățături. Îl vei umple cu priceperea de a testa orice realitate conform propriilor tale cerințe.

— Şi asta-i tot ce am de făcut în clipa de față... Să exersez...

— Nu. Poți să-ncepi şi antrenamentul muscular. Ia zi, eşti în stare să-ți mişti degetul mic al piciorului stâng fără a-ți mişca niciun alt muşchi al corpului?

— Degetul...

Jessica văzu întipărindu-se pe chipul lui o expresie rătăcită, în timp ce încerca să mişte degetul cu pricina. Apoi Farad'n coborî ochii, privindu-şi ţintă laba piciorului. Broboane mari de sudoare îi apărură pe frunte. După câteva clipe, rosti, cu răsuflarea întretăiată:

— Nu pot.

— Ba poți, replică Jessica. Vei învăța s-o faci. Vei învăța să-i cunoşti fiecare muşchi. Şi vei sfârşi prin a-ți cunoaşte muşchii aşa cum îți cunoşti acum mâinile.

Farad'n înghiți în sec, năucit de această perspectivă. Apoi murmură:

— Ce vrei să faci cu mine? Ce planuri ai?

— Vreau să te slobod asupra universului, răspunse Jessica. Vei deveni orice îți doreşti tu din adâncul sufletului.

El reflectă un moment.

— Orice-mi doresc eu?

— Da.

— Nu se poate!

— Doar dacă nu-nveți să-ți controlezi dorințele așa cum îți controlezi realitatea, replică Jessica.

Și gândi: *Poftim! Să examineze asta analiștii lui. Își vor da un acord reținut, dar Farad'n va fi cu încă un pas mai aproape de-a înțelege ce vreau eu, de fapt.*

Ca pentru a-i confirma gândurile, Farad'n spuse:

— Una e să-i spui cuiva că va realiza ceea ce-și dorește din adâncul sufletului și alta e să-i asiguri realizarea.

— Ai ajuns mai departe decât mi-am închipuit, zise Jessica. Foarte bine. Ai cuvântul meu: dacă vei duce la bun sfârșit acest program de educație, vei fi propriul tău stăpân. Orice vei face, va fi pentru că așa vei vrea tu.

S-o dea pe-asta la puricat unei Dreptvorbitoare! gândi.

Farad'n se ridică și-o privi cu o expresie caldă, aproape camaraderească.

— Știi ceva? Te cred. Să fiu al naibii dacă-mi dau seama de ce, dar te cred! N-am să suflu însă o vorbă despre celelalte lucruri pe care le gândesc.

Jessica îl urmări cu privirea în timp ce părăsea dormitorul. Apoi stinse licuriglobulele și se întinse pe spate. Farad'n se dovedea mai inteligent decât îl crezuse. Aproape că-i spusese de-a dreptul că începea să-i desluşească intențiile, dar că accepta de bunăvoie să conspire alături de ea.

Și ce va mai fi când va începe să-și controleze emoțiile! gândi, în timp ce se pregătea să-și reia somnul. Ziua următoare, era încredințată de asta, avea să fie înțesată de întâlniri aparent întâmplătoare cu persoane din administrația palatului, doritoare să-i pună întrebări aparent inofensive.

Periodic, omenirea cunoaşte o accelerare a activităților sale, regăsind, astfel, competiția dintre vitalitatea reînnoibilă a

existenței și atrăgătoarea viciere a decadenței. În această cursă periodică, orice pauză devine un lux. Numai atunci poate cineva să-și închipuie că totul este permis, că totul este posibil.

„Apocrifele lui Muad'Dib"

Contactul nisipului *este important*, își spuse Leto.

Așezat, sub cerul strălucitor, simțea grăunții de nisip pe care ședea. I se administrase din nou, cu forța, o doză masivă de melanj și mintea i se rotea ca un vârtej. O întrebare rămânea fără răspuns, în pâlnia vâltoarei: *De ce insistă ei să o spun?* Gurney era încăpățânat, fără doar și poate. Și, cu siguranță, primise ordine precise de la Doamna Jessica.

Îl scoseseră din sietch la lumina zilei pentru această „lecție". Avea strania senzație că-și lăsase trupul să parcurgă scurtul drum dintre sietch și deșert în timp ce ființa sa interioară arbitra o bătălie între Ducele Leto I și bătrânul Baron Harkonnen. Se luptau înlăuntrul lui, prin intermediul lui, pentru că nu le îngăduia să comunice direct. Confruntarea lor îl făcuse să înțeleagă ce se întâmplase cu Alia. Sărmana Alia.

Aveam dreptate să mă tem de călătoria mirodeniei, gândi.

Îl năpădi un aprig resentiment față de Doamna Jessica. Ea și blestematul ei gom jabbar! Luptă și câștigă sau mori în încercare! Nu putea să-i țină la gât un ac otrăvit, dar putea să-l trimită în acea vale a pericolelor care o înghițise pe propria ei fiică.

Sunete înfundate, ca niște fornăituri, se infiltrară în conștiința lui. Oscilau, când crescând, când descrescând, când mai tare... când mai încet. Îi era cu neputință să determine dacă existau în realitatea prezentului sau dacă erau un produs al mirodeniei.

Trunchiul lui Leto se îndoi peste brațele încrucișate. Nisipul era fierbinte sub fesele sale. Un covoraș se afla chiar în fața lui, dar el ședea pe nisip. Pe covoraș se profila o umbră: Namri. Leto își cufundă privirea în desenul complicat al

carpetei, în care păreau să clocotească puzderie de bule. Conştiinţa îi porni în derivă, dusă de propriul ei curent printr-un peisaj care se întindea până la un orizont înverzit, ca o claie de păr zburlit.

Craniul îi vuia de bătaia unor tobe. Simţi fierbinţeală, febră. Febra era ca o presiune pârjolitoare exercitată asupra simţurilor sale, alungă orice percepţie a cărnii, îl lăsă singur cu umbrele mişcătoare ale pericolului care-l pândea. Namri şi cuţitul. Presiune... presiune... În cele din urmă, Leto rămase suspendat între cer şi nisip, fără ca mintea să-i mai redea altceva decât febra. Aşteptă să se întâmple ceva, un eveniment care avea să fie primul şi ultimul.

Soarele era un baros torid, care izbea împroşcând scântei orbitoare de jur împrejurul lui, fără odihnă, fără milă. *Unde-i Poteca mea de Aur?* Pretutindeni mişunau insecte. Pretutindeni. *Pielea mea nu-i a mea.* Transmise mesaje de-a lungul nervilor, pândind răspunsuri ale căror rostiri se lăsau aşteptate.

Sus capul! le ordonă nervilor.

Un cap care-ar fi putut să-i aparţină se ridică anevoie şi privi pete de vid în lumina strălucitoare.

Cineva murmură:

— E cufundat adânc, acum.

Niciun răspuns.

Văpaia soarelui, ridicând cărămidă peste cărămidă de foc.

Încet, descriind o meandră, curentul conştiinţei sale îl purta printr-un ultim ecran de pustietate verzuie şi, acolo, dincolo de cutele joase ale dunelor, la mai puţin de un kilometru după linia trasă cu creta a unei faleze, *acolo* zări înmugurind viitorul, verde, umflat, deschizându-se şi revărsându-se într-un verde năucitor, verde atotcuprinzător, verde-în-verde, la nesfârşit.

În tot acest verde nu exista niciun vierme uriaş.

Toate bogăţiile unei vegetaţii luxuriante, dar fără Shai-Hulud.

Leto înţelese că se aventurase dincolo de fruntarii străvechi, într-un teritoriu nou, pe care numai imaginaţia putuse să-l vadă, şi că acum privea direct prin acel ultim văl căruia o omenire plictisită îi spunea *Necunoscutul*.

Cruda realitate.

Simţi fructul roşu al vieţii sale legănându-se la capătul unei rămurele, pierzându-şi fluidul, iar acest fluid era esenţa de mirodenie care curgea prin venele sale.

Fără Shai-Hulud, nu va mai fi mirodenie.

Văzuse un viitor în care nu exista marele vierme-şarpe al Dunei. Ştia asta şi totuşi nu se putea smulge din transă pentru a se opune unei asemenea evoluţii.

Brusc, conştiinţa sa făcu un salt înapoi – înapoi, înapoi, cât mai departe de acel viitor sinistru. Gândurile îi coborâră în viscere, devenind primitive, reacţionând doar la emoţii intense. Nu mai era în stare să se concentreze asupra niciunui aspect al viziunii sau al împrejurimilor, dar înlăuntrul lui se auzea o voce. Vorbea într-o limbă străveche, pe care el o înţelegea perfect. Vocea era muzicală, melodioasă, dar cuvintele pe care le rostea i se părură lui Leto adevărate lovituri de măciucă.

„Nu prezentul influenţează viitorul, neghiobule, ci viitorul e cel ce modelează prezentul. Ai înţeles totul pe dos. Dat fiind că viitorul este determinat, desfăşurarea evenimentelor care vor asigura acest viitor este fixată şi inevitabilă."

Cuvintele îl străpunseră. Simţi groaza adânc înrădăcinată în trupul său. Ştiu, astfel, că trupul lui există încă, dar că enorma putere şi caracterul temerar al viziunii îl lăsau contaminat, vulnerabil, inapt să-şi determine muşchii să-i dea ascultare. Îşi dădu seama că se supunea din ce în ce mai mult asaltului acelor vieţi colective, ale căror amintiri îl

făcuseră cândva să creadă că el era real. Spaima îl covârşi. Se gândi că putea să piardă controlul lăuntric, pentru a se scufunda definitiv în Monstruozitate.

Simți cum trupul i se contorsiona de groază.

Ajunsese să depindă de victoria sa şi de recenta cooperare binevoitoare a vieților-memorii. Dar ele se întorseseră împotriva lui, toate, până şi magnificul Harum, în care avusese încredere. Zăcea, pâlpâind, pe o suprafață fără rădăcini, incapabil să dea vreo expresie propriei sale existențe. Încercă să se concentreze asupra unei imagini mentale a lui însuşi şi fu confundat cu figuri care se încălecau, fiecare având altă vârstă: prunc peste moşneag gârbovit. Îşi aminti de primele exerciții ale tatălui său: *Lasă mâinile să devină tinere, apoi bătrâne.* Dar tot corpul său era acum scufundat în această realitate pierdută şi întreaga succesiune a imaginilor se topea în alte fețe, fețele celor care-i dăduseră amintirile lor.

Un fulger de diamant îl spulberă.

Leto simți fragmente din conştiința sa dispersându-se. Totuşi, păstră o noțiune de sine, undeva, între ființă şi neființă. O speranță. Îşi simți trupul respirând. Inspirație... Expirație... Inspiră adânc: *yin*. Expiră: *yang*.

Undeva, într-un loc în care-i trebuia doar puțin ca s-ajungă, se afla suprema independență, victoria absolută asupra tuturor confuziilor generate de multitudinea vieților. Nu o falsă impresie de control, ci o victorie autentică. Acum ştia în ce constase greşeala sa: căutase puterea în realitatea transei, în loc să înfrunte spaimele pe care el şi Ghanima şi le întreținuseră.

Frica a distrus-o pe Alia!

Dar căutarea puterii ascundea o altă capcană, abătându-l spre fantezie. Văzu iluzia. Întregul proces al iluziei se roti o jumătate de tură şi Leto se pomeni într-un centru din care

putea să observe, fără vreun scop anume, cursul viziunilor sale, defilarea vieților sale interioare.

Un sentiment de exaltare puse stăpânire pe el. Ar fi vrut să râdă, dar își refuză acest lux, ştiind că asta ar fi zăvorât porțile memoriei.

Ah, memoriile mele! gândi. *Am văzut iluzia voastră. Nu veți mai inventa niciodată, în locul meu, următorul moment. Nu mai puteți decât să-mi arătați cum să creez eu noi momente. N-am să mă împotmolesc în vechile urme.*

Gândul acesta trecu prin conştiința lui ca o cârpă udă, ştergând totul şi lăsând o suprafață curată. O clipă mai târziu, avu percepția întregului său trup, un *einfall* care-i raporta până la cel mai infim amănunt situația fiecărei celule, a fiecărui nerv. Leto intră într-o stare de linişte deplină. Şi, în această linişte, auzi voci. Ştiu că ajungeau la el de la mare distanță, însă le auzea clar, ca ecourile răsfrânte de pereții unei prăpăstii.

Una din voci era a lui Halleck:

— Poate că i-am dat prea mult.

Îi răspunse Namri:

— I-am dat exact cât ne-a spus ea să-i dăm.

Halleck:

— Poate c-ar fi mai bine să ne întoarcem acolo şi să vedem ce-i cu el.

Namri:

— Sabiha se pricepe la chestiile astea. Dacă va observa că ceva nu-i în regulă, o să ne cheme.

Halleck:

— Nu-mi place povestea asta cu Sabiha.

Namri:

— Sabiha e un ingredient necesar.

Leto percepea o lumină strălucitoare în afara lui şi un întuneric desăvârşit înlăuntrul lui, dar întunericul era tainic, protector şi cald. Brusc, lumina începu să crească vertiginos şi Leto îşi dădu seama că ea venea din întunericul lăuntric, revărsându-se în afară ca un nor orbitor. Corpul său deveni transparent, îl trase în sus, fără însă a pierde acel contact-*einfall* cu fiecare celulă şi fiece nerv. Mulțimea vieților interioare se alinie dintr-odată, nelăsând nimic încâlcit sau confuz. Viețile lăuntrice amuțiră, întărind cu liniştea lor propria sa linişte interioară, fiecare viață-memorie devenind discretă, formând o entitate imaterială şi nedivizată.

Şi Leto le spuse: „Sunt spiritul vostru. Sunt singura existență de care puteți avea parte. Sunt sălaşul spiritului vostru în acest ținut de niciunde, singurul care vă mai poate oferi adăpost. Fără mine, universul inteligibil se întoarce la haos. Creativul şi abisalul sunt în mod inextricabil reunite în mine şi numai eu pot fi mediator între ele. Fără mine, omenirea se va scufunda în clisa şi vanitatea *atotştiinței*. Prin mine, voi, ca şi ea, veți găsi singura cale de ieşire din haos: *a trăi înseamnă a înțelege*."

După care se abandonă şi deveni el însuşi, persoana sa înglobând întregul lui trecut. Nu era o victorie, nicio înfrângere, ci un lucru cu totul nou, care putea fi împărtăşit cu oricare dintre viețile interioare pe care ar fi ales-o. Leto savură această noutate, lăsând-o să-i impregneze fiecare celulă, fiecare nerv, cedând ceea ce *einfall*-ul îi oferise, pentru a recupera totul în aceeaşi clipă.

Într-un târziu, se trezi în beznă albă. O străfulgerare de conştiință îl informă despre poziția trupului său: şedea pe nisip, la circa un kilometru de faleza care delimita hotarul nordic al sietchului. Iar acum cunoştea acest sietch: Jacurutu, în mod cert... şi Fondak. Dar era un loc cu totul diferit de imaginea pe care i-o confereau miturile, legendele şi zvonurile răspândite cu bună ştiință de contrabandişti.

O fată tânără şedea pe covoraşul din faţa lui. Licuriglobul care plutea chiar deasupra capului ei era ancorat de mâneca robei. Luându-şi ochii de la glob, Leto desluşi stele. O recunoscuse pe fată: era tânăra din viziune, cea care prăjea cafea. Era nepoata lui Namri, la fel de pricepută în mânuirea cristaiului ca şi unchiul ei. Ținea cuțitul în poală. Purta o robă simplă, verde, peste un distrai gri. *Sabiha* era numele ei. Iar Namri avea propriile sale planuri în legătură cu ea.

Sabiha îşi dădu seama că se trezise din transă şi spuse:

— Curând vor miji zorii. Ai stat aici toată noaptea.

— Şi mai toată ziua de ieri, răspunse el. Faci cafea bună.

Cuvintele lui o descumpăniră, dar le ignoră cu o uşurință care lăsa de presupus un antrenament sever, precum şi instrucțiuni precise în legătură cu atitudinea ei în acest moment.

— E ora asasinilor, spuse Leto. Dar cuțitul tău nu mai e necesar.

Aruncă o privire spre cristaiul din poala ei.

— Asta numai Namri o va hotărî, replica ea.

Deci, nu Halleck, gândi el. Era o confirmare a cunoaşterii sale lăuntrice.

— Shai-Hulud e un mare colector de gunoaie şi măturător de dovezi indezirabile, rosti el. M-am folosit eu însumi de el ca atare.

Mâna ei se lăsă uşor pe mânerul cuțitului.

— Cât de multe dezvăluie locul în care stăm şi felul în care stăm, urmă Leto. Tu stai pe covor, iar eu pe nisip.

Mâna fetei se încleştă pe mânerul cristaiului.

Leto căscă atât de intens, încât simți că-l dor fălcile.

— Am avut o viziune în care erai şi tu, zise.

Umerii ei se destinseră un pic.

— Am fost foarte nedrepți cu Arrakisul, continuă el. Ne-am purtat ca nişte barbari. Există un oarecare avânt în ceea ce am întreprins, dar acum trebuie să stricăm o parte din opera noastră. Trebuie să restabilim un echilibru mai bun.

Sabiha se încruntă, cu un aer nedumerit.

— Este viziunea mea, zise el. Dacă nu reinstaurăm dansul vieții pe Dune, nu va mai fi dragon pe solul deşertului.

Deoarece folosise numele pe care-l dădeau Vechii Fremeni viermelui uriaş, ea îi înțelese după o clipă spusele şi întrebă:

— Viermii?

— Ne-am angajat într-un pasaj întunecat, spuse el. Fără mirodenie, Imperiul se va dezintegra. Ghilda va fi imobilizată. Cu timpul, planetele vor pierde, rând pe rând, orice amintire clară despre existența altor lumi. Se vor retrage în ele însele. Când Navigatorii Ghildei îşi vor pierde puterea, spațiul va redeveni o frontieră. Iar noi vom rămâne pironiți de dunele noastre, fără să ştim ce se află deasupra şi dedesubtul nostru.

— Vorbeşti tare ciudat, zise Sabiha. Cum m-ai văzut *pe mine* în viziunea ta?

Încrede-te în superstițiile fremene! îşi spuse el.

— Am devenit pasigrafic. Sunt o pictogramă vie, menită să descrie schimbările ce vor trebui să survină. Dacă n-o voi face, veți avea parte de suferințe pe care nicio ființă umană n-ar trebui să ajungă să le cunoască.

— Ce-nseamnă cuvintele astea? întrebă ea fără a-şi desprinde mâna de pe cristai.

Leto întoarse capul spre Jacurutu, scăldat în lumina difuză a celei de-a Doua Luni care apunea îndărătul stâncilor,

prevestind zorii. De undeva, răsună deodată țipătul de moarte al unui iepure de deşert. Leto o văzu pe Sabiha scuturându-se. Apoi auzi, din aceeaşi direcție, bătaia de aripi a unei păsări – o răpitoare, o creatură a nopții. Înălțând capul, surprinse, în văzduh, licăre de jar – ochii făpturilor înaripate care se îndreptau spre cotloanele lor dintre stânci.

— Trebuie să urmez poruncile noii mele inimi, rosti el. Tu vezi în mine doar un copil, Sabiha, dar dacă...

— M-au avertizat în legătură cu tine, spuse ea şi umerii îi înțepeniră din nou, încordați.

Leto desluşi teama din glasul ei şi spuse:

— Nu-ți fie frică de mine, Sabiha. Ai trăit cu opt ani mai mult decât carnea asta a mea. Din acest punct de vedere, îți acord tot respectul meu. Dar eu număr cu mii de ani ai altor vieți mai mult, sunt mai vârstnic decât poți să-ți închipui. Nu te uita la mine ca la un copil. Am trecut în zbor peste numeroasele viitoruri şi, într-unul dintre ele, ne-am văzut pe noi în îmbrățişarea dragostei. Tu şi cu mine, Sabiha.

— Ce tot... Aşa ceva nu poate...

Amuți, încurcată.

— Ideea ar putea să-ți surâdă, cu timpul, zise el. Dar acum ajută-mă să mă-ntorc în sietch. Am fost în locuri îndepărtate şi peregrinările astea m-au secătuit de puteri. Namri trebuie să afle pe unde am fost.

O văzu şovăind, nehotărâtă, şi adăugă:

— Nu sunt Oaspetele Cavernei? Namri trebuie să afle ce am aflat eu. Avem multe de făcut dacă vrem ca Universul nostru să nu se dezintegreze.

— Nu te cred... în legătură cu viermii, rosti ea.

— Nici în legătură cu noi doi, îmbrățişați?

Ea scutură din cap. Dar Leto putea să vadă gândurile care-i treceau prin minte ca penele purtate de vânt. Ceea ce spusese el o atrăgea şi-o respingea, deopotrivă. A fi consoarta Puterii era, fără doar şi poate, o perspectivă îmbietoare. Dar ordinele unchiului ei nu puteau fi nesocotite. Şi totuşi, poate că, într-o zi, acest fiu al lui Muad'Dib avea să domnească, de aici, de pe Dune, până la hotarele cele mai îndepărtate ale Universului lor. La gândul acesta, Sabiha nu putea reacționa decât în cel mai pur mod fremen, cu aversiunea celui crescut în ascunzişul cavernei. Consoarta lui Leto s-ar fi aflat în văzul întregii lumi, ar fi făcut obiectul a tot felul de bârfe şi speculații. Pe de altă parte, bogăția de care-ar fi dispus...

— Sunt fiul lui Muad'Dib, pot să văd viitorul, rosti el cu simplitate.

Încet, Sabiha luă mâna de pe mânerul cristaiului, se sculă de pe covoraş, veni lângă el şi-l ajută să se ridice în picioare. Apoi Leto o urmări, amuzat, cum împătureşte cu grijă carpeta, cum şi-o potriveşte pe umăr şi, în sfârşit, cum măsoară din privire diferența dintre staturile lor, gândindu-se la cuvintele lui: *În îmbrățişarea dragostei...*

Statura este un alt lucru care se schimbă, cugetă el.

Sabiha îl apucă de braț pentru a-l sprijini şi a-l conduce. El se poticni în nisip şi ea şuieră:

— Suntem prea departe de sietch pentru *de astea*!

Se referea la zgomotele nefireşti care-ar fi putut atrage un vierme.

Leto avea impresia că trupul său devenise o găoace uscată, asemenea crustei abandonate de o insectă. Cunoştea această găoace: era tot una cu societatea care fusese edificată pe baza comerțului cu melanj şi a Religiei Elixirului de Aur pe care o generase acest comerț. O societate secătuită de excesele ei. Cele mai înalte năzuințe ale lui Muad'Dib decăzuseră în vrăjitoria susținută de brațul înarmat al Auqafului. Religia lui Muad'Dib purta acum un alt nume: era

Shien-san-Shao, eticheta pe care o aplicau ixienii demenței şi încăpățânării celor ce credeau că pot să conducă Universul spre paradis punându-i cristaiul în coastă. Dar şi asta avea să se schimbe, după cum se schimbase Ix. Fiindcă Ix nu era decât cea de-a noua planetă a sistemului ei, dar locuitorii săi uitaseră până şi limbajul căruia îşi datora numele.

— Jihadul a fost un fel de nebunie colectivă, murmură Leto.

— Cum?

Sabiha îşi concentrase toată atenția pentru a-l face să meargă în ritmul neregulat, menit să le ascundă prezența pe suprafața nisipurilor. Vreme de-o clipă, se lăsă distrasă de vorbele lui, apoi îşi spuse că nu erau decât un alt produs al extenuării. Era conştientă de slăbiciunea lui, de felul în care-l epuizase transa. Toată povestea asta i se părea crudă şi lipsită de noimă. Dacă Leto trebuia să fie ucis, aşa cum spunea Namri, atunci trebuia omorât repede, fără tot circul ăsta. Pe de altă parte, Leto pomenise de o revelație incredibilă. Poate că asta urmărea Namri. Oricum, acesta trebuie că era motivul atitudinii adoptate de bunica lui Leto. Altminteri cum şi-ar fi dat Marea Doamnă a Dunei asentimentul pentru acte atât de periculoase îndreptate împotriva unui copil?

Copil?

Din nou, se gândi la cuvintele lui.

Ajunseră la poalele stâncii şi Sabiha se opri, îngăduindu-i lui Leto un răgaz de odihnă, aici, unde erau în siguranță. Privindu-l în lumina palidă a stelelor, întrebă:

— Cum să nu mai fie viermi?

— Numai eu pot să-mpiedic asta, răspunse el. Nu te teme. Pot să schimb orice.

— Dar e...

— Există întrebări care nu au răspuns, zise el. Am văzut acel viitor, însă contradicțiile lui n-ar face altceva decât să te zăpăcească. Trăim într-un Univers schimbător, iar noi suntem cea mai stranie dintre toate schimbările. Rezonăm la nenumărate influențe. Viitorurile noastre necesită o permanentă actualizare. Ne aflăm în fața unei bariere pe care trebuie s-o îndepărtăm. Acest lucru ne obligă să recurgem la acte brutale, să ne împotrivim dorințelor noastre celor mai profunde, mai dragi... Dar trebuie s-o facem.

— Ce anume trebuie să facem?

— Ai omorât vreodată un prieten? întrebă el şi, întorcându-se, o luă înainte, pătrunzând în fisura ce urca spre intrarea ascunsă a sietchului. Mergea cât de iute îi îngăduia starea de epuizare fizică, dar Sabiha îl ajunse imediat şi-l prinse de mantie, silindu-l să se oprească.

— Cum adică să omori un prieten?

— Oricum, va muri, spuse Leto. Nu trebuie s-o fac eu, dar aş putea s-o împiedic. Şi, dacă n-o împiedic, nu înseamnă că l-am omorât eu?

— Despre cine vorbeşti?... Cine va muri?

— Alternativa mă obligă să tac, răspunse Leto. S-ar putea să fiu nevoit s-o abandonez pe sora mea unui monstru.

Din nou, se întoarse şi porni înainte, însă de data aceasta, când ea îl trase de mantie, îşi văzu de drum şi refuză să-i dea vreun răspuns. *Mai bine să nu ştie, până nu va fi timpul,* gândi el.

Selecția naturală a fost descrisă ca o triere selectivă de către mediul înconjurător a ființelor care pot avea progenituri. În ceea ce priveşte ființele umane însă, acest punct de vedere are un caracter extrem de limitativ. Reproducerea prin actul sexual tinde spre experiment şi inovație. Ea ridică multe întrebări, printre care şi cea, foarte veche, de a şti dacă mediul este un

agent selectiv care intervine după producerea variațiilor sau dacă joacă un rol preselectiv, determinând variațiile pe care le triază. Dune nu a reuşit să dea răspuns la aceste întrebări; a ridicat doar altele, la care Leto şi Comunitatea Surorilor ar putea încerca să răspundă în cursul următoarelor cinci sute de generații.

„Catastrofa Dunei", după Harq al-Ada

Stâncile brune şi pustii ale Scutului de Piatră, profilându-se în depărtare, i se păreau Ghanimei materializarea acelei apariții care-i amenința viitorul. Le privea de pe marginea terasei-grădină din vârful Citadelei, în timp ce, în spatele ei, soarele asfințea. Lumina, filtrată de norii de praf, era de un portocaliu-aprins, o culoare la fel de vie ca a conturului gurii unui vierme uriaş. Ghanima suspină gândind: *Alia... Alia... Voi avea parte de aceeaşi soartă ca tine?*

Viețile interioare deveniseră din ce în ce mai zgomotoase în ultima vreme. Era ceva legat de condiționarea femeii din societatea fremenă – poate chiar o diferență sexuală – oricum... femeile erau mai vulnerabile la această maree interioară. Bunica ei o pusese în gardă pe când îşi urzeau planurile, bazându-se pe experiența acumulată de Bene Gesserit, dar trezind în Ghanima şi amenințările acestei înțelepciuni.

— Monstruozitatea, termenul folosit de noi pentru orice prenăscut, îi explicase Doamna Jessica, are în urmă o îndelungată istorie alcătuită din experiențe amare. Principiul pare a fi diviziunea vieților interioare. Acestea se separă în două categorii: benefice şi malefice. Cele benefice rămân docile, utile. Cele malefice par a tinde să se unească într-o unică personalitate puternică, încercând să pună stăpânire pe trupul viu şi pe conştiința sa. Se ştie că acest proces cere un timp considerabil, dar semnele sale sunt bine cunoscute.

— De ce-ai abandonat-o pe Alia? întrebase Ghanima.

— Am fugit, îngrozită de ceea ce creasem, răspunse bunica ei, cu voce scăzută. Am capitulat. Iar povara mea de acum este gândul că... poate am capitulat prea devreme.

— Ce vrei să spui?

— Încă nu pot să explic, dar... poate că... Nu! Nu trebuie să-ți dau speranțe deşarte. *Ghafla,* abominabila sminteală, are o lungă istorie în mitologia omenirii. A fost numită în multe feluri, dar, mai ales, *posesiune*. Căci asta pare a fi. Te rătăceşti în marasmul maleficului şi acesta pune stăpânire pe tine.

— Leto... se temea de mirodenie, spuse Ghanima, constatând că putea vorbi calmă despre fratele ei. Ce preț cumplit trebuiau să plătească!

— Pe bună dreptate, rostise Jessica, punând capăt discuției.

Dar Ghanima îşi asumase riscul unei explorări a vieților ei interioare, aruncând o privire îndărătul unui val ciudat de opac şi iscodind în van temerile Bene Gesserit. Faptul că ştia ce se întâmplase cu Alia nu o ajuta cu nimic. Totuşi, cumulul experienței Bene Gesserit părea să indice o portiță de salvare şi, când Ghanima se aventură în comunitatea interioară, făcu mai întâi apel la *Mohalata*, asocierea cu forțele benefice, care ar fi putut să-i acorde protecție.

Invocă din nou acea comuniune, acum, în timp ce aştepta în lumina asfințitului, la marginea grădinii de pe acoperişul Citadelei. Simți numaidecât prezența-memorie a mamei sale. O văzu pe Chani ca şi când şi-ar fi făcut apariția între ea şi stâncile îndepărtate ale Scutului.

— Intră aici şi vei gusta fructul Zaqquumului, hrana infernului! spuse Chani. Zăvorăşte această poartă, fiica mea! Este singura ta măsură de siguranță.

Larma lăuntrică se ridică năvalnic în jurul viziunii şi Ghanima bătu repede în retragere. Îşi cufundă conştiința în Crezul Surorilor, reacționând mai degrabă din disperare

decât din încredere. Recită înfrigurată Crezul, într-un murmur abia perceptibil:

„Religia este emulația adultului de către copil. Religia este închisoarea credințelor spuse: mitologia, care e conjectură; postulatele secrete de încredere în univers; declarațiile oamenilor doritori de putere personală; toate acestea, amestecate cu frânturi de cunoaştere. Şi, întotdeauna, suprema poruncă tacită a fost: «Să nu întrebi!» Dar noi întrebăm. Încălcăm această poruncă în modul cel mai firesc. Lucrarea pe care ne-am propus-o este eliberarea imaginației, o imaginație pusă în slujba celui mai profund simț creator al omenirii.”

Încet, o oarecare ordine se restabili în gândurile Ghanimei. Îşi simțea însă tremurul corpului şi ştia cât de fragilă era pacea pe care o dobândise. Iar vălul acela opac îi rămânea pe mai departe în minte.

— Leb Kamai! şopti ea. Inimă a duşmanului meu, nu vei fi inima mea.

Îşi readuse în minte o amintire a trăsăturilor lui Farad’n, chipul lui tânăr şi întunecat, cu sprâncenele groase şi linia hotărâtă a gurii.

Ura îmi va da puteri, îşi spuse. *În ură, pot să rezist destinului Aliei.*

Dar fragilitatea tremurătoare a poziției ei rămânea neschimbată. Ghanima nu se gândi decât la asemănarea lui Farad’n cu unchiul lui, răposatul Shaddam IV.

— Aici erai!

Irulan îşi făcuse apariția, din dreapta. Se apropie, înaintând de-a lungul terasei cu mers şi mişcări aproape bărbăteşti. Întorcându-se, Ghanima gândi: *Iar ea este fiica lui Shaddam.*

— De ce te încăpățânezi s-o ştergi mereu pe furiş, de una singură? o întrebă Irulan încruntată, oprindu-se şi dominând-o cu înălțimea ei.

Ghanima se abținu să-i răspundă că nu era câtuşi de puțin singură şi că gărzile o văzuseră când urcase pe terasă. Ştia că nemulțumirea lui Irulan îşi avea obârşia în faptul că se aflau într-un loc descoperit, expus unei arme cu bătaie lungă.

— Nu porți distrai, spuse Ghanima. Ştiai că, într-o vreme, oricine era surprins fără distrai în afara sietchului era omorât pe loc? Orice risipă de apă era interpretată ca un pericol pentru întregul trib.

— Apă! Apă! se răsti Irulan. Eu vreau să ştiu pentru ce te expui pericolului în felul ăsta. Vino imediat înăuntru. Ne vâri pe toți în bucluc.

— Ce pericol ar mai putea să fie? întrebă Ghanima. Stilgar i-a eliminat pe trădători. Iar gărzile Aliei mişună peste tot.

Irulan ridică ochii spre cerul care începuse să se întunece. Câteva stele sclipeau deja pe firmamentul cenuşiu-albastru. Privirea ei reveni la Ghanima.

— N-am de gând să mă cert cu tine. Am fost trimisă să-ți comunic că am primit răspunsul lui Farad'n. Acceptă, dar, nu se ştie din ce motiv, doreşte amânarea ceremoniei.

— Cât timp?

— Încă nu ştim. Negociem. Dar ni-l retrimite pe Duncan.

— Şi bunica?

— Deocamdată a hotărât să rămână pe Salusa.

— Cine i-ar putea găsi vreo vină? comentă Ghanima.

— Disputa asta stupidă cu Alia!

— Nu încerca să mă duci de nas, Irulan! Nu-i vorba deloc de o dispută stupidă. Sunt la curent cu tot ce se cleveteşte.

— Temerile Comunității...

— Sunt întemeiate, rosti Ghanima. Bun, mi-ai transmis mesajul. Şi acum ai de gând să profiți de ocazie pentru a încerca din nou să mă determini să-mi schimb hotărârea?

— Am renunțat.

— Ar trebui să-ți dai seama că nu mă poți face să cred o minciună ca asta, replică Ghanima.

— Foarte bine! Voi încerca în continuare să te conving să te răzgândeşti. Proiectul ăsta e nebunesc!

Se întrebă de ce-i permitea Ghanimei să devină atât de iritantă. O Bene Gesserit nu trebuie să se lase iritată de nimic.

— Ceea ce mă îngrijorează, reluă ea, este pericolul foarte mare la care te expui. Ştii asta. Ghani, Ghani... eşti fiica lui Paul. Cum poți să...

— Tocmai fiindcă sunt fiica lui. Atreizii ştiu ce sânge le curge în vene. Neamul nostru se trage din Agamemnon. Să nu uiți asta niciodată, soție fără de copil a tatălui meu. Istoria neamului nostru e o istorie sângeroasă şi încă n-am isprăvit cu sângele.

Descumpănită, Irulan întrebă:

— Cine-i Agamemnon?

— Cât de deficitară se dovedeşte a fi mult lăudata voastră educație Bene Gesserit, spuse Ghanima. Uit mereu că voi priviți istoria în racursi. Amintirile mele însă merg până...

Tăcu brusc. Era mai bine să nu trezească umbrele din somnul lor cel atât de uşor.

— Oricât de îndepărtate ți-ar fi amintirile, zise Irulan, trebuie să ştii ce pericol te...

— Am să-l ucid. Îmi datorează o viață.

— Iar eu am să fac tot ce pot ca să te împiedic.

– Ştim asta. Dar nu vei avea prilejul. Alia te va expedia într-unul dintre noile oraşe din sud până ce se va fi terminat totul.

Irulan scutură din cap, cu un aer exasperat.

— Ghani, am jurat să te apăr de orice pericol. Am să-mi respect jurământul, cu preţul vieţii de va fi nevoie. Dacă-ţi închipui că voi aştepta frământându-mă între patru pereţi din ce-ştiu-eu-ce djedida, în timp ce tu...

— Mai există şi Huanui-ul, rosti Ghanima cu voce blândă. Alambicul morţii e o alternativă. Sunt sigură că, de acolo, n-ai mai avea cum să intervii.

Irulan păli şi-şi duse mâna la gură, uitând brusc întregul său antrenament. Această spaimă instinctivă dădea, de fapt, măsura afecţiunii ei pentru Ghanima. Când izbuti să vorbească, buzele îi tremurau.

— Ghani, nu pentru ceea ce mi s-ar putea întâmpla mie mi-e frică. M-aş arunca în gura viermelui pentru tine. Da, sunt ceea ce ai spus tu că sunt: soţia fără de copil a tatălui tău, dar tu eşti copilul pe care nu l-am avut eu. Te implor...

În colţurile ochilor îi străluciră lacrimi.

Ghanima simţi cum i se pune un nod în gât şi făcu un efort pentru a răspunde:

— Mai e şi o altă deosebire între noi. Tu n-ai fost niciodată fremenă. Eu nu sunt nimic altceva. Asta-i prăpastia care ne desparte. Alia ştie. Fie ea orice-ar fi, ştie asta.

— N-ai de unde şti tu ce ştie Alia, zise Irulan cu amărăciune. Dacă n-aş cunoaşte faptul că e o Atreides, aş putea să jur că şi-a pus în gând să-şi distrugă propria Familie.

Şi de unde ştii că mai e încă Atreides? gândi Ghanima. Cum putea fi Irulan atât de oarbă? Era o Bene Gesserit, şi cine cunoştea mai bine decât Surorile istoria Monstruozităţii? Irulan refuza însă până şi să se gândească la asta, darămite

s-o creadă. Fără-ndoială că Alia folosise vreo vrăjitorie împotriva acestei nefericite.

— Am față de tine o datorie de apă, spuse Ghanima. De aceea, îți voi ocroti viața. Vărul tău însă va muri. Consideră subiectul închis.

Irulan izbuti să-şi potolească tremurul buzelor. Se şterse la ochi, apoi murmură:

— L-am iubit pe tatăl tău. Dar nu mi-am dat seama decât după ce-a murit.

— Poate că n-a murit, spuse Ghanima. Propovăduitorul acela...

— Ghani! Uneori nu te înțeleg. Şi-ar ataca Paul propria familie?

Ghanima dădu din umeri, apoi ridică ochii spre cerul întunecat.

— Poate că i s-ar părea amuzantă o asemenea...

— Cum poți să vorbeşti cu atâta uşurință despre...

— Ca să țin la distanță adâncurile întunecate, rosti Ghanima. Zeii mi-s martori că nu-mi bat joc de tine. Dar nu sunt doar fiica tatălui meu. Sunt fiecare din cei care şi-au dat sămânța lor Atreizilor. Tu nu vrei să te gândeşti la Monstruozitate, dar eu mă gândesc numai la asta. Sunt o pre-născută. Ştiu ce port în mine.

— Iarăşi acea veche superstiție neghioabă în legătură cu...

— Opreşte-te! (Ghanima întinse mâna spre gura lui Irulan.) Sunt şi fiecare Bene Gesserit participantă la acel blestemat program genetic până la, şi inclusiv, bunica mea. Şi-s chiar mai mult decât atât! (Cu o mişcare scurtă, îşi zgârie adânc palma stângă, făcând să apară o picătură mare de sânge.) Trupul ăsta e tânăr, dar experiențele sale... O, *zei,* Irulan! Experiențele mele!... Nu! (Din nou, întinse mâna pentru a o opri pe Irulan care dăduse să se apropie.) Cunosc toate

viitorurile pe care le-a explorat tatăl meu. Posed înțelepciunea atâtor şi-atâtor vieți, dar şi ignoranța lor... slăbiciunile lor. Dacă vrei să-mi fii de vreun ajutor, Irulan, învață mai întâi cine sunt.

Instinctiv, Irulan se aplecă şi o cuprinse pe Ghanima în brațe, strângând-o, lipindu-şi obrazul de-al ei.

Fie să nu trebuiască s-o omor pe această femeie! se rugă în gând Ghanima. *Fie să nu se întâmple asta!*

În timp ce formula acest gând, întregul deşert se cufundă în noapte.

O singură chemare ți-a adresat
Mica pasăre cu cioc stacojiu.
O singură dată la Sietch Tabr a țipat
Şi-ai plecat în Câmpia Funebră.

„Bocet pentru Leto II”

Leto fu trezit de clinchetul acverigilor din părul unei femei. Privi spre intrarea celulei sale şi dădu cu ochii de Sabiha. Şedea acolo, nemişcată, şi, în semiconştiența mirodeniei, o văzu conturată aşa cum i-o înfățişase viziunea. Depăşise cu doi ani vârsta la care o fată fremenă trebuia să fie măritată sau, măcar, logodită. Asta însemna că familia ei o păstra pentru ceva... sau cineva deosebit. Era, în mod evident, nubilă. Ochii lui, încă înceţoşați de viziune, i-o dezvăluiau ca pe o creatură descinsă direct din îndepărtatul trecut terranic al omenirii: păr negru, piele albă, orbite adânci care dădeau un reflex verzui ochilor albastru-în-albastru. Avea nasul mic şi o gură largă deasupra bărbiei ascuțite. Şi, pentru Leto, constituia dovada vie că planul Bene Gesserit era cunoscut – sau bănuit – aici, la Jacurutu. Surorile sperau să reînvie Imperialismul Faraonic prin intermediul lui, nu? Atunci, ce urmărea proiectul lor de a-l forța la o căsătorie cu sora sa? Sabiha n-ar fi putut în niciun caz împiedica asta.

Oricum, cei care-l făcuseră prizonier cunoşteau planul. Cum de-l aflaseră? Oamenii aceştia nu împărtăşiseră viziunea lui. Nu fuseseră cu el acolo unde viaţa devenea o membrană ce se deplasa în alte dimensiuni. Subiectivitatea reflexibilă şi circulară a viziunilor care o dezvăluiau pe Sabiha era numai şi numai a lui.

Din nou, acverigile zăngăniră în părul Sabihei şi sunetul îi trezi lui Leto viziunile. Ştia unde fusese şi ce aflase. Nimic nu mai putea şterge asta. Iar acum nu călătorea pe spinarea unui Făuritor uriaş, într-un palanchin pentru pasageri, unde clinchetul acverigilor din părul femeilor imprima ritmul cântecelor de drum. Nu... Se afla aici, în celula sa din Jacurutu, efectuând cea mai periculoasă dintre toate călătoriile: de la *Ahl as-sunna wal-jamas* şi înapoi – părăsind lumea reală a simţurilor şi revenind la ea.

Ce făcea Sabiha, în clinchetul acverigilor? Ah, desigur... Prepara o nouă porţie din fiertura menită să-l ţină în captivitate – mâncarea cu esenţă de mirodenie care trebuia să-l menţină pe jumătate în afara universului real... până ce avea să moară el sau să reuşească planul bunicii sale. De fiecare dată când credea că a câştigat, îl trimiteau înapoi. Doamna Jessica avea dreptate, fireşte... bătrâna vrăjitoare! Amintirea totală a multitudinii vieţilor aflate în el nu era de niciun folos până ce nu izbutea să organizeze datele şi să şi le amintească după voia lui. Vieţile acelea fuseseră materie primă pentru anarhie. Oricare dintre ele sau toate deodată l-ar fi putut copleşi. Mirodenia şi situarea ei deosebită, aici, la Jacurutu, reprezentaseră un pariu disperat.

Acum, Gurney aşteaptă semnul pe care eu refuz să i-l dau. Cât timp îşi va mai păstra răbdarea?

Se uită la Sabiha. Îşi dăduse gluga robei pe spate, lăsând să i se vadă tatuajele tribale de pe tâmple. La început, Leto nu le recunoscu, apoi îşi aminti unde era. Da, Jacurutu continua să trăiască.

Nu ştia dacă trebuia să-i fie recunoscător bunicii sale sau s-o urască. Jessica voia ca el să aibă instincte la nivelul

conştiinţei. Dar instinctele nu erau decât amintiri ale speciei despre felul în care se puteau înfrunta crizele. Amintirile sale, preluate direct din viețile celelalte, îl învățau mult mai mult. Reuşise să şi le ordoneze acum, şi îşi dădea seama de pericolul la care se expunea dacă i-ar fi dezvăluit asta lui Gurney. Dezvăluirea nu i s-ar fi putut ascunde lui Namri. Iar Namri era o altă problemă.

Sabiha se ridică şi se apropie, cu un bol în mâini. Leto admiră irizațiile de curcubeu cu care lumina de afară îi aureola părul. Cu gesturi blânde, ea îi înălța capul şi începu să-l hrănească. Abia atunci realiză cât era de slăbit. Se lăsă în grija Sabihei, în vreme ce gândurile îi rătăceau. Îşi aminti de discuția cu Gurney şi Namri. Îl credeau! Namri mai mult decât Gurney, dar nici Gurney nu putea nega ceea ce propriile simțuri îi spuseseră deja despre starea planetei.

Sabiha îi şterse gura cu un colț al robei.

Ah, Sabiha, gândi el, amintindu-şi de cealaltă viziune, cea care-i umplea inima de durere. *Multe nopți am visat lângă oglinda apei, auzind şuierul vântului deasupra mea. Multe nopți trupul meu a zăcut lângă cuibul şarpelui şi-am visat-o pe Sabiha în arşița verii. Am văzut-o stivuind lipii de mirodenie coapte pe plăci fierbinți de plastoțel. Am văzut apa limpede a qanatului, apă liniştită, scânteind în soare, în timp ce în inima mea se dezlănțuise furtuna. Sabiha soarbe din cafea şi mănâncă. Dinții ei sclipesc în penumbră. O văd împletindu-şi în păr acverigile mele. Parfumul de ambră al sânilor ei îmi pătrunde simțurile. Sabiha mă chinuie şi mă apasă prin simpla ei existență.*

Presiunea multimemoriilor făcu să explodeze globul încremenit în timp căruia încercase să-i reziste. Percepu trupurile îngemănate, sunetele sexului, ritmurile înscrise în fiece impresie senzorială: buze, răsuflări umede, limbi... Undeva, în viziune, se iviră forme elicoidale, negre ca antracitul, apoi le simți pulsând chiar înlăuntrul ființei lui. O voce implora în centrul craniului său: „Te rog, te rog, te rog, te rog...” Sub pântece, simți o turgescență de adult, gura i se

deschise, se încleştă, agăţându-se de balustrada extazului. Apoi... un suspin, o ultimă plutire îmbătătoare, prăbuşirea.

Oh, ce minunat ar fi fost de-ar fi îngăduit să se înfăptuiască asta!

— Sabiha, şopti. O, Sabiha mea!...

Când fu limpede că Leto se cufundase din nou în transa profundă de după fiecare masă, Sabiha luă bolul gol şi se retrase, oprindu-se în pragul odăii pentru a-i spune lui Namri:

— Iarăşi mi-a pronunţat numele.

— Du-te înapoi şi rămâi lângă el, zise Namri. Trebuie să-l caut pe Halleck şi să discut asta cu el.

Sabiha puse bolul la colţul pragului şi se întoarse în celulă. Se aşeză pe marginea culcuşului, privind chipul lui Leto, în penumbră.

Brusc, el deschise ochii, întinse mâna şi-i mângâie obrazul. Apoi începu să-i vorbească, să-i povestească viziunea în care o regăsise.

În timp ce-l asculta, ea îşi lăsă mâna pe mâna lui. Ce bine era... atât de bi... Se lăsă moale pe culcuş, susţinută de braţul său, deja inconştientă în clipa în care el şi-l retrase. Leto se ridică în capul oaselor, simţindu-şi abia acum din plin slăbiciunea. Mirodenia şi viziunile îl secătuiseră de puteri. Făcu apel la ultimele picături de energie care mai rămăseseră în celulele sale şi reuşi să părăsească salteaua fără a o trezi pe Sabiha. Trebuia să plece, dar ştia că n-o să ajungă prea departe. Încet, îşi încheie distraiul, se înfăşură în mantie şi, traversând pasajul, ieşi în coridorul principal. Erau câţiva oameni prin preajmă, dar îşi văzură mai departe de treburile lor. Îl recunoscuseră, fireşte, însă nu lor le fusese lăsat în grijă. Halleck şi Namri ştiau ei ce fac şi, probabil, Sabiha se afla pe aproape.

Descoperi repede genul de pasaj lateral pe care-l căuta şi pătrunse în el fără ezitare.

Sabiha continuă să doarmă liniştită, până în clipa în care-o trezi Halleck.

Se ridică, frecându-se la ochi, văzu culcuşul gol, apoi pe unchiul ei în spatele lui Halleck, mânia de pe fețele lor.

Namri răspunse întrebării ei mute:

— Da, a şters-o.

– Cum de l-ai lăsat să fugă? izbucni Halleck. Cum a fost cu putință?

— A fost văzut îndreptându-se către ieşirea de jos, rosti Namri pe un ton ciudat de calm.

Sabiha se făcu mică în fața lor, chinuindu-se să-şi amintească.

— Cum? repetă Halleck.

— Nu ştiu. Nu ştiu!

— E noapte şi-i slăbit, spuse Namri. Nu va ajunge departe.

Halleck se răsuci brusc spre el.

— Ție ți-ar conveni să moară!

— Nu mi-ar displăcea.

Din nou, Halleck se răsti la Sabiha:

— Spune-mi ce s-a-ntâmplat.

— A întins mâna şi mi-a atins obrazul. A început să-mi povestească viziunea lui... în care eram împreună, el şi cu mine... (Se uită la culcuşul gol.) M-a adormit. S-a folosit de-o vrajă, fără-ndoială.

Halleck îi aruncă o privire lui Namri.

— Nu s-o fi ascunzând pe undeva, în interiorul sietchului?

— Nu. Ar fi fost deja găsit. Sau văzut. Căuta o ieşire. A găsit-o.

— Vrajă, murmură Sabiha.

— N-a fost nicio vrajă, mârâi Namri. A hipnotizat-o. Era cât pe ce să mă hipnotizeze şi pe mine, nu mai ţii minte? Îmi tot zicea că-i sunt prieten.

— E foarte slăbit, spuse Halleck.

— Doar trupeşte, replică Namri. Dar tot n-o s-ajungă prea departe. I-am neutralizat pompele de călcâi ale distraiului. Fără apă, va muri dacă nu dăm de el.

Lui Halleck îi veni să se întoarcă şi să-l pocnească, dar se stăpâni. Jessica îl prevenise că Namri va fi, poate, nevoit să omoare copilul. Zei din adâncuri! Unde se ajunsese! Atreides contra Atreides!

— Să fi plecat aflându-se încă în transa mirodeniei? întrebă.

— Ce contează? făcu Namri. Dacă ne scapă, e ca şi mort.

— O să pornim în căutarea lui de cum s-o crăpa de ziuă. Şi-o fi luat un fremkit?

— Există permanent câteva fremkituri lângă fiecare ieşire. Ar fi fost prost să nu-şi ia unul. Nu mi-a făcut nicio clipă impresia c-ar fi prost.

— Atunci, trimite-le un mesaj prietenilor noştri. Comunică-le ce s-a-ntâmplat.

— Nu se mai pot trimite niciun fel de mesaje în noaptea asta. Se apropie o furtună. Triburile au reperat-o şi-i urmăresc traseul de trei zile. Pe la miezul nopţii va ajunge aici. Comunicaţiile sunt deja ecranate. Sateliţii şi-au întrerupt legătura cu sectorul ăsta de două ore.

Halleck oftă din rărunchi. Dacă furtuna se abătea asupra lui, băiatul era condamnat. Nisipul avea să-i smulgă carnea de pe oase şi să-i prefacă oasele-n pulbere. Falsa moarte avea să devină reală. Îşi lovi palma cu pumnul. Furtuna putea să-i blocheze cine ştie cât timp în sietch. N-ar mai fi reuşit nici măcar să pornească într-o expediție de căutare. Iar paraziții furtunii izolaseră deja sietchul de rețeaua de comunicații.

— Un distrans, rosti el deodată, gândindu-se că mai puteau imprima un mesaj pe țipătul unui liliac care să zboare cu semnalul de alarmă.

Dar Namri clătină din cap.

— Liliecii nu zboară când e furtună. Ce naiba, omule! Doar ştii că sunt mai sensibili ca noi. Vor sta ascunşi în fisurile stâncii până când va scădea vântul. Cel mai bine-i să aşteptăm restabilirea legăturii cu sateliții. Pe urmă, vom putea încerca să-i găsim rămăşițele.

— Nu şi în cazul în care şi-a luat un fremkit şi s-a ascuns în nisip, spusese Sabiha.

Înjurând printre dinți, Halleck se răsuci şi porni cu paşi mari spre interiorul sietchului.

Pacea pretinde soluții, dar noi nu ajungem niciodată la soluții viabile; nu facem decât să năzuim la ele. O soluție definitivă este, prin definiție, o soluție moartă. Aspectul problematic al păcii e că tinde mai degrabă să pedepsească greşelile, decât să recompenseze reuşitele.

„Cuvintele tatălui meu”, din relatările lui Muad’Dib,
reconstituite de Harq al-Ada

— Îl educă? Îl educă pe Farad’n?

Alia îl fulgeră pe Duncan Idaho cu o privire în care amestecă în mod deliberat mânie şi neîncredere. Transspațialul Ghildei se plasase pe orbita Arrakisului la amiază, ora locală. O oră

mai târziu, o navetă îl debarcase pe Idaho la Arrakeen, fără niciun anunț prealabil, în cel mai firesc mod cu putință. După câteva minute, un ornitopter îl depusese pe terasa Citadelei. Încunoştințată în ultima clipă de sosirea lui iminentă, Alia abia avusese timp să urce pentru a-l întâmpina, rezervată şi ceremonioasă în prezența gărzilor. Acum se aflau în apartamentul ei din aripa nordică a edificiului. Idaho tocmai îşi încheiase raportul, cu sinceritate, cu precizie, scoțând în evidență fiecare informație esențială, în maniera mentatică.

— Şi-a pierdut mințile, zise Alia.

El supuse enunțul analizei lui de mentat şi spuse:

— Toți parametrii indică faptul că este perfect echilibrată şi cu mintea întreagă. Aş aprecia indicele ei de sănătate psihică la...

— Încetează! se răsti Alia. Ce-o fi având în minte?

Idaho, care ştia că propriul său echilibru emoțional depindea acum de retragerea în răceala mentatului, răspunse:

— După calculul meu, are în minte logodna nepoatei sale.

Expresia chipului său rămase neutră, o mască acoperind durerea care îl răvăşea şi amenința să-l copleşească. Nu Alia se afla acum înaintea lui. Alia murise. O vreme, menținuse existența unui mit: Alia menit să-i înşele simțurile, o ființă pe care o plănuise după propriile sale dorințe, dar un mentat nu se putea amăgi astfel decât foarte puțin timp. Această creatură cu înfățişare umană era posedată; o dirija o personalitate demonică. Miriadele de fațete ale ochilor săi de oțel îi transmiteau în centrii vederii o multitudine de Alii mitice. Dar, când le combina pe toate într-o imagine unică, nu mai apărea nicio Alia. Trăsăturile ei răspundeau altor comenzi. Alia nu mai era decât o cochilie înlăuntrul căreia fuseseră comise atrocități.

— Unde e Ghanima? întrebă el.

Alia expedie întrebarea cu o fluturare nepăsătoare a mâinii.

— Am trimis-o cu Irulan, la Stilgar.

În teritoriu neutru, gândi el. *Înseamnă că s-au reluat negocierile cu triburile rebele. Alia pierde teren fără să ştie... sau cu bună ştiinţă? Există vreun alt motiv? Să fi trecut Stilgar de partea ei?*

— Logodna, rosti Alia îngândurată. Cum stau lucrurile în Casa Corrino?

— Salusa colcăie de rude mai mult sau mai puţin apropiate, care roiesc în jurul lui Farad'n, sperând să se aleagă cu ceva dacă revine la putere.

— Şi ea îl iniţiază în maniera Bene...

— Nu ţi se pare ceva potrivit pentru viitorul soţ al Ghanimei?

Alia surâse în sinea ei, gândindu-se la ura neîmpăcată a Ghanimei. Foarte bine, Jessica n-avea decât să-l educe pe Farad'n. Educa un cadavru. Totul avea să meargă ca pe roate.

— Trebuie să chibzuiesc pe îndelete la toate astea, spuse. Văd că eşti foarte tăcut, Duncan.

— Îţi aştept întrebările.

— Înţeleg... Să ştii c-am fost foarte furioasă pe tine. S-o dau chiar pe mâna lui Farad'n!

— Mi-ai ordonat să fac în aşa fel încât totul să pară veridic.

— Am fost obligată să declar că aţi fost făcuţi prizonieri amândoi.

— Ţi-am executat ordinele.

— Eşti atât de exact câteodată, Duncan... încât aproape mă sperii. Dar, dacă n-ai fi procedat în felul ăsta, ce-i drept...

— Doamna Jessica e în afara oricărui pericol, spuse el. Iar, de dragul Ghanimei, ar trebui să fim fericiți că...

— Peste măsură de fericiți, îl întrerupse Alia.

Şi gândi: *Nu se mai poate avea încredere în el. Nu se poate lepăda de afurisita lui loialitate față de Atreizi. Trebuie să găsesc un pretext ca să-i fac vânt de-aici... şi să-l lichidez. Un accident, de bună seamă.*

Întinse mâna şi-i atinse obrazul.

Idaho făcu un efort pentru a-i răspunde la mângâiere, luându-i mâna şi sărutând-o.

— Duncan, Duncan, e o situație îngrozitoare, se lamentă ea. Nu pot să te țin aici, lângă mine. Se petrec prea multe lucruri şi sunt atât de puțini cei în care pot să am deplină încredere.

El îi lăsă mâna şi aşteptă.

— Am fost *nevoită* s-o trimit pe Ghanima la Tabr, urmă ea. Situația e prea tulbure aici. Terorişti veniți din Ținutul Sfărâmăturilor au aruncat în aer qanaturile din Bazinul Kagga şi toată apa a fost înghițită de nisip. Am fost obligați să raționalizăm apa în Arrakeen. Bazinul e acum plin de păstrăvi de nisip care îndiguie apa. Luptăm contra lor, fireşte, dar am rămas atât de puțini...

Idaho remarcase deja numărul redus al amazoanelor din gărzile Aliei aflate în Citadelă. *Mişcarea de Rezistență a Deşertului Interior va continua să-i pună la încercare capacitatea de apărare,* gândi el. *Oare chiar nu-şi dă seama de asta?*

— Tabr rămâne un teritoriu neutru, spuse ea. Am reluat negocierile. Javid se află acolo, în fruntea unei delegații a Preoției. Dar aş vrea să te duci şi tu, ca să-i supraveghezi, pe Irulan mai ales.

— E o Corrino, încuviință el.

Dar putea să citească în ochii ei că voia să se descotorosească de el. Cât de transparentă devenise această creatură care nu mai avea decât numele Aliei!

Ea agită o mână.

— Pleacă acum, Duncan, înainte de a apuca să cedez slăbiciunii şi să te păstrez lângă mine. Mi-ai lipsit atât de mult...

— Şi eu ți-am simțit lipsa, rosti el, lăsând să-i răzbată în glas toată durerea din suflet.

Alia îl privi lung, surprinsă de tristețea lui.

— Fă-o de dragul meu, Duncan, spuse. Şi gândi: *Păcat de tine, Duncan.* Apoi: Zia te va duce la Tabr. Trebuie să readucă topterul aici.

Amazoana ei preferată, îşi spuse Idaho. *Va trebui să fiu cu ochii în patru.*

— E-n regulă, zise.

Încă odată, îi luă mâna şi-o sărută. O clipă, privi carnea aceasta care fusese a Aliei sale. Apoi părăsi odaia, fără a se îndura să-i mai întâlnească privirea. Privirea aceea care era a altcuiva.

În timp ce urca spre terasă, fu năpădit de noi întrebări. Întrevederea cu Alia fusese extrem de obositoare pentru mentatul din el, care nu încetase să interpreteze date şi semne. Aşteptă lângă ornitopter, în tovărăşia uneia dintre amazoanele Citadelei, privind posomorât spre sud, în timp ce imaginația îl purta dincolo de Scutul de Piatră, la Sietch Tabr. *De ce trebuie să mă conducă Zia la Tabr? Readucerea topterului nu-i o sarcină pe măsura rangului ei. Şi de ce întârzie? Fiindcă e pe cale să primească instrucțiuni speciale?*

Îi aruncă o privire amazoanei de gardă, apoi urcă în topter şi se instală în scaunul pilotului. Aplecându-se în afară, zise:

— Spune-i Doamnei Alia că-i voi retrimite topterul numaidecât cu unul din oamenii lui Stilgar.

Înainte ca femeia să poată protesta, închise uşa şi porni motorul. Cu coada ochiului, o văzu privindu-l nehotărâtă. Cine-ar fi cutezat să se opună soţului Aliei? Decolă brusc, fără a-i da timp amazoanei să ia vreo hotărâre.

Singur, în înaltul cerului, Idaho dădu frâu liber durerii, într-un hohot spasmodic de plâns. O pierduse pe Alia. Se despărţiseră pentru totdeauna. Cu ochii tleilaxu înecaţi în lacrimi, murmură:

— De-ar înghiţi nisipul toate apele Dunei. Ele nu înseamnă nimic faţă de lacrimile mele.

Acest exces de emoţie contrazicea însă formaţia lui de mentat şi, admiţând faptul, îşi impuse calmul pentru a face faţă necesităţilor de moment. Pilotajul, de pildă. Câteva clipe mai târziu, simţi o oarecare uşurare, intrându-şi în mână şi redevenind perfect stăpân pe sine.

Ghanima e din nou cu Stilgar. Şi Irulan.

De ce fusese desemnată Zia pentru a-l însoţi? Transformă întrebarea într-o problemă de calcul mentatic şi răspunsul îl făcu să simtă un fior de gheaţă. *Trebuia să fiu victima unui accident mortal.*

Acest gorgan de piatră acoperind craniul unui domnitor nu îngăduie rugăciuni. El e acum mormântul lamentaţiilor. Doar vântul aude glasul acestui loc. Ţipetele creaturilor nopţii şi miracolul de-o clipă a două luni pe cer spun că vremea lui a trecut. Nu mai vin pelerini. Oaspeţii au plecat de la praznic. Ce pustie este cărarea care coboară de pe munte!

„Gânduri la Mausoleul unui Duce Atreides”, Anonim

Pentru Leto, lucrul avea aparenţa înşelătoare a simplităţii: să eviţi viziunea, să faci ceea ce n-ai văzut. Ştia ce capcană

ascundea acest gând, faptul că firele aleatorii ale unui viitor blocat se puteau încurca de la sine pentru a te prinde ca într-o plasă, dar avea o putere nouă asupra acestor fire. Niciodată nu se mai văzuse evadând din Jacurutu. Mai întâi, trebuia retezat firul care-l lega de Sabiha.

Acum, în ultima geană de lumină a zilei, stătea ghemuit la extremitatea estică a stâncii care proteja Jacurutu. În fremkit găsise mâncare şi tablete energizante. Aşteptă să-şi refacă forțele. La vest se întindea Lacul Azrak, câmpia de ghips care, odinioară, pe timpurile dinaintea viermilor, fusese acoperită cu apă. La est, invizibil din locul în care stătea el, se afla Bene Sherk, o puzderie de colonii răzlețe ce invadaseră bledul. La sud era Tanzerouftul, Ținutul Groazei: trei mii opt sute de kilometri de pustiu întrerupt doar de fâşiile dunelor consolidate cu iarbă şi irigate prin capcane eoliene – opera transformării ecologice care remodela peisajul Arrakisului. Erau întreținute de echipe aeropurtate ce nu zăboveau decât cât era strict necesar.

Voi merge spre sud, îşi spuse Leto. *După cum îşi va închipui şi Gurney.* Nu era momentul să acționeze în mod cu totul imprevizibil.

Curând avea să se lase întunericul şi putea să părăsească această ascunzătoare provizorie. Îşi îndreptă privirea spre orizontul sudic. Cerul era întunecat şi se vălătucea ca un nor de fum cafeniu, o fâşie aprinsă de praf unduitor: furtună. Sub ochii lui, centrul superior al furtunii se înălță deasupra Marelui Şes, ca un vierme cătând în zare. Timp de un minut, Leto privi atent centrul şi observă că nu se mişca nici la dreapta, nici la stânga. Vechiul dicton fremen îi veni în minte: *Când centrul nu se mişcă, te afli în calea lui.*

Pentru o clipă, întoarse capul şi privi spre vest, în direcția sietchului Tabr, examinând înşelătoarea tihnă gri-brună a înserării, vasta depresiune de ghips alb mărginită de grohotiş erodat, întinderea pustie cu suprafața ei ireală, de un alb-strălucitor, care oglindea norii de praf. Nicăieri, în nicio viziune, nu se văzuse supraviețuind şarpelui cenuşiu al unei

maici-furtuni sau destul de adânc îngropat în nisip pentru a supraviețui. Nu se văzuse decât purtat de-a rostogolul în vânt... dar asta s-ar fi putut întâmpla mai târziu.

Iar acolo, încă departe, făcea ravagii o furtună, desfăşurată pe mai multe grade de latitudine, biciuind planeta şi supunând-o puterilor ei. Ar fi putut să rişte. Istorisiri vechi, transmise din gură în gură, spuneau că era posibil să imobilizezi la suprafață un vierme istovit, proptindu-i un cârlig de strunit sub unul dintre inelele cele mai mari, şi să supraviețuieşti furtunii la adăpostul uriaşului vierme. Era o combinație de curaj şi nebunie care-l tenta. Furtuna n-avea să ajungă aici înainte de miezul nopții, cel mai devreme. Era timp. Câte fire putea să reteze astfel? Toate, inclusiv ultimul?

Gurney se aşteaptă să mă îndrept spre sud, dar nu într-o furtună.

Privi în jos, spre sud, căutând o cale de trecere, şi descoperi dunga de abanos, parcă trasă cu penelul, a unui defileu adânc, arcuindu-se spre capătul stâncii Jacurutu. Observă, în penumbra canionului, rotocoale ca nişte vârtejuri într-o apă mâloasă: nisip-himeră. Se revărsa, asemenea unui curs de apă, în marea de nisip aflată mai jos. Leto îşi vârî umerii în bretelele fremkitului, se ridică şi, cu gustul aspru al setei în cerul gurii, începu să coboare spre trecătoare. Era încă destulă lumină pentru a putea fi reperat, dar ştia că se angajase într-o cursă contra cronometru.

Când ajunse la gura canionului, noaptea grăbită a deşertului interior se abătu asupra lui. Nu-i rămase pentru a-i lumina calea spre Tanzerouft decât lucirea palidă şi rece a lunii. Îşi simți bătăile inimii accelerându-se sub impulsul spaimelor adunate în mulțimea vieților sale memorii. Era conştient că, poate, se îndrepta spre Huanui-naa, cum numeau fremenii furtunile cele mai năprasnice: Marele Alambic al Morții. Dar, orice avea să se întâmple mai departe, avea să se întâmple în absența oricărei viziuni. Cu fiecare pas, se depărta tot mai mult de *dhyana* mirodeniei, de conştiința extinsă a naturii sale intuitiv-creatoare care se derula în lanțul imobil al

cauzalității. La fiecare o sută de paşi pe care-i făcea acum înainte, cel puțin unul era lateral, dincolo de orice cuvinte, în comuniune cu acea realitate interioară pe care tocmai o dobândise.

Într-un fel sau altul, tată, vin la tine.

Stâncile dimprejur erau pline de păsări invizibile, care-şi făceau simțită prezența doar prin zgomote abia auzite. Ca orice fremen, Leto se orientă după aceste sunete infime pentru a traversa porțiunile de drum cufundate în beznă. De mai multe ori, trecând prin dreptul unor fisuri, zări perechi de ochi verzi, fantomatici: vietăți ce se ascunseseră, simțind apropierea furtunii.

Într-un târziu, ieşi din trecătoare, în plin deşert. Nisipul viu juca şi respira sub tălpile lui, vorbindu-i despre activități subterane, despre fumarole latente. Se opri şi privi înapoi, spre capacele de lavă, luminate de lună, care acopereau vârfurile stâncii Jacurutu. Întreaga structură era metamorfică, formată în bună măsură sub acțiunea presiunii. Arrakisul mai avea încă un cuvânt de spus în privința propriului său viitor. Leto înfipse în nisip toboşarul şi, de la primele bătăi, se puse în poziție de aşteptare şi ciuli urechea. În mod inconştient, mâna lui dreaptă pipăi inelul cu emblema şoimului Atreides, ascuns într-un colț înnodat al *dishdashei*. Gurney îl descoperise, dar i-l lăsase. Oare ce va fi gândit, dând cu ochii de inelul lui Paul?

Tată, aşteaptă-mă cât de curând.

Viermele veni dinspre sud, descriind o curbă pentru a evita aflorimentul. Nu era uriaşul la care sperase Leto, dar n-avea de ales. Îi evaluă traiectoria, lansă cârligele şi se căță cu agilitate pe flancul solzos al monstrului în clipa în care acesta trecea peste toboşar ridicând o perdea şfichiuitoare de praf. Viermele se întoarse, ascultător, sub presiunea cârligelor. Pulpanele mantiei lui Leto începuseră să pocnească în vânt. Fixând cu privirea stelele cerului austral, împâclite de praf, Leto orientă viermele în aceeaşi direcție.

Drept în furtună.

Pe când Prima Lună se înălța, putu evalua înălțimea frontului furtunii şi-şi corectă previziunea despre ora întâlnirii cu el. N-avea să se petreacă înainte de zori. Deocamdată, stihia se dezvolta în lărgime şi-n înălțime, acumulând energie pentru un nou salt uriaş. Echipele ecologice aveau să aibă de lucru nu glumă după trecerea ei. S-ar fi zis că planeta se dezlănțuia împotriva lor cu o furie conştientă, care se întețea pe măsură ce noi teritorii ale deşertului erau transformate în ținuturi înverzite.

În noapte, Leto continuă să mâne viermele spre sud, măsurându-i rezervele de energie după mişcările ce i se transmiteau în tălpi. Din când în când, lăsa monstrul să se abată spre vest, ceea ce acesta încerca tot timpul să facă, îmboldit, probabil, de poziția hotarelor invizibile ale teritoriului său ori de un simț aparte, care-i vestea apropierea furtunii. De obicei, viermii se îngropau adânc de cum simțeau ridicându-se vânturile purtătoare de nisip, dar cel de sub el n-avea s-o poată face, atât timp cât cârligele de strunit îi țineau depărtate două inele.

Pe la miezul nopții, viermele începu să dea semne de oboseală. Leto reculă de-a lungul uriaşei spinări şi folosi îmblăciul, lăsând creatura să încetinească, dar mânând-o mai departe spre sud.

Furtuna se abătu curând după ce mijiră zorile. La început, deşertul păru încremenit în lumina lăptoasă a zilei – şiruri după şiruri de dune împietrite, parcă vârâte unele într-altele. Apoi veni prima aversă de praf şi Leto îşi ridică obrăzarul distraiului. În praful care se îngroşa, deşertul deveni un tablou în nuanțe de cenuşiu, fără contururi. Ace de nisip începură să mitralieze pometii şi pleoapele lui Leto. Primii grăunți mari îi scrâşniră între dinți şi ştiu că momentul deciziei sosise. Să-şi asume riscul de a da crezare poveştilor şi de a încerca să imobilizeze viermele aproape epuizat? Nu-i trebui mai mult de-o bătaie de inimă pentru a respinge această soluție. Se retrase spre coadă şi desprinse cârligele.

Abia mişcându-se, viermele începu să se îngroape. Dar, în rafalele din ce în ce mai puternice ale furtunii, funcţionarea excesivă a sistemului de transfer termic al creaturii genera, în siajul ei, un ciclon fierbinte ca un furnal. Copiii fremeni învăţau de mici despre pericolele apropierii de coada viermelui. Viermii erau adevărate uzine de oxigen; focul se învârtejea sălbatic în urma lor, alimentat de exalaţiile abundente ale adaptărilor chimice la frecare din organismul lor.

Nisipul începu să biciuie picioarele lui Leto. Ridicând cârligele, sări cât putu mai departe pentru a evita furnalul din spatele cozii. Totul depindea acum de repeziciunea cu care putea să se îngroape în nisipul răscolit de vierme.

Strângând compactorul static în mâna stângă, se apucă să sape în versantul lung al unei dune, ştiind că viermele era prea sleit de puteri pentru a se întoarce şi a-l aspira în imensa lui gură albă-portocalie. În timp ce săpa de zor cu mâna stângă, cu dreapta extrase din fremkit distilcortul, pregătindu-l pentru umflare. Termină totul în mai puţin de-un minut: avea acum cortul dispus în interiorul unei scorburi de nisip cu pereţii consolidaţi, pe versantul ferit al dunei. Umflă cortul şi se strecură înăuntru. Înainte de a etanşa sfincterul, scoase afară mâna în care ţinea compactorul şi inversă funcţia dispozitivului. Nisipul de deasupra se prăvăli peste cort. Doar câţiva grăunţi reuşiseră să pătrundă înainte ca Leto să închidă ermetic sfincterul.

Acum însă trebuia să procedeze cu şi mai mare iuţeală. Nicio nisipompă n-a putut ajunge până la suprafaţă pentru a-i furniza aerul necesar. Era o furtună cumplită, dintre acelea cărora puţini izbuteau să le supravieţuiască. Curând, tone de nisip aveau să se adune deasupra lui. Singura sa protecţie avea să fie coconul delicat al distilcortului din găoacea de nisip comprimat.

Leto se întinse pe spate, încrucişă mâinile pe piept şi se transpuse într-o transă de somnolenţă, care urma să-i reducă activitatea pulmonară la o singură respiraţie pe oră.

Astfel, se angaja în necunoscut. Furtuna avea să treacă şi, dacă nu mătura duna, dezgropând fragilul lui adăpost, poate că-i era dat să iasă viu şi nevătămat... sau să intre, pentru totdeauna, în *Madinat as-salam,* Sălaşul Păcii. Orice-ar fi fost, ştia că trebuie să reteze firele, unul după altul, până ce nu-i va mai rămâne decât Poteca de Aur. Ori va izbuti asta, ori nu se va mai întoarce niciodată în califatul moştenitorilor tatălui său. Nu va mai admite nicicând să trăiască minciuna acelui *Desposyni*, a acelui califat hidos, care-i ridica în slăvi tatăl, ca pe un demiurg. Nu va mai admite niciodată să tacă atunci când un preot declama absurdităţi arogante: *„Cristaiul său va dezintegra demonii!"*

Cu acest angajament, conştiinţa lui Leto se cufundă în păienjenişul atemporalului dao.

În orice sistem planetar există evidente influenţe de ordin superior. Faptul este adesea adeverit prin introducerea unor forme de viaţă terraformată pe planete recent descoperite. În toate cazurile de acest fel, viaţa din zone similare dezvoltă forme de adaptare absolut similare. Prin formă, trebuie să înţelegem mai mult decât forma fizică; este vorba şi de organizarea în vederea supravieţuirii, şi de relaţiile care se stabilesc între diferite tipuri de asemenea organizări. Explorarea structurii acestei interdependenţe şi a locului pe care-l ocupă omul în cadrul ei reprezintă, pentru specia umană, o necesitate profundă. Această explorare poate fi însă pervertită într-o fixaţie conservatoare pe ideea de asemănare. Ceea ce s-a dovedit a fi întotdeauna fatal pentru ansamblul sistemului.

„Catastrofa Dunei", după Harq al-Ada

— Fiul meu n-a văzut cu adevărat *viitorul;* a văzut procesul creaţiei şi raporturile sale cu miturile în care se leagănă oamenii, spuse Jessica.

Vorbea repede, fără însă a lăsa impresia că voia să precipite subiectul. Ştia că observatorii ascunşi ar fi găsit o modalitate să-i întrerupă de cum şi-ar fi dat seama ce făcea ea.

Farad'n şedea pe podea, într-un fascicul oblic de lumină ce pătrundea prin fereastra din spatele lui. Din poziția în care se afla, rezemată de peretele opus, Jessica putea să zărească vârful unui copac din grădina palatului. Tânărul din fața ei era un nou Farad'n: mai zvelt, mai viguros. Lunile de antrenament îşi exercitaseră inevitabila magie asupra lui. Ochii săi aveau o strălucire nouă când o priveau.

— El a văzut formele pe care le-ar fi creat forțele existente, dacă nu erau deviate, reluă Jerssica. Decât să se întoarcă împotriva semenilor săi, a preferat să se întoarcă împotriva lui însuşi. A refuzat să accepte numai ceea ce i-ar fi adus lui alinare pentru că asta ar fi însemnat laşitate morală.

Farad'n învățase să asculte în tăcere, testând, sondând, reținându-şi întrebările până ce era sigur că le putea formula de o manieră tranşantă. Discuția începuse de la punctul de vedere Bene Gesserit asupra memoriei moleculare considerate prin prisma ritualului şi, în mod cu totul firesc, deviase către analiza lui Paul Muad'Dib aşa cum o preconiza Comunitatea Surorilor. Farad'n sesiza însă ca un joc de umbre în vorbele şi acțiunile Jessicăi proiecția unor forme inconştiente aflate în contradicție cu intenția de suprafață a enunțurilor ei.

— Dintre toate observațiile noastre, spusese ea, aceasta e cea crucială. Viața este o mască prin intermediul căreia se exprimă Universul. Noi considerăm că omenirea, dimpreună cu toate formele de viață care o înconjoară, constituie o comunitate *naturală* şi că destinul întregii vieți se joacă în destinul individului. De aceea, când se ajunge la acea ultimă autoanaliză, *amor fati*, încetăm să ne mai jucăm de-a zeitățile şi ne întoarcem la procesul de învățământ. În ultimă instanță, selecționăm indivizi pe care-i facem atât de liberi pe cât ne stă nouă în puteri.

Farad'n înțelese deodată unde voise ea să ajungă şi ce avea să urmeze. Ştiind ce efect putea să aibă asta asupra celor ce-i urmăreau pe ecranele de supraveghere, făcu un efort pentru a nu arunca o privire temătoare spre uşă. Un ochi normal n-ar fi putut detecta acest dezechilibru de-o clipă, dar Jessica îl observă şi zâmbi. Un zâmbet, la urma urmelor, putea să însemne orice.

— Aceasta, zise ea, este un fel de ceremonie de absolvire. Sunt foarte mulțumită de tine, Farad'n. Te rog să te ridici în picioare.

El se conformă, eclipsând imaginea copacului dindărătul ferestrei.

Jessica, stând dreaptă şi ținându-şi brațele lipite de corp, rosti:

— Sunt împuternicită să-ți spun următoarele: „Stau drepți în prezența sacră a omenescului. Ca şi mine, acum, vei sta şi tu într-o zi. Mă rog prezenței tale ca asta să se împlinească. Viitorul rămâne incert, şi aşa se şi cuvine, căci el este pânza pe care pictăm dorințele noastre. Astfel, întotdeauna, condiția umană înfruntă o minunată pânză goală. Nu posedăm decât acest moment în care să ne consacrăm permanent sacrei prezențe pe care-o împărtăşim şi-o creăm."

În clipa în care rostea ultimul cuvânt, Tyekanik intră pe uşa aflată în stânga ei, păşind cu o dezinvoltură pe care expresia încruntată a chipului o dezmința.

— Prințe, spuse el.

Dar era deja prea târziu. Cuvintele Jessicăi şi lunile îndelungate de pregătire îşi încheiaseră lucrarea. Farad'n nu mai era Corrino. Acum era Bene Gesserit.

Ceea ce voi, administratorii CHOAM-ului, păreți a fi incapabili să înțelegeți este că în comerț întâlneşti rareori o loialitate reală. Când ați auzit ultima oară de vreun funcționar care să-

şi fi dat viaţa pentru companie? Insuficienţa voastră constă, poate, în faptul că porniţi de la presupunerea greşită că se poate ordona oamenilor să gândească şi să coopereze, o presupunere care, de-a lungul istoriei, a falimentat totul, de la religii până la State-Majore. Statele-Majore deţin un adevărat record în materie de distrugere a propriilor naţiuni. În ceea ce priveşte religiile, vă recomand să-l recitiţi pe Toma d'Aquino. Cât despre voi, cei din CHOAM, ce absurdităţi sunteţi în stare să credeţi! Oamenii trebuie să dorească să facă lucruri în concordanţă cu imboldurile lor cele mai profunde. Oamenii, şi nu organizaţiile comerciale sau ierarhiile, sunt cei ce asigură progresul marilor civilizaţii. Fiecare civilizaţie depinde de calitatea indivizilor pe care-i produce. Dacă organizaţi în mod excesiv oamenii, dacă-i legalizaţi excesiv, dacă le tăiaţi elanul spre măreţie – atunci ei nu mai pot funcţiona şi civilizaţia lor se prăbuşeşte.

„Scrisoare către CHOAM" atribuită Propovăduitorului

Leto ieşi din transă printr-o tranziţie lină care îl aduse de la o stare a conştiinţei la alta, fără ca diferenţa să fie clar perceptibilă.

Ştiu imediat unde se afla. Îşi simţi energia refăcută a trupului, dar, în acelaşi timp, mirosul mortal, de stătut, al aerului secătuit de oxigen din distilcort îi transmise un alt mesaj. Dacă refuza să se mişte, ştia că avea să rămână prins în păienjenişul atemporal al eternului *acum*, unde toate evenimentele coexistau. Perspectiva îl atrăgea. Percepea Timpul ca pe o convenţie născocită de mintea colectivă a tuturor fiinţelor gânditoare. Timpul şi Spaţiul erau categorii pe care le impunea Universului Mintea lui. Îi era suficient să se elibereze de multiplicitatea în care îl atrăgeau viziunile preştiente. O alegere cutezătoare putea să schimbe viitorurile provizorii.

Ce fel de cutezanţă cerea momentul de faţă?

Starea de transă îl ademenea. Avea sentimentul că revenise din *alam al-mythal* în universul realităţii doar pentru a constata că erau identice. Ar fi vrut să menţină magia Rihani

a acestei revelații, dar supraviețuirea lui impunea luarea unei decizii. Pofta de viață trimitea semnele prin rețeaua nervilor.

Brusc, întinse mâna dreaptă spre locul în care lăsase compactorul static. Apucă strâns unealta, se răsuci pe burtă şi deschise sfincterul cortului. Un pârâiaş de nisip i se revărsă peste mână. Lucrând în beznă, zorit de aerul tot mai viciat, începu să sape cu repeziciune, formând un tunel care urca în pantă abruptă. Parcurse o distanță având cam de vreo şase ori înălțimea lui înainte de a da de noapte şi de aer curat. Ieşi târâş pe versantul abrupt şi luminat de lună al unei lungi dune curbe, la circa două treimi din înălțimea ei. Rămase nemişcat, privind discul alb al celei de-a Doua Luni, care dispăru curând în spatele dunei, lăsând doar cerul presărat cu stele. Leto căută constelația Vagabondului şi, descoperind-o, îi urmări brațul întins, până la strălucitoarea Foum al-Hout, steaua polară a sudului.

Iată-ți blestematul de Univers! gândi. Văzut de aproape, era un loc forfotitor, ca nisipul din jurul lui, un loc al schimbărilor, unicul aşternându-se peste unic. Văzut de departe, doar marile structuri erau aparente, iar aceste structuri îndemnau la credința în absoluturi.

Dar în absoluturi, gândi el, *ne putem pierde.* Gândul îi aduse în minte avertismentul dintr-o veche zicală fremenă: *„Cine se pierde în Tanzerouft îşi pierde viața."* Structurile puteau fi călăuze, dar puteau fi şi capcane. Nu trebuia uitat că structurile erau, şi ele, supuse schimbării.

Inspiră adânc şi trecu la acțiune. Strecurându-se înapoi în tunel, dezumflă cortul, îl aduse la suprafață şi reîmpachetă fremkitul.

O geană de lumină rubinie începu să mijească de-a lungul orizontului estic. Leto îşi petrecu peste umeri curelele raniței, urcă pe creasta dunei şi rămase acolo, în aerul înghețat dinaintea zorilor, până ce prima rază de soare îi atinse obrazul cu o mângâiere caldă. Atunci, scoase dintr-un buzunar al fremkitului tubul cu tinctură şi-şi înnegri orbitele pentru a atenua reflexia, ştiind că, acum, trebuia să seducă

deşertul, nu să lupte cu el. După ce puse colorantul la loc, aspiră dintr-un tub colector al distraiului câteva picături de apă, apoi aer. Se aşeză pe nisip şi se apucă să-şi controleze cu minuțiozitate costumul. Când ajunse la pompele de călcâi, constată că fuseseră secționate dibaci cu un stilet filiform. Dezbrăcă distraiul şi-l repară, dar răul fusese făcut. Cel puțin jumătate din apa trupului său se pierduse. Dacă n-ar fi fost colectorul distilcortului... În timp ce se reechipa, cugetă la întâmplare, găsind straniu faptul că nu prevăzuse acest sabotaj. Era un exemplu grăitor al pericolelor pe care le prezenta un viitor lipsit de viziune.

Rămase ghemuit pe creasta dunei, contopindu-se cu solitudinea peisajului. Lăsă privirea să-i rătăcească peste întinderea deşertului, pândind un fuior de nisip ridicat de vreo adiere, încercând să desluşească vreo neregularitate a dunelor care să indice prezența mirodeniei sau trecerea unui vierme. Dar furtuna pusese pecetea uniformității peste întregul ținut. Fără a mai sta pe gânduri, scoase din kit un toboşar, îl armă şi-i declanşă bătaia menită să-l cheme din adâncuri pe Shai-Hulud. Apoi se depărtă şi rămase la pândă.

Viermele se lăsă aşteptat vreme îndelungată. În cele din urmă, Leto îl auzi venind dinspre est. Privi într-acolo, zări vibrația aerului provocată de sistemul mişcător, îşi încordă privirea ca să surprindă prima strălfulgerare portocalie a gurii ivindu-se din nisip. Viermele se înălță din adâncuri într-o jerbă şuierătoare de praf care-i întunecă flancurile. Zidul curb, cenuşiu, trecu pe lângă Leto, care înfipse cârligele şi începu să-l escaladeze cu iuțeală. În timp ce se cățăra, orientă viermele spre sud, făcându-l să descrie o curbă largă, maiestuoasă.

Îmboldit de cârlige, viermele luă viteză. Mantia lui Leto începu să fluture şi să pocnească în vânt. Şi, ca şi cum imboldul pe care-l simțea uriaşa făptură i s-ar fi transmis şi lui, Leto se simți năpădit de un năvalnic curent al creației. Fiecare planetă, îşi aminti el, avea propria-i perioadă, la fel ca fiecare viață.

Viermele era dintre cei pe care fremenii îi numeau „mugitori”. Plonja frecvent în nisip, îngropându-şi inelele anterioare în timp ce coada îl propulsa înainte. Mişcarea aceasta producea un sunet prelung, ca un muget, şi făcea ca o parte a corpului său să se înalţe deasupra nisipului într-o imensă cocoaşă. Era însă un vierme rapid şi, când vântul începu să sufle din spate, Leto simţi dogoarea furnalului din siaj şi mirosul înţepător al exalaţiilor puternic oxigenate.

În timp ce gonea pe spinarea viermelui către sud, Leto lăsă gândurile să-i alerge în voie. Încercă să-şi imagineze această călătorie ca pe o nouă ceremonie în viaţa sa, o ceremonie care-l ajuta să nu se mai gândească la preţul pe care va trebui să-l plătească pentru Poteca de Aur. La fel ca fremeni din vechime, ştia că va fi nevoit să accepte încă multe ceremonii noi pentru a evita divizarea personalităţii sale în fragmente de memorie şi pentru a-i ţine veşnic în frâu pe vânătorii hămesiţi ai sufletului său. Imagini contradictorii, care n-aveau să fie niciodată unificate, trebuiau acum închistate într-o tensiune vie, o forţă polarizantă care să-l anime din interior.

Noutatea, în permanenţă, îşi spuse. *Va trebui să găsesc încontinuu noi fire, în afara viziunii.*

Pe la începutul după-amiezii, atenţia îi fu atrasă de o protuberanţă, în faţă şi puţin spre dreapta. Încet, protuberanţa deveni o movilă îngustă, apoi o stâncă solitară, răsărind din nisip exact în locul în care se aşteptase s-o vadă.

Acum, Namri... Acum, Sabiha, să vedem cum vor aprecia camarazii voştri prezenţa mea, gândi el. Firul spre care se îndrepta era extrem de subţire, mai periculos datorită atracţiei sale, decât a ameninţărilor evidente.

O bucată de vreme, movila îşi tot schimbă dimensiunile. Iar, la un moment dat, păru că ea se apropia de el şi nu el de ea.

Viermele, din ce în ce mai obosit, dădea să cârmească tot timpul la stânga. Leto se lăsă să alunece pe imensul său

flanc pentru a modifica poziția cârligelor şi a-l sili să înainteze în linie dreaptă. Un iz pătrunzător de melanj îi năvăli deodată în nări. Se apropiau de un filon bogat. Curând, trecură pe lângă petele de nisip violaceu ale unei erupții recente de mirodenie şi Leto ținu din scurt viermele până ce depăşiră cu mult zăcământul. Mirosul de scorțişoară îi însoți încă o vreme după ce Leto corectă din nou traiectoria, îndreptând viermele direct spre movila care nu mai sfârşea să se zărească la orizont.

Brusc, un mănunchi de culori sclipi în largul sudic al bledului: strălfulgerarea cu reflexe de curcubeu a unui artefact uman în inima pustiului. Leto scoase din fremkit binoclul, reglă oleobiectivele şi văzu, departe, scânteind în soare, aripile întinse ale unui topter căutător de mirodenie. Sub el, o combină mare se hurduca asemenea unei crisalide pe cale să se dezghioace. Lăsând binoclul şi privind spre combina care se transformase într-un punct minuscul, Leto fu copleşit de *handhdhab*, imensa omniprezență a deşertului. Prin ea, ştiu cum aveau să-l vadă vânătorii de mirodenie pe el – un obiect negru între deşert şi cer, simbolul fremen al *omului*. Da, aveau să-l vadă şi să-şi ia măsuri de precauție. Aveau să aştepte. Fremenii erau întotdeauna bănuitori la vederea unui om în deşert, până ce îl recunoşteau sau se încredințau că nu prezenta nicio amenințare. Chiar şi cu uşoara patină a civilizației Imperiului şi a uzanțelor sale sofisticate, ei fuseseră doar pe jumătate îmblânziți şi nu uitau niciodată că un cristai se dezintegra la moartea posesorului său.

Asta e ceea ce poate să ne salveze, gândi Leto. *Acest caracter sălbatic.*

În depărtare, ornitopterul-cercetaş se înclină pe aripa dreaptă, apoi pe cea stângă – un semnal pentru cei de la sol. Leto şi-i imagină pe membrii echipajului scrutând deşertul din spatele lui, încercând să descopere dacă nu reprezenta mai mult decât un singur călăreț pe un singur vierme.

Conduse viermele spre stânga, menținându-l până ce făcu o întoarcere de o sută optzeci de grade, apoi îşi dădu drumul pe flanc şi sări jos. Eliberat de cârlige, viermele se opri vreme de câteva răsuflări, după care îşi îngropă în nisip treimea din față a corpului şi rămase nemişcat, recuperându-şi forțele, semn sigur că făcuse o cursă prea lungă.

Ştiind că viermele avea să rămână pe loc, Leto se îndepărtă liniştit. Cercetaşul se rotea deasupra şenilei, continuând să semnalizeze cu aripile. Erau, cu siguranță, renegați care lucrau pentru contrabandişti şi care se fereau de comunicațiile electronice. Vânătorii dăduseră de un zăcământ de mirodenie. O dezvăluia prezența şenilei.

Cercetaşul descrise un ultim cerc, coborî aripile, viră şi se îndreptă direct spre el. Leto recunoscu un model de topter uşor care fusese introdus pe Arrakis de bunicul său. Aparatul dădu o raită pe deasupra lui, survolă de la un capăt la altul duna pe care se afla, reveni şi ateriză contra vântului, oprindu-se la vreo zece metri de Leto, într-un nor de praf. Uşa laterală culisă atât cât să lase liberă trecere unui om îmbrăcat într-o mantie fremenă largă, cu însemnul unei lănci în partea dreaptă a pieptului.

Omul se apropie încet, lăsându-le amândurora timp să se examineze unul pe celălalt. Fremenul era înalt şi ochii săi aveau albastrul-indigo al mirodeniei. Masca distraiului îi ascundea partea inferioară a feței, iar gluga, trasă mult pe frunte, îi acoperea sprâncenele. Felul în care se unduiau faldurile mantiei dezvăluia că, sub ea, omul ținea în mână un pistol maula.

Bărbatul se opri la doi paşi de Leto şi-l privi fix, cu o tresărire de stupefacție în colțul ochilor.

— Bun noroc, nouă, tuturor! îl salută Leto.

Omul nu răspunse imediat. Privirea lui explora pustietatea din jur, apoi reveni la Leto.

— Ce faci aici, copile? întrebă el. Vocea îi suna înfundat de sub masca distraiului. Vrei să fii dop la o gaură de vierme?

Din nou, Leto recurse la o formulă din tradiția fremenă:

— Deşertul e casa mea.

— Wenn? întrebă omul.

Încotro?

— Vin dinspre Jacurutu şi merg către sud.

Omul izbucni brusc într-un hohot de râs.

— Ei, Batigh! Eşti chestia cea mai ciudată pe care-am văzut-o vreodată în Tanzerouft.

— Nu-s deloc Pepenaşul tău, zise Leto, în replică la *Batigh*, un apelativ cu subînțelesuri periculoase: fructul de la marginea deşertului oferea apa sa celui care-l găsea.

— N-o să te bem, Batigh, spuse fremenul. Sunt Muriz, arifa-ul acestui taif.

Arătă cu o mişcare a capului în direcția îndepărtatei combine de recoltat mirodenie.

Leto luă notă de faptul că omul se prezenta drept Judecător al grupului şi că-i numea pe ceilalți *taif*, adică şleahtă sau ceată. Aşadar, nu erau *ichwan*, confrați, ci renegați-mercenari. Exact firul de care avea nevoie.

Cum Leto nu spuse nimic, Muriz întrebă:

— Ai şi un nume?

— Batigh e de-ajuns.

Celălalt râse din nou.

— Nu mi-ai spus ce faci aici.

— Caut urmele paşilor unui vierme, răspunse Leto, ceea ce, în sensul religios, însemna că făcea un hajj în căutarea propriei sale *umma*, a unei revelații personale.

— La vârsta asta? se miră Muriz. Clătină din cap. Nu prea ştiu ce să fac cu tine. Ne-ai văzut.

— Ce-am văzut? replică Leto. Eu pomenesc de Jacurutu şi tu nu-mi dai niciun răspuns.

— Jocul cimiliturilor, observă Muriz. Atunci... ce-i acolo?

Arătă spre movila din zare.

— Nu-i decât Shuloch, răspunse Leto, făcând apel la viziune.

Muriz înțepeni brusc şi Leto îşi simți pulsul accelerându-se.

Urmă un răgaz lung de tăcere. Leto îşi dădu seama că omul întorcea pe toate părțile şi elimina, rând pe rând, felurite răspunsuri. *Shuloch!* În sietchuri, la ora siestei de după masa de prânz, se depănau deseori poveşti despre Shuloch. Pentru cei ce le ascultau, Shuloch era un mit, un loc în care se întâmplau tot felul de lucruri ieşite din comun, aşa, numai de dragul poveştii. Şi Leto îşi aminti una dintre acele poveşti. Un waif fusese găsit la marginea deşertului şi adus într-un sietch. La început, străinul refuză să le răspundă salvatorilor săi, apoi, când catadicsi să vorbească, nimeni nu înțelese ce spunea şi el se cufundă din nou în muțenie. Zilele treceau şi waiful rămânea apatic. Nu voia să se îmbrace, nu voia să facă nimic. Însă, ori de câte ori rămânea singur, făcea gesturi ciudate cu mâinile. Toți specialiştii sietchului fură chemați să-l vadă şi să-şi dea cu părerea, dar nimeni nu ştiu să dea vreun răspuns. Până când, într-o bună zi, o femeie bătrână trecu prin dreptul odăii în care se afla waiful şi, văzându-l cum îşi mişca mâinile, izbucni în râs. „Nu face decât să-l imite pe taică-său care împleteşte funii din fibră de mirodenie", explică ea. „Aşa se mai lucrează încă la Shuloch. Bietul om încearcă astfel să se simtă mai puțin singur." Morala: *„Datinile străvechi de la Shuloch înseamnă siguranță şi sentimentul apartenenței la firul de aur al vieții."*

Cum Muriz continua să tacă, Leto spuse:

— Sunt waiful din Shuloch, care nu ştie decât să dea din mâini.

O tresărire a capului lui Muriz îi confirmă faptul că fremenul cunoştea povestea. Omul i se adresă, în sfârşit, cu voce scăzută, amenințătoare:

— Eşti ființă umană?

— La fel de umană ca tine.

— Vorbeşti cam ciudat pentru un copil. Îți reamintesc că sunt un judecător care poate răspunde la *taqwa*.

Ah, da! gândi Leto. În gura unui judecător ca acesta, *taqwa* însemna o amenințare iminentă. *Taqwa* era frica suscitată de prezența unui demon – o credință adânc înrădăcinată în vechii fremeni. Un arifa cunoştea mijloacele prin care putea fi ucis un demon şi era întotdeauna ales „pentru că are înțelepciunea de a fi neîndurător fără a fi crud, pentru că ştie când blândețea este, de fapt, calea spre adevărata cruzime."

Dar dialogul ajunsese în punctul pe care-l urmărea Leto şi el spuse:

— Sunt gata să trec prin *mashad*.

— Eu sunt judecătorul oricărei Încercări Spirituale, zise Muriz. Te învoieşti?

— Bi-lal kaifa, rosti Leto.

Fără rezerve.

O expresie vicleană apăru pe chipul lui Muriz.

— Nu ştiu de ce-ți îngădui toate astea, spuse el. Cel mai bine ar fi să te omor pe loc, dar eşti un năpârstoc de Batigh, iar eu am avut un fiu care a murit. Bine. Vom merge la Shuloch şi-am să convoc Isnadul ca să hotărască în legătură cu tine.

Leto, citind verdictul morții în fiecare gest din atitudinea fremenului, se întrebă pe cine credea acesta că putea să înşele.

— Ştiu că Shuloch este Ahl as-sunna wal-jamas, spuse el.

— Ce poate şti un copil despre lumea reală? replică Muriz, făcându-i semn s-o ia înainte către topter.

Leto se supuse, dar ciuli urechea la zgomotul paşilor din spatele lui.

— Cel mai sigur mijloc de a păstra un secret, zise el, este de a-i face pe oameni să creadă că răspunsul le e deja cunoscut. Aşa, nu-şi mai pun întrebări. A fost o treabă deşteaptă din partea voastră, a celor care-ați fost alungați de Jacurutu. Cine şi-ar putea închipui că Shuloch, locul legendar al atâtor poveşti, există în realitate? Şi ce aranjament convenabil pentru contrabandişti sau oricine vrea să pătrundă pe Dune.

Paşii lui Muriz se opriră. Leto se întoarse, cu spatele lipit de fuzelajul topterului, având aripa aparatului în stânga.

Muriz stătea la mai puțin de-un pas distanță, cu pistolul maula ațintit drept spre el.

— Vasăzică nu eşti copil, zise. Eşti un afurisit de pitic venit să ne spionezi! Mi-am spus eu că vorbeşti cu prea multă înțelepciune, numai că ai vorbit prea curând mai mult decât trebuia.

— Nu destul, replică Leto. Sunt Leto, fiul lui Paul Muad'Dib. Dacă mă ucizi, tu şi poporul tău vă veți scufunda în nisip. Dacă-mi cruți viața, vă voi conduce spre măreție.

— Nu încerca să te joci cu mine, pipernicitule! mârâi fremenul. Leto se află în acel Jacurutu, de unde zici tu că...

Amuți brusc. Mâna în care ținea pistolul coborî uşor, în timp ce ochii i se încruntară, perplecşi.

Era ezitarea pe care o aşteptase Leto. Îşi încordă toți muşchii de parcă s-ar fi pregătit să sară spre stânga, dar trupul nu i

se clinti mai mult de un milimetru, şi pistolul fremenului se izbi violent în aripa topterului. Arma zbură din mâna lui Muriz şi, înainte ca acesta să-şi dea seama ce se întâmplă, Leto se afla lângă el ţinându-i în coastă lama propriului său cristai.

— Presupun că vârful e otrăvit, zise Leto. Spune-i prietenului tău din topter să rămână unde e şi să nu facă nicio mişcare. Altminteri, voi fi nevoit să te omor.

Muriz, frecându-şi mâna lovită, scutură din cap către silueta din interiorul aeronavei şi spuse:

— Tovarăşul meu, Behaleth, te-a auzit. Va rămâne stană de piatră.

Ştiind că nu dispunea de prea mult timp până când cei doi aveau să găsească o cale pentru a ieşi din încurcătură sau până ce amicii lor, intrigaţi, vor veni să vadă ce se întâmplă, Leto vorbi repede:

— Aveţi nevoie de mine, Muriz. Fără mine, viermii şi mirodenia vor dispărea de pe Dune.

Îl simţi pe fremen încremenind.

— Cum ai aflat de Shuloch? întrebă acesta după o clipă. Ştiu că nu ţi-au spus cei de la Jacurutu.

— Admiţi, deci, că sunt Leto Atreides?

— Cine altul ai putea fi? Dar cum de-ai...

— Pentru că te afli aici. Shuloch există, ca atare restul e cât se poate de simplu. Sunteţi Proscrişii care-au scăpat cu viaţă când a fost nimicit Jacurutu. Te-am văzut făcând semnale cu aripile, ceea ce-nseamnă că nu folosiţi mijloace de comunicaţie care pot fi interceptate. Recoltaţi mirodenie, deci faceţi comerţ. Şi nu puteţi face comerţ decât cu traficanţii. Te ocupi de contrabandă, deşi eşti fremen. Nu poţi fi decât din Shuloch.

— De ce m-ai provocat să te ucid?

— Fiindcă, oricum, m-ai fi ucis de cum ajungeam la Shuloch.

O rigiditate aproape cadaverică puse stăpânire pe trupul fremenului.

— Bagă de seamă, Muriz! îl preveni Leto. Ştiu tot despre voi. De când existați v-a stat în obicei să luați apa călătorilor imprudenți. Treaba asta trebuie să fi devenit de acum un ritual banal pentru voi. Cum altfel i-ați putea reduce la tăcere pe cei care, din întâmplare, dau peste voi? Cum altfel ați putea să vă păstrați secretul? Batigh! Voiai să mă îmbrobodeşti cu epitete blajine şi vorbe dulci. De ce să risipeşti o parte din apa mea pe nisip? Iar dacă eram dat dispărut, ca atâția alții... simplu, m-a înghițit Tanzerouftul.

Cu mâna dreaptă, Muriz făcu semnul *Coarnelor-Viermelui* pentru a se păzi de Rihani-ul pe care-l evocau cuvintele lui Leto. Iar Leto, cunoscând aversiunea vechilor fremeni față de mentați şi de orice le mirosea a demonstrație de logică, îşi înăbuşi un zâmbet.

— Namri a vorbit despre noi la Jacurutu, mârâi Muriz. O să-i iau apa când...

— N-o să iei nimic, decât nisip, dacă ai de gând să faci în continuare pe prostul, îi tăie vorba Leto. Ce-ai să te faci, Muriz, când întreaga Dune nu va mai fi decât iarbă verde, arbori şi apă la suprafață?

— Asta nu se va întâmpla niciodată!

— Ba se întâmplă deja chiar sub ochii tăi.

Leto auzi clar scrâşnetul furios al dinților lui Muriz.

— Şi cum ai putea tu să împiedici asta? întrebă fremenul, cu glas răguşit.

— Cunosc pe de-a-ntregul planul transformării, răspunse Leto. Îi cunosc toate punctele forte şi toate slăbiciunile. Fără mine, Shai-Hulud va dispărea pentru totdeauna.

O notă de viclenie reveni în vocea lui Muriz:

— Mă rog, ce rost are să discutăm aici? Suntem la egalitate. Ai cuțitul în mână şi m-ai putea omorî, dar pe urmă Behaleth va trage în tine.

— Nu înainte de a-mi da timp să-ți recuperez pistolul, replică Leto. Apoi topterul vostru va fi al meu. Da, ştiu să pilotez.

Muriz se încruntă.

— Şi dacă nu eşti cel care te pretinzi a fi?

— Tatăl meu n-ar fi în stare să mă recunoască?

— Ah! făcu Muriz. Vasăzică aşa ai aflat? Dar... (Se întrerupse şi scutură din cap.) Călăuza lui e propriul meu fiu. Şi mi-a spus că voi doi nu v-ați... Cum de-ai putut să...

— Aşadar, nu credeți că Muad'Dib poate descifra viitorul?

— Ba credem! Dar el însuşi spune despre el că...

Din nou, se întrerupse.

— Şi-ți închipuiai că nu-i conştient de neîncrederea voastră, spuse Leto. Am venit exact în locul acesta şi exact la momentul acesta ca să mă întâlnesc cu tine, Muriz. Ştiu totul despre tine pentru că te-am *văzut*... şi l-am văzut şi pe fiul tău. Ştiu cât de siguri sunteți de voi, cum îl luați în derâdere de Muad'Dib, ce planuri aveți pentru a vă salva peticul vostru de deşert. Dar, fără mine, peticul ăsta al vostru e sortit pieirii, Muriz. Pentru totdeauna. Lucrurile au mers prea departe pe Dune. Tata aproape că şi-a epuizat viziunea şi nu mai aveți ce face, decât să vă întoarceți spre mine.

— Orbul ăla...

Muriz se poticni, înghițind în sec.

— Curând, se va întoarce de la Arrakeen şi atunci vom vedea cât de orb este. Chiar într-atât te-ai îndepărtat de vechile datini fremene, Muriz?

— Ce?

— El e *Wadquiyas* cu voi. Oamenii tăi l-au găsit în deşert şi l-au adus la Shuloch. Ce descoperire prețioasă era! Mai prețioasă decât un filon de mirodenie. *Wadquiyas!* A trăit cu voi, apa lui s-a amestecat cu apa tribului vostru. Face parte din acelaşi Râu al Spiritului ca voi. (Apăsă şi mai mult cu lama cristaiului în mantia lui Muriz.) Bagă de seamă, Muriz!

Ridică mâna stângă şi smulse masca de pe obrazul fremenului. Ghicindu-i intenția, Muriz întrebă:

— Unde te-ai putea duce dacă ne-ai omorî pe amândoi?

— Înapoi, la Jacurutu.

Leto apăsă cu degetul mare buzele lui Muriz.

— Muşcă şi bea, Muriz. Fă-o sau vei muri!

Muriz ezită, apoi muşcă fără milă degetul lui Leto.

Leto, cu ochii la gâtlejul fremenului, îl văzu înghițind şi, atunci, retrase cuțitul şi i-l înapoie lui Muriz.

— *Wadquiyas*, rosti el. Trebuie să aduc un ultragiu tribului ca să poți să-mi iei apa.

Muriz încuviință cu o mişcare a capului.

— Ia-ți pistolul, zise Leto arătând cu bărbia.

— Ai încredere în mine, acum?

— Cum altfel voi putea trăi printre Proscrişi?

Din nou, o luminiță vicleană jucă în ochii fremenului, dar, de această dată, Muriz părea să măsoare, să evalueze situația sub aspect economic. Se întoarse cu o bruschețe care dezvăluia decizii secrete, îşi culese de jos pistolul maula şi puse piciorul pe scara topterului.

— Să mergem, îi spuse lui Leto. Am zăbovit prea mult lângă bârlogul viermelui.

Viitorul pe care-l dezvăluie preştiinţa nu poate fi interpretat totdeauna după regulile trecutului. Firele existenţei se încâlcesc în virtutea multor legi necunoscute. Viitorul preştient se sprijină pe propriile sale legi. El nu se conformează nici rânduielilor zensunnite, nici rânduielilor ştiinţei. Preştiinţa construieşte o integritate relativă. Ea cere prelucrarea clipei prezente, avertizându-te mereu că nu fiecare fir poate fi urzit în ţesătura trecutului.

„Kalima: Cuvintele lui Muad'Dib Comentariul de la Shuloch"

Muriz pilota ornitopterul cu uşurinţa obişnuinţei. Leto, aşezat lângă el, simţea prezenţa înarmată a lui Behaleth, în spatele lor. Totul mergea acum pe încredere şi pe firul subţire al viziunii sale, de care trebuia să se agaţe. Dacă eşua... *Allahu akbahr*. Uneori, erai nevoit să te înclini în faţa unei rânduieli superioare.

Masivul Shuloch era o apariţie impresionantă în inima deşertului. Faptul că nu fusese încă descoperit implica, de bună seamă, multe mite, mulţi morţi şi mulţi prieteni în posturi importante. De sus, Leto observă în centrul Shulochului o depresiune împresurată de stânci înalte, printre care urcau canioane ce sfârşeau în fundături. O vegetaţie densă, alcătuită în mare parte din tufe şi arbuşti, mărginea gurile canioanelor, indicând, ca inelul de palmieri-evantai din interiorul depresiunii, belşugul de apă al aşezării. Peste tot, ca nişte nasturi verzi risipiţi în nisip, se vedeau colibe rudimentare, construite din ramuri de palmier şi acoperite cu frunziş şi fibră de mirodenie. În ele probabil că locuiau proscrişii Proscrişilor, cei ce nu puteau ajunge mai jos, decât, poate, în moarte.

Muriz ateriză în interiorul depresiunii, lângă intrarea unuia dintre canioane. O construcţie izolată se ridica, la mică distanţă, în faţa topterului: era o încropeală din crengi de viţa-deşertului şi frunze de bejato, consolidate cu pânză de mirodenie termosudată. Părea o replică a primelor distilcorturi primitive şi spunea totul despre starea de decădere a unora dintre locuitorii Shulochului. Leto nu se îndoia că pierderea de umiditate era considerabilă şi că,

noaptea, interiorul colcăia de insecte vorace de la vegetația învecinată. Aşadar, în aceste condiții trăia tatăl său. Şi biata Sabiha. Ăsta era locul ei de osândă.

La îndemnul lui Muriz, coborî din topter şi se îndreptă spre colibă. Ceva mai departe, printre palmierii dinspre canion, văzu o mulțime de oameni la lucru. Erau jigăriți, zdrențăroşi, şi faptul că abia dacă-şi aruncară privirea spre el sau topter era elocvent pentru ambianța de oprimare. În spatele lucrătorilor, Leto zări bordura de piatră a unui qanat şi avu astfel explicația senzației de umezeală din aer: apă la suprafață. Trecând pe lângă colibă, observă că era, într-adevăr, pe cât de rudimentară i se păruse la prima vedere. Se îndreptă spre qanat şi, când ajunse pe marginea lui, privi în jos şi remarcă imediat freamătul provocat de prezența peştilor răpitori în apa întunecată. Lucrătorii, evitându-i privirea, îşi vedeau mai departe de treabă, îndepărtând nisipul din şanțurile pavate aflate în jur.

Muriz se opri în spatele lui şi spuse:

— Eşti la hotarul dintre peşte şi vierme. În fiecare canion se află câte un vierme. Qanatul ăsta a fost deschis şi acum vom scoate peştii ca să atragem păstrăvii de nisip.

— E clar, zise Leto. Ţarcuri. Vindeți păstrăvi şi viermi în afara planetei.

— A fost ideea lui Muad'Dib!

— Ştiu. Însă, departe de Dune, niciunul din viermii sau păstrăvii voştri nu supraviețuieşte prea mult.

— Deocamdată, dar într-o zi...

— Nu în următorii zece mii de ani, spuse Leto.

Şi se întoarse pentru a observa jocul emoțiilor pe fața lui Muriz. Întrebările se perindau pe chipul acestuia asemenea undelor care parcurgeau qanatul. Acest fiu al lui Muad'Dib putea într-adevăr să citească viitorul? Unii mai credeau şi

acum că Muad'Dib o făcuse, dar... cum te puteai pronunța asupra unui lucru ca ăsta?

Muriz se răsuci brusc şi o luă înainte, către colibă. Deschizând izolația rudimentară a uşii, îi făcu semn lui Leto să intre. Un opaiț cu ulei de mirodenie ardea lângă peretele opus şi, sub el, stătea ghemuită o siluetă măruntă, cu spatele la uşă. Interiorul era saturat de mirosul de scorțişoară al uleiului ars.

— Ne-au trimis o nouă prizonieră care să îngrijească sietchul lui Muad'Dib, rosti ironic Muriz. Dacă va sluji bine, poate că-şi va putea păstra apa o vreme. (Înfruntă privirea lui Leto.) Unii cred că e rău să iei apa altuia. Fremenii ăia în cămăşi dantelate ridică mormane de gunoi în oraşele lor nou construite! Mormane de gunoi! Când s-a mai văzut una ca asta pe Dune? Şi când punem mâna pe câte unii ca asta... (arătă spre mogâldeața de sub opaiț) sunt, de obicei, pe jumătate morți de frică, pierduți definitiv pentru ai lor şi respinşi de adversarii fremeni. Înțelegi, Leto-Batigh?

— Înțeleg.

Silueta ghemuită nu schițase nicio mişcare.

— Zici că vrei să ne conduci, spuse Muriz. Fremenii sunt conduşi de oameni care şi-au plătit tributul de sânge. Unde ai putea tu să ne conduci?

— Kralizec, rosti Leto, cu ochii la silueta nemişcată.

Muriz se încruntă şi-l fulgeră cu privirea. Kralizec? Asta nu însemna doar război sau revoluție: era Bătălia Taifun. Cuvântul îşi avea sorgintea în cele mai străvechi dintre legendele fremene: bătălia de la capătul Universului. Krazilec?

Înaltul fremen înghiți spasmodic. Năpârstocul ăsta era la fel de imprevizibil ca un filfizon de la oraş! Muriz se întoarse spre silueta de sub opaiț.

— Femeie! Liban wahid! porunci el.

Adu-ne băutură de mirodenie!

Mogâldeața păru să şovăie.

— Fă ce spune, Sabiha, rosti cu blândețe Leto.

Ea sări în picioare şi se răsuci, privindu-l fix, incapabilă să-şi ia privirea de la chipul lui.

— O cunoşti? se miră Muriz.

— E nepoata lui Namri. A adus un ultragiu sietchului Jacurutu şi au dat-o pe mâna ta.

— Namri? Dar...

— Liban wahid, spuse Leto.

Sabiha trecu repede pe lângă ei şi, de cum ieşi, o auziră rupând-o la fugă.

— N-o să ajungă departe, comentă Muriz. Duse un deget la rădăcina nasului. O rudă de-a lui Namri, zici... Interesant. Şi ce-a făcut de i-a ultragiat?

— Mi-a dat ocazia să evadez.

Şi, cu aceste cuvinte, Leto ieşi după Sabiha.

O zări stând pe malul qanatului. Se apropie de ea şi privi în jos, spre oglinda apei. Din palmierii învecinați se auzeau țipete scurte de păsări, fâlfâit de aripi. Mai încolo, hârşâia nisipul pe care-l măturau lucrătorii. Ca şi Sabiha, Leto continuă să stea imobil, cu capul plecat şi privirea ațintită la apă şi la reflexele ei. Cu coada ochiului, întrezări papagali albaştri în frunzişul palmierilor. Unul din ei zbură pe deasupra qanatului şi-i văzu oglindirea într-o volbură argintie de peşti, ca şi cum, pentru o clipă, păsări şi peşti răpitori ar fi înotat în acelaşi firmament.

Sabiha îşi drese glasul.

— Mă urăşti, spuse Leto.

— M-ai făcut de ocară. M-ai umilit în ochii alor mei. Au ținut un Isnad şi m-au trimis aici ca să-mi pierd apa. Totul, numai din cauza ta!

Râsul lui Muriz răsună în spatele lor.

— Cred că acum ți-ai dat seama, Leto-Batigh, că, la noi, Râul Spiritului are mulți afluenți.

— Dar apa mea curge în venele tale, spuse Leto, întorcându-se. Şi nu e un afluent. Sabiha este destinul viziunii mele, iar eu o urmez. Am traversat deşertul pentru a-mi găsi viitorul aici, la Shuloch.

— Tu şi...

Muriz arătă spre Sabiha şi, pentru a doua oară, râse cu poftă.

— Nu va fi aşa cum poate că vă închipuiți voi doi, zise Leto. Să ții minte asta, Muriz. Am găsit urmele de paşi ale viermelui meu.

Şi, dintr-odată, îşi simți ochii înecați în lacrimi.

— Dă apă morților! şopti Sabiha.

Muriz însuşi îl privi uluit, tulburat. Fremenii nu plângeau decât când voiau să ofere darul cel mai profund, cel ce venea din suflet. Aproape intimidat, Muriz îşi acoperi obrazul cu masca distraiului şi-şi trase gluga djelabei peste sprâncene.

Leto aruncă o privire pe lângă silueta impunătoare a fremenului şi spuse:

— Aici, la Shuloch, oamenii se mai roagă încă să fie rouă la marginea deşertului. Du-te, Muriz, şi roagă-te pentru Kralizec. Îți promit că va fi.

Orice discurs fremen presupune o mare concizie şi un sens precis al expresiei. Vorbirea fremenă este dominată de iluzia

absoluturilor. Ipotezele sale oferă un teren fertil pentru religiile absolutiste. În plus, fremenii au un respect deosebit pentru considerentele de ordin moral. Terifiantei instabilități a tuturor lucrurilor, ei îi opun aserțiuni instituționalizate. Ei spun: „Ştim că nu există un summum al cunoaşterii posibile; acesta este apanajul lui Dumnezeu. Dar oamenii pot stăpâni tot ceea ce le stă în puteri să învețe." În temeiul acestei abordări tranşante a Universului, ei au dobândit o credință fantastică în semne şi prevestiri, precum şi în propriul lor destin. Este una dintre originile legendei lor despre Kralizec, războiul de la capătul Universului.

„Rapoartele confidențiale Bene Gesserit", fila 800881

— E la loc sigur, spuse Namri, zâmbindu-i lui Gurney Halleck din colțul opus al încăperii pătrate, săpate în stâncă. Poți să transmiți asta prietenilor tăi.

— Şi care-i acel loc sigur? întrebă Halleck.

Nu-i plăcea tonul lui Namri, iar ordinele Jessicăi îl apăsau ca o piatră de moară. Fir-ar afurisită de vrăjitoare! Explicațiile ei n-aveau nicio noimă, cu excepția avertismentului despre ceea ce s-ar fi putut întâmpla dacă Leto nu izbutea să stăpânească înfricoşătoarele sale vieți-memorii.

— E un loc sigur, spuse Namri. Asta-i tot ce mi s-a îngăduit să-ți spun.

— De unde-ai aflat?

— Am primit un distrans. Sabiha e cu el.

— Sabiha! O să-l lase iar să...

— De data asta nu.

— Aveți de gând să-l ucideți?

— Nu mai e treaba mea.

Halleck făcu o grimasă. *Distrans.* Care putea fi raza de acțiune a blestemaților ălora de lilieci? Îi văzuse de

nenumărate ori zburând pe deasupra deşertului, ducând mesaje secrete imprimate în chiţăiturile lor. Dar cât de departe puteau să zboare pe planeta asta de iad?

— Trebuie să-l văd cu ochii mei, spuse.

— Nu se poate.

Halleck trase aer în piept, încercând să-şi păstreze calmul. Petrecuse două zile şi două nopţi în aşteptarea rapoartelor de la cercetaşi. Acum, în dimineaţa celei de-a treia, avea impresia că rolul lui se dizolva împrejurul său, lăsându-l gol. Nu-i plăcuse niciodată să facă pe comandantul. Comandanţii trebuiau întotdeauna să stea în aşteptare când alţii făceau lucrurile interesante şi periculoase.

— Şi de ce nu se poate? întrebă el.

Contrabandiştii care amenajaseră acest sietch-ascunzătoare lăsaseră prea multe întrebări în suspensie şi nu mai era dispus să permită ca asta să se repete şi cu Namri.

— Unii consideră că ai văzut deja prea mult aflând de acest sietch, răspunse Namri.

Halleck detectă ameninţarea şi-şi impuse calmul destins al luptătorului oţelit, apropiindu-şi mâna de pumnal, fără însă a-l atinge. Simţea lipsa scutului, dar scuturile erau prohibite în deşert din cauza efectului lor asupra viermilor şi a vulnerabilităţii la sarcinile statice generate de furtuni.

— Secretoşenia asta nu făcea parte din înţelegerea noastră, spuse el.

— Şi dacă-l omoram, asta făcea parte din înţelegerea noastră?

Din nou, Halleck se simţi escrocat de forţe nevăzute despre care Doamna Jessica nu-l prevenise. Ea şi planul ei blestemat! Poate că era mai bine să nu te încrezi în Bene Gesserit... Aproape imediat se simţi neloial. Jessica îi explicase problema, iar el acceptase să se implice în planul

ei, ştiind bine că, mai târziu, ca orice plan, va necesita modificări. Şi nu era vorba de o Bene Gesserit *oarecare*, ci de Jessica a Atreizilor, care-i acordase dintotdeauna amiciția şi sprijinul ei. Fără ea – şi era perfect conştient de asta – ar fi plutit acum în derivă, într-un Univers şi mai periculos decât acesta.

— Nu poți să-mi răspunzi la întrebare, observă Namri.

— Trebuia să-l omori numai dacă se dovedea că e... posedat, spuse Halleck. Monstruozitate.

Namri îşi duse pumnul la urechea dreaptă.

— Doamna ta ştia că aveam mijloacele să-l punem la încercare. Şi a avut înțelepciunea să lase judecata în seama mea.

Halleck strânse din fălci, înciudat.

— Ai auzit cuvintele pe care mi le-a adresat Cucernica Maică, urmă Namri. Noi, fremenii, înțelegem asemenea femei, dar voi, străinii, nu le veți înțelege niciodată. Femeile fremene îşi trimit deseori fiii la moarte.

Halleck rosti printre dinți:

— Vrei să spui că l-ați omorât?

— Nu. Trăieşte. E într-un loc sigur. Şi va primi în continuare mirodenie.

— Dar trebuie să-l conduc înapoi, la bunica sa, dacă supraviețuieşte.

Namri se mulțumi să ridice din umeri.

Halleck înțelese că n-avea să obțină nicio altă reacție. Drace! Nu putea să se înapoieze şi să se prezinte în fața Jessicăi cu atâtea întrebări rămase fără răspuns! Îşi scutură capul.

— De ce te mai frământi pentru ceea ce nu poți schimba? întrebă Namri. Eşti bine plătit.

Halleck îi aruncă o privire încruntată. Fremenii ăştia! Îşi închipuiau că pentru toţi străinii ceea ce conta în primul rând erau banii. Dar Namri exprima mai mult decât o prejudecată fremenă. Alte forţe îşi vârâseră coada aici. Prezenţa lor era evidentă pentru cel al cărui spirit de observaţie fusese educat de o Bene Gesserit. Toată povestea asta mirosea a vicleşug în alt vicleşug din alt vicleşug...

Trecând brusc la modul de exprimare familiar şi jignitor, Halleck spuse:

— Doamna Jessica o să se mânie. S-ar putea să-şi trimită cohortele împotriva...

— *Zanadiq!* înjură Namri. Furier nenorocit! Tu nu faci parte din *Mohalata*! O să-mi facă plăcere să pun stăpânire pe apa ta pentru Poporul Nobil!

Halleck apucă mânerul pumnalului şi-şi pregăti mâneca stângă, care ascundea o mică surpriză pentru eventualii agresori.

— Nu văd niciun fel de apă vărsată pe-aici, zise. Te-o fi orbit orgoliul.

— Mai eşti încă în viaţă fiindcă am vrut să afli, înainte de a muri, că Doamna ta Jessica n-o să mai trimită cohorte împotriva nimănui. Iar tu nu vei avea norocul să treci în tihnă în Huanui, canalie venetică! Eu aparţin Poporului Nobil, pe când tu...

— Pe când eu nu-s decât un slujitor al Atreizilor, rosti Halleck cu voce blândă. Noi suntem canaliile care au smuls jugul Harkonnenilor de pe gâturile voastre jegoase.

Namri rânji, dezvăluindu-şi albeaţa dinţilor.

— Doamna ta e prizonieră pe Salusa Secundus. Mesajele pe care le credeai trimise de ea veneau de la fiica ei!

Cu un efort cumplit, Halleck izbuti să-şi păstreze vocea egală:

— Asta n-are nicio importanţă. Alia va...

Namri trase cristaiul din teacă.

— Ce ştii tu despre Matricea Paradisului?! Eu sunt slujitorul ei, târfă masculină! Luându-ți apa, nu voi face decât să-i îndeplinesc porunca!

Şi se năpusti spre Halleck cu furie nesăbuită.

Halleck, deloc amăgit de aparenta lui imprudență, scutură fulgerător brațul stâng, lăsând să se desfăşoare bucata de pânză aspră pe care o cususe în căptuşeală şi care prinse cuțitul lui Namri. Cu aceeaşi mişcare, aruncă pânza peste capul adversarului, în timp ce vârful pumnalului său țâşni pe dedesubt, străpungând pânza, spre fața lui Namri. Simțea lama înfigându-se adânc în clipa în care corpul fremenului îl izbi cu suprafața dură a armurii de metal ascuns sub mantie. Namri scoase un urlet de furie, se smuci îndărăt şi se prăbuşi. Rămase întins, nemişcat, cu sângele gâlgâindu-i pe gură, fixându-l pe Halleck cu ochii larg deschişi, a căror privire deveni, încetul cu încetul, sticloasă.

Halleck dădu drumul unui suspin lung, printre buze. Cum putuse să-şi închipuie dobitocul de Namri că prezența armurii sub mantie putea trece neobservată? Replie cu grijă căptuşeala-capcană, şterse lama pumnalului şi, vârând-o în teacă, se adresă cadavrului:

— Cum credeai tu, neghiobule, c-am fost antrenați noi, *slujitorii* Atreizilor?

Trase adânc aer în piept şi gândi: *Şi acum... Al cui vicleşug sunt eu?* Cuvintele lui Namri avuseseră rezonanța adevărului. Jessica era prizoniera Corrinilor şi Alia îşi punea în aplicare propriile-i uneltiri. Era drept că Jessica îl avertizase în legătură cu eventuala ostilitate a Aliei, dar nu prevăzuse că ea însăşi ar putea cădea prizonieră. Oricum... el unul avea nişte ordine de executat. Dar, mai întâi, trebuia să părăsească locul acesta. Din fericire, un fremen înveşmântat în distrai şi mantie nu se deosebea prea mult de oricare altul. Târî cadavrul lui Namri într-un colț al camerei, aruncă peste el câteva perne, trase un covor peste balta de sânge. Apoi fixă

în mască filtrele nazale şi tuburile captatoare ale distraiului, îşi acoperi obrazul ca pentru o ieşire în deşert, trase gluga mantiei pe frunte şi ieşi în lungul coridor exterior.

Adoptă un mers calm, firesc, spunându-şi: *Inocentul păşeşte fără grijă.* Simţea o uşurare curioasă, de parcă s-ar fi îndepărtat de pericol şi invers.

Nu mi-a plăcut nicio clipă planul ei în legătură cu puştiul, gândi. *Şi-am să i-o şi spun, dacă apuc s-o văd. Dacă.* Fiindcă, în cazul în care Namri spusese adevărul, se realiza ipoteza cea mai periculoasă. Alia nu l-ar fi lăsat prea mult în viaţă dacă reuşea să-l captureze. Dar mai era şi Stilgar – un bun fremen, cu toate superstiţiile unui bun fremen.

Jessica îi explicase clar: „Pojghiţa de civilizaţie care acoperă adevărata natură a lui Stilgar este foarte subţire. Şi iată cum poate fi ea îndepărtată..."

Spiritul lui Muad'Dib înseamnă mai mult decât nişte vorbe, mai mult decât litera Legii pronunţate în numele lui. Muad'Dib trebuie să rămână de-a pururi acea mânie lăuntrică împotriva mulţumirii de sine a celor puternici, împotriva şarlatanilor şi a fanaticilor dogmatici. Această mânie este cea care trebuie lăsată să-şi spună cuvântul, pentru că, mai presus de orice, Muad'Dib ne-a învăţat un lucru: că oamenii nu pot dăinui decât într-o fraternitate a dreptăţii sociale.

„Legământul fedaykin"

Leto stătea aşezat, cu spatele sprijinit de peretele colibei şi ochii aţintiţi la Sabiha, privind cum se desfăşurau firele viziunii sale. Sabiha tocmai terminase de pregătit cafeaua şi, după ce-o puse deoparte, se lăsă pe vine şi începu să amestece mâncarea lui de seară – o fiertură cu aromă de mirodenie. Mâna ei învârtea cu iuţeală lingura şi lichidul indigo se ridica pe pereţii castronului. Cu faţa suptă aplecată deasupra vasului, părea cu totul absorbită de omogenizarea concentratului. Membrana grosolană care nu reuşea să transforme interiorul colibei într-un distilcort fusese peticită,

în locul aflat chiar în spatele Sabihei, cu un material de culoare mai deschisă şi umbra fetei, proiectată de flacăra reşoului şi de lumina pâlpâitoare a opaițului, dansa pe acest ecran cenuşiu.

Opaițul îl intriga pe Leto. Oamenii din Shuloch nu se arătau deloc zgârciți cu uleiul de mirodenie: un opaiț în loc de licuriglob. Țineau în captivitate proscrişi transformați în sclavi, în cea mai veche tradiție fremenă. Pe de altă parte, foloseau ornitoptere şi o combină de recoltat mirodenie dintre cele mai perfecționate. Era un amestec neobişnuit de arhaic şi modern.

Sabiha împinse spre el castronul şi stinse reşoul.

Leto nu schiță niciun gest.

— O să fiu pedepsită dacă nu mănânci, spuse ea.

Leto continuă s-o privească, gândind: *Dac-o omor, spulber o viziune. Dacă-i dezvălui planurile lui Muriz, spulber altă viziune. Dacă aştept, aici, venirea tatălui meu, acest fir-de-viziune va deveni o frânghie puternică.*

Mintea lui sortă firele. Unele erau de-o gingăşie care îl fascinau. Un viitor în care apărea Sabiha, îndeosebi, avea o realitate ispititoare în conştiința sa preştientă. Amenința să le blocheze pe toate celelalte, dar Leto le urmări până la capăt şi văzu în ce chinuri sfârşea.

— De ce mă priveşti aşa? întrebă ea.

El nu răspunse.

Ea împinse vasul ceva mai aproape.

Leto încercă să-şi înghită nodul din gât. Îndemnul de-a o ucide pe Sabiha era tot mai puternic. Observă că începuse să tremure. Ar fi fost atât de uşor să spulbere o viziune şi să lase cale liberă sălbăticiei!

— Muriz a poruncit asta, spuse ea, atingând castronul. Da, Muriz poruncise. Superstiția năpădea totul. Muriz voia o

viziune pe care s-o poată descifra. Era ca un sălbatic din vremuri apuse care-i cerea vrăjitorului să arunce oscioarele şi să-i citească viitorul în ele. Muriz confiscase distraiul prizonierului său, „ca simplă măsură de precauţie". O ironie fină la adresa lui Namri şi a Sabihei. *Numai neghiobii lasă să le scape un prizonier.*

Muriz avea însă o gravă problemă emoţională: Râul Spiritului. Apa prizonierului său curgea în propriile lui vene. Muriz căuta un semn care i-ar fi îngăduit să-l ţină pe Leto sub o ameninţare cu moartea.

Fiul, asemenea tatălui, gândi Leto.

— Mirodenia nu va face altceva decât să-ţi provoace viziuni, spuse Sabiha. Tăcerea lui o neliniştea. Am avut şi eu viziuni, în timpul orgiilor. N-au nicio noimă, nicio însemnătate.

Asta e! gândi el deodată, şi corpul îi încremeni instantaneu, lăsându-i pielea rece şi umedă. Antrenamentul Bene Gesserit preluă controlul conştiinţei sale, mai întâi ca un punct luminos, care trecu repede în spatele lui şi, răspândindu-se în evantai, proiectă lumina orbitoare a viziunii asupra Sabihei şi a celorlalţi Proscrişi. Vechea învăţătură Bene Gesserit era explicită:

„Limbajele iau naştere reflectând specializările unui mod de viaţă. Fiecare specializare poate fi recunoscută după cuvintele sale, după postulatele sale şi după structura frazelor sale. Căutaţi pauzele. Specializările reprezintă locuri în care viaţa se întrerupe, unde mişcarea e zăgăzuită şi împietrită."

Înţelese, atunci, că Sabiha era, şi ea, o vizionară, că orice fiinţă umană avea aceeaşi putere. Dar Sabiha îşi dispreţuia viziunile din timpul orgiilor cu mirodenie. Ele provocau anxietate, de aceea trebuiau repudiate, uitate în mod deliberat. Poporul ei se ruga lui Shai-Hulud fiindcă viermele domina multe dintre viziuni. Se rugau să aibă parte de rouă în pragul deşertului pentru că vieţile lor depindeau de umiditate. Cu toate astea, se scăldau în belşugul de mirodenie şi ademeneau păstrăvi de nisip în qanaturi

descoperite. Sabiha îl hrănea cu viziuni preştiente în cel mai firesc mod cu putință, fără să-i pese, şi totuşi, în cuvintele ei, percepea semnalele iluminării: Sabiha depindea de absoluturi, căuta limite finite; şi toate astea pentru că nu era în stare să facă față rigorilor impuse de deciziile teribile legate de propria ei carne. Se crampona de viziunea chioară a Universului, care-o întemnița şi paraliza timpul, pentru că alternativele o îngrozeau.

Prin contrast, Leto simți mişcarea pură care era el. Era o membrană ce reunea dimensiuni infinite şi, deoarece vedea aceste dimensiuni, putea lua acele decizii teribile.

Aşa cum a făcut tatăl meu.

Leto vedea acum structura globală a viziunilor şi ştia ce fir trebuia să urmărească. *Pielea mea nu este a mea.* Se ridică în picioare, strângându-şi mantia în jurul trupului. Contactul postavului cu pielea i se păru straniu fără distraiul care să-i protejeze corpul. Sub tălpile goale, pe podeaua căptuşită cu pânză din fibră de mirodenie, simțea nisipul care fusese cărat în interiorul colibei.

— Ce faci? întrebă Sabiha.

— Aerul de-aici e irespirabil. Mă duc afară.

— N-ai cum să fugi! În fiecare canion e câte un vierme. Dacă treci de qanat, viermii îți vor simți umezeala. Cei captivi sunt foarte sensibili, mult mai sensibili decât cei din deşert. Şi, în afară de asta... (Câtă satisfacție răutăcioasă, deodată, în glasul ei!) n-ai distrai.

— Atunci, ce-ți pasă? făcu el, întrebându-se dacă mai putea să provoace vreo reacție adevărată din partea ei.

— N-ai mâncat.

— Şi vei fi pedepsită.

— Da!

— Dar sunt deja saturat de mirodenie. Fiecare clipă e o viziune. (Arătă cu piciorul gol spre castron.) Varsă-l în nisip. Cine-o să ştie?

— Suntem supravegheaţi, şopti ea.

El scutură din cap, înlăturând-o din viziunile sale, simţind cum îl învăluia o nouă libertate. Nu era nevoie să ucidă această biată marionetă. Ea dansa după altă muzică, fără a şti măcar paşii, închipuindu-şi că mai putea încă să se împărtăşească din puterea care-i atrăgea pe piraţii lacomi din Shuloch şi Jacurutu. Leto se apropie de uşă şi puse mâna pe izolaţie.

— Când o să vină Muriz, spuse ea, se va înfuria rău...

— Muriz e un negustor de vid, zise el. Mătuşa mea a luat tot ce se afla în el.

Sabiha se ridică.

— Vin cu tine.

Nu poate să uite cum i-am scăpat, gândi Leto. *Acum îşi dă seama de fragilitatea autorităţii ei asupra mea. Şi propriile-i viziuni se agită în ea.* Dar Sabiha n-avea să dea ascultare acelor viziuni. I-ar fi fost de ajuns să reflecteze: cum ar fi putut el să treacă de-un vierme închis într-un canion îngust? Cum ar fi putut să supravieţuiască în Tanzerouft fără distrai sau fremkit?

— Trebuie să fiu singur ca să-mi consult viziunile, spuse. Vei rămâne aici.

— Unde vrei să te duci?

— La qanat.

— Noaptea, păstrăvii de nisip vin cu duiumul.

— N-or să mă atace.

— Câteodată, viermele coboară aproape până la marginea apei. Dacă traversezi qanatul...

Lăsă fraza în suspensie, încercând să dea cuvintelor ei un caracter şi mai ameninţător.

— Cum aş putea să mă caţăr pe-un vierme fără cârlige? replică el, întrebându-se dacă Sabiha mai putea recupera vreo fărâmă din viziunile ei.

— Când te-ntorci, ai să mănânci? întrebă ea, ghemuindu-se din nou lângă castron şi reîncepând să amestece cu lingura fiertura indigo.

— Toate la timpul lor, răspunse el, ştiind-o incapabilă să detecteze inflexiunile discrete ale Glasului prin care-şi infiltra propriile dorinţe în deciziile ei.

— Muriz va veni să verifice dac-ai avut vreo viziune, îl preveni ea.

— Cu Muriz rezolv eu lucrurile cum ştiu, spuse el.

Observă cât de greoaie şi lente deveniseră mişcările ei. O manevrase pe Sabiha conform tendinţei naturale a modului de viaţă fremen. Fremenii erau oameni de o energie ieşită din comun la răsăritul soarelui, dar, adesea, o letargie şi o melancolie profunde puneau stăpânire pe ei la căderea nopţii. Deja, Sabiha voia să se cufunde în somn, în vise.

Leto ieşi, singur, în noapte.

Cerul era plin de stele şi crestele masivului se detaşau net pe fondul de licăre. Păşind uşor printre palmieri, se apropie de qanat. Se ghemui pe mal şi, vreme îndelungată, ascultă scrâşnetul necontenit al nisipului din canionul aflat de partea cealaltă. După zgomot, viermele de acolo era mic, fiind ales, fără-ndoială, tocmai din această pricină. Un vierme mic era mai uşor de transportat. Se gândi la felul în care fusese capturat: vânătorii îl amorţiseră stropindu-l cu apă pulverizată. Era metoda tradiţională prin care fremenii capturau viermii pentru ritualul orgiei de transformare. Dar

acest vierme n-avea să fie ucis prin înecare. Avea să fie încărcat într-un transspațial al Ghildei şi expediat unui cumpărător plin de speranță, care, probabil, avea să constate destul de curând că deşertul său era prea umed. Puțini străini aveau idee de gradul de deshidratare pe care păstrăvii de nisip îl menținuseră cândva pe Arrakis. *Cândva.* Pentru că până şi aici, în Tanzerouft, umiditatea atmosferică era câteodată de câteva ori mai mare decât cea pe care apuca s-o simtă un vierme, în afara momentului morții într-o cisternă fremenă.

În spatele lui, o auzi pe Sabiha agitându-se prin colibă. Era nelinişti tă, hărțuită de propriile ei viziuni reprimate. Se întrebă cum ar fi fost o viață în afara viziunii, împreună cu ea, împărtăşind fiecare moment aşa cum s-ar fi ivit el, de la sine. Perspectiva aceasta îl atrăgea mai mult decât orice viziune provocată de mirodenie. Exista o puritate aparte în această posibilitate de a înfrunta un viitor necunoscut.

„Un sărut în sietch face cât două la oraş."

Vechea zicală fremenă spunea totul. Sietchul tradițional păstrase un amestec specific de brutalitate şi sfioşenie. Urme ale acelei sfioşenii existau încă la cei din Jacurutu şi Shuloch, dar numai urme. Şi Leto avu un sentiment de mâhnire gândindu-se la ceea ce se pierduse.

Încet, atât de încet încât constată faptul fără să ştie când începuse, Leto deveni conştient de freamătul surd al unei puzderii de creaturi în jurul lui.

Păstrăvi de nisip.

Momentul trecerii de la o viziune la alta se apropiase. Percepu mişcarea păstrăvilor de nisip ca pe o mişcare în interiorul propriei sale ființe. Generații de-a rândul, fremenii trăiseră cu aceste creaturi stranii prin preajmă, ştiind că, dacă riscai să foloseşti drept momeală un pic de apă, puteai să-i atragi şi să-i prinzi. Mulți fremeni, amenințați să moară de sete, îşi riscaseră ultimele picături prețioase de apă pentru siropul verde şi dulce pe care-l secreta păstrăvul şi

care putea să le ofere un dram de energie deseori salvator. Dar păstrăvii de nisip făceau, mai ales, deliciul copiilor, care-i prindeau pentru Huanui. Şi în joacă.

Leto se înfioră gândindu-se ce însemna pentru el această *joacă*, acum.

Una dintre făpturi se târî pe laba piciorului său gol. Şovăi, apoi trecu mai departe, atrasă de cantitatea mai mare de apă a qanatului.

Pentru o clipă însă, Leto simți realitatea înspăimântătoarei sale decizii. *Mănuşa păstrăvului de nisip.* Era jocul preferat al copiilor. Dacă țineai un păstrăv în mână, trecându-ți-l uşor peste piele, el devenea o mănuşă vie. Creatura era atrasă de urmele de sânge din capilarele epidermei, dar ceva, o substanță necunoscută prezentă în apa din sânge, le respingea. Mai devreme sau mai târziu, mănuşa cădea în nisip, de unde era culeasă şi aruncată într-un coş de fibră de mirodenie. Mirodenia ținea vietatea liniştită până când era azvârlită în alambicul morții.

Leto auzea clar, acum, plescăitul păstrăvilor care îşi dădeau drumul în apa qanatului şi zbaterile peştilor răpitori care se repezeau să-i devoreze. Apa făcea păstrăvii să devină moi, maleabili. Copiii fremeni învățau acest lucru foarte devreme. Puțină salivă era suficientă pentru a provoca secreția siropului. Leto ascultă plescăiturile. Era o adevărată migrație de păstrăvi, atraşi de prezența apei la suprafață, dar, în qanat, micile creaturi erau neputincioase în fața peştilor.

Şi totuşi, continuau să dea năvală, să plonjeze.

Leto pipăi cu mâna dreaptă prin nisip până ce degetele sale întâlniră pielea pergamentoasă a unui păstrăv. Era unul mare, aşa cum sperase. Creatura nu încercă să-i scape, ci aderă cu lăcomie la carnea lui. Leto îi exploră conturul cu mâna liberă: formă vag asemănătoare cu a unui diamant. O vietate fără cap, fără membre, fără ochi, dar capabilă să detecteze la sigur apa. Păstrăvii puteau să se lipească unii de alții, aderând corp la corp prin împletirea rudimentară a

cililor lor, până ce formau un unic şi vast organism-sac care zăgăzuia şi închidea apa, izolând astfel „otrava” de uriaşul în care avea să se transforme păstrăvul de nisip: Shai-Hulud.

În mâna sa, păstrăvul începu să se vânzolească, alungindu-se, dilatându-se. În aceeaşi clipă, Leto avu impresia că o copie a viziunii pe care o alesese se alungea şi se dilata. *Acest fir, nu acela,* îşi spuse. Simţi cum păstrăvul se subţia, acoperindu-i o suprafaţă din ce în ce mai mare a mâinii. Niciun păstrăv de nisip nu întâlnise vreodată o mână ca aceasta, a cărei fiecare celulă era saturată de mirodenie. Şi niciun om nu trăise şi nu raţionase vreodată în asemenea condiţii. Leto îşi ajustă cu delicateţe echilibrul enzimelor, bizuindu-se pe certitudinea luminoasă dobândită în transa mirodeniei. Cunoaşterea provenită de la nenumăratele vieţi contopite înlăuntrul lui îi dădea siguranţa cu care alegea modificări precise, prevenind moartea prin supradoză ce nu l-ar fi iertat dacă şi-ar fi slăbit vigilenţa chiar şi preţ de-o bătaie a inimii. Şi, în acelaşi timp, se contopea cu păstrăvul de nisip, hrănindu-se cu el, hrănindu-l, asimilându-l. Viziunea transei îi oferea tiparul, iar el se conforma întocmai.

Simţi că păstrăvul devenea din ce în ce mai subţire, acoperindu-i toată mâna, întinzându-se pe antebraţ. Căută în nisip o altă creatură, pe care-o depuse peste prima. Contactul le provocă ambelor vietăţi o agitaţie frenetică. Cilii lor se întrepătrunseră şi le preschimbară într-o singură membrană care-i acoperi antebraţul până la cot. Dublul păstrăv devenise mănuşa vie a jocului de copil, dar textura sa era mai fină şi sensibilitatea mai mare căci Leto îi transformase într-un simbiot dermic. Întinse braţul şi atinse cu mănuşa vie nisipul. Simţi desluşit fiecare grăunte. Ceea ce-i acoperea mâna nu mai era un păstrăv de nisip: era ceva mai dur, mai puternic. Şi avea să devină din ce în ce mai puternic... Mâna lui dădu de un alt păstrăv, care aderă imediat la primii doi şi se adaptă repede noului rol. Leto simţi atingerea moale şi mlădioasă urcându-i până la umăr.

Cu un cumplit efort de concentrare, reuşi să realizeze unificarea noii sale piei cu trupul, împiedicând respingerea.

Nu lăsă nicio fărâmă a atenției sale să se abată spre consecințele terifiante ale acțiunii lui din această clipă. Numai imperativele viziunii transei sale contau acum. Numai Poteca de Aur putea lua naştere în urma acestei încercări.

Dezbrăcă mantia şi se lungi pe nisip, cu mâna înmănuşată întinsă în calea păstrăvilor migranți. Îşi amintea cum el şi Ghanima prinseseră odată un păstrăv pe care-l frecaseră pe nisip până când se contractase într-un *pui-de-vierme,* un tub rigid cu interiorul impregnat de sirop verde. Era suficient să muşti uşor de un capăt şi să sugi înainte ca rana să se închidă pentru a culege câteva picături de nectar.

Păstrăvii îi acopereau, acum, tot corpul. Îşi simțea zvâcnetul sângelui în membrana vie. Una din creaturi încercă să-i acopere fața, dar el o frecă energic până ce o făcu să se alungească, transformându-se într-un tub subțire. Făptura se lungi mai mult decât puiul-de-vierme, rămânând flexibilă. Leto îi muşcă extremitatea şi un fir subțire de nectar i se scurse pe limbă vreme îndelungată, mai îndelungată decât ştia un fremen să se fi întâmplat vreodată. Simți cum i se răspândeşte în tot trupul energia conferită de lichidul dulce şi o excitație curioasă puse stăpânire pe el. Câtva timp, trebui să-şi tot îndepărteze de pe față membrana, rulând-o, până când o transformă într-o bordură rigidă care-i încercuia maxilarele şi fruntea, lăsând urechile descoperite.

Acum, trebuia să probeze viziunea.

Se ridică şi, întorcându-se, dădu să se îndrepte către colibă, dar constată că picioarele i se mişcau prea repede pentru a-şi păstra echilibrul. Căzu şi se rostogoli pe nisip. Imediat, sări în picioare. Saltul îl înălță la vreo doi metri deasupra solului şi, când reveni cu tălpile pe nisip, mişcările îi erau încă mult prea rapide.

Stai pe loc! îşi comandă singur. Se transpuse în starea de relaxare *prana-bindu*, adunându-şi simțurile în rezervorul conştiinței. Acțiunea focaliză unduirea concentrică spre interior a *perpetuului-acum* prin care trăia el experiența

Timpului şi exaltarea viziunii îi încălzi sufletul. Membrana funcționa întocmai cum prezisese viziunea.

Pielea mea nu este a mea.

Dar trebuia să-şi antreneze muşchii pentru acomodarea cu noua amploare a mişcărilor sale. Ori de câte ori încerca să meargă, cădea de-a rostogolul. Se aşează. Pe nesimțite, bordura de sub maxilarul lui se derulă şi încercă să-i acopere gura. O respinse, scuipând şi muşcând-o, simțind iarăşi pe limbă gustul dulceag al siropului. Sub apăsarea mâinii sale, membrana se înfăşură la loc.

Trecuse destul timp pentru ca unificarea cu trupul să se fi realizat. Leto se lungi pe burtă. Începu să se târâie, frecând membrana de nisip. Simțea clar grăunții, dar aceştia nu exercitau nicio abraziune asupra corpului său. Cu doar câteva mişcări de natație străbătu cincizeci de metri de nisip. Reacția fizică fu o senzație de căldură, provocată de fricțiune.

Membrana nu mai încerca să-i acopere gura şi nasul, dar acum îl aştepta al doilea pas esențial spre Poteca de Aur. Târându-se şi sărind ajunsese dincolo de qanat, în canionul în care se afla viermele captiv. Îl auzi imediat şuierând, venind, atras de mişcările lui în nisip.

Leto se ridică iute, cu intenția de a-l aştepta în picioare, dar mişcarea amplificată îl proiectă de-a berbeleacul cu vreo douăzeci de metri în interiorul canionului. Cu un efort considerabil, izbuti să-şi stăpânească reacțiile, se ghemui pe vine şi se ridică domol. Drept în fața lui, în lumina palidă a stelelor, nisipul se umflă deodată, ca un monstruos muşuroi. Nisipul explodă la o distanță doar de două ori cât lungimea corpului lui Leto. Dinți de cristal scânteiară în lumina difuză. Privi gura-cavernă căscată în fața lui şi desluşi, în adâncul ei, pâlpâirea mocnită a unei flăcări. Mirosul năucitor de mirodenie al răsuflării monstrului îl învălui. Dar viermele rămase pe loc. Aştepta nemişcat, în fața lui, în timp ce Prima Lună răsări din spatele crestelor. Lumina ei făcu să sclipească şi mai tare colierul de dinți, accentuând parcă

licărul enigmatic al focurilor chimice din măruntaiele viermelui.

Frica înnăscută a oricărui fremen era atât de adânc înrădăcinată, încât Leto simți un imbold năvalnic de-a o rupe la fugă. Dar viziunea îl făcu să rămână pe loc, încremenit, fascinat de această clipă care se prelungea. Nimeni nu stătuse vreodată atât de aproape de gura unui vierme, rămânând în viață. Uşor, avansă piciorul drept, dădu de o ondulație a nisipului şi, reacționând prea vioi, fu propulsat spre gura viermelui. Se pomeni în genunchi.

Viermele continuă să stea nemişcat.

Nu simțea decât prezența păstrăvului de nisip şi nu putea ataca acest vector al propriei sale specii. Desigur, un vierme putea să atace alt vierme pătruns pe teritoriul său şi se năpustea mai întotdeauna asupra zăcămintelor de mirodenie. Numai o barieră de apă avea puterea să-l oprească. Iar păstrăvii de nisip, care îndiguiau apa, constituiau o asemenea barieră.

De probă, Leto întinse mâna spre înfricoşătoarea gură. Viermele bătu în retragere mai bine de-un metru.

Recâştigându-şi încrederea, Leto îi întoarse spatele şi se apucă să-şi învețe muşchii felul în care trebuiau să folosească noua lor putere. Apoi, cu paşi măsurați, se înapoie spre qanat. Viermele rămase în continuare neclintit. După ce trecu de bariera apei, Leto făcu un salt de bucurie, aterizând zece metri mai departe, râzând şi făcând tumbe în nisip.

O fâşie de lumină îl învălui brusc. Sabiha dăduse în lături izolația de la intrarea colibei şi se oprise în prag, privindu-l. Silueta ei se profila pe fondul luminos, în galben şi violet, al opaițului.

Râzând vesel, Leto se întoarse la qanat, îl traversă dintr-o săritură, se opri în fața viermelui, apoi se răsuci şi, deschizând larg brațele, strigă în direcția Sabihei:

— Priveşte! Viermele-i la discreția mea!

În timp ce ea privea înlemnită, făcu stânga-mprejur şi porni în goană, pe lângă vierme, spre interiorul canionului. Câştigând tot mai multă experienţă în noua lui piele, constată că putea să alerge abia încordându-şi muşchii, aproape fără efort. Când depuse un efort autentic, ţâşni pur şi simplu pe suprafaţa nisipului, cu vântul arzându-i porţiunea expusă a feţei. La capătul înfundat al canionului, în loc să se oprească, făcu un salt de peste cincisprezece metri înălţime, se agăţă de peretele stâncii, o escaladă repede în patru labe, căţărându-se ca o insectă, şi ajunse într-o clipită pe creasta care domina Tanzerouftul.

În faţa lui se întindea deşertul – ocean cu valuri încremenite, argintate de lumina lunii.

Veselia lui nebună se domoli.

Se lăsă pe vine, conştient de extraordinara uşurătate a corpului său. Efortul fizic produsese o peliculă lunecoasă de transpiraţie, pe care un distrai ar fi absorbit-o cu repeziciune, canalizând-o spre textura de transfer destinată eliminării sărurilor. Acum însă, chiar în timp ce se relaxa, pelicula de sudoare dispăru brusc, absorbită de membrană mai repede decât ar fi reuşit s-o facă orice distrai. Prevăzător, Leto derulă o porţiune de membrană până în dreptul buzelor, o prinse între dinţi şi bău un pic de suc dulce.

Gura rămânea, totuşi, neprotejată. Cu sensibilitatea sa fremenă, Leto era conştient de risipa de umiditate pe care-o reprezenta fiecare răsuflare. Desfăşură din nou o porţiune a membranei, aplicând-o peste gură, o înfăşură la loc în clipa în care încercă să-i astupe nările, o derulă şi-o rulă astfel de mai multe ori, până ce marginea rămase pe loc, sub nas. Adoptă, în mod automat, respiraţia care se practica în deşert, inspirând pe nas şi expirând pe gură. Membrana care-i acoperea gura formă un mic balonaş, dar nu se desprinse. Pe buze nu i se forma niciun pic de condens, iar nările-i rămâneau libere. Adaptarea se produsese, şi de această dată, cu repeziciune.

Un topter alunecă pe cerul dintre Leto şi lună, execută un viraj şi coborî, cu aripile depliate, aterizând pe creastă, la vreo sută de metri în stânga lui. Leto îl observă o clipă, înainte de a-şi întoarce privirea spre canion, în direcţia din care venise el. Jos, dincolo de qanat, se agitau o sumedenie de luminiţe. Distinse strigăte îndepărtate, în care răzbătea ecoul panicii. Doi oameni coborâră din topter şi se îndreptară spre el. Armele le scânteiau în razele lunii.

Mashadul, gândi Leto şi gândul îl întristă. Acesta era saltul cel mare înspre Poteca de Aur. Îmbrăcase distraiul viu, autonom, al membranei din păstrăvi de nisip, ceva cu o valoare inestimabilă pe Arrakis... câtă vreme nu-i cunoşteai preţul. *Nu mai sunt o fiinţă umană. Legenda despre noaptea aceasta va creşte şi va hiperboliza totul, până ce lucrurile vor ajunge de nerecunoscut chiar şi pentru protagonişti. Dar ea, această legendă, va deveni adevărul.*

Privi spre poalele falezei şi estimă la vreo două sute de metri distanţa până la suprafaţa deşertului. Luna dezvăluia praguri şi scobituri în peretele abrupt al stâncii, dar nicio potecă accesibilă. Leto se ridică în picioare, trase adânc aer în piept, privi încă odată spre oamenii care se apropiau, apoi păşi pe buza prăpastiei şi se aruncă în gol. Cu vreo treizeci de metri mai jos, picioarele cabrate întâlniră un prag îngust. Muşchii amplificaţi absorbiră şocul şi-l ajutară să ricoşeze într-un salt lateral spre un alt prag, unde se prinse cu degetele de o proeminenţă, după care se lăsă să cadă încă douăzeci de metri, până la un alt prag şi o altă proeminenţă, coborând, astfel, din prag în prag, tot mai jos. Ultimii patruzeci de metri îi străbătu dintr-un singur salt. Aterizâ cu genunchii strânşi şi trupul ghemuit, rostogolindu-se la vale pe versantul scurt al unei dune, într-o ploaie de nisip şi praf. În văioagă, se ridică numaidecât şi sări pe creasta dunei următoare. Dinspre vârful falezei îi ajunseră la urechi strigăte răguşite, dar le ignoră, concentrându-şi toată atenţia la salturile lungi, de la o creastă la alta.

Pe măsură ce se obişnuia tot mai mult cu noua sa forţă, găsi, în această goană care părea să înghită distanţele, o plăcere

senzuală cu totul neaşteptată. Era ca un balet pe suprafaţa deşertului, o sfidare a Tanzerouftului pe care nimeni n-o cutezase până atunci.

Când socoti că echipajul ornitopterului avusese timp să-şi revină îndeajuns din şoc pentru a relua urmărirea, plonjă în versantul umbrit al unei dune şi se îngropă. Pentru noua sa forţă, nisipul era ca un lichid dens, dar temperatura creştea periculos când se mişca prea rapid. Ieşi la suprafaţă de partea cealaltă a dunei şi constată că membrana îi acoperise nările. O îndepărtă, în timp ce simţea pe tot corpul pulsaţia noii sale piei care-i absorbea transpiraţia.

Rulă din nou un tub din membrană şi sorbi nectar, privind cerul înstelat. Se afla, estimă el, la vreo cincisprezece kilometri de Shuloch. Silueta unui topter se ivi brusc pe fundalul de stele, ca umbra unei păsări uriaşe. O urmă încă una şi încă una. Le auzi fâşâitul uşor al aripilor şi şuieratul surd al ajutajelor.

Rămase în aşteptare, sorbind, când şi când, din tubul viu. Prima Lună îşi parcurse încet traiectoria, apoi cea de-a Doua Lună.

Cu o oră înainte de ivirea zorilor, Leto se căţără pe creasta dunei şi scrută cerul. Niciun vânător. Acum, ştia că se angajase pe o cale fără întoarcere. Avea înainte acea capcană în Timp şi Spaţiu ce fusese pregătită ca o lecţie de neuitat pentru el şi pentru întreaga omenire.

Se întoarse spre nord-est şi parcurse în salturi încă vreo cincizeci de kilometri înainte de a se îngropa în nisip. Se crăpa de ziuă. Lăsă doar un mic orificiu la suprafaţă, de care era legat printr-un tub confecţionat din membrană. Noua piele învăţa convieţuirea cu el la fel cum învăţa el convieţuirea cu ea. Încercă să nu se gândească la celelalte transformări pe care membrana le opera asupra cărnii sale.

Mâine, primul meu raid va fi la Gara Rulen, hotărî el. *Le voi sparge qanatul şi nisipul va înghiţi toată apa. Apoi voi ataca Sacul Vânturilor, Prăpastia Veche şi Hargul. Peste o lună,*

transformarea ecologică va fi fost dată înapoi cu o generație. Asta ne va acorda suficient spațiu pentru dezvoltarea noului program.

Vina va fi pusă pe seama barbariei triburilor rebele, desigur. Unii îşi vor reaminti de Jacurutu. Alia va avea de furcă... Cât despre Ghanima... Leto murmură în gând cuvintele menite să redeştepte memoria surorii sale. Dar asta avea să vină mai târziu... dacă izbuteau să supraviețuiască acestui cumplit amestec de fire ale cauzalității.

Poteca de Aur îl chema. Era ca o prezență fizică în inima deşertului. Aproape că putea s-o vadă cu ochii deschişi. Şi se gândi la ea: asemenea animalelor care trebuie să se deplaseze pe fața pământului pentru că existența lor depinde de această mişcare, sufletul omenirii, blocat de milenii, avea nevoie de un făgaş pe care să-l poată urma.

Se gândi, atunci, la tatăl său şi-şi spuse: *Curând, ne vom înfrunta ca de la bărbat la bărbat şi va rămâne o singură viziune.*

Limitele supraviețuirii sunt definite de climă, de acele schimbări lente şi îndelungate care pot trece neobservate de o generație. Iar extremele climei sunt cele ce definesc configurația generală, modelul. Ființele umane izolate pot observa provincii climatice, fluctuații ale vremii din cursul unui an şi, ocazional, pot să remarce: „De când mă ştiu n-a fost un an mai friguros ca ăsta." Asemenea lucruri sunt perceptibile. Dar oamenii sunt rareori sensibili la variația mediei de-a lungul unui mare număr de ani. Or, tocmai această sensibilizare îi învață pe oameni să supraviețuiască pe o planetă. Ei trebuie să învețe clima.

„Arrakis, Transformarea", după Harq al-Ada

Alia şedea pe pat, cu picioarele încrucişate sub ea, şi încerca să se calmeze recitându-şi în gând Litania împotriva Fricii, dar vocea care chicotea batjocoritor în capul ei îi zădărnicea

toate eforturile. Auzea clar vocea; îi controla nu numai timpanele, ci şi mintea.

— Ce mai e şi prostia asta? De ce anume ți-e frică?

Muşchii gleznelor ei zvâcniră, în timp ce picioarele păreau a vrea să o ia la fugă. Dar n-avea unde să fugă.

Purta doar o robă aurie, din cea mai pură mătase paliană, care dezvăluia rotunjimile ce începuseră să-i îngroaşe corpul. Ora Asasinilor tocmai trecuse, curând aveau să mijească zorii. Rapoartele din ultimele trei luni erau aliniate în fața ei, pe cuvertura roşie. Instalația de aer condiționat zumzăia în surdină şi o briză uşoară înfoia etichetele de pe bobinele de filament shiga.

Consilierii o treziseră îngroziți, cu două ore în urmă, aducându-i vestea ultimului afront. Alia poruncise să i se aducă bobinele cu toate rapoartele, în speranța de a descoperi o schemă inteligibilă.

Renunță la Litanie.

Atacurile nu puteau fi decât opera rebelilor. Fără doar şi poate. Tot mai mulți dintre ei se ridicau contra religiei lui Muad'Dib.

— Şi ce-i rău în asta? întrebă vocea batjocoritoare dinlăuntrul ei. Alia îşi scutură violent capul. Namri o trădase. Fusese o neghiobie să se încreadă într-o unealtă atât de periculoasă, care făcea joc dublu. Consilierii cleveteau că vina era a lui Stilgar, care trecuse în taină de partea rebelilor. Şi ce se întâmplase cu Halleck? Se dăduse la fund, printre amicii săi contrabandişti? Foarte posibil.

Apucă una dintre bobine. *Şi Muriz!* Omul nu era-n toate minții. Asta putea fi singura explicație. Altminteri, ar fi însemnat să creadă în minuni. Niciun om, darămite un copil (chiar şi un copil ca Leto), nu putea să sară de pe masivul Shuloch şi să rămână în viață ca să fugă în deşert, făcând salturi uriaşe, de pe o dună pe alta!

Sub mâna ei, filamentul shiga părea un şarpe de gheaţă.

Unde era, de fapt, Leto? Ghanima refuza să creadă că nu murise. O Dreptvorbitoare îi confirmase spusele: Leto fusese ucis de un tigru Laza. Atunci, cine era copilul semnalat de Namri şi Muriz?

Avu un frison.

Patruzeci de qanaturi fuseseră sparte, pierzându-şi toată apa în nisipul deşertului. Toţi fremenii – şi cei loiali şi rebelii – erau nişte ţopârlani superstiţioşi! Rapoartele erau înţesate cu poveşti despre întâmplări misterioase. Păstrăvi de nisip care se aruncau în qanaturi pentru a se fragmenta în oştiri de replici minuscule. Viermi care se înecau în mod intenţionat. Sânge care picura din cea de-a Doua Lună asupra Arrakisului, stârnind furtuni devastatoare. Iar frecvenţa furtunilor crescuse, într-adevăr!

Se gândi la izolarea totală în care se afla Duncan la Tabr, blocat de restricţiile pe care ea le obţinuse de la Stilgar. El şi Irulan aproape că nu mai vorbeau nimic altceva, decât despre semnificaţia *reală* a acestor „semne”. Idioţii! Până şi spionii ei erau influenţaţi de istoriile astea ridicole!

De ce ţinea morţiş Ghanima la povestea cu tigrul Laza?

Alia suspină. Doar unul dintre rapoartele de pe bobinele shiga era mai liniştitor: Farad’n trimisese un contingent din gărzile lui personale „pentru a da ajutor în caz de tulburări şi a pregăti terenul în vederea Ceremoniei oficiale de Logodnă”. Alia zâmbi în sinea ei, răspunzând, de această dată, chicotului răguşit care-i răsună în cap. Planul ăsta, cel puţin, rămânea valabil. Şi cu siguranţă că se vor găsi explicaţii logice pentru a risipi şi grămada aia de aberaţii superstiţioase!

Între timp, avea să se folosească de oamenii lui Farad’n pentru o operaţiune de represalii la Shuloch şi pentru a-i aresta pe opozanţii notorii, îndeosebi dintre Naibi. Se gândi şi

la o acțiune împotriva lui Stilgar, dar vocea interioară se opuse:

— Nu încă.

— Maică-mea şi Surorile trebuie că au, şi ele, planul lor, murmură Alia. De ce-l educă ea pe Farad'n?

— Poate c-o excită, îşi dădu cu părerea Baronul.

— Nu pe-o frigidă ca ea.

— N-ai de gând să-i ceri lui Farad'n s-o extrădeze?

— Ar fi prea periculos pentru mine!

— Bine. Altceva: tânărul aghiotant, frumuşelul ăla pe care l-a avansat de curând Zia. Agarves, parcă aşa-l cheamă – da, Buer Agarves. Ce-ar fi să-l inviți în noaptea asta aici...

— Nu!

— Alia...

— E aproape ziuă, bătrân smintit şi nesătul! În dimineața asta se reuneşte Consiliul Militar. Preoții vor...

— Nu te încrede în ei, Alia dragă.

— Bineînțeles că nu!

— Perfect. Acum, în ceea ce-l priveşte pe acest Buer Agarves...

— Am spus nu!

Bătrânul Baron amuți, dar Alia începu să simtă primele semne ale unei migrene. O durere surdă porni să-i urce din obrazul stâng către tâmplă. Odată, Baronul o făcuse să se năpustească pe coridoare, urlând de durere. De data asta însă se hotărî să-i reziste.

— Dacă insişti, am să iau un sedativ, îl amenință ea.

El îşi dădu seama că vorbea serios şi migrena cedă.

— Foarte bine, răsună vocea lui iritată. Atunci, rămâne pe altă dată.

— Da, altă dată, se învoi ea.

Tu desparţi nisipul cu puterea ta, tu zdrobeşti capetele balaurilor în deşert. Da, te văd ca pe o fiară ce se ridică dintre dune; ai cele două coarne ale mielului, dar glăsuieşti precum balaurul.

„Noua Biblie Catolică Portocalie, Arran II: 4”

Era profeţia imuabilă, firele devenite frânghie, şi lui Leto i se părea, acum, că ştiuse acest lucru toată viaţa.

Urmări cu privirea umbrele înserării care se aşternea peste Tanzerouft. La o sută şaptezeci de kilometri spre nord se afla Prăpastia Veche, crevasa adâncă şi sinuoasă din Scutul de Piatră prin care primii fremeni migraseră în deşert.

Leto nu mai avea niciun fel de îndoială. Ştia de ce stătea aici, singur în mijlocul deşertului, cu sentimentul că tot acest teritoriu îi aparţinea, că trebuia să se supună voinţei sale. Simţea coarda care-l lega de întreaga omenire şi de acel deziderat profund pentru un univers de experienţe care să aibă un sens logic, un univers dotat cu regularităţi identificabile înlăuntrul eternelor sale schimbări.

Cunosc acest univers.

Viermele care-l adusese până aici venise la simpla sa bătaie din picior şi, ivindu-se din nisip înaintea lui, rămăsese pe loc, ca un animal ascultător. Leto se căţărase pe el folosindu-şi doar forţa mâinilor amplificată de membrană şi, tot aşa, îi desfăcuse inelele dinainte pentru a-l menţine la suprafaţă. În goana sa spre nord, care durase toată noaptea, viermele se epuizase. „Fabrica” sa internă de siliciu-sulf funcţionase la capacitatea maximă, exalând valuri de oxigen pe care vântul

din spate le trimitea în vârtejuri ce învăluiau corpul lui Leto. În răstimpuri, aceste rafale fierbinți îl amețeau şi-i copleşeau mintea cu percepții stranii. Subiectivitatea reflexibilă şi circulară a viziunilor se întorsese asupra străvechii lui obârşii, silindu-l să retrăiască episoade din trecutul său terranic şi să le compare, apoi, cu transformările ce se petreceau în el.

Deja, simțea cât de mult se îndepărtase de ceea ce era definitoriu pentru o ființă umană. Ademenită de mirodenia pe care el o absorbea cu lăcomie oriunde dădea de ea, membrana care-l acoperea nu mai era păstrăv de nisip, după cum el nu mai era om. Cilii pătrunseseră în carnea lui, formând o creatură nouă, care avea să-şi caute propria metamorfoză în viitorii eoni.

Tu ai văzut acest lucru, tată, şi l-ai respins, gândi el. *Era o perspectivă mult prea cumplită.*

Ştia ce se credea despre tatăl său, şi de ce.

Muad'Dib a murit de preştiință.

Dar Paul Atreides trecuse din universul realității în *alam al-mythal*, în viață fiind, pentru că fugise de lucrul la care se încumetase fiul său.

Acum, nu mai era decât Propovăduitorul.

Leto se ghemui pe nisip şi-şi îndreptă atenția spre nord. Dintr-acolo avea să vină viermele, iar pe spinarea lui avea să se afle doi oameni: un adolescent fremen şi un bărbat orb.

Un stol de lilieci palizi trecu pe deasupra lui Leto, luând-o spre sud-est. Erau doar nişte puncte răzlețe pe cerul ce se întuneca, dar, pentru ochiul avizat al unui fremen, direcția din care veneau dezvăluia existența unui adăpost. Propovăduitorul însă avea să evite acel adăpost. Destinația sa era Shuloch, unde liliecii sălbatici nu erau îngăduiți, ca să nu poată călăuzi un străin spre acel loc tainic.

Viermele apăru, la început ca un punct mişcător între suprafaţa deşertului şi cerul septentrional. *Matar,* ploaia de nisip care cădea de la mare altitudine când murea o furtună, îl ascunse vederii câteva minute, apoi se ivi din nou, mai desluşit şi mai aproape.

Linia-rece de la baza dunei pe care stătea Leto începea să-şi producă umiditatea nocturnă. Simţi în nări urma infimă de umezeală şi-şi potrivi peste gură balonaşul format de membrană. Nu mai avea nevoie, acum, să caute izbucuri şi fântâni. Genele mamei sale îi conferiseră intestinul gros hipertrofiat al fremenilor, capabil să recupereze apa din orice trecea prin el. Distraiul viu absorbea şi reţinea fiecare strop de umezeală cu care venea în contact. Chiar şi acum, în timp ce el observa nemişcat deşertul, porţiunea membranei aflată chiar deasupra nisipului întindea cili-pseudopode în căutarea formelor de energie înmagazinabilă.

Leto îşi ţinea ochii aţintiţi spre viermele care se apropia. Ştia că, acum, tânăra călăuză îl observase şi ea: un punct întunecat pe creasta unei dune. Conducătorul viermelui nu putea desluşi „principiul" obiectului văzut de la o distanţă atât de mare, dar asta era o problemă pe care fremenii învăţaseră s-o rezolve. Orice obiect necunoscut era periculos. Reacţiile tinerei călăuze erau uşor de anticipat, chiar şi fără ajutorul viziunii.

Într-adevăr, viermele îşi modifică uşor ruta şi o luă în linie dreaptă spre Leto. Viermii uriaşi erau o armă pe care fremenii o folosiseră în nenumărate prilejuri. Viermii jucaseră un rol decisiv în înfrângerea lui Shaddam IV la Arrakeen. Acest vierme însă nu dădu ascultare comenzii conducătorului său. Se opri brusc, la zece metri distanţă, şi niciun fel de imbold nu-l putu convinge să treacă peste măcar încă un grăunte de nisip.

Leto se ridică. În spate, simţi cilii smulşi din nisip revenind la membrană. Îşi descoperi gura şi strigă:

— *Achlan, wasachlan!*

Bun-venit, de două ori bun-venit!

Sus, pe spinarea viermelui, orbul stătea în spatele tânărului fremen, cu o mână pe umărul acestuia. Îşi dădu capul pe spate, îndreptându-şi nările în direcţia lui Leto, ca şi cum ar fi vrut să adulmece originea acestei intervenţii. Amurgul îi picta fruntea în portocaliu.

— Cine e? întrebă el, scuturând umărul călăuzei. De ce ne-a oprit?

Filt-cepurile distraiului dădeau vocii sale o rezonanţă nazală.

Tânărul, care-l privea cu un aer înspăimântat pe Leto, răspunse:

— E un călător singuratic în mijlocul nisipurilor. Un copil, după înfăţişare. Am încercat să trec cu viermele peste el, dar viermele nu mai vrea să înainteze.

— De ce nu mi-ai spus?

— Credeam că nu-i decât un călător rătăcit! Dar e un demon!

— Vorbeşti ca un adevărat fiu al sietchului Jacurutu, rosti Leto. Iar Domnia-Ta eşti, de bună seamă, Propovăduitorul.

— Într-adevăr, încuviinţă orbul.

Şi în glasul lui răzbătu teama, căci, în sfârşit, îşi întâlnise trecutul.

— Locul ăsta nu-i o grădină, spuse Leto, dar sunteţi bine-veniţi dacă vreţi să vă petreceţi noaptea aici, împreună cu mine.

— Cine eşti? întrebă Propovăduitorul. Cum ne-ai oprit viermele?

Nota unei recunoaşteri de rău augur părea să răsune în tonul Propovăduitorului. Redeşteptase, acum, amintirile viziunii sale alternative... şi ştia că locul acesta putea să însemne, pentru el, sfârşitul.

— E un demon! strigă tânărul fremen. Trebuie să fugim de-aici, altminteri sufletele noastre...

— Taci! tună Propovăduitorul.

— Sunt Leto Atreides, rosti Leto. Viermele s-a oprit pentru că aşa i-am poruncit eu.

Propovăduitorul încremeni într-o tăcere de gheaţă.

— Hai, tată, reluă Leto. Coborâţi şi veniţi să vă petreceţi noaptea cu mine. O să vă dau să beţi sirop dulce. Văd că aveţi fremkituri cu mâncare şi burdufuri cu apă. Vom împărtăşi din avutul nostru, aici, pe nisip.

— Leto e încă doar un copil, se împotrivi Propovăduitorul. Şi se spune că ar fi fost victima perfidiei Corrinilor. Tu nu vorbeşti cu glas de copil.

— Doar mă cunoşti, tată, replică Leto. Sunt mic pentru anii mei, la fel cum ai fost şi tu, dar vârsta experienţei mele mi-a maturizat glasul.

— Ce faci aici, în Deşertul Interior? întrebă Propovăduitorul.

— *Bu ji*, răspunse Leto.

Nimic din nimic. Era răspunsul unui Nomad zensunnit, al unei fiinţe care acţiona în stare de repaus, fără niciun efort şi în deplină armonie cu mediul înconjurător.

Propovăduitorul scutură umărul ghidului său.

— E într-adevăr un copil?

— *Aiya*, încuviinţă tânărul, fără a-şi lua privirea temătoare de la Leto.

Un suspin lung şi tremurat zgudui pieptul Propovăduitorului.

— Nu, rosti el.

— E un demon cu înfăţişarea unui copil, spuse călăuza.

— Veți petrece noaptea aici, zise Leto.

— O să facem cum spune el, se învoi Propovăduitorul.

Luă mâna de pe umărul tânărului şi se lăsă să alunece în josul unui inel, sărind uşor pe nisip. Apoi, ridicând capul, porunci:

— Du viermele mai încolo şi lasă-l să se îngroape. E ostenit şi-o să ne dea pace.

— N-o să plece! protestă călăuza.

— Ba o să plece, interveni Leto. Dar, dacă vei încerca să fugi cu el, am să-l las să te-nghită. (Se deplasă lateral, ieşind din raza de percepție senzorială a viermelui, şi arătă în direcția din care veniseră.) Du-l într-acolo!

Tânărul înfipse un pinten în inelul din spatele său şi trase de tija cârligului care ținea deschis inelul din față. Încet, viermele începu să alunece pe nisip, rotindu-se pe măsură ce băiatul muta cârligele de-a lungul flancului său.

Propovăduitorul, orientându-se după sunetul vocii lui Leto, escaladă versantul dunei şi se opri pe creastă, la doi paşi de el. Rapiditatea şi siguranța mişcărilor sale îi dădură de înțeles lui Leto că înfruntarea n-avea să fie uşoară.

Aici, viziunile se despărțeau.

— Scoate-ți masca, tată.

Propovăduitorul îi dădu ascultare, desprinzând obrăzarul glugii şi coborând masca distraiului.

Cunoscându-şi propriile trăsături, Leto îi examină chipul şi observă liniile asemănării, ca şi când ar fi fost reliefate de o lumină puternică. Erau liniile unei armonii nedefinite, un făgaş al genelor, fără frontiere distincte, dar imposibil de confundat. Liniile acelea veneau din zilele fremătătoare, din zilele belşugului de apă, din mările miraculoase ale Caladanului. Dar acum, în acest loc de pe Arrakis, unde

noaptea aştepta să se aştearnă peste dune, ele aveau să se despartă.

— Aşa, tată! spuse Leto şi, aruncând o privire spre stânga, îl zări pe tânărul fremen care se înapoia din locul în care abandonase viermele.

— *Mu zein!* rosti Propovăduitorul, retezând aerul cu mâna dreaptă.

Nu-i bine!

— *Koolish zein*, zise cu blândeţe Leto.

Mai bine poate că nici n-o să fie vreodată. Şi adăugă în chakobsa, graiul de luptă al Atreizilor:

— Sunt aici şi voi rămâne aici! Nu putem să uităm asta, tată.

Propovăduitorul îşi încovoie umerii. Apoi duse mâinile la orbitele goale, într-un gest pe care nu-l mai făcuse de mult.

— Cândva, spuse Leto, ţi-am dat vederea ochilor mei şi ţi-am preluat amintirile. Cunosc deciziile tale şi am fost în locul în care ai stat ascuns.

— Ştiu, rosti Propovăduitorul, coborând mâinile. Vei rămâne?

— Mi-ai dat numele omului care şi-a înscris pe blazon cuvintele: *„J'y suis, j'y reste!"*

Propovăduitorul oftă din adâncul pieptului.

— Cât de departe ai mers cu... ceea ce ai făcut din tine?

— Pielea mea nu este a mea, tată.

Propovăduitorul se cutremură.

— Atunci, înţeleg cum m-ai găsit.

— Da, mi-am ancorat memoria de un loc pe care carnea mea nu l-a cunoscut niciodată. Aveam nevoie de o seară cu tatăl meu.

— Nu sunt tatăl tău. Sunt doar o copie nereuşită, o relicvă. (Propovăduitorul întoarse capul spre sunetul paşilor călăuzei ce se apropia.) Nu mai urmăresc viziunile viitorului meu.

În timp ce rostea aceste cuvinte, întunericul învălui deşertul. Stelele prinseră să sclipească pe cer şi Leto se întoarse, la rândul său, spre tânărul care se îndrepta către ei.

— *Subakh ul kuhar!* strigă el.

Salutări!

— *Subakh un nar!* veni răspunsul cuvenit.

Cu o şoaptă răguşită, Propovăduitorul spuse:

— Tânărul ăsta, Assan Tariq, e periculos.

— Toţi proscrişii sunt periculoşi, zise Leto. Dar nu pentru mine.

Vorbise cu un ton calm, neutru.

— Dacă asta ţi-e viziunea, n-o voi împărtăşi, spuse Propovăduitorul.

— S-ar putea să n-ai de ales, replică Leto. Eşti *fil-haquiqa,* Realitatea. Eşti Abu d'Dhur, Tatăl Nedesluşitelor Căi ale Timpului.

— Nu sunt decât momeala dintr-o capcană, zise Propovăduitorul şi tonul său era plin de amărăciune.

— Iar Alia a înghiţit deja această momeală. Pe mine însă nu mă atrage.

— Nu poţi face asta! şuieră Propovăduitorul.

— Am şi făcut-o. Pielea mea nu mai este a mea.

— Poate că încă nu-i prea târziu ca să te...

— E prea târziu.

Leto înclină capul. Îl auzi pe Assan Tariq urcând panta dunei, călăuzindu-se după sunetul vocilor lor.

— Te salut, Assan Tariq din Shuloch, rosti Leto.

Tânărul se opri la doi paşi mai jos de el – umbră sub licărul stelelor. Linia umerilor, felul în care-şi ținea capul îi trădau nesiguranța.

— Da, spuse Leto, sunt cel care a evadat de la Shuloch.

— Când am auzit... începu Propovăduitorul, apoi se întrerupse şi spuse din nou: Nu poți face asta!

— O fac. Ce importanță are dacă vei mai orbi odată?

— Crezi că mi-e frică de asta? întrebă Propovăduitorul. Nu vezi ce călăuză bună mi-au găsit?

— Văd, răspunse Leto şi se întoarse către Tariq. Ai auzit ce ți-am spus, Assan? Sunt cel care a evadat de la Shuloch.

— Eşti un demon, rosti cu glas tremurat tânărul.

— Pentru tine, replică Leto. Pentru mine însă demonul eşti tu.

Simți, în clipa aceea, tensiunea care crescuse între el şi tatăl lui. Era un joc de umbre de jur împrejurul lor, o proiecție de forme inconştiente. Şi Leto percepea amintirile tatălui său, un fel de profeție inversă, care selecta viziuni din realitatea familiară a acestui moment.

Cumva, Tariq intui această bătălie a viziunilor. Se retrase de-a-ndăratelea câțiva paşi, în josul pantei.

— Nu poți controla viitorul, şopti Propovăduitorul, şi şoapta lui avu rezonanța unui icnet, de parcă s-ar fi chinuit să ridice o greutate enormă.

Leto simți discordanța dintre ei. Era un element al Universului cu care lupta întreaga sa viață. Ori el, ori tatăl său trebuia să acționeze cât de curând, iar acțiunea însemna

luarea unei decizii, alegerea unei viziuni. Şi tatăl său avea dreptate: încercând să dobândeşti un control suprem al Universului nu făceai decât să făureşti armele cu care, în cele din urmă, Universul avea să te doboare. Alegerea şi dominarea unei viziuni însemnau să faci echilibristică pe o sârmă subțire – să te joci de-a Dumnezeu pe un cablu întins în solitudinea cosmică. Niciunul, nici celălalt dintre adversari nu puteau alege drept refugiu moartea-ca-rezolvare-a-paradoxului. Şi unul, şi celălalt cunoşteau viziunile şi regulile. Toate vechile iluzii mureau. Şi, când unul dintre ei făcea o mişcare, celălalt putea să-l contreze. Singurul adevăr real care conta pentru ei acum era cel care-i separa de fundalul viziunii. Nu exista niciun loc sigur, nu exista decât o alternanță tranzitorie de relații, delimitată de cadrul pe care-l impuneai şi sortită unor inevitabile transformări. Fiecare dintre ei se putea bizui numai pe curajul său, solitar şi disperat, dar Leto poseda două avantaje: se angajase pe o cale fără întoarcere şi acceptase cumplitele consecințe asupra ființei sale. Tatăl lui continua să spere că exista cale de întoarcere şi nu se angajase în nimic irevocabil.

— Nu trebuie! Nu trebuie! îl imploră Propovăduitorul, cu glas răguşit.

Îmi cunoaşte avantajele, gândi Leto.

Pe un ton firesc, mascându-şi propriile tensiuni şi efortul de echilibru pe care i-l cerea această luptă-la-alt-nivel, declară:

— Nu cred cu patimă în adevăr. Nu cred decât în ceea ce creez eu.

Percepu, atunci, un fel de schimb între el şi tatăl său, ceva cu o consistență granuloasă, care nu afecta decât credința lui subiectivă şi pătimaşă în el însuşi. Cu această credință, ştia că planta jaloanele Potecii de Aur. Într-o zi, aceste jaloane aveau să le arate celorlalți cum să fie cu adevărat ființe umane – un dar straniu de la o creatură care, atunci, n-avea să mai fie ființă umană. Dar asemenea jaloane erau fixate întotdeauna de jucători profesionişti. Leto le simți răspândite

în peisajul vieților sale lăuntrice şi, cu această senzație, se pregăti pentru jocul ultim.

Uşor, adulmecă aerul, căutând semnalul pe care, atât el, cât şi tatăl său, îl aşteptau. Mai rămânea însă o întrebare: avea tatăl lui să-l prevină pe tânărul fremen, care se retrăsese spre baza dunei?

În clipa următoare, Leto simți mirosul de ozon, izul care trăda prezența unui scut. Supunându-se ordinului dat de Proscrişi, tânărul Tariq încerca să-i ucidă pe cei doi periculoşi Atreizi, fără să ştie ce orori ar fi declanşat acest lucru.

— Nu! şopti Propovăduitorul.

Dar Leto ştia că semnalul era autentic. Simțea clar mirosul de ozon, dar aerul din jurul lor nu producea nicio senzație de furnicătură. Tariq folosea un pseudoscut, o armă concepută anume pentru deşertul Arrakisului. Efectul Holtzmann avea să atragă un vierme şi, totodată, să-l înnebunească. Nimic nu putea să oprească un asemenea vierme – nici apa, nici prezența păstrăvilor de nisip... Nimic. Da, Tariq plasase generatorul în versantul dunei şi, acum, încerca să se îndepărteze de zona periculoasă.

Leto se aruncă de pe creasta dunei. Auzi strigătul de protest al tatălui său, dar muşchii lui amplificați îl transformaseră într-o rachetă vie. Mâna sa dreaptă țâşni spre gâtul lui Tariq în timp ce stânga prinse centura care-i încingea mantia. Grumazul tânărului cedă cu o pocnitură seacă. Leto se rostogoli pe nisip, oprindu-se, cu precizia unui instrument perfect reglat, exact în locul în care fusese îngropat pseudoscutul. Degetele sale smulseră obiectul din nisip şi-l proiectară, într-o curbă balistică lungă, spre sud.

Câteva clipe mai târziu, un vuiet de şuierături şi izbituri furioase veni din direcția în care dispăruse pseudoscutul. Apoi zgomotele încetară şi se aşternu din nou liniştea.

Leto ridică ochii spre coama dunei pe care stătea tatăl său, încă semeț, dar înfrânt. Cel pe care-l vedea acolo era Paul Muad'Dib, orb, mânios, în pragul disperării... pentru că fugise de viziunea pe care fiul său o acceptase. Fără îndoială că, în clipa aceasta se gândea la Lungul Koan zensunnit: *„Prin actul prezicerii unui viitor precis, Muad'Dib a introdus un element de dezvoltare şi de creştere în chiar preştiinţa prin intermediul căreia a văzut existenţa umană. Astfel, a atras asupra sa incertitudinea. Căutând absolutul unei predicţii ordonate, el a amplificat dezordinea şi a deformat predicţia."*

Revenind dintr-un singur salt pe creasta dunei, Leto spuse:

— Acum, eu sunt călăuza ta.

— Niciodată!

— Ai vrea să te întorci la Shuloch? Chiar şi dacă te-ar primi fără Tariq, unde-i acum Shulochul? Poţi să-l vezi cu *ochii?*

Paul se întoarse şi-şi aţinti orbitele goale spre fiul său.

— Eşti sigur că ştii ce univers ai creat aici?

Leto sesiză sublinierea. Viziunea despre care ştiau amândoi că-şi începuse aici cumplita desfăşurare ceruse un act de creaţie într-un anumit *punct* din timp. În momentul acela, întregul univers conştient împărtăşea o vedere liniară a timpului, care poseda caracteristicile unei succesiuni ordonate. Ei pătrundeau în acest timp ca şi când ar fi sărit într-un vehicul aflat în mişcare, şi nu-l mai puteau părăsi decât în acelaşi mod.

Pentru a contracara lucrurile, Leto ţinea hăţurile firelor multiple, echilibrat de propria sa perspectivă, iluminată de viziune, a timpului – un timp multiliniar şi cu nenumărate bucle închise. Era văzătorul dintr-un univers al orbilor. Numai el putea dispersa ordinea inflexibilă a raţionalităţii, deoarece tatăl său nu mai ţinea hăţurile. Din punctul de vedere al lui Leto, un fiu modificase trecutul. Şi un gând încă nevisat în viitorul cel mai îndepărtat putea să se repercuteze în *acum* şi să-i mişte mâna.

Dar numai mâna *sa*.

Paul ştia acest lucru fiindcă nu mai era în stare să vadă cum ar fi putut Leto să mânuiască hăţurile. Nu mai putea să recunoască decât consecinţele inumane pe care Leto şi le asumase. Şi gândi: *Aceasta-i schimbarea pentru care m-am rugat. De ce mi-e frică de ea? Pentru că e Poteca de Aur!*

— Sunt aici pentru a da un scop evoluţiei şi, prin aceasta, existenţei noastre, spuse Leto.

— *Doreşti* într-adevăr să trăieşti timp de mii de ani, schimbându-te aşa cum acum ştii că te vei schimba?

Leto înţelese că tatăl său nu se referea la schimbări fizice. Amândoi cunoşteau consecinţele fizice: Leto avea să se adapteze, întruna şi-ntruna; pielea-care-nu-era-a-lui avea să se adapteze, întruna şi-ntruna. Impulsul involutiv al fiecărei părţi avea să se topească în cealaltă, producând o transformare unică. Iar când avea să se realizeze metamorfoza, *dacă* avea să se realizeze, o creatură gânditoare de dimensiuni colosale avea să se ivească în Univers – şi acel Univers avea s-o divinizeze.

Nu... Paul se referea la schimbările interioare, la gândurile şi la deciziile care aveau să se abată asupra viitorilor credincioşi.

— Cei ce te cred mort, zise Leto, ştii ce spun despre ultimele tale cuvinte.

— Fireşte.

— *„Acum fac ceea ce orice viaţă trebuie să facă în slujba vieţii”*, rosti Leto. N-ai spus niciodată asta, dar un Preot care şi-a zis că n-ai să te mai întorci niciodată ca să-l poţi acuza de minciună ţi-a atribuit aceste cuvinte.

— Nu l-aş acuza de minciună, spuse Paul. Trase adânc aer în piept. Sunt nişte „ultime cuvinte” frumoase.

— Vrei să rămâi aici sau să te întorci în cocioaba aia de la Shuloch?

— Acesta e universul tău, acum, răspunse Paul.

Cuvintele lui, pline de amărăciunea înfrângerii, sfâşiară sufletul lui Leto. Paul încercase să ghideze ultimele firicele ale unei viziuni personale. Era o alegere pe care-o făcuse cu ani în urmă, la Sietch Tabr. Pentru asta, acceptase să fie instrumentul răzbunării Proscrişilor, a supraviețuitorilor de la Jacurutu. Ei îl corupseseră, dar preferase lucrul acesta felului în care vedea el Universul pentru care optase Leto.

Mâhnirea lui Leto era atât de adâncă încât, timp de câteva minute, nu-i îngădui să rostească nicio vorbă. Când, în cele din urmă, îşi regăsi glasul, Leto spuse:

— Deci... ai hărțuit-o pe Alia. Ai ispitit-o şi ai zăpăcit-o, împingând-o la pasivitate şi la decizii greşite. Acum însă ştie cine eşti.

— Ştie... Da, ştie.

Vocea lui Paul părea îmbătrânită şi încărcată de proteste înăbuşite. Cu toate astea, în el mai exista încă o rezervă de semeție. Spuse:

— Dacă pot, te voi lăsa fără această viziune.

— Pacea, vreme de mii de ani, zise Leto. Iată ce le voi oferi.

— Letargia! Stagnarea!

— De bună seamă. Şi acele forme de violență pe care le voi permite eu. Va fi o lecție pe care omenirea n-o va uita niciodată.

— Scuip pe lecția ta! spuse Paul. Crezi că n-am văzut şi eu ceva similar cu ceea ce ai ales tu?

— Ştiu c-ai văzut, admise Leto.

— E cu ceva mai bună viziunea ta decât a mea?

— Cu absolut nimic. Poate, mai rea.

— Atunci ce altceva pot face decât să-ți opun rezistență?

— Să mă omori, eventual.

— Nu sunt atât de naiv. Ştiu ce ai declanşat. Ştiu ce-i cu acele qanaturi sparte şi cu tulburările din ultima vreme.

— Iar acum, Assan Tariq nu va mai reveni la Shuloch. Trebuie să te întorci împreună cu mine sau să nu te mai întorci niciodată, pentru că asta este viziunea mea, acum.

— Aleg să nu mă mai întorc niciodată.

Cât de îmbătrânită i-e vocea! gândi Leto şi gândul îi frânse inima.

— Am ascuns în *dishdasha* mea inelul cu pecetea Atreizilor, zise el. Vrei să ți-l înapoiez?

— Măcar de-aş fi murit, şopti Paul. Voiam într-adevăr să mor când am plecat în deşert, în noaptea aceea. Dar ştiam că nu puteam părăsi această lume. Trebuia să mă întorc şi...

— Să reînvii legenda, completă Leto. Ştiu. Iar şacalii de la Jacurutu te aşteptau în acea noapte, după cum ştiai că te vor aştepta. Voiau viziunile tale! Ştiai asta.

— Am refuzat! Nu le-am dat, niciodată, nici măcar o viziune.

— Dar te-au corupt. Te-au îndopat cu esență de mirodenie şi te-au îmbrobodit cu femei şi cu vise. Şi *ai avut* viziuni.

— Uneori, rosti Paul.

Câtă viclenie, deodată, în glasul său!

— Vrei să-ți înapoiez inelul sau nu? întrebă Leto.

Brusc, Paul se aşează pe nisip – o mogâldeață întunecată sub licărul stelelor.

— Nu!

Aşadar, cunoaşte zădărnicia acestei căi, gândi Leto. Ceea ce dezvăluia multe, dar nu destul. Înfruntarea viziunilor coborâse din planul delicat al opțiunilor subtile în cel grosier al respingerii alternativelor. Paul ştia că nu putea să câştige, dar încă mai nădăjduia să anuleze acea viziune unică de care se agăța Leto.

— Da, rosti el deodată, am fost corupt de Jacurutu. Dar tu te corupi singur.

— Aşa e, recunoscu Leto. Sunt fiul tău.

— Eşti şi un bun fremen?

— De bună seamă.

— Vei îngădui, deci, unui orb să dispară, în sfârşit, în deşert? Mă vei lăsa să-mi găsesc pacea, în voie?

Pumnii săi loviră cu înverşunare nisipul.

— Nu, asta n-o voi îngădui, răspunse Leto. Dar, dacă insişti, e dreptul tău să te arunci în propriu-ți cuțit.

— Ca tu să dispui cum vrei de corpul meu!

— Exact.

— Nu!

Deci, cunoaşte şi această cale, gândi Leto. Sfințirea trupului lui Muad'Dib de către fiul său putea deveni un liant pentru viziunea lui Leto.

— Nu le-ai spus niciodată, nu-i aşa, tată? întrebă el.

— Nu le-am spus.

— Eu însă le-am spus. I-am spus lui Muriz. Kralizec, Bătălia Taifun.

Umerii lui Paul se încovoiară.

— Nu poți face asta, murmură Paul. Nu poți.

— Acum sunt o creatură a acestui deşert, tată. I-ai putea spune acelaşi lucru unei furtuni Coriolis?

— Mă consideri laş fiindcă am refuzat calea asta, zise Paul cu voce răguşită, tremurată. Oh, te înțeleg foarte bine, fiule. Prorocii şi prezicătorii au fost întotdeauna propriii lor torționari. Dar eu nu m-am pierdut niciodată printre viitorurile posibile, pentru că aceasta este de neconceput!

— În comparație, Jihadul tău va fi ca o excursie la iarbă verde, pe Caladan, încuviință Leto. Bine. Te voi duce la Gurney Halleck.

— Gurney! Prin intermediul mamei tale, e în solda Surorilor.

Acum, Leto putu măsura întinderea viziunii tatălui său.

— Nu, tată. Gurney nu mai e în solda nimănui. Ştiu locul în care se află şi te pot conduce acolo. E timpul să creăm noua legendă.

— Văd că nu pot să te conving. Atunci, lasă-mă să te ating, căci eşti fiul meu.

Leto întinse mâna dreaptă spre degetele tatălui său, le simți forța, răspunse cu propria-i forță, paralizând orice mişcare a brațului lui Paul.

— Niciun cuțit otrăvit nu m-ar mai putea vătăma, acum, spuse Leto. Chimia mea este deja diferită.

Câteva lacrimi se scurseră din ochii morți ai tatălui său. Paul îşi retrase mâna, lăsând-o să cadă de-a lungul trupului.

— Dacă aş fi ales calea pe care ai ales-o tu, aş fi devenit *bicourosul* lui Shaitan. Ce vei deveni tu?

— O vreme, mă vor numi şi pe mine misionarul Satanei. Apoi vor începe să-mi pună întrebări şi, în cele din urmă, vor înțelege. Tu nu ți-ai dus destul de departe viziunea, tată. Mâinile tale au făcut şi lucruri bune, şi lucruri rele.

— Dar numai *după* s-a ştiut care au fost cele rele!

— Cum se întâmplă cu mai toate marile rele, spuse Leto. N-ai pătruns decât într-o porțiune a viziunii mele. Ți-a lipsit forța necesară?

— Ştii că n-aş fi putut rămâne acolo, răspunse Paul. Niciodată n-aş fi putut face un rău în cunoştinţă de cauză. Eu nu sunt din Jacurutu. (Se ridică în picioare.) Crezi că-s unul dintre aceia care râd singuri în noapte?

— E trist că n-ai fost niciodată cu adevărat fremen, rosti Leto. Noi, fremenii, ştim să împuternicim un arifa. Judecătorii noştri ştiu să aleagă dintre rele. Aşa a fost dintotdeauna la noi.

— Fremenii, zici? Sclavi ai destinului la a cărui edificare ai pus umărul?

Paul se apropie de Leto, întinse mâna şi, cu o ciudată timiditate, atinse braţul căptuşit de membrană al fiului său, îl pipăi, urcând, până ce dădu de urechea descoperită, apoi de obraz şi, în cele din urmă, de gură.

— Ah! exclamă el. Aici e încă propria ta carne. Unde te va conduce această carne?

Lăsă mâna jos.

— Într-un loc în care oamenii pot să-şi creeze viitorurile de la o clipă la alta.

— Asta spui tu. O Monstruozitate ar putea spune acelaşi lucru.

— Nu sunt Monstruozitate, deşi puteam fi, replică Leto. Am văzut ce s-a întâmplat cu Alia. Acum, în ea sălăşluieşte un demon, tată. Ghani şi cu mine ştim cine-i demonul: Baronul, bunicul tău.

Paul îşi îngropă faţa în mâini. Umerii i se zguduiră câteva clipe. Când înălță capul, gura sa era o dungă subțire.

— Asupra Casei noastre e un blestem. M-am rugat ca să arunci inelul ăla în nisip, să mă renegi şi să fugi spre... o altă viaţă. Ţi-era la îndemână.

— Cu ce preţ?

După o scurtă tăcere, Paul spuse:

— Capătul drumului modifică drumul din urma lui. O singură dată n-am izbutit să lupt pentru principiile mele. Doar o singură dată. Am acceptat Mahdinatul. Am făcut-o pentru Chani, dar asta m-a transformat într-un prost conducător.

Leto nu găsi niciun răspuns. Amintirea acelei decizii exista înlăuntrul lui.

— Nu pot să te mint, după cum nu m-aş putea minţi pe mine însumi, reluă Paul. Ştiu asta. Fiecare om ar trebui să aibă un asemenea controlor. Nu te voi întreba decât un singur lucru: este Bătălia Taifun necesară?

— Fără ea, specia umană va pieri.

Paul desluşi adevărul în cuvintele lui şi vorbi cu o voce surdă, care recunoştea superioritatea viziunii fiului său:

— Printre toate posibilităţile, pe aceasta nu am văzut-o.

— Cred că Bene Gesseritul însă a intuit-o, spuse Leto. Nu văd nicio altă explicaţie pentru hotărârea bunicii mele.

Vântul rece al nopţii începu să sufle asupra lor. Mantia lui Paul pocni în jurul picioarelor. Leto îl văzu tremurând şi spuse:

— Ai un kit, tată. O să umflu cortul şi vom putea petrece noaptea în tihnă.

Dar Paul clătină din cap, ştiind că, pentru el, nu va mai exista tihnă, nici în noaptea aceasta, nici în vreo altă noapte. Muad'Dib, Eroul, trebuia distrus. O decretase el însuşi. De acum înainte, numai Propovăduitorul mai putea să existe.

Fremenii au fost primii oameni care au dezvoltat o simbolistică de natură conştientă/inconştientă prin intermediul căreia să exprime (în termenii experienței) mişcările şi relațiile sistemului lor planetar. Ei au fost primul popor din Univers care a descris clima în termenii unui limbaj semimatematic, ale cărui simboluri scrise întruchipează (şi interiorizează) relațiile cu exteriorul. Limbajul însuşi era o parte integrantă a sistemului pe care îl descria. Forma sa scrisă transmitea forma a ceea ce descria. Cunoaşterea intimă a condițiilor locale proprii susținerii vieții era implicită acestei dezvoltări. Întinderea interacțiunii dintre limbaj şi sistem poate fi evaluată luându-se în considerare faptul că fremenii acceptau să se descrie pe ei înşişi drept animale care se hrănesc cu nutreț şi pasc.

„Povestea lui Liet-Kynes” de Harq al-Ada

— *Kaveh Wahid*, spuse Stilgar.

Adu cafea. Ordinul fusese adresat, însoțit de un semn al mâinii, aghiotantului care stătea lângă singura uşă a austerei încăperi cu pereți de piatră în care Stilgar veghease pe toată durata nopții. Era odaia în care bătrânul Naib obişnuia să ia modestul său mic dejun, dar, după o noapte ca aceea care tocmai trecuse, nu-i mai ardea de mâncare. Se ridică în picioare, întinzându-şi muşchii amorțiți.

Duncan Idaho, care şedea pe o pernă de lângă uşă, încercă să-şi înăbuşe un căscat. Abia acum îşi dădea seama că Stilgar şi el îşi petrecuseră noaptea discutând.

— Iartă-mă, Stil, spuse el. Nu te-am lăsat să dormi.

— O noapte de veghe înseamnă o zi de viață în plus, comentă Stilgar, luând tava cu cafea care fu introdusă pe uşă. Împinse o laviță în fața lui Idaho, depuse tava pe ea şi se aşează înaintea oaspetelui său.

Amândoi purtau mantii galbene, de doliu. Idaho trebuise s-o ia cu împrumut pe a lui: cei din Tabr se arătaseră iritați de uniforma verde a Atreizilor.

Stilgar ridică pântecosul ibric de cupru, se servi şi sorbi prima înghițitură, înainte de a-şi înălța ceaşca spre Idaho, după vechea datină fremenă – *„Bea fără grijă. Am băut eu însumi."*

Cafeaua fusese pregătită de Harah, aşa cum îi plăcea lui Stilgar: boabele prăjite până ce căpătau o nuanță roz-cafenie, apoi, încă fierbinți, măcinate într-un mojar de piatră şi transformate într-o pulbere fină, peste care se turna apă clocotită şi se adăuga un pic de melanj.

Idaho inhală aroma de mirodenie, apoi sorbi, la rândul său, prima înghițitură, precaută şi zgomotoasă. Încă tot nu ştia dacă reuşise să-l convingă pe Stilgar. Facultățile lui de mentat începuseră să dea semne de oboseală în primele ore ale dimineții. Toate calculele sale se loveau, în mod inevitabil, de informația conținută în mesajul trimis de Gurney Halleck.

Alia ştiuse de Leto! Ştiuse.

Şi Javid trebuie că era implicat în divulgarea acestui secret.

— Am nevoie de libertate de mişcare, spuse în cele din urmă Idaho, revenind la subiectul discuției din timpul nopții.

Stilgar rămase ferm pe poziție.

— Acordul de neutralitate îmi impune judecăți dure. Ghani este în siguranță aici. Tu şi Irulan, la fel. Dar nu aveți voie să trimiteți mesaje. Puteți primi orice mesaj, de acord, dar nu veți trimite niciunul. Mi-am dat cuvântul.

— Nu-i un tratament la care te-ai putea aştepta de la o gazdă bună, mai ales când e şi un vechi prieten alături de care ai înfruntat destule pericole, protestă Idaho, deşi folosise deja acest argument.

Stilgar lăsă jos ceaşca, aşezând-o cu grijă pe tavă şi rămânând cu privirea la ea.

— Noi, fremenii, nu avem sentimentul vinovăției pentru aceleaşi lucruri care le trezesc altora acest sentiment.

Înălță ochii şi-l privi pe Idaho în față.

Trebuie să-l determin cumva să fugă de aici împreună cu Ghanima, gândi Idaho.

— N-am avut intenția să stârnesc o furtună de culpabilitate, spuse.

— Înțeleg, răspunse Stilgar. Am subliniat faptul doar pentru a-ți atrage atenția asupra atitudinii noastre fremene, fiindcă asta-i problema cu care avem de-a face: fremenii. Chiar şi Alia gândeşte ca o fremenă.

— Dar Preoții?

— Cu ei e altă problemă, spuse Stilgar. Ei vor ca poporul să înghită vântul de cenuşă al păcatului, să ducă *asta* în eternitate. E o mare murdărie prin care încearcă să-şi cunoască propria evlavie.

Vorbise cu voce egală, dar Idaho auzi nota de amărăciune şi se întrebă de ce această amărăciune nu zdruncina hotărârea Naibului.

— E una dintre cele mai vechi stratageme ale conducerii autocratice, zise Idaho. Alia o cunoaşte prea bine. Supuşii buni sunt cei care se simt vinovați. Culpabilitatea se manifestă mai întâi printr-un sentiment al eşecului. Un autocrat iscusit oferă plebei nenumărate prilejuri de eşec.

— Am observat, rosti sec Stilgar. Te rog să mă ierți, dar te fac atent încă odată asupra faptului că persoana despre care vorbeşti e soția ta. Este sora lui Muad'Dib.

— E posedată, îți spun!

— O spun mulți. Într-o zi, va trebui pusă la încercare. Până atunci însă există alte considerente, mai importante.

Idaho clătină încet din cap.

— Tot ce ți-am spus poate fi verificat, zise el. Comunicațiile cu Jacurutu s-au făcut întotdeauna din Templul Aliei. Complotul contra gemenilor şi-a găsit acolo complici. Banii din vânzările de viermi către alte lumi tot acolo merg. Toate firele duc la funcția Aliei, la Regență.

Stilgar îşi scutură capul şi inspiră adânc.

— Locul ăsta e teritoriu neutru. Mi-am dat cuvântul.

— Dar lucrurile nu mai pot continua aşa!

— Sunt de acord. Alia-i încercuită şi, pe zi ce trece, cercul se strânge mai tare. E ca şi cu vechea noastră cutumă de-a avea mai multe neveste. Denotă sterilitatea masculină. (Îl privi întrebător pe Idaho.) Zici că te-a înşelat cu alți bărbați... „folosindu-şi sexul drept armă” – parcă aşa te-ai exprimat. În cazul ăsta, ai la dispoziție o cale perfect legală. Javid se află aici, în Tabr, cu mesaje de la Alia. N-ai decât să...

— Pe teritoriul tău, care spui că-i neutru?

— Nu. Afară, în deşert.

— Şi dacă profit de ocazie ca să evadez?

— Nu ți se va oferi o asemenea ocazie.

— Stil, îți jur că Alia e posedată. Ce să fac ca să te conving că...

— E o treabă greu de probat, rosti Stilgar.

Era argumentul pe care-l folosise de mai multe ori în cursul nopții.

Idaho îşi aminti cuvintele Jessicăi şi spuse:

— Dar voi aveți mijloacele de a o proba.

— Avem un mijloc, într-adevăr, admise Stilgar şi, din nou, scutură din cap. Un mijloc dureros, ireversibil. De asta ți-am reamintit despre atitudinea noastră față de culpabilitate. Putem să ne eliberăm de toate culpabilitățile care ne-ar putea distruge, în afară de judecata numită Încercarea Posesiunii. Pentru asta, tribunalul, care e tot poporul, îşi asumă întreaga responsabilitate.

— Ați mai făcut-o, nu-i aşa?

— Sunt sigur că atotştiutoarea Cucernică Maică nu a omis istoria noastră din prelegerile pe care ți le va fi ținut, zise Stilgar. Ştii foarte bine că am mai făcut-o!

Idaho răspunse iritării din glasul lui Stilgar:

— N-am încercat să-ți întind o cursă pentru a te face să minți. N-a fost decât...

— O noapte prea lungă şi prea multe întrebări fără răspuns, îi luă vorba din gură Stilgar. Acum însă e dimineață.

— Trebuie să mi se îngăduie să-i trimit un mesaj Doamnei Jessica, spuse Idaho.

— Adică un mesaj spre Salusa, replică Stilgar. Nu fac promisiuni de seară. Sunt un om de cuvânt; de asta e Tabr teritoriu neutru. Nu-ți voi da voie să comunici. Am garantat acest lucru în numele tuturor alor mei.

— Alia trebuie supusă Încercării voastre!

— Poate. Mai întâi însă trebuie să aflăm dacă nu există circumstanțe atenuante. O criză de autoritate, de pildă. Sau chiar ghinionul. S-ar putea să fie vorba doar de acea tendință naturală de a face rău pe care o au mai toți oamenii, şi nu de posesiune.

— Vrei să fii sigur că nu sunt doar un soț înşelat care încearcă să se răzbune prin intermediul altora, spuse Idaho.

— Ideea asta le-a trecut prin cap altora, nu mie, replică Stilgar, apoi zâmbi pentru a atenua vorbele. Noi, fremenii,

avem ştiința noastră: *hadith*, ştiința tradiției. Când ne temem de un mentat sau de o Cucernică Maică, ne întoarcem la *hadith*. Se spune că singura teamă pe care n-o putem respinge e teama de propriile noastre greşeli.

— Doamna Jessica trebuie informată, insistă iar Idaho. Gurney susține că...

— S-ar putea ca mesajul ăla să nu vină de la Gurney Halleck.

— Nu poate veni decât de la el. Noi, Atreizii, avem metodele noastre de a verifica autenticitatea mesajelor. Stil, nu vrei să cercetezi măcar unele dintre...

— Jacurutu nu mai există, îl întrerupse Stilgar. A fost nimicit cu multe generații în urmă. (Se aplecă şi atinse mâneca lui Idaho.) Oricum, nu mă pot dispensa de niciunul dintre combatanții mei. E o perioadă de tulburări, qanaturile sunt amenințate... Înțelegi? (Îşi îndreptă spatele.) Acum, dacă Alia...

— Nu mai există Alia, interveni Idaho.

— Asta-i părerea ta. (Stilgar sorbi din nou din cafea şi puse ceaşca pe tavă.) Să-ncheiem această discuție, prietene Idaho. De obicei, nu-i nevoie să smulgi un braț ca să extragi o aşchie.

— Atunci, să vorbim despre Ghanima.

— N-are niciun rost. Ghanima e sub oblăduirea mea, sub protecția mea. Nimeni nu poate să se-atingă de ea, aici.

Nu se poate să fie atât de naiv, gândi Idaho.

Dar Stilgar se ridică în picioare, dându-i de înțeles că întrevederea se terminase.

Idaho se ridică, la rândul lui, încercând să-şi dezmorțească genunchii şi gleznele. În aceeaşi clipă, în odaie intră un aghiotant, care se postă lângă uşă. În urma lui îşi făcu apariția Javid. Idaho se întoarse. Stilgar se afla la patru paşi de el. Fără urmă de şovăială, Idaho scoase fulgerător

pumnalul şi-l înfipse în pieptul lui Javid. Acesta se dădu clătinându-se îndărăt, smulgându-se din lamă. Se răsuci scurt şi căzu cu faţa în jos. Picioarele îi zvâcniră odată, apoi rămaseră ţepene.

— Asta, ca să se termine cu bârfa, rosti Idaho.

Aghiotantul stătea cu cristaiul scos, neştiind cum să reacţioneze. Cât despre Idaho, acesta îşi vârâse deja pumnalul în teacă, lăsând o urmă de sânge pe mantia sa galbenă.

— Mi-ai pătat onoarea! strigă furios Stilgar. Neutralitatea acestui loc...

— Ţine-ţi gura! se răsti Idaho, fulgerându-l cu privirea pe Naibul înmărmurit. Porţi zgardă, Stilgar!

Era una dintre cele trei insulte mortale ce puteau fi adresate unui fremen. Chipul lui Stilgar deveni livid.

— Eşti un lacheu, urmă Idaho. Ai vândut fremeni pentru apa lor.

Era a doua insultă mortală, cea care dusese la distrugerea vechiului Jacurutu.

Stilgar scrâşni din dinţi şi puse mâna pe cristai. Aghiotantul se depărtă de cadavrul din pragul încăperii.

Întorcându-se cu spatele la Naib, Idaho se îndreptă spre uşă, ocoli trupul lui Javid şi, din prag, vorbind peste umăr, azvârli cea de-a treia insultă:

— Nu eşti nemuritor, Stilgar! Niciunul din descendenţii tăi nu are sângele tău!

— Unde pleci, mentatule? strigă Stilgar în clipa în care Idaho dădea să iasă pe uşă. Vocea lui era la fel de rece ca un vânt de la poli.

— Să găsesc Jacurutu, răspunse Idaho, fără să se întoarcă.

Stilgar trase cristaiul din teacă.

— Poate că ai nevoie de ajutorul meu.

Idaho se afla acum dincolo de prag, în pasaj. Fără a se opri, spuse:

— Dacă vrei să m-ajuți cu cristaiul, hoț de apă, fă-o pe la spate. Cum se cuvine pentru unul ce poartă zgarda unui demon.

Din două salturi lungi, Stilgar traversă odaia, trecu peste cadavrul lui Javid şi-l ajunse pe Idaho în pasaj. Cu o mână, îl înşfăcă de mantie, smucindu-l cu fața spre el şi silindu-l să se oprească. Îl privi fix, cu cristaiul în cumpănire şi cu fața schimonosită într-un rictus de furie. O furie atât de turbată, încât nu-i îngădui să observe zâmbetul straniu de pe chipul lui Idaho.

— Scoate cuțitul, scârnăvie de mentat! urlă Stilgar.

Idaho izbucni în râs. Apoi îi aplică lui Stilgar două palme usturătoare – una cu stânga, una cu dreapta.

Scoțând un răcnet incoerent, Stilgar implântă cristaiul în burta lui Idaho, lovind de jos în sus, străpungând diafragma spre inimă.

Idaho se lăsă moale în lamă şi-şi înălță fața surâzătoare spre Stilgar, a cărui turbare se preschimbă brusc într-o stare de şoc înghețat.

— Două morți pentru Atreizi, rosti Idaho cu glas înecat. A doua, fără vreun motiv mai bun decât prima.

Se înclină lateral şi se prăbuşi pe pardoseala de piatră, cu sângele şiroindu-i din rană.

Stilgar privi în jos, pe lângă lama însângerată a cristaiului, la corpul nemişcat al lui Idaho şi inspiră adânc, tremurat. În spatele lui zăcea, mort, Javid. Iar soțul Aliei, Matricea Paradisului, zăcea mort în fața lui, ucis de mâna lui. S-ar fi putut spune, desigur, că un Naib fusese silit să apere

onoarea numelui său, pedepsind afrontul adus legământului său de neutralitate. Dar mortul acesta era Duncan Idaho. Orice argumente s-ar fi adus, oricâte „circumstanțe atenuante” ar fi existat, nimic nu putea şterge un asemenea act. Chiar dacă Alia l-ar fi aprobat în sinea ei, tot ar fi fost obligată să ceară public o pedeapsă. În definitiv era, şi ea, fremenă. Pentru a domni peste fremeni, nici nu putea fi decât fremenă – până în cel mai infim amănunt.

Abia atunci înțelese Stilgar că această situație era exact ceea ce voise să obțină Idaho cu „a doua moarte” a sa.

Înălță capul şi dădu cu ochii de chipul îngrozit al lui Harah, soția sa favorită, care-l privea dintr-un cerc de fețe adunate în jur. Şi pe toate fețele, Stilgar văzu aceeaşi expresie, aceeaşi groază provocată de înțelegerea consecințelor actului său.

Încet, îşi îndreptă spatele, şterse lama cristaiului pe mâneca mantiei şi vârî arma în teacă. Cu glas liniştit, se adresă fețelor dimprejur:

— Cei care vor să mă urmeze să-şi strângă numaidecât lucrurile. Trimiteți oameni să cheme viermi.

— Unde vrei să pleci, Stilgar? întrebă Harah.

— În deşert.

— Merg cu tine.

— Bineînțeles c-ai să mergi cu mine. Toate nevestele mele vor merge cu mine. Şi Ghanima. Du-te după ea, Harah. Acum.

— Da, Stilgar... acum. (Şovăi.) Şi Irulan?

— Dacă vrea.

— Am înțeles. (Tot şovăia.) O iei pe Ghani ostatică?

— Ostatică? făcu Stilgar, sincer uimit de o asemenea idee. Femeie... (Atinse uşor trupul lui Idaho cu vârful piciorului.) Dacă mentatul ăsta avea dreptate, sunt singura speranță pentru Ghani.

Şi-şi aminti, atunci, avertismentul lui Leto: *„Fereşte-te de Alia. Trebuie s-o iei pe Ghani cu tine şi să fugi.”*

După experienţa fremenă, toţi Planetologii văd viaţa ca un ansamblu de manifestări ale energiei şi caută relaţiile dominante. Pe bucăţele, fragmente şi parcele care evoluează spre o înţelegere generală, înţelepciunea rasială fremenă este transmisă într-o nouă certitudine. Ceea ce au fremenii, ca popor, poate avea orice popor. Nu trebuie decât să-şi dezvolte un simţ al relaţiilor energiei. Nu trebuie decât să observe că energia absoarbe structurile lucrurilor şi construieşte cu aceste structuri.

„Catastrofa Dunei”, după Harq al-Ada

Era sietchul lui Tuek, pe marginea interioară a Scutului Fals. Halleck stătea în umbra pintenului stâncos care disimula intrarea superioară a sistemului, aşteptându-i pe cei dinăuntru să hotărască dacă aveau sau nu să-i dea adăpost. Privi către nord, scrutând deşertul, apoi ridică ochii spre cerul albastru-cenuşiu al dimineţii. Contrabandiştii de-aici se arătaseră uimiţi aflând că el, un locuitor de pe o altă lume, capturase un vierme şi-l călărise. Dar Halleck fusese la fel de uimit de reacţia lor. Lucrul nu era cine ştie ce ispravă pentru un om agil, care văzuse de multe ori cum se procedează.

Din nou, scrută deşertul nordic, întinderea argintie de stânci scânteietoare şi câmpuri verzi-cenuşii, unde apa îşi săvârşise magia. Dintr-odată, totul îi apăru ca o extraordinar de fragilă rezervă de energie, de viaţă, ameninţată de o răsturnare bruscă în structura schimbării.

Era conştient de originea acestei reacţii. Acolo, jos, pe solul deşertului, domnea o activitate febrilă. Butoaie pline cu păstrăvi de nisip morţi erau împinse de-a rostogolul până în interiorul sietchului, unde creaturilor li se recupera apa prin distilare. Erau cu miile. Fuseseră atrase de o scurgere de apă. Şi această scurgere era ceea ce precipitase şirul gândurilor lui Halleck.

Privi dincolo de plantațiile sietchului, spre linia de hotar a qanatului din care scăpase apa atât de prețioasă. Văzuse spărturile din pereții de piatră, digurile fisurate prin care apa se scursese în nisip. Ce putuse provoca acele spărturi? Unele se întindeau pe mai bine de douăzeci de metri de-a lungul porțiunilor celor mai vulnerabile ale şanțului, în locurile în care zonele de nisip afânat coborau spre depresiunile ce înghițiseră apa. Depresiunile mai erau încă înțesate de păstrăvi, pe care copiii din sietch se grăbeau să-i omoare şi să-i culeagă.

Echipe de reparații lucrau de zor la pereții sparți ai qanatului. Altele canalizau ce mai rămăsese din apa de irigație spre plantele cele mai gingaşe. Sursa de apă care era cisterna gigantică de sub capcana eoliană a Sistemului lui Tuek fusese închisă pentru a împiedica scurgerea apei în qanatul spart, iar pompele solare fuseseră deconectate. Apa de irigație provenea din ultimele băltoace de pe fundul qanatului şi, cu prețul unor eforturi enorme, din mica cisternă de uz intern.

În spatele lui, cadrul metalic al izolației de la intrarea sietchului pârâi, dilatându-se în căldura tot mai puternică a soarelui. Ca şi când sunetul i-ar fi dirijat privirea, Halleck îşi îndreptă ochii spre cotul cel mai îndepărtat al qanatului – locul în care apa se revărsase, parcă de-a dreptul cu neruşinare, în deşert. Grădinarii optimişti ai sietchului plantaseră acolo un arbore cu totul special şi acest arbore era acum condamnat, dacă circuitul apei n-avea să fie restabilit cât mai degrabă. Halleck privi îndelung ramurile lungi, atârnând neştiutoare, ale salciei bătute de vânt şi nisip. Copacul acela, îşi spuse, simboliza noua realitate în care erau prinşi el, Halleck, şi Arrakisul.

Amândoi suntem străini pe această lume.

Le trebuia cam mult timp celor din sietch ca să ia o hotărâre în privința lui. Dar ştia că un luptător bun nu le prisosea niciodată. Traficanții aveau întotdeauna nevoie de oameni destoinici. Nu-şi făcea însă niciun fel de iluzii în legătură cu

ei. Contrabandiştii din ziua de azi nu mai erau cei care-i oferiseră adăpost cu ani în urmă, când fusese nevoit să se refugieze după ce căzuse fieful Ducelui său. Nu, oamenii aceştia aparţineau unei rase noi, în stare de orice pentru profit.

Privi din nou salcia aceea absurdă. Şi se gândi, atunci, că furtunile acestei noi realităţi ar fi putut să-i împrăştie în cele patru zări pe contrabandişti şi pe toţi prietenii lor. Ar fi putut să-l distrugă pe Stilgar, cu fragila lui neutralitate, şi să măture, odată cu el, toate triburile care-i mai rămăseseră loiale Aliei.

Aveau să fie, cu toţii, colonizaţi. Halleck mai avusese ocazia să asiste la asta, cunoscuse gustul amar al colonizării pe lumea sa de baştină. Acum, desluşea limpede ce se întâmpla aici – o vedea în manierismele fremenilor de la oraş, în şablonul apariţiei suburbiilor, în felul în care trăsăturile cele mai caracteristice ale sietchului rural erau şterse cu guma până şi în refugiile cele mai tainice, ca această ascunzătoare a contrabandiştilor. Districtele rurale deveniseră deja colonii ale centrelor urbane. Populaţiile lor învăţaseră să suporte un jug matlasat, sub imperiul cupidităţii, dacă nu al superstiţiilor. Până şi aici, dar mai ales aici, oamenii vădeau atitudinea unor fiinţe supuse şi nu cea a unor cetăţeni liberi. Erau suspicioşi, ascunşi, lunecoşi. Orice manifestare de autoritate provoca resentimente – oricare-ar fi fost autoritatea: Regenţa, Stilgar, propriul lor Consiliu...

Nu pot să mă încred în ei, îşi spuse Halleck. Nu putea decât să se folosească de ei şi să le întreţină suspiciunea faţă de alţii. Ceea ce era foarte trist. Se terminase cu vechile concesii reciproce ale oamenilor crescuţi în libertate. Vechile datini se reduseseră la câteva cuvinte rituale, a căror origine n-o mai ţinea minte nimeni.

Alia îşi făcuse bine treaba, reprimându-i pe cei ce i se împotriveau şi recompensându-i pe cei care-o susţineau, strămutând forţele armate la întâmplare şi disimulând

elementele majore ale puterii ei imperiale. Spionii! Pe toți zeii din adâncuri, câți spioni trebuie că avea!

Halleck aproape că putea să materializeze jocul mortal al mutărilor şi contramutărilor prin care Alia spera să mențină opoziția în dezechilibru.

Dacă fremenii rămân pasivi, îşi spuse el, *va câştiga.*

Izolația porții din spatele lui se deschise cu un pârâit sonor. Unul dintre servitorii sietchului, Melides, îşi făcu apariția. Era scund, cu un trup ca un poloboc aşezat pe picioare sfrijite, de păianjen, iar distraiul nu făcea decât să-i accentueze urâțenia.

— Ai fost acceptat, spuse el.

Iar Halleck desluşi viclenia şi înşelăciunea din glasul lui. Ceea ce-i spunea glasul lui Melides era că n-avea să poată profita de acest adăpost decât puțin timp.

Doar până voi avea prilejul să le şterpelesc un topter, hotărî el.

— Transmite mulțumirile mele Consiliului, spuse, şi se gândi la Esmar Tuek, cel de la care-şi luase numele sietchul acesta. Esmar, mort demult în urma unei trădări, i-ar fi tăiat gâtul acestui Melides de la prima privire.

Orice cale ce îngustează posibilitățile viitoare poate deveni o capcană mortală. Oamenii nu-şi caută drumul după firul care străbate un labirint; ei scrutează un orizont vast, plin de ocazii unice. Numai creaturile care trăiesc cu nasul vârât în nisip pot fi atrase de perspectiva îngustată a labirintului. Originalitatea şi diferențele produse de sex constituie protecția vitală a speciilor.

„Manualul Ghildei Spațiale”

— De ce nu mă încearcă nicio durere?

Alia adresase întrebarea tavanului micii sale camere de audiențe, o încăpere care nu măsura decât cincisprezece paşi în lungime şi zece în lățime. Cele două ferestre, înalte şi înguste, se deschideau, pe deasupra acoperişurilor Arrakeenului, spre Scutul de Piatră.

Era aproape de amiază şi soarele inunda depresiunea care adăpostea oraşul.

Alia coborî spre Buer Agarves, tânărul originar din Tabr şi, de curând, aghiotantul Ziei, care comanda gărzile Templului. Agarves adusese vestea că Javid şi Idaho erau morți. O turmă de sicofanți, consilieri şi gărzi dăduse buzna împreună cu el, în vreme ce alții se îngrămădiseră pe coridor, semn că erau deja la curent cu mesajul său. Veştile rele se răspândeau repede pe Arrakis.

Agarves era un ins mic de statură, cu o față rotundă, neobişnuită pentru un fremen, şi trăsături aproape infantile. Era un reprezentant tipic al noii generații, îngrăşate de apă. În clipa aceasta, Alia îl vedea pe Agarves ca şi când ar fi privit două imagini distincte: prima era cea a unei fețe serioase, cu ochi de un indigo mat şi colțurile gurii lăsate, într-o expresie nelinişti tă, cealaltă era aceea a unei ființe senzuale şi vulnerabile, excitant de vulnerabile. Îi plăceau mai ales buzele: pline, cărnoase.

Deşi nu era încă nici miezul zilei, Alia simțea în linişti ea neobişnuită din jur ceva care-i sugera crepusculul.

Idaho va fi murit la apusul soarelui, îşi spuse ea.

— Cum se face, Buer, că purtătorul acestei veşti eşti tu? întrebă, observând promptitudinea cu care expresia feței lui deveni prudentă.

Agarves încercă să înghită şi răspunse cu glas răguşit, aproape în şoaptă:

— L-am însoțit pe Javid, dacă Domnia-Ta îşi mai aminteşte. Şi când... Stilgar m-a trimis încoace, mi-a zis să-ți spun că aduc ultimul său act de supunere.

— Ultimul său act de supunere, repetă ea. Ce-a vrut să spună cu asta?

— Nu ştiu, Doamnă Alia, răspunse Agarves cu un aer de defensivă.

— Explică-mi încă odată ce ai văzut, îi ordonă ea, întrebându-se de ce-şi simţea brusc pielea atât de rece.

— Am văzut... (Agarves îşi legăna nervos capul, cu ochii la podeaua din faţa Aliei.) L-am văzut pe Sfântul Consort zăcând mort pe pardoseala din pasajul central şi pe Javid, de asemenea zăcând mort, în pragul unei încăperi din apropiere. Femeile îi pregăteau deja pentru Huanui.

— Şi Stilgar a fost cel care te-a chemat la faţa locului?

— Întocmai, Doamnă, Stilgar m-a chemat. L-a trimis după mine pe Modibo, Ghebosul, mesagerul lui din sietch. Modibo nu m-a prevenit de nimic. Mi-a spus doar că Stilgar voia să mă vadă.

— Şi ai văzut cu ochii tăi trupul soţului meu zăcând pe pardoseală?

Agarves ridică ochii şi-i susţinu privirea preţ de o secundă, apoi şi-i aţinti din nou la podeaua de la picioarele ei, înainte de a încuviinţa din cap.

— Da, Doamnă. Şi trupul lui Javid, în apropiere. Stilgar mi-a spus... mi-a spus că Sfântul Consort îl înjunghiase pe Javid.

— Iar pe soţul meu, zici că Stilgar...

— Mi-a spus-o cu gura lui, Doamnă. Stilgar a spus că el a făcut-o. A zis că Sfântul Consort i-a provocat mânia.

— Mânie, repetă Alia. În ce fel?

— Nu mi-a spus. Nimeni nu mi-a spus nimic. Am întrebat, dar nimeni n-a vrut să-mi răspundă.

— Şi imediat după aceea a fost trimis să-mi aduci vestea?

— Da, Doamnă.

— N-ai putut să faci nimic?

Agarves îşi umezi buzele.

— A fost porunca lui Stilgar, Doamnă. Era sietchul lui.

— Înțeleg. Iar tu te-ai supus întotdeauna lui Stilgar.

— M-am supus, Doamnă, până ce mi-a dat dezlegare.

— Vrei să zici când ai fost trimis în slujba mea?

— Acum mă supun numai Domniei-Tale, Doamnă.

— Zău? Ia spune, Buer, dacă ți-aş porunci să-l omori pe Stilgar, fostul tău Naib, te-ai supune?

Agarves îi înfruntă privirea, cu neaşteptată fermitate.

— Dacă mi-ai da acest ordin, Doamnă, l-aş executa.

— Îți dau acest ordin. Ai idee unde s-a dus?

— În deşert. Asta e tot ce ştiu, Doamnă.

— Câți oameni a luat cu el?

— Aproximativ jumătate din efectiv.

— Plus Ghanima şi Irulan!

— Da, Doamnă. Cei care au plecat şi-au luat cu ei femeile, copiii şi bunurile. Stilgar i-a lăsat pe toți să aleagă – să-l urmeze sau să-i dezlege de jurământul de credință. Mulți au ales dezlegarea. Îşi vor alege un nou Naib.

— Eu le voi alege noul Naib! Şi acela vei fi tu, Buer Agarves, în ziua-n care-mi vei aduce capul lui Stilgar.

Agarves putea să accepte alegerea prin luptă dreaptă. Era o datină fremenă.

— La porunca Domniei-Tale, Doamnă. De ce forțe pot să...

— Discută cu Zia. Prea multe toptere de recunoaştere însă nu pot să-ți dau. E nevoie de ele în altă parte. Dar vei putea lua câți luptători ai nevoie. Stilgar şi-a pătat onoarea. Mulți vor fi bucuroşi să te slujească.

— Atunci, mă duc să mă ocup de asta, Doamnă.

— Aşteaptă!

Alia îl examină o clipă în tăcere, chibzuind pe cine să desemneze pentru a-l supraveghea pe acest copilandru vulnerabil. Nu trebuia scăpat din ochi până ce nu-i demonstra aptitudinile. În sfârşit, avea să găsească Zia pe cineva.

— Nu pot să mă retrag, Doamnă?

— Nu încă. Mai am de discutat cu tine între patru ochi şi pe îndelete despre felul în care plănuieşti să-i vii de hac lui Stilgar. (Alia îşi acoperi fața cu mâna dreaptă.) Nu-mi voi jeli soțul până ce nu-mi vei fi obținut răzbunarea. Lasă-mă câteva minute să mă liniştesc. (Coborî mâna.) O să te conducă o servitoare.

Făcu un semn discret către una dintre slujnicele ei, apoi îi şopti la ureche lui Shalus, noua sa Cameristă:

— Spălați-l şi parfumați-l înainte de a-l aduce. Pute a vierme.

— Da, stăpână.

Alia se întoarse, simulând o mâhnire pe care n-o simțea, şi porni repede spre apartamentele ei. De cum ajunse în dormitor, trânti uşa şi lovi din picior, blestemând.

Afurisitul ăla de Duncan! De ce? De ce? De ce?

Avea clar senzația că era vorba de o provocare deliberată din partea lui. Îl omorâse pe Javid şi-l provocase pe Stilgar. Însemna că ştiuse de Javid. Toată povestea trebuia interpretată ca un mesaj din partea lui Duncan Idaho, o ultimă sfidare.

Din nou, izbi cu piciorul în podea şi începu să se plimbe furioasă de la un capăt la altul al dormitorului.

Fir-ar el blestemat! Blestemat! Blestemat!

Şi Stilgar, care trecuse de partea rebelilor, luând-o cu el pe Ghanima. Şi pe Irulan.

Blestemaţi fie cu toţii!

Tot izbind cu piciorul, lovi un obiect metalic. Durerea îi smulse un ţipăt. Privi în jos şi dădu cu ochii de-o cataramă. O ridică de pe covor cu o mişcare mânioasă şi încremeni, cu obiectul în palmă. Era o cataramă străveche, una dintre piesele originale, din platină şi argint, de pe Caladan, pe care Ducele Leto Atreides I o oferise maestrului său de scrimă, Duncan Idaho. Duncan, îşi aminti Alia, obişnuia s-o poarte adesea. Şi o abandonase aici.

Degetele ei strânseră spasmodic metalul rece. Idaho lăsase catarama aici când... când...

Lacrimile îi inundară ochii, în pofida puternicei condiţionări fremene. Colţurile gurii îi coborâră într-o grimasă împietrită. Şi vechea bătălie se dezlănţui iar în craniul ei, zguduind-o din cap până-n picioare. Simţi brusc că devenise două fiinţe. Una observa cu uimire aceste contorsiuni ale cărnii. Cealaltă voia să se supună durerii chinuitoare care-i sfâşia pieptul. Lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji şi, în clipa aceea, Uimita care sălăşluia înlăuntrul ei întrebă contrariată: „Cine plânge? Cine mai plânge? Cine plânge acum?”

Dar nimic nu putea pune stavilă lacrimilor şi Alia simţi cum durerea sfâşietoare care-i răscolea pieptul îi smuceşte trupul şi i-l aruncă pe pat.

Înlăuntrul ei însă, ceva continua să întrebe cu adâncă uimire: „Cine plânge? Cine mai...”

Prin gestul său, Leto II s-a desprins din lanțul evoluției. A făcut acest lucru printr-o acțiune tranşantă, deliberată, spunând: „A fi independent înseamnă a te desprinde.” Percepția ambilor gemeni depăşea cu mult necesitățile memoriei considerate ca proces de evaluare, adică mijloc de determinare a distanței care-i separa de originile lor umane. Dar Leto II a fost cel care a avut curajul suprem de a acționa, recunoscând că o creație adevărată este independentă de creatorul ei. El a refuzat să reitereze ordinea naturală a evoluției, zicând: „Iată, şi prin aceasta mă depărtez tot mai mult şi mai mult de umanitate.” Fiindcă el a văzut clar concluziile implicate, şi anume că, pentru viață şi în viață, nu pot exista sisteme cu adevărat închise.

„Sfânta Metamorfoză” de Harq al-Ada

Pe nisipul umed de dincolo de qanatul spart mişunau insectele, şi păsările veniseră cu duiumul să se înfrupte: papagali, coțofene, gaițe. Aici fusese o djedida, ultima dintre noile aşezări urbane, construită pe fundațiile unor roci de bazalt aflate la suprafață. Ghanima, care profita de orele dimineții pentru a cerceta zona de dincolo de plantațiile originale ale sietchului părăsit, detectă o mişcare rapidă şi observă o şopârlă gecko, dungată. Ceva mai înainte, zărise o ciocănitoare gila, care-şi făcuse cuibul într-un zid de chirpici al djedidei.

Deşi Ghanima se încăpățâna să vadă în această aşezare abandonată un sietch, djedida era, de fapt, un ansamblu de ziduri joase, construite din cărămizi de chirpici, înconjurate de plantații al căror rol principal fusese de a ține în loc dunele. Colonia se afla în plin Tanzerouft, la şase sute de kilometri spre sud de Lanțul Sihaya. Fără oameni, sietchul începuse deja să se spulbere în deşert: zidurile erau erodate de nisipul purtat de vânturi, plantele, neudate, mureau, solul zonei plantate crăpase sub arşița soarelui.

Totuşi, nisipul de dincolo de qanatul spart rămânea umed, confirmând faptul că, în movila care-o adăpostea, capcana de vânt continua să funcționeze.

În lunile care urmaseră exodului lor, fugarii din Sietch Tabr probaseră protecția mai multor asemenea locuri, pustiite de Demonul Deşertului. Ghanima nu credea în Demonul Deşertului, deşi văzuse de fiecare dată dovada de netăgăduit a distrugerii qanaturilor.

Arar, când întâlneau vânători de mirodenie rebeli, aflau veşti despre ceea ce se întâmpla în ținuturile din nord. Câteva toptere – nu mai multe de şase, după părerea unora – continuau să-l caute pe Stilgar. Dar Arrakisul era vast şi deşertul său, primitor pentru fugari. Se spunea că un comando de exterminare fusese însărcinat să dea de urma cetei lui Stilgar, dar că detaşamentul, care era condus de fostul tabrit Buer Agarves, avea şi alte îndatoriri şi trebuia, deseori, să se întoarcă la Arrakeen.

Rebelii ziceau că se răriseră confruntările dintre oamenii lor şi trupele Aliei. Loviturile date la întâmplare de Demonul Deşertului îi siliseră pe Alia şi pe Naibi să acorde prioritate întăririi sistemului defensiv. Până şi contrabandiştii fuseseră afectați, dar se zvonea că ei patrulau deşertul în căutarea lui Stilgar, vânând recompensa pusă pe capul lui.

Stilgar îşi condusese ceata în această djedida în ajun, cu puțin înainte de căderea nopții, bizuindu-se numai pe flerul său de fremen bătrân de a detecta umezeala. Le promisese că se vor îndrepta curând spre sud, în direcția plantațiilor de palmieri, dar refuzase să fixeze odată precisă. Cu toate că pe capul lui se pusese un preț care, altădată, ar fi fost suficient pentru cumpărarea unei planete, Stilgar părea cel mai fericit şi nepăsător dintre oameni.

— E un loc excelent pentru noi, spuse el, arătând spre capcana de vânt în stare de funcționare. Prietenii noştri ne-au lăsat apă.

Erau destul de puțini acum, şaizeci cu totul. Bătrânii, bolnavii şi copiii mai mici fuseseră trimişi în sud, la familii demne de încredere de pe plantațiile de palmieri. Rămăseseră doar cei mai zdraveni, şi aveau încă destui prieteni, la nord şi la sud.

Ghanima se întreba de ce refuza Stilgar să discute despre ceea ce se întâmpla cu planeta. Oare nu vedea nimic? Pe măsură ce qanaturile erau distruse, fremenii se retrăgeau spre limitele din nord şi din sud care fuseseră odinioară hotarele domeniilor lor. Această migraţie nu putea semnala decât ceea ce trebuie că se întâmpla cu întregul Imperiu. O condiţie era oglinda celeilalte.

Ghanima îşi trecu mâna pe sub gulerul distraiului şi-i strânse mai tare izolaţiile. În ciuda tuturor grijilor, se simţea surprinzător de liberă aici. Vieţile interioare nu o mai sâcâiau, chiar dacă uneori simţea prezenţa amintirilor lor în conştiinţa ei. Din aceste amintiri aflase cum fusese deşertul cândva, înainte de a începe transformarea ecologică. În primul rând, fusese mai uscat. Capcana eoliană de aici, deşi rămăsese mult timp neîntreţinută, continua să funcţioneze deoarece capta umiditatea din aer.

Multe creaturi care, odinioară, se feriseră de deşert, se aventurau acum să trăiască până şi aici, în Tanzerouft. Mai toţi cei din ceată remarcaseră proliferarea bufniţelor diurne. Şi, în clipa aceasta chiar, Ghanima privea păsări-furnicar care săreau şi ciuguleau de-a lungul şirurilor de insecte ce mişunau în nisipul jilav de la capătul qanatului spart. Dacă bursucii erau încă rari, şoarecii marsupiali se vedeau pretutindeni.

Teama superstiţioasă îi stăpânea pe toţi noii fremeni, iar Stilgar – curios! – nu făcea, nici el, excepţie. Această djedida fusese lăsată în seama deşertului după ce qanatul ei fusese spart pentru a cincea oară în decurs de unsprezece luni. De patru ori fuseseră repetate ravagiile provocate de Demonul Deşertului, apoi foştii locuitori nu mai avuseseră suficiente rezerve de apă pentru a risca o nouă pierdere.

Acelaşi lucru se întâmplase cu mai toate djedidele şi cu multe dintre vechile sietchuri. Opt din nouă aşezări recente trebuiseră să fie abandonate. O mulţime de vechi comunităţi-sietch erau mai aglomerate decât fuseseră vreodată. Şi, în timp ce deşertul intra în această nouă fază, fremenii se

întorceau la vechile lor cutume. Vedeau semne şi prevestiri în toate. Se întâlneau tot mai puţini viermi, în afară de Tanzerouft? Era judecata lui Shai-Hulud! Şi începuseră să apară viermi morţi, cărora nu li se putea determina cauza morţii. Se întorceau foarte repede la praful deşertului, iar namilele sfărâmicioase peste care dădeau din când în când fremenii îi umpleau de groază.

Ceata lui Stilgar întâlnise o asemenea ruină cu o lună în urmă şi oamenilor le trebuiseră patru zile ca să-şi lepede senzaţia de piază rea. Namila degaja o duhoare acră şi nocivă, de putrefacţie. Uriaşul cadavru în descompunere zăcea deasupra unui gigantic zăcământ de mirodenie, în cea mai mare parte definitiv pierdut.

Ghanima se smulse din contemplarea qanatului şi-şi întoarse privirea înapoi, spre djedida. Chiar în faţa ei se aflau ruinele unui zid care înconjurase cândva un *mushtamal*, o mică grădină-anexă. Mânată de curiozitatea care-i dădea ghes tot timpul, explorase deja locul şi descoperise o rezervă de pâini de mirodenie nedospite, într-o ladă de piatră.

Stilgar însă ordonase să fie distruse, spunând:

— Fremenii nu lasă niciodată în urma lor alimente comestibile.

Ghanima considerase că bătrânul Naib se înşela, dar îşi spusese că n-avea rost să discute sau să se certe pentru atâta lucru. Fremenii se schimbau. Odinioară, se deplasaseră în voie pe întinderea bledului, mânaţi de nevoi naturale: apa, mirodenia, comerţul. Activitatea animală le servea drept ceas deşteptător. Dar animalele începuseră să asculte de ritmuri noi, stranii, în timp ce tot mai mulţi dintre fremeni se mulţumeau să rămână în perimetrul vechilor lor caverne din umbra versanţilor nordici ai Scutului de Piatră. Vânătorii de mirodenie erau tot mai rari în Tanzerouft şi numai ceata lui Stilgar se deplasa încă după obiceiurile strămoşeşti.

Ghanima avea încredere în Stilgar şi în teama lui de Alia. Irulan, mai nou, întărea argumentele lui, recurgând la bizare

considerații Bene Gesserit. Dar, pe îndepărtata Salusa Secundus, Farad'n mai era încă în viață. Cândva, trebuia să vină şi ziua răfuielii.

Ghanima ridică ochii spre cerul de argint cenuşiu, scotocindu-şi mintea. Unde să caute ajutor? Unde să găsească pe cineva care s-o asculte în legătură cu ceea ce vedea întâmplându-se în jur? Dacă rapoartele erau demne de crezare, Doamna Jessica rămăsese pe Salusa. Iar Alia era o creatură cocoțată pe un soclu, preocupată doar de statura ei colosală, în timp ce se depărta tot mai mult şi mai mult de realitate. Gurney Halleck nu era de găsit nicăieri, cu toate că fusese văzut pretutindeni. Propovăduitorul dispăruse în gaură de şarpe, iar imprecațiile lui eretice nu mai erau decât o vagă amintire, din ce în ce mai ştearsă.

Şi Stilgar.

Îşi strămută privirea, pe deasupra zidului dărâmat, înspre locul în care Stilgar ajuta la repararea cisternei. Stilgar savura din plin rolul său de foc rătăcitor al deşertului şi ideea recompensei puse pe capul său, o recompensă care creştea de la o lună la alta.

Nimic nu mai avea noimă. Nimic.

Cine este acest Demon al Deşertului, această creatură capabilă să distrugă qanaturi de parcă ar fi fost falşi idoli ce trebuiau dărâmați şi aruncați în nisip? Era un vierme turbat? Era o a treia forță care se răzvrătise – masele largi? Nimeni nu credea că era un vierme. Apa ar fi ucis orice vierme care ar fi atacat un qanat. Mulți fremeni credeau că Demonul Deşertului era, de fapt, o organizație revoluționară ce urmărea răsturnarea Mahdinatului Aliei şi restaurarea vechii ordini pe Arrakis. Cei ce credeau asta spuneau că ar fi fost o treabă bună. Era timpul să se termine odată cu acea rapace succesiune apostolică a cărei unică realizare era consolidarea propriei mediocrități. Era timpul să se revină la adevărata religie pe care-o îmbrățişase Muad'Dib.

Un suspin adânc zgudui pieptul Ghanimei. *O, Leto,* gândi ea, *aproape că mă bucur că n-ai apucat să trăieşti vremurile acestea. Aş veni la tine, dar am un cuțit care încă n-a gustat sânge. Alia şi Farad'n. Farad'n şi Alia. Bătrânul Baron e demonul care sălăşluieşte în ea şi lucrul ăsta nu poate fi îngăduit.*

Harah îşi făcu brusc apariția dinspre djedida şi, zărind-o, se apropie cu paşi măsurați, oprindu-se în fața ei.

— Ce faci aici, de una singură? întrebă.

— Locul ăsta e straniu, Harah. Ar trebui să plecăm de-aici.

— Stilgar aşteaptă pe cineva.

— Zău? Nu mi-a spus.

— De ce-ar trebui să-ți spună ție totul? *Maku?* (Harah dădu un bobârnac buzunarului de apă al distraiului, care umfla roba Ghanimei.) Te-ai făcut femeie? Eşti gravidă?

— Am fost gravidă de-atâtea ori că nu mai țin minte, replică Ghanima. Nu te juca cu mine de-a omul mare şi copilul!

Glasul îi sună atât de încărcat de venin, încât Harah se dădu un pas înapoi.

— Sunteți o adunătură de proşti, rosti Ghanima, înglobând cu un gest al mâinii djedida şi oamenii care lucrau alături de Stilgar. Nu trebuia să vă urmez.

— Ai fi fost moartă acum dacă n-ai fi făcut-o.

— Poate. Dar voi nu sunteți în stare să vedeți ce se petrece sub ochii voştri! Pe cine aşteaptă Stilgar aici?

— Pe Buer Agarves.

Ghanima o privi lung, fără să spună nimic.

— Prietenii noştri din sietchul de la Falia Roşie îl vor aduce fără ştirea nimănui, explică Harah.

— Jucărioara Aliei?

— Îl vor aduce legat la ochi.

— Şi Stilgar chiar crede asta?

— Buer vrea să negocieze. A acceptat toate condițiile noastre.

— De ce nu mi-ați spus şi mie?

— Stilgar ştia c-ai să te împotriveşti.

— Să mă împotrivesc... Dar e curată nebunie!

Harah se încruntă.

— Nu uita că Buer e...

— De-al *Familiei*! rosti tăios Ghanima. E nepotul vărului lui Stilgar. Ştiu. Şi Farad'n ăla, căruia o să-i vărs sângele într-o zi, mi-e mie o rudă la fel de apropiată. Crezi că asta îmi va reține cuțitul?

— Am primit un distrans. Nu-i urmăreşte nimeni.

Ghanima spuse cu voce joasă:

— Treaba asta nu ne poate aduce nimic bun, Harah. Ar trebui să plecăm numaidecât.

— Ai văzut vreo prevestire? întrebă Harah. Viermele mort pe care l-am văzut cu toții! Să fi...

— Țineți tâmpeniile astea în burtă şi avortează-le altundeva! se răsti Ghanima. Nu-mi place nici locul ăsta, nici întâlnirea asta. Nu ți-e de-ajuns?

— Am să-i spun lui Stilgar tot ce-ai...

— Am să-i spun chiar eu!

Ghanima o luă din loc cu paşi repezi şi, în spatele ei, Harah făcu semnul Coarnelor-Viermelui.

Dar Stilgar se mulțumi să râdă de temerile Ghanimei şi-o trimise să caute păstrăvi de nisip, ca pe un copil oarecare. Refugiindu-se într-una din casele părăsite ale djedidei, Ghanima se ghemui într-un colț ca să-şi rumege furia. Dar supărarea îi trecu repede. Simți viețile interioare agitându-se înlăuntrul ei şi îşi aminti spusele cuiva: „Dacă reuşim să-i imobilizăm, lucrurile vor decurge aşa cum am plănuit."

Ciudat gând!

Dar nu putu să-şi amintească cine rostise aceste cuvinte.

Muad'Dib a fost un dezmoştenit şi a vorbit pentru dezmoşteniții din toate timpurile. El a ridicat glasul împotriva acestei profunde nedreptăți care îl înstrăinează pe individ de tot ce-a fost învățat să creadă, de ceea ce părea să i se cuvină de drept.

„Mahdinatul: o analiză" de Harq al-Ada

Gurney Halleck şedea pe creasta masivului Shuloch, cu balisetul odihnindu-se lângă el, pe carpetă din fibră de mirodenie. Privea în jos, spre bazinul forfotind de bărbați şi femei care plantau răsaduri. Rampa de nisip pe care Proscrişii atrăseseră viermii cu ajutorul unei dâre de mirodenie fusese barată printr-un nou qanat. Versantul trebuia replantat pentru fixarea nisipului.

Era aproape ora mesei de prânz. Halleck stătea pe creastă de mai bine de-un ceas. Voise să fie singur ca să poată gândi în linişte. Chiar dacă acolo, jos, lucrau oameni, tot ce vedea era opera melanjului. După estimarea lui Leto, producția de mirodenie avea să scadă curând la o zecime din ceea ce fusese în perioada de vârf a epocii Harkonnen şi să se stabilizeze la acest nivel. Valoarea stocurilor, în întregul Imperiu, se dubla la fiecare nouă cotare. Se spunea că Familia Metulli vânduse jumătate din planeta Novebruns pentru trei sute douăzeci şi unu de litri de melanj.

Proscrişii lucrau de parcă i-ar fi mânat un diavol, şi poate că aşa şi era. Înaintea fiecărei mese, se întorceau cu faţa spre Tanzerouft şi se rugau lui Shai-Hulud întruchipat. Aşa îl considerau ei pe Leto şi, prin ochii lui, Halleck vedea un viitor în care cea mai mare parte a omenirii avea să împărtăşească această credinţă. Nu era deloc sigur că perspectiva îl încânta.

Leto pusese piatra de temelie a acestui viitor atunci când venise aici, împreună cu Propovăduitorul, în topterul furat de Halleck. Cu mâinile goale, spărsese qanatul Shulochului, bombardându-l cu bolovani uriaşi, proiectaţi de la peste cincizeci de metri distanţă. Când Proscrişii încercaseră să intervină, Leto îl decapitase pe primul ajuns în apropierea lui, cu o simplă lovitură fulgerătoare a mâinii. Pe ceilalţi îi aruncase peste tovarăşii lor, izbucnind în râs la vederea armelor cu care voiau să-l doboare. Cu glas de demon, răcnise la ei:

— Focul nu mă va arde! Cuţitele voastre n-o să mă rănească! Port pielea lui Shai-Hulud!

Proscrişii îl recunoscuseră atunci şi-şi amintiseră de evadarea lui, de saltul de pe creasta masivului „direct în deşert”. Se aruncaseră la pământ înaintea lui şi Leto dăduse glas poruncilor sale.

— Vă aduc doi oaspeţi. Să vegheaţi asupra lor şi să-i respectaţi. Veţi reconstrui qanatul şi veţi începe să plantaţi o grădină-oază. Într-o zi, voi veni să locuiesc aici. Voi îmi veţi pregăti sălaşul. Nu veţi mai vinde mirodenie, ci veţi stoca fiecare recoltă.

Continuase să dea instrucţiuni şi Proscrişii îl ascultaseră cu sfinţenie, privindu-l cu ochi sticloşi, pătrunşi de groază şi venerație.

Shai-Hulud se ivise, în sfârşit, din adâncul nisipurilor şi li se arătase!

Nimic nu prevestise această metamorfoză când Leto îl găsise pe Halleck cu Ghadhean al-Fali într-unul din micile sietchuri rebele de la Gare Ruden. Împreună cu însoțitorul său orb, Leto străbătuse deşertul pe vechiul drum al mirodeniei, călărind un vierme printr-un ținut în care viermii deveniseră o raritate. Vorbise de ocolurile pe care fusese nevoit să le facă pentru a evita pungi de umiditate destul de importante pentru a otrăvi un vierme. Sosiseră în primele ore ale după-amiezii şi fuseseră escortați în marea sală comună de gărzile sietchului.

Amintirea acelei scene îi reveni brusc în minte lui Halleck.

— Aşadar, el este Propovăduitorul, spusese.

Se plimbă în jurul orbului şi, examinându-l, îşi aminti poveştile care circulau pe seama lui. Propovăduitorul îşi scoase masca distraiului când intrase în sietch şi Halleck putea să-i vadă trăsăturile şi să le compare cu amintirile sale. Da, omul semăna cu Ducele al cărui nume îl purta Leto. Să fi fost doar o coincidență?

— Ştii ce se spune despre el? îl întrebă pe Leto, fără a-şi lua ochii de la Propovăduitor. Se spune că ar fi tatăl tău, întors din deşert.

— Am auzit poveştile, răspunse Leto.

Halleck se întoarse şi-l privi lung. Băiatul avea un distrai ciudat, cu marginile răsfrânte în jurul feței şi al urechilor. Pe deasupra purta o mantie neagră, iar picioarele îi erau încălțate cu ghete de deşert. Prezența lui aici ridica o mulțime de întrebări. Cum de reuşise să scape încă odată?

— De ce l-ai adus aici pe Propovăduitor? întrebă Halleck. Cei din Jacurutu spun că lucrează pentru ei.

— Asta a fost odată. L-am adus fiindcă Alia îi vrea moartea.

— Aşa? Şi crezi că ăsta-i un adăpost pentru el?

— Adăpostul lui eşti tu.

În tot acest timp Propovăduitorul rămase nemişcat lângă ei, ascultând, însă fără a da vreun semn că i-ar fi păsat de rezultatul discuției.

— M-a slujit bine, Gurney, reluă Leto. Casa Atreides nu şi-a pierdut cu totul simțul obligațiilor față de cei ce-o servesc.

— Casa Atreides?

— Casa Atreides. Adică eu.

— Ai fugit de la Jacurutu înainte de a-mi da timp să finalizez încercarea pe care a ordonat-o bunica ta, replică glacial Halleck. Cum îți închipui că...

— Trebuie să veghezi asupra vieții acestui om ca şi când ar fi propria ta viață, îl întrerupse Leto pe un ton care nu admitea replică, susținând fără să clipească privirea aprigă a lui Halleck.

Jessica îl învățase pe Halleck arta Bene Gesserit a observației minuțioase. Nu reuşi să descopere la Leto nimic altceva decât o siguranță perfect calmă. Totuşi, ordinele Jessicăi erau ordine!

— Bunica ta m-a însărcinat să-ți completez educația şi să mă asigur că nu eşti posedat.

— Nu sunt posedat, rosti Leto.

— De ce-ai fugit?

— Namri avea ordin să mă ucidă, orice s-ar fi întâmplat. Ordinul i-l dăduse Alia.

— Ah, eşti cumva Dreptvorbitor?

— Da.

Alt răspuns sec, aceeaşi siguranță de sine.

— Şi Ghanima, la fel?

— Nu.

Propovăduitorul ieşi atunci din muţenia lui, arătând spre Leto, dar îndreptându-şi orbitele goale spre Halleck:

— Crezi că poţi *tu* să-l testezi pe el?

— Nu te amesteca, atât timp cât nu cunoşti problema sau consecinţele, îl repezi Halleck, fără a-l învrednici cu vreo privire.

— Oh, cunosc prea bine consecinţele, spuse Propovăduitorul. Am fost şi eu testat cândva de o bătrână care credea că ştie ce face. Dar, ulterior, s-a dovedit că nu ştia.

Halleck se uită la el.

— Eşti şi tu Dreptvorbitor?

— Oricine poate fi Dreptvorbitor, chiar şi tu, răspunse Propovăduitorul. E o chestiune de onestitate faţă de natura propriilor tale simţăminte. Nu-ţi trebuie decât un acord lăuntric cu adevărul, care-ţi îngăduie să-l recunoşti numaidecât.

— De ce te amesteci? întrebă Halleck, ducând mâna la cristai. Cine este acest Propovăduitor?

— Reacţionez la evenimentele din jurul meu, spuse Propovăduitorul. Mama mea ar putea să-şi verse sângele pe altar, dar eu am alte motive. Şi înţeleg problema ta.

— Da? făcu Halleck, cu reală curiozitate.

— Doamna Jessica ţi-a ordonat să faci deosebirea dintre lup şi câine, dintre *ze'eb* şi *ke'leb*. După definiţia dată de ea, lup este cel care-şi foloseşte rău puterea pe care-o posedă. Cu toate astea, există, între lup şi câine, un interval de penumbră, ca un mijit de zori, când nu poţi să distingi între unul şi celălalt.

— Destul de corect, comentă Halleck, observând că tot mai mulţi locuitori ai sietchului se adunau în sala comună pentru a asculta discuţia. De unde ştii asta?

— Cunosc această planetă. Nu pricepi? Gândeşte-te cum e ea. Sub suprafață se află roci, praf, sedimente, nisip. Aceasta este memoria planetei, imaginea istoriei sale. La fel stau lucrurile şi cu oamenii. Câinele îşi aminteşte de lup. Fiecare univers se roteşte în jurul unui nucleu de *ființă*, iar de la acest nucleu emană toate amintirile ce urcă la suprafață.

— Foarte interesant. Cu ce mă ajută asta să-mi execut ordinele?

— Revizuieşte imaginea istoriei existente înlăuntrul tău. Comunică aşa cum ar comunica animalele.

Halleck îşi scutură capul. Simțea, la acest Propovăduitor, o sinceritate cuceritoare, calitatea aceea deosebită pe care-o apreciase de atâtea ori la Atreizi, şi, în plus, avea clar senzația că omul folosea puterea Glasului. Inima începu să-i bată mai repede. Să fi fost cu putință?

— Jessica voia o încercare supremă, o probă de rezistență care să scoată la lumină adevărata stofă, cea dinlăuntru, a nepotului ei, reluă Propovăduitorul. Dar stofa asta a fost dintotdeauna la vedere, sub ochii tăi.

Halleck se întoarse spre Leto. Fără să vrea, parcă sub imboldul unei forțe irezistibile.

Propovăduitorul continuă, ca şi când ar fi dăscălit un elev încăpățânat:

— Tânărul acesta te tulbură pentru că nu este o ființă singulară. El este o comunitate. Cum se întâmplă în cazul oricărei comunități confruntate cu o încercare grea, orice membru al ei poate prelua comanda, puterea. Această putere nu-i întotdeauna benefică – de aici, poveştile despre Monstruozitate. Dar tu ai chinuit deja destul această comunitate, Gurney Halleck. Nu vezi că transformarea s-a şi petrecut? Tânărul acesta a izbutit să realizeze o cooperare lăuntrică de o putere fără seamăn şi pe care nimic nu o mai poate submina. Fără ochi văd acest lucru. Cândva, i-am fost potrivnic, acum însă mă supun lui. El este Tămăduitorul.

— Dar tu, tu cine eşti? întrebă Halleck.

— Doar cel pe care-l vezi. Nu te uita la mine, uită-te la acest tânăr, pe care ţi s-a ordonat să-l educi şi să-l testezi. A fost format de criză. A supravieţuit unui mediu ostil, mortal. Este aici.

— Cine eşti? insistă Halleck.

— Îţi spun încă odată să te uiţi doar la acest tânăr Atreides! El este retroacţiunea ultimă de care depinde specia noastră. El va reintroduce în sistem rezultatele acţiunilor ei din trecut. Nicio altă fiinţă umană n-ar putea cunoaşte mai bine decât el aceste acţiuni din trecut. Iar tu ai fi fost în stare să-l distrugi! Pe unul ca el!

— Mi s-a ordonat să-l testez şi n-am...

— L-ai testat!

— Este sau nu Monstruozitate?

Un râs obosit se desprinse de pe buzele Propovăduitorului.

— Stărui în absurdităţile Bene Gesserit. Ce pricepute sunt Surorile când e vorba să creeze mituri cu care să adoarmă oamenii!

— Eşti Paul Atreides? întrebă Halleck.

— Paul Atreides nu mai e. A încercat să se erijeze în supremul simbol mortal, în timp ce renunţa la orice pretenţii morale. A devenit un sfânt fără niciun Dumnezeu, ale cărui cuvinte erau o blasfemie. Cum poţi să crezi...

— Vorbeşti cu glasul lui.

— Acum vrei să mă testezi *pe mine*? Bagă de seamă, Gurney Halleck!

Halleck înghiţi anevoie, îşi forţă privirea să se întoarcă spre Leto, care continua să stea calm, observându-i.

— De fapt, cine pe cine testează? întrebă Propovăduitorul. Nu cumva Doamna Jessica te testează pe tine, Gurney Halleck?

Halleck se simți dintr-odată tulburat de această idee şi, imediat, se întrebă de ce se lăsa impresionat de spusele Propovăduitorului. Dar supunerea la această mistică autocratică era profund înrădăcinată în toți slujitorii Atreizilor. Explicându-i fenomenul, Jessica nu făcuse decât să-i confere un aspect şi mai misterios. Halleck avea acum impresia că în el ceva se schimbă, *ceva* ale cărui limite abia dacă fuseseră atinse în treacăt de educația Bene Gesserit pe care i-o impusese Jessica. O furie nedesluşită începu să fiarbă în el. Nu voia să se schimbe!

— Care dintre voi se joacă de-a Dumnezeu şi în ce scop? întrebă Propovăduitorul. Nu poți să te sprijini numai pe rațiune pentru a răspunde la această întrebare.

Cu deliberată încetineală, Halleck îşi strămută atenția de la Leto la orb. Jessica nu înceta să-i atragă atenția că trebuia să dobândească echilibrul *kairiturilor* – „vei face – nu vei face". Ea spunea că asta era o disciplină fără cuvinte şi fraze, fără reguli şi argumente. Ceva din vocea Propovăduitorului, din tonul şi atitudinea lui, aprinse o mânie care se stinse brusc, de la sine, transformându-se într-un calm orbitor în ființa lui Halleck.

— Răspunde-mi la întrebare, îl interpelă Propovăduitorul.

Halleck simți că vorbele lui îi adâncesc concentrarea asupra acestui loc, a acestui moment şi cerințelor sale. Poziția sa în Univers nu mai era definită decât de această concentrare. Acum, nu mai avea nicio îndoială. Cel din fața lui era Paul Atreides, care nu murise şi se reîntorsese. Şi acest non-copil, Leto. Halleck îl privi pe Leto şi, pentru prima oară, îl văzu cu adevărat. Văzu semnele încordării în jurul ochilor săi, simțul echilibrului în postura lui, umorul ambiguu pe buzele sale încremenite. Leto se detaşa pe fundul Universului ca şi când s-ar fi aflat în focarul unei lumini orbitoare. Dobândise armonia, pur şi simplu, acceptând-o.

— Spune-mi, Paul, rosti Halleck, mama ta ştie?

Propovăduitorul oftă.

— Pentru Surori, pentru *toate* Surorile, sunt mort. Nu încerca să mă readuci la viață.

Încă necutezând să-l privească, Halleck întrebă:

— Dar de ce ea...

— Face ceea ce trebuie să facă. Îşi împlineşte propria viață, crezând că dirijează o mulțime de vieți. Aşa ne jucăm cu toții de-a Dumnezeu.

— Dar tu eşti viu! şopti Halleck, copleşit deodată de propria lui revelație, întorcându-se în sfârşit pentru a-l privi pe acest om, mai tânăr decât el, dar atât de îmbătrânit de deşert, încât părea să aibă de două ori vârsta lui Halleck.

— Viu? rosti Paul. Ce-nseamnă asta?

Halleck făcu ochii roată, observă fețele fremenilor, expresiile oscilând între îndoială şi venerație.

— Mama n-a avut de învățat lecția mea. (Da, era vocea lui Paul!) A fi zeu poate duce, în cele din urmă, la plictiseală şi degradare. Poate deveni un motiv suficient pentru inventarea liberului-arbitru! Un zeu poate ajunge să caute refugiu în somn şi să nu mai trăiască decât în proiecțiile inconştiente ale creaturilor visului său.

— Dar tu eşti viu! rosti din nou Halleck, ceva mai tare.

Paul ignoră înflăcărarea din glasul vechiului său tovarăş şi întrebă:

— Ai fi fost cu adevărat în stare să-l asmuți pe băiatul ăsta împotriva surorii sale într-un *test-mashad?* Ce aberație mortală! Fiecare dintre ei ar fi zis: „Nu! Ucide-mă pe mine! Lasă-l în viață pe celălalt!” La ce-ar fi dus o asemenea încercare? Ce ar fi însemnat, în cazul ăsta, a fi viu, Gurney?

— Nu asta era încercarea! protestă Halleck.

Nu-i plăcea felul în care fremenii se apropiaseră de ei, cu ochii ațintiți la Paul, ignorându-l pe Leto.

Dar acum interveni Leto:

— Caută „stofa”, tată.

— Da... da... (Paul îşi sumeți capul, ca şi când ar fi adulmecat aerul.) Vasăzică... Farad’n!

— Ce uşor ne luăm după gânduri, în loc să ne ascultăm simțurile, zise Leto.

Halleck nu înțelese ce sens avusese acest schimb de replici, dar, în clipa în care dădu să întrebe, fu oprit de mâna lui Leto care-l prinse de braț.

— Nu întreba nimic, Gurney. Ai putea să mă bănuieşti iar de Monstruozitate. Nu! Lasă lucrurile să se desfăşoare, Gurney. Dacă încerci să le forțezi, n-ai să reuşeşti decât să te distrugi singur.

Dar pe Halleck îl copleşiră brusc îndoielile. Jessica îl avertizase: *„Ai grijă! Pre-născuții pot fi extrem de înşelători. Folosesc strategeme la care nici măcar nu visezi.”* Clătină încet din cap. Şi Paul! Zei din adâncuri! Paul era viu şi aliat cu acest semn de întrebare pe care-l procrease!

Fremenii din jur nu mai puteau fi stăpâniți. Se înghesuiau între Halleck şi Paul, între Leto şi Paul, împingându-i pe cei doi în lături şi bombardându-l pe orb cu întrebări răguşite:

— Eşti Muad’Dib?

— Eşti chiar Muad’Dib?

— E adevărat ce-a zis?

— Răspunde-ne!

— Pentru voi nu trebuie să fiu decât Propovăduitorul, zise Paul, ridicând mâinile şi încercând să-i respingă. Nu voi mai putea fi Paul Atreides sau Muad'Dib. Niciodată. Nu mai sunt nici bărbatul Chaniei, nici Împărat.

Halleck, temându-se de ce s-ar fi putut întâmpla dacă aceste întrebări anxioase nu primeau un răspuns logic, fu pe punctul de a interveni, dar Leto i-o luă înainte. Şi, atunci, Halleck văzu pentru prima dată o fărâmă din cumplita schimbare care se petrecuse în Leto. Vocea acestuia răsună ca un muget de taur:

— Daţi-vă la o parte!

Şi Leto înaintă, azvârlind fremeni adulţi în stânga şi-n dreapta, doborându-i la pământ, lovindu-i şi smulgând din mâinile lor cristaiele, apucându-le de lamă.

În mai puţin de un minut, toţi fremenii care mai rămăseseră în picioare se lipiseră de pereţi, holbându-se muţi, năuciţi. Leto se opri lângă tatăl său.

— Când Shai-Hulud vorbeşte, să-i daţi ascultare! rosti el.

Şi, cum câţiva dintre ei dădură să protesteze, Leto, zâmbind, smulse o bucată din colţul culoarului şi o sfărâmă în mâini, fără a conteni să zâmbească.

— Aşa am să sfărâm sietchul peste mutrele voastre, spuse el.

— Demonul Deşertului! şopti cineva.

— Ca şi qanaturile, întări Leto. Am să le fac praf şi pulbere! N-am fost niciodată aici, aţi înţeles?

Toate capetele se grăbiră să încuviinţeze, cu o supunere îngrozită.

— Niciunul dintre voi nu ne-a văzut, urmă Leto. O singură şoaptă, şi-am să mă întorc ca să vă alung pe toţi în deşert, fără o picătură de apă.

Halleck văzu mâini care făceau semnul viermelui.

— Acum, tatăl meu şi cu mine vom pleca, împreună cu vechiul nostru prieten, încheie Leto. Pregătiți-ne topterul.

După care îi condusese la Shuloch, explicându-i lui Halleck, pe drum, că trebuiau să se grăbească deoarece „Farad'n va fi foarte curând aici, pe Arrakis. Şi atunci, cum a spus tata, vei vedea adevărata încercare, Gurney."

Privind spre bazin din vârful masivului Shuloch, Halleck se întrebă din nou, ca în fiecare zi, de atunci: „Ce încercare? Ce-a vrut să spună?"

Dar Leto nu mai era la Shuloch, iar Paul refuza să răspundă.

Biserica şi Statul, raţiunea ştiinţifică şi credinţa, individul şi comunitatea sa, chiar progresul şi tradiţia – toate acestea pot fi reconciliate în învăţăturile lui Muad'Dib. El ne-a învăţat că nu există contrarii de neîmpăcat decât în închipuirea oamenilor. Oricine poate sfâşia vălul Timpului. Puteţi descoperi viitorul în trecut sau în propria voastră imaginaţie. Şi, făcând acest lucru, vă recâştigaţi conştiinţa înlăuntrul fiinţei voastre. Vă încredinţaţi, atunci, că Universul formează un întreg coerent de care sunteţi indivizibili.

„Propovăduitorul la Arrakeen", după Harq al-Ada

Ghanima şedea în afara cercului de lumină al opaiţelor cu ulei de mirodenie şi-l observa pe acest Buer Agarves. Nu-i plăceau nici faţa lui rotundă, cu sprâncene care se agitau tot timpul, nici felul în care-şi foia picioarele în timp ce vorbea, de parcă ar fi dansat după o muzică ascunsă în propriile sale cuvinte.

N-a venit aici ca să negocieze cu Stilgar, îşi spuse ea. Fiecare vorbă, fiecare mişcare a acestui om îi întăreau convingerea. Se ridică şi se depărtă şi mai mult de cercul Consiliului.

Toate sietchurile aveau o încăpere ca aceasta, dar aici, în djedida părăsită, tavanul sălii de întruniri era atât de jos, încât Ghanimei i se părea că se află într-o odaie strâmtă şi

aglomerată. Cei şaizeci de oameni ai cetei lui Stilgar, plus cei nouă care veniseră cu Agarves, nu ocupau, totuşi, decât un capăt al sălii. Lumina opaițelor se răsfrângea în grinzile joase ale plafonului şi proiecta umbre jucăuşe pe pereții din jur. Aerul era înecăcios din cauza fumului şi a mirosului puternic de scorțişoară.

Întrunirea începuse la apusul soarelui, după rugăciunile pentru umezeală şi masa de seară. Dura deja de o oră şi Ghanima tot nu reuşise încă să descopere curenții ascunşi din comedia pe care-o juca Agarves. Cuvintele sale erau destul de clare, dar ele nu corespundeau nici cu mişcările ochilor, nici cu gesturile lui.

În momentul acesta, Agarves răspundea întrebării pe care i-o pusese unul dintre locotenenții lui Stilgar, o nepoată a lui Harah, pe nume Rajia. Era o femeie tânără, cu pielea brună şi chipul ascetic, a cărei gură cu colțurile lăsate îi dădea un aer de permanentă suspiciune. Ghanima găsea expresia ei adecvată în situația de față.

— Bineînțeles că sunt sigur de asta, spuse Agarves. Alia vă va acorda tuturor o iertare totală şi absolută. Altminteri n-aş mai fi aici cu acest mesaj.

Stilgar interveni în clipa în care Rajia se pregătea să reia cuvântul.

— Mă preocupă mai puțin încrederea pe care putem s-o avem noi în ea, cât cea pe care o are ea în tine, zise el.

Tonul lui avusese o notă de mârâială. Era limpede că nu-l încânta deloc posibilitatea ce i se oferea de a-şi recâştiga vechea poziție.

— Nu contează dacă are sau nu încredere în mine, replică Agarves. Ca să fiu sincer, nu cred că are. Te-am căutat prea mult timp fără să te găsesc. Dar am avut mereu impresia că, de fapt, nu voia să te capturez. Ea a fost...

— A fost soția omului pe care l-am omorât eu, interveni Stilgar. Te asigur că şi-a făcut-o cu mâna lui. La fel de bine

ar fi putut să se arunce în propriu-i cuțit. Dar această schimbare de atitudine miroase a...

Agarves sări în picioare, fără a-şi ascunde mânia care i se citea clar pe chip.

— Vă iartă! De câte ori trebuie să mai spun? I-a pus pe Preoți să organizeze o întreagă ceremonie pentru a invoca sfatul divin al...

— Cu asta n-ai făcut decât să ridici o altă problemă, îl întrerupse o voce.

Irulan se aplecase în față, pe lângă Rajia. Părul ei blond contrasta puternic cu fața brună a fremenei.

— Pe tine te-a convins, urmă Irulan, dar ea poate că are alte planuri.

— Preoțimea a...

— E vorba de poveştile astea care circulă de mai multă vreme, spuse Irulan. Cum că nu i-ai fi doar consilier militar, cum că i-ai fi...

— Ajunge!

Agarves îşi ieşise cu totul din fire, acum. Mâna îi rătăcea pe lângă mânerul cuțitului. Emoții ce păreau a se război între ele îi deformau trăsăturile.

— Credeți ce vreți, dar nu voi mai rămâne cu femeia aia! Mă murdăreşte! Murdăreşte tot ce atinge! Am devenit o unealtă. M-a corupt. Dar n-am ridicat cuțitul asupra celor de-un sânge cu mine. Şi cu asta, basta!

Ghanima, care-l privea cu atenție, gândi: *În această privință, cel puțin, a rostit adevărul.*

În mod surprinzător, Stilgar izbucni în râs.

— Ah, vere! exclamă el. Iartă-mă, dar omul la mânie spune adevărul.

— Atunci, accepți?

— N-am spus asta, zise Stilgar şi ridică o mână, văzând că Agarves era gata să explodeze din nou. Nu-i vorba numai de mine, Buer, ci şi de ei. (Gesticulă de jur împrejur.) Răspund pentru ei. Să vedem, deocamdată, ce compensații oferă Alia.

— Compensații? Nici vorbă de-aşa ceva. Iertarea, da, dar...

— Atunci ce garanții îmi oferă pentru cuvântul ei?

— Sietch Tabr, al cărui Naib vei rămâne, şi autonomie deplină, cu condiția neutralității. A înțeles, între timp, ce...

— N-am să revin în anturajul ei şi nici nu-i voi furniza combatanți dintre oamenii mei, zise Stilgar. E clar?

Ghanima simți că Stilgar începea să cedeze şi gândi: *Nu, Stil! Nu!*

— Nici nu-i nevoie, spuse Agarves. Alia vrea doar ca Ghanima să-i fie redată pentru a-şi onora promisiunea de logodnă pe care...

— Deci asta era! rosti Stilgar, încruntându-se. Ghanima e prețul iertării mele. Crede că sunt...

— Crede că eşti rezonabil, spuse Agarves şi se reaşează.

Ghanima răsuflă uşurată, gândind: *N-o s-o fac㠄. Nu-ți fă iluzii. N-o s-o fac㠄.*

În clipa aceea auzi un foşnet uşor în spatele ei, la stânga. Dădu să se întoarcă şi se simți apucată de mâini puternice. O cârpă groasă, mirosind a narcotic, îi acoperi fața înainte de a putea scoate vreun sunet. În timp ce amorțeala somnului începea s-o cuprindă, se simți purtată spre uşa din ungherul cel mai întunecos al sălii. Şi gândi: *Trebuia să-mi închipui! Trebuia să fiu pregătită!* Mâinile care-o țineau erau mâini de adult, care-o strângeau cu putere. Nu putea nici măcar să se zbată.

Ultimele ei impresii fură o adiere de aer rece, un petic de cer înstelat şi un cap acoperit de o glugă, care se aplecă deasupra ei, întrebând:

— Sper că n-a fost rănită, nu?

Răspunsul se pierdu în timp ce stelele se învârtejiră deodată şi fură înghiţite de o explozie de lumină care era centrul eului ei.

Muad'Dib ne-a dat o cunoaştere particulară a percepţiei profetice, a comportamentului suscitat de această percepţie şi a influenţei sale asupra evenimentelor care sunt văzute „direct" (adică evenimente sortite să se producă într-un sistem conex, pe care profetul îl dezvăluie şi-l interpretează). După cum am menţionat altundeva, o astfel de percepţie funcţionează ca un gen de capcană aparte pentru profetul însuşi. El poate deveni victima a ceea ce ştie – un defect uman relativ comun, de altfel. Pericolul constă în faptul că aceia care prezic evenimente reale pot trece cu vederea efectul polarizant al unei prea mari încrederi în propriul lor adevăr. Ei au tendinţa să uite că, într-un univers polarizat, nimic nu poate exista fără contrariul său.

„Viziunea Preştientă" de Harq al-Ada

Nisipul era rece în umbra dunelor, iar la orizont, unde îl spulbera vântul, atârna asemenea unei perdele de ceaţă, ascunzând răsăritul soarelui. Leto stătea la liziera plantaţiei de palmieri, privind deşertul. Simţea miros de praf amestecat cu aromă de plante spinoase, auzea zgomotele matinale ale oamenilor şi ale animalelor. Aici, fremenii nu construiseră niciun qanat. Întreţineau doar un minim de plante strict necesare, pe care le udau femeile, cărând apa în burdufuri de piele. Capcana de vânt era o instalaţie fragilă, pe care furtunile de nisip o distrugeau cu uşurinţă, dar care putea fi reparată cu aceeaşi uşurinţă. Privaţiunile, rigorile comerţului cu mirodenie şi aventura constituiau aici modul de viaţă. Fremenii aceştia încă mai credeau că zgomotul apei care

curge era ecoul paradisului, dar prețuiau un vechi concept de Libertate, pe care Leto îl împărtăşea.

Libertatea înseamnă singurătate, gândi el.

Netezi faldurile mantiei albe care acoperea distraiul său viu. Simțea din nou în ce măsură îl schimbase membrana din păstrăv de nisip şi, ca de fiecare dată când simțea acest lucru, trebuia să lupte împotriva unui profund sentiment de pierdere. Nu mai era pe de-a-ntregul ființă umană. Sângele lui transporta elemente necunoscute. Cilii păstrăvului de nisip pătrunseseră în fiecare organ, modificând şi adaptând. Păstrăvul însuşi se modifica, se adapta. Şi Leto, conştient de acest lucru, simțea cum îl sfâşie vechile fire care-l legau de umanitatea sa pierdută, simțea o spaimă primitivă la gândul străvechii sale continuități spulberate. Ştia însă şi în ce capcană ar fi putut să cadă dacă se lăsa pradă unei astfel de emoții. Ştia prea bine.

Viitorul trebuie lăsat să decurgă de la sine, gândi el. *Singura regulă care guvernează creativitatea este însuşi actul creației.*

Era greu să-şi smulgă privirea de la spectacolul nisipurilor, al dunelor, al vastei pustietăți. Aici, în pragul deşertului, erau doar câteva stânci, dar ele purtau imaginația către tărâmul vânturilor, al prafului, al plantelor şi animalelor răzlețe, unde dunele se pierdeau printre dune şi unui deşert îi urma altul.

De undeva, din spatele lui, veni sunetul unui fluier ce cânta pentru rugăciunea de dimineață, cântul pentru umezeală care, subtil modificat, devenise o serenadă dedicată noului Shai-Hulud. Pentru Leto, care ştia asta, muzica aceasta era cea a eternei singurătăți.

Aş putea să iau calea deşertului, gândi.

Totul s-ar fi schimbat, atunci. O direcție ar fi fost la fel de bună ca oricare alta. Învățase deja să ducă o existență lipsită de orice posesiuni. Şlefuise mistica fremenă până ce dobândise un tăiş redutabil: tot ce lua cu el era necesar, şi

asta era tot ce lua. Dar nu avea nimic, decât mantia, inelul cu şoimul Atreizilor, ascuns într-un buzunar, şi pielea-care-nu-era-a-lui.

I-ar fi fost uşor să plece în clipa aceasta.

O mişcare în înaltul cerului îi atrase atenția: pene răsfirate la capătul aripilor – un vultur. Imaginea îl făcu să simtă o durere surdă în piept. Ca şi fremenii sălbatici, vulturii trăiau în aceste ținuturi pentru că aici se născuseră. Nu cunoşteau niciun loc mai bun. Deşertul îi făcuse aşa cum erau.

O altă rasă de fremeni venea însă în siajul lui Muad'Dib şi al Aliei. Acesta era motivul pentru care nu-şi putea permite să dispară în deşert, aşa cum făcuse tatăl său. Îşi aminti cuvintele rostite cândva de Idaho: „Fremenii ăştia! Sunt minunat de vii. N-am întâlnit niciodată un fremen hrăpăreț."

Astăzi însă existau o mulțime de fremeni hrăpăreți.

Un val de mâhnire trecu peste gândurile lui Leto. Se angajase pe un făgaş care avea să schimbe toate astea, dar cu un preț cumplit. Iar păstrarea acestui făgaş devenea tot mai dificilă pe măsură ce se apropiau de vârtej.

Kralizec, Bătălia Taifun, aştepta undeva în față... dar Kralizec, sau ceva şi mai rău, avea să fie prețul primului pas greşit.

Auzi zvon de glasuri în spatele lui, apoi vocea clară şi piţigăiată a unui copil:

— Aici e!

Leto se întoarse.

Propovăduitorul ieşea dintre palmieri, condus de un băiețel.

De ce continui să-i spun Propovăduitorul? se întrebă Leto, privindu-l cum se apropia.

Răspunsul se înscria limpede pe tăbliţa curată a minții sale: *Pentru că nu mai e Muad'Dib, nu mai e Paul Atreides.* Deşertul

făcuse din el ceea ce era acum. Deşertul şi şacalii de la Jacurutu, cu supradozele lor de melanj şi permanentele lor amăgiri. Propovăduitorul îmbătrânise înainte de vreme, nu în pofida mirodeniei, ci din cauza ei.

— Mi-au spus că vrei să-mi vorbeşti, zise Propovăduitorul în clipa în care copilul se opri.

Leto se uită la copil, un băieţel cam de înălţimea lui, în a cărui privire respectul şi teama se amestecau cu o curiozitate lacomă.

— Lasă-ne singuri, îi spuse Leto, însoţindu-şi îndemnul cu o mişcare a mâinii.

O clipă, revolta făcu să tresară umerii copilului, apoi veneraţia şi respectul înnăscut al fremenilor pentru viaţa privată învinseră. Băiatul plecă.

— Ştii că Farad'n e aici, pe Arrakis? întrebă Leto.

— Mi-a spus Gurney azi-noapte, în topterul cu care m-a adus, răspunse Propovăduitorul.

Şi gândi: *Cu câtă răceală îşi măsoară cuvintele. Întocmai cum făceam eu pe vremuri.*

— Sunt confruntat cu o alegere dificilă, spuse Leto.

— Credeam că ai făcut deja toate alegerile.

— Capcana *asta* o cunoaştem amândoi, tată.

Propovăduitorul tuşi uşor. Tensiunile pe care le percepea îi spuneau cât de aproape erau de declanşarea crizei. Din momentul acesta, Leto nu se mai bizuia doar pe viziune, ci pe manipularea viziunii.

— Ai nevoie de ajutorul meu?

– Da. Vreau să mă întorc la Arrakeen şi aş vrea să fiu călăuza ta.

— În ce scop?

— Eşti dispus să mai predici odată la Arrakeen?

— Poate. Sunt lucruri pe care nu li le-am spus încă.

— N-ai să te mai întorci în deşert, tată.

— Dacă vin cu tine?

— Da.

— Voi face precum hotărăşti tu.

— Te-ai gândit bine? Împreună cu Farad'n va fi sosit şi mama ta.

— Fără doar şi poate.

Din nou, Propovăduitorul îşi drese glasul. Era o exteriorizare a nervozității pe care Muad'Dib nu şi-ar fi îngăduit-o niciodată. Carnea aceasta se lipsise prea mult de vechiul regim al autodisciplinării, mintea fusese prea des împinsă în sminteală de cei de la Jacurutu. Şi Propovăduitorul îşi spunea că poate n-ar fi fost înțelept să se întoarcă la Arrakeen.

— Nu e obligatoriu să mă însoțeşti, spuse Leto. Dar sora mea e acolo şi eu trebuie să mă întorc. Tu ai putea să pleci cu Gurney.

— Şi tu te-ai duce la Arrakeen de unul singur?

— Da. Trebuie să-l întâlnesc pe Farad'n.

— Voi merge cu tine, rosti Propovăduitorul, oftând.

Şi Leto, simțind la el o fărâmă din nebunia vechii viziuni, se întrebă: *Se va fi pretat iarăşi la jocul preştiinței?* Nu. Cu siguranță că n-ar mai fi apucat pe făgaşul acela. Cunoştea capcana pe care-o reprezenta o angajare parțială. Fiecare cuvânt al Propovăduitorului confirma faptul că lăsase

viziunile în seama fiului său, ştiind că, în acest Univers, totul fusese anticipat.

Ceea ce-l frământa pe Propovăduitor acum erau vechile polarități. Fugise din paradox în paradox.

— Atunci, vom pleca peste câteva minute, zise Leto. Vrei să-l anunți pe Gurney?

— Nu vine cu noi?

— Vreau ca Gurney să rămână în viață.

Propovăduitorul se deschise, atunci, tuturor tensiunilor. Erau pretutindeni în jurul lui, în aer, în solul de sub tălpile sale – ca o forță motrice concentrată asupra acestui non-copil care era fiul lui. Urletul răguşit al vechilor sale viziuni aştepta în gâtlejul Propovăduitorului.

Blestemata asta de sanctitate!

Seva grunjoasă, nisipoasă, a spaimelor sale nu putea fi evitată. Ştia cu ce aveau să se confrunte la Arrakeen. Încă odată, se angajau într-un joc cu forțe terifiante şi mortale, care nu aveau să le aducă niciodată pacea.

Copilul care refuză să meargă în lesa tatălui – acesta este simbolul supremei capacități a omului. „Nu am a fi ceea ce a fost tatăl meu. Nu am a mă supune regulilor stabilite de tatăl meu sau a crede tot ce-a crezut el. Ca ființă umană, forța mea constă în aceea că pot să aleg singur ce să cred şi ce să nu cred, ce să fiu şi ce să nu fiu.”

„Leto Atreides II” Biografie de Harq al-Ada

În piața din fața Templului, femei venite în pelerinaj dansau în sunet de fluiere şi tobe, înveşmântate în rochii diafane ce le dezvăluiau formele, cu zurgălăi în jurul gâturilor, cu părul despletit. Pletele lor lungi şi negre se desfăceau ca un evantai rotitor şi le înfăşurau fețele, la fiecare piruetă.

Alia privea scena din cuibul de vultur al Templului ei cu sentimente contradictorii: atracție şi repulsie. Era mijlocul dimineții, ora la care aroma cafelei cu mirodenie începea să se prelingă peste piață dinspre arcadele adumbrite sub care se adăposteau vânzătorii ambulanți. Curând, trebuia să se ducă să-l întâmpine pe Farad'n, să-i ofere cadourile de circumstanță şi să asiste la prima lui întâlnire cu Ghanima.

Totul se desfăşura conform planului. Ghani avea să-l ucidă şi, în agitația ce avea să urmeze, o singură persoană avea să fie pregătită pentru a culege roadele. Marionetele jucau după cum li se trăgeau sforile. Aşa cum nădăjduise, Stilgar îl omorâse pe Agarves. Iar Agarves, fără să ştie, îi condusese pe răpitori la djedida, grație semnalului transmis de emițătorul ascuns în cizmele noi pe care ea i le dăruise. Acum, Stilgar şi Irulan aşteptau în beciurile Templului. Poate că aveau să moară, dar nu era exclus nici să se dovedească utili cu vreun prilej oarecare. Nu le strica să aştepte.

Observă doi fremeni orăşeni care urmăreau dansul femeilor cu priviri avide, fixe. Egalitatea fundamentală dintre sexe venise odată cu fremenii din deşert la oraş, dar unele diferențe sociale între bărbați şi femei începeau deja să se facă simțite. Şi asta făcea parte din planurile ei. Dezbină şi slăbeşte! Alia sesiză schimbarea subtilă din felul în care cei doi fremeni priveau aceste femei străine şi dansul lor exotic.

Foarte bine, lasă să caşte gura, gândi ea. *Să-şi ocupe mintea cu ghafla.*

Obloanele ferestrei fuseseră date în lături şi Alia simțea deja, prin geam, valul de căldură care, în această perioadă a anului, începea de cum răsărea soarele, culminând pe la mijlocul după-amiezii. Probabil că temperatura era şi mai ridicată pe dalele de piatră ale pieței. Cu toate astea, femeile continuau să se învârtă şi să sară, fluturându-şi brațele şi pletele, în frenezia credinței lor. Dedicaseră acest dans Aliei, Matricea Paradisului. Un consilier venise să-i aducă la cunoştință faptul, explicându-i, cu nedisimulată ironie la adresa străinilor şi a obiceiurilor lor ciudate, că dansatoarele

veneau de pe Ix, planeta pe care-şi găsiseră refugiu rămăşiţele ştiinţei şi ale tehnologiei proscrise.

Alia pufni dispreţuitoare. Femeile acelea erau la fel de ignorante, superstiţioase şi înapoiate ca fremenii din deşert... exact cum spusese şi consilierul infatuat, care se grăbise să-i anunţe dedicaţia pentru a se da bine pe lângă ea. Dar nici el, nici ixienele din piaţă nu ştiau nici măcar că Ix era doar modul de notare a unei cifre într-o limbă străveche.

Râzând uşor în sinea ei, Alia gândi: *Lasă să danseze!* Dansul era o cheltuială de energie care ar fi putut servi unor îndeletniciri mai primejdioase. Iar muzica – un vaier subţire, pe un ritm susţinut de lovituri seci de tobă şi bătăi din palme – era chiar plăcută.

Brusc, un vuiet mare de glasuri venind dinspre celălalt capăt al pieţei acoperi muzica. Dansatoarele ratară o măsură, reintrară în ritm după un moment de confuzie, dar îşi pierdură fluiditatea senzuală a mişcărilor, căci şi atenţia lor se îndrepta acum spre poarta îndepărtată a pieţei, prin care o mulţime de oameni se revărsau asemenea apei ce se năpusteşte dintr-un qanat deschis.

Alia privi înmărmurită viitura de trupuri.

În larma asurzitoare, începu să distingă cuvinte:

— Propovăduitorul! Propovăduitorul!

Atunci, îl văzu. Păşea în mijlocul primului val al mareei, cu o mână pe umărul tinerei sale călăuze.

Ixienele îşi curmară sarabanda şi se retraseră pe treptele ce urcau spre intrarea Templului, sub fereastra Aliei. Fură urmate de spectatorii lor şi Alia observă emoţia puternică – uimire, teamă – care pusese stăpânire pe ei. Cât despre ea, ceea ce simţea era spaimă.

Cum îndrăzneşte?!

Dădu să se întoarcă pentru a chema gărzile, dar se răzgândi în aceeaşi clipă. Mulțimea umpluse deja piața. Dacă gloatei i se contracara dorința evidentă de a-l asculta pe vizionarul orb, furia ei putea deveni periculoasă.

Alia încleştă pumnii.

Propovăduitorul! De ce făcea Paul asta? Pentru jumătate din populație era „nebunul din deşert” şi, ca atare, sacru. Alții murmurau, prin bazaruri şi dughene, că ar fi Muad'Dib. Altminteri de ce ar fi tolerat Mahdinatul atâtea predici eretice?

Alia observă, în mulțime, nenumărați refugiați – fremeni din sietchurile abandonate. Erau uşor de distins după mantiile lor zdrențuite. Da, piața devenise dintr-odată un loc periculos, un loc în care puteau fi comise greşeli.

— Stăpână?

Vocea venise din spatele ei. Alia se răsuci brusc şi dădu cu ochii de Zia, care stătea sub arcada uşii dinspre coridor. Un detaşament din Gărzile Casei, înarmat până-n dinți, aştepta nemişcat în spatele ei.

— Ce-i, Zia?

— Doamnă, a venit Farad'n. Solicită o audiență.

— Aici? În apartamentele mele?

— Da, Doamnă.

— E singur?

— Îl însoțesc două gărzi de corp... şi Doamna Jessica.

Alia duse o mână la gât, amintindu-şi de ultima întrevedere cu mama ei. Dar vremurile se schimbaseră. Relația lor era guvernată, acum, de cu totul alte condiții.

— Dar nerăbdător mai e! rosti ea. Ce motiv invocă?

— A aflat de... (Zia arătă spre fereastra din spatele Aliei.) Pretinde că acesta ar fi cel mai bun punct de observație, după cum i s-a spus.

Alia se încruntă.

— Şi tu crezi asta, Zia?

— Nu, Doamnă. Cred că i-au ajuns la urechi zvonurile. Vrea să observe reacția Domniei-Tale.

— Maică-mea l-a îndemnat!

— Tot ce se poate, Doamnă.

— Zia dragă, vreau să execuți întocmai nişte ordine foarte importante pentru mine. Vino aici.

Zia se apropie la mai puțin de un pas.

— Doamnă?

— Lasă-l pe Farad'n, cu gărzile lui *şi* cu maică-mea să intre. Pe urmă, pregăteşte introducerea Ghanimei. Ai grijă să se prezinte ca o adevărată logodnică fremenă, până la cel mai mărunt amănunt – în ținuta *completă*.

— Cu cristai, Doamnă?

— Cu cristai.

— Doamnă, asta-i...

— Ghanima nu prezintă niciun pericol în ceea ce mă priveşte.

— Doamnă, avem toate motivele să presupunem că a fugit cu Stilgar mai degrabă pentru a-l proteja pe el, decât...

— Zia!

— Doamnă?

— Ghanima a cerut deja să i se cruțe viața lui Stilgar, şi Stilgar este încă în viață.

— Dar ea e prezumtiva moştenitoare!

— Mulţumeşte-te să-mi execuţi ordinul. Pregăteşte-o pe Ghanima. Şi, în timpul ăsta, trimite în piaţă cinci reprezentanţi ai Preoţimii pentru a-l invita pe Propovăduitor înăuntru. Să aştepte doar prilejul de a-i vorbi, atâta tot. Nu cumva să acţioneze în forţă. Vreau să-i adreseze o invitaţie politicoasă. În niciun caz să nu se recurgă la forţă. Şi încă o treabă, Zia...

— Doamnă?

Cât de sumbru îi suna glasul!

— Propovăduitorul şi Ghanima să fie introduşi în aceeaşi clipă. Vor intra împreună, la semnalul meu. Ai înţeles?

— Cunosc planul, Doamnă, dar...

— Fă ce ţi-am spus! Amândoi, în aceeaşi clipă!

Alia o expedie pe Zia cu o mişcare a capului şi, în momentul în care amazoana se întorcea să plece, adăugă:

— Totodată, dă-i drumul lui Farad'n şi însoţitorilor lui să intre, dar ai grijă să fie precedat de zece dintre fetele tale de încredere.

Fără a-şi opri paşii, Zia răsuci capul şi spuse:

— Voi face precum ai poruncit, Doamnă.

Alia se întoarse din nou spre fereastră. Peste câteva minute *planul* avea să producă rodul său sângeros. Iar Paul urma să fie de faţă în momentul în care fiica sa avea să aplice lovitura de graţie pretenţiilor lui de sanctificare. În spatele ei, auzi gărzile Ziei intrând în odaie. Da, curând se va termina. Se va termina totul. Avu o senzaţie plenară de triumf privindu-l pe Propovăduitor, care se opri pe prima terasă a monumentalelor scări. Tânăra călăuză se ghemui lângă el. Alia observă robele galbene ale Preoţilor Templului care aşteptau în stânga, reţinuţi de înghesuiala mulţimii. Dar Preoţii erau obişnuiţi cu mulţimile. Cu siguranţă aveau să

găsească o cale pentru a se apropia de ţinta lor. Vocea Propovăduitorului răsună în piaţă şi mulţimea amuţi, cu ochii la el, ascultându-i fascinată cuvintele. Foarte bine, să-l asculte! Curând, cuvintele lui aveau să capete alte semnificaţii. Şi n-avea să mai existe niciun *Propovăduitor* care să le conteste.

Auzi cum îşi făcea intrarea delegaţia lui Farad'n, apoi vocea Jessicăi:

— Alia?

Fără să se întoarcă, Alia rosti:

— Bun venit, Prinţe Farad'n, mamă! Apropiaţi-vă şi profitaţi de spectacol.

Privi peste umăr şi-l văzu pe masivul sardaukar, Tyekanik, privind încruntat gărzile care blocau trecerea.

— Ce-i lipsa asta de ospitalitate? exclamă Alia. Lăsaţi-i să se apropie!

Două dintre amazoane, executând, fără-ndoială, ordinele Ziei, veniră să se plaseze în faţa ei. Celelalte se dădură în lături. Alia trecu în dreapta ferestrei şi, arătând-o, spuse:

— E, într-adevăr, cel mai bun loc.

Jessica, înveşmântată în tradiţionala ei aba neagră, o fulgeră cu privirea, apoi îl însoţi pe Farad'n până în dreptul ferestrei, dar se opri între el şi gărzile Aliei.

— Foarte amabil din partea Domniei-Tale, Doamnă Alia, spuse Farad'n. Am auzit multe despre acest Propovăduitor.

— Iată-l în carne şi oase, zise Alia.

Observă că Farad'n purta o uniformă gri de comandant sardaukar, fără niciun fel de zorzoane. Îi admiră şi mişcările – ferme, dar nu lipsite de graţie. Poate că acest Prinţ Corrino avea să se dovedească mai mult decât o distracţie ocazională.

Vocea tunătoare a Propovăduitorului se revărsă în odaie, retransmisă de amplificatoarele situate lângă fereastră. Alia îi simți vibrația până în măduva oaselor. Începu să-i asculte cuvintele cu o fascinație crescândă.

— M-am pomenit în Deşertul lui Zan! strigă Propovăduitorul. În pustia cea înspăimântătoare. Şi Dumnezeu mi-a poruncit să fac curățenie în locul acela. Căci noi am fost provocați în deşert şi am suferit în deşert şi am fost ispitiți, în pustietatea aceea, să ne lepădăm de datinile noastre.

Deşertul lui Zan, gândi Alia. Era numele dat locului primei încercări a Nomazilor Zensunniți, ai căror descendenți erau fremenii. Dar ce voiau să spună cuvintele? Îşi asuma Propovăduitorul distrugerile aduse sietchurilor ce aparținuseră triburilor loiale?

— Fiare sălbatice se lăfăie pe pământurile noastre! răsună glasul din piață. Creaturi jalnice umplu casele voastre! Voi, cei care v-ați abandonat sălaşele, nu vă mai înmulțiți zilele pe nisip. O, da! Voi, cei care v-ați lepădat de datinile noastre, veți muri într-un bârlog spurcat dacă veți continua pe calea aceasta! Dar, dacă veți ține seama de avertismentul meu, Domnul vă va călăuzi, printr-un tărâm al genunilor, până la Munții lui Dumnezeu. O, da! Shai-Hulud vă va conduce!

Gemete surde se ridicară din mulțime. Propovăduitorul făcu o pauză, rotindu-şi orbitele goale dintr-o parte într-alta, urmărind sunetele. Apoi ridică brațele, le desfăcu larg şi strigă:

— O, Doamne! Carnea mea tânjeşte după calea Ta prin ținutul uscăciunii şi al setei!

O femeie vârstnică din fața lui, în mod vizibil o refugiată, judecând după veşmintele ei jerpelite şi peticite, întinse mâinile şi imploră:

— Ajută-ne, Muad'Dib! Ajută-ne!

Cu o strângere înspăimântată de inimă, Alia se întrebă dacă bătrâna chiar cunoştea adevărul. Îşi privi pieziş mama, dar

Jessica rămânea impasibilă, împărțindu-şi atenția între gărzile Aliei, Farad'n şi priveliştea spectacolului din piață. Cât despre Farad'n, acesta stătea încremenit, total fascinat.

Alia privi din nou pe fereastră, încercând să-şi repereze Preoții. Nu-i văzu nicăieri şi îşi spuse că, probabil, se strecuraseră până sub porțile Templului pentru a putea coborî de-a dreptul, pe trepte.

Propovăduitorul aținti mâna dreaptă în direcția bătrânei şi strigă:

— Voi sunteți singurul ajutor care a mai rămas! V-ați răsculat. Ați adus vântul uscat, care nici nu curăță, nici nu răcoreşte. Purtați povara deşertului nostru, iar vârtejul de-acolo vine, din ținutul acela cumplit. Am străbătut aceste tărâmuri pustiite. Apa din qanaturile sparte inundă nisipul. Şuvoaie de apă brăzdează pământul. În Centura Dunei a căzut apă din cer! O, prieteni, Dumnezeu mi-a dat poruncă! Durați un drum prin deşert pentru Domnul nostru, căci eu sunt glasul ce se ridică la El din pustie!

Arătă cu un deget descărnat şi tremurător treptele de sub el.

— Aceasta nu-i o djedida pierdută, hărăzită să rămână veşnic fără suflare de om! Aici am mâncat pâinea raiului. Şi, tot aici, larma străinilor ne izgoneşte din casele noastre! Ei ne pregătesc paragina, un pământ pe care niciun om să nu mai poată sălăşlui, pe care niciun om să nu-l mai poată străbate.

Un freamăt ciudat străbătu mulțimea. Refugiații şi orăşenii fremeni priveau împrejur la pelerinii Hajjului amestecați printre ei.

Ar putea să declanşeze o baie de sânge! gândi Alia. *Ei şi? Cu atât mai bine. Preoții mei vor putea profita de ocazie ca să ajungă mai iute la el.*

Dar chiar în clipa aceea îi observă pe cei cinci Preoți, un grup compact de robe galbene, coborând treptele în spatele Propovăduitorului.

— Apele pe care le răspândim asupra deşertului au devenit sânge! strigă Propovăduitorul, gesticulând larg cu braţele. Sânge pe pământurile noastre! Uitaţi-vă la deşertul nostru, care ar putea să renască şi să-nflorească: i-a ademenit pe străini în mijlocul nostru şi i-a fermecat. Dar ei vin pentru violenţă! Feţele lor sunt întunecate, ca înaintea ultimei stihii a Kralizecului! Au venit să culeagă roadele nisipului. Au venit să-i sugă bogăţiile, comorile ascunse în măruntaiele lui. Uitaţi-vă la ei cum stăruie în lucrarea lor ticăloasă! Dar e scris: „Şi am stat pe nisip şi văzut-am ridicându-se din nisipul acela o fiară şi pe capul fiarei era numele Domnului!”

Murmure mânioase urcară din piaţă. Braţe cu pumnii strânşi se ridicară, agitându-se, din mulţime.

— Ce are de gând? şopti Farad’n.

— Asta aş vrea să ştiu şi eu, răspunse Alia.

Îşi apăsă o mână pe piept, simţindu-şi frica amestecată cu excitaţie. Dacă Paul continua aşa, mulţimea avea să se dezlănţuie asupra pelerinilor!

Dar Propovăduitorul se întoarse pe jumătate, îşi aţinti gâvanele moarte spre Templu şi întinse o mână, arătând ferestrele înalte ale cuibului de vultur al Aliei.

— O blasfemie însă mai dăinuie! strigă el. O blasfemie! Şi numele acestei blasfemii este Alia!

O tăcere mormântală se aşternu în piaţă.

Alia înlemni, năucită. Ştia că mulţimea n-avea cum s-o vadă, dar se simţi dintr-odată expusă, total vulnerabilă. În mintea ei, ecourile cuvintelor care-o îndemnau la calm păreau să se lovească de bătăile asurzitoare ale inimii. Nu era în stare să-şi smulgă privirea de la scena incredibilă pe care-o vedea. Propovăduitorul rămăsese cu mâna îndreptată spre fereastra ei.

Cuvintele lui însă fuseseră prea mult pentru Preoţi. Sfâşiară tăcerea cu răcnete furioase şi se repeziră pe trepte,

îmbrâncind oamenii care le stăteau în cale. Aceştia, după o clipă de buimăceală, reacţionară brusc, formând un val care se revărsă asupra primelor rânduri ale mulţimii de dedesubt, cărându-l pe Propovăduitor. Orbul se împletici, smuls de lângă tânăra lui călăuză. În clipa aceea, un braţ înveşmântat în galben ţâşni din grămada de trupuri, înarmat cu un cristai. Alia văzu lama fulgerând şi înfigându-se în pieptul Propovăduitorului.

Uruitul de tunet al uriaşelor porţi ale Templului închise violent o trezi pe Alia din starea de şoc. Gărzile ferecaseră porţile de teama mulţimii. Dar oamenii se trăgeau deja înapoi, lăsând loc liber în jurul trupului prăvălit pe trepte. O linişte lugubră se abătu asupra întregii pieţe. Alia observă mai multe cadavre, dar numai primul ocupa centrul scenei.

Apoi o voce urlă din mijlocul mulţimii:

— Muad'Dib! L-au omorât pe Muad'Dib!

— Zei din adâncuri! bolborosi Alia. Zei din adâncuri!

— Cam târziu, nu crezi? rosti Jessica.

Alia se răsuci brusc, zărind cu coada ochiului tresărirea de uimire a lui Farad'n la vederea furiei care-i răvăşea chipul.

— Cel ce zace acolo e Paul! ţipă ea. Fiul tău! Când se va adeveri, ştii ce-o să se întâmple?

Jessica rămase nemişcată câteva clipe îndelungate, spunându-şi că tocmai auzise un lucru pe care-l ştia dinainte. Mâna lui Farad'n, lăsându-se pe braţul ei, spulberă momentul.

— Doamnă, rosti el, şi era atâta compasiune în glasul lui, încât Jessica avu impresia că ar fi putut să cadă moartă chiar în acea secundă.

Îşi strămută privirea de la furia rece, ucigătoare, de pe chipul Aliei la durerea sinceră întipărită în trăsăturile lui Farad'n şi gândi: *Poate că mi-am îndeplinit prea bine misiunea.*

Nu putea exista nicio îndoială cu privire la vorbele Aliei. Jessica îşi amintea perfect fiecare intonaţie din glasul Propovăduitorului. Recunoscuse în acel glas propriile ei artificii, cele datorate anilor lungi de antrenament pe care îi dedicase formării unui tânăr sortit să devină Împărat şi care, acum, nu mai era decât o grămadă de zdrenţe însângerate, pe treptele Templului.

Ghafla m-a orbit, gândi ea.

Alia îi făcu semn unei amazoane şi porunci sec:

— Aduceţi-o imediat pe Ghanima!

Jessica făcu eforturi spre a se concentra asupra acestor cuvinte. *Ghanima? Ce să caute Ghanima aici, în momentul ăsta?*

Amazoana se întoarse spre uşă şi le făcu semn gărzilor s-o deszăvorască, dar, exact în momentul acela, uşa se umflă brusc. Balamalele plesniră. Drugul zăvorului se rupse şi uşa, o placă groasă din plastoţel menită să reziste la energii colosale, se prăvăli în cameră. Gărzile săriră cât colo, ferindu-se şi scoţând armele.

Jessica şi apărătorii lui Farad'n făcură zid în faţa Prinţului de Corrino.

Dar în prag nu erau decât doi copii: Ghanima, în stânga, înveşmântată în roba neagră, de logodnă, şi Leto, în dreapta, purtând o mantie albă, năclăită de praful deşertului, peste luciul cenuşiu al unui distrai.

Alia, ridicându-şi ochii de la uşa doborâtă la cei doi copii, constată că nu-şi putea controla tremurul care-i zgâlţâia trupul.

— Ia te uită: toată familia adunată să ne salute, rosti Leto. Bunico! (Înclină scurt din cap către Jessica, apoi se uită la Prinţul Corrino.) Iar domnul trebuie să fie Prinţul Farad'n. Bun-venit pe Arrakis, Prinţe!

Ochii Ghanimei păreau să privească în gol. Fetița avea mâna dreaptă încleştată pe mânerul cristaiului de ceremonie de la şold, şi s-ar fi zis că încerca să se smulgă din strânsoarea lui Leto, care-o ținea de braț. Leto îi scutură brațul, şi tot trupul Ghanimei se zgudui.

— Iată-mă, dar, scumpă familie! spuse el. Sunt Ari, Leul Atreizilor. Şi alături de mine... (Din nou, scutură brațul surorii sale cu acea mişcare, aparent uşoară, dar care zgudui tot corpul Ghanimei.) Alături de mine e Aryeh, Leoaica Atreizilor. Am venit să vă deschidem *Secher Nbiw,* Poteca de Aur.

Ghanima auzi cuvintele-cheie, *Secher Nbiw,* şi simți partea ferecată a conştiinței ei eliberându-se brusc, difuzându-i-se în cuget. Se propaga cu o precizie liniară, iar conştiința lăuntrică a mamei ei o însoțea, veghind, ca o santinelă. Şi Ghanima ştiu, în clipa aceea, că reuşise să cucerească trecutul care vocifera. Înlăuntrul ei se afla acum o poartă prin care putea privi, oricând dorea, acel trecut. Lunile de inhibiție autohipnotică duraseră în ea un adăpost trainic, din care putea să-şi domine carnea. Vru să se întoarcă spre Leto şi să-i explice această minunată prefacere, când îşi dădu dintr-odată seama unde se afla şi cu cine.

Leto îi eliberă brațul.

— A reuşit planul nostru? întrebă ea în şoaptă.

— Destul de bine, răspunse Leto.

Revenindu-şi din şoc, Alia se întoarse spre gărzile îngrămădite în stânga ei şi urlă:

— Puneți mâna pe ei!

Dar Leto se aplecă, ridică uşa cu o singură mână şi o proiectă în direcția amazoanelor. Două dintre ele fură strivite de perete. Celelalte se traseră îndărăt, îngrozite. Placa de plastoțel cântărea cel puțin o jumătate de tonă şi copilul ăla o azvârlise ca pe un carton.

Alia, remarcând abia atunci trupurile altor amazoane care zăceau pe pardoseala coridorului, înțelese că Leto le doborâse şi că tot el fusese cel care spărsese uşa blindată.

Jessica observase, şi ea, corpurile nemişcate, după cum putuse să-şi dea seama şi de puterea înfricoşătoare a nepotului ei, şi ajunsese la aceeaşi concluzie, dar cuvintele pronunțate de Ghanima atinseseră unul din centrii disciplinei Bene Gesserit care-i impuse calmul. Nepoata ei pomenise de un plan.

— Ce plan? întrebă ea.

— Poteca de Aur, planul nostru împărătesc pentru Imperiul nostru, răspunse Leto. Trase cu coada ochiului spre Farad'n. Nu mi-o lua în nume de rău, vere. Acționez şi pentru binele tău. Alia spera ca Ghanima să-ți facă de petrecanie. Eu însă prefer să-ți trăieşti restul vieții într-o oarecare fericire.

Alia zbieră la gărzile ei, care se refugiaseră pe coridor:

— Vă ordon să puneți mâna pe ei!

Dar gărzile nu cutezară să reintre în cameră.

— Rămâi pe loc, surioară, îi spuse Leto Ghanimei. Am de făcut o treabă neplăcută.

Se îndreptă de-a-ndăratelea într-un colț al sălii, se ghemui şi scoase cristaiul. Nestematele verzi, încrustate în apărătoare, sclipiră în lumina ferestrei.

Leto continuă să înainteze, cu mâinile goale, dar cu brațele depărtate de trup, pregătite.

Alia se destinse ca un arc, cu cristaiul ridicat.

Leto sări aproape până-n tavan şi izbi scurt cu piciorul stâng. Lovitura şterse fulgerător capul Aliei şi-o expedie la podea, cu o urmă însângerată pe frunte. Cuțitul îi zbură din mână şi alunecă pe pardoseală. Alia, în patru labe, se repezi după armă, dar Leto îi ținea deja calea.

Alia şovăi, făcând apel la toate cunoştinţele antrenamentului ei Bene Gesserit. Se ridică cu trupul relaxat şi echilibrat.

Din nou, Leto înaintă către ea.

Alia fentă la stânga, dar umărul ei drept se înălţă brusc şi piciorul drept ţâşni înainte cu vârful întins şi cu o forţă capabilă să eviscereze un om, dacă şi-ar fi atins ţinta.

Leto însă pară lovitura cu braţul, înşfăcă piciorul şi, smulgând-o pe Alia de pe podea, începu s-o învârtă deasupra capului. Viteza cu care-o rotea era atât de mare, încât roba Aliei fâlfâia cu un şuierat ritmic.

Toţi cei din sală se traseră înapoi.

Alia începu să urle, din ce în ce mai tare, dar cumplitul carusel nu se oprea. După câteva clipe, Alia tăcu brusc.

Abia atunci Leto reduse treptat viteza rotaţiei şi depuse uşurel trupul pe podea. Alia nu mai era decât un maldăr de cârpe care icnea.

Leto se aplecă deasupra ei.

— Aş fi putut să te azvârl prin zid, spuse el. Poate că ăsta ar fi fost cel mai bun lucru, dar acum suntem în miezul bătăliei şi meriţi să ţi se acorde o şansă.

Ochii Aliei săgetară înnebuniţi dintr-o parte în alta.

— Eu am cucerit acele vieţi interioare, urmă Leto. Uită-te la Ghanima. Şi ea poate să...

— Alia, interveni Ghanima, am să-ţi arăt cum...

— Nu!

Cuvântul parcă-i fusese smuls Aliei. Pieptul i se umflă deodată şi din gura ei începură să se reverse voci – incoerente, furioase, rugătoare...

— Vezi?! De ce n-ai vrut să asculți? Apoi: De ce faci asta? Ce se întâmplă? Şi o altă voce: Opreşte-i! Spune-le să înceteze!

Jessica îşi acoperi ochii, simțind brațul lui Farad'n sprijinind-o.

Alia continua să delireze:

— Am să te omor! (Un şuvoi de înjurături oribile erupse din gura ei.) O să-ți beau sângele!

Sunete în nenumărate limbi deferlară din ea, amestecându-se, dezlânate.

Gărzile de pe coridor făcură semnul viermelui, apoi îşi duseră pumnul la ureche. Alia era posedată!

Leto clătină din cap. Se apropie de fereastră şi, din trei lovituri rapide, sfărâmă geamul de cristal considerat incasabil.

O expresie de viclenie apăru pe chipul Aliei. Jessica auzi ceva care semăna cu propriul ei glas pronunțând, prin gura schimonosită a fiicei sale, o parodie de control vocal Bene Gesserit:

— Voi toți! Rămâneți pe loc!

Jessica îşi luă mâinile de la ochi şi le văzu ude de lacrimi.

Alia se târî în genunchi, apoi se ridică, clătinându-se.

— Nu ştiți cine sunt? întrebă. Era vechiul ei glas, vocea cristalină şi cântătoare a tinerei Alia, care nu mai exista. De ce mă priviți aşa? (Întoarse o privire rugătoare spre Jessica.) Mamă, spune-le să-nceteze!

Jessica nu fu în stare decât să clatine din cap, de la stânga la dreapta. Era confruntată cu oroarea supremă. Toate vechile avertismente Bene Gesserit se dovedeau întemeiate. Privi spre Leto şi Ghanima care stăteau, umăr la umăr, lângă Alia. Ce însemnau avertismentele Surorilor pentru aceşti sărmani gemeni?

— Bunico, rosti Leto şi în glasul lui se strecură o notă rugătoare. Mai e nevoie de o Judecată a Posesiunii?

— Cine eşti tu ca să vorbeşti de judecată? se răsti Alia cu o voce masculină, iritată, de autocrat senzual căzut pradă mulțumirii de sine şi viciului.

Leto şi Ghanima recunoscură, amândoi, vocea. Era a bătrânului Baron Harkonnen. Ghanima auzi ecoul aceleiaşi voci începând să se răsfrângă în capul ei, dar poarta interioară se închise şi Ghanima o simți pe Chani stând de strajă.

Jessica rămase tăcută.

— Atunci, hotărârea îmi revine mie, spuse Leto. Iar alegerea, ție, Alia. Judecata Posesiunii sau...

Arătă cu capul spre fereastră.

— Cine eşti tu ca să-mi dai de ales? întrebă Alia, şi vocea era tot a Baronului Vladimir Harkonnen.

— Demone! strigă Ghanima. Las-o să aleagă ea singură!

— Mamă! se rugă Alia, cu glasul ei de fată. Mamă, ce vor să-mi facă? Ce vrei să fac? Ajută-mă!

— Ajută-te singură! spuse Leto şi, pentru o clipă, observă în ochii Aliei prezența dislocată, spulberată, a personalității mătuşii sale – o privire deznădăjduită care îl fixă o fracțiune de secundă şi pieri. Însă trupul ei se urni: țeapăn, mecanic. Alia se clătina, se poticnea, se abătea din drum şi revenea, dar, încetul cu încetul, se apropia de fereastră.

Brusc, buzele ei vomară furia turbată a Baronului:

— Opreşte-te! Opreşte-te, când îți spun! Îți ordon! Stai pe loc! Stai, că de nu...

Alia îşi prinse capul în mâini şi, cu chipul schimonosit de durere, continuă să înainteze cu paşi împleticiți spre

fereastră. În clipa în care coapsele ei atinseră pervazul, vocea se dezlănțui isteric:

— Nu! Stai c-o să te ajut! Am un plan. Ascultă-mă! Stai, îți spun! Aşteaptă!

Dar Alia îşi luă brusc mâinile de pe tâmple, se prinse de cerceveaua plină de cioburi şi, luându-şi avânt, se aruncă peste pervaz şi dispăru. Fără niciun sunet, fără niciun țipăt.

Cei din cameră auziră strigătul mulțimii şi, imediat, bufnitura înfundată a trupului în clipa în care izbi treptele.

Leto se uită la Jessica.

— Ți-am spus amândoi că trebuie să-ți fie milă de ea.

Jessica se întoarse şi-şi îngropă fața în tunica lui Farad'n.

Ipoteza conform căreia funcționarea unui sistem poate fi optimizată printr-o intervenție brutală asupra elementelor sale conştiente dovedeşte o ignoranță periculoasă. Acesta a fost deseori modul de lucru total eronat al celor care se autointitulau savanți şi specialişti.

„Jihadul Butlerian" de Harq al-Ada

— Aleargă noaptea, vere, spuse Ghanima. Aleargă. L-ai văzut cum aleargă?

— Nu, răspunse Farad'n.

Aştepta, împreună cu Ghanima, în anticamera micii săli de audiențe, unde îi convocase Leto. Tyekanik stătea retras, stânjenit de prezența Doamnei Jessica, al cărei aer absent dădea impresia că mintea ei rătăcea altundeva. Abia dacă se scursese o oră de la micul dejun şi deja fuseseră întreprinse acțiuni: un apel destinat Ghildei, mesaje transmise pe adresa CHOAM-ului şi a Landsraadului.

Lui Farad'n îi era greu să-i înțeleagă pe aceşti Atreizi. Sigur, Doamna Jessica îl prevenise, dar confruntarea cu realitatea nu contenea să-l uimească. Vorbeau în continuare de logodna lui cu Ghanima, deşi mai toate raţiunile politice păreau să se fi evaporat. Leto avea să urce pe tron, fără doar şi poate. Strania sa *piele vie* trebuia să fie îndepărtată, fireşte... dar, cu timpul...

— Aleargă ca să obosească, spuse Ghanima. E întruchiparea Kralizecului. Nici vântul nu-l poate ajunge din urmă. E ca o umbră zburând peste dune. L-am văzut. Aleargă, aleargă întruna. Iar când nu-l mai ţin picioarele, se întoarce, cade cu capul pe genunchii mei şi mă imploră: „Roag-o pe mama noastră cea dinlăuntru să-mi găsească o cale de a muri."

Farad'n o privi lung. În săptămâna care urmase incidentelor din piaţă, viaţa din Citadelă vibrase în ritmuri noi, agitată de veniri şi plecări misterioase. Tyekanik, căruia i se ceruseră consultaţii de ordin militar, vorbea despre lupte aprige dincolo de Scutul de Piatră.

— Nu înţeleg, spuse Farad'n. Cum adică, să-i găsească o cale de a muri?

— Mi-a cerut să te pregătesc, zise Ghanima.

Nu era prima dată când o frapa această candoare a Prinţului de Corrino. Era opera Jessicăi sau ceva înnăscut?

— Pentru ce? întrebă Farad'n.

— Nu mai e fiinţă umană. Ieri ai întrebat când îşi va lepăda *pielea vie*. Niciodată. Acum face parte din el, după cum el face parte din ea. Leto estimează că ar mai avea de trăit vreo patru mii de ani înainte ca metamorfoza să-l distrugă.

Farad'n simţi cum i se usucă gâtlejul şi încercă să înghită.

— Acum înţelegi de ce aleargă? întrebă Ghanima.

— Dar dacă va trăi atât de mult şi va fi...

— E vorba de amintirea fiinţei umane care a fost şi care-i încă atât de vie în el. Gândeşte-te la toate acele vieţi interioare, vere... Nu... Nu poţi să-ţi imaginezi ce înseamnă asta pentru că n-ai trăit această experienţă. Eu însă ştiu. Pot să-mi imaginez chinul lui. El dă mai mult decât au dat toţi cei dinainte. Tatăl nostru a luat calea deşertului ca să scape de lucrul ăsta. Fiindcă i-a fost frică de acelaşi lcuru, Alia a devenit Monstruozitate. Bunica noastră nu are decât o impresie vagă şi înceţoşată a acestei condiţii şi, totuşi, trebuie să-şi pună la contribuţie toată priceperea ei Bene Gesserit pentru a o putea suporta – ceea ce, de altfel, e scopul educaţiei oricărei Cucernice Maici. Dar Leto!... Leto este complet singur, niciodată nu va avea un semen.

Farad'n simţi că-l cuprinde ameţeala. Împărat vreme de patru milenii?!

— Jessica ştie, urmă Ghanima, aruncând o privire în direcţia bunicii sale. I-a spus el, azi-noapte. Se consideră primul adevărat planificator pe termen lung din istoria omenirii.

— Şi... ce plănuieşte?

— Poteca de Aur. Îţi va explica mai târziu.

— Şi mi-a rezervat un rol în acest... plan?

— Vei fi tovarăşul meu de viaţă, spuse Ghanima. De acum înainte, preia el programul genetic al Comunităţii Surorilor. Sunt sigură că bunica ţi-a vorbit despre visul Bene Gesseritului: replica de sex masculin a unei cucernice Maici, cu puteri supraomeneşti. El e...

— Vrei să spui că vom fi doar...

— Nu *doar*! îl întrerupse Ghanima, prinzându-i braţul şi strângându-l cu o familiaritate afectuoasă. Va avea o mulţime de sarcini importante pentru noi doi. Vreau să zic, în afară de aceea de-a face copii.

— Mă rog, deocamdată eşti la o vârstă cam fragedă, observă Farad'n, desprinzându-şi braţul.

— Să nu mai faci niciodată greşeala asta, rosti Ghanima cu glas dintr-odată glacial.

Jessica se apropie de ei, împreună cu Tyekanik.

— Tyek îmi spune că luptele s-au extins şi la alte planete, zise Jessica. Templul Central de pe Biarek e asediat.

Farad'n o găsi ciudat de calmă faţă de aflarea unei asemenea veşti. În cursul nopţii trecute, el şi Tyekanik trecuseră în revistă toate rapoartele. Incendiul răscoalei se răspândea în întregul Imperiu. Avea să fie înăbuşit, fără-ndoială, dar lui Leto avea să-i revină misiunea de a restaura un Imperiu mult slăbit.

— Uite-l şi pe Stilgar, spuse Ghanima. Pe el îl aşteptau.

Şi, din nou, îl prinse de braţ pe Farad'n.

Bătrânul Naib îşi făcuse intrarea pe uşa de la capătul încăperii, escortat de doi dintre foştii tovarăşi care aparţinuseră Comandourilor Morţii din zilele de demult ale deşertului. Purtau, cu toţii, mantii negre de ceremonie, cu găitane albe, şi aveau frunţile încinse cu benzi galbene, de doliu. Se apropiară cu paşi măsuraţi, în timp ce Stilgar o privea fix pe Jessica. Se opri în faţa ei şi înclină scurt capul, cu un aer bănuitor.

— Încă te mai frământă moartea lui Duncan Idaho, spusese Jessica.

Nu-i plăcea atitudinea precaută a vechiului ei prieten.

— Cucernică Maică, rosti Stilgar.

Vasăzică aşa vor decurge lucrurile! gândi Jessica. *La modul ceremonios şi conform codului fremen, căci sângele nu poate fi şters prea uşor.*

— Din punctul nostru de vedere, zise ea, n-ai făcut altceva decât să joci rolul în care te-a distribuit Duncan. Nu-i prima oară când un om îşi dă viaţa pentru Atreizi. Oare de ce vor fi

făcând asta, Stil? Tu însuşi ai fost gata s-o faci, şi nu doar odată. De ce? Fiindcă ştii cât de mult dau în schimb Atreizii?

— Mă bucur că nu căutaţi un pretext pentru răzbunare, spuse fremenul. Dar sunt câteva lucruri pe care trebuie să le discut cu nepotul tău. Lucruri care-ar putea să ne despartă de voi pentru totdeauna.

— Vrei să spui că Tabr nu-i va aduce omagiul? întrebă Ghanima.

— Vreau să spun că-mi rezerv judecata, răspunse Stilgar, privind-o cu răceală. Nu-mi place deloc ce-au devenit fremenii mei. Ne vom întoarce la vechiul nostru mod de viaţă. Fără voi, dacă va fi necesar.

— O bucată de vreme, poate, zise Ghanima. Dar deşertul moare, Stil. Ce veţi face când nu vor mai fi viermi, când nu va mai fi deşert?

— Nu cred asta!

— În mai puţin de o mie de ani, spuse Ghanima, nu vor mai exista decât cel mult vreo cincizeci de viermi, iar aceia vor fi viermi bolnavi, care vor supravieţui într-o rezervaţie, sub cea mai strictă supraveghere. Mirodenia lor va fi destinată exclusiv Ghildei, iar preţul... (Clătină din cap.) Am văzut calculele lui Leto. El a parcurs de la un capăt la altul toată planeta. Ştie.

— Asta e altă stratagemă pentru ca fremenii să rămână vasalii voştri?

— Ai fost vreodată vasalul meu? întrebă Ghanima.

Stilgar se încruntă. Indiferent ce făcea sau zicea, gemenii ăştia suceau lucrurile ca să pară că-i vina lui!

— Mi-a vorbit aseară despre acea Potecă de Aur, se răsti el. Nu-mi place!

— Ciudat, spuse Ghanima, aruncându-i bunicii ei o privire scurtă. Cea mai mare parte a Imperiului o va întâmpina cu brațele deschise.

— Vom fi nimiciți cu toții, mârâi Stilgar.

– Dar toată lumea doreşte o Epocă de Aur, zise Ghanima. Nu-i aşa, bunico?

— Toată lumea, încuviință Jessica.

— Cu toții doresc Imperiul Faraonic pe care li-l va da Leto, spuse Ghanima. Cu toții doresc o eră a păcii şi a bunăstării, cu recolte bogate, cu un comerț înfloritor, în condițiile deplinei egalități a tuturor, sub oblăduirea Domnitorului de Aur.

— Asta ar însemna moartea fremenilor! obiectă Stilgar.

— Cum poți să spui una ca asta? Crezi că nu vom avea nevoie de soldați şi de oameni dârji care să lupte contra inevitabilelor nemulțumiri şi revolte? Ce naiba, Stil! Tu, cu oamenii tăi, şi vitejii lui Tyek veți fi cei ce-o vor face.

Stilgar se uită la sardaukar şi o stranie licărire de înțelegere trecu de la unul la celălalt.

— Iar Leto va controla mirodenia, le reaminti Jessica.

— Un control absolut, întări Ghanima.

Farad'n, ascultând cu noua percepție pe care i-o formase Jessica, auzea replicile unui scenariu, ale unei comedii ticluite din vreme de Ghanima şi bunica ei.

— Pacea, urmă Ghanima, va dăinui mult timp, foarte mult timp. Amintirea războiului va fi ca şi uitată. Leto va conduce omenirea prin acea grădină vreme de cel puțin patru mii de ani.

Tyekanik aruncă o privire întrebătoare spre Farad'n şi-şi drese glasul.

— Ce-i, Tyek? îl întrebă Farad'n.

— Aş vrea să discutăm ceva în particular, Prinţe.

Farad'n zâmbi. Cunoştea întrebarea care se născuse în mintea de militar a lui Tyekanik şi ştia că o ghiciseră cel puţin încă două persoane dintre cele aflate în cameră.

— N-am să-i vând pe sardaukari, spuse el.

— Nici nu-i nevoie, replică Ghanima.

— Te uiţi în gura unui copil? îl întrebă Tyekanik pe Farad'n.

Era revoltat. Bătrânul Naib fremen, da, înţelegea problemele pe care le ridicau toate aceste intrigi, dar, dintre ceilalţi, niciunul nu era în stare să priceapă situaţia!

Ghanima zâmbi sumbru şi zise:

— Spune-i, Farad'n.

Farad'n oftă. Era atât de uşor să uiţi stranietatea acestei copile care nu era o copilă. Putea să-şi închipuie ce-ar fi fost o viaţă întreagă alături de ea, cu suspiciuni şi secrete până şi în clipele de intimitate. Nu era o perspectivă tocmai îmbietoare, dar începea să-i admită inevitabilitatea. Controlul absolut al rezervelor de mirodenie pe cale de secătuire! Mirodenia, fără de care totul ar fi încremenit în acest Univers...

— Mai târziu, Tyek, rosti el.

— Dar...

— *Am spus: mai târziu!*

Era pentru prima oară când folosea Glasul asupra lui Tyekanik. Sardaukarul clipi, uluit, şi amuţi.

Un surâs şters trecu peste buzele Jessicăi.

— Vorbea despre pace şi moarte, dintr-o suflare, mormăi Stilgar. Epoca de Aur!

— Îi va conduce pe oameni dincolo de cultul morții, în aerul liber al bucuriei vieții! spuse Ghanima. Vorbește despre moarte pentru că ea este necesară, Stil. E o tensiune prin care oamenii știu că sunt vii. Când Imperiul său se va prăbuși... O, da, se va prăbuși. Tu crezi că acum este Kralizec, dar Kralizec abia urmează să vină. Și când va veni, oamenii își vor fi reamintit ce înseamnă să fii viu. Amintirea aceasta va persista atât timp cât va mai rămâne o singură ființă umană în viață. Da, vom trece încă odată prin ordalie, Stil. Și vom răzbate. Noi renaștem întotdeauna din propria noastră cenușă. Întotdeauna.

Ascultând aceste cuvinte, Farad'n înțelese deodată ce voise să spună Ghanima vorbindu-i despre goana lui Leto. *Nu va fi om.*

Stilgar încă tot nu era convins.

— N-or să mai fie viermi! mârâi el.

— Oh, viermii vor reapărea, îl asigură Ghanima. În două sute de ani vor fi murit cu toții, dar vor reapărea.

— Cum...

Farad'n simți revelația inundându-i cugetul. Știu ce avea să spună Ghanima, înainte de-a o auzi vorbind.

— Ghilda va supraviețui cu greu de-a lungul veacurilor de penurie, dar va supraviețui grație rezervelor ei și ale noastre. Dar, după Kralizec, va urma abundența. Viermii vor reapărea când fratele meu se va cufunda în nisip.

Ca atâtea alte religii, Elixirul de Aur al Vieții, religia lui Muad'Dib, a degenerat în vrăjitorie. Semnele ei mistice au devenit doar simboluri pentru procese psihologice mai profunde, iar aceste procese, evident, nu au mai cunoscut nicio oprelişte. Ceea ce le trebuia era un zeu viu, pe care însă nu-l aveau. Situația a fost corectată de fiul lui Muad'Dib.

Citat atribuit lui Lu Tung-pin („Lu, Oaspetele Cavernei”)

Leto, instalat pe tronul Leului, primea omagiul triburilor. Ceremonia din Sala Mare dura deja de câteva ore. Delegațiile conduse de Naibi ale nenumăratelor triburi fremene se perindau pe dinaintea lui Leto. Fiecare grup prezenta daruri pe măsura unui zeu cu puteri terifiante, un zeu al răzbunării care le promitea pacea.

Cu o săptămână în urmă îi îmblânzise definitiv printr-o demonstrație de forță în fața arifa-ilor tuturor triburilor. Judecătorii îl văzuseră trecând printr-un tunel de foc şi ieşind nevătămat pentru a-i invita să-i examineze îndeaproape pielea şi să constate că nu purta nici cea mai mică urmă. Le poruncise, apoi, să-l atace cu cristaiele şi pielea impenetrabilă îi acoperise fața în timp ce lamele se abăteau asupra lui, fără niciun efect. Acizii cu care se lăsase împroşcat se scurseseră pe pielea lui abia fumegând un pic. Apoi băuse toate otrăvurile pe care i le oferiseră şi le râsese în nas.

În cele din urmă, chemase un vierme şi stătuse nemişcat, cu fața spre ei, înaintea uriaşei guri deschise. De acolo, îi dusese pe spațioportul de la Arrakeen, unde se încumetase să răstoarne o fregată a Ghildei, ridicându-i una dintre tălpile de aterizare.

Arifa-ii povestiseră toate acestea cu o venerație înfricoşată şi acum delegațiile triburilor veniseră să-şi pecetluiască supunerea.

Sistemele de absorbție acustică ale Sălii Mari estompau sunetele stridente, dar frecatul necontenit al tălpilor pe pardoseală sfârşea prin a pătrunde în simțuri, împreună cu praful şi izul de cremene aduse din exterior.

Jessica refuzase să participe la ceremonie, dar observa scena dintr-o ascunzătoare situată, sus, în spatele tronului. Atenția ei era îndreptată spre Farad’n şi înțelegerea faptului că planurile ei şi ale Prințului fuseseră dejucate. Fireşte că Leto şi Ghanima putuseră să anticipeze jocul Comunității!

Gemenii aveau posibilitatea să consulte Surorile Bene Gesserit care trăiau în ei şi care erau mult mai numeroase decât cele ce trăiau pe cuprinsul Imperiului.

Ceea ce-o mâhnea cel mai mult pe Jessica era felul în care mitologia Comunității o prinsese în capcana ei pe Alia. *Spaima construită pe spaimă!* Uzanțele perpetuate de generații puseseră pecetea Monstruozității asupra ei. Alia nu nutrise nicio speranță. În cele din urmă cedase, iar soarta ei făcea şi mai greu de acceptat victoria lui Leto şi-a Ghanimei. Nu exista doar un singur mod de a evita capcana, ci două. Biruința Ghanimei asupra vieților sale lăuntrice şi insistența ei asupra faptului că Alia era doar de compătimit i se păreau Jessicăi motivele de amărăciune cele mai profunde. Suprimarea hipnotică sub tensiune, aliată cu obținerea protecției unui strămoş benefic, o salvaseră pe Ghanima. Ar fi putut s-o salveze şi pe Alia. Dar, în absența oricărei speranțe, nimic nu fusese întreprins înainte de a fi prea târziu. Apa Aliei fusese vărsată pe nisip.

Jessica oftă şi-şi îndreptă atenția spre tronul lui Leto. Un urcior mare, acoperit cu un baldachin şi conținând apa lui Muad'Dib, era plasat la loc de cinste, în dreapta lui. Leto îi dezvăluise Jessicăi că tatăl-său-dinlăuntru luase în râs acest gest, deşi îl admirase.

Urciorul şi această dezvăluire a lui Leto îi întăriseră hotărârea de a nu participa la ceremonie. Ştia că, atât cât îi va mai fi dat să trăiască, nu va accepta niciodată ca Paul să se exprime prin gura nepotului ei. O bucura, desigur, supraviețuirea Casei Atreides, dar lucrurile-care-ar-fi-putut-să-fie i se păreau de neîndurat.

Farad'n şedea, cu picioarele încrucişate sub el, lângă urciorul cu apa lui Muad'Dib. Era poziția acordată Scribului Regal, un titlu onorific proaspăt conferit şi acceptat.

Farad'n avea sentimentul că se adapta perfect acestor noi realități, cu toate că Tyekanik continua să fulmineze şi să prezică tot felul de consecințe dezastruoase. Sardaukarul şi

Stilgar formaseră un soi de front al neîncrederii care părea să-l amuze pe Leto.

În cursul orelor îndelungate ale ceremoniei de omagiu, Farad'n trecuse de la emoție la plictiseală, pentru a reveni la emoție. Toți aceşti luptători fără seamăn alcătuiau un fluviu uman care părea să nu se mai sfârşească. Loialitatea lor reînnoită față de Atreidul aflat pe tron nu putea fi pusă la îndoială. Se înfățişau înaintea lui într-o atitudine de supuşenie terorizată, încă sub imperiul celor relatate de arifa.

În sfârşit, finalul ceremoniei începu să se întrevadă. Ultimul Naib se opri în fața lui Leto: Stilgar, în „poziția ariergărzii de onoare". Stilgar nu aducea coşuri încărcate cu mirodenie, nestemate de foc sau alte daruri scumpe, ca acelea ce se îngrămădeau în jurul tronului. El purta în mâini o simplă panglică împletită din fibră de mirodenie, având Şoimul Atreizilor brodat cu fir de aur şi verde.

Ghanima o recunoscu numaidecât şi-i aruncă o privire piezişă lui Leto.

Stilgar depuse panglica pe cea de-a doua treaptă a podiumului şi făcu o plecăciune adâncă.

— Îți ofer panglica pe care a purtat-o în păr sora Domniei-Tale, când am luat-o cu mine în deşert ca s-o apăr, rosit el.

Leto îşi înăbuşi un zâmbet.

— Ştiu că ai avut parte de clipe grele, Stilgar, zise el. Există, aici, ceva ce ți-ai dori în schimb?

Arătă cu mâna mormanele de daruri prețioase.

— Nu, Domnia-Ta.

— Atunci, accept darul tău, spuse Leto. Se aplecă, apucă între degete tivul de la roba Ghanimei şi rupse o fâşie îngustă. În schimb, îți ofer această bucățică din roba

Ghanimei, cea pe care-a purtat-o când a fost răpită din tabăra din deşert, silindu-mă s-o salvez.

Stilgar luă bucata de stofă cu o mână tremurătoare.

— Îți bați joc de mine, Domnia-Ta?

— Să-mi bat joc de tine? Pe numele meu, Stilgar, nici nu mi-ar putea trece prin cap una ca asta. Ți-am oferit un dar neprețuit. Îți ordon să-l porți întotdeauna la pieptul tău ca să-ți amintească mereu că toți oamenii sunt supuşi greşelii şi că toți conducătorii sunt oameni.

Stilgar emise un râset scurt.

— Ce mai Naib ai fi fost!

— Ce mai Naib sunt! Naibul tuturor Naibilor. Să nu uiți niciodată!

— Cum ți-e voia, Domnia-Ta.

Stilgar înghiți în sec, amintindu-şi relatarea arifa-ului său. Şi gândi: *Cândva m-am gândit să-l ucid. Acum e prea târziu.* Privirea lui se opri asupra urciorului de un auriu mat, acoperit cu un capac verde.

— Aceasta-i apa tribului meu, rosti el.

— Şi a mea, replică Leto. Îți poruncesc să citeşti inscripția de pe acest vas. Citeşte-o cu voce tare ca s-o audă cu toții.

Stilgar îi aruncă Ghanimei o privire iscoditoare, dar ea se mulțumi să-şi salte cu semeție bărbia – un gest de răceală care-l făcu pe Naib să simtă un fior neplăcut. Dracii ăştia de copii Atreides aveau de gând să-l pună să dea socoteală pentru pripeala şi greşelile lui?

— Citeşte! porunci Leto, arătând urciorul.

Încet, Stilgar urcă treptele şi se aplecă deasupra vasului. Apoi citi cu voce tare:

— „Apa aceasta este esența cea de pe urmă, izvorul torentului năvalnic al creativității. Deşi nemişcată, apa aceasta e sursa oricărei mişcări.”

Stilgar înălță capul.

— Ce-nseamnă aceste cuvinte, Domnia-Ta? murmură el.

Simțea dintr-odată o emoție puternică, pe care nu şi-o putea explica.

— Corpul lui Muad’Dib este asemenea unei găoace abandonate de o insectă, spuse Leto. Muad’Dib a stăpânit lumea interioară disprețuind-o pe cea exterioară şi asta a dus la catastrofă. Muad’Dib a stăpânit lumea exterioară excluzând-o pe cea interioară şi asta i-a lăsat pe descendenții săi pradă demonilor. Elixirul de Aur va dispărea de pe Dune, dar sămânța lui Muad’Dib continuă să se răspândească, iar apa sa pune în mişcare Universul nostru.

Stilgar lăsă capul în jos. Subiectele mistice îl lăsau întotdeauna profund tulburat.

— Începutul şi sfârşitul sunt totuna, urmă Leto. Trăiți în aer liber, dar nu vedeți aerul. O fază s-a încheiat. Din această încheiere se iveşte acum începutul contrariului ei. De aceea, va fi Kralizec. Totul revine mai târziu sub o altă formă. Voi ați gândit cu capetele, descendenții voştri vor gândi cu burțile. Te vei întoarce la Sietch Tabr, Stilgar. Gurney Halleck te va însoți în calitate de reprezentant al meu în cadrul Consiliului vostru.

— N-ai încredere în mine, Domnia-Ta? întrebă Stilgar cu voce joasă.

— Am deplină încredere, altminteri nu l-aş trimite pe Gurney la tine. Va începe recrutarea noilor forțe armate de care vom avea nevoie curând. Accept jurământul tău de credință, Stilgar. Poți să te retragi.

Stilgar se înclină până-n pământ, coborî treptele şi se îndreptă spre ieşire. Ceilalți Naibi îl urmară, conformându-se

principiului fremen „cel de pe urmă va fi cel dintâi”. Dar unele dintre întrebările lor răzbătură până la tron, în timp ce părăseau sala.

— Despre ce-ați vorbit acolo, Stil? Ce-nseamnă cuvintele acelea despre apa lui Muad’Dib?

Leto i se adresă lui Farad’n:

— Ai înregistrat tot, Scribule?

— Da, Domnia-Ta.

— Bunica mea spune că ți-ai însuşit la perfecție procesele mnemonice Bene Gesserit. E bine. Nu mi-ar plăcea să te văd luând notițe prin preajma mea.

— Cum porunceşti, Domnia-Ta.

— Apropie-te! ordonă Leto.

Farad’n îi dădu ascultare, mai recunoscător decât oricând pentru educația pe care i-o dăduse Jessica. Odată ce acceptai faptul că Leto nu mai era ființă umană, că nu mai gândea ca o ființă umană, acea Potecă de Aur devenea cu atât mai înspăimântătoare.

Leto îl privi lung pe Farad’n. Gărzile erau prea departe ca să-i audă. Doar consilierii Prezenței Interioare se mai aflau încă în Sala Mare, dar stăteau nemişcați, în grupuri răzlețe, la distanță destul de mare de primele trepte ale podiumului. Ghanima se apropiase, sprijinindu-şi un braț de spătarul tronului.

— Încă n-ai acceptat să-mi cedezi sardaukarii tăi, spuse Leto. Dar vei accepta.

— Îți datorez multe, replică Farad’n, nu însă şi asta.

— Crezi că nu s-ar înțelege cu fremenii mei?

— Ba s-ar înțelege la fel de bine ca noii prieteni care au devenit Stilgar şi Tyekanik.

— Şi, totuşi, refuzi?

— Ţi-aştept oferta.

— Ei bine, o să-ţi prezint o ofertă, ştiind că n-o vei dezvălui nimănui. Nădăjduiesc că bunica mea şi-a îndeplinit bine rolul şi că eşti pregătit să-nţelegi.

— Ce să-nţeleg?

— În orice civilizaţie, există întotdeauna o mistică preponderentă, spuse Leto. Ea se înalţă ca o barieră în calea oricărei schimbări, ceea ce lasă întotdeauna generaţiile viitoare vulnerabile la perfidiile Universului. În această privinţă, toate misticile sunt aidoma: mistica religioasă, mistica eroului, mistica figurii mesianice, mistica ştiinţei şi a tehnologiei, precum şi cea a naturii înseşi. Trăim într-un Imperiu plăsmuit de o asemenea mistică şi, în clipa de faţă, acest Imperiu se prăbuşeşte întrucât cei mai mulţi dintre oameni nu ştiu să facă distincţie între mistică şi Universul în care trăiesc. Pentru că, vezi tu, mistica este ca o posesiune demonică – are tendinţa de a pune stăpânire pe conştiinţă, de a eclipsa totul.

— Recunosc în aceste cuvinte înţelepciunea bunicii tale, zise Farad'n.

— Perfect, vere. Bunica mea m-a întrebat dacă sunt Monstruozitate. I-am răspuns că nu. Asta a fost prima mea minciună – prima perfidie. Fiindcă, în realitate, Ghanima a scăpat de asta, dar eu nu. Eu am fost silit să echilibrez vieţile interioare sub presiunea unui exces de melanj. Am fost nevoit să recurg la cooperarea activă a acelor vieţi trezite înlăuntrul meu. Desigur, i-am evitat pe cei malefici şi am ales un aliat atotputernic, propus de conştiinţa interioară a tatălui meu. Nu sunt însă nici tatăl meu, nici acest aliat. Dar nu sunt nici cel de-al Doilea Leto.

— Explică-mi.

— Ai un fel admirabil de-a merge direct la ţintă, observă Leto. Ei bine, sunt o comunitate dominată de un spirit arhaic şi

extraordinar de puternic. A fost părintele fondator al unei dinastii care a durat trei mii de ani de-ai noştri. Numele său era Harum şi, până ce neamul său să degenereze din cauza slăbiciunilor congenitale şi a superstiţiilor unuia dintre descendenţi, existenţa supuşilor lui a cunoscut un ritm sublim. În mod conştient, se schimbau odată cu anotimpurile. Procreau indivizi cu o viaţă scurtă, superstiţioşi, docili şi uşor de condus de un rege-zeu. Luaţi în ansamblu, constituiau un popor viguros. Supravieţuirea lor ca specie devenise o obişnuinţă.

— Nu mi se pare deloc încântător, comentă Farad'n.

— Nici mie, ca să fiu sincer, spuse Leto. Dar acesta e Universul pe care îl voi crea.

— De ce?

— E vorba de o lecţie pe care am învăţat-o pe Dune. Prezenţa morţii a fost, aici, un spectru care i-a dominat pe cei vii. Prin această prezenţă, morţii i-au preschimbat pe cei vii. Membrii unei asemenea societăţi se scufundă în măruntaiele lor. Dar, când vine vremea contrariului, când ei se ridică la suprafaţă, sunt măreţi şi frumoşi.

— Nu văd răspunsul la întrebarea mea, obiectă Farad'n.

— N-ai încredere în mine, vere.

— Nici propria ta bunică nu are.

— Şi pe bună dreptate, admise Leto. Dar ea trebuie să consimtă fiindcă n-are ce face. La urma urmelor, Surorile Bene Gesserit sunt nişte pragmatice. De altfel, împărtăşesc întru totul punctul lor de vedere asupra Universului. Toată lumea poartă amprenta Universului în care trăieşte. Tu, de pildă: menţii uzanţele puterii, catalogând tot ce te împresoară în funcţie de valoarea sau ameninţarea pe care ar putea s-o prezinte.

— Am acceptat să fiu Scribul tău.

— Pentru că ți s-a părut amuzant şi ți-a flatat vocația reală, care este aceea de istoric. Ai un adevărat geniu în a descifra prezentul în termenii trecutului. M-ai devansat cu mai multe prilejuri.

— Nu-mi plac insinuările tale voalate, zise Farad'n.

— Foarte bine! Ai coborât de la ambițiile tale infinite la prezenta situație de inferioritate. Oare nu te-a prevenit bunica mea în legătură cu infinitul? Ne atrage ca un far aprins în inima nopții, făcându-ne orbi la excesele pe care le poate pricinui finitului.

— Aforisme Bene Gesserit! contră Farad'n.

— Dar mult mai precise, replică Leto. Bene Gesseritul credea că poate prezice cursul evoluției. Dar a omis să ia în considerare propriile sale schimbări în cursul acestei evoluții. Surorile şi-au închipuit că ele vor rămâne pe loc, în timp ce planul lor genetic progresa. Nu sunt victima unei asemenea orbiri reflexibile. Uită-te bine la mine, Farad'n. Eu nu mai sunt ființă umană.

— Aşa mi-a spus şi sora ta, zise Farad'n. Ezită, apoi întrebă: Eşti Monstruozitate?

— După definiția pe care o dau Surorile, poate că da. Harum este un autocrat crud. Sunt părtaş la această cruzime. Dar ia aminte la ce-ți spun: cruzimea mea este cea a fermierului, iar acest univers uman este ferma mea. Odinioară, fremenii țineau pe lângă sietchurile lor vulturi domesticiți; eu voi ține un Farad'n îmblânzit.

Chipul lui Farad'n se întunecă.

— Fereşte-te de ghearele mele, vere. Nu mă-ndoiesc că sardaukarii mei ar sfârşi prin a fi copleşiți de fremenii tăi, dar nu înainte de a-ți provoca răni grave, iar şacalii abia aşteaptă să se repeadă asupra celor slabi.

— Voi şti să te folosesc cum se cuvine, îți făgăduiesc, spuse Leto. Se aplecă în față. Nu ți-am spus că nu mai sunt ființă

umană? Crede-mă, vere. Niciun copil nu se va naşte din sămânţa mea, căci nu mai am sămânţă. Iar asta mă sileşte la o a doua perfidie.

Farad'n aşteptă în tăcere. Înţelegea, în sfârşit, sensul diatribei lui Leto.

— Voi purcede împotriva tuturor preceptelor fremene, zise Leto. Iar ei vor trebui să accepte fiindcă altceva nu pot face. Te-am atras aici şi te-am reţinut cu perspectiva unei logodne, dar nu va fi nicio logodnă între tine şi Ghanima. Sora mea se va căsători cu mine!

— Dar ai...

— Se va *căsători*, am spus. Ghanima trebuie să ducă mai departe filiaţia Atreizilor. E vorba şi de programul genetic Bene Gesserit care, acum, este programul meu.

— Refuz, zise Farad'n.

— Refuzi să procreezi o dinastie Atreides?

— Ce dinastie? Tu vei rămâne pe tron mii de ani!

— Şi-ţi voi modela descendenţii după asemănarea mea. Va fi programul de formare cel mai intens, cel mai complet din întreaga istorie umană. Vom fi un ecosistem la scară redusă. Trebuie să-nţelegi că oricare-ar fi sistemul pe care animalele îl aleg pentru a supravieţui, el trebuie să fie fundamentat pe modelul comunităţilor solidare, al interdependenţei, al conlucrării în interesul comun care este sistemul. Iar acest sistem va produce conducătorii cei mai competenţi care au existat vreodată.

— Prezinţi sub o formă seducătoare cea mai detestabilă...

— Cine va supravieţui Kralizecului? întrebă Leto. Pentru că, îţi promit, Kralizec va veni.

— Eşti nebun! Vei nimici Imperiul!

— De bună seamă... dar nu-s nebun, fiindcă nu sunt om. Voi crea însă o nouă conştiinţă în toţi oamenii. Îţi spun că sub deşertul Dunei, într-un loc tainic, se află cea mai mare comoară a tuturor timpurilor. Nu te mint. Când ultimul vierme va fi murit şi când ultima grămăjoară de mirodenie va fi fost recoltată de pe nisipurile noastre, aceste bogăţii din adâncuri se vor revărsa în universul nostru. Pe măsură ce monopolul mirodeniei îşi va pierde puterea şi rezervele ascunse îşi vor face veacul, alte puteri se vor ivi în împărăţia noastră. E timpul ca oamenii să înveţe să trăiască aşa cum le dictează instinctul.

Ghanima se desprinse de spătarul tronului, se apropie de Farad'n şi-i luă mâna.

— Aşa cum mama mea n-a fost soţie, nici tu nu vei fi soţ, spuse Leto. Dar poate că dragoste o să fie şi asta va fi de ajuns.

— Fiecare zi, fiecare clipă aduce o schimbare, zise Ghanima. Recunoscând aceste clipe, înveţi.

Farad'n simţi mâna mică şi caldă a Ghanimei ca pe o prezenţă insistentă. Percepuse mişcarea de maree a argumentelor lui Leto, dar, nicio clipă, acesta nu folosise Glasul. Era un apel adresat viscerelor, nu minţii.

— Asta e ceea ce oferi în schimbul sardaukarilor mei? întrebă el.

— Ofer mult mai mult, vere. Le ofer descendenţilor tăi un Imperiu. Vă ofer pacea.

— Care va fi rezultatul păcii tale?

— Contrariul ei, răspunse Leto pe un ton de calmă persiflare.

Farad'n clătină din cap.

— Găsesc preţul pentru sardaukarii mei extrem de ridicat. Va trebui să rămân Scribul tău şi, în acelaşi timp, tatăl secret al stirpei tale regale?

— Da.

— Vei încerca să-mi impui obişnuinţa cu pacea ta?

— Da.

— Îţi voi opune rezistenţă în fiecare zi a vieţii mele.

— Dar asta e funcţia pe care-o aştept de la tine, vere. Pentru asta te-am ales. Îi voi conferi caracter oficial. O să-ţi dau un nume nou. De azi înainte te vei numi Spărgătorul Obişnuinţei, adică, pe limba noastră, Harq al-Ada. Hai, vere, nu fi obtuz. Bunica mea te-a educat bine. Dă-mi sardaukarii.

— Dă-i, veni ca un ecou vocea Ghanimei. Într-un fel sau în altul, tot îi va avea.

Farad'n percepu în glasul ei teama pentru persoana lui. Dragoste? Leto nu-i cerea o decizie raţională, ci una intuitivă.

— Fie, rosti el.

— Perfect, zise Leto.

Se ridică de pe tron cu o mişcare ciudat de fluidă, ca şi cum abia ar fi reuşit să-şi ţină în frâu înspăimântătoarele puteri. Apoi coborî lângă Ghanima, o întoarse uşurel cu spatele la el şi, întorcându-se la rândul lui, îşi lipi spatele de al ei.

— Înregistrează şi asta, vere Harq al-Ada, spuse el. Aşa vom fi noi doi totdeauna. Aşa vom sta şi când vom fi căsătoriţi. Spate în spate, privind, fiecare, în direcţie opusă pentru a apăra acel tot care am fost amândoi dintru început. Se întoarse, îi aruncă o privire zeflemitoare lui Farad'n şi urmă, coborând glasul: Să-ţi aminteşti asta când îi vei murmura şoapte de dragoste şi lucruri duioase, când vei fi cel mai mult ispitit de obişnuinţele păcii mele şi ale satisfacţiei mele. Spatele tău va rămâne expus.

Se întoarse, coborî treptele în mijlocul curtenilor, care-l urmară şi părăsiră sala în siajul său, ca nişte sateliţi.

Încă odată, Ghanima îl prinse de mână pe Farad'n, dar privirea ei rămase ațintită vreme îndelungată spre celălalt capăt al sălii, la uşa prin care dispăruse Leto.

— Unul dintre noi trebuia să accepte durerea, rosti ea într-un târziu, iar el a fost întotdeauna cel mai puternic.

OBSERVAȚII CARTOGRAFICE

Bază pentru determinarea altitudinii: Bledul Mare.

Bază pentru longitudine: meridianul care traversează Muntele Observatorului.

Bledul Mare: vast deşert plat, deosebit de zonele cu dune care formează ergurile. Deşertul se întinde între circa 60° latitudine nordică şi 70° latitudine sudică. În cea mai mare parte, este alcătuit din nisip şi rocă, cu rare aflorimente din stratul de bază.

Bordura de Vest: escarpament înalt (4600 m) deasupra Scutului de Piatră, lângă Arrakis.

Carthag: la aproximativ 200 km nord-est de Arrakeen.

Câmpia Funebră: erg deschis.

Dolina polară: 500 m sub nivelul Bledului.

Falia Roşie: 1582 m sub nivelul Bledului.

Linia viermilor: indică limita septentrională a pătrunderii viermilor. (Factorul determinant nu este temperatura, ci umiditatea.)

Marele Şes: depresiune deschisă, din erguri şi stânci, la 100 m deasupra nivelului Bledului. În Marele Şes se află cuveta salină pe care a descoperit-o Pardot Kynes (tatăl lui Liet-

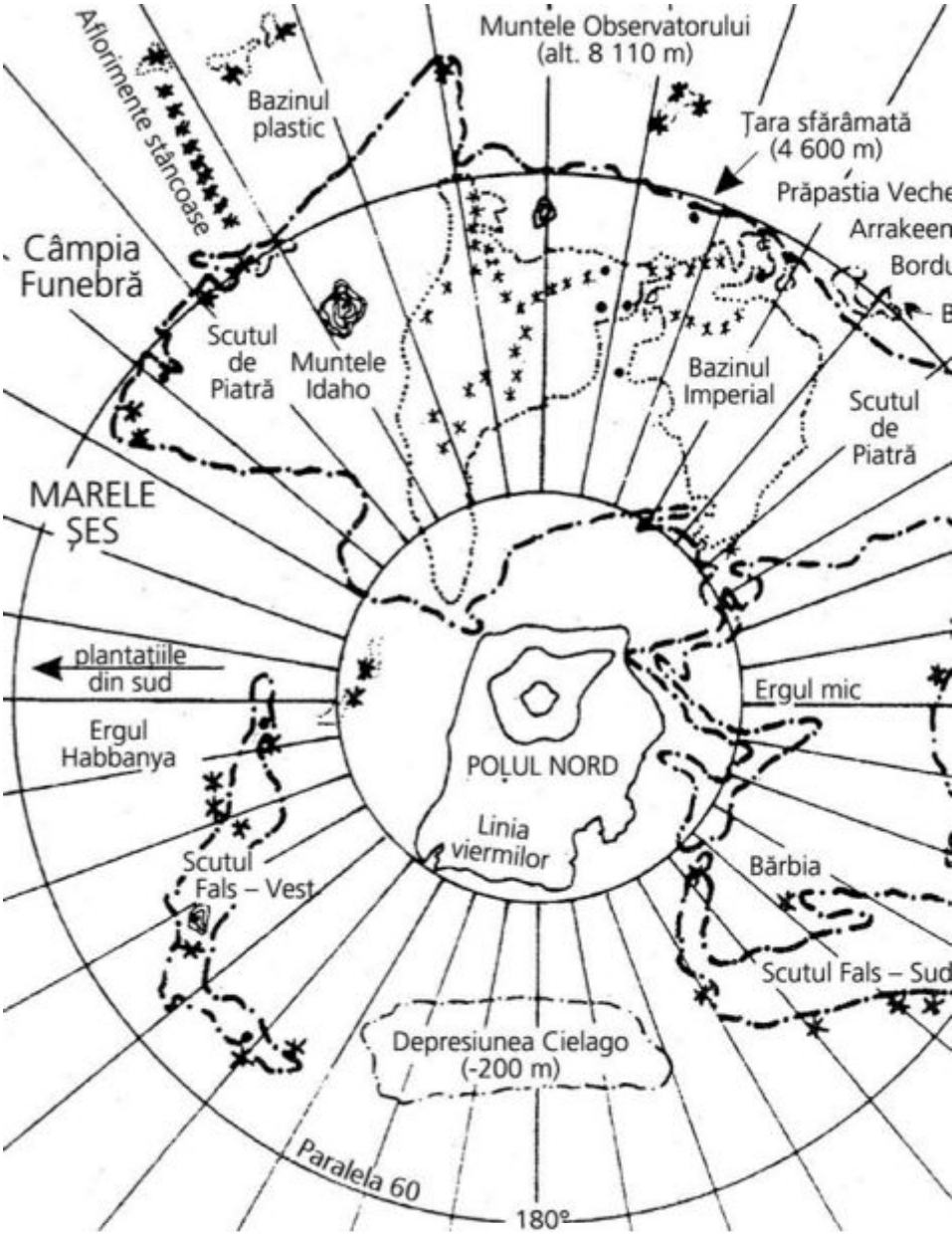
Kynes). Între Sietch Tabr şi comunităţile sietch indicate spre sud, aflorimentele stâncoase ajung până la 200 m altitudine.

Pasul Harg: gorganul în care se află craniul Ducelui Leto domină această trecătoare.

Pasul Vânturilor: înconjurat de pereți înalți de piatră, se deschide înspre satele din doline.

Plantațiile din sud: nu apar pe această hartă. Sunt situate la aproximativ 40° latitudine sudică.

Prăpastia Veche: crevasă adâncă de 2240 m, în peretele Scutului de Piatră, lângă Arrakeen. A dispărut în urma exploziei atomice ordonate de Paul Muad'Dib.

ECOLOGIA DUNEI

Anexa I

Dincolo de un punct critic dintr-un spațiu finit, libertatea descreşte proporțional cu creşterea numărului. Acest lucru este la fel de adevărat pentru ființele umane din spațiul finit al unui ecosistem planetar, ca şi pentru moleculele unui gaz închis într-un recipient etanş. În ceea ce îi priveşte pe oameni, întrebarea este nu câți pot supraviețui în cadrul sistemului, ci ce fel de existență va fi posibilă pentru cei ce vor supraviețui.

Pardot Kynes, Primul Planetolog al Arrakisului

Impresia pe care o produce de obicei Arrakisul asupra oricărui nou-venit este aceea a unui ținut de o pustietate absolută. Străinul îşi închipuie imediat că aici nimic nu poate viețui sau creşte sub cerul liber, că lumea aceasta este adevăratul deşert, care nu a cunoscut şi nici nu va cunoaşte vreodată fertilitatea.

Pentru Pardot Kynes, planeta nu era decât o formă de energie, o maşină pusă în mişcare de soarele ei. Erau necesare doar câteva ajustări pentru a o adapta nevoilor omului şi, imediat, s-a gândit la populația umană care se deplasa liber pe suprafața Arrakisului: fremenii. Ce provocare! Şi ce unealtă! Fremenii reprezentau o forță ecologică şi geologică cu un potențial aproape nelimitat.

În multe privințe, Pardot Kynes era un om simplu şi direct. Trebuia să scape de restricțiile impuse de Harkonneni? Nimic mai simplu. S-a căsătorit cu o femeie fremenă. Iar după ce i-a dăruit un fiu fremen, Liet-Kynes, a început să-i inoculeze acestuia, precum şi celorlalți copii fremeni, „ştiința de carte" a ecologiei, creând de la bun început un limbaj nou de simboluri, menit să înarmeze mintea spre a manipula un întreg peisaj, clima sa, mecanismul anotimpurilor, un limbaj care respingea orice idee de forță în favoarea unei conştiințe clare a *ordinii.*

„Pe orice planetă prielnică omului", spunea Kynes, „există o frumusețe internă creată de mişcare şi echilibru. Această

frumusețe generează un efect dinamic stabilizator, esențial oricărei forme de viață. Scopul său este simplu: menținerea şi producerea de structuri coordonate, din ce în ce mai diversificate. Viața sporeşte capacitatea oricărui sistem închis de a întreține viața. Viața, în totalitatea ei, se află în slujba vieții. Hrana necesară îi este furnizată vieții *de către* viață, în forme din ce în ce mai bogate, pe măsură ce creşte diversitatea vieții. Întregul peisaj se trezeşte la viață, se stabilesc relații, apar interacțiuni."

Aşa vorbea Pardot Kynes în clasele din sietchuri.

Dar, înainte de a ajunge la cursuri, trebuise să-i convingă pe fremeni. Ca să înțelegeți cum a reuşit lucrul acesta, trebuie să înțelegeți, mai întâi, enorma onestitate şi inocența cu care aborda orice problemă. Nu era naiv, dar nu îşi îngăduia niciun fel de distracție.

Într-o după-amiază toridă, pe când explora peisajul arrakian la bordul unui vehicul de suprafață monoloc, fu martorul unei scene de o deplorabilă banalitate. Şase mercenari Harkonneni, echipați cu scuturi şi înarmați până-n dinți, încercuiseră trei tineri fremeni pe platoul din spatele Scutului de Piatră, în apropierea satului Sacul Vânturilor. Kynes crezu mai întâi că nu era vorba decât de o simplă ciomăgeală, apoi îşi dădu seama că Harkonnenii intenționau să-i masacreze pe fremeni. În acel moment, unul dintre tineri zăcea deja la pământ, cu o arteră secționată, iar doi mercenari fuseseră scoşi din luptă, dar tot rămâneau patru oameni înarmați împotriva a doi copilandri.

Kynes nu era curajos. Nu era decât onest şi precaut. Harkonnenii măcelăreau fremeni. Distrugeau uneltele cu care el avea intenția să refacă planeta! Îşi activă scutul, se năpusti în mijlocul încăierării şi răpuse cu şişul doi dintre Harkonneni, mai înainte ca aceştia să-şi fi dat seama că se află cineva în spatele lor. Evită lovitura de sabie a celui de-al treilea, îi reteză beregata cu un *entretisser* impecabil şi îl lăsă pe al patrulea în seama celor doi adolescenți fremeni pentru a-i da primul ajutor rănitului care sângera în nisip. Şi reuşi

să-l readucă la viață... în momentul în care ultimul Harkonnen îşi dădea duhul.

Drept care tinerii fremeni se pomeniră într-o mare încurcătură. Ce să facă cu Kynes? Bineînțeles, ştiau cine e. Nicio persoană nu sosea pe Arrakis fără ca un dosar bine documentat să nu ajungă, pe o cale sau alta, în mâinile fremenilor. Îl cunoşteau pe Kynes: era slujitorul Împăratului.

Dar ucisese Harkonneni!

Nişte adulți ar fi dat, fără îndoială, din umeri şi, cu oarecare regret, i-ar fi adăugat cadavrul la cele şase care zăceau deja pe nisip. Dar aceşti fremeni erau tineri fără experiență şi tot ce pricepeau era că îi datorau viața acestui slujitor imperial.

Două zile mai târziu, Kynes se pomeni într-unul din sietchurile care dominau Pasul Vânturilor. Pentru el, treaba asta era naturală. Se apucă să le vorbească fremenilor despre apă, despre fixarea dunelor cu covoare de iarbă, despre plantații de curmali, despre canale de irigație străbătând liber deşertul. Vorbea, vorbea, vorbea întruna.

Şi habar n-avea de discuțiile încinse al căror obiect era soarta sa. Ce-i de făcut cu nebunul ăsta? Cunoaşte acum poziția unuia dintre cele mai importante sietchuri. Ce-i de făcut? Şi ce să pricepi din vorbele lui, din trăncăneala smintită despre preschimbarea Arrakisului într-un paradis? Vorbărie şi-atâta tot! Ştie prea mult. Dar a ucis Harkonneni! Cum o să-i plătim povara de apă? De când datorăm noi ceva Imperiului? A ucis Harkonneni. Ei şi? Oricine poate ucide Harkonneni. Şi eu am ucis.

Dar ceea ce spune el despre fertilizarea Arrakisului?

Prostii! De unde apă?

El zice că este! Şi a *salvat* trei de-ai noştri.

A salvat trei mucoşi nerozi, care s-au aruncat singuri în cuțitele Harkonnenilor! Şi le-a văzut cristaiele!

Decizia fu cunoscută cu mult înainte de a fi fost rostită. Taul unui sietch le dictează membrilor săi conduita, inclusiv obligațiile cele mai brutale. Pentru îndeplinirea deciziei fu numit un luptător încercat, căruia i se încredință cuțitul sacru. Doi acvari îl însoțiră spre a recupera apa trupului. Obligație brutală.

E îndoielnic ca Pardot Kynes să fi băgat de seamă prezența presupusului călău. În clipa aceea, era ocupat. Perora unui grup, care se adunase în jurul lui, la o distanță precaută. Vorbea plimbându-se de colo-colo, gesticulând. Apă în aer liber, spunea el. Ieşiri în deşert fără distrai! Apă potabilă acumulată în iazuri! Livezi de portyguli!

Cel cu cuțitul îi aținu calea.

„Fă-mi loc", îi spuse Kynes şi continuă să vorbească despre capcane de vânt secrete. Trecu mai departe, oferindu-şi spatele loviturii rituale.

Nu se poate şti ce anume s-a petrecut în momentul acela în mintea presupusului gâde. L-a ascultat brusc pe Kynes şi l-a crezut? Cine ştie?... Dar ceea ce a făcut a rămas de pomină. Îl chema Uliet *Vârstnicul.* Uliet a înaintat trei paşi şi s-a prăbuşit deliberat în lama propriului său cuțit. Astfel i-a „făcut loc" lui Kynes. Sinucidere? Unii pretind că l-a călăuzit Shai-hulud.

Aşa se nasc prevestirile!

Din clipa aceea, Kynes nu a mai trebuit decât să arate cu mâna şi să rostească: „Mergeți acolo!" şi ei se duceau. Triburi întregi, de pretutindeni. Mureau bărbați, mureau femei, mureau copii. Dar se duceau.

Kynes îşi reluă corvezile imperiale, întorcându-se la stațiunile biologice experimentale. Şi, curând, printre membrii personalului acestor stațiuni îşi făcură apariția fremeni. Apoi fremenii îşi dădură seama că erau pe cale de a se infiltra în „sistem", o posibilitate pe care nu o luaseră niciodată în considerare. O serie de unelte şi utilaje provenind din

staţiuni ajunseră în sietchuri... în special radiatoarele, cu ajutorul cărora erau săpate bazinele colectoare şi capcanele de vânt de sub suprafaţa deşertului.

Pe fundul bazinelor începu să se adune apă.

Fremenii pricepură că Pardot Kynes nu era complet nebun, ci exact atât de nebun cât trebuie să fie un sfânt. Era un umma, făcea parte din confreria profeţilor. Iar spiritul lui Uliet fu avansat la rangul de sadus şi inclus printre judecătorii divini.

Kynes, simplul, ambiţiosul Kynes, ştia că o muncă de cercetare organizată la niveluri înalte e hărăzită să nu producă niciodată nimic nou. Alcătui, aşadar, mici unităţi experimentale, care făceau schimburi reciproce de informaţii pentru a realiza cât mai rapid efectul Tansley şi lăsă fiecărui grup libertatea de a-şi găsi propria cale. Trebuiau să acumuleze milioane de fapte mărunte şi de aceea organiza numai teste izolate şi sumare, menite să scoată în evidenţă dificultăţile.

Se prelevară probe de carotaj de pe cuprinsul întregului bled. Se trasară diagrame ale îndelungatelor cicluri meteorologice care alcătuiau clima. Kynes descoperi că în centura lată, cuprinsă între 70 de grade latitudine nordică şi sudică, temperaturile oscilau de mii de ani între 254 şi 332 de grade (absolute) şi că zona aceasta poseda lungi anotimpuri de germinaţie, în cursul cărora temperaturile variau de la 284 la 302 grade absolute: domeniul de „aur” pentru dezvoltarea formelor de viaţă terestre... de îndată ce aveau să rezolve problema apei.

Când o vom rezolva? întrebară atunci fremenii. Când vom vedea Arrakisul preschimbându-se într-un paradis?

Şi ca un dascăl răspunzând unui copil care întreabă cât fac doi şi cu doi, Kynes le spuse: „Peste trei sute sau cinci sute de ani.”

Un popor inferior ar fi reacționat cu un geamăt de disperare. Dar fremenii învățaseră răbdarea de la oameni cu bice în mâini. Transformarea avea să dureze ceva mai mult timp decât se aşteptaseră, dar erau încredințați cu toții că ziua binecuvântată avea să vină. Îşi strânseră, deci, cingătorile şi se întoarseră la treabă. Dezamăgirea făcuse perspectiva paradisului parcă şi mai reală.

Problema capitală a Arrakisului nu era atât apa, cât umiditatea. Animalele de casă erau aproape necunoscute, iar cele domestice rare. Unii traficanți foloseau ca animal de povară kulonul, măgarul domesticit al deşertului, dar prețul apei era prohibitiv, chiar dacă se reuşea echiparea animalelor cu distraie speciale.

Kynes se gândi să construiască mari instalații de reducere care să sintetizeze apa din hidrogenul şi oxigenul prezente în roca nativă, dar costul energiei ar fi fost prea ridicat. Calotele polare, în ciuda falsei impresii de bogăție în apă pe care o inspirau pyonilor, erau cu totul neîndestulătoare pentru proiectul său... Şi-apoi, începuse deja să bănuiască unde ar fi trebuit să se găsească apa. La altitudinile medii şi în unele vânturi, cantitatea de umiditate creştea simțitor. Şi mai era şi acel prim indiciu pe care i-l furnizase compoziția echilibrată a atmosferei: 23% oxigen, 75,4% azot şi 0,023% bioxid de carbon, plus gazele nobile care formau restul.

Exista o plantă locală, extrem de rară, o rădăcinoasă care creştea în zona nordică temperată, la altitudini de peste 2500 de metri. Un tubercul de doi metri lungime producea o jumătate de litru de apă. Şi mai erau şi plantele de deşert terraforme, dintre care unele, cele mai rezistente, se dezvoltau viguros dacă erau plantate în depresiuni şi dotate cu decantoare de rouă.

Apoi, Kynes descoperi cuveta salină.

Topterul său fu surprins de o furtună în timp ce zbura către una dintre stațiunile mai îndepărtate de la marginea bledului şi se abătu de la ruta obişnuită. După trecerea furtunii, văzu cuveta: o uriaşă depresiune ovală, cu diametrul mare de

peste trei sute de kilometri, o întindere albă şi scânteietoare, în plin deşert. Kynes coborî, îşi trecu degetele peste suprafaţa măturată de furtună şi le duse la buze.

Sare.

Acum, era sigur.

Pe Arrakis existase apă la suprafaţă... Cândva. Se hotărî să reexamineze problema puţurilor seci, în care câteva picături de apă apăruseră şi pieriseră, pentru a nu se mai ivi niciodată.

Kynes îşi puse la lucru proaspăt calificaţii limnologi fremeni. Indiciu de bază: fragmentele de materie organică, găsite uneori în masa de mirodenie, în urma unei erupţii. Basmele folclorului fremen le atribuiseră dintotdeauna unui imaginar „păstrăv al nisipurilor". Pe măsură ce se descoperiră noi dovezi, se contură o nouă explicaţie în legătură cu proveniența enigmaticelor fragmente, era vorba de o creatură care „înota" în adâncul nisipurilor şi care bloca apa în pungi fertile, situate în straturile inferioare poroase ale solului, la temperaturi sub 280 de grade (absolute).

Milioane de asemenea „hoţi de apă" îşi găseau moartea la fiecare erupţie de mirodenie. O variaţie de numai cinci grade a temperaturii putea să-i ucidă. Puţinii supravieţuitori intrau apoi într-o fază de cistohibernare, din care ieşeau, după şase ani, sub formă de mici viermi de nisip care nu depăşeau lungimea de trei metri. Dintre aceştia, numai câţiva scăpau de fraţii lor mai mari şi de pungile de apă ale premirodeniei, reuşind să ajungă la maturitate, sub forma giganticului shai-hulud. (Pentru shai-hulud apa e o otravă, aşa cum aflaseră mai demult fremenii, înecând câte unul din rarii „viermi pitici" capturaţi în Ergul Mic, pentru a produce narcoticul stimulator al percepţiei pe care îl numeau Apa Vieţii. „Viermele pitic" este o varietate primitivă de shai-hulud, a cărui lungime nu depăşeşte niciodată nouă metri.)

Aveau acum întregul ciclu: de la micul făuritor la masa de premirodenie; de la micul făuritor la shai-hulud; shai-hulud

dispersând mirodenia din care se hrăneau făpturile microscopice numite „planctonul nisipurilor”; planctonul nisipurilor, hrana lui shai-hulud, crescând, îngropându-se, transformându-se în mulțimea micilor făuritori.

Kynes şi oamenii săi îşi strămutară, deci, atenția de la aceste mari relații, concentrându-se asupra microecologiei. În primul rând, clima. Suprafața nisipului atingea deseori temperaturi de 344 până la 350 de grade (absolute). La o jumătate de metru sub suprafață, temperatura scădea cu 55 de grade; la o jumătate de metru deasupra solului, scădea cu 25 de grade. Frunzele sau umbra puteau să determine o scădere cu încă 18 grade. Apoi, substanțele nutritive. Nisipul Arrakisului este, în cea mai mare parte, produsul digestiei viermilor; praful (adevărata problemă omniprezentă) este produs de constanta unduire a suprafeței, mişcarea de „saltație” a nisipului. Versanții feriți de vânt ai dunelor sunt acoperiți cu un strat de nisip macrogranular. Versanții aflați în bătaia vântului sunt bătătoriți şi netezi. Dunele bătrâne sunt galbene (din cauza oxidării), dunele tinere au culoarea rocii de origine (de obicei, cenuşii).

Versanții feriți de vânt ai dunelor bătrâne constituiră primele zone de plantații. Fremenii începură cu un ciclu de ierburi pentru soluri sărace, asemănătoare muşchiului de turbă, menite să se întrepătrundă, să împâslească şi să fixeze dunele, privând vântul de arma sa cea mai puternică: grăunții mobili.

Primele zone pentru culturile de aclimatizare fură situate departe, în sud, la adăpost de patrulele Harkonnen. Formele mutante de ierburi neproductive fură plantate, mai întâi, pe versanții adăpostiți ai unui şir de dune situate pe direcția vânturilor dominante de vest. De îndată ce versanții feriți de vânt fură ancorați, versanții expuşi se înălțară din ce în ce mai mult, iar suprafața acoperită cu iarbă, de pe partea cealaltă, se deplasă, extinzându-se în acelaşi ritm. În felul acesta luară naştere gigantice sifuri (dune lungi, cu creste sinuoase), a căror înălțime depăşea 1500 de metri.

Când bariera de dune atinse o altitudine suficientă, versanții expuşi vântului fură plantați cu rogoz, o iarbă mai rezistentă. Fiecare structură, având baza de aproximativ şase ori mai mare decât înălțimea, fu ancorată – „fixată" – în felul acesta.

După aceea, se trecu la culturi de plante cu rădăcini mai adânci: pentru început, efemere (chenopode, spanac sălbatic, ştir), pe urmă grozamă scoțiană, lupin, viță de eucalipt (varietatea adaptată ținuturilor nordice ale Caladanului), tamarisc pitic, pin mediteranean... în sfârşit, adevăratele plante de deşert: cactusul-candelabru, saguaro şi bis-naga, cactusul-butoi, iar acolo unde era posibil, salvia cămilei, iarba-ceapă, iarba de Gobi, lucerna sălbatică, verbina-de-nisip, primula-de-seară, livanul, scumpia, tufele de creozot.

Fremenii se îngrijiră apoi de viața animală indispensabilă, creaturi mărunte, care să răscolească şi să aerisească solul: vulpea pitică, şoarecele marsupial, iepurele deşertului, broasca-țestoasă de nisip... şi răpitoare, care să păstreze echilibrul: şoimul deşertului, bufnița pitică, vulturul şi cucuveaua deşertului; insecte, care să pătrundă în nişele unde nu aveau acces viețuitoarele mai mari: scorpionul, miriapodul, păianjenul, viespea, musca viermilor... şi liliacul deşertului, care să le supravegheze.

În cele din urmă, încercarea crucială: curmalii, bumbacul, cucurbitaceele, arborii de cafea, plantele medicinale... peste două sute de soiuri vegetale alimentare, care trebuiau să fie testate şi aclimatizate.

„Ceea ce nu înțelege cineva (care nu se pricepe deloc la ecologie) despre un ecosistem este tocmai faptul că-i vorba de un sistem", spunea Kynes. „Un sistem! Un sistem îşi menține o anumită stabilitate fluidă, care însă poate fi răsturnată de o singură greşeală, comisă într-o singură nişă. Un sistem posedă o anumită ordine, o anumită curgere de la un punct la altul. Dacă ceva zăgăzuieşte această curgere, ordinea este distrusă. Cine ignoră ecologia nu va observa dezastrul decât când va fi prea târziu. Iată de ce funcția primordială a ecologiei este înțelegerea consecințelor."

Reuşiseră sau nu să creeze un sistem?

Kynes şi poporul său rămaseră în aşteptare. Fremenii înțelegeau în sfârşit ce însemna intervalul de cinci sute de ani pe care îl prezisese planetologul.

Într-o zi, de la plantațiile de palmieri sosi un raport:

La hotarul dintre deşert şi plantații, planctonul nisipurilor este otrăvit de interacțiunea cu noile forme de viață. Motivul: incompatibilitatea proteinelor. Se formase un brâu larg de apă otrăvitoare, de care vieţuitoarele arrakiene nu se puteau apropia. O zonă pustiită înconjura plantațiile, o zonă pe care nu o putea viola nici măcar shai-hulud.

Kynes se deplasă personal la plantații, o călătorie de douăzeci de toboşari, într-un palanchin, ca un infirm sau ca o Cucernică Maică, pentru că nu încercase niciodată să devină călăreț al nisipurilor. Cercetă zona cu pricina – duhoarea se ridica până la ceruri – şi se întoarse cu o veste măreață, un dar din partea Arrakisului.

Surplusul de sulf şi azot transforma zona într-o răsadniță fertilă pentru formele de viață terestre. Plantațiile puteau fi extinse în voie!

„Se va scurta şi intervalul?" vrură să ştie fremenii.

Kynes reveni asupra formulelor sale planetare. Coeficienții afectați capcanelor eoliene deveniseră între timp destul de siguri. Îşi îngădui evaluări relativ precise în privința problemelor ecologice. O parte a covorului vegetal trebuia păstrată pentru menținerea dunelor; o altă parte trebuia rezervată producerii hranei pentru oameni şi pentru animale; în sfârşit, o altă parte trebuia să permită blocarea umidității în rețeaua de rădăcini şi canalizarea apei înspre zonele învecinate, încă pârjolite de soare. La ora aceea, fuseseră cartografiate toate zonele reci ale bledului. Kynes le introduse în formule. Până şi shai-hulud figura în diagrame. Existența lui era indispensabilă, căci fără el ar fi pierit bogăția naturală pe care o reprezenta mirodenia. Iar „uzina" din aparatul său

digestiv, cu enormele sale concentrații de aldehide şi de acizi, era o imensă sursă de oxigen. Un vierme mijlociu, de vreo 200 de metri lungime, elibera în atmosferă tot atâta oxigen cât zece kilometri pătrați de covor vegetal.

Trebui să includă în calcul şi Ghilda. Cantitățile de mirodenie cu care o mituiau, ca să mențină spațiul din jurul Arrakisului ferit de sateliți meteorologici sau de ochi indiscreți, atinseseră deja proporții gigantice.

Nici fremenii nu puteau fi ignorați. Fremenii, cu capacitatea lor de vânt şi cu răzlețele lor terenuri „agricole" din zonele mai bogate în apă; fremenii, cu noua lor conştiință ecologică şi cu visul lor de a acoperi suprafețe vaste ale Arrakisului mai întâi cu prerii, apoi cu păduri.

Diagramele dădură o cifră. Kynes o comunică: trei la sută. Dacă reuşeau să determine trei la sută din elementul vegetal al Arrakisului să participe la formarea de compuşi carbonici, aveau să obțină râvnitul ciclu cu autoîntreținere.

„Dar cât va dura?" întrebară fremenii.

„A... cât? Vreo trei sute cincizeci de ani."

Aşadar, ceea ce le spusese acest umma de la bun început rămânea valabil: nimeni din generația lor n-avea să vadă visul devenind realitate, şi nici cei ce aveau să le urmeze vreme de opt generații... Dar ziua aceea avea să vină.

Continuară să muncească: construind, săpând, educând şi învățând copiii.

Pe vremea aceea, fiul său, Liet-Kynes, avea nouăsprezece ani şi era un adevărat fremen, un călăreț al nisipurilor care omorâse peste o sută de Harkonneni. Autorizația imperială de succesiune, pe care bătrânul Kynes avusese grijă să o ceară din timp pentru fiul său, fu acordată fără probleme. Rigida structură de clasă a faufrelucilor îşi îndeplinea la fel de bine rolul şi pe Arrakis. Fiul fusese educat şi crescut ca să preia misiunea tatălui.

Calea era trasată, iar fremenii ecologi porniseră deja la drum. Liet-Kynes nu mai trebuia decât să-i supravegheze, să dea câte un îndemn unde era necesar şi să-i țină sub observație pe Harkonneni...

Până în ziua în care planeta sa se pomeni cu un Erou.

RELIGIA DUNEI

Anexa II

Aşa cum ştie astăzi orice şcolar, înaintea venirii lui Muad'Dib fremenii de pe Arrakis practicau o religie a cărei origine era maometanismul Saari. S-au descoperit însă şi importante împrumuturi din alte religii. Exemplul cel mai frecvent este Imnul Apei, preluat direct din Liturghierul Catolic Portocaliu şi invocând nori de ploaie pe care Arrakisul nu i-a cunoscut niciodată. Există însă similitudini şi mai profunde între Kitab al-Ibarul fremenilor şi învățăturile din biblie, Ilm şi Fiqh.

Orice studiu comparativ al principalelor credințe religioase din Imperiu, până la apariția lui Muad'Dib, trebuie să pornească de la forțele primordiale care au stat la baza acestor credințe, şi anume:

1. Adepții celor Paisprezece Înțelepți, a căror Carte Sfântă era Biblia Catolică Portocalie şi ale căror vederi sunt expuse în Comentarii şi în celelalte lucrări ale Comisiei Tălmăcitorilor Ecumenici (CTE)

2. Comunitatea Bene Gesserit, care nega că ar fi un ordin religios, dar care opera în spatele unui paravan aproape impenetrabil de ritualuri mistice şi ale cărei metode de educare, simbolistică, organizare şi programă şcolară internă erau de natură esențialmente religioasă.

3. Clasa dominantă agnostică (inclusiv Ghilda), pentru care religia era un fel de teatru de marionete menit să distreze populația şi să o menţină docilă şi care era întru totul încredințată că toate fenomenele, chiar şi cele religioase, puteau fi reduse la explicații mecaniciste.

4. Aşa-numitele Învățături Ancestrale, care includeau preceptele prezervate de cele trei mari migrații islamice ale Nomazilor zensunniți, navacreştinismul de pe Chusuk, variantele buddislamice preponderente pe Lankiveil şi Sikun, Cărțile Unificate Mahayana-Lankavatara, cultul Zen Hekiganshu de pe Delta Pavonia III, cultele Tawrah şi Zabur Talmudic care supraviețuiau pe Salusa Secundus, atotpătrunzătorul rit Obeah, cultul Muadh Quran, cu ale sale pure Ilm şi Finqh, practicat de populația rurală din orezăriile pundi de pe Caladan, formele de hinduism răspândite pe cuprinsul întregului Univers, în sânul comunităților izolate ale pyonilor şi, în sfârşit, Jihadul Butlerian.

Există şi o a cincea forță care a modelat credințele religioase, dar al cărei efect este atât de universal şi de profund, încât trebuie enunțată separat.

Este vorba, desigur, despre călătoria spațială, care, în contextul oricărei discuții religioase, se impune a fi scrisă astfel:

CĂLĂTORIA SPAȚIALĂ!

În cursul celor o sută zece secole care au precedat Jihadul Butlerian, expansiunea umanității în spațiul cosmic şi-a pus asupra religiei o pecete unică. La începuturile sale, călătoria spațială, deşi larg răspândită, a fost în bună măsură haotică, lentă şi nesigură, efectuându-se, până la apariția monopolului Ghildei, printr-o sumedenie de metode improprii. Primele experiențe spațiale, despre care rămăseseră informații puține şi profund alterate, au constituit stimuli irezistibili pentru speculațiile mistice.

Imediat, spațiul a conferit un sens şi un farmec diferit concepției despre Facere. Diferența aceasta este perfect

vizibilă în mişcările religioase cele mai importante din această perioadă. Esenţa tuturor religiilor, sentimentul de sacru au fost afectate de acea impresie de anarhie pe care o emană întunericul spaţiului cosmic.

Era ca şi cum Jupiter, în toate avatarurile sale, se retrăgea în bezna maternă pentru a fi înlocuit de o imanenţă femelă plină de ambiguitate şi al cărei chip reflecta nenumărate terori.

Străvechile formule se întrepătrunseră, se încâlciră, încercând să se adapteze noilor cuceriri şi noilor simboluri heraldice. Fu o epocă de luptă între demoni-fiare, de o parte, şi vechile rugăciuni şi invocaţii, de alta.

Niciodată însă nu apăru o decizie clară.

Se spune că în decursul acestei perioade Geneza ar fi fost reinterpretată, iar cuvintele lui Dumnezeu ar fi fost răstălmăcite astfel:

„Fiţi rodnici, şi vă înmulţiţi, şi umpleţi Universul, şi-l stăpâniţi, şi domniţi peste toate fiarele şi vietăţile stranii ce se mişcă pe pământurile fără sfârşit şi sub ele."

Fu o eră a vrăjitoarelor cu puteri reale. Măsura acelor puteri se poate întrezări în faptul că ele nu au dezvăluit niciodată cum ţineau jeratic în mâinile goale.

Apoi veni Jihadul Butlerian – două generaţii de haos. Zeul logicii mecanice fu azvârlit maselor şi un concept nou îşi făcu apariţia:

„Omul nu poate fi înlocuit."

Aceste două generaţii de violenţă constituiră o pauză talamică pentru întreaga specie umană. Oamenii se uitară la zeităţile lor şi la riturile lor şi văzură în ele cea mai înspăimântătoare dintre ecuaţii: frică supra ambiţie.

Şovăitori, liderii religiilor ai căror adepţi vărsaseră sângele a miliarde de oameni începură să se întâlnească pentru a face

schimb de vederi. Mişcarea fu încurajată de Ghilda Spaţială, care începea să-şi închege monopolul asupra călătoriilor interstelare, şi de Bene Gesserit, care strângea în jurul său toate vrăjitoarele.

Primele reuniuni ecumenice avură două rezultate majore:

1. Înţelegerea faptului că toate religiile aveau cel puţin o poruncă comună: „Să nu sluţeşti sufletul."

2. Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici.

CTE se întruni pe o insulă neutră de pe Vechiul Pământ, leagănul tuturor religiilor-mame. Principiul întrunirii era „credinţa comună în existenţa unei Esenţe Divine în Univers". Fuseseră convocaţi reprezentanţi ai fiecărei confesiuni care număra mai mult de un milion de adepţi şi, în mod cu totul surprinzător, membrii Comisiei căzură imediat de acord în privinţa declaraţiei scopului lor comun:

„Ne aflăm aici pentru a smulge o armă esenţială din mâinile religiilor antagoniste. Arma aceasta este pretenţia la deţinerea singurei şi unicei revelaţii."

Entuziasmul stârnit de acest prim semn de „profundă înţelegere reciprocă" se dovedi prematur. Vreme de mai bine de un an standard, această declaraţie fu singurul comunicat difuzat de CTE. Oamenii începură să murmure, dezamăgiţi de tergiversări. Trubadurii compuseră cântece batjocoritoare la adresa celor o sută douăzeci şi unu de „boşorogi trăsniţi", cum fuseseră porecliţi delegaţii CTE. (Sursa poreclei era o anecdotă obscenă, a cărei poantă viza iniţialele CTE, numindu-i pe delegaţi „Conţopişti Trăsniţi Ereditar".) Unul dintre aceste cântece, „Reverie", readus periodic în actualitate, nu şi-a pierdut popularitatea nici până astăzi:

Oameni buni, la reverie
De sunteţi ispitiţi,
Gândiţi-vă ce tragedie
E reveria

Boşorogilor Trăsniţi!
Ei trândăvesc
Şi lâncezesc
O zi întreagă.
Apoi se-nchină
Doamnei Cină!

Din când în când, răzbăteau unele zvonuri în legătură cu şedinţele CTE. Se spune, de pildă, că delegaţii îşi compară textele şi că, în mod nesăbuit, aceste texte erau numite. Asemenea zvonuri provocară, în mod inevitabil, tulburări antiecumenice şi, fireşte, suscitară noi manifestări de ostilitate.

Trecură doi ani... trei ani.

Membrii Comisiei, dintre care nouă muriseră între timp şi fuseseră înlocuiţi, îşi acordară un răgaz de odihnă pentru a promulga instalarea înlocuitorilor şi anunţară că lucrau cu toţii la elaborarea unei cărţi unice, care va înlătura „toate simptomele patologice" ale religiilor din trecut.

„Suntem pe cale de a produce un instrument al Dragostei, la care să se poată cânta în toate felurile", declarară ei.

Multora li se pare şi astăzi ciudat faptul că această declaraţie a avut darul de a stârni cele mai crunte explozii de violenţă împotriva ecumenismului. Douăzeci de delegaţi fură rechemaţi de congregaţiile cărora le aparţineau. Unul îşi puse capăt zilelor, furând o fregată spaţială şi prăbuşindu-se în soare.

Istoricii sunt de părere că tulburările s-au soldat cu optzeci de milioane de victime. Această cifră corespunde unei defalcări a câte şase mii pentru fiecare lume inclusă pe atunci în Liga Landsraadului. Dacă ţinem cont de circumstanţele zbuciumate ale acelor vremuri, estimarea nu pare excesivă, deşi orice pretenţie la cifre precise nu poate fi decât atât – o pretenţie. Comunicaţiile între lumi se aflau atunci la cel mai scăzut nivel.

Evident, trubadurii cunoscură o perioadă de glorie. O comedie muzicală, foarte populară la vremea aceea, prezenta într-una din scene un delegat al CTE, întins la umbra unui palmier, pe o plajă de nisip alb, cântând:

> Pentru Dumnezeu, femeie şi-a dragostei splendoare,
> Tăiem pe-aici frunză la câini, cu nepăsare.
> Hai, trubadur, mai zi-ne o cântare
> Pentru Dumnezeu, femeie şi-a dragostei splendoare!

Tulburările publice şi comediile sunt arme profund revelatoare în orice epocă. Ele dezvăluie climatul psihologic, gravele incertitudini... şi dorința arzătoare de mai bine, amestecată cu teama că nu se va realiza niciodată nimic.

În vremurile acelea, barajele cele mai sigure în calea anarhiei au fost embrionara Ghildă, Bene Gesseritul şi Landsraadul, care reuşise să-şi continue tradiția veche de 200 de ani, ținându-şi în mod regulat sesiunile, în ciuda unor obstacole dintre cele mai grele. Rolul celei dintâi apare cu claritate: Ghilda oferea transport gratuit tuturor misiunilor legate de Landsraad şi de CTE. Rolul Bene Gesseritului este ceva mai obscur. În mod cert, în această epocă el şi-a consolidat autoritatea asupra vrăjitoarelor, a explorat domeniul narcoticelor complexe, a pus la punct antrenamentul *prana-bindu* şi a conceput Missionaria Protectiva, brațul negru al superstiției. Dar această perioadă este şi cea care a văzut elaborarea Litaniei împotriva Fricii şi redactarea Cărții Azhar, acel miracol bibliografic care păstrează marile secrete ale celor mai străvechi credințe umane.

Definiția lui Ingsley este, poate, singura posibilă:

„A fost o epocă de adânci paradoxuri."

Vreme de aproape şapte ani, CTE îşi continuă truda. În preajma celei de-a şaptea aniversări a reuniunii, delegaţii începură să pregătească universul uman pentru o veste de seamă. Iar în ziua în care CTE împlini şapte ani de la înfiinţare, ei înfăţişară oamenilor Biblia Catolică Portocalie.

„Lucrarea aceasta este o operă demnă şi plină de înţelesuri", spuseră ei. „E mijlocul prin care omenirea poate dobândi conştiinţa de sine ca o creaţie desăvârşită a lui Dumnezeu."

Membrii CTE au fost numiţi arheologi ai ideilor, considerându-se că măreţia redescoperirii lor fusese inspirată de Dumnezeu. S-a spus că ei aduseseră la lumină „vitalitatea marilor idealuri, îmbogăţite de trecerea veacurilor", că dăduseră un nou imbold „imperativelor morale ale conştiinţei religioase".

Împreună cu Biblia Catolică Portocalie, CTE a prezentat Liturghierul şi Comentariile, acestea din urmă reprezentând, din multe puncte de vedere, o lucrare şi mai remarcabilă, nu numai prin concizia sa (mai puţin de jumătate din volumul Bibliei CP), dar şi prin candoarea sa şi amestecul de autocompătimire şi fariseism.

Fraza de debut este un apel fără echivoc adresat cârmuitorilor agnostici:

„Oamenii, negăsind răspunsuri la *sunna* – cele zece mii de întrebări religioase din Shari-a – aplică acum propriul lor raţionament. Toţi oamenii caută lumina. Religia nu este decât calea cea mai veche şi cea mai venerabilă prin care oamenii au încercat să găsească un sens universului creat de Dumnezeu. Savanţii caută legile fenomenelor. Misiunea Religiei este de a-l pregăti pe om pentru această legalitate."

În încheierea lor însă, Comentariile au un ton aspru, care, fără îndoială, le prevestea deja destinul:

„În mare parte, ceea ce s-a numit religie a avut dintotdeauna o atitudine inconştientă de ostilitate faţă de viaţă. Adevărata religie trebuie să demonstreze că viaţa este plină de bucurii

plăcute ochiului lui Dumnezeu, că o cunoaştere fără acţiune este lipsită de sens. Toţi oamenii trebuie să înţeleagă că propovăduirea religiei prin reguli şi precepte rigide este, în cel mai bun caz, o şarlatanie. Singura învăţătură valabilă este cea care e acceptată cu plăcere. Ea poate fi recunoscută fără greş pentru că îţi trezeşte certitudinea de a fi ştiut dintotdeauna ceea ce te învaţă."

Un calm straniu domni cât timp presele şi imprimantele de shiga rulară răspândind Biblia CP de la o lume la alta. Unii îl interpretară ca pe un semn de la Dumnezeu, ca pe o prevestire a unităţii.

Dar chiar delegaţii CTE dezminţiră iluzia acestui calm de îndată ce reveniră în sânul congregaţiilor cărora le aparţineau. Optsprezece dintre ei fură linşaţi în primele două luni. Cincizeci şi trei se desolidarizară de CTE în decurs de un an.

Biblia CP fu denunţată ca fiind opera „demonilor raţiunii". Se afirmă că paginile ei fuseseră anume meşteşugite ca să pară de o logică seducătoare. Îşi făcură apariţia dogme revizioniste, care alimentară bigotismul popular. Aceste dogme se sprijineau pe simboluri acceptate (Crucea, Semiluna, Pana, Cei Doisprezece Apostoli, Buddha cel Slab etc.) şi curând fu limpede că vechile superstiţii şi credinţe *nu* fuseseră câtuşi de puţin absorbite de noul ecumenism.

Balloway calificase truda de şapte ani a CTE drept „determinism galactofazic". Miliarde de oameni interpretară iniţialele d.g. drept „damnabila gafă".

Preşedintele CTE, Toure Bomoko, un ulema zensunnit şi unul din cei paisprezece delegaţi care nu se dezavuaseră („Cei paisprezece înţelepţi" din istoria populară), păru să admită, în cele din urmă, că CTE comisese o greşeală.

„N-ar fi trebuit să încercăm crearea de noi simboluri", declară el. „Ar fi trebuit să ne dăm seama că nu era cazul să introducem incertitudini în credinţele acceptate, că nu trebuie să stârnim curiozitatea în legătură cu Dumnezeu. În

fiecare zi suntem confruntaţi cu înfricoşătoarea nestatornicie a lucrurilor omeneşti şi totuşi lăsăm ca religiile noastre să devină tot mai rigide şi mai controlate, tot mai conformiste şi mai asupritoare. Ce este umbra aceasta în calea Poruncii Divine? Este avertismentul că instituţiile dăinuie, că simbolurile dăinuie, chiar dacă sensul lor se pierde, este avertismentul că nu există o Sumă a tuturor cunoştinţelor la care se poate ajunge."

Ambiguitatea amară a acestei „mărturisiri" nu scăpă adversarilor lui Bomoko. Curând, fu silit să ia calea exilului, scăpând cu viaţă doar graţie jurământului de tăcere al Ghildei. Se spune că ar fi murit pe Tupile, venerat şi adorat, şi că ultimele sale cuvinte au fost: „Religia trebuie să rămână o supapă pentru acei oameni care îşi spun: Nu sunt aşa cum aş vrea să fiu. În niciun caz, ea nu trebuie să se afunde în marasmul mulţumirii de sine."

Ne place să credem că Bomoko a înţeles sensul profetic al cuvintelor sale: „Instituţiile dăinuie." Nouăzeci de generaţii mai târziu, Biblia CP şi Comentariile au impregnat întregul univers religios.

Când Paul-Muad'Dib şi-a aşezat mâna dreaptă pe gorganul de piatră în care se afla craniul tatălui său (mâna dreaptă a celui ce e binecuvântat, nu mâna stângă a damnatului), cuvintele pe care le-a pronunţat erau preluate, vorbă cu vorbă, din Testamentul lui Bomoko:

„Voi, cei care ne-aţi înfrânt, puteţi să vă spuneţi că Babilonul a fost nimicit şi că facerile sale au fost spulberate. Eu însă vă spun că judecata omului nu a luat încă sfârşit, că fiecare om se află încă în boxa lui. Fiecare om este un mic război."

Fremenii spuneau despre Muad'Dib că este ca Abu Zide, a cărui fregată a sfidat Ghilda, călătorind odată până *acolo* şi înapoi. *„Acolo",* folosit în contextul acesta, descinde direct din mitologia fremenă şi desemnează sălaşul spiritului-ruh, alam al-mithalul unde dispar toate limitările.

În acest sens, raportul cu Kwisatz Haderach este uşor întrevăzut. Individul Kwisatz Haderach, la care Comunitatea Bene Gesserit încerca să ajungă prin intermediul programului său de selecție, reprezenta „Drumul cel scurt” sau „Cel care poate fi în două locuri deodată”.

Dar aceste două interpretări îşi găsesc o obârşie comună în următorul text din Comentarii: „Când legea şi datoria religioasă sunt totuna, eul cuprinde Universul.”

Despre el însuşi, Muad’Dib spunea: „Sunt un năvod în oceanul timpului, între viitor şi trecut. Sunt o membrană mobilă căreia nu-i poate scăpa nicio posibilitate.”

Cugetările acestea exprimă una şi aceeaşi idee, care poate fi regăsită şi în Kalima 22 din Biblia CP, unde scrie: „Rostit sau nerostit, gândul este o realitate şi are puterile realității.”

De altfel, comentariile lui Muad’Dib din *Coloanele Universului,* aşa cum au fost interpretate de preoții săi, Qizara Tafwid, evidențiază influențele pe care le datorează CTE şi fremenilor zensunniți.

Muad’Dib: *„Legea şi datoria sunt totuna; fie. Dar atunci nu uita aceste limitări. Astfel nu eşti niciodată pe deplin conştient. Astfel rămâi cufundat în taul comun. Astfel eşti întotdeauna mai puțin decât un individ.”*

Biblia CP: Aceeaşi formulare (Revelațiile 61).

Muad’Dib: *„Religia ține adesea de mitul progresului, care ne apără de spaimele unui viitor incert.”*

Comentariile CTE: Aceeaşi formulare. (Cartea Azhar atribuie această cugetare scriitorului religios din secolul întâi Neshou; prin parafrază.)

Muad’Dib: *„Dacă un copil, o persoană needucată, un ignorant sau un smintit provoacă tulburări, vina este a autorității care nu a ştiut să le prevadă şi să le prevină.”*

Biblia CP: *„Orice păcat poate fi pus, cel puțin parțial, în seama unei tendințe naturale spre rău, care este o circumstanță atenuantă acceptată de Dumnezeu.”* (Cartea Azhar atribuie acest pasaj vechii Tawrah semite.)

Muad'Dib: *„Întinde-ți mâna şi mănâncă ceea ce-ți dă Dumnezeu; iar după ce te-ai îndestulat, slăveşte-l pe Dumnezeu.”*

Biblia CP: Parafrază cu acelaşi sens. (Cartea Azhar atribuie acest enunț, într-o formă uşor diferită, Primului Islam.)

Muad'Dib: *„Bunătatea este începutul cruzimii.”*

Kitab al-Ibarul fremen: „Înfricoşător lucru este povara unui Dumnezeu milostiv. Au nu Dumnezeu ne-a dat soarele pârjolitor (Al-lat)? Au nu Dumnezeu ne-a dat Maicile Umezelii (Cucernicele Maici)? Au nu Dumnezeu ni l-a dat pe Shaitan (Iblis, Satana)? Iar nu de la Shaitan ne vine răul grabei?”

(Aceasta este sursa proverbului fremen: „Graba e lucrul lui Shaitan.” Într-adevăr: pentru o sută de calorii generate de efortul fizic – viteza, graba – corpul pierde prin evaporare aproximativ 170 de grame de transpirație. Cuvântul fremen pentru transpirație este bakka, sau lacrimi, şi în traducere are următorul înțeles larg: „Seva vieții pe care Shaitan o stoarce din sufletul tău.”)

Koneywell defineşte apariția lui Muad'Dib ca fiind „oportună din punct de vedere religios”, deşi sincronizarea temporală a avut prea puțin importanță în acest caz. Aşa cum spunea chiar Muad'Dib: „Sunt aici, deci...”

Cu toate acestea, pentru a înțelege impactul religios pe care l-a produs Muad'Dib, este absolut necesar să nu se piardă din vedere un lucru: fremenii erau un popor al deşertului care se obişnuise de mult timp cu un mediu ostil. Nu e prea greu să devii mistic atunci când supraviețuirea îți este condiționată în fiecare secundă de surmontarea unor elemente fățiş ostile. „Eşti aici, deci... „

În contextul unei asemenea tradiții, suferința e acceptată (chiar dacă e acceptată ca o pedeapsă inconştientă). Şi este de remarcat faptul că riturile fremene tind către o eliberare aproape totală de sentimentul culpabilității. Nu neapărat pentru că fremenii considerau legea şi religia a fi „totuna”, confundând nesupunerea cu păcatul. Mai degrabă s-ar putea spune că fremenii se autopurificau cu uşurință de orice culpabilitate pentru că existența lor de zi cu zi impunea judecăți brutale (adesea mortale) care, într-un mediu mai blând, ar fi împovărat oamenii cu un sentiment de culpabilitate intolerabil.

Aceasta pare a fi şi una din rădăcinile importanței pe care fremenii o acordă superstițiilor (excluzându-le pe cele introduse de Missionaria Protectiva). Ce rost are să consideri şuieratul nisipului ca o prevestire? Ce rost are să-ți duci pumnul la ureche, când răsare Prima Lună? Carnea unui om îi aparține, dar apa sa e a tribului... iar misterul vieții nu este o problemă care trebuie rezolvată, ci o realitate care se cere trăită. Semnele te ajută să nu uiți lucrul acesta. Şi pentru că eşti *aici,* pentru că ai *religia,* până la urmă nu se poate să nu ieşi victorios.

Aşa cum a predat Bene Gesseritul secole de-a rândul, cu mult înainte de a se fi lovit de fremeni:

„Când politica şi religia călătoresc în aceeaşi caleaşcă şi când caleaşca aceasta este condusă de un sfânt (baraka), nimic nu le poate sta în cale.”

RAPORT ASUPRA MOTIVAȚIILOR ŞI SCOPURILOR BENE GESSERIT

Anexa III

Fragmentul de mai jos este extras din Rezumatul întocmit imediat după Afacerea Arrakis, la cererea Doamnei Jessica, de către agenții ei. Sinceritatea acestui raport îi conferă o valoare care depășește cu mult limitele banalului.

Întrucât Bene Gesseritul a acționat vreme de secole sub masca unei școli semimistice care urmărea un program de selecție a ființelor umane, tindem să-i acordăm o importanță mai mare decât pare să merite. Analiza „judecății de fapt" a Comunității, în legătură cu Afacerea Arrakis, evidențiază profunda ignoranță a școlii în ceea ce privește propriul ei rol.

S-ar putea argumenta că Bene Gesseritul n-a putut să examineze decât faptele care i-au stat la îndemână și că nu a avut acces direct la persoana Profetului Muad'Dib. Dar școala a depășit deseori obstacole mult mai importante și, în această perspectivă, cu atât mai gravă apare greșeala pe care a comis-o.

Obiectivul programului Bene Gesserit era obținerea, prin selecție genetică, a unui individ pe care școala îl denumea „Kwisatz

Haderach" adică „Cel care poate fi în mai multe locuri deodată". În termeni mai simpli, Comunitatea dorea o ființă umană cu puteri mintale de natură a-i permite înțelegerea și manipularea dimensiunilor de ordin superior.

Bene Gesseritul voia, așadar, un supramentat, un calculator uman dotat cu unele dintre facultățile prețiente ale navigatorilor Ghildei.

Să examinăm acum cu atenție următoarele fapte:

Muad'Dib, născut Paul Atreides, era fiul Ducelui Leto, un om a cărui linie de sânge (neam) constituise, vreme de peste o mie de ani, obiectul unei supravegheri atente. Mama Profetului, Doamna Jessica, era fiica naturală a Baronului Vladimir Harkonnen și purtătoarea unor repere genetice a căror extremă importanță pentru programul de selecție era cunoscută de aproape două mii de ani. Doamna Jessica era

un produs Bene Gesserit perfect educat şi format, care *ar fi trebuit să constituie o unealtă docilă în cadrul programului.*

Doamna Jessica primise ordinul de a concepe o fiică Atreides. Planul Bene Gesserit prevedea împerecherea acestei fiice cu Feyd-Rautha Harkonnen, unul din nepoții Baronului Vladimir, coeficientul de probabilitate a rezultării unui Kwisatz Haderach din această alianță fiind foarte ridicat. Totuşi, din motive pe care ea însăşi mărturiseşte că nu le-a înțeles niciodată pe de-a-ntregul, concubina Ducelui Leto, Doamna Jessica, a nesocotit ordinul Bene Gesserit şi a conceput un fiu.

Numai acest fapt ar fi fost deja suficient pentru a alerta Comunitatea în legătură cu posibilitatea apariției în plan a unei variabile imprevizibile. Au existat însă şi indicii mai importante, pe care şcoala le-a ignorat virtual. Astfel:

1. Încă din copilărie Paul Atreides a dovedit că posedă facultăți premonitorii. Era ştiut că avea viziuni preştiente, ale căror precizie şi claritate sfidau orice explicație cvadridimensională.

2. Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, Stareța Bene Gesserit care a testat umanitatea lui Paul la vârsta de cincisprezece ani, a mărturisit că în cursul încercării băiatul a îndurat o suferință care depăşea limita suportabilității oricărei ființe umane de până atunci. Totuşi, ea nu a atras în mod special atenția asupra acestui fapt în raportul pe care l-a întocmit!

3. Când familia Atreides a descins pe planeta Arrakis, populația fremenă băştinaşă l-a salutat pe tânărul Paul ca pe un profet („Vocea din altă lume"). Comunitatea Bene Gesserit era perfect conştientă că vicisitudinile unei planete ca Arrakisul, cu mediul său deşertic, cu lipsa totală a apei la suprafață, cu importanța deosebită acordată celor mai primitive necesități legate de supraviețuire, produc, în mod inevitabil, indivizi dotați cu un grad superior de sensibilitate. Cu toate acestea, atât reacția fremenilor, cât şi elementul

regimului alimentar arrakian pe bază de mirodenie au fost neglijate de observatoarele Bene Gesserit.

4. Când Harkonnenii şi soldaţii-fanatici ai Împăratului Padişah au reocupat Arrakisul, asasinându-l pe tatăl lui Paul şi exterminând grosul trupelor Atreides, Paul şi mama sa au dispărut. Aproape imediat după aceea, o serie de rapoarte au menţionat apariţia unui nou lider religios printre fremeni, un personaj căruia i se spunea Muad'Dib şi care, din nou, era salutat ca întruchipând „Vocea din altă lume". Rapoartele au precizat chiar că personajul era însoţit de o nouă Cucernică Maică din ritul Sayyadina, indicând că aceasta era „femeia care l-a născut". Iar Bene Gesseritul deţinea suficiente surse documentare din care reieşea în termeni cât se poate de clari că legendele fremene despre Profet conţineau indicaţia: „El se va naşte dintr-o vrăjitoare Bene Gesserit."

(În legătură cu acest punct, s-ar putea argumenta că Bene Gesseritul îşi trimisese cu secole înainte Missionaria Protectiva pe Arrakis ca să implanteze, cu scop preventiv, germenul unei asemenea legende, pentru cazul în care eventuale membre ale şcolii s-ar fi aflat ulterior în impas şi ar fi avut nevoie de apărare şi că era firesc ca legenda „vocii din altă lume" să nu fie luată în seamă, întrucât avea toate caracteristicile tipice unei stratageme Bene Gesserit. Dar argumentul acesta ar putea sta în picioare numai în cazul în care Bene Gesseritul ar fi avut motive *reale* să ignore celelalte indicii despre Paul-Muad'Dib.)

Când Afacerea Arrakis a izbucnit cu toată amploarea, Ghilda Spaţială a adresat Bene Gesseritului mai multe avertismente. Ghilda a atras atenţia că navigatorii săi, care foloseau drogul de mirodenie arrakian pentru a dobândi preştiinţa limitată necesară pilotării navelor spaţiale în vidul cosmic, erau „îngrijoraţi cu privire la viitor" şi că „vedeau probleme la orizont". Pentru Bene Gesserit ar fi trebuit să fie limpede că Ghilda întrevăzuse existenţa unui nex, a unui punct de joncţiune pentru decizii multiple şi complexe, dincolo de care ochiul preştient era orb. Era o dovadă certă că apăruse un factor care manipula dimensiuni de ordin superior!

(Unele Bene Gesserit ştiau de mult că Ghilda nu putea să acţioneze direct asupra sursei vitale a mirodeniei deoarece navigatorii Ghildei manipulau ei înşişi, în mod eronat, fireşte, dimensiuni de ordin superior şi îşi dădeau seama că orice pas greşit în legătură cu Arrakisul ar fi putut să le fie fatal. Era bine ştiut faptul că navigatorii Ghildei nu erau capabili să găsească vreo modalitate ca să obţină controlul asupra mirodeniei fără a provoca tocmai un asemenea nex. Concluzia nu putea fi decât că cineva, care dispunea de puteri superioare, *era pe cale* de a obţine controlul asupra sursei mirodeniei. Şi totuşi, Bene Gesseritul nu a înţeles acest lucru!)

Având în vedere faptele menţionate, nu se poate conchide decât că eşecul Bene Gesseritului în această afacere a fost rezultatul unui plan şi mai vast, despre care şcoala nu a fost câtuşi de puţin conştientă!

ALMANAK EN-ASHRAF
(fragmente despre casele nobile)

Anexa IV

Shaddam al IV-lea (10134–10202)

Împărat Padişah, al 81-lea din neamul său (Casa Corrino) care a ocupat Tronul Leului de Aur. A domnit din 10156 (anul în care tatăl său, Elrood al IX-lea, a fost asasinat de o doză de chaumurky) până în 10196, când a abdicat în favoarea Regenţei instituite în numele fiicei sale mai mari, Irulan. Evenimentul cel mai remarcabil din timpul domniei sale a fost Răscoala de pe Arrakis, favorizată – după părerea mai multor istorici – de preocupările excesive ale lui Shaddam al IV-lea pentru fastul Curţii şi sistemul birocratic al administraţiei sale. În primii şaisprezece ani ai guvernării

sale, clasa bursegilor s-a dublat. În ultimii treizeci de ani dinaintea Răscoalei de pe Arrakis, bugetul alocat instruirii Sardaukarului a scăzut în mod continuu. A avut cinci fiice (Irulan, Chalice, Wensicia, Josifa şi Rugi) şi niciun fiu legitim. Patru din fiicele sale l-au însoţit în exil, după abdicare. Soţia sa, Anirul, soră Bene Gesserit din Rangul Tainic, a murit în anul 10176.

Leto Atreides (10140–10191)

Înrudit (văr), după mamă, cu clanul Corrino, mai este numit şi Ducele Roşu. Membrii Casei Atreides au cârmuit Caladanul, ca fief-siridari, vreme de douăzeci de generaţii, până ce li s-a impus mutarea pe Arrakis. Ducele Leto Atreides este cunoscut mai ales ca fiind tatăl Ducelui Paul-Muad'Dib, Regentul Umma. Rămăşiţele Ducelui Leto se află în „Gorganul Craniului" de pe Arrakis. Moartea sa este atribuită trădării unui doctor Suk, al cărui instigator a fost siridar-Baronul Vladimir Harkonnen.

Doamna Jessica (Onor. Atreides) (10154–10256)

Fiică naturală (ref. Bene Gesserit) a siridar-Baronului Vladimir Harkonnen. Mama Ducelui Paul-Muad'Dib. Absolventă a Şcolii B.G. de pe Wallach IX.

Doamna Alia Atreides (10191–...)

Fiică legitimă a Ducelui Leto Atreides şi a concubinei oficiale a acestuia, Doamna Jessica. Doamna Alia s-a născut pe Arrakis, la opt luni după moartea Ducelui Leto. Expunerea prenatală la efectele unui narcotic cu acţiunea în „spectrul percepţiei" i-a atras, în referinţele Bene Gesserit, porecla „Blestemata". Istoria populară o numeşte Sfânta Alia sau Sfânta Alia-a-Cuţitului. (Pentru o biografie amănunţită, vezi „Sfânta Alia, vânătoarea unui miliard de lumi" de Pander Oulson.)

Vladimir Harkonnen (10110–10193)

Cunoscut mai ales ca Baronul Harkonnen, titlul său oficial era siridar (guvernator planetar) = Baron. Vladimir Harkonnen a fost descendent direct de parte bărbătească al basharului Abulurd Harkonnen, surghiunit pentru laşitate după Bătălia Corrinului. Revenirea în grațiile imperiale a Casei Harkonnen este atribuită, în general, unei inspirate manevre comerciale pe piața pieilor de balenă, precum şi consolidării ulterioare a averii din profiturile realizate prin comerțul cu melanj de pe Arrakis. Siridar-Baronul a murit pe Arrakis, în timpul Răscoalei. Titlul său a fost preluat, pentru scurt timp, de na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen.

Contele Hasimir Fenring (10133–10225)

Înrudit (văr), după mamă, cu Casa Corrino, a fost tovarăşul din copilărie al lui Shaddam al IV-lea. (Frecvent discreditata *Istorie-pirat a Casei Corrino* relatează că Fenring ar fi răspunzător pentru doza de chaumurky care l-a ucis pe Elrood al IX-lea.) Toate sursele documentare atestă faptul că Fenring a fost cel mai apropiat prieten al lui Shaddam al IV-lea. Printre demnitățile imperiale pe care le-a deținut Contele Fenring se numără cea de Agent Imperial pe Arrakis, în timpul regimului Harkonnen, iar, mai târziu, cea de siridar-in-absentia al Caladanului. L-a urmat pe Shaddam al IV-lea în exilul pe Salusa Secundus.

Contele Glossu Rabban (10132–10193)

Glossu Rabban, Conte de Lankiveil, era nepotul mai vârstnic al lui Vladimir Harkonnen. Glossu Rabban şi Feyd-Rautha Rabban (care a primit numele Harkonnen după ce a fost cooptat în anturajul siridar-Baronului) erau fiii legitimi ai demifratelui mezin al siridar-Baronului, Abulurd. Abulurd a renunțat la numele Harkonnen şi la toate drepturile cuvenite prin titlu după ce i s-a încredințat funcția de guvernator al subdistrictului Rabban-Lankiveil. Numele Rabban îşi avea originea în ramura maternă a familiei.

TERMINOLOGIA IMPERIULUI

Glosar

În cursul studierii Imperiului, a Arrakisului şi a întregii culturi care l-a produs pe Muad'Dib, apar mulţi termeni nefamiliari. Sporirea gradului de înţelegere este un scop lăudabil, aşa încât dăm, mai jos, o serie de definiţii şi explicaţii.

A

ABA: robă sau mantie largă purtată de femeile fremene. În general, de culoare neagră.

ACH: viraj la stânga. Comandă a celui care conduce un vierme.

ACVAR: fremen consfinţit pentru oficierea ritualurilor legate de apă şi de Apa Vieţii.

ACVATUB: oricare dintre tuburile cu care este prevăzut un distrai sau un distilcort şi care serveşte la transportarea apei regenerate *la* sau *de la* un buzunar colector.

ACVERIGI: inele metalice de diferite diametre, reprezentând cantităţi exacte de apă şi putând fi schimbate în depozitele fremene. Acverigile au o semnificaţie profundă (cu mult superioară noţiunii de bani), în special în ritualurile legate de naştere, moarte şi căsătorie.

ADAB: memoria revendicativă, care apare şi ţi se impune de la sine.

ADUNAREA CONDUCĂTORILOR: deosebită de Sfatul Conducătorilor, reprezintă adunarea şefilor fremeni convocaţi spre a fi martori la un duel pentru determinarea

conducătorului unui trib. (Sfatul Conducătorilor este o adunare convocată pentru tranşarea unor probleme care privesc toate triburile.)

AEROTRANSPORTOR: aripă zburătoare (uzual: „aripă”). Aerodină utilitară specifică Arrakisului, folosită pentru transportul utilajelor mari de prospectare („vânare”), exploatare şi rafinare a mirodeniei.

AKARSO: plantă originară de pe Sikun (70 Ophiuchi A), cu frunze aproape dreptunghiulare. Dungile sale, verzi şi albe, corespund zonelor de clorofilă activă şi latentă.

AL-LAT: soarele originar al umanității. Prin extensie: soarele oricărui sistem planetar.

ALAM AL-MITHAL: lumea mistică a similitudinilor, unde dispar toate limitările fizice.

ALBIE: pe Arrakis este numită astfel orice regiune depresionară, formată prin prăbuşirea straturilor inferioare ale subsolului. (Pe planetele cu apă suficientă, albiile – sau cuvetele – indică o zonă care a fost odată acoperită de apă. Se presupune că pe Arrakis există cel puțin o asemenea zonă, deşi problema nu este încă clarificată.)

AMPOLIROS: legendarul „Olandez zburător” al spațiului.

AMTAL (sau PRAVILA AMTAL): lege tradițională pe lumile primitive, vizând determinarea defectelor sau limitelor. Uzual: încercare distructivă.

ANTRENAMENT: în context Bene Gesserit, această noțiune (desemnând, în general, orice sistem de educare şi formare) are un sens diferit, referindu-se la condiționarea nervoasă şi musculară (vezi *BINDU* şi *PRANA*) dusă până la limita maximă tolerată de funcțiile naturale.

APA VIEȚII: otravă de „iluminare” (vezi *CUCERNICĂ MAICĂ*). Lichid expulzat de un vierme de nisip (vezi *SHAI-HULUD*) când moare înecat şi care, transformat în organismul unei

Cucernice Maici, devine narcoticul folosit în orgiile tau din sietchuri. Narcotic cu acțiune în „spectrul percepției”.

AQL: încercarea rațiunii. La origine, cele „Şapte întrebări mistice”, care încep cu: „Cine gândeşte?”

ARBITRUL SCHIMBĂRII: persoana oficială desemnată de Consiliul Suprem al Landsraadului şi de Împărat pentru a supraveghea o schimbare de fief, un conflict kanly sau o bătălie oficială într-un război de asasini. Autoritatea sa nu poate fi contestată decât în fața Consiliului Suprem al Landsraadului şi în prezența Împăratului.

ARRAKEEN: prima aşezare de colonişti de pe Arrakis. A fost, mult timp, sediul guvernului planetar.

ARRAKIS: numită şi *Dune.* A treia planetă a sistemului Canopus.

AULIYA: în religia Nomazilor zensunniți, femeia care stă la stânga lui Dumnezeu („slujnica Domnului”).

AUMAS: otravă administrată în mâncare (mai exact, în mâncăruri solide). În unele dialecte: chaumas.

AYAT: semnele vieții. (Vezi *BURHAN.)*

B

B.G.: prescurtare uzuală pentru Bene Gesserit.

BAKKA: în legendele fremene, bocitoarea care îi jeleşte pe toți oamenii.

BAKLAWA: prăjitură cu sirop de curmale.

BALISET: instrument muzical cu nouă coarde, descendent direct al țiterei şi acordat în gama chusukiană. Sunetele sunt produse prin lovirea simultană a tuturor coardelor. Instrumentul preferat al trubadurilor imperiali.

BARAKA: om sfânt, cu puteri magice.

BASCULE: denumire generală acordată oricărui tip de container de transport echipat cu scut ablativ şi sistem de amortizare cu suspensii. „Bascularea” se efectuează de la bordul unei astronave aflate în spațiu, pentru debarcarea de materiale pe o suprafață planetară.

BASHAR: (frecvent, *colonel-bashar*) ofițer sardaukar având, conform ierarhiei militare clasice, un grad superior celui de colonel. Gradul a fost creat în special pentru desemnarea titlului de guvernator militar al unui subdistrict planetar. Gradul rezervat în exclusivitate armatei este „bashar de corp”.

BAZIN: pe Arrakis este denumită astfel orice zonă depresionară.

BAZIN DE PRAF CU MAREE: depresiune vastă, pe suprafața Arrakisului, în care s-a adunat, de-a lungul secolelor, o cantitate uriaşă de praf, supusă unor mişcări de flux şi reflux (vezi *MAREE DE NISIP*).

BELA TEGEUSE: a cincea planetă a sistemului Kuentsing. A fost al treilea popas în cursul migrației forțate a Zensunniților.

BENE GESSERIT: vechea şcoală de educație şi antrenament fizic şi mintal, rezervată inițial elevelor de sex feminin, după ce Jihadul Butlerian a distrus aşa-zisele „maşini gânditoare” şi roboții.

BHOTANI JIB: vezi *CHAKOBSA.*

BI-LAL-KAIFA: Amin. (Ad litteram: „Orice alte explicații sunt inutile.”)

BIBLIA CATOLICĂ PORTOCALIE (sau BIBLIA CP): „Cartea Acumulată”. Textul religios elaborat de Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici. Conține elemente împrumutate din cele mai vechi religii, printre care maometanismul Saari, creştinismul Mahayana, catolicismul Zensunnit şi tradițiile buddislamice. Porunca supremă a Bibliei CP este: „Să nu sluțeşti sufletul.”

BINDU: referitor la sistemul nervos uman şi, în special, la antrenamentul nervilor. Exprimare uzuală: nervatură bindu. (Vezi *PRANA.*)

BINDU, SUSPENSIE: formă specială de catalepsie voluntară.

BLED: deşert cu suprafaţa plană (deşert-şes).

BOBINĂ: orice imprimat pe filament shiga, destinat învăţământului şi dotat cu puls mnemonic.

BORDURĂ: al doilea nivel, superior, al marii faleze care mărgineşte Scutul de Piatră de pe Arrakis. (Vezi *SCUTUL DE PIATRĂ.*)

BOURKA: mantie sau burnuz izolant, purtat de fremeni în deşert.

BURHAN: dovezile vieţii. (Uzual: minunatele ayat şi burhan ale vieţii. Vezi *AYAT.*)

BURSEG: general sardaukar.

BUZUNAR COLECTOR: oricare dintre compartimentele destinate colectării şi păstrării apei filtrate dintr-un distrai.

C

CAID: ofiţer sardaukar însărcinat cu relaţiile cu civilii. Guvernator militar al unui district planetar. Grad superior celui de bashar, dar inferior celui de burseg.

CALADAN: a treia planetă a sistemului Delta Pavonia. Lumea natală a lui Paul-Muad'Dib.

CANTO şi RESPONDU: ritual de invocaţie, inclus în *panoplia propheticus* utilizată de Missionaria Protectiva.

CAPCANĂ DE VÂNT: dispozitiv amplasat pe direcţia unui vânt dominant şi permiţând decantarea, prin condensare, a umidităţii atmosferice (condensarea producându-se prin

scăderea bruscă şi intensă a temperaturii în interiorul capcanei).

CASĂ: termen idiomatic, desemnând Clanul Domnitor al unei planete sau al unui sistem planetar.

CASELE MARI: clanuri deținătoare de fiefuri planetare. Antreprenori interplanetari. (Vezi *CASĂ.*)

CASELE MICI: clasa antreprenorilor planetari (în galachă: richece).

CĂLĂREŢ AL NISIPURILOR: termen fremen, desemnându-l pe cel care este capabil să captureze şi să călărească un vierme de nisip.

CÂRLIGAR: fremen echipat cu cârlige de strunit şi pregătit pentru a captura un vierme de nisip.

CÂRLIGE DE STRUNIT: cârlige metalice utilizate pentru capturarea, încălecarea şi conducerea viermilor de nisip de pe Arrakis.

CENTRUL DE COMANDĂ AL CERCETAŞILOR: ornitopter uşor, afectat unui grup de prospectare şi recoltare a mirodeniei şi însărcinat cu coordonarea misiunilor de pază şi recunoaştere.

CHAKOBSA: aşa-numitul „limbaj magnetic”, derivat în parte din vechea bhotani (bhotani jib, „jib” însemnând dialect). Chakobsa este un amestec de dialecte vechi, modificate în vederea creării unui cod secret, printre care locul cel mai important îl ocupă graiul de luptă al bhotanilor, mercenarii din primele războaie de asasini.

CHAUMAS: (sau aumas, în unele dialecte) otravă administrată în mâncăruri solide, spre deosebire de alte otrăvuri, administrate pe alte căi.

CHAUMURKY: (murky sau musky, în unele dialecte) otravă administrată în băuturi.

CHEOPS: şah-piramidă. Variantă a jocului de şah, cu nouă niveluri, în care jucătorii urmăresc dublul scop de a-şi plasa regina în apex şi de a da simultan şah la regele adversarului.

CHEREM: „frăție de ură” (alianță stabilită, de obicei, în scopul unei răzbunări comune).

CHOAM: sigla pentru *Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles,* corporația economică universală, controlată de Împărat şi de Casele Mari, cu Ghilda Spațială şi Comunitatea Bene Gesserit ca asociați fără drept de vot.

CHUSUK: a patra planetă a sistemului Theta Shalish, numită şi „Planeta muzicii” şi vestită pentru calitatea instrumentelor muzicale, în a căror fabricare este specializată. (Vezi *VAROTA*.)

CIELAGO: specie mutantă de chiropteră arrakiană, adaptată pentru transmiterea de mesaje prin distrans.

COLECTOARE DE ROUĂ (sau CONDENSATOARE DE ROUĂ): a nu se confunda cu culegătorii de rouă. Colectoarele (sau condensatoarele, sau precipitatoarele, sau decantoarele) de rouă sunt recipiente ovoidale, cu diametrul mare de aproximativ 4 cm. Sunt confecționate din cromoplastic, un material care devine alb reflectorizant atunci când este supus unei radiații de lumină şi revine la transparență, în întuneric. Colectoarele reprezintă o suprafață rece pe care se condensează roua dimineții. Fremenii le utilizează în plantațiile din bazinele cu pante abrupte, unde ele reprezintă o sursă de apă sărăcăcioasă, dar sigură.

COMBINĂ: (sau fabrică de mirodenie) maşină de mari dimensiuni (în general, 120 x 40 m), destinată recoltării mirodeniei din zonele bogate şi necontaminate, imediat după erupția melanjului. (Combinele sunt adesea numite „şenile” datorită aspectului lor de omidă şi organelor de deplasare constituite din şenile independente.)

CON DE TĂCERE: câmp de distorsiune care limitează raza de acțiune a vocii umane sau a oricărei alte forme de vibrație prin emiterea unei vibrații-parazit în antifază.

CONDENSATOARE: vezi *COLECTOARE DE ROUĂ*

CONDIȚIONARE IMPERIALĂ: tehnică elaborată de şcolile de medicină Suk, constând în condiționarea supremă împotriva uciderii ființelor umane. Inițiații au tatuat pe frunte un diamant şi poartă părul lung, strâns în inelul de argint al şcolii Suk, pe care au absolvit-o.

CONSILIU SUPREM: cercul interior al Landsraadului, împuternicit să acționeze ca tribunal suprem în conflictele dintre Case.

CONŞTIINȚĂ PIRETICĂ: aşa-numita „conştiință de foc". Nivelul de inhibiție al condiționării imperiale. (Vezi *CONDIȚIONARE IMPERIALĂ.*)

CORIOLIS, FURTUNA: orice furtună de nisip majoră de pe Arrakis, când forța vântului în şes deschis este amplificată de mişcarea de revoluție a planetei. La o furtună coriolis, viteza vântului poate ajunge până la 700 km/h.

CORRIN, BĂTĂLIA: bătălia spațială de la care-şi trage numele Casa Imperială Corrino. Bătălia Corrinului a avut loc în apropierea sistemului Sigma Draconis, în anul 88 î.G. (înaintea înființării Ghildei), constituind premisa ascensiunii politice a Casei domnitoare de pe Salusa Secundus.

CRISTAI: cuțitul sacru al fremenilor de pe Arrakis. Se confecționează în două variante, „fixă" şi „instabilă". Un cuțit instabil se dezintegrează destul de repede, dacă nu este ținut în apropierea câmpului electric al organismului uman. Cuțitele fixe sunt tratate în vederea stocării. Ambele variante nu depăşesc lungimea de 20 cm.

CUCERNICĂ MAICĂ: la origine, stareță Bene Gesserit care a transformat în organismul ei o „otravă de iluminare", ridicându-se astfel la un nivel superior al percepției. Titlul a fost adoptat şi de fremeni, pentru propriile lor preotese, care

dobândeau o „iluminare” similară. (Vezi şi *BENE GESSERIT* şi *APA VIEȚII.*)

CULEGĂTORI DE ROUĂ: categorie de muncitori arrakieni care adună roua de pe plante cu ajutorul unor unelte asemănătoare coaselor.

CUMETRI: rude de sânge, imediat următoare verilor.

D

DAR AL-HIKMAN: sistem de tălmăcire sau interpretare a preceptelor religioase.

DECANTOARE: vezi *COLECTOARE DE ROUĂ.*

DEMIFRAȚI: fiii concubinelor dintr-o familie, având acelaşi tată.

DERCH: viraj la dreapta. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

DESCÂNTECE NEGRE: termen idiomatic desemnând superstițiile contagioase implantate de Missionaria Protectiva în sânul civilizațiilor primitive instabile.

DICTUM FAMILIA: articol din Marea Convenție care interzice asasinarea unei persoane regale, sau a unui membru al unei Case Mari, printr-o formă de trădare ilegală. Articolul defineşte formele legale şi mijloacele limitative de asasinare.

DISCIPLINA APEI: educație severă care permite locuitorilor Arrakisului să supraviețuiască fără a irosi umiditate.

DISTILCORT: cort de dimensiuni reduse, cu închidere etanşă, confecționat din material microsendviş şi capabil să regenereze în apă potabilă umiditatea ambiantă, provenită din respirația persoanelor aflate în interior.

DISTRAI: îmbrăcăminte de corp inventată pe Arrakis şi confecționată dintr-un material cu structură microsendviş, a cărei funcție constă în regenerarea umidității provenite din

evaporarea corporală şi din reziduurile organice. Umiditatea, astfel recoltată şi filtrată, poate fi recuperată prin sifonare în buzunare special prevăzute.

DISTRANS: aparat utilizat pentru producerea de amprente neurale temporare în sistemul nervos al chiropterelor sau păsărilor. Un mesaj poate fi astfel integrat ţipătului natural al vietăţii şi poate fi descifrat din unda purtătoare prin intermediul altui distrans.

DISTRUGĂTOARE: nave spaţiale militare, alcătuite dintr-un tren de nave mai mici, cuplate între ele şi destinate să atace în picaj poziţiile inamice, distrugându-le prin strivire.

DOLINĂ: pe Arrakis, zonă depresionară locuibilă, mai ales datorită platourilor înalte care o înconjoară şi o protejează de violenţa furtunilor de nisip.

DOLINHARTĂ: hartă a suprafeţei Arrakisului, înfăţişând rutele de paracompas cele mai sigure dintre diferitele refugii. (Vezi *PARACOMPAS.*)

DREPTVORBITOARE: Cucernică Maică B.G. capabilă să detecteze, în starea de transă a adevărului, nesinceritatea sau minciuna.

DUNARI: termen idiomatic pentru muncitorii arrakieni care lucrează la exploatarea mirodeniei, în deşert. Sinonime: vânători de mirodenie, nisipari.

E

ECAZ: a patra planetă a sistemului Alfa Centauri B. Supranumită „Paradisul sculptorilor” deoarece aici există *lemnul de ceaţă,* specia vegetală care poate fi modelată *in situ* doar prin simpla putere a gândului uman.

EGO-SIMULACRU: portret reprodus prin intermediul unui proiector cu bobină shiga, capabil să reproducă dinamica subtilă despre care se spune că transmite esenţa eului.

EL-SAYAL: „ploaia de nisip”. Masă de praf, ridicată la o altitudine medie (aproximativ 2000 m) în urma unei furtuni coriolis, şi care, atunci când recade pe sol, conține adesea umiditate atmosferică.

ELACCA, DROG: narcotic obținut prin arderea lemnului elacca, de pe Ecaz. Efectul său este anihilarea aproape completă a instinctului de conservare. Pielea celui drogat cu elacca are o culoare cărămizie, specifică. Narcoticul este utilizat, în mod obişnuit, pentru drogarea sclavilor-gladiatori înaintea unei lupte în arenă.

ERG: deşert de nisip, cu dune, format de obicei în porțiunile mai coborâte ale scoarței. „Mare de nisip.”

EVANTMETAL: metal obținut prin încorporarea de cristale de jasmiu în duraluminiu, renumit pentru valoarea ridicată a raportului greutate/rezistență. Denumirea derivă de la frecventa sa utilizare în construcțiile cu structuri pliante, care se deschid şi se închid ca un evantai.

F

FABRICĂ DE MIRODENIE: vezi *COMBINĂ.*

FAI: tributul în apă. Principala formă de impozit pe Arrakis.

FAUFRELUCI: sistemul rigid de clasă impus de Imperiu. „Un loc pentru fiecare şi fiecare la locul său.”

FĂURITOR: vezi *SHAI-HULUD.*

FEDAYKINI: „detaşamentele morții”, comandourile fremene de sacrificiu. Tradiția istorică spune că aceste detaşamente armate erau, la origine, grupuri combatante formate în baza unui jurământ de sacrificare a vieții pentru îndreptarea unui rău social.

FILT-CEP: filtru nazal folosit la distrai pentru captarea umidității provenite din respirație.

FIQH: cunoaştere, lege religioasă. Una dintre sursele semilegendare ale religiei Nomazilor Zensunniți.

FREGATĂ: cea mai mare navă spațială care poate ateriza şi decola singură de pe suprafața unei planete.

FREMENI: triburile libere de pe Arrakis. Locuitori ai deşertului, supraviețuitori ai migrațiilor Nomazilor Zensunniți. (Dicționarul imperial îi numeşte „pirații nisipurilor”.)

FREMKIT: trusă de supraviețuire, confecționată de fremeni.

G

GALACH: limbă oficială a Imperiului. Hibrid inglo-slav, puternic marcat de diferiți termeni specializați adoptați în cursul lungului lanț al migrațiilor umane.

GAMONT: a treia planetă a sistemului Niushe, renumită pentru cultura sa hedonistă şi pentru exotismul practicilor sexuale.

GARĂ: movilă.

GEYRAT: drept înainte. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

GHAFLA: streche. Metaforic: persoană impulsivă, schimbătoare, în care nu se poate avea încredere.

GHANIMA: ceva dobândit în urma unei lupte sau a unui duel. Uzual: memento al unei lupte, păstrat spre a împrospăta memoria.

GHILDĂ: Ghilda Spațială, unul dintre cele trei elemente ale trepiedului politic pe care se sprijinea Marea Convenție. Ghilda a fost cea de-a doua şcoală de educație şi antrenament fizic şi mintal (vezi *BENE GESSERIT*), înființată după Jihadul Butlerian. Instaurarea monopolului Ghildei în domeniul călătoriilor spațiale, al transporturilor spațiale de

mărfuri şi al afacerilor bancare este punctul de debut al Calendarului Imperial.

GIEDI PRIM: unica planetă a stelei Ophiuchi B (36), lumea de baştină a Casei Harkonnen. Planetă cu condiţii medii de locuibilitate şi activitate fotosintetică redusă.

GINAZ, CASA: aliată temporară a Ducelui Leto Atreides. Clanul Ginaz a fost înfrânt în urma războiului de asasini purtat cu clanul domnitor de pe Grumman.

GIUDICHAR: adevăr sacru. (Termenul este folosit de obicei în expresia „giudichar mantene", cu sensul de adevăr primordial ineluctabil.)

GLASUL: tehnică de control vocal, elaborată de Bene Gesserit şi permiţând unui iniţiat antrenat să manipuleze temporar voinţa unui om, prin intermediul armonicilor şi tonalităţilor vocii.

GOM JABBAR: duşman suprem. Acul otrăvit cu metacianură utilizat de Starețele Bene Gesserit pentru încercarea conştiinţei umane.

GRABEN: structură geologică alungită, formată dintr-o asociaţie de falii paralele, în care compartimentul central este scufundat în raport cu compartimentele vecine.

GRAI DE LUPTĂ: orice limbaj special, cu etimologie restrânsă, destinat comunicaţiilor cu caracter secret în timp de război.

GRIDEX: separator cu sarcină diferenţială utilizat pentru îndepărtarea nisipului dintr-o cantitate recoltată de mirodenie. Utilajul este folosit în faza a doua a rafinării melanjului.

GRUMMAN: a doua planetă a sistemului Niushe, cunoscută mai ales pentru vrăjmăşia dintre Casa sa domnitoare (Moritani) şi Casa Ginaz.

H

HAGAL: „Planeta nestematelor” (Theta Shaowei II). Exploatată pe timpul lui Shaddam I.

HAIIIII-YOH!: interjecție de îndemn a celui care conduce un vierme.

HAJJ: călătorie sfântă.

HAJR: călătorie în deşert, migrație.

HAJRA: călătorie de căutare.

HAL YAWM!: „În sfârşit!” Exclamație fremenă.

HARMONTHEP: Ingsley consideră că acesta este numele planetei care a constituit al şaselea punct de staționare a migrației Zensunniților. Se presupune că este vorba de un satelit, de mult dispărut, din sistemul Delta Pavosia.

HĂU DE PRAF: orice crevasă sau depresiune adâncă din deşertul arrakian, în care s-a adunat praf extrem de fin şi a cărei suprafață nu se deosebeşte de terenul din jur. Hăurile de praf reprezintă capcane mortale deoarece înghit instantaneu omul sau animalul care păşeşte pe suprafața lor. (Vezi şi *BAZIN DE PRAF CU MAREE*.)

HIEREG: tabără temporară fremenă, în deşert.

HOLTZMAN, EFECTUL: efectul negativ, de respingere, al unui generator de scut.

I

IBAD, OCHI DE: denumirea idiomatică dată de fremeni efectului caracteristic al regimului alimentar pe bază de mirodenie, care colorează în albastru-închis albul şi irisul globului ocular. Indiciul „obişnuinței” față de mirodenie.

IBN QIRTAIBA: „Aşa sună cuvintele sfinte...” Formula de debut a oricărei incantații religioase fremene (derivată din *panoplia propheticus*).

ICHWAN BEDWINE: fraternitatea tuturor fremenilor de pe Arrakis.

IJAZ: profeție care, prin însăşi natura ei, nu poate fi negată; profeție imuabilă.

IKHUT-EIGH!: strigăt al vânzătorilor de apă de pe Arrakis (etimologie incertă). (Vezi *SUU-SUU-SUK!*)

ILM: teologie. Ştiința tradiției religioase şi, în acelaşi timp, una dintre sursele semilegendare ale credinței Nomazilor Zensunniți.

INDEXUL DE SELECȚIE: fişierul fundamental al Comunității Bene Gesserit, în care erau înregistrate toate etapele programului de selecție genetică al cărui obiectiv era producerea individului Kwisatz Haderach.

ISTISLAH: lege pentru binele obştesc. Invocată, de obicei, pentru a anunța o obligație brutală.

IX: vezi *RICHESSE.*

J

JALONAREA NISIPULUI: metodă fremenă de previziune meteorologică, constând în implantarea de jaloane din material plastic fibros pe suprafața ergurilor şi descifrarea amprentelor de eroziune produse asupra lor de furtunile de nisip.

JIHAD: cruciadă religioasă, cruciadă fanatică.

JIHADUL BUTLERIAN (vezi şi *MAREA RĂSCOALĂ*): cruciada împotriva calculatoarelor, a maşinilor raționale şi a roboților conştienți, începută în anul 201 î.G. şi încheiată în 108 î.G. Principala sa deviză figurează şi în Biblia CP: „Să nu-ți faci maşină după asemănarea minții omului.”

JINNI: spirite malefice, în mitologia fremenă.

JUBBA, PELERINĂ: pelerină omnifuncțională, purtată pe Arrakis, peste distrai. Uzual: mantie. Pelerina sau mantia jubba poate fi ajustată spre a reflecta sau absorbi căldura, se poate folosi ca hamac sau adăpost etc.

K

KANLY: vrăjmăşie declarată oficial sau vendetă, supusă normativelor Marii Convenții şi unor limitări foarte stricte. (Vezi *ARBITRUL SCHIMBĂRII.*) Inițial, regulile kanlyului vizau prevenirea sacrificării de vieți nevinovate sau a implicării unor martori neutri.

KARAMA: miracol. Acțiune a lumii spirituale.

KHALA: invocație tradițională menită să îmbuneze spiritele malefice ale unui loc căruia i se pronunță numele.

KINDJAL: sabie scurtă, a cărei lamă cu două tăişuri este uşor încovoiată şi are o lungime de aproximativ 20 cm.

KISWA: orice figură simbolică sau desen cu referire la mitologia fremenă.

KITAB AL-IBAR: manualul religios şi practic al fremenilor de pe Arrakis.

KRIMSKELL, FIBRĂ sau FRÂNGHIE: „fibra-cleşte” împletită din tulpini de viță *hufuf* de pe Ecaz. Nodurile unei frânghii krimskell se strâng de la sine, la cea mai uşoară tracțiune. (Pentru un studiu mai amănunțit, vezi monografia lui Holjance Vohnbrook „Varietățile de viță sugrumătoare de pe Ecaz”.)

KULL WAHAD!: „Sunt profund tulburat!” Exclamație foarte răspândită în Imperiu şi denotând o mare surpriză. Sensul exact al expresiei depinde de context. (Se spune că Muad’Dib, privind odată un pui de şoim al deşertului care ieşea din găoace, ar fi murmurat: „Kullwahad!”)

KULON: măgar sălbatic, originar din stepele Terrei şi aclimatizat pe Arrakis.

KWISATZ HADERACH: „Calea cea scurtă” sau „Drumul cel scurt”. Calificativ aplicat de Bene Gesserit *factorului necunoscut* pentru care căutau o soluție genetică: un mascul Bene Gesserit ale cărui puteri psihice să poată acoperi spațiul şi timpul.

L

LA, LA, LA: exclamație de jale la fremeni. („La” este negația supremă, un „nu” fără drept de apel.)

LASER: denumire uzuală atribuită proiectoarelor laser cu undă continuă. Utilizarea lor ca arme, în condițiile unei civilizații care dispune de generatoare de câmp defensiv (scuturi), este limitată de efectele pirotehnice cu caracter exploziv (fuziune subatomică) care se produc dacă fasciculul laser intersectează câmpul unui scut.

LEGIUNE IMPERIALĂ: zece brigăzi (aproximativ 30000 de oameni).

LIBAN: libanul fremen este o infuzie de făină de yucca în apă cu mirodenie. La origine, libanul era o băutură răcoritoare pe bază de lapte acru.

LICURIGLOB: dispozitiv de iluminat autonom alimentat, în general, cu baterii organice, echipat cu suspensie.

LISAN AL-GAIB: „Vocea din altă lume”. În legendele mesianice fremene, profet străin de Arrakis. Uneori este tradus şi ca „Dătător de apă” (Vezi *MAHDI.*)

LITRUGEANA: recipient cu capacitatea de un litru, folosit pe Arrakis la transportul apei şi confecționat dintr-un material plastic cu densitate mare, rezistent la şocuri şi prevăzut cu un sistem de etanşare cu sarcină pozitivă.

LUNA A DOUA: cel mai mic dintre cei doi sateliți naturali ai Arrakisului. Detaliile suprafeței sale sugerează imaginea unui şoarece marsupial.

M

MAHDI: în legendele mesianice fremene, „Cel ce ne va călăuzi spre Paradis”.

MAICA CEA MARE: zeița cu coarne, principiul feminin al spațiului (uzual: Maica-Spațiu), fața feminină a trinității masculin–feminin–neutru recunoscute ca Ființă Supremă de multe religii din Imperiu.

MAISTRU NISIPAR: coordonator general al operațiilor de exploatare a mirodeniei.

MANIERA BENE GESSERIT: observarea atentă a amănuntelor semnificative.

MANTENE: înțelepciune profundă, argument implacabil, principiu primordial. (Vezi *GIUDICHAR.*)

MANUALUL ASASINILOR: compilație datând din secolul al III-lea şi prezentând gama tuturor otrăvurilor folosite în mod curent în războaiele de asasini. Ulterior, cuprinsul manualului a fost extins, ajungând să menționeze toate mijloacele de asasinare autorizate de Pacea Ghildei şi de Marea Convenție.

MAREA CONVENȚIE: armistițiul universal, impus de echilibrul de forțe menținut între Ghildă, Casele Mari şi Imperiu. Principala dispoziție a Marii Convenții interzice folosirea armamentului atomic împotriva ființelor umane. Fiecare articol al Marii Convenții începe cu cuvintele: „Se vor respecta formele...”

MAREA RĂSCOALĂ: termenul uzual pentru Jihadul Butlerian. (Vezi *JIHADUL BUTLERIAN.*)

MAREE DE NISIP: termen idiomatic desemnând efectul de maree provocat de soarele şi sateliții naturali ai Arrakisului

asupra maselor mari de praf acumulate în unele bazine din deşert. (Vezi *BAZIN DE PRAF CU MAREE.*)

MASHAD: vezi *TEST-MASHAD.*

MAULA: sclav.

MAULA, PISTOL: armă cu arc, pentru lansarea de mici săgeți otrăvite. Bătaia: aproximativ 40 m.

MELANJ: „mirodenia mirodeniilor”, produsul a cărui unică sursă este Arrakisul. Mirodenia, renumită mai ales pentru însuşirile sale geriatrice, formează o „obişnuință” neglijabilă, dacă este consumată în cantități reduse, şi o „obişnuință” definitivă, dacă este absorbită în cantități mai mari de 2 g/zi la o greutate corporală de 70 kg. (Vezi *IBAD, APA VIEȚII şi PREMIRODENIE.*) Muad’Dib a pretins că sursa de bază a puterilor sale ar fi fost mirodenia. Navigatorii Ghildei au emis afirmații similare. Prețul melanjului pe piața imperială a atins uneori valoarea de 620000 de solari decagramul.

MENTAT: clasă de cetățeni ai Imperiului, educați şi antrenați pentru dobândirea şi dezvoltarea unei logici desăvârşite. „Calculatoare umane.”

METASTICLĂ: sticlă obținută prin injecție gazoasă, la temperaturi înalte, în plăci de cuarț jasmic. Apreciată în special pentru marea sa rezistență la rupere (aproximativ 450000 kg/cm2 la o grosime de 2 cm) şi pentru capacitățile sale ca filtru selectiv de radiații.

METEOBSERVATOR: specialist în aplicarea metodelor arrakiene specifice de previziune meteorologică, printre care jalonarea nisipului şi examinarea caracteristicilor vântului.

MICUL FĂURITOR: vectorul biologic semivegetal-semianimal al viermelui de nisip de pe Arrakis. Micii făuritori trăiesc în adâncul nisipurilor şi excrețiile lor formează masa de premirodenie.

MIHNA: perioadă a anului arrakian în care sunt supuşi la încercări tinerii fremeni care doresc să fie admişi în rândul bărbaților.

MINIMIC, FILM: filament shiga cu diametrul de un micron, utilizat în special pentru transmiterea informațiilor secrete în domeniul spionajului şi contraspionajului.

MISH-MISH: caise.

MISR: „Poporul.” Numele pe care şi-l dădeau Zensunniții (fremeni).

MISSIONARIA PROTECTIVA: organism al Comunității Bene Gesserit însărcinat cu „însămânțarea” de superstiții contagioase pe lumile primitive, în vederea creării premiselor pentru exploatarea lor de către Bene Gesserit. (Vezi *PANOPLIA PROPHETICUS*.)

MONITOR: navă spațială de război, alcătuită din zece secțiuni, dotată cu armament greu şi blindată cu scuturi. După executarea misiunii pe suprafața unei planete, cele zece secțiuni sunt decuplate şi pot acționa independent.

MU ZEIN WALLAH!: ad litteram, „mu zein” înseamnă „nimic bun”, iar „wallah” este o exclamație terminală reflexivă. În contextul acestei formule, care prefațează un blestem fremen la adresa unui duşman, exclamația „wallah” are rolul de a întări negația „mu zein”, cu înțelesul: „Nimic bun, deloc bun, bun de nimic.”

MUAD'DIB: specie de şoarece marsupial, adaptat condițiilor de pe Arrakis şi asociat, în mitologia fremenă, cu desenul vizibil pe suprafața celei de-a doua luni a planetei. Vietatea este admirată de fremeni pentru capacitatea ei de supraviețuire în deşert.

MUDIE NAHYA: numele dat de fremeni lui Rabban Bestia (conte de Lankiveil), membru (văr) al clanului Harkonnen, care a fost mai mulți ani guvernator-siridar pe Arrakis. Numele fremen apare uneori şi în traducere: „Stăpân Demon”.

MUDIR: stăpân.

MUSHTAMAL: mică grădină în jurul unei gospodării.

MUSKY: otravă administrată în băuturi. (Vezi *CHAUMURKY.*)

N

NA-: prefix însemnând „numit” sau „urmaş”. De exemplu, na-Baron înseamnă succesorul desemnat al unei baronii.

NAIB: este numit astfel cel care a jurat să nu se lase niciodată prins de viu de un duşman (jurământul tradițional al conducătorilor fremeni).

NEGUSTORI LIBERI: denumire idiomatică desemnându-i pe traficanți.

NEZHONI, NĂFRAMĂ: năframă purtată peste frunte, sub gluga distraiului, de către soțiile sau concubinele fremene, după naşterea unui fiu.

NISIPARI: vezi *DUNARI.*

NISIPOMPĂ: dispozitiv de ventilație pentru pomparea aerului de la suprafață, în interiorul unui distilcort îngropat în nisip.

NOUKKERI: ofițeri din garda de corp imperială, rude de sânge ale Împăratului. Rang tradițional al fiilor concubinelor regale.

O

OLEOBIECTIV: ulei de *hufuf* menținut în tensiune de două câmpuri de forță, în interiorul unui tub de lunetă, ca parte componentă a unui instrument optic. Întrucât fiecare element al unui oleobiectiv poate fi reglat separat, cu precizie de un micron, oleobiectivele sunt considerate cele mai perfecționate mijloace optice din domeniul luminii vizibile.

OPAFOC: una dintre rarele pietre semiprețioase opaline de pe Hagal.

ORNITOPTER: (uzual, topter) aeronavă reactivă, cu aripi mobile, al cărei principiu de sustentație este analog cu cel al păsărilor.

OTRAVĂ REZIDUALĂ: inovație atribuită mentatului Piter de Vries şi constând în impregnarea organismului cu o substanță toxică ale cărei efecte pot fi anulate prin administrarea permanentă a unui antidot. Suprimarea antidotului provoacă moartea.

OUT-FREYN: termen galach însemnând „extra-străin”, adică: persoană care nu aparține unei anumite comunități cu un număr restrâns de membri.

P

PANOPLIA PROPHETICUS: termen desemnând totalitatea superstițiilor contagioase folosite de Bene Gesserit pentru exploatarea lumilor primitive. (Vezi *MISSIONARIA PROTECTIVA*.)

PARACOMPAS: busolă cu ajutorul căreia se poate determina o direcție în funcție de anomaliile magnetice locale. Se utilizează cu hărți speciale şi atunci când câmpul magnetic total al unei planete este instabil sau supus ecranării din cauza violenței furtunilor magnetice.

PARALIZATOR: armă temporizată folosită pentru lansarea de săgeți mici cu vârful otrăvit sau impregnat cu narcotice. Eficacitatea sa este limitată de intensitatea la care este reglat un scut defensiv şi de mişcarea relativă dintre țintă şi proiectil.

PENTASCUT: scut defensiv generat de un câmp cu cinci straturi, utilizat mai ales pentru blocarea unor suprafețe reduse, cum ar fi uşile sau culoarele (la scuturile suprapuse de mari dimensiuni, instabilitatea câmpului este direct proporțională cu numărul straturilor) şi prin care nu se poate trece decât cu ajutorul unui dezactivator reglat după codul scutului. (Vezi şi *POARTA DE PRUDENȚĂ*.)

PISTOL MARCOLOR: unealtă inventată pe Arrakis şi constând dintr-un pistol cu praf şi electricitate statică pentru trasarea de semne şi repere colorate de mari dimensiuni pe suprafața nisipului.

PLASTOȚEL: oțel stabilizat cu fibre de stravidiu intercalate în structura sa cristalină.

PLENISCENȚĂ: floare exotică cu petale verzi, originară de pe Ecaz, vestită pentru parfumul ei.

POARTĂ DE PRUDENȚĂ (sau *BARIERĂ DE PRUDENȚĂ*): pentascut instalat pentru salvarea anumitor persoane în caz de urmărire. (Vezi *PENTASCUT.*)

PORITRIN: a treia planetă a sistemului Epsilon Alangue, considerată de mulți ca fiind lumea lor de baştină, deşi limba şi mitologia lor indică origini şi mai îndepărtate.

PORTYGUL: portocal.

POVARĂ DE APĂ: expresie fremenă desemnând o obligație mortală.

PRANA: (uzual, musculatură prana) totalitatea muşchilor corpului, considerați ca unități pentru antrenamentul suprem. (Vezi *BINDU.*)

PRECIPITATOARE: vezi *COLECTOARE DE ROUĂ.*

PRELATĂ DE IZOLARE: prelată portabilă, din plastic, prevăzută cu sistem de etanşare şi destinată păstrării umidității în interiorul grotelor folosite de fremeni ca tabere de zi.

PREMIRODENIE, MASĂ DE: masă de vegetație fungoidă, ce proliferează intens în momentul în care excrețiile micilor făuritori sunt inundate de apă. În acest stadiu, mirodenia de pe Arrakis produce o „erupție" caracteristică, permițând schimbul dintre materia din adâncuri şi cea de la suprafață. În urma expunerii la aer şi la radiația solară, această masă devine melanj. (Vezi *MELANJ* şi *APA VIEȚII.*)

PRIMA LUNĂ: satelitul cel mare al Arrakisului, primul care răsare pe cerul nopții. Pe suprafața sa se remarcă forma unui pumn uman.

PROCES-VERBAL: raport semioficial asupra unei presupuse crime contra Imperiului. Juridic: acțiune situată între o depoziție verbală nedovedită şi un act oficial de acuzare.

PUNDI, OREZ: varietate mutantă de orez ale cărei boabe, extrem de bogate în zahăr, ating uneori lungimea de 4 cm. Principalul produs de export al Caladanului.

PYONI: țăranii sau muncitorii localnici de pe o planetă, reprezentând una din clasele de bază din sistemul faufrelucilor. Legal: epitropii unei planete.

Q

QANAT: canal deschis pentru dirijarea apei de irigație în deşert.

QIRTAIBA: vezi *IBN QIRTAIBA.*

QUIZARA TAFWID: preoți fremeni (după Muad'Dib).

R

RACHAG: stimulent de tip cofeinic, extras din bacele galbene de akarso. (Vezi *AKARSO.*)

RADIATOR: proiector laser cu rază mică de acțiune, utilizat în special ca instrument de tăiat (de la bisturiu chirurgical, până la havează).

RAMADHAN: străveche perioadă religioasă de post şi rugăciuni. Prin tradiție, a noua lună din calendarul lunar şi solar. Fremenii socotesc ramadhanul din momentul trecerii primei luni la verticala celui de-al nouălea meridian.

RAZZIA: raid de gherilă.

RĂZBOI DE ASASINI: formă limitată de conflict armat autorizat de Marea Convenție şi de Pacea Ghildei pentru a proteja populațiile nevinovate. Normativele războiului de asasini prevăd obligativitatea declarării oficiale a obiectivelor urmărite şi reglementează varietatea armamentului autorizat.

RECAPTOARE: tuburile integrate unui distrai şi făcând legătura între sistemul de pungi colectoare pentru reziduurile organice şi sistemul de filtrare–regenerare.

REPKIT: trusă de reparație şi de piese de schimb pentru distraie.

RICHECE: vezi *CASELE MARI.*

RICHESSE: a patra planetă a sistemului Eridani A, considerată, împreună cu Ix, ca deținând supremația în construcțiile de maşini şi specializată în miniaturizare. (Pentru un studiu amănunțit al circumstanțelor care au favorizat evitarea de către Richesse şi Ix a principalelor efecte ale Jihadului Butlerian, vezi „Ultimul Jihad" de Sumer şi Kautman.)

RUH, SPIRITUL: în credința fremenă, acea parte a individului care se află în permanent contact (şi prin percepție) cu lumea metafizică. (Vezi *ALAM AL-MITHAL.*)

S

SADUS: judecător. În credința fremenă, saduşii sunt judecători divini.

SALUSA SECUNDUS: a treia planetă a sistemului Gamma Waiping, desemnată Planetă Imperială de Detenție, după transferarea Curții Imperiale pe Kaitain. Salusa Secundus este lumea de baştină a Casei Corrino şi a fost cel de-al doilea punct de staționare în cursul migrației Nomazilor Zensunniți. Tradiția fremenilor de pe Arrakis spune că ei au fost sclavi pe Salusa Secundus vreme de nouă generații.

SAPHO: lichid cu înalte calități energetice, extras din rădăcinile mai multor arbori de pe Ecaz. Consumat în mod frecvent de mentați, care pretind că le amplifică facultățile. Consumul prelungit de sapho provoacă apariția unor pete de culoare rubinie în cavitatea bucală şi pe buze.

SARDAUKAR: corpul expediționar alcătuit din soldații fanatici ai Împăratului Padişah. Sardaukarii erau oameni proveniți dintr-un mediu ale cărui condiții erau atât de înspăimântătoare, încât şase persoane din treisprezece îşi găseau moartea înainte de a fi împlinit vârsta de unsprezece ani. Instrucția lor militară urmărea formarea unor luptători feroce, cu un dispreț aproape sinucigaş pentru siguranța propriei persoane. Încă din fragedă copilărie, viitorii sardaukari erau învățați să folosească cruzimea ca pe o armă eficientă, menită să semene groaza printre adversarii lor. Se spune că în momentul de apogeu al dominației lor în afacerile Universului, ar fi fost spadasini de zece ori mai dibaci decât maeştrii de scrimă din Casa Ginaz şi că viclenia tacticilor de luptă pe care le aplicau ar fi egalat-o pe cea a inițiatelor Bene Gesserit. În general, se considera că un sardaukar valorează cât zece combatanți ai oricărei forțe militare a Landsraadului. Sub domnia lui Shaddam al IV-lea, deşi mai constituiau încă o forță de temut, puterea lor a început să fie periclitată de supraestimarea propriilor posibilități, în timp ce mistica lor războinică era din ce în ce mai mult subminată de cinism.

SARFA: actul lepădării de Dumnezeu.

SAYYADINA: acolită feminină în ierarhia religioasă fremenă.

SCHLAG: animal originar de pe Tupile, vânat odinioară, până la dispariția ca specie, pentru pielea sa subțire şi rezistentă.

SCUTUL DE PIATRĂ: lanț muntos din emisfera nordică a Arrakisului care protejează o porțiune restrânsă a suprafeței de impactul plenar al furtunilor coriolis care bântuie planeta.

SCUT DEFENSIV: câmp protector produs de un generator Holtzman şi rezultând din Faza Unu a efectului de anulare a

gravitației. Un scut nu poate fi străpuns decât de obiecte care se deplasează cu viteză redusă (în funcție de intensitatea la care este activat scutul, această viteză variază între 6 şi 9 cm/s) şi nu poate fi anihilat decât de un câmp electric de dimensiuni kilometrice. (Vezi *LASER.*)

SELAMLIK: sala imperială de audiențe.

SEMUTA: derivatul narcotic secundar obținut din arderea lemnului elacca. Efectele sale (suprimarea simțului timpului, starea de extaz) sunt amplificate de anumite vibrații atonale, denumite „muzică de semuta".

SERVOK: mecanism prevăzut cu releu de timp, destinat executării de operații simple. Unul dintre puținele „automate" autorizate după Jihadul Butlerian.

SHADOUT: „fântânar". Titlu onorific la fremeni.

SHAI-HULUD: viermele de nisip de pe Arrakis, supranumit şi „Bătrânul deşertului", „Moş Veşnicie" sau „Bunicul deşertului". Nu este lipsit de semnificație faptul că numele, atunci când este pronunțat cu un anumit ton sau când apare scris cu inițială majusculă, se referă la zeitatea „gliei strămoşeşti" din superstițiile fremene. Viermii de nisip ating dimensiuni uriaşe (în inima deşertului s-au observat specimene de peste 400 m lungime) şi trăiesc foarte mult timp, atunci când nu se ucid între ei sau nu sunt înecați în apă, care pentru ei este otrăvitoare. Se presupune că cea mai mare parte a nisipului de pe Arrakis este produsă de acțiunea viermilor de nisip. (Vezi *MICUL FĂURITOR.*)

SHAITAN: Satana.

SHAN-NAMA: semilegendara Carte Sfântă a Nomazilor Zensunniți.

SHARI-A: acea componentă din *panoplia propheticus* care constituie baza ritualurilor superstițioase. (Vezi *MISSIONARIA PROTECTIVA.*)

SHIGA: extensie filamentoasă metalică a unei specii de viță (*Narvi narviium*) care nu creşte decât pe Salusa Secundus şi pe Delta Kaising III, renumită pentru marea sa rezistență la tracțiune.

SIETCH: cuvânt fremen însemnând „loc de adunare în caz de primejdie". Întrucât fremenii au trăit mult timp sub amenințarea diferitelor primejdii, termenul s-a generalizat, ajungând să desemneze orice cavernă locuită de o comunitate tribală.

SIHAYA: cuvânt fremen însemnând „primăvara deşertului". Termenul conține conotații religioase referitoare la fecunditate şi la „paradisul viitor".

SIRAT: pasaj din Biblia CP, care descrie viața umană ca trecerea pe o punte îngustă (siratul) cu „Raiul în dreapta, Iadul în stânga şi Îngerul Morții în spate".

SOLARI: unitatea monetară oficială a Imperiului, a cărei valoare a rezultat după patru sute de ani de negocieri purtate de Ghildă, Landsraad şi Împărat.

SOLIDO: imagine tridimensională, obținută prin intermediul unui solido-proiector utilizând semnale de referință la 360°, înregistrate pe o bobină shiga. Cele mai renumite solido-proiectoare sunt cele ixiene.

SONDAGI: lalea-ferigă de pe Tupile.

SPION DE OTRĂVURI: analizator de radiații din spectrul olfactiv, destinat detectării substanțelor toxice.

STAREȚĂ: Cucernică Maică Bene Gesserit, care este totodată directoarea regională a unei şcoli B.G. (Uzual: „Bene Gesserit-cu-Darul-Vederii".)

STÂLP DE FOC: termen idiomatic pentru rachetele de semnalizare utilizate în deşert.

SUBAKH UL KUHAR: „Ce mai faci?" Formulă fremenă de politețe.

SUBAKH UN NAR: „Bine. Dar tu?” Răspunsul tradițional la formula anterioară.

SUSPENSIE: aplicație practică a efectului Fazei Doi (flux redus) a unui generator de câmp Holtzman. Suspensia anulează gravitația, între anumite limite impuse de masa relativă şi consumul de energie.

SUU-SUU-SUK!: strigăt al vânzătorilor de apă de pe Arrakis. „Suk” înseamnă „piață”. (Vezi *IKHUT-EIGH!*)

Ş

ŞENILĂ: denumire generală dată maşinilor şi utilajelor grele, utilizate pe suprafața deşertului arrakian pentru exploatarea mirodeniei.

ŞIŞ: cuțit cu lamă subțire şi scurtă (adesea otrăvită), care se foloseşte cu mâna stângă, în lupta cu scuturi.

T

TAHADDI AL-BURHAN: încercarea hotărâtoare, fără drept de apel (în general deoarece se soldează cu moarte sau cu distrugere).

TAHADDI, PROVOCARE: la fremeni, provocare la duel pe viață şi pe moarte (în general, pentru a pune la încercare o supoziție inițială).

TAINE: termen idiomatic referitor la fenomene presupuse mistice sau magice.

TAQWA: ad litteram: „prețul libertății.” Ceva deosebit de prețios. Ceea ce o zeitate pretinde de la un muritor (şi teama suscitată de această pretenție).

TEST-MASHAD: încercare de care depinde onoarea (concepută ca entitate spirituală).

TLEILAX: unica planetă a stelei Thalim, renumită ca fiind centrul clandestin de formare a mentaților (locul de proveniență a aşa-zişilor „mentați strâmbi”).

TOBĂ DE NISIP: formă de tasare naturală a nisipului care, în cazul unei izbituri intempestive la suprafață, produce un sunet caracteristic, asemănător bătăii de tobă.

TOBOŞAR: tijă scurtă, prevăzută cu un tub de rezonanță şi având la capătul superior o clapetă cu arc, a cărei funcție este de a „bate toba” şi a atrage un vierme de nisip. (Vezi *CÂRLIGE DE STRUNIT*.)

TOPTER: vezi *ORNITOPTER.*

TP: prescurtare uzuală pentru telepatie.

TRANSA ADEVĂRULUI: transă semihipnotică, provocată de unul dintre narcoticele cu acțiune în „spectrul percepției”. Un observator aflat în transa adevărului poate desluşi indiciile infime care trădează minciuna premeditată. (Notă: Narcoticele „de percepție” au efect letal asupra persoanelor care nu sunt capabile să modifice, în interiorul organismului, structura moleculară a otrăvii.)

TRANSPORTOR DE TRUPE: navă spațială din flota Ghildei destinată transporturilor interplanetare de efective militare.

TRANSSPAȚIAL: navă spațială de mare capacitate aparținând flotei Ghildei şi destinată transporturilor interstelare de călători şi mărfuri.

TREPIEDUL MORȚII: la origine, trepiedul de stâlpi folosit de călăii deşertului pentru execuțiile prin spânzurare. Uzual: trei membri ai unui Cherem care au jurat aceeaşi răzbunare.

TUPILE: aşa-numita „planetă-azil” (probabil mai multe planete) pe care se refugiau de obicei Casele căzute în dizgrație sau renegate. Poziția sa în spațiu este cunoscută numai de Ghildă şi constituie unul din secretele inviolabile ale Păcii Ghildei.

U

ULEMA: doctor Zensunnit în teologie.

UMMA: membru al confreriei profeților. În Imperiu, termenul era folosit cu sens peiorativ, mai ales la adresa „sălbaticilor” fanatici cu presupuse puteri divinatorii.

UROSHNOR: unul din cuvintele lipsite de vreun sens specific, pe care inițiatele Bene Gesserit le implantau în psihicul unor virtuale victime pentru a le putea controla. La auzul cuvântului, persoanele astfel „tratate” aveau un moment de paralizie.

USUL: cuvânt fremen însemnând „baza coloanei”.

V

VAROTA: vestit constructor de baliseturi, născut pe Chusuk.

VÂNĂTOR-CĂUTĂTOR: mică săgeată de metal „vorace”, echipată cu suspensie şi folosită ca armă teleghidată prin intermediul unui pupitru de comandă aflat la mică distanță de țintă. Unul din mijloacele de asasinare cele mai răspândite.

VÂNĂTORI DE MIRODENIE: vezi *DUNARI.*

VIERME DE NISIP: vezi *SHAI-HULUD.*

VIȚĂ NEAGRĂ: plantă târâtoare, originară de pe Giedi Prim, a cărei tulpină era folosită frecvent la biciuirea sclavilor din lagărele de muncă. Biciul de viță neagră lasă în carne o cicatrice de culoare stacojie şi dureri reziduale care persistă zeci de ani.

W

WALI: tânăr fremen, netrecut încă prin încercările de admitere în rândul bărbaților.

WALLACH IX: a noua planetă a sistemului Wallach-laoujin, sediul Şcolii-Mamă a Comunității Bene Gesserit.

Y

YA HYA CHOUHADA!: „Trăiască luptătorii!” Strigătul de luptă al fedaykinilor. În acest context, „ya” („acum”) este accentuat de forma „hya” („acum” prelungit în eternitate). „Chouhada” („luptători”) prezintă conotația suplimentară de „combatanți *contra* nedreptății”. Semnificația distinctivă a cuvântului „chouhada” constă în faptul că luptătorii nu luptă *pentru* ceva, ci că sunt devotați luptei *contra* unui anumit lucru.

YA! YA! YAWM!: incantație ritmată fremenă, folosită în ritualurile cele mai importante. În acest context, cuvântul „ya” are sensul: „Acum fiți atenți!” Forma „yawm” accentuează caracterul de urgență. Formula se traduce, de obicei, astfel: „Acum ascultați cu atenție!”

YALI: locuința personală a unei familii fremene, în interiorul unui sietch.

Z

ZĂVOR DE PALMĂ: orice dispozitiv de închidere, care poate fi deschis numai la contactul cu palma pentru care a fost codificat.

ZENSUNNIȚI: adepți ai unei secte schismatice care s-a rupt, în jurul anului 1381 î.G., de învățăturile lui Maomet (aşa-zisul „Al Treilea Mahomed”). Religia zensunnită se remarcă în special prin importanța deosebită pe care o acordă misticismului şi reîntoarcerii la „datinile strămoşeşti”. O serie de studii îl consideră ca inițiator al schismei pe Ali Ben Ohashi, dar există mai multe dovezi care par să demonstreze că Ohashi nu a fost decât purtătorul de cuvânt al celei de-a doua soții a sa, Nisai.

CUPRINS

- Copiii Dunei
- *Observații cartografice*
- *Ecologia Dunei – Anexa I*
- *Religia Dunei – Anexa II*
- *Raport asupra motivațiilor şi scopurilor Bene Gesserit – Anexa III*
- *Almanak en-Ashraf (Fragmente despre Casele Nobile) – Anexa IV*
- *Terminologia Imperiului – Glosar*